Colonel (r) FLORIAN GÂRZ

BALCANII

Zona de sânge și foc a Europei

Casa Editorială DACIA
București

Colonel (r) **FLORIAN GÂRZ**

BALCANII
ZONA DE SÂNGE ŞI FOC A EUROPEI

Casa Editoriala Odeon
2001

ISBN 973-8087-20-1

CUPRINS

Nota editorului 9
Cuvânt înainte 11

Capitolul I
MOŞTENIREA ISTORICĂ COMUNĂ ÎN BALCANI 15
Epoca de glorie 15
Balcanii în secolele negre ale stăpânirii străine 16
Naţiuni vechi, state noi 20
Concluzii din istoria modernă a statelor din Balcani 28
Violenţa politică în Balcani 51
Eroi, trădători, martiri 58

Capitolul II
BALCANII ÎN SÂNGE ŞI FOC 66
Preliminariile politico-militare ale operaţiei „Forţa Aliată" 66
Albanezii ca element de manevră al crizei militare din Balcani 67
Terorismul şi diversiunile albaneze 70
Facţiunile politice albaneze din Kosovo 72
Rolul Albaniei în criza politică şi militară din Balcani 79
Macedonia – mărul discordiei în Balcani 82
Traficul de droguri şi armament 85
Diplomaţia subterană în criza politică şi militară din Balcani 87

Capitolul III
RĂZBOIUL PENTRU KOSOVO 94
Scopurile urmărite de părţile beligerante: 94
de către S.U.A. 94

de către Uniunea Europeană 96
de către N.A.T.O. 97
Scopurile urmărite de Iugoslavia, victima agresiunii 98
Scopurile urmărite de Federaţia Rusă, mediatorul principal 100
Operaţia „Forţa Aliată" şi dreptul internaţional 102
Poziţia României 102
Forţele participante la operaţiunile militare 107
Forţele armate ale R. F. Iugoslavia vizate de operaţia „Forţa Aliată" 116
Raportul general de forţe S.U.A. / N.A.T.O.-Iugoslavia 117
Pregătirea operaţiei „Forţa Aliată" 120
Decizia politică de intervenţie 123

Capitolul IV
ACŢIUNILE MILITARE 128
Agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, 24 martie - 21 iunie 1999 128
Desfăşurarea războiului aerian 129
Fazele operaţiei „Forţa Aliată" 132
Modul de acţiune şi muniţiile utilizate în război 133
Elemente de noutate în folosirea forţelor şi mijloacelor 135
Efectele acţiunilor aeriene ale S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei 137
Strategia politică şi militară a Serbiei 140
Strategia militară a Serbiei 146
Bătălia aeroterestră 148
Spulberarea unui mit 149
Tamara „sparge avioane" 150
„Forţa Aliată" împotriva armatei sârbe 152
Dimensiunea psihologică a războiului 154
Rolul Federaţiei Ruse în războiul din Kosovo. Trezirea „Ursului" 160
Urmările războiului pentru Kosovo 169
Forţele de ocupaţie din Kosovo 175

Capitolul V
DISTRUGERILE PROVOCATE DE RĂZBOI ÎN SPAŢIUL IUGOSLAVIEI 187
Efectele ecologice ale războiului din 1999 190
Efectele asupra reţelelor de transporturi din aria balcanică 194
Căile rutiere din Balcani – realităţi şi perspective 197

Capitolul VI
VICTORIA FĂRĂ GLORIE A N.A.T.O. 203
Ecouri din S.U.A. 203
Calcule greşite şi gafe în lanţ 209
Kosovo şi era „războaielor umanitare" 212
N.A.T.O. şi „războiul umanitar" din Kosovo 217

Capitolul VII
AGRESIUNEA AERIANĂ „FORŢA ALIATĂ" ŞI EFECTELE SALE GLOBALE 221
Rusia-China 221
Efectele asupra societăţii americane 225
Un precedent internaţional extrem de periculos 228
Paradoxurile politicii S.U.A. şi N.A.T.O. în Balcani 232

Capitolul VIII
BĂTĂLIA PENTRU BALCANI 236
Unele consideraţii generale 236
Balcanii în viziunea unor centre de putere şi concepţii politice occidentale 246
Evoluţii în ştiinţele sociale şi doctrinele politice după căderea comunismului, cu implicaţii asupra Balcanilor 255
De la Războiul rece la „pacea cartagineză" 261
Derută şi incertitudini, speranţe şi şanse 265
Balcanii - S.U.A., un „parteneriat " păgubos 283
Eurasia 286
O privire generală asupra situaţiei din Balcani la începutul secolului XXI 292

Capitolul IX
BALCANII ÎN LUMEA SECOLULUI XXI 307
Situaţia generală 307
Integrarea europeană, S.U.A. şi Balcanii 311
Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est 318
Dimensiunea economică a „Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud - Est" 324
Integrarea balcanică 328
Bibliografie selectivă 335

Nota editorului

FLORIAN GÂRZ s-a născut în Bihor, la 1 aprilie 1935, a copilărit în Banat şi a devenit oştean la vârsta de 16 ani, trăindu-şi întreaga carieră de ofiţer în lumea definită prin *Intelligence*. Este un profesionist de clasă în materie. Şi-a iubit cu pasiune „meseria" şi o iubeşte şi în prezent. Dovada supremă a acestei iubiri sunt cele zece cărţi pe care le-a scris după ce a părăsit, ca un combatant ce şi-a făcut datoria, frontul „războiului secret".

Cărţi precum *Iugoslavia în flăcări*, 1993, *NATO - globalizare sau dispariţie?*, 1995, *Renaşterea Europei de la Atlantic la Urali*, 1999 şi actuala lucrare, toate apărute la Casa Editorială ODEON sau *Expansiunea spre Est a NATO*, 1997, *C.I.A. contra K.G.B.*, 1999, *Ghidul spionului român*, 2001, *Spionajul total în acţiune*, 2001 şi altele publicate la alte edituri, l-au făcut cunoscut şi apreciat în toate mediile domice de cunoaştere a lumii contemporane pe care analistul politico-militar FLORIAN GÂRZ ştie s-o discearnă cu pricepere şi curaj.

Cărţile sale îl prezintă ca pe un vizionar de nivel strategic confirmat de mersul evenimentelor. Acestea constituie o bogată sursă de informaţii şi de deschideri în domeniile abordate.

CUVÂNT ÎNAINTE

Născută la cumpăna dintre secole şi milenii ca rezultat al unor intense, îndelungate şi chiar dureroase eforturi de căutare, această carte îşi propune să prezinte realităţile din Balcani de pe parcursul secolului XX, cu accent pe ultimul deceniu, şi să facă unele estimări cu privire la viitorul naţiunilor din această zonă, în perspectiva secolului XXI.

Spre marea lor neşansă, naţiunile trăitoare în aria balcanică au încheiat secolul XX aşa cum l-au început, adică în condiţii de sânge şi foc.

Secolele de stăpânire străină au lăsat în Balcani adânci şi puternice linii de ruptură, generatoare de tensiuni şi conflicte sângeroase ce par a nu mai avea sfârşit. Cu toate că reprezintă naţiuni vechi, cu un trecut glorios, statele din Balcani sunt noi sau chiar foarte noi, cu structuri fragile, trecute mai mult prin experienţa dictaturilor regale, militare şi totalitarist-comuniste, decât prin cea a democraţiilor moderne. De mai bine de un secol, în Balcani toate frontierele sunt contestate. Nu există stat balcanic care să se declare satisfăcut de frontierele sale. Toate statele balcanice s-au dorit a se mări teritorial pe seama vecinilor şi au acţionat în consecinţă pe toată durata secolului XX. În Balcani nu există principiul sacralităţii frontierelor, aşa cum s-a statornicit acesta în zona geopolitică euro-atlantică după cel de-al doilea război mondial.

Oamenii politici din Balcani n-au ştiut nici în trecut şi nu dau dovada că ştiu nici în zilele noastre că cea mai mare greşeală politică a unui stat este aceea de a-şi face duşmani între statele cu care are frontieră comună. Nota dominantă a vieţii politice din Balcani în secolul XX a fost violenţa inter-statală şi intra-statală. După 1989, aceasta a revenit în forţă.

Războiul rece între Vest şi Est a fost declanşat de către preşedintele S.U.A., Harry Truman, în 1947, în Balcani, pe fondul războiului civil din Grecia.

Relaţiile inter-balcanice din ultima sută de ani, tragedia iugoslavă din anul 1941, reeditată în forme de o violenţă incredibilă în ultimul deceniu al secolului XX, i-a convins pe analiştii occidentali, mai ales pe cei din mediile superioare academice, că în zona Balcanilor s-a născut, a făcut şi continuă să facă ravagii un fenomen extrem de nociv, temut în întreaga lume, şi anume cel ce poartă numele infam de „balcanizare". Sociologii americani, printre care şi S.G. Mestrovic, profesor al Universităţii din Texas (vezi *Balcanizarea Occidentului*, apărută la editura Routledge - New York, 1994), apreciază că: „Balcanizarea este un fenomen prin care o unitate, un întreg, o entitate, se rupe continuu în părţi din ce în ce mai mici şi cu relaţii ostile între ele". „Balcanizarea" a lovit cumplit fosta Iugoslavie

începând cu vara anului 1991. R.S.F. Iugoslavia s-a spart în entităţi din ce în ce mai mici, iar relaţiile dintre acestea au fost şi sunt mai mult decât ostile, costând viaţa a sute de mii de oameni şi disconfortul altor milioane. „Balcanizarea" a lovit şi spaţiul fostei U.R.S.S., care s-a dezmembrat la 25 decembrie 1991, urmată de violenţe interminabile. Şi Cehoslovacia s-a „balcanizat". Fenomenul de „balcanizare" ameninţă şi state din Europa Occidentală, precum Belgia, Italia, Marea Britanie şi Spania. Însăşi Uniunea Europeană este ameninţată de spectrul „balcanizării" după cum s-a putut vedea la reuniunea la nivel înalt de la Nisa, din decembrie 2000. „Balcanizarea" se manifestă şi în mediile sociale.

În România, ca de altfel în toate celelalte state din Balcani care au trecut prin experienţa socialismului de stat, clasa politică este total „balcanizată". Acest fenomen extrem de distructiv blochează procesul de reforme către economia de piaţă şi forma democratică de guvernare. Guvernarea de tip balcanic este asociată în Occident cu ineficienţa, iresponsabilitatea şi corupţia. În societăţile balcanice lipsesc disciplina socială, o etică ridicată a muncii, respectul faţă de lege, precum şi spiritul de toleranţă în raporturile interetnice.

Războiul civil de secesiune pe criterii etnice din fosta Iugoslavie, din perioada 1991-1995, a provocat, pe lângă imense pagube materiale, în jur de 500 000 de morţi şi răniţi.

Pe lângă nenorocirile, sărăcia şi starea de înapoiere economică din Balcani a mai intervenit şi agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei din perioada 24 martie-21 iunie 1999.

Această agresiune desfăşurată sub genericul „Forţa Aliată" declanşată de către S.U.A. sub paravanul N.A.T.O. a constituit primul conflict militar european de la încheierea celui de-al doilea război mondial, intrând în istoria Europei sub numele de războiul pentru Kosovo. Agresarea Iugoslaviei de către S.U.A. şi N.A.T.O. s-a făcut cu încălcarea flagrantă a Cartei O.N.U. şi a prerogativelor Consiliului de Securitate, a prevederilor Tratatului de la Washington din 4 aprilie 1949, care stau la baza existenţei N.A.T.O., prezentată ca o „alianţă defensivă", a Actului Final de la Helsinki din 1975, a Tratatului privind reducerea Forţelor Convenţionale în Europa din noiembrie 1990, fapt ce a condus la subminarea întregii ordini politice mondiale.

Războiul pentru Kosovo a produs distrugeri evaluate la circa 50 miliarde de dolari, lovind nu numai în interesele statelor din Balcani, ci şi în cele ale întregii Europe.

Ideea unei Europe integrate „de la Atlantic la Urali" a fost îngropată pentru multe decenii, dacă nu chiar definitiv, în munţii întunecoşi din Bosnia-Herţegovina şi din Kosovo. Războiul pentru Kosovo este repeta-

bil în oricare parte a Europei centrale şi de Sud-Est, deschizând era intervenţiilor militare de tip neo-imperialist sub mască umanitară. Specialiştii militari din Federaţia Rusă au interpretat războiul pentru Kosovo ca fiind o repetiţie a S.U.A. şi a N.A.T.O. în vederea unei intervenţii militare în zona Caucazului şi a Mării Caspice.

Fostul preşedinte al României, Emil Constantinescu, şi guvernul C.D.R.-ist au susţinut agresiunea S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, considerând-o „legitimă şi necesară", împotriva opiniei publice româneşti, care a condamnat-o.

După războiul pentru Kosovo, nici Europa şi nici lumea în ansamblul ei, nu mai sunt aceleaşi. Europa occidentală, membră în N.A.T.O., se întreabă, pe bună dreptate, dacă mai poate susţine regimul de bază militară pentru acţiuni împotriva ei înşăşi. N.A.T.O. a murit ca alianţă militară defensivă şi cel mai probabil că războiul pentru Kosovo i-a grăbit sfârşitul.

Balcanii, infectaţi radioactiv de muniţia cu uraniu sărăcit utilizată de aviaţia americană, au devenit un teatru al unei înverşunate lupte pentru sfere de influenţă între S.U.A., Uniunea Europeană şi Federaţia Rusă. În urma războiului din 1999, iniţiativa strategică în Balcani a fost preluată de către Uniunea Europeană materializată în „Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est". Visul naţiunilor din Balcani că vor beneficia de „dividendele păcii", de ajutorul S.U.A. prin reeditarea „Planului Marshall" a fost îngropat definitiv sub exploziile celor 24 000 de bombe dirijate şi rachete de croazieră prăvălite de aviaţia americană asupra Iugoslaviei şi implicit asupra Balcanilor, parte integrantă a Europei, în cele 78 de zile de război. Pacea oferită de S.U.A. şi N.A.T.O. fostelor state socialiste din Balcani şi Europa de est este „pacea cartagineză". Speranţele de supravieţuire şi refacere ale naţiunilor din Balcani, inclusiv ale României aflată în pragul dezastrului, sunt legate de Uniunea Europeană. Această orientare strategică este corectă.

Integrarea statelor balcanice în Uniunea Europeană, în primele decenii ale secolului XXI, presupune o strategie cu totul deosebită faţă de ceea ce s-a practicat în ultimii ani şi anume: *Orice naţiune din Balcani care doreşte să se integreze în Uniunea Europeană va trebui să muncească din răsputeri pentru ca premergător acestui demers să se realizeze o deplină integrare la nivelul Balcanilor. Fără această integrare a naţiunilor din Balcani, orice vis de integrare pe cont propriu, prin concurenţă, va fi o dezamăgitoare utopie.*

În loc să-şi unească eforturile, în ultimul deceniu al secolului XX, naţiunile din Balcani, conduse de clase politice total incompetente, şi-au diminuat tot mai mult relaţiile economice, alergând spre Occident după

ajutoare. Rezultatele sunt catastrofale. Nenorocirea este că după 1989, nimeni, nici politicienii, nici „elitele culturale" şi nici mass-media din Balcani nu au arătat nici cel mai mic interes pentru integrarea economică a zonei balcanice, deşi aceasta ar trebui să fie pe primul plan, constituind cheia integrării statelor balcanice în Uniunea Europeană.

Prin această carte am încercat să pun în lumină realităţile din Balcani, să reliefez valorile şi speranţele comune ale naţiunilor cumplit încercate de istorie, din această parte a Europei, şi să avansez unele idei pe care le-am considerat benefice şi în acord cu marile provocări ale începutului de secol şi mileniu. Dacă numai şi o singură idee se va dovedi utilă, mă voi considera pe deplin răsplătit pentru eforturile depuse împreună cu cei care m-au ajutat.

Dacă această carte închinată Balcanilor a văzut lumina tiparului, meritele nu sunt numai ale autorului.

În anii de trudă şi căutări m-am bucurat de sprijinul material, moral şi profesional al domnului colonel (r) inginer doctor Francisc Tobă, cunoscut în lumea academică militară prin lucrarea sa de excepţie *Scientizarea deciziei politice în domeniul securităţii militare*, adevărat eveniment ştiinţific.

Domnul general de brigadă (r) doctor Gheorghe Văduva, unul dintre cei mai străluciţi jurnalişti ai armatei române din perioada postbelică, romancier şi poet de înaltă sensibilitate, m-a încurajat şi ajutat în procesul de analiză a fenomenelor politice şi militare din Balcani şi din alte zone ale lumii, tratate cu măiestrie de către domnia sa în cărţile *Dreptul forţei* şi *Renaşteri pe rug*.

Cuvinte de aleasă preţuire şi recunoştinţă am pentru doamna Alexandrina Iancu, fostă colegă şi colaboratoare, expertă în documentaristică, pentru modul în care m-a orientat spre cele mai valoroase surse de inspiraţie.

Merite de excepţie în finalizarea acestei cărţi revin talentatei poete şi publiciste Victoria Milescu, prin sugestii şi intervenţii de un înalt profesionalism.

Cartea a fost plămădită şi prin eforturile, perseverenţa şi dăruirea de sine a soţiei mele Silvia şi a fiicei mele Florentina.

Meritul final şi decisiv în apariţia acestei cărţi revine Casei editoriale ODEON, domnilor Nicolae Cacovean şi Constantin Voiculescu, oameni de înaltă cultură care, în ultimul deceniu al secolului XX, au diseminat în societatea românească numai cărţi de autentică valoare.

Autorul

Capitolul 1

MOŞTENIREA ISTORICĂ COMUNĂ ÎN BALCANI

Epoca de glorie

Peninsula Balcanică scăldată de apele Mării Negre, Mării Marmara, Mării Egee, Mării Ionice şi Mării Adriatice este pământul cu cea mai mare încărcătură istorică din întreaga lume creştină. În Grecia antică s-au născut izvoarele civilizaţiei europene, preluate şi ridicate pe noi culmi de Roma antică, iar apoi de Constantinopol şi spaţiul culturii bizantine. Europa s-a născut în Balcani având ca nucleu central generator de cultură şi civilizaţie Grecia şi pământurile care au înconjurat-o. După secole, acest nume, cu o rezonanţă atât de puternică, s-a extins şi în Occident.

Inegalabila mitologie greacă ne spune că marele Zeus a răpit-o pe frumoasa EUROPA dintr-un loc apropiat de Olimp şi nu de la Paris, Londra sau Berlin, centre ce pretind că ar reprezenta continentul ce poartă acest nume, din care zona Balcanică pare exclusă şi cu atât mai puţin de la Washington-ul atât de „îndrăgostit" de EUROPA.

Gloria civilizaţiei străvechi a Balcanilor este unică şi irepetabilă. Aceasta a fost consacrată pe veci de numele unor titani, precum: Homer, Herodot, Sofocle, Aristotel, Platon, Euripide, Hipocrate, Pitagora, Arhimede, Fidias şi mulţi alţii. Dacă grecii conduşi de marele om politic şi strateg Miltiade nu ar fi câştigat bătălia de la Maraton (409 î.e.n.), cel mai probabil că în Europa zilelor noastre s-ar fi vorbit limba persană. Chiar dacă nu a dispus de încărcături nucleare, de rachete de croazieră şi de avioane „invizibile", Alexandru Macedon, fiu al Balcanilor, va rămâne, până la capătul lumii, cel mai strălucit şi mai victorios conducător militar din câţi a cunoscut istoria universală.

Cum ar arăta sau ar fi arătat cultura Europei şi a întregii lumi fără zeii Olimpului sau fără eroii Greciei antice, precum: Hercule şi Ahile, Aiax şi Ulise, Agamemnon şi Perseu sau fără statuile lui Fidias?

Democraţia, în jurul căreia se face atâta vâlvă şi în numele căreia se poartă războaie de agresiune şi se comit crime împotriva umanităţii la sfârşitul secolului XX, s-a născut în Balcani, la Atena, cu 2500 de ani în urmă şi nu este invenţie americană, aşa cum se crede cu totală convingere

în S.U.A., această naţiune de emigranţi creată în eprubetă, fără istorie şi fără respect faţă de istoria naţiunilor străvechi ale Europei.

Mările ce scaldă ţărmurile Peninsulei Balcanice au mai multă încărcătură istorică şi mai multă măreţie decât toate oceanele lumii la un loc. Păcat că apele acestor mări sunt poluate de prezenţa unor nave de război americane, aparţinând unui stat ce nu are nimic european, de la bordul cărora, în anul de tristă amintire 1999, asupra unei eroice naţiuni balcanice, naţiunea sârbă, au fost lansate mii de rachete de croazieră aducătoare de moarte şi prăpăd.

Catedrala Sfânta Sofia din străvechiul şi strălucitul Constantinopol a fost, este şi va rămâne cel mai grandios edificiu închinat credinţei creştine din câte s-au construit vreodată sub soare. De la data înălţării ei şi până în zilele noastre, nimeni nu a putut egala în măreţie această unică lucrare închinată lui Dumnezeu, ea slujind ca model şi sursă inegalabilă de inspiraţie atât pentru marile catedrale ale creştinătăţii, cât şi pentru splendidele geamii ale cultului islamic.

Geamia Albastră, cea mai înaltă culme a arhitecturii cultului islamic din Istanbulul contemporan nu este nimic altceva decât o copie *în oglindă* a Catedralei Sf. Sofia. Deşi au jefuit-o până la tencuială, turcii nu au avut îndrăzneala să dărâme zidurile acestei opere dumnezeieşti, deşi se află sub stăpânirea lor de aproape 550 de ani.

Săracă şi divizată, locuită de „triburi barbare" şi cu o „democraţie primitivă", incipientă, cum este caracterizată aria Balcanică în cercurile politice euro-atlantice, mai ales în cele din S.U.A., răvăşită de războaie intestine şi agresată de o manieră sălbatică de cea mai puternică maşină de război cunoscută de istorie, aceea a NATO, în primăvara anului 1999, Peninsula Balcanică are o grandoare istorică unică, cucerită prin ştiinţă şi artă, prin sânge şi foc, pe parcursul multor milenii, pe care nu i-o va putea nega nici o putere din lume, nici cu rachetele de croazieră şi nici cu bombele dirijate prin laser.

Fără a emite pretenţii de specialist în istorie, consider că epoca de glorie a Balcanilor s-a încheiat o dată cu căderea măreţului Constantinopol sub stăpânirea otomană.

Balcanii în secolele negre ale stăpânirii străine

Dominaţia otomană asupra popoarelor din Balcani s-a instaurat în etape succesive pe durata unui întreg secol, în condiţiile unei rezistenţe

armate îndârjite şi a unor sacrificii umane şi materiale enorme din partea acestor popoare.

Sultanii turci care s-au remarcat prin cele mai cumplite şi mai devastatoare campanii militare împotriva popoarelor creştine din Balcani au fost: Orhan (1326-1359), Baiazid I (1389-1402), Mahomed I (1413-1421), Murad II (1421-1451) şi Mahomed II, cuceritorul Constantinopolului (1451-1481).

În epoca cuceririlor otomane, formaţiunile statale feudale din aria Peninsulei Balcanice erau: greceşti, latine, slave, slavo-greceşti, albano-greceşti şi albano-slave, cu alte cuvinte, peninsula era la fel de complicată şi de ireconciliabilă ca cea de la sfârşitul secolului XX. Era vorba de Ţaratul Bulgariei, Regatul Serbiei, Regatul Ungariei, Principatele Române, Ţara Românească.

Salonicul a căzut sub asaltul armatelor otomane în 1430, iar Constantinopolul la 29 mai 1453, moment de o importanţă epocală pentru Balcani, în sensul catastrofal al urmărilor sale. De la această dată, popoarele din Balcani aveau să intre într-o eră istorică neagră de stagnare şi de deviere de la valorile civilizaţiei europene care îşi aveau izvoarele exact aici. Dominaţia otomană de aproape 500 de ani şi-a pus amprenta asupra civilizaţiei balcanice alterând-o sub multiple aspecte. Printre efectele negative ale dominaţiei otomane în Balcani, consider că se înscriu, în principal următoarele:

- oprirea dezvoltării statale a naţiunilor balcanice în raport cu naţiunile din Europa Occidentală şi crearea unui decalaj ce nu a mai putut fi recuperat între civilizaţia vestică şi cea estică;
- devierea dezvoltării societăţilor din Balcani de pe coordonatele modernizării specifice modului de producţie capitalist, adică industrializarea, urbanizarea şi educaţia în masă, precum şi de la crearea instituţiilor statului modern şi ale societăţii civile.

Cauza fundamentală a căderii Balcanilor sub stăpânirea otomană s-a datorat incapacităţii conducătorilor de stat şi nobilimii de a se uni în faţa pericolului comun. Formaţiunile statale feudale din Balcani, în ciuda unor rezistenţe eroice au căzut una câte una. Dacă ar fi acţionat unite, cel mai probabil că oştirile acestor state ar fi reuşit să le interzică otomanilor trecerea pe malul de vest al Bosforului. Acest adevăr l-au învăţat condu-

cătorii politici şi militari din Balcani abia după 459 de ani şi l-au pus în aplicare cu rezultate maxime pe durata primului război balcanic din 1912.

Rezistenţa popoarelor din Balcani împotriva stăpânirii otomane a continuat şi în următoarele secole atât cu mijloace militare, cât şi de altă natură, mai ales prin păstrarea fiinţei naţionale a acestora. Naţionalismul balcanic, prezentat de sociologii occidentali şi mai ales de cei din S.U.A. drept cauza tuturor nenorocirilor care au lovit sud-estul Europei în ultimul deceniu al secolului II, a reprezentat de fapt esenţa puterii sacre care le-a permis popoarelor din Balcani să supravieţuiască.

În secolele de luptă anti-otomană, în aria Balcanică s-au ridicat figuri luminoase de principi şi comandanţi creştini, precum Mircea cel Bătrân (1386-1418), Ştefan cel Mare (1457-1504), Mihai Viteazul (1593-1601), Iancu de Hunedoara, principi români de renume european, încununaţi de victoriile de la Rovine (1394), Vaslui (1475), Călugăreni (1595). Alături de aceştia şi-au câştigat un meritat loc în istoria mult încercată a Balcanilor, principele Albaniei, Gheorghe Castriota Skandenberg, cneazul martir al Serbiei, Lazăr, căzut în sângeroasa bătălie de la Kossovopolje din anul 1389.

Mai apropiaţi de epoca noastră s-au remarcat eroii poporului bulgar Vasili Levski şi Hristo Botev, conducătorii răscoalei anti-otomane din anul 1876, înecată în sânge de armata turcă cu o cruzime care a înfiorat întreaga Europă.

Nu mai puţin glorioase şi dramatice au fost şi bătăliile pe care armatele creştine din Balcani în confruntările cu uriaşele forţe otomane le-au pierdut, dar care prin amploarea lor au intrat în istoria militară a Europei, cum au fost: bătălia de la Nicopole din 1394, bătălia de la Varna din 1444 şi bătălia de la Mohacs din 1526.

Se afirmă despre o naţiune că este cu adevărat mare atunci când îşi marchează atât victoriile cât şi înfrângerile cu aceeaşi solemnitate. Sârbii au această trăsătură de caracter, mai rară la alte naţiuni balcanice, ilustrată de faptul că ei marchează cu o solemnitate şi o profunzime ieşite din comun bătălia de la Kossovopolje din 1389, în care aproape întreaga oaste sârbească în frunte cu cneazul Lazăr a fost măcelărită.

Naţiunile din Balcani au o memorie a istoriei ca nimeni altele din Europa şi chiar din întreaga lume tocmai datorită experienţei tragice prin care au trecut secole la rând şi prin care trec şi în zilele noastre, la sfârşitul secolului XX. Ar fi însă timpul ca o dată cu intrarea în secolul XXI, fără să admită denaturări ale adevărului istoric, aceste naţiuni să scoată la

lumină ceea ce este comun în istoria lor, ceea ce le apropie şi care să devină valori perene ale întregii Peninsule Balcanice. Auto-glorificarea exagerată şi alimentarea continuă de resentimente faţă de „inamicii istorici" sunt fenomene ce nu se mai încadrează în noul curs al evoluţiei Europei şi al lumii la cumpăna dintre secole şi milenii. Invitarea unor reprezentanţi din statele foste inamice la aniversările sau comemorările unor evenimente sau momente din istoria militară a unei naţiuni constituie, în zilele noastre, dovada unei civilizaţii superioare. Acest lucru se practică în mod constant de mai multe decenii în Europa Occidentală după cel de-al doilea război mondial. În România, la asemenea manifestări cu rezonanţă istorică militară nu numai că nu au fost şi nu sunt invitaţi reprezentanţi din armatele foste inamice, dar nici măcar din statele aliate, a căror soldaţi au făcut sacrificii alături de soldaţii români.

Imaginea României ar fi avut mult de câştigat dacă la manifestările din anul 1995 închinate împlinirii a patru secole de la bătălia desfăşurată la Călugăreni, în anul 1595, am fi invitat un grup de militari turci, chiar în uniforme ale epocii, mai ales că toate paradele militare din Turcia contemporană sunt deschise de trupele de ieniceri.

În 1997, când au fost organizate manifestările închinate marilor bătălii de la Mărăşeşti, Mărăşti şi Oituz, desfăşurate cu 80 de ani în urmă, România ar fi demonstrat că ţine de civilizaţia europeană dacă ar fi invitat reprezentanţi militari ai tuturor naţiunilor implicate în aceste mari încleştări, indiferent de care parte a frontului au fost. Este vorba de armatele Rusiei, Germaniei, Austriei, Ungariei şi Franţei. Fără participarea acestora şi mai ales a unei delegaţii militare din Rusia, care în acele zile fierbinţi avea pe frontul din Moldova circa un milion de soldaţi (Armatele V, VI şi IX), strălucirea manifestărilor a fost estompată, acestea trecând neobservate în Europa. Măreţia evenimentelor aniversate a mai fost umbrită şi de afirmaţia total neinspirată şi nelalocul ei a preşedintelui de atunci al României, Emil Constantinescu, potrivit căreia: „trecutul istoric nu ţine de foame". O asemenea afirmaţie constituie o insultă adusă celor 30 000 de soldaţi români căzuţi la Mărăşeşti într-una dintre cele mai mari şi mai cumplite încleştări militare din istoria României.

Ar fi timpul ca naţiunea română să fie purtătoare a unui naţionalism bazat pe o omogenitate culturală de înalt standard, cât mai apropiată de exigenţele secolului XXI. Să ne glorificăm eroii şi izbânzile, dar să ne aducem aminte cu pioşenie şi de cei care au căzut în bătăliile pierdute. Din nefericire însă, pentru bunul nostru renume, autorităţile române nu au

trecut Dunărea ca să cinstească memoria soldaţilor căzuţi la Turtucaia şi Silistra în 1916 sau la Stalingrad pe malurile Volgăi în 1942-1943. Se pare că de multă vreme, unul dintre păcatele istoricilor români este distorsionarea istoriei prin omisiune.

Cele cinci secole de dominaţie turcească au lăsat urme adânci în viaţa socială, în economia şi cultura statelor balcanice, precum şi în modul de conduită al naţiunilor din acest spaţiu, care se resimt şi acum la sfârşitul secolului XX.

Unul dintre efectele grave ale dominaţiei turceşti a fost distrugerea clasei aristocratice autohtone şi înlocuirea acesteia cu elemente etnice străine, în cazul Principatelor Române, cu elementul etnic fanariot. Imensa majoritate a ţărănimii libere din Ţara Românească şi Moldova a fost adusă în stare de barbarie, iar exploatarea acesteia a fost dublată atât din partea boierilor autohtoni, câţi au mai rămas, cât mai ales din partea aristocraţiei fanariote dominante.

Este un adevăr uşor de demonstrat că rămăşiţele aristocraţiei din România care au scos capul după Revoluţia din decembrie 1989 încoace sunt în cea mai mare parte de sorginte fanariotă atât în concepţii, cât şi în deprinderi. Cine va analiza în detaliu viaţa socială şi economică din Bucureşti în ultimul deceniu al secolului XX va constata că aceasta este puternic fanariotizată.

Nu numai turcii se fac vinovaţi de starea de înapoiere moştenită de naţiunile balcanice. Procesul de constituire a naţiunilor balcanice în state centralizate de sine stătătoare, condiţie fundamentală a oricărei dezvoltări, a fost blocat şi stânjenit şi de dominaţia imperiilor dinastice habsburgic, ţarist şi prusac, precum şi de interesele celorlalte mari puteri ale Europei, respectiv Marea Britanie şi Franţa, iar de la începutul secolului XX şi Statele Unite ale Americii.

Naţiuni vechi, state noi

O primă şi fundamentală trăsătură a populaţiilor trăitoare în Balcani este aceea că sunt naţiuni cu un îndelungat trecut istoric, dar noi şi chiar foarte noi din punctul de vedere al existenţei lor statale. Fiecare naţiune balcanică a trecut prin perioade de înălţare şi de glorie, pentru ca apoi, rând pe rând, să cadă sub dominaţia străină.

Primele atacuri împotriva Bulgariei au început în anul 1371. Urmează apoi teribila bătălie de la Kossovopolje din anul 1389, în urma

căreia Bulgaria şi Serbia cad total sub dominaţia otomană. Aceasta va dura pentru Serbia până în 1866, iar pentru Bulgaria până în 1878. În cursul secolului XV, întreaga Peninsulă Balcanică, inclusiv Ţara Românească şi Moldova, cad sub stăpânirea otomană. După bătălia de la Mohacs, şi Ungaria, ultimul stat feudal independent din bazinul dunărean, este cotropită şi transformată în paşalâc.

O altă trăsătură comună tuturor popoarelor balcanice pe parcursul celor cinci secole de jug străin a fost aceea că acestea s-au dezvoltat (foarte lent) în primul rând ca naţiuni etnice şi nu ca naţiuni teritoriale, precum statele puternice din Europa Occidentală, printre care în special Franţa şi Marea Britanie.

Ca parte a imperiilor otoman, ţarist sau habsburgic, naţiunile balcanice nu puteau dispune de teritoriile lor, neavând graniţe recunoscute internaţional. Naţiunile balcanice etnice au devenit naţiuni teritoriale abia la sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX. Etnia era tot ceea ce aveau aceste naţiuni mai sfânt, iar întreţinerea flăcării naţionalismului etnic, cu esenţa acestuia – omogenitatea culturală - constituia condiţia fundamentală a supravieţuirii. Occidentul, în general, şi cercurile politice conservatoare din S.U.A., în special, s-au dovedit a fi duşmani de moarte ai naţionalismului etnic, mai ales pentru faptul că acesta s-a dovedit a fi cel mai mare distrugător de imperii.

Luptele naţiunilor etnice din Balcani, grecii, românii, bulgarii, sârbii, precum şi din Europa Centrală, cehii, slovacii, polonezii, pentru a-şi clădi o patrie teritorială au constituit cauza principală a distrugerii, în final, a tuturor imperiilor multinaţionale, respectiv otoman, habsburgic şi rusesc. Naţionalismul etnic este cel care a făcut imposibilă asimilarea acestor naţiuni de către puterile străine ocupante de-a lungul atâtor secole. Raportat la scara întregii lumi, naţionalismul etnic a stat la baza distrugerii imperiilor coloniale după cel de-al doilea război mondial şi a avut un mare aport în evoluţia fostei lumi socialiste spre Revoluţia europeană din 1989.

Nicolae Bălcescu atrăgea atenţia contemporanilor săi şi viitorimii că dacă un popor şi-a pierdut libertatea are speranţa şi şansa de a o recâştiga prin luptă. Dacă şi-a pierdut naţionalitatea a pierdut totul, deoarece aceasta nu mai poate fi recâştigată.

Tocmai pe un asemenea drum de diminuare gradată şi pierdere a naţionalităţii a fost împinsă România din 1990 încoace. Acest curs dezastruos este susţinut, ca şi în trecut, de o parte a „elitei politice şi culturale"

din România, finanţată generos de către „Fundaţia Sörös pentru o societate deschisă" aflată sub înaltul patronaj al C.I.A. În acest cadru trebuie căutată sorgintea „manualelor alternative" de istorie, apărute ca ciupercile după ploaie în spaţiul carpato-danubiano-pontic în ultimii ani.

Naţionalismul etnic este prezent şi se manifestă la toate naţiunile lumii, indiferent de mărimea şi de standardul lor de civilizaţie. Statutul de naţiuni etnice deţinut de populaţiile balcanice aflate sub dominaţia străină a permis ca teritoriile acestora să fie tranşate între marile imperii, în funcţie de raportul de forţe existent între acestea, exprimat în rezultatele unor războaie şi campanii militare.

Într-un asemenea context, Bucovina a fost ruptă de Moldova în anul 1775, în urma unor acţiuni militare ale armatei austriece cu asentimentul mareşalului rus Rumeanţev care a fost recompensat pentru actul său cu 5 000 de galbeni şi o tabacheră de aur bătută în briliante.

La Tilsit şi Erfurt, în anul 1808, Napoleon Bonaparte, marele împărat al francezilor şi cuceritorul Europei, îi promite ţarului Rusiei „frumoasele Principate Româneşti" cu o uşurinţă revoltătoare ca şi când acesta le-ar fi moştenit de la mama lui corsicană.

Răpirea Basarabiei comisă în anul 1812 a fost un alt act banditesc convenit între cele două mari împărăţii, Rusia şi „Înalta Poartă", fără să se ţină cont de părerile şi simţămintele moldovenilor care, secole la rând, şi-au vărsat sângele pentru a se menţine pe aceste pământuri. Moldova dintre Prut şi Nistru a fost pierdută în urma Tratatului de pace de la Bucureşti, din 28 mai 1812, ca urmare a înfrângerilor suferite de armata otomană. Sfâşierea în două a Moldovei lui Ştefan cel Mare şi Sfânt şi consfinţirea acestei crime într-un tratat recunoscut ulterior de către marile puteri a fost semnat din partea „Sublimei Porţi" de către demnitarul turc Galib şi de către fanariotul Dumitru Moruzi pe post de dragoman în această nefericită provincie românească.

În tratat, la articolul 4 se stipula: „Prutul, de unde acest râu pătrunde în Moldova, până la vărsarea lui în Dunăre, apoi din acest loc, malul stâng al acestui fluviu până la Chilia şi vărsarca sa în Marea Neagră, va face hotarul între cele două împărăţii, Rusia şi Turcia". Mai departe, în acelaşi tratat se precizează la articolul 5: „Moldova aşezată pe malul drept al Prutului este părăsită şi dată Sublimei Porţi, iar Înalta Poartă Otomană lasă Curţii Imperiale a Rusiei pământurile din stânga Prutului". Este cât se poate de clar că românilor din Moldova li s-a făcut o imensă nedreptate cu urmări până în zilele noastre şi cu pericole potenţiale permanente.

Pentru recuperarea acestui teritoriu de către România modernă, potrivit practicilor vremii au existat mai multe căi. Cea mai simplă, mai directă, dar şi cea mai periculoasă era folosirea forţei militare urmată de o recunoaştere internaţională. La această cale a apelat România, în perioada 1917-1918, când a purtat război împotriva Rusiei Sovietice, iar puterile occidentale au recunoscut România Mare, prin sistemul tratatelor de la Versailles. Nu am avut însă recunoaşterea Moscovei, care s-a dovedit mult mai importantă. A urmat ultimatumul U.R.S.S. din 28 iunie 1940 şi retragerea fără rezistenţă, de o manieră total lipsită de onoare din Basarabia, a armatei române.

A doua cale era purtarea de negocieri cu fosta U.R.S.S. şi obţinerea asentimentului Moscovei pentru o soluţie care, în final, să fi dus la recunoaşterea de către aceasta, evident prin anumite compromisuri, a unirii Basarabiei cu România. Marele diplomat român Nicolae Titulescu a fost foarte aproape de atingerea acestui obiectiv, dacă nu ar fi fost sabotat şi înlăturat brutal de către clasa politică iresponsabilă a timpului din România.

În 1941, România, fără a fi învăţat nimic din lecţiile istoriei, încurajată de Germania, „rezolvă" problema Basarabiei tot prin mijloace de forţă, cu rezultate catastrofale. Intrând în război împotriva Naţiunilor Unite, alături de Germania celui de-al treilea Reich, în 1943, la Teheran, României îi sunt anulate recunoaşterile suveranităţii asupra Basarabiei şi Bucovinei de Nord, iar aceste teritorii sunt atribuite U.R.S.S. de către S.U.A., Marea Britanie şi ulterior şi de către Franţa. Situaţia a fost pecetluită în Tratatul de Pace de la Paris, din 1947.

În anul 1992, pe fondul haosului politic, economic şi social din România şi spaţiului fostei U.R.S.S., în urma evenimentelor din anii 1989 şi 1991, în spaţiul dintre Prut şi Nistru al Moldovei istorice, adică în Republica Moldova sau Basarabia românească, s-a creat o situaţie explozivă. La instigaţiile P.N.Ţ-C.D. şi a unora dintre aliaţii săi politici, pentru câştigarea de capital electoral, de o parte şi de alta a Prutului s-au lansat îndemnuri la unirea Republicii Moldova cu România după modelul celor două Germanii. Aceste acţiuni iresponsabile, însoţite şi de ideea restaurării monarhiei menite să „reîntregească România Mare", lansată tot de P.N.Ţ.-C.D. au pus ţara în faţa unui pericol de moarte. Nu vom şti niciodată câţi cetăţeni responsabili ai acestei ţări şi-au dat seama, dar în contextul evenimentelor din Republica Moldova, în 1992, România a fost în faţa pericolului direct al unui război cu Rusia şi Ucraina. Dacă am fi fost

azvârliţi în tranşee în estul ţării, cu siguranţă că de data aceasta Ungaria nu ar mai fi ezitat ca în 1990, şi ar fi intrat în Transilvania ca să-şi „protejeze" conaţionalii. În final, Romănia ar fi avut soarta fostei Iugoslavii.

Un merit în evitarea catastrofei din 1992, recunoscut de S.U.A. şi de Europa de Vest, revine în mod incontestabil şefului statului din acele vremuri cumplite, omului politic Ion Iliescu. Acest pericol planează asupra României şi în viitor. Evenimentele din anul 1992 au făcut imposibilă admiterea României în N.A.T.O.

A treia cale prin care România şi Republica Moldova s-ar putea regăsi în acelaşi plan politic, economic şi cultural, pe coordonatele de progres şi civilizaţie, este integrarea în Uniunea Europeană.

Din experienţa istorică de cel puţin trei secole a relaţiilor dintre naţiunea română şi spaţiul geopolitic slav de la est de Nistru ar trebui să învăţăm o dată pentru totdeauna că „firul roşu" cu Kievul şi Moscova este incomparabil mai important pentru interesele strategice ale României, decât cu Washingtonul.

Naţionalismul etnic al românilor fără de care am fi dispărut de mult de pe harta Europei şi-a dovedit tăria de diamant în Transilvania istorică, unde a rămas neclintit timp de peste nouă secole de influenţă, dominaţie şi agresiuni imense, din partea maghiarimii. Să sperăm că va rezista şi în secolele următoare.

Este de importanţă vitală ca naţionalismul etnic tradiţional din centrul şi sud-estul Europei să capete noi valenţe. Acesta va trebui să-şi dezvolte o dimensiune pan-balcanică de natură să transforme această parte divizată şi însângerată, într-o zonă de pace, prosperitate, cooperare şi de integrare în toate planurile. Apoi, acest naţionalism va trebui să încorporeze valori europene fără de care statele balcanice nu se vor putea integra niciodată în Uniunea Europeană. Totodată, pe măsura progresului economic şi cultural, naţionalismul etnic va trebui să se transforme gradual în naţionalism civic, în care calitatea de cetăţean al statului, şi nu numai cea de apartenenţă la grupul etnic majoritar, să crească în importanţă.

Naţionalismul etnic în formele sale de manifestare extremiste au adus mari nenorociri naţiunilor din Balcani şi a determinat în cel mai înalt grad evoluţiile din spaţiul fostei Iugoslavii din perioada 1991-1999. Naţionalismul civic, specific marilor democraţii occidentale şi în primul rând Franţei, Marii Britanii, Elveţiei, statelor scandinave şi în ultimul timp chiar şi Germaniei, fără a exclude etnicitatea, este un naţionalism tolerant,

cooperant şi mai ales golit de conţinutul de violenţă şi exclusivism. Aceasta face războiul mult mai puţin probabil. Existenţa societăţii civile constituie condiţia fundamentală a naşterii şi funcţionării naţionalismului civic. Trebuie să recunoaştem că absolut toate statele din spaţiul balcanic sunt încă departe de acest obiectiv.

Naţionalismul etnic ridicat la rangul de politică de stat şi transpus în manifestări extremiste este generator de relaţii ostile, atât pe plan intern, cât şi extern.

Cea mai mare greşeală în politica unui stat este aceea de a-şi face duşmani din statele cu care are frontieră comună.

O asemenea politică a fost dusă de Ungaria pe timpul celor o mie de ani de existenţă statală, râvnind mereu la teritoriile vecinilor săi. Rezultatul a fost, în final, distrugerea statului maghiar cu veleităţi imperiale şi aducerea lui la dimensiunile de astăzi, adică la circa un sfert din cât a stăpânit. Nenorocirea Ungariei post-socialiste este aceea că nu s-a vindecat de aerele sale imperiale. Budapesta nutreşte şi va nutri şi în viitor sentimente revanşarde faţă de România, Serbia şi Slovacia.

De câteva secole bune şi românii, prin clasele lor conducătoare, fie ele de sorginte fanariotă sau comunistă, în ultima jumătate a secolului XX au cultivat relaţii de ostilitate faţă de statele cu care au frontieră comună. În anul 1913 i-am atacat fără nici un temei pe bulgari luându-le Cadrilaterul şi oraşul Turtucaia de la sud de Dunăre. Urmările au fost dezastruoase. Bulgaria s-a alăturat inamicilor noştri în anii primului război mondial, a participat cu trupe la ocuparea Bucureştiului, după ce ne-a administrat o înfrângere zdrobitoare la Turtucaia, iar ulterior a ocupat întreaga Dobroge. Dacă „puterile centrale", în frunte cu Germania, ar fi câştigat primul război mondial, Dobrogea, această provincie strategică, ar fi fost pierdută pentru România.

Cultivarea unor relaţii de ostilitate între statele cu frontiere comune a fost o practică îndelungată şi în Europa de Vest, ridicată la nivel catastrofal în cursul celor două războaie mondiale. Această practică nenorocită a însângerat Europa timp de sute de ani. Abandonarea acestui tip de relaţii a fost inaugurată prin Tratatul de la Roma din anul 1957 care a pus bazele Uniunii Europene. Succesul acestei unice şi puternice organizaţii constă în aceea că cele mai strânse relaţii, în toate planurile, dar mai ales în plan economic s-au dezvoltat între statele care au frontiere comune. Incredibil dar adevărat, Franţa şi Germania, după ce s-au însângerat reci-

proc secole la rând, sunt acum cei mai mari şi mai integraţi parteneri economici, constituind placa turnantă a Uniunii Europene.

Dacă statele din Balcani nu vor proceda la fel, chiar şi cu o întârziere de o jumătate de secol, şansele acestora de a reface decalajul care le separă de nivelul atins în Europa Occidentală şi de a se integra în Uniunea Europeană sunt absolut egale cu zero. Spre tragedia şi dezastrul naţiunii române, la comanda S.U.A. şi N.A.T.O., şi la sfârşitul secolului XX, România continuă să cultive relaţii de ostilitate cu cei mai importanţi dintre vecinii săi, Ucraina, Rusia şi Serbia. A sosit vremea ca naţionalismul românesc, aşa etnic cum este, să se întoarcă cu toată puterea lui, în primul rând spre interior, spre înlăturarea dezastrului ce a lovit România în ultimul deceniu al secolului XX. Dacă nu-şi va reface fundamentul economic, România se va dezintegra ca entitate statală în viitorii ani. În următoarele decenii, chiar şi cu eforturi supraomeneşti va trebui să devenim o naţiune disciplinată, eficientă din punct de vedere economic şi cu un ridicat cult al muncii. Fără acestea nu avem ce căuta în Europa. Nu cred că „partidele istorice" şi mai ales P.N.Ţ.-C.D. sunt capabile să conducă România pe un astfel de drum după „rezultatele" pe care le-au obţinut şi profilul politic pe care l-au arătat în perioada 1996-2000, cât au fost la guvernare, şi nici prin ce au realizat strămoşii lor înainte de 1945.

Aşa sărace cum au fost, divizate de vitregiile istoriei şi purtând pe umeri consecinţele celor aproape cinci secole de dominaţie străină, naţiunile din Balcani au fost generatoare de valori perene, au avut o contribuţie incontestabilă la dezvoltarea civilizaţiei europene şi universale.

În ceea ce-i priveşte pe români, acum, la bilanţul naţiunilor de la sfârşitul celui de-al doilea mileniu, aceştia pot sta cu fruntea sus. Nu există domenii ale ştiinţei şi culturii, ale tehnologiei de vârf în care românii să nu-şi fi avut reprezentanţi. În aeronautică, în chimie, în medicină sau cibernetică, în matematică şi artele frumoase am avut şi continuăm să avem deschizători de drumuri. În anii de după cel de-al doilea război mondial, românii au făcut dovada lor de constructori ai unor edificii comparabile cu cele din statele spaţiului civilizaţiei euro-atlantice. Cu toate acestea, imaginea în lume a românilor este predominant negativă. Cauza principală a acestei stări de lucruri rezidă în iresponsabilitatea clasei politice, a elitelor politice şi culturale din spaţiul carpato-danubiano-pontic. Despre români s-au scris multe lucruri şi aprecieri negative fără ca acestea să primească replicile cuvenite. Printre cele mai insultătoare caracterizări făcute la adresa românilor în afara spaţiului lor etnic sunt cele ale contelui

maghiar Csany, comisarul lui Kossuth pentru Transilvania, pe timpul revoluției de la 1848. Într-un mesaj politic adresat românilor din Transilvania, în 1849, cunoscutul aristocrat maghiar afirma: „De când există omenirea, nicăieri nu se vorbește, în paginile nenumărate ale istoriei, despre libertatea vieții voastre naționale Ați fost slugi pe vremea romanilor, slugi ați fost sub domnia popoarelor migratoare, slugi ați fost în cursul veacurilor. Numai ungurii au ridicat anul trecut (1848) razele libertății asupra voastră". Am readus la lumină acest mesaj, printre altele, datorită faptului că și Revoluția din decembrie 1989 se consideră, în unele cercuri inclusiv românești, că și-ar avea cauza în tulburările stârnite în jurul pastorului maghiar Laszlo Tökes din 16 decembrie de la Timișoara. Cu alte cuvinte, „razele libertății" românilor, în epoca post-socialistă, au fost generate tot de maghiari ca și în 1848.

Nu îmi propun să aprofundez acest capitol extrem de delicat din istoria României contemporane deoarece am făcut-o așa cum m-am priceput mai bine în cartea *De la Atlantic la Urali. Renașterea Europei.*[1] Văzând însă și studiind comportamentul unei bune părți a clasei politice din România, slugărnicia cu care sunt executate ordinele unor centre străine de putere, mai ales în planul distrugerii sistematice a economiei naționale, al dezindustrializării țării, al înglodării României în datorii externe ce nu vor putea fi achitate niciodată, mai că înclin să dau crezare chiar și numai minimală caracterizării făcute românilor de către contele maghiar Csany, mai ales că am ferma convingere că acesta se adresa exclusiv clasei politice conducătoare a românilor. Oamenii de rând care au luptat secole pentru a se desprinde din robia străină sau a stăpânilor de aceeași etnie, cu nimic mai buni decât cei străini, nici nu l-ar fi putut pricepe pe contele Csany.

Am fost și voi rămâne prin scrierile mele un susținător ardent al ideilor pan-europene și pan-balcanice. Doresc în modul cel mai sincer și cu profunde convingeri integrarea românilor în Uniunea Europeană, dar pe post de oameni demni, cu un nivel de civilizație comparabil, dacă nu egal cu a semenilor lor din Europa de Vest și nu pe post de slugi. Tare îmi este însă teamă, că după modul în care ne prezentăm în urma unui deceniu de așa-zise reforme, fie că vom deveni slugi, fie că ne vom autoexclude din spațiul civilizației europene.

[1] Lucrare publicată la Casa Editorială ODEON, București 1999

Harta politică a Europei Centrale şi de Sud-Est în care se înscrie şi Peninsula Balcanică este, în linii mari, cea rezultată în urma primului război mondial hotărâtă la Paris de către puterile Antantei Cordiale, de la care Rusia, datorită faptului că s-a „bolşevizat" a fost exclusă. Deci, hotarele Europei aşa cum au arătat acestea după intrarea în vigoare a sistemului Tratatelor de la Versailles au fost trasate de către Franţa, Marea Britanie şi Statele Unite ale Americii. Excluderea Rusiei şi Germaniei de la masa tratativelor a fost o greşeală politică de dimensiuni colosale, deoarece aceasta a pus bazele unor aranjamente distructive care au condus la izbucnirea celui de-al doilea război mondial.

La baza formării statelor naţionale din Europa Centrală şi din Balcani a stat principiul dreptului naţiunilor (nu al grupurilor minoritare) la autodeterminare, cuprins în „Declaraţia în 14 puncte" a preşedintelui S.U.A., Woodrow Wilson, din ianuarie 1918, precum şi în „Declaraţia dreptului popoarelor la autodeterminare" emisă de conducătorul revoluţiei ruse din 1917, Vladimir Ilici Ulianov, alias Lenin, în deplină unitate de vederi cu cea a preşedintelui american. Din considerente politice lesne de înţeles, dar care nu-i onorează pe istoricii care le urmează, inclusiv din România, această din urmă declaraţie este omisă. Avem de a face cu fenomenul de distorsionare a istoriei, prin omisiune, foarte răspândit pretutindeni în lume, în epoca post-război rece. Istoria a reţinut însă remarca făcută de primul-ministru al Franţei, Clemenceau, după ce a citit celebra „Declaraţie în 14 puncte" a lui W.Wilson, care a spus: „Până şi bunul Dumnezeu s-a mulţumit cu 10 puncte".

Dreptul la autodeterminare este de mare actualitate şi în zilele noastre. Dacă în urma celor două războaie mondiale, acest drept a fost recunoscut exclusiv naţiunilor, stând şi la baza dezmembrării imperiilor coloniale, în epoca post-război rece inaugurată de Revoluţia europeană din 1989,. Statele Unite ale Americii, din interese strategice, tind să extindă şi să impună acest principiu inclusiv prin folosirea forţei şi în cazul unor minorităţi etnice cum sunt albanezii din provincia sârbă Kosovo, maghiarii din Transilvania, cecenii şi abhazii din Rusia, tibetanii din China, dar nu şi pentru asiaticii, hispanicii şi negrii din S.U.A.

Rezultatele primului război mondial au avut o importanţă imensă în procesul de transformare a naţiunilor etnice din Balcani, în naţiuni teritoriale. Din nefericire pentru aceste naţiuni, la nivelul anului 2000,

acest proces pare a fi încă departe de a se fi încheiat şi consolidat, astfel încât nimeni în lume să nu mai pună în discuţie frontierele României, Bulgariei, Serbiei, Greciei etc., aşa cum nu sunt puse în discuţie frontierele Elveţiei, Suediei, Norvegiei, Olandei, Danemarcei, ca să ne referim doar la statele mici şi mijlocii. Sistemul Tratatelor de la Versailles, cu toate imperfecţiunile sale, a constituit un pas uriaş pe calea intrării, pe coordonatele modernităţii, a vechilor naţiuni balcanice şi a noilor lor structuri statale. Aceste tratate au fost:

- *Tratatul de la Trianon*, elaborat în complexul de la Versailles, prin care, la 4 iulie 1920 s-au semnat condiţiile de pace dintre Ungaria şi Puterile Antantei. Acest tratat a rezolvat problema Transilvaniei, care îşi aştepta soluţionarea cel puţin din anul 1600 când, pentru puţin timp, o rezolvase sabia lui Mihai Viteazul.

Din partea României, Tratatul de la Trianon a fost semnat de către dr. Ioan Cantacuzino şi Nicolae Titulescu. Din nefericire, încă din momentul semnării lui şi până în zilele noastre, acesta este cel mai contestat tratat din câte a semnat România în ultimul secol.

Liderii C.D.R., care îşi fac un titlu de glorie din cooptarea U.D.M.R. la actul de guvernare după victoria lor în alegerile din 1996, se înşeală amarnic dacă îşi închipuie că prin aceasta au stins poftele de revanşă ale Budapestei. Atâta timp cât va exista pe harta Europei ca entitate statală, Ungaria nu va renunţa la idealul său de a recupera măcar o parte din teritoriile pierdute în urma primului război mondial. Înăbuşirea acestei dorinţe şi scoaterea acesteia de pe lista priorităţilor politicii externe a Ungariei s-ar putea realiza numai în contextul procesului de integrare a Europei. Va rămâne însă neschimbat obiectivul politic al obţinerii unei largi autonomii culturale, economice şi administrative pentru minoritatea maghiară din Transilvania.

- *Tratatul de la Sevres*, semnat la 10 august 1920, între Franţa, Marea Britanie, Italia şi Japonia pe de o parte şi Polonia, România, Cehoslovacia şi Iugoslavia pe de altă parte.

Pentru România, acest tratat este deosebit de important deoarece s-a recunoscut posesiunea întregii Bucovine şi s-au delimitat graniţele noastre cu cele trei state.

- *Tratatul de la Neuilly Sur Seine*, semnat la 27 noiembrie 1919, între puterile aliate învingătoare şi Bulgaria.

În urma acestui tratat, România reintră în posesia provinciei Dobrogea, în graniţele fixate prin Tratatul de pace de la Bucureşti din anul 1913, semnat în urma celui de-al doilea război balcanic, în urma căruia România a anexat trei judeţe din sudul acestei provincii, numite Cadrilater. Acestea au fost restituite Bulgariei în anul 1940, în urma unor negocieri bilaterale. Partea negativă este că după 1989, anumite cercuri din Bulgaria, este vorba de cercuri reziduale cu viziuni interbelice de mărire, privesc „cu interes" spre întreaga Dobroge.

- *Tratatul din 28 octombrie 1920*, semnat între România pe de o parte, Franţa, Marea Britanie, Italia şi Japonia pe de altă parte, prin care este recunoscută suveranitatea României asupra provinciei istorice Basarabia dată Rusiei de către „Sublima Poartă" în anul 1812.

Toate aceste tratate au adus avantaje imense României care, în timpul primului război mondial s-a situat de partea corectă a baricadei încheind acest război ca ţară învingătoare. Aceste tratate au avut însă şi o slăbiciune fundamentală, şi anume, lipsa semnăturilor Germaniei şi Rusiei sovietice, excluse de la stabilirea noii ordini politice în Europa. Urmările au fost catastrofale, iar „România Mare", aşa cum s-a născut ea în baza tratatelor menţionate, s-a dovedit a fi deosebit de firavă. Aceasta nu a durat decât între 1918-1940, adică 22 de ani, perioadă istorică total insuficientă pentru consolidarea noastră ca naţiune teritorială puternică din punct de vedere economic şi militar.

Acest obiectiv nu a putut fi atins, în primul rând, datorită existenţei în fruntea statului a unei clase politice fanariotizate, ineficiente, irresponsabile şi a unei stări de înapoiere a naţiunii, în care peste 65 la sută din cetăţeni erau analfabeţi şi doar 20 la sută trăiau în mediul urban. Partidele istorice şi monarhia poartă întreaga răspundere în faţa contemporaneităţii pentru dezastrul din 1940, când România a fost dezmembrată. Aceasta este „legitimitatea istorică" cu care se bat în piept P.N.Ţ.-C.D. şi P.N.L. în anul 2000.

Am considerat necesar să readuc în actualitate, în esenţa lor, Tratatele de la Versailles, care ne-au vizat în mod nemijlocit nu pentru că nu ar fi cunoscute, arhi-cunoscute şi invocate, ci pentru faptul extrem de grav, că sunt contestate şi după 80 de ani de la semnarea lor. Astfel, în vara anului 1999, după încheierea cu rezultate politice dezastruoase a agresiunii aeriene a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, comandantul suprem al forţelor armate ale N.A.T.O., generalul american Wesley

Clark, s-a pronunţat în public pentru „modificarea Tratatului de la Trianon". Acest general impertinent care a patronat atrocităţile săvârşite de aviaţia S.U.A. împotriva naţiunii sârbe, în loc să fi fost declarat „persona non-grata" pe teritoriul României, este invitat la Bucureşti şi decorat de către preşedintele Emil Constantinescu, zice-se „în interesul României".

Ar fi bine, până nu este prea târziu, ca întreaga clasă politică din România şi opinia publică românească să înţeleagă odată pentru totdeauna faptul că S.U.A,. aşa cum au sprijinit dezmembrarea Iugoslaviei, a fostei U.R.S.S. şi a Cehoslovaciei, tot aşa vor sprijini şi dezmembrarea României, dacă se va ajunge acolo.

Dezmembrarea României în anul 1940 s-a derulat după următoarele secvenţe:

- *La 28 iunie 1940*, în urma „ultimatumului guvernului U.R.S.S." din 28 iunie 1940, România cedează Basarabia şi Bucovina de Nord fără ca armata să fi opus nici cea mai infimă rezistenţă. Străvechile teritorii româneşti au fost ocupate de Grupul de Armate de Sud, comandat de generalul de armată G. K. Jukov, cel care avea să îngenuncheze Germania lui Adolf Hitler şi să ocupe Berlinul în primăvara anului 1945.
- *Arbitrajul (Dictatul) de la Viena din 30 august 1940*, prin care România pierde, în favoarea Ungariei, partea de nord-vest a Transilvaniei în suprafaţă de 43 492 k.p. În teritoriul cedat Ungariei trăiau 1 300 000 etnici români, 977 000 etnici maghiari şi 330 000 cetăţeni români de alte etnii.

Din Armata României demobilizată, un număr de 150 000 de soldaţi instruiţi lăsaţi la vatră sunt „cedaţi" Ungariei, fără să fie tras un singur cartuş pentru apărarea „României Mari". Aceştia aveau să moară în anii următori sub drapelul Ungariei. Fosta U.R.S.S. a sprijinit Germania şi Ungaria pe timpul „tratativelor" de la Viena.

- *La 7 septembrie 1940*, Regatul României cedează 6 921 k.p., constituind Cadrilaterul, Bulgariei.

După cel de-al doilea război mondial, ca urmare a instaurării în România, la 6 martie 1945, a guvernului dr. Petru Groza, dominat de Partidul Comunist din România, cu acordul personal al Generalissimului Iosif Vissarionovici Djugaşvili, alias Stalin, partea de nord-vest a

Transilvaniei, în ciuda unor manifestări de opoziţii din partea S.U.A. şi a Marii Britanii, a fost readusă sub suveranitatea României.

Concluzia care se desprinde din toate aceste evenimente dramatice este aceea că graniţele României au suferit cele mai multe schimbări din întreaga Europă în cursul secolului XX. Ar fi timpul ca şi frontierele României să devină sacre şi inviolabile, ca ale tuturor naţiunilor teritoriale cu vechime din Europa.

Naţiunile etnice din Balcani devenite naţiuni teritoriale după primul război mondial şi-au făcut apariţia pe scena politică a Europei cu o moştenire culturală bogată, cu specific şi trăsături naţionale bine definite şi cu dorinţa de a se moderniza. Ar fi o mare greşeală istorică să fie negate o seamă de realizări obţinute de aceste naţiuni, în special de către România, pe calea dezvoltării lor capitaliste. Faptul că popoarele balcanice nu şi-au pierdut identitatea naţională după circa cinci secole de dominaţie otomană nu se datorează numai „luptei cu sabia în mână" sub conducerea unor principi şi regi viteji sau a unor prelaţi aflaţi în fruntea bisericilor, ci şi altor cauze. Tendinţele extremiste în interpretarea unor evenimente sau epoci istorice, precum şi distorsionarea adevărului istoric prin omisiune, foarte răspândite în Balcani atât înainte, cât mai ales după evenimentele revoluţionare din anul 1989, dăunează procesului de democratizare şi de introducere a mecanismelor economiei de piaţă şi mai ales alăturării statelor balcanice procesului de integrare europeană.

În numele adevărului istoric trebuie acceptat faptul că Imperiul Otoman, cu tot caracterul său retrograd în raport cu valorile iluminismului occidental, a avut totuşi o trăsătură distinctă care l-a separat de toate celelalte imperii, mai ales cele de cult catolic şi anume, toleranţa faţă de alte culturi încorporate în imperiu, în special dimensiunea religioasă a acestora. Sub impactul acestei toleranţe, toate popoarele nemusulmane de pe cuprinsul imperiului şi-au putut păstra limba, obiceiurile, cultura şi mai ales religia. Naţiunile din aria Balcanilor au fost lăsate să-şi organizeze cu resurse proprii instituţiile religioase şi de educaţie.

În acest cadru general de toleranţă, Biserica ortodoxă a jucat un rol imens în ceea ce priveşte păstrarea identităţii naţionale a naţiunilor etnice din Balcani. În acelaşi timp, stăpânirea otomană s-a folosit de instituţia Bisericii ortodoxe drept contrapondere pentru stăvilirea expansiunii spre est a Bisericii romano-catolice de la Roma. De altfel, o caracteristică comună tuturor bisericilor din lume, indiferent de cultul practicat, este capacitatea acestora de a supravieţui, indiferent de epoca istorică şi de

natura orânduirii sociale, deoarece, în totalitatea lor, mai bine sau mai puţin bine, au conlucrat, au colaborat, au sprijinit puterea.

Această caracteristică a bisericilor a ieşit la lumină cu pregnanţă atât în timpul regimurilor fasciste şi naziste din Occident, precum şi a regimurilor socialismului de stat din jumătatea de est a Europei, purtătoare a unei ideologii politice ateiste.

Ieşite de sub tutela Imperiului Otoman la sfârşitul secolului al XIX-lea (Congresul de la Berlin din 1878) şi începutul secolului al XX-lea, după primul război balcanic (1912-1913),. naţiunile din Balcani independente au practicat între ele relaţii de ostilitate atât de grave şi de violente, încât mai toţi istoricii şi politologii din Europa Occidentală şi din S.U.A,. care au studiat zona Balcanică, au declarat în repetate rânduri şi declară şi în prezent că: „statele din Balcani şi din Europa Centrală, născute în decursul secolului XX, sunt mai rele decât imperiile destrămate din care s-au desprins".

Această teză a fost cel mai pregnant formulată în cartea *Vulturi în pânză de păianjen. Naţionalism şi comunism în Balcani*, apărută în S.U.A., în 1970, sub semnătura lui Paul Lendvai, fiind reluată în multe alte studii, inclusiv după anul 1990.

Analiştii occidentali motivează ajungerea la o astfel de concluzie deloc onorantă pentru naţiunile din Balcani, pornind de la studierea relaţiilor interbalcanice din timpul primului şi celui de-al doilea război balcanic, din timpul primului şi celui de-al doilea război mondial, din epoca Războiului rece şi mai ales a conflictelor interetnice interminabile din spaţiul fostei Iugoslavii din perioada 1991-1999.

Tragedia iugoslavă din 1941, reeditată în forme de o violenţă incredibilă în ultimul deceniu al secolului al XX-lea, a întărit analiştilor occidentali convingerea că în zona Balcanilor s-a născut, a făcut şi face ravagii un fenomen aproape unic în lume şi anume cel ce poartă numele de „balcanizare".

Sociologul american S. G. Mestrovic, profesor al Universităţii din Texas,. unul dintre cei mai mari specialişti în problemele Europei de Sud-Est în cartea *Balcanizarea Occidentului*, apărută concomitent la New York şi Londra, sub îngrijirea Editurii Routledge, în anul 1994, în capitolul introductiv dă următoarea definiţie: „Balcanizarea este fenomenul prin care o unitate, un întreg, o entitate se rupe în părţi, din ce în ce mai mici şi cu relaţii ostile între ele". Fenomenul de „balcanizare", după denumirea pe care o poartă, a apărut la începutul secolului XX pe fondul disputelor

şi războaielor interstatale din Peninsula Balcanică, având în acelaşi timp adânci rădăcini istorice.

Fărâmiţarea ce a caracterizat Balcanii în epoca feudală a favorizat căderea, rând pe rând, a popoarelor din această parte a Europei sub stăpânirea otomană. O notă comună pentru toate statele din Balcani, de la formarea şi recunoaşterea lor internaţională şi până în zilele noastre (anul 2001) este dorinţa nedisimulată a fiecăruia dintre acestea de a se mări teritorial pe seama statelor vecine. Acesta este fenomenul de „balcanizare" la scară locală.

În anul 1991, începând cu data de 1 iulie a fost „balcanizat" Tratatul de la Varşovia. Fostele state aliate au readus în actualitate relaţiile lor de ostilitate tradiţionale. În vara anului 1991 „balcanizarea" a lovit cumplit fosta Iugoslavie, proces ce a însângerat din nou Balcanii. R.S.F. Iugoslavia s-a spart în entităţi din ce în ce mai mici, iar relaţiile dintre acestea sunt mai mult decât ostile, costând viaţa a sute de mii de oameni şi disconfortul altor milioane de oameni.

„Balcanizarea" a lovit şi spaţiul fostei U.R.S.S. care, de la data de 25 decembrie 1991, s-a rupt în entităţi tot mai mici cu relaţii ostile între ele. De circa zece ani, S.U.A. aşteaptă ca fenomenul de „balcanizare" să lovească şi Federaţia Rusă. În acest scop, americanii şi aliaţii lor din lumea islamică, în frunte cu Turcia, au aprins focul războiului în Caucaz. Fără un puternic sprijin din exterior, Cecenia, cu acel un milion de locuitori ai săi, este greu de imaginat că şi-ar fi permis luxul unui război cu uriaşa Rusie.

Cel mai mare pericol pentru naţiunile Europei de la Atlantic la Urali şi de la Polul Nord la Marea Mediterană ar fi „balcanizarea" şi în special spargerea Uniunii Europene, obiectiv la care S.U.A. au început să „lucreze" în ultimii ani, inclusiv prin intermediul agresiunii aeriene împotriva Iugoslaviei din primăvara anului 1999, care a avut şi o puternică dimensiune anti-europeană. Prin distrugerea podurilor de peste Dunăre a fost lovită în primul rând Europa, de la un capăt la altul.

În Occident există numeroase state care se simt ameninţate de fenomenul „balcanizării" cum ar fi: Italia, Spania, Belgia, Franţa (mai ales prin separatismul din Corsica), Marea Britanie şi Canada.

Profesorul universitar S.G. Mestrovic atrage atenţia autorităţilor de la Washington că fenomenul de „balcanizare" a început să se facă simţit şi în Statele Unite ale Americii. Astfel, marele şi puternicul stat California, unde se concentrează aproape 40 la sută din avuţia S.U.A.,

este pe cale să se destrame în trei entităţi diferite. În Texas se manifestă tendinţa separării părţii de sud hispanic de partea de nord protestantă. În statul Hawaii acţionează un curent politic secesionist.

„Retorta americană" în interiorul căruia, de mai bine de 150 de ani, au fost „topite" rase şi civilizaţii dintre cele mai deosebite, din care s-a născut „lumea nouă" se pare că s-a supraîncălzit şi ar putea exploda într-o bună zi. Acea zi va fi ziua „balcanizării" S.U.A., pe care mulţi sociologi, inclusiv americani, o întrevăd.

În epoca Războiului rece, pe fondul sistemului politic „bi-polar", al existenţei celor două blocuri militare – N.A.T.O. şi Tratatul de la Varşovia – fenomenul de „balcanizare" a fost estompat, îngheţat, dar nu eliminat. Acesta a reuşit să fie controlat în Europa Occidentală prin intermediul Uniunii Europene, dar a făcut şi continuă să facă ravagii în jumătatea de est a continentului.

Cu 50-60 de ani în urmă, şi statele din Europa Occidentală au suferit de această „boală", dar se pare că evoluţia acestora din ultima jumătate de secol, sub impactul Uniunii Europene le-a îndepărtat de acest *simptom*.

În numele întregirii neamului, total justificat pentru naţiunile etnice aflate sub robia unor imperii desuete, total sau parţial, statele din Balcani au constituit alianţe sau au făcut parte din coaliţii militare la scară europeană sau globală.

În cursul primului război mondial, Grecia, România şi Serbia au luptat alături de Puterile Antantei, împotriva Puterilor Centrale – Germania, Austria şi Ungaria, aliate cu Turcia, considerând că în acest fel îşi vor realiza deziderатul întregirii naţionale şi nu au greşit deoarece au încheiat războiul în tabăra învingătorilor. În cazul României, această politică i se datorează, în cea mai mare măsură omului politic de geniu, Ionel I. C. Brătianu.

Prin prevederile Tratatului de la Trianon, România atinge culmea gloriei din întreaga sa existenţă, întregindu-se în graniţele sale etnice, cu excepţia unei părţi a Banatului cedat Serbiei. Astfel, la „Vechiul Regat al României" s-au alăturat provinciile de la nord şi vest de Carpaţi, respectiv Transilvania, Banatul, Crişana şi Maramureş, teritoriul dintre Prut şi Nistru, adică Basarabia, nordul Bucovinei şi partea de sud a Dobrogei.

La rândul ei Serbia, care a avut un comportament de legendă în luptele purtate împotriva armatelor austro-ungare, germane, bulgare şi albaneze, a reuşit, cu ajutorul marilor puteri occidentale şi în special al

Franței, să-i unească sub sceptrul regelui Alexandru, fost paj la curtea imperială a Rusiei de la St. Petersburg, pe toți slavii de sud, constituind Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, la 1 decembrie 1918. Din luna octombrie 1929, acest regat a adoptat numele de Iugoslavia.

România și Iugoslavia au făcut parte din „cordonul sanitar" anti-sovietic conceput de marile puteri occidentale învingătoare în război în special Franța și Marea Britanie.

Zeci de mii de emigranți, ruși, anti-comuniști și-au găsit refugiul în Iugoslavia, tranzitând România. După asasinarea regelui Alexandru, în anul 1934, Iugoslavia a continuat să ducă o politică anti-sovietică, fiind ultima țară din Europa care a recunoscut U.R.S.S. în anul 1940.

Albania, Bulgaria și Turcia, tot din dorința de a-și „întregi frontierele", au luptat alături de Puterile Centrale terminând primul război mondial ca state înfrânte și, ca urmare a acestui fapt, au suferit pierderi teritoriale. Pentru Turcia, primul război mondial a avut rezultate catastrofale, ducând la prăbușirea a ceea ce mai rămăsese din vechiul Imperiu Otoman și la nașterea „Turciei moderne", aproximativ în granițele sale actuale.

Tratatele de la Versailles, care au trasat granițele Europei cu excluderea Rusiei Sovietice și a Germaniei de la acest proces, au lăsat o multitudine de probleme neterminate, nemulțumind profund pe cei învinși. O seamă de istorici și analiști au denumit perioada interbelică 1919-1939 drept „o pauză între două războaie".

Am readus în atenție aceste evenimente deoarece învingătorii în Războiul rece, respectiv S.U.A. și N.A.T.O., cel puțin în Balcani, încearcă o retrasare a frontierelor cu excluderea Federației Ruse, profitându-se de slăbiciunile vremelnice ale acesteia.

Românii, în totalitatea lor, ar trebui să înțeleagă că și teritoriul lor se află pe lista statelor a căror frontiere ar putea fi revizuite. A spus-o clar la Paris, în 1999, comandantul suprem al forțelor armate N.A.T.O., generalul american Wesley Clark, când s-a pronunțat în favoarea revizuirii Tratatului de la Trianon.

Vidul de putere apărut în Balcani după prăbușirea Imperiului Austro-Ungar, a Imperiului Otoman și a Imperiului Rusesc a fost ocupat treptat, în special după 1930 de către Germania. Firmele germane au făcut investiții masive în Balcani, au încheiat o suită de acorduri ferme și, pe fondul rivalităților istorice dintre statele balcanice, au reușit să-și impună dominația.

Bulgaria şi România au fost în mod perpetuu atrase de cultura, eficienţa administrativă şi de calitatea produselor industriale ale Germaniei. Aceasta era extrem de atrasă şi de interesată de rezervele de petrol ale României, fără de care Adolf Hitler nu ar fi putut declanşa cel de-al doilea război mondial în Europa, un război al tancurilor, trupelor mecanizate şi al aviaţiei. Iată care a fost esenţa relaţiilor de o importanţă strategică imensă dintre Germania celui de-al treilea Reich şi Regatul României. Disputele teritoriale cu Ungaria şi U.R.S.S., precum şi antisemitismul virulent practicat de mişcarea legionară au facilitat pătrunderea Germaniei naziste în România.

În perioada interbelică, statele din Balcani s-au situ t la periferia civilizaţiei Europei. Populaţia analfabetă reprezenta 54 la sută în Bulgaria, 50 la sută în Iugoslavia (Serbia 65 la sută, Macedonia şi Bosnia-Herţegovina 80 la sută, Slovenia 9 la sută). În România, populaţia analfabetă se situa între 65-70 la sută. În aceste condiţii, care s-au prelungit fără modificări esenţiale până în 1945, era imposibil să se progreseze şi să se construiască o societate modernă, industrializată. Analfabetismul constituie una dintre cele mai degradante dimensiuni ale subdezvoltării. Despre aceste adevăruri zguduitoare, „partidele istorice" scăpate din cavoul istoriei din România, ca de altfel din tot spaţiul balcanic, se prefac a nu-şi mai aduce aminte, lăudându-se în schimb foarte zgomotos cu „legitimitatea lor istorică". Până la sfârşitul celui de-al doilea război mondial, toate statele din Balcani au dispus de economii înapoiate, predominant agrare.

Aş ţine să subliniez, în mod cu totul deosebit, visul şi strădaniile marelui om politic liberal Ionel I. C. Brătianu, făuritorul „României Mari" de a transforma ţara într-o mare putere europeană. Acest obiectiv strategic onorabil s-a dovedit a fi irealizabil într-o societate în care mai mult de jumătate din populaţie era analfabetă, iar clasa politică dominantă era apreciată de către analiştii şi politologii occidentali ca fiind una dintre cele mai ineficiente şi mai iresponsabile din tot spaţiul Europei. Că aşa au stat lucrurile ne-a demonstrat-o încă o dată guvernarea C.D.R. instaurată după alegerile din anul 1996, în urma cărora au fost propulsate la putere „partide istorice" conduse de gerontocraţia ţărănisto-liberală, purtătoare a unei gândiri politice aflată cu un secol în urmă faţă de valorile promovate în Europa Occidentală.

Ţările balcanice din perioada interbelică devenite independente, într-o perioadă relativ scurtă, în urma eforturilor depuse în construcţia

structurilor statului, a armatei şi sistemului funcţionarilor publici, s-au trezit că au acumulat datorii externe imense. Aceeaşi evoluţie o cunosc statele din Balcani şi după anul 1989 încoace. Aceasta va conduce în mod incontestabil la pierderea independenţei economice, iar pe acest fond şi a celei politice. În ultimul secol, în Balcani nu s-a dezvoltat o infrastructură integrată de natură să ajute la crearea unui spaţiu economic balcanic, fără de care integrarea acestei zone în Uniunea Europeană va fi imposibilă. Contrar sensului istoriei, statele balcanice au promovat în raporturile dintre ele politici protecţioniste, naţionaliste şi autarhice, iar pentru credite au apelat la băncile din Viena şi Budapesta.

În epoca Războiului rece, divizarea Balcanilor s-a accentuat. Turcia şi Grecia au fost integrate în N.A.T.O., Bulgaria şi România în Tratatul de la Varşovia, iar Iugoslavia a adoptat un statut de neutralitate, fiind totodată şi unul dintre principalele state promotoare ale mişcării de neangajare la scară mondială. Albania, după ce a cochetat cu Moscova, a făcut parte din Tratatul de la Varşovia până în 1968, când a denunţat tratatul. Ulterior, Albania s-a aliat cu China împotriva U.R.S.S., iar din anul 1998 s-a „aliat" cu S.U.A. împotriva Iugoslaviei şi a Europei. Pentru multe decenii, în secolul XXI, Albania şi minorităţile albaneze din Balcani vor constitui un factor perturbator cu efecte negative la scara întregului continent. Din anul 1999, Albania a devenit o bază militară a S.U.A.

Între Bulgaria şi România, în cei 1 300 de ani de vecinătate, peste Dunăre a fost construit un singur pod, cel de la Giurgiu-Ruse, în epoca socialismului de stat. Pentru cel de-al doilea pod s-au purtat negocieri infructuoase vreme de 20 de ani. La începutul anului 2000, Uniunea Europeană a impus soluţia construirii celui de-al doilea pod în sectorul Vidin, „partea leului" din investiţie revenind Bulgariei. Cu un asemenea ritm de acţiuni comune, construirea spaţiului economic integrat din această zonă va dura sute de ani, iar admiterea statelor din Peninsula Balcanică în Uniunea Europeană, în totalitatea lor, nu se va produce niciodată.

În cea de-a doua jumătate a secolului XX, cele mai mari lucrări în comun, de natură să contribuie la crearea spaţiului economic balcanic, s-au executat de către România şi Iugoslavia, materializate în marile complexe hidroenergetice Porţile de Fier I şi Porţile de Fier II, lucrări grandioase ce fac onoare nu numai celor ce le-au înfăptuit, ci întregii Europe. Sacrificând interesele României pe „altarul N.A.T.O.", din care nu făcea parte, şi pe cel al „parteneriatului strategic" cu S.U.A., care nu a existat şi nici nu va exista vreodată, fosta guvernare C.D.R. în frunte cu

fostul preşedinte Emil Constantinescu a ruinat relaţiile economice cu Serbia, şi în general, cu tot spaţiul balcanic.

După primul război mondial, Iugoslavia şi România au fost confruntate cu dificultăţi imense în eforturile lor de construire a unor state moderne, prin integrarea politică a unor entităţi teritoriale aflate în stadii istorice diferite de dezvoltare, cum erau Slovenia şi Croaţia în raport cu Bosnia, Macedonia şi Serbia sau Transilvania, Banatul, Bucovina şi Basarabia faţă de „vechiul" Regat al României. Nereuşind să construiască o bază economică integratoare pentru noile state lărgite, clasa politică din cele două mari state din Balcani a eşuat în misiunea lor istorică. Astfel că România a fost dezmembrată în 1940, iar Iugoslavia în 1941, ambele state căzând în forme diferite sub dominaţia Germaniei naziste.

La începutul celui de-al doilea război mondial, Peninsula Balcanică se prezenta ca o zonă subdezvoltată. În România, 80 la sută din populaţia activă era angajată în agricultură, iar în Iugoslavia, Bulgaria şi Grecia procentul era de 75 la sută. Din totalul exporturilor statelor balcanice în anul 1940, doar 2 la sută erau produse manufacturate. În toate statele din Balcani, indiferent dacă au fost capitaliste sau socialiste, procesele de industrializare, urbanizare şi de educaţie în masă au început foarte târziu, în raport cu statele dezvoltate din Occident şi sunt încă departe de a fi fost desăvârşite.

După revoluţiile din anul 1989, procesele de mai sus au încetat în fostele state socialiste, acestea intrând într-o criză endemică, materializată printr-un proces galopant de dezindustrializare, de agrarizare şi de destructurare instituţională, cu efecte dezastruoase în Albania, Bulgaria, fosta Iugoslavie şi România. În Balcani, atât clasa managerială cât şi clasa muncitoare au fost mult sub standardele occidentale, fiind constituite din cadre puţin pregătite precum şi din elementul ţărănesc, în cea mai mare parte analfabet.

După instaurarea regimurilor socialiste în Balcani, o dată cu naţionalizările în masă, patronii şi specialiştii „de origine burgheză" adică oamenii cei mai calificaţi au fost înlăturaţi cu brutalitate, lucru pe care comuniştii chinezi nu l-au făcut după ce au preluat puterea în 1949. La scara statelor socialiste din Balcani, în anul 1964, peste 40 la sută din directorii de întreprinderi şi peste 30 la sută din directorii tehnici şi comerciali nu aveau decât studii elementare. Este însă tot atât de adevărat că, la sfârşitul erei socialiste, în anul 1989, gradul de calificare al clasei manageriale şi al forţei de muncă era radical îmbunătăţit fiind sub multe aspec-

:e. apropiat de standardele moderne. Ca un blestem al istoriei, după 1989, în Balcani s-a comis aceeaşi enormă greşeală, de data aceasta sub conducerea „forţelor democratice" şi a consilierilor americani (C.I.A.), adică înlăturarea specialiştilor sub paravanul luptei împotriva „nomenclaturii comuniste".

În ultimul deceniu al secolului XX, cu excepţia Iugoslaviei care a fost răvăşită de război, România a constituit statul pilot din Balcani în care improvizaţia, amatorismul, iresponsabilitatea, ineficienţa şi corupţia au fost ridicate la rangul de politică de stat. Timp de peste zece ani de zile, România a trăit exclusiv din rezervele şi moştenirea preluate de la regimul socialist pe care le-au degradat continuu. Această politică a fost reprezentată de figuri intrate în istorie, precum conferenţiarul Petre Roman, sindicalistul Victor Ciorbea şi istoricul Radu Vasile, care s-au trezit peste noapte în funcţii de prim-miniştri, fără cele mai elementare cunoştinţe şi competenţe în materie de guvernare, mai ales într-o perioadă istorică de profundă criză. Rezultatele s-au văzut. La fel, în funcţia de şef al statului, în urma alegerilor din 1996, a ajuns un conferenţiar universitar specializat în geologie, fost secretar al P.C.R. cu propaganda în cadrul Universităţii din Bucureşti, care şi-a luat drept consilier principal o bătrână profesoară de istorie antică, fostă secretară de partid la aceeaşi universitate.

Făcând dovada unui şef de stat total lipsit de respect faţă de istoria recentă a propriei sale ţări şi ignorând munca şi sacrificiile eroice ale naţiunii române din ultimii cincizeci de ani, în decembrie 1999, în calitate de preşedinte al României, dl. Emil Constantinescu afirma: „Regimul comunist a reprezentat 40 de ani de minciună şi teroare". Un om cu judecată, cu bunul-simţ şi cu simţul măsurii, un om care răspunde în faţa istoriei pentru ce afirmă nu ar fi putut pronunţa o astfel de „judecată". Se pare însă că un fost propagandist de partid, re-programat pentru alte roluri, poate afirma orice. O asemenea afirmaţie este şi degradantă şi dezarmantă pentru cel care o face.

Cei mai reprezentativi economişti şi sociologi din S.U.A., Marea Britanie, Franţa şi Germania, mai ales cei din marile centre universitare sunt de cu totul altă părere. I-aş recomanda atât domnului Emil Constantinescu, cât şi tuturor celor care pretind că reprezintă „forţele democratice" din România să citească şi să studieze lucrări academice de referinţă precum:

- *Creşterea şi descreşterea marilor puteri*, de marele economist şi specialist în studii strategice din S.U.A., Paul Kennedy, care a mai scris şi excepţionala lucrare *Pregătirea pentru secolul XXI*;
- *Europa de Est în epoca postbelică*, scrisă de Thomas W. Simons, profesor universitar din S.U.A., apărută în 1993;
- *Vestul şi Europa de Est*, scrisă de Thomas A. Baylis, profesor de ştiinţe politice al Universităţii din San Antonio, statul Texas, apărută în anul 1994;
- *Noi toţi am pierdut războiul rece*, scrisă de politologii americani Richard Ned Lebow şi Janice Gross Stein, de la Universitatea Princetown, apărută în 1994.

Au trecut ani buni de când economiştii, sociologii şi politologii cu simţul realităţii din aria euro-atlantică, pentru care adevărul ştiinţific este sacru, au ajuns la concluzia potrivit căreia socialismul de stat din Europa de Est, cu toate neajunsurile lui, împreună cu social-democraţia Europei Occidentale şi capitalismul, toate la un loc, fac parte din ceea ce istoria contemporană denumeşte Epoca Modernă, având rădăcini comune în Iluminismul francez şi britanic.

Dacă regimul socialist din România postbelică ar fi reprezentat doar „40 de ani de minciună şi teroare", aşa cum pretinde Emil Constantinescu, atunci de unde ar mai fi „privatizat" guvernanţii C.D.R. mii de întreprinderi industriale, îmbogăţindu-se pentru generaţii aducând industria naţională la ruină, iar agricultura la nivelul epocii feudale?

Idilizarea situaţiei economice şi sociale din statele balcanice existentă în perioada interbelică de către aşa-zisele forţe democratice venite la putere pe valul revoluţiilor din 1989, constituie o crasă distorsionare a istoriei. Regimurile socialiste din Balcani şi Europa Centrală nu au reuşit, până la ieşirea lor din viaţa politică, să rezolve toate marile probleme acumulate de-a lungul istoriei în ţările respective, dar au înfăptuit mari progrese pe calea modernităţii, exprimate în industrializare, urbanizare şi educaţia de masă şi într-un nivel de trai acceptabil. Politicienii epocii actuale, post-socialiste din Balcani, vor avea dreptul moral să blameze regimul socialismului de stat care şi-a depus mandatul în anul 1989 numai atunci când vor asigura naţiunilor pe care le conduc într-o nouă eră istorică, un nivel de trai şi civilizaţie superior celui asigurat de vechiul sistem. După un deceniu de „reforme", în urma cărora nivelul de trai a ajuns la un sfert din cel existent în 1989, actualii politicieni nu au acest drept. În

numele adevărului şi al dorinţei de progres este bine să ne reamintim că societăţile tradiţionale balcanice au fost marcate de preponderenţa elementului ţărănesc şi de puternice contradicţii între mediile urban şi rural. Intelectualitatea balcanică din epoca pre-socialistă a fost dominată de avocaţi, profesori, învăţători şi preoţi, în locul inginerilor, tehnicienilor şi economiştilor de care era o acută nevoie. După anul 1989, se constată tendinţa de revenire la vechea situaţie, prin aceea că tinerii din Balcani se vor cu toţii avocaţi şi preoţi cu gândul că se vor îmbogăţi rapid.

După aprecierile unor analişti occidentali, mai ales americani, alegerile electorale şi legile din statele balcanice în perioada 1920-1940 au fost adevărate farse. Partidul aflat la putere îşi asigura, de regulă, prin cele mai murdare tertipuri, victoria în alegerile următoare.

În ceea ce priveşte România, în cartea de largă circulaţie *Vulturi în pânză de păianjen: Naţionalism şi Comunism în Balcani*, apărută în S.U.A., în anul 1970, deci cu 30 de ani în urmă, când nimeni în lume nu se gândea la evenimentele ce aveau să se producă în jumătatea de est a Europei după revoluţiile din 1989, se făcea următoarea apreciere cu privire la societatea românească dintre cele două războaie mondiale: „România a fost guvernată mai presus de orice îndoială de cea mai coruptă şi mai cinică clasă politică din Balcani, purtătoare a unui sistem social original, modelat în epoca stăpânirii fanariote greceşti". Nu este nevoie de prea multe argumente şi exemple pentru a se demonstra că aceste caracteristici au renăscut în mod miraculos după anul 1989, în sânul acelei părţi a clasei politice care este legată de „partidele istorice". Gerontocraţia ţărănisto-liberală ajunsă la putere în urma alegerilor din 1996, purtătoare a „tradiţiilor" de mai sus, a declanşat o adevărată contrarevoluţie în spaţiul carpato-danubiano-pontic. Se doreşte întoarcerea în timp, adică o restauraţie având la bază principiul „restitutio in integrum" potrivit „testamentului politic" al fostului lider ţărănist, Corneliu Coposu, alias „Seniorul". Promotorii politicii de „restauraţie", indiferent de culoarea lor politică, indiferent dacă se doreşte o „restauraţie interbelică" model Coposu sau o „restauraţie" de tip „cripto-comunist", vor fi dezamăgiţi în eforturile lor datorită existenţi unei legi universale imbatabile: *Istoria nu face niciodată paşi înapoi*.

O altă concluzie de mare importanţă ce se desprinde din analiza istoriei moderne a Balcanilor de care va trebui să se ţină cont în perspectiva secolului XXI şi al dorinţei unanime de integrare în Uniunea Euro-

peană este aceea că, în acest spaţiu, în cursul secolului XX, toate experimentele democratice din epoca pre-socialistă au eşuat.

În perioada interbelică, toate monarhiile constituţionale din statele balcanice, rând pe rând, au degenerat în dictaturi regale, astfel:

- dictatura regelui Zogu I din Albania, 1928;
- dictatura regelui Alexandru I din Iugoslavia, 1929;
- dictatura regelui Carol al II lea de Hohenzollern din România, 1938.

Un amestec toxic de corupţie şi ineficienţă a marcat guvernarea şi administraţia societăţilor balcanice în întreaga lor existenţă, inclusiv în epoca socialismului. Aceste dictaturi regale au constituit tot atâtea morminte pentru democraţia de tip balcanic din perioada interbelică. Dictaturile monarhice din Balcani au semănat între ele ca nişte surori gemene şi au reprezentat interesele unor caste militare şi administrative limitate, impunându-se prin intermediul aparatului poliţienesc, al Siguranţei, iar la nevoie şi al Armatei, care au slujit ca instrumente ale terorii.

Un rol important în falimentarea democraţiei în Balcani l-au avut partidele ţărăneşti, apărute după primul război mondial şi scoase de pe scena istoriei la începutul celui de-al doilea război mondial. Renaşterea unora dintre aceste partide în Balcani, după anul 1989, inclusiv în România, constituie o manifestare vremelnică de atavism politic. În condiţiile unei situaţii generale de haos, corupţie şi ineficienţă existente în toate statele din Balcani în perioada dintre cele două războaie mondiale, provocate de partidele politice ale vremii, regimurile dictatoriale regale au fost mai uşor de suportat, dacă nu chiar acceptate de către o bună parte a populaţiei din toate statele balcanice.

Făcând dovada că sunt defazate în raport cu mersul istoriei, partidele ţărăniste renăscute după anul 1989, inclusiv P.N.Ţ.-C.D. din România au relansat ideile monarhice. După anul 1990, stafiile regale au început să mişune prin fostele state socialiste din Balcani. Lozinca „Monarhia salvează România" care datează de un deceniu pe zidul Facultăţii de Arhitectură din Bucureşti este departe de a fi fost originală. În aceeaşi exprimare, aceasta a apărut şi pe unele ziduri din Belgrad, Tirana şi Sofia, stârnind zâmbetul ironic al istoriei care-şi vede de drum, neavând timp pentru stafii regale.

În faţa pericolului ignorării lecţiilor istoriei la nivelul anului 2000, în pragul unui nou secol şi al unui nou mileniu, sociologii şi polito-

logii occidentali au readus în actualitate şi experienţa fascistă, extremistă de dreapta, prin care au trecut statele balcanice. În anul 1929 a luat fiinţă mişcarea fascistă clandestină a Ustaşilor din Croaţia condusă de Ante Pavelici, şeful statului fascist croat din perioada 1941-1945, aflat sub protecţia Germaniei naziste. Fasciştii croaţi în alianţă cu bosniacii musulmani au săvârşit crime abominabile vizând exterminarea fizică a elementului etnic sârb din Croaţia şi Bosnia-Herţegovina. În acei ani cumpliţi au fost exterminaţi cu o bestialitate ce i-a îngrozit chiar şi pe ofiţerii germani, peste 700 000 de sârbi şi 90 000 de evrei. În mai 1941, colonelul sârb Draza Mihailovici a pus bazele mişcării cetnicilor sub deviza luptei împotriva ocupaţiei germane. Ulterior, această mişcare a stabilit legături cu trupele germane de ocupaţie, luptând în comun împotriva trupelor de partizani conduse de Iosip Broz Tito. În perioada interbelică, Albania a constituit polul terorismului şi violenţei politice din Balcani. Regele Ahmed Zogu, fost preşedinte care s-a auto-încoronat, a domnit 15 ani sub pericolul permanent de a fi asasinat. În România, din septembrie 1940 până în februarie 1941, a funcţionat „statul naţional legionar" aliniat la ideologia nazistă a Germaniei celui de-al treilea Reich. După zdrobirea rebeliunii legionare, acţiune înfăptuită de către armată la începutul anului 1941, în România a fost instaurat regimul dictatorial militar al generalului Ion Antonescu, care nu era însă de orientare fascistă, chiar dacă ţara a intrat în al doilea război mondial alături de Germania.

Toate mişcările fasciste din Balcani au exploatat şi utilizat în scopuri politice sentimentele naţionale şi religioase din ţările lor. Organizaţiile fasciste din Bulgaria, Serbia şi România au avut ca suport ideologic etno-centrismul şi religia ortodoxă. Fascismul de tip croat s-a bazat tot pe etno-centrism, dar suportul religios a fost cultul catolic. După anul 1989, o dată cu „reînvierea" unor partide istorice au scos capul şi vechile mişcări de sorginte fascistă din Balcani. Cetnicii şi ustaşii din fosta Iugoslavie se dau drept „eroi ai luptei împotriva comunismului". În România, mişcarea legionară se manifestă pe fondul celor care au supravieţuit din „vechea gardă", precum şi printr-o latură „neo legionară" care îşi are certificatul de naştere în „fenomenul Piaţa Universităţii" din primăvara anului 1990, încheiată cu tentativa de rebeliune din 13 iunie 1990.

Îngropat într-o profundă tăcere de către reprezentanţii „partidelor istorice", precum şi de către „noii democraţi" proveniţi din rândul propagandiştilor fostului P.C.R., „fenomenul Piaţa Universităţii" a fost perceput în Europa Occidentală şi în S.U.A. foarte corect, adică exact ce era:

recrudescența legionarismului în veșminte democratice anti-comuniste. Politologul american Paul Hockenos, în cartea sa de largă circulație în aria euro-atlantică intitulată *Liber să urăști, (The Rise of the in Post Communist Easten Europe*) apărută în S.U.A. la Editura Routledge din New York, în anul 1993, în capitolul intitulat *Răzbunarea lui Ceaușescu* afirmă fără echivoc: „Mișcarea lui Marian Munteanu aparține unei lumi tenebroase, de iad, de subcultură fascistă din România, similară celei a grupurilor neo-naziste din Germania. Mișcarea pentru România, inițiată de Munteanu, drept partid legal menit credinței în Iisus și apărării națiunii române, amintește de *Legiunea* din perioada de până în anul 1938. Grupul lui Munteanu este ierarhizat rigid, fundamentalist, mistic și ritualist Membrii săi poartă cămăși negre, cu emblema mișcării pe mânecă, au jurat păstrarea secretului și credință cauzei. Tuturor membrilor li se cere să cunoască în întregime lucrările lui Zelea Codreanu și interpretarea legionară a istoriei României. Întâlnirile grupului încep cu rugăciuni rostite în fața portretului primului lider al Gărzii de Fier". De reținut un lucru esențial și anume că Paul Hockenos nu a analizat și descris „fenomenul Piața Universității" din auzite sau din reportajele Televiziunii Române, ci dintr-o cunoaștere la fața locului. Acesta a petrecut multe zile, împreună cu manifestanții din „zona liberă de comunism", s-a întâlnit și a purtat discuții cu liderii mișcării, mai ales cu Marian Munteanu și cu Sorin Drăgan, ideologul mișcării, și a citit multe numere ale ziarului *Glasul* editat de mișcare.

Din anul 1990 și până în anul 2000 nu a existat analist politic sau jurnalist cu cât de câtă responsabilitate din Europa de Vest și S.U.A. care să nu marcheze măcar cu o singură frază caracterul neo-fascist al mișcării din Piața Universității, din anul 1990, atunci când se referă la evoluțiile politice post-socialiste din România. Aceasta a fost „trambulina politică" de pe care a fost lansat printre alții și conferențiarul universitar Emil Constantinescu.

Dat fiind modul în care a prezentat analistul american Paul Hockenos „fenomenul Piața Universității" în cartea amintită, , nimeni nu ar trebui să se mai mire și să se întrebe de ce Marian Munteanu, „eroul Pieții Universității", nu a ajuns măcar consilier la Palatul Cotroceni. În S.U.A., monarhiștii nu au nici un credit și cu atât mai puțin, neo-fasciștii. Dacă nu ar fi existat influența S.U.A. și mâna grea a Washingtonului, cu siguranță că P.N.Ț.-C.D. ar fi pus la cale o lovitură de stat și, cu acordul președintelui monarhist Emil Constantinescu, ar fi încercat restaurarea

monarhiei în România. Punctul culminant al acestei tentative s-a consumat la sfârşitul anului 1997. Străină de cunoaşterea istoriei şi complet în afara mersului lumii contemporane, gerontocraţia ţărănisto-liberală nu are de unde să ştie că monarhiile din Grecia şi Italia, în perioada postbelică, au fost înlăturate, în primul rând de către americani. Ar fi de-a dreptul ridicol ca ex-regele Mihai de Hohenzollern să prezinte vreun interes pentru S.U.A. La nivelul anului 2000, după un deceniu de la înlăturarea regimurilor politice de tip socialist totalitar, experimentele democratice din statele balcanice au realizat progrese mai mult decât modeste.

Imensa majoritate a studiilor politice şi sociologice referitoare la Balcani, apărute în S.U.A. şi Europa Occidentală pe parcursul ultimului deceniu al secolului XX, etichetează societăţile din Balcani drept societăţi „pre-democratice" sau „democraţii primitive", mai ales când este vorba de Albania, Bulgaria, România şi fosta Iugoslavie. Cei cinci sute de ani de stăpânire otomană, opinează sociologii occidentali, printre care şi profesorul universitar american S. G. Mestrovic de la Universitatea Texas, au dat naştere unor structuri administrative, unor norme şi mentalităţi de tip sultanistico-satrapice în înveliş fanariot în toate statele din Balcani. Aceste trăsături au fost transmise şi regimurilor socialiste din perioada 1945-1989. Partidele comuniste din Balcani nu s-au născut şi nu au activat în medii democratice avansate, ci în societăţi înapoiate de tip sultanistic semi-feudal, deci nu aveau de unde să deprindă nici cele mai elementare practici democratice. Ca atare, şi regimurile socialiste din Balcani au continuat să fie tot de tip sultanistic. Liderii comunişti din Albania, Enver Hogea, din Bulgaria, Todor Jivkov, din România, Nicolae Ceauşescu şi din Iugoslavia, Iosip Broz Tito s-au comportat ca nişte mici „sultani" sau ca nişte satrapi. Nu acelaşi lucru s-a întâmplat însă în fosta Cehoslovacie, ţară cu profunde tradiţii democratice. În Cehoslovacia, Partidul Comunist a fost puternic, legitim, iar în anii socialismului a construit un regim birocratic raţional, nu unul dictatorial ca în Balcani. Această realitate stă şi la baza faptului că „primăvara reformelor" şi ideea „socialismului cu faţă umană" s-au născut la Praga şi nu la Bucureşti, Belgrad sau Sofia.

Analizând sumar modul cum s-a încadrat guvernarea Convenţiei Democratice din România în principiile fundamentale ale democraţiei în perioada 1996-2000, vom constata că aprecierile analiştilor occidentali cu privire la caracterul primitiv, pre-democratic al „partidelor istorice" din Balcani sunt întru totul justificate. M-am referit cu precădere la partidele politice din Convenţia Democratică deoarece acestea pretind că sunt sin-

gurile „forţe democratice" din România, capabile să instaureze pe „plaiurile mioritice" democraţia de tip occidental. Celelalte partide sunt taxate drept „neo-comuniste" , „cripto-comuniste" şi „ultra-naţionaliste", deci n-ar avea nimic în comun cu „democraţia" aşa cum este aceasta gândită şi aplicată de către gerontocraţia ţărănisto-liberală. În legătură cu monopolul asupra „democraţiei" deţinut de către „partidele istorice", ne punem o întrebare legitimă: „Unde, când şi de la cine au învăţat democraţia domni precum Corneliu Coposu (răposat), Ion Diaconescu, Mircea Ionescu-Quintus, Ion Ionescu-Galbeni şi mulţi alţii, care toată viaţa lor nu au trăit decât în condiţii de dictatură regală, dictatură legionară, dictatură militară şi cei mai mulţi ani din viaţa domniilor lor în condiţiile dictaturii proletariatului?".

„Partidele istorice" din România şi organizaţiile politice care le sprijină, grupate în cartelul electoral cu nume sonor, dar fără esenţă,– „Convenţia Democratică din România" au fost instruite, sponsorizate cu zeci de milioane de dolari şi preferate la putere de către S.U.A. şi de diferite cercuri politice din Europa Occidentală, nu pentru că ar fi fost democratice, ceea ce era evident imposibil, ci pentru faptul că puteau fi foarte uşor aservite intereselor celor care-i patronează. Aceste partide evadate din cavoul istoriei au fost uşor de manipulat, aşa cum s-a putut vedea în anii lor de guvernare, când România a fost total aservită economic unor interese străine, iar poziţia puterii de la Bucureşti faţă de intervenţia militară americană şi N.A.T.O. în Balcani din 1999 a fost cea a unei prea plecate slugi.

În anii guvernării Convenţiei Democratice, 1996-2000, în România s-a practicat o „democraţie sultanistică" tradiţională. Aceasta a constat în înlăturarea din funcţii a întregului aparat funcţionăresc de profesionişti care formează fundamentul solid al unei societăţi civilizate menit să asigure continuitatea şi înlocuirea acestuia cu clientela politică proprie, formată în mare parte din ageamii, profitori şi chiar impostori, dar „loiali". Rezultatele s-au văzut. Parlamentul României a fost scos din circuitul vieţii legislative şi politice, iar ţara a fost guvernată prin „ordonanţe de urgenţă" ca într-un regim de ocupaţie militară. Şederea la Palatul Cotroceni a domnului Emil Constantinescu a însemnat un lanţ neîntrerupt de încălcări flagrante ale Constituţiei României, pe care a jurat s-o respecte. Totodată, domnia sa a depus eforturi, evident încheiate cu un eşec lamentabil, de a se substitui justiţiei, crezându-se probabil reîncarnarea

legendarului domnitor Alexandru Ioan Cuza, pe care îl şi imita în mod comic.

Aglomerarea scenei politice din statele balcanice cu „partidele istorice" reziduale, cu cele neofasciste, „balcanizarea" societăţii din aceste state prin apariţia a zeci şi chiar sute de partide care mai de care mai năstruşnice, i-au determinat pe mulţi analişti americani şi vest-europeni să eticheteze acest spaţiu din Europa cu numele de „Balcanbabel", iar clasa politică din aceste state, drept un adevărat „Jurasic Park". Lumea occidentală civilizată nu este nici pe departe impresionată de performanţele „democratice" ale forţelor politice tradiţionale din Balcani, „dezgheţate" după evenimentele din anul 1989, ajunse la putere prin fraude electorale, morale, şi nici nu le atribuie sau recunoaşte vreun merit în înfăptuirea revoluţiilor din 1989. Iată ce afirmă fostul preşedinte al S.U.A., Richard Nixon, în cartea sa de anticipaţie *1999 – Victorie fără război* apărută la Editura Simon Schuster, concomitent la New York, Londra, Sydney şi Tokio, în 1988 şi reeditată în 1995": „Este esenţial de reţinut faptul că marile schimbări care au avut loc în lumea comunistă, acţiunile care au subminat dominaţia sovietică asupra Europei de Est au pornit din interiorul partidelor comuniste însăşi. Mareşalul Tito a scos Iugoslavia din blocul sovietic în 1948. Liderul comunist Imre Nagy a condus revolta din Ungaria în 1956, Vladislav Gomulka, liderul comunist al statului l-a înfruntat pe N. S. Hruşciov şi s-a opus colectivizării agriculturii în Polonia, Enver Hodja a scos Albania din Tratatul de la Varşovia în anul 1968. Comunistul Alexander Dubcek a fost părintele „Primăverii de la Praga" din anul 1968, care a însemnat începutul sfârşitului lumii comuniste. Edward Gierek a acceptat naşterea mişcării „Solidaritatea" din Polonia în anul 1979 şi a negociat cu aceasta. Ianoş Kadar a liberalizat treptat Ungaria conducând-o spre deznodământul din 1989".

Despre Nicolae Ceauşescu, şeful statului român cu care s-a întâlnit în repetate rânduri, inclusiv cu ocazia vizitelor sale oficiale la Bucureşti, din august 1969 şi din august 1975, Richard Nixon afirmă în cartea sa: „Ceauşescu a distanţat România de linia politică şi interesele sovietice. Moscova nu are trupe în România, iar România nu va permite staţionarea de trupe ruseşti pe teritoriul său. Aceasta i-a permis preşedintelui României, Nicolae Ceauşescu, să-şi croiască o linie proprie, diferită de cea sovietică în problemele internaţionale. Nimeni nu poate contesta caracterul independent al politicii externe al acestei ţări".

R. Nixon, ca de altfel toţi analiştii politici din S.U.A. şi Europa Occidentală, îi atribuie lui Mihail Gorbaciov şi noii generaţii de lideri comunişti cu vederi reformatoare atât din fosta U.R.S.S., cât şi din celelalte foste state socialiste din Europa, meritele pentru schimbările produse în această parte a Europei în perioada 1989-1991. „Disidenţii", oricât de atractivi şi de simpatizaţi, nu au fost altceva decât un motiv de „hărţuire ideologică" a fostei „lumi comuniste" de către organele de propagandă psihologică din S.U.A. şi nimic altceva.

Domnul Emil Constantinescu s-a umplut de ridicol atât în România, cât şi în toată Europa, atunci când, după înscăunarea sa ca preşedinte al României în urma alegerilor din 1996, a încercat să acrediteze ideea că „abia de atunci s-ar fi înfăptuit adevărata revoluţie în România", şi nu în decembrie 1989, cum ştie toată lumea. Făcând dovada unei culturi politice şi istorice mai mult decât modeste, Emil Constantinescu împreună cu tot spectrul C.D.R.-ist au scăpat din vedere că evenimentele epocale din anul 1989 au fost înregistrate şi omologate definitiv în istoria universală sub genericul, „Revoluţia Europeană din 1989", care o încorporează spre cinstea naţiunii noastre şi pe cea din România.

Nu ar fi însă de mirare ca şi în viitor să se facă încercări de distorsionare a adevărului istoric recent în maniera tipic balcanică. Astfel că mâine sau poimâine, autori de „manuale alternative" de istorie să afirme că Revoluţia din decembrie 1989 a fost „opera luptei din ilegalitate a P.N.Ţ.-C.D. sub conducerea ilustrului său preşedinte, Corneliu Coposu, sub înaltul patronaj şi inspiraţia majestăţii sale regele Mihai I de Hohenzollern". În Balcani, orice este posibil, iar cinismul unor politicieni şi chiar oameni de cultură, inclusiv istorici, nu are limite.

În anul electoral 2000, auzul publicului din România a fost poluat zi şi noapte cu îndemnuri la refacerea proprietăţii după principiul „restitutio in integrum". Cu o făţărnicie ce depăşeşte orice imaginaţie, gerontocraţia ţărănisto-liberală a lansat demagogica lozincă electorală: „Este timpul pentru ţăranul român". De când mor ţărăniştii şi liberalii de dragul „ţăranului român"? Oare nu ştiu cei ce au lansat această lozincă desuetă şi găunoasă că „ţăranul" împreună cu „seniorul" au fost figurile centrale ale epocii feudale? Spre ce se îndreaptă România? Spre feudalism sau spre societatea post-industrială informatizată şi cultural-intensivă? Oare ţărăniştii şi liberalii nu ştiu că în Uniunea Europeană în care vrem să ne integrăm nu mai există de multe decenii „ţărani", ci „fermieri"?

Nu credeţi, domnilor, de orice orientare politică, de orice origine etnică şi credinţă religioasă, că a sosit timpul să spunem cu toţii: „Este timpul pentru fermierul român" şi să-l aliniem cât de cât şi pe „ţăranul român" care practică o agricultură primitivă de subzistenţă, la standardele fermierului european care produce pentru piaţă de 10-20 de ori mai mult, mai ieftin şi mai de calitate decât „ţăranul român"? Ştiu oare domnii ţărănişti şi liberali că în Uniunea Europeană ponderea populaţiei active din agricultură este de sub 6 % din total, în timp ce în România această pondere este de peste 47 %? Când va ajunge România la nivelul Uniunii Europene din acest punct de vedere pentru a se putea integra?

În faţa naţiunilor din Balcani, din perspectiva secolului XXI, stă uriaşa sarcină de a-şi primeni din temelie clasa politică şi alături de aceasta clasa managerială. Statele balcanice, în totalitatea lor, au nevoie de oameni politici cu un orizont larg, capabili să promoveze atât interesul naţional, cât şi idealurile şi obiectivele de integrare balcanică şi europeană. Este timpul pentru omul politic modern, debarasat de orice forme de manifestări şi ideologii extremiste, animat de un naţionalism raţional civil, tolerant, deschis şi constructiv.

Statele din Balcani au nevoie ca de aer de o clasă managerială modernă, eficientă şi agresivă (dar nu coruptă) atât pe plan intern, cât şi pe piaţa balcanică, europeană şi mondială. Balcanii au nevoie de antreprenori nu de dughenari, au nevoie de financiari de clasă, nu ca cei ce au falimentat fondurile publice şi băncile din Albania, Bulgaria, România şi fosta Iugoslavie, în perioada de tristă amintire 1990-2000 denumită „tranziţie". Noi, românii, am fost timp de 2000 de ani ţărani. Vrem oare ca şi în mileniul trei să rămânem tot ţărani?

Uniunea Europeană, prin hotărârile adoptate la Reuniunea la nivel înalt de la Helsinki din 10-11 decembrie 1999 a invitat un grup de ţări din Balcani şi zona Mării Baltice să înceapă negocierile de integrare în această organizaţie unică în lume. Este vorba de Bulgaria, Croaţia, Letonia, Lituania, România, Slovacia şi Turcia. Prin acest act, Europa Occidentală oferă o şansă istorică unică acestor state, dar totodată îşi asumă o sarcină de o uriaşă complexitate. Aducerea statelor din Balcani (în afară de Grecia care este membră) la standardele minime existente în Uniunea Europeană va necesita eforturi uriaşe de muncă reală şi creativitate şi cere o perioadă îndelungată. Sunt oare naţiunile din Balcani capabile de o asemenea lucrare? Dacă se vor comporta şi în viitor aşa cum au

făcut-o în ultimul deceniu al secolului XX, atingerea obiectivului integrării în Europa secolului XXI va fi imposibilă.

Violența politică în Balcani

Pe parcursul celor cinci secole de dominație străină, națiunile din Balcani au recurs la cele mai variate forme de rezistență, de la bătălii legendare sub conducerea unor regi și principi iluștri, la răscoale și forme ale unor lupte de gherilă, purtate de haiduci celebri. Dacă Marea Britanie l-a avut pe Robin Hood, care a intrat în legendă fiind mandria anglo-saxonilor, în Balcani au existat zeci și sute de astfel de eroi populari.

Violența și asasinatul politic practicate la „Sublima Poartă" între zecile de prinți moștenitori ai sultanului care, de la Baiazid I până la căderea imperiului nu au mai avut soții-împărătese legitime și nu a existat principiul *primo-geniturii*, s-au răspândit și la curțile națiunilor subjugate. Violența și asasinatele politice s-au prelungit și în epoca modernă, după ce națiunile din Balcani și-au cucerit independența și au devenit state de sine stătătoare.

Era violenței și însângerării Balcanilor la începutul secolului XX a fost deschisă în Regatul României prin Răscoala țărănească din 1907, în urma căreia au rezultat peste 11 000 de morți și alte zeci de mii de răniți și întemnițați. O armată de circa 100 000 de soldați a purtat un adevărat război împotriva țăranului român. Printre ofițerii care au comandat trupele de represalii s-a aflat și Ion Antonescu, viitorul șef de stat și mareșal al României din perioada 1940-1944.

La vremea respectivă, această răscoală a zguduit Europa și întreaga lume, atrăgând atenția asupra faptului că în România trăia una dintre cele mai oprimate clase țărănești din lume, iar barbaria cu care a fost reprimată a creat o tristă faimă românilor, în general, cu ecouri până în zilele noastre. Generalii și ofițerii care au participat la masacrarea țăranilor și la distrugerea a mii de sate din ordinul regelui Carol I nu au fost urmăriți penal și nu au ajuns în pușcării, așa cum s-a străduit să procedeze guvernarea C.D.R. culpabilizând armata României pentru crime imaginare legate de evenimentele din 1989, precum și de tentativa de puci a mișcării neo-legionare din Piața Universității din 13 iunie 1990.

În cursul secolului XX, în afara sarabandei războaielor care au pârjolit această parte a Europei, Balcanii s-au „remarcat" prin multitudinea asasinatelor politice și actelor teroriste. În anul 1914, pe teritoriul

Turciei, de la Bosfor la Muntele Ararat, la ordinul autorităţilor din Istanbul au fost asasinaţi în mod bestial, în jur de două milioane de armeni, de către armata turcă. Tot ce a mişcat în satele şi cartierele locuite de armeni, de la copilul aflat la sânul mamei, la moşneagul sprijinit în toiag, a fost împuşcat sau trecut prin baionete şi foc. În jurul Ankarei, am văzut cu ochii mei sate fantomă, carbonizate şi năpădite de vegetaţie, despre care chiar ţăranii turci mi-au povestit că au fost locuite cândva de armeni. Supravieţuitorii acelui masacru îngrozitor, care au reuşit să se refugieze în Rusia şi în alte state ale lumii, s-au adresat tuturor forurilor internaţionale, dar fără nici un rezultat. Autorităţile de la Ankara reprezentând Turcia modernă fondată de Kemal Atatürk au aruncat vina pentru masacrul din 1914 pe seama stăpânirii otomane. Dacă forurile juridice internaţionale ar accepta un asemenea argument, atunci nici regimul politic din Germania după căderea celui de-al treilea Reich nu ar trebui să poarte răspunderea morală şi să plătească despăgubiri victimelor nazismului.

Între Turcia modernă şi emigraţia armeană se desfăşoară un război subteran surd, neîntrerupt. În ultimii 50 de ani, peste 3 000 de diplomaţi din cadrul ambasadelor Turciei din întreaga lume au fost asasinaţi de răzbunătorii armeni. Acest război continuă şi în zilele noastre. Ar fi timpul ca Turcia să-şi ceară scuze publice pentru atrocităţile comise împotriva armenilor în 1914, precum şi împotriva grecilor în perioada 1919-1922, când au fost expulzaţi peste 2 milioane de etnici greci din Istanbul, Izmir şi alte oraşe, aşa cum au procedat germanii faţă de evrei, Japonia faţă de chinezi şi Papa Ioan Paul al II-lea faţă de monstruoasele crime ale Inchiziţiei catolice.

Atentatul de la Sarajevo, din iunie 1914, pus la cale de organizaţia teroristă „Mâna neagră", condusă de colonelul Dragutin Dimitrievici, şeful serviciului de informaţii al armatei Serbiei, care a dus la uciderea arhiducelui Franz Ferdinand, moştenitorul tronului Austro-Ungariei, a intrat în istorie ca unul dintre cele mai celebre atentate din istoria tuturor timpurilor, prin efectele în lanţ pe care le-a produs, dovedind că lumea, în totalitatea ei, constituie un sistem complex cu puternice şi multiple conexiuni şi intercondiţionări, un sistem non-linear şi imprevizibil în evoluţia sa. Atentatul de la Sarajevo a fost folosit de către Austro-Ungaria ca pretext pentru a declara război Serbiei, act iresponsabil ce avea să ducă în următoarele câteva săptămâni la izbucnirea primului război mondial. Acesta a durat peste patru ani, s-a soldat cu moartea a circa 20 de milioa-

ne de oameni şi destrămarea Imperiului Austro-Ungar, a Imperiului Otoman, a Imperiului Ţarist şi a Imperiului German.

Atentatul de la Sarajevo a adus Balcanilor deloc onorabila denumire de „butoiul cu pulbere al Europei".

Aceste evenimente s-au produs la începutul secolului XX. Din nefericire pentru naţiunile situate în această parte a continentului, la sfârşitul secolului XX, Balcanii joacă acelaşi rol nefast. După 45 de ani de „pace rece", primele conflicte militare în Europa au izbucnit tot în Balcani dovedind că această parte nefericită a Europei este total defazată în raport cu mersul istoriei. În perioada dintre cele două războaie, terorismul politic din Balcani a cunoscut o amploare şi forme de manifestare comparabile doar cu cel din Germania celui de-al treilea Reich. Ne vom opri în continuare doar la cele mai semnificative.

În furtunosul an 1918, când naţiunea română trecea prin durerile naşterii României Mari cu preţul jertfei a peste 800 000 de eroi, în ziua de 13 decembrie, la Bucureşti, în piaţa Teatrului Naţional s-a comis un masacru odios care a făcut înconjurul întregii Europe. Este vorba de înăbuşirea în sânge a manifestaţiei muncitorilor tipografi, act iresponsabil al autorităţilor vremii, în care a fost implicată şi armata.

Marele om politic liberal I. G. Duca în cartea sa *Amintiri politice*, apărută postum în Germania, în anul 1982, în volumul 3, p.156, scoate la lumină adevărul în legătură cu masacrul din 13 decembrie 1918. Vinovaţii principali au fost ministrul de Interne Mârzescu, prin incapacitatea sa şi scăpare de sub control a situaţiei, precum şi generalul Racoviceanu, care, cu de la sine putere, a implicat armata în comiterea acestui act, dând ordinul de deschiderea focului.

I. G. Duca demască în acelaşi cadru, asasinarea de către poliţia din Bucureşti a socialistului I. C. Frimu. Aşa se năştea „democraţia" pe malurile Dâmboviţei, la sfârşitul primului război mondial. Peste cincisprezece ani, I. G. Duca în calitate de prim-ministru al României, avea să cadă el însuşi victimă violenţei politice.

În anii guvernării C.D.R.-iste, 1996-2000, monumentul închinat victimelor masacrului din 13 decembrie 1918 a fost distrus. Falsificarea istoriei este o altă trăsătură comună pentru statele din Balcani.

La 9 iunie 1923, în contextul actelor de violenţă şi barbarie generate de rebeliunea militaro-fascistă din Bulgaria, reputatul om politic Alexander Stamboliiski, prim-ministru al guvernului şi lider al Partidului Ţărănesc – Uniunea Populară Agrară, a fost asasinat prin supunerea la

torturi bestiale. În Macedonia, mărul discordiei din Balcani, în perioada 1924-1934, au fost asasinate din motive politice, 864 de persoane. În luna aprilie 1925, în Bulgaria, la Catedrala Sfânta Sofia din capitala acestei ţări, a avut loc unul dintre cele mai monstruoase atentate cu bombe din câte a înregistrat Europa până la acea dată. O încărcătură explozivă plasată de o organizaţie teroristă din cadrul armatei bulgare, în plină slujbă religioasă, a provocat moartea pe loc a 128 de persoane şi rănirea altor 323. Ţinând cont de categoriile sociale care frecventează de regulă bisericile, ne putem face o imagine asupra caracterului bestial al acelui act.

La 29 decembrie 1933, pe peronul gării din Sinaia a căzut secerat de gloanţele trase de asasini ai organizaţiei fasciste „Garda de Fier" I. G. Duca, primul-ministru al României, camarad apropiat al lui Ionel I. C. Brătianu. Moartea acestuia avea să deschidă una dintre cele mai negre perioade din istoria României, cea a ciumei legionaro-fasciste, cu un imens cortegiu de crime abominabile a căror amintire este cutremurătoare şi în zilele noastre.

La 5 octombrie 1934, în oraşul Marsilia din sudul Franţei, teroriştii fascişti croaţi, în colaborare cu serviciile secrete ale Germaniei, l-au asasinat pe regele Alexandru al Iugoslaviei şi pe ministrul de Externe al Franţei, Jean Louis Barthou.

În ziua de tristă amintire 14 septembrie 1940, România a fost proclamată „stat naţional legionar", iar generalul Ion Antonescu şi-a arogat titlul de „conducător" după modelul lui Adolf Hitler. La 23 noiembrie 1940, generalul Ion Antonescu a semnat la Berlin aderarea României la „Pactul Tripartit" sau „Axa de Fier – Germania, Japonia, Italia". Iată câteva dintre faptele regimului politic legionaro-fascist din România:

În ziua de 21 septembrie 1940, o echipă a morţii condusă de legionarul Miti Dumitrescu l-a asasinat pe Armand Călinescu – prim-ministru în exerciţiu al României, unul dintre cei mai străluciţi şi mai capabili oameni de stat pe care i-a dat vreodată Partidul Naţional Ţărănesc în întreaga lui existenţă.

La 27 septembrie 1940, în pădurea Snagov a fost ucis profesorul universitar Virgil Madgearu, unul dintre cei mai străluciţi economişti ai României.

În noaptea de 26/27 noiembrie 1940, un comando de asasini legionari a masacrat în celulele închisorii Jilava un număr de 65 deţinuţi politici, printre care şi mulţi demnitari şi înalţi funcţionari ai statului. Printre cei ucişi cu o bestialitate greu de imaginat s-a numărat şi generalul de

armată Gheorghe Argeşeanu, fost ministru al Apărării şi fost prim-ministru al României.

În cumplita noapte de 27/28 noiembrie 1940, în apropierea comunei Strejnic din zona oraşului Ploieşti a fost comisă cea mai abominabilă crimă din istoria bimilenară a poporului român. Criminali din „Garda de Fier" l-au smuls de la biroul lui de lucru din Sinaia pe savantul istoric Nicolae Iorga, l-au târât până la Strejnic, l-au batjocorit cum numai fiarele fasciste o puteau face şi, în final, i-au străpuns trupul cu sase gloanţe de revolver. Aşa a fost stinsă cea mai luminată minte ce s-a născut vreodată în paţiul carpato-danubiano-pontic, aşa s-a pus capăt vieţii unui savant de talie europeană şi mondială, cel mai mare pe care l-a dat naţiunea română în întreaga ei istorie.

Omenirea nu l-a uitat şi nu l-a iertat pe soldatul roman care cu 2 153 de ani înainte de crima de la Strejnic, l-a străpuns cu sabia pe Arhimede, savantul matematician şi fizician de la Siracuza din Sicilia. Soldatul era însă ignorant şi nu ştia pe cine ucide. Criminalii legionari care l-au asasinat pe marele savant Nicolae Iorga ştiau pe cine aveau în faţa pistoalelor, acţionând în deplină cunoştinţă de cauză. Crima acestora a fost însoţită mai odioasă şi mai impardonabilă. Se pare însă că la români, memoria istoriei este scurtă. După Revoluţia din decembrie 1989, legionarii deghizaţi în „opoziţie democratică" au ridicat din nou capul în România. Liga Studenţilor din România este pusă la index în evidenţele serviciilor secrete din Occident ca fiind de orientare pro-legionară, iar Biserica ortodoxă română este suspectată de ingerinţe în viaţa politică a ţării, încurajând extremismul de dreapta. La Washington, Londra şi Paris se ştie că din circa 6 000 de preoţi, câţi avea România în perioada interbelică, peste 3 000 au făcut parte din mişcarea legionară. Crimele şi violenţa politică din România şi din Balcani sunt foarte bine inserate în băncile de date ale serviciilor de informaţii din aria euro-atlantică.

Alianţa civică şi toate celelalte organizaţii şi grupări politice şi culturale negurvernamentale din România, parte a aşa-zisei societăţi civile, ar face bine să se informeze şi documenteze în legătură cu evenimentele din România din primăvara anului 1990 şi a modului cum au fost percepute acestea în S.U.A. şi Europa Occidentală, mai ales de către marile centre de analiză de pe lângă universităţi. Nici un analist politic de marcă din Occident nu a cotat mişcarea din Piaţa Universităţii şi rebeliunea din 13 iunie 1990 altfel decât ca fiind de extremă dreaptă şi de esenţă neo-legionară. Numai unui miop sau nu-intenţionat „îi scapă" izbitoarele similitudini dintre rebeliunea din

13 iunie 1990 a ocupanților Pieții Universității și rebeliunea legionară din 21-23 ianuarie 1941.

În numele dreptății și adevărului istoric, doresc să pun în lumină faptul că uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu și a altor 12 conducători legionari, în noaptea de 29/30 noiembrie 1939, fără a fi judecați, fără dreptul de a se apăra și fără prezumția de nevinovăție a fost tot o crimă odioasă, patronată de regele Carol al II-lea. Masacrarea conducătorilor legionari de către forțele Siguranței demonstrează că între dictatura regală și dictatura legionară nu au existat deosebiri esențiale.

Grecia, țara în care s-a născut însuși conceptul de democrație, în secolul XX de care ne ocupăm, a fost orice, numai o societate democratică nu. După primul război mondial, în Grecia a fost instaurată dictatura generalului Metaxa. La sfârșitul celui de-al doilea război mondial, violența politică din Grecia a îmbrăcat forma extremă a războiului civil. Istoria războiului civil din Grecia nu este prea complicată, dacă nu se urmărește acest lucru. Se știe că Grecia a fost invadată de armatele Italiei și Germaniei în anii 1940-1941. Guvernul Greciei în frunte cu regele s-a refugiat la Cairo punându-se sub protecția Marii Britanii. Lupta de rezistență a națiunii elene împotriva ocupației străine a fost purtată de către Armata Populară Elenă de Eliberare (ELAS) sub conducerea politică a Frontului Național de Eliberare dominat de Partidul Comunist din Grecia. În anii luptei de rezistență, 1940-1944, au fost uciși 550 000 de luptători greci.

Ieșirea României din războiul purtat alături de Germania hitleristă și trecerea ei de partea Națiunilor Unite au accelerat prăbușirea dispozitivului militar strategic german din întreaga Peninsulă Balcanică determinând și retragerea precipitată a trupelor germane din Grecia. În luna octombrie 1944, trupele britanice au ocupat Grecia punând stăpânire pe marile orașe. Forțele de rezistență conduse de Partidul Comunist au rămas stăpâne în mediul rural. În aceeași lună, la Moscova, Stalin și Churchill (prin însemnările pe celebrul șervețel de masă) au convenit ca Grecia să intre în sfera de influență a Marii Britanii. În decembrie 1944, între ELAS și trupele de ocupație britanice s-au declanșat ostilități militare care *ulterior* au degenerat într-un război civil general. Marea Britanie, epuizată de pe urma celui de-al doilea război mondial, nu a putut susține acțiunile militare din Grecia, cedând acest efort Statelor Unite ale Americii. Președintele S.U.A., Harry Truman, preia cu entuziasm această misiune. Evenimentele s-au precipitat, astfel că la 21 februarie 1947, Ministerul de Externe al Marii Britanii a informat Departamentul de Stat al S.U.A. asupra

încetării oricărei asistențe pentru guvernul regal al Greciei anunțând totodată și intenția Marii Britanii de a-și retrage cei 40 000 de militari angajați în războiul din această țară. Acesta a fost și semnalul că întregul imperiu britanic, de la Gibraltar la Singapore, se prăbușea. Marea Britanie înceta să mai fie o mare putere. Acesta a fost un moment de cumpănă în istoria Europei și a lumii brodat pe situația din Balcani care avea să propulseze S.U.A. în fruntea lumii capitaliste în confruntarea cu „lumea comunistă" condusă de fosta U.R.S.S.

Situația din Balcani a contribuit la cristalizarea ordinii politice mondiale „bipolare" și a constituit, în mod cert, zona în care a fost declanșat acel proces al confruntărilor Est-Vest, cunoscut în istorie sub genericul „Războiul rece". La 12 martie 1947, camerele reunite ale Congresului S.U.A. au declarat în fața întregii lumi că S.U.A. preiau de la Marea Britanie misiunea de garant al viabilității economice și a securității militare nu numai a Greciei, ci și a Turciei. Cu același prilej, Congresul S.U.A. alocă 250 milioane de dolari și respectiv 150 milioane de dolari ca primă asistență militară și economică pentru Turcia și Grecia. Tot la data de 12 martie 1947, în fața Congresului S.U.A. și a întregii lumi, în contextul unei ample cuvântări, președintele S.U.A., Harry Truman s-a angajat „să utilizeze toate resursele economice și militare disponibile ale Statelor Unite pentru sprijinirea națiunilor prietene din perimetrul exterior al blocului sovietic care ar putea fi supuse unor presiuni externe sau unor pericole comuniste interne". Acest angajament a primit numele de „Doctrina Truman" și este considerat drept actul de naștere al Războiului rece.

Intervenția militară masivă a S.U.A. în războiul civil din Grecia a dat câștig de cauză guvernului regal. Comuniștii greci au primit ajutoare din partea Iugoslaviei, Albaniei, Bulgariei și României, dar nimic din partea U.R.S.S., ceea ce denotă că Stalin s-a ținut de cuvânt în urma aranjamentelor convenite cu W. Churchill. Prin „Doctrina Truman", S.U.A. intrau în zona „vacuumului de putere" lăsat de Germania, Japonia și Italia, înfrânte în război și de cel creat de ieșirea Marii Britanii din rândul marilor puteri. În cursul războiului civil fratricid, încheiat în anul 1949, au pierit 158 000 de combatanți greci. Iată un alt motiv pentru care Balcanii și-au adjudecat tristul renume de „butoiul cu pulbere al Europei".

Trecerea unor personalităţi marcante prin ciclul – erou, trădător, martir – a constituit un fenomen ce s-a manifestat în toate epocile istorice. Nicăieri şi nicicând, acest ciclu nu a fost însă atât de marcant ca în fosta „lume comunistă" care a cuprins şi o parte din statele balcanice.

În anul 1946, în România, ţară plasată în rândul statelor înfrânte în război, prin hotărârea marilor puteri învingătoare – S.U.A., U.R.S.S. şi Marea Britanie, a avut loc procesul mareşalului Ion Antonescu. Considerat erou în anii războiului, mareşalul Ion Antonescu a fost transformat în „trădător" o dată cu trecerea lui pe lista criminalilor de război încă în timpul conferinţei de la Teheran, dintre I. V. Stalin, F. D. Roosevelt şi W. Churchill din anul 1943. Potrivit voinţei marilor puteri aliate, personalităţile din statele membre ale „Pactului Tripartit" declarate criminali de război au fost împărţite în două categorii astfel:

- Marii criminali de război naziști care au fost judecaţi şi condamnaţi de către Tribunalul Internaţional de la Nürnberg;
- Criminalii de război din statele satelite Germaniei, în rândul cărora a fost inclus şi mareşalul Ion Antonescu, şi care au fost destinaţi a fi judecaţi în propriile state, drept „pilde" pentru generaţiile viitoare.

Regretabil este faptul că după 54 de ani de la tragica execuţie a ultimului mareşal al României, Ion Antonescu, continuă să persiste confuzii şi incriminări. Moartea mareşalului este pusă pe seama „regimului comunist" şi a fostului rege al României, Mihai I de Hohenzollern. Nimic mai fals şi mai departe de adevăr. Mareşalul Ion Antonescu a fost „judecat" şi executat din ordinul şi sub presiunile imense ale S.U.A., U.R.S.S. şi Marii Britanii, şi nici puterea cerească nu l-ar mai fi putut salva.

Cei care îl acuză pe ex-regele României că a fost „călăul" mareşalului Ion Antonescu comit o eroare impardonabilă. Dacă ar fi încercat să-l graţieze pe mareşal, regele Mihai ar fi fost înlăturat imediat de pe tron, riscând să fie şi el judecat. Americanii nu iubesc regalitatea, dovadă fiind înlăturarea de pe tron, de către aceştia, a regelui Italiei şi apoi a regelui Greciei.

După anul 1990, spiritul mareşalului a fost reînviat, iar cultul său este propagat în special în armată, sub privirile mirate şi pline de reproş ale Occidentului. Mareşalul Ion Antonescu a fost trecut în rândul martirilor. De fapt, mareşalul şi-a hotărât singur soarta atunci când a declarat că „România va naviga alături de Germania sau se va scufunda împreună cu Germania".

Experienţa vieţii mareşalului Ion Antonescu ne învaţă că prima condiţie ca să ajungi criminal de război este să pierzi războiul. Motivul principal pentru care mareşalul Ion Antonescu a fost inclus pe lista criminalilor de război nu s-a datorat acţiunilor armatei române pe frontul de est, aşa cum se mai crede, deoarece acestea au fost extrem de modeste, în raport cu giganticele operaţii desfăşurate pe acest front. Armata de ţărani şi de rezervişti a României, înarmată şi instruită la standarde foarte scăzute, nici nu putea face mare lucru. Şi armata Finlandei sub comanda mareşalului Mannerheim a desfăşurat acţiuni de luptă împotriva U.R.S.S. alături de trupele germane, dar acesta nu a fost trecut pe lista criminalilor de război. Mareşalul Ion Antonescu a plătit cu viaţa sub acuzaţia de criminal de război, punerea la dispoziţia Germaniei celui de al treilea Reich a resurselor de petrol ale României. Cei mai reputaţi istorici şi analişti politici din statele învingătoare în cel de-al doilea război mondial au ajuns la concluzia că fără petrolul României, Adolf Hitler nu ar fi putut declanşa cel de-al doilea război mondial în Europa.

În vara anului 1943, S.U.A. au pierdut o întreagă armata aeriană încercând să distrugă rafinăriile şi câmpurile petrolifere româneşti. Acest fapt nu a fost uitat.

Pentru oamenii politici din fosta „lume comunistă" ciclul – erou, trădător, martir – a fost mai degrabă o regulă decât o excepţie. În Bulgaria, vecina noastră de la sud de Dunăre, în perioada septembrie 1944-martie 1945, tribunalele populare, în prezenţa trupelor de ocupaţie sovietice, au judecat 10 000 de oameni, în 131 de procese, sub acuzaţia de „trădători", dintre care 2 138 au fost executaţi. După anul 1990, toţi cei executaţi au fost trecuţi în rândul „martirilor neamului".

În ziua de 27 decembrie 1947, Traicio Kostov, secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar şi viceprim-ministru al guvernului, a fost sărbătorit cu mare fast cu ocazia împlinirii vârstei de 50 de ani, fiind declarat „un conducător de marcă" al P.C. Bulgar. Doi ani mai târziu, în ajunul zilei sale de naştere a fost spânzurat sub acuzaţia de „trădător" şi de „informator" al poliţiei burgheze.

La 27 decembrie 1962, la cel de al optulea Congres al P. C. Bulgar, Traicio Kostov a fost reabilitat şi declarat „un luptător strălucit pentru cauza comunismului şi un remarcabil conducător al partidului", fiind astfel transformat din trădător în martir. Prin acest funest ciclu de eroi, trădători, martiri au trecut şi alţi lideri de partid din Bulgaria, printre care Dobri Terpesev, fost comandant de partizani, precum şi fostul prim-ministru Anton

Jugov. În anul 1963, reprezentantul permanent al Bulgariei la O.N.U. a fost arestat, judecat de un tribunal militar şi executat sub acuzaţia de spionaj în favoarea S.U.A. După anul 1990, a devenit şi el „martir".

Generalul român Mihai Pacepa, fost locţiitor tehnic al şefului Direcţiei de Informaţii Externe, demascat ca agent recrutat al C.I.A. a fost norocos. Acesta, nu numai că a scăpat de plutonul de execuţie, reuşind să fugă în S.U.A., în anul 1978, dar după 1996, o dată cu venirea la guvernare a C.D.R. a fost transformat în „erou al luptei împotriva comunismului", iar din anul 1999 a fost chiar reactivat, rămânând în continuare în S.U.A. pe post de consilier, dar pe banii statului român. Iată un mod de a încuraja, prin însăşi politica statului, actele de trădare în viitor.

În aprilie 1965, un grup de ofiţeri şi generali ai armatei bulgare a fost pe punctul de a declanşa o lovitură de stat. În fruntea complotiştilor s-au situat generalul Ivan Todorov Gorunia, membru al C.C. al P.C. Bulgar, generalul Anev, comandantul garnizoanei Sofia, şi alţii. Complotul a fost demascat, iar conducătorii acestuia arestaţi. Generalul Todorov Gorunia a fost executat în ziua de 7 aprilie, iar alte 500 de persoane, militari şi civili, au fost arestate şi condamnate la ani grei de temniţă. După anul 1990, toţi aceştia au devenit „eroi" şi „martiri".

În România epocii socialismului de stat, ciclul erou, trădător, martir nu putea lipsi, atâta timp cât violenţa politică avea mari tradiţii în societatea românească, din timpuri imemorabile. În anul 1946, a fost asasinat de către „tovarăşii săi de luptă" secretarul general al Partidului Comunist Român, Ştefan Foriş sub acuzaţia de „trădător". A fost reabilitat în 1965 şi trecut în rândul martirilor.

În 1948, a fost arestat şi întemniţat fără proces, Lucreţiu Pătrăşcanu, lider al Partidului Comunist din România, jurist de talie europeană cu diplomă de doctor obţinută la Dresda, unul dintre cei mai remarcabili oameni politici din România secolului XX. Acesta a fost asasinat în 1954, din ordinul şefului partidului din acea perioadă, Gh. Gheorghiu-Dej, deci devenise „trădător". În anul 1968, a fost reabilitat şi trecut în rândul martirilor. Pozitiv este faptul că Lucreţiu Pătrăşcanu şi-a menţinut calitatea de martir şi după anul 1990.

Ciclul de erou, trădător, martir a fost parcurs şi de către marele om politic Iuliu Maniu, cel care a jucat un rol de excepţie în înfăptuirea României Mari, la 1 decembrie 1918.

Ţara care a redeschis era violenţei politice în Balcani în contextul revoluţiilor anti-totalitare din anul 1989 a fost România. Din informaţiile

culese de autor din diferite surse rezultă că în zilele fierbinți ale Revoluției din decembrie 1989 și-au pierdut viața 1 004 oameni și au fost răniți alți 3 321. După criteriile analiștilor americani, aceste pierderi conferă evenimentelor respective caracterul unui război civil la limita sa minimă. După anul 1990, au fost declarați martiri, nu numai cei căzuți în timpul revoluției, ci și localitățile de pe cuprinsul țării de unde aceștia provin. Avem astfel orașe martir ca: Timișoara, Cluj, Brașov, Buzău etc.

Se știe că în urma celui de-al doilea război mondial în urma căruia au pierit zeci de milioane de oameni, au fost acceptate ca localități martir Lidice din Cehoslovacia și Oradour din Franța, ai căror locuitori au fost exterminați în totalitate de către trupele germane. Iată de ce, personal, nu cred că suntem admirați în Europa occidentală și în S.U.A. pentru faptul că orașe întregi din România, chiar dacă au dat jertfe pe altarul revoluției din 1989, poartă titlul de „martir". Patriotismul este lăudabil și benefic atunci când este profund și discret. Patriotismul ostentativ, gălăgios, inflamabil, cum mai există pe ici pe colo prin Balcani nu se mai poartă în lumea dezvoltată.

În Turcia, în urma unei lovituri de stat militare din 1960, au fost arestați și condamnați la moarte, președintele statului, Celal Bayar, și primul-ministru Adnan Menderes. Președintelui C. Bayar sentința i-a fost comutată în închisoare pe viață, fiind grațiat în anul 1974. Adnan Menderes a fost executat prin spânzurare în 1961. Ulterior, acest act a fost regretat, iar Adnan Menderes, trecut în galeria celor mai valoroși oameni politici ai Turciei moderne.

Culmea acestui funest ciclu de eroi, trădători, martiri, atât de specific în Balcani, a fost atinsă în cazul de excepție al omului politic Nicolae Ceaușescu, primul președinte al României considerat ani la rând, inclusiv în Occident, o remarcabilă personalitate pe scena politică europeană și chiar mondială.

În anul 1968, Nicolae Ceaușescu a fost un erou național incontestabil prin curajul cu care s-a opus, el și țara pe care o conducea, actului brutal de invadare a Cehoslovaciei de către proprii săi aliați. O întreagă lume și-a exprimat direct sau prin canale diplomatice admirația și sprijinul pentru acest om și națiunea pe care o reprezenta. Neînțelegând imperativele mersului istoriei și navigând împotriva curentului, Nicolae Ceaușescu, eroul național din 1968 a ajuns în postura de „trădător", a fost judecat sumar de o manieră ce reprezenta batjocorirea oricărei idei de justiție și a fost împușcat, în incinta unei cazărmi a armatei, la 25 decembrie 1989.

Acuzat că a „subminat economia națională", Nicolae Ceaușescu lăsa totuși în urma lui o țară cu un produs intern brut evaluat la circa 105 miliarde de dolari și rezerve în valută de peste 4 miliarde de dolari. La un deceniu de la execuția lui Nicolae Ceaușescu, România a ajuns la un nivel al produsului intern brut de circa 30 miliarde de dolari și o datorie externă de circa 10 miliarde de dolari. Nicolae Ceaușescu a fost trecut în rândul martirilor într-un mod natural, fără formalități politici sau juridice, mormântul său din Cimitirul Ghencea devenind loc de pelerinaj. Reabilitarea oficială a lui Nicolae Ceaușescu și introducerea lui în istoria României la locul ce i se cuvine este o problemă ce o vor rezolva generațiile viitoare.

O primă concluzie ce se desprinde din acest capitol cu totul special este aceea că, pe parcursul secolului XX, în Balcani au existat prea mulți oameni politici de marcă trecuți prin cichul eroi, trădători, martiri. Începutul secolului XX a fost marcat în Balcani prin sânge și foc, iar la sfârșitul secolului XX, situația pare și mai gravă.

Violența politică a existat și există sub diferite forme în mai toate statele lumii chiar și în cele care se auto-definesc drept modele ale democrației.

Americanii, definiți ca „o națiune de pistolari" datorită faptului că dintr-un total de 280 000 000 de locuitori, circa 200 000 000 posedă arme de foc, au asasinat și ei oameni politici de marcă, dar într-un tempo mai moderat. Între anii 1789 și 1982, adică pe parcursul a două secole, au fost asasinați următorii președinți ai S.U.A.:

- Abraham Lincoln, erou al războiului de secesiune, 1861-1865, salvatorul S.U.A. de la dezmembrare, asasinat la 14 aprilie 1865, când viziona un spectacol la Teatrul Ford din Washington;
- James A. Garfield, asasinat la 2 iulie 1881, la numai șase luni de la instalarea lui la Casa Albă, de către avocatul Charles Guiteau din staful electoral al președintelui, nemulțumit de postul pe care l-a primit, după victoria în alegeri;
- William McKinley, sub conducerea căruia S.U.A. au trecut la expansionism extern prin cucerirea Cubei, a Filipinelor, insulelor Hawaii și Porto Rico, a fost asasinat în septembrie 1901, pe timpul vizionării marii expoziții Pan-americane de la Buffalo, New York;
- John Fitzgerald Kennedy, asasinat la 22 noiembrie 1963, în orașul Dallas din statul Texas, act de violență politică neelucidat de către organele de justiție ale S.U.A. nici până în anul 2000;

- în anul 1982, președintele Ronald Reagan a fost victima unei tentative de asasinat, fiind lovit de două gloanțe în abdomen, dar în zone nevitale, fapt pentru care a supraviețuit.

Nici unul dintre președinții S.U.A. asasinați nu a fost declarat martir.

Asasinatul politic cu cea mai mare rezonanță din istoria recentă a S.U.A. a fost cel al pastorului Martin Luther King, militant de culoare pentru drepturile omului, răpus de gloanțe în orașul Memphis, la 4 aprilie 1968. Pastorul Martin Luther King a fost declarat martir, iar ziua lui de naștere a fost declarată sărbătoare națională a S.U.A.

Până și pașnica Suedie care, de aproape trei sute de ani nu a mai fost implicată în războaie a avut parte de violență politică, manifestată prin asasinarea în februarie 1986 a lui Olof Palme, unul dintre cei mai străluciți oameni politici suedezi ai secolului XX. Autorii asasinatului au rămas neidentificați.

O altă concluzie ce se desprinde din chiar și o sumară privire asupra violenței politice din Balcani și din lume este aceea că victimele asasinatelor au fost, de regulă, cei mai valoroși, cei mai străluciți oameni politici ai vremii. Din acest punct de vedere, cu foarte puține excepții, oamenii politici din aria Balcanilor din perioada post Război rece nu ar avea motive de îngrijorare. Spre dezastrul națiunilor din Balcani, violența politică a reizbucnit după anul 1990, s-a manifestat cu o furie oarbă pe toată durata ultimului deceniu al secolului XX și nu există nici o garanție că nu se va prelungi și în secolul XXI.

Cea mai cumplită manifestare a violenței politice o constituie războiul civil. Distrugerea R.S.F. Iugoslavia, fragmentarea continuă a acestui stat, unul dintre cele mai prospere din aria Balcanilor, a fost cauzată de un război civil de secesiune pe criterii etnico-religioase purtat cu o cruzime greu de imaginat la acest sfârșit de secol. Europa și restul lumii au rămas înmărmurite de ce s-a putut petrece în Balcani din 1991 și până în anul 2000. Recunoașterea de către Germania și apoi de către majoritatea statelor vest-europene și S.U.A. a republicilor secesioniste a transformat în mod artificial un război civil într-un război interstatal, iar prin agresiunea aeriană a S.U.A. și N.A.T.O. din primăvara anului 1999, acesta a devenit un conflict militar internațional.

În anii războiului civil din fosta Iugoslavie, după aprecierile unor surse occidentale, ar fi rezultat între 300 000 la 500 000 de morți, 1,5 milioane de răniți și aproape 4 milioane de refugiați. Părțile beligerante ale războiului civil din fosta Iugoslavie, respectiv croații catolici, bosniacii

musulmani şi sârbii ortodocşi, au depăşit nivelul celui de-al doilea război mondial în ceea ce priveşte distrugerile reciproce de biserici, lăcaşuri de cultură, şcoli, spitale, monumente istorice şi cimitire, adică o agresiune culturală totală.

Aşa stând lucrurile, nu ar trebui să ne mai întrebăm de ce investitorii străini de marcă ocolesc Balcanii.

Dezmembrarea R.S.F. Iugoslavia, pe fondul unei violenţe politice cu urmări catastrofale, constituie un exemplu care demonstrează o dată în plus că un stat care îşi clădeşte structurile politico-administrative pe criterii etnice şi religioase are foarte puţine şanse de supravieţuire. Acest adevăr s-a văzut şi în alte cazuri, precum Libanul, Ciprul, Cehoslovacia şi mai ales fosta U.R.S.S. Situaţii critice din acest punct de vedere există şi în state occidentale foarte dezvoltate precum: Belgia, Canada, Italia, Marea Britanie şi Spania.

În România, sub patronajul Budapestei şi cu binecuvântarea Convenţiei Democratice care l-a avut în frunte pe Emil Constantinescu, politica U.D.M.R. a urmărit ca asemenea tensiuni etnice şi confesionale să izbucnească şi în România, pentru ca, pe acest fond să se realizeze „visul de aur" al Ungariei, din 1920 încoace, realipirea Transilvaniei la statul maghiar. Cel puţin la sfârşitul secolului XX, afirmaţiile liderilor politici din România, indiferent de partid, potrivit cărora statul nostru ar constitui „o zonă de stabilitate" în Balcani sunt extrem de fragile, dacă nu chiar false.

Pe fondul degradării continue a economiei naţionale, al jafului şi corupţiei, ineficienţei şi iresponsabilităţii, al compromiterii instituţiilor vitale ale statului, în România s-ar putea întâmpla orice, inclusiv transformarea societăţii româneşti într-o societate neguvernabilă însoţită de forme extreme de violenţă politică. De aici, până la o ocupaţie militară străină, indiferent sub ce egidă, nu ar fi decât un pas. Date de ultimă oră atestă faptul că violenţa politică sub forma asasinării unor personalităţi politice şi de stat a reizbucnit în Balcani şi, după cum bine se ştie, acest fenomen este contagios.

Iată câteva exemple din spaţiul Iugoslaviei, produse în cursul ultimilor ani:

- Pavle Bulatovic, ministrul federal al Apărării, asasinat la 7 februarie 2000;
- Radovan Stojicic, adjunct al ministrului sârb de Interne, asasinat în anul 1997 în restaurantul „Mama mia" din centrul Belgradului;
- Zoran Todorovic, secretar general al stângii iugoslave, director al firmei „Beopetrol" asasinat în 1997, în faţa sediului firmei sale;

- Milorod Vlahovic, colonel de poliție, adjunct al șefului poliției judiciare din Belgrad, asasinat în anul 1999, în fața casei sale;
- Branislav Matici, membru marcant al Mișcării sârbe de reînnoire, asasinat în 1991, în fața propriei case din Belgrad;
- Zeljko Raznatovic alias „Arhank", apropiat al Securității sârbe, presupus lider al „lumii interlope" din Belgrad, „erou" al sârbilor în războiul din Bosnia-Herțegovina, asasinat la 15 ianuarie 2000, în holul hotelului „Intercontinental" din Belgrad;
- Bosco Perosevic, președintele puterii executive din Voivodina, membru al Comitetului Executiv al Partidului Socialist din Serbia (S.P.S.), asasinat la data de 13 mai 2000, în incinta târgului de produse agricole de la Novi Sad.

Dacă situația economică, politică și militară din Balcani va continua să se înrăutățească, proliferarea formelor de violență politică și în alte state, inclusiv în România, nu poate fi exclusă.

Pentru a supraviețui, națiunile din Balcani vor trebui să opereze schimbări radicale în doctrinele lor politice și în relațiile dintre ele, precum și cu lumea exterioară.

BALCANII ÎN SÂNGE ŞI FOC

Preliminariile politico-militare ale operaţiei „Forţa Aliată"

Angajarea S.U.A. şi N.A.T.O. într-un conflict militar deschis interstatal în Peninsula Balcanică pe fondul unei crize etnice care durează de peste 120 de ani semnifică deschiderea unei noi ere în istoria nu numai a Europei, ci şi a întregii lumi. Este era neo-imperialismului promovat de S.U.A., în calitate de unică superputere militară globală.

Agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei s-a declanşat la 24 martie 1999, cu încălcarea flagrantă a Cartei O.N.U. şi a prerogativelor Consiliului de Securitate, a prevederilor Tratatului de la Washington din 4 aprilie 1949, care stă la baza existenţei N.A.T.O., a Actului Final de la Helsinki din 1975, a Tratatului privind reducerea Forţelor Convenţionale în Europa din noiembrie 1990, a documentelor semnate de N.A.T.O. cu Federaţia Rusă şi Ucraina în anul 1997, fapt ce a condus la subminarea întregii ordini politice mondiale.

O.N.U. a fost compromisă de o manieră similară cu Liga Naţiunilor din perioada interbelică în urma agresiunii Japoniei împotriva Chinei, a invadării Etiopiei de către Italia, a atacării Finlandei de către U.R.S.S. şi a încălcării Tratatelor de la Versailles de către Germania celui de-al treilea Reich, după 1933. Refacerea prestigiului O.N.U. şi a Consiliului de Securitate este greu de imaginat după actul comis de S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei.

Dimensiunea cea mai îngrijorătoare ce se desprinde din contextul crizei militare din Balcani este asocierea evidentă a S.U.A. şi puterii sale militare cu grupurile minoritare etnice separatist-autonomiste din uriaşul spaţiu al Eurasiei. Dacă acest lucru se va confirma şi în alte cazuri, pacea lumii va fi subminată pentru generaţii, deoarece în cele 188 de state membre în O.N.U. există 3 600 de grupuri etnice minoritare cu pretenţii autonomiste şi separatiste, care pot fi exploatate în acelaşi mod. Aşa s-au şi declanşat conflictele din Cecenia şi toată zona Caucazului aprinse şi alimentate sistematic de către S.U.A. şi aliaţii săi. În jurul fiecărei minori-

tăți etnice poate fi pus în scenă un război de joasă intensitate, care ulterior să fie folosit ca pretext pentru o intervenție militară de către S.U.A., în nume propriu sau sub umbrela unei coaliții militare și implantarea unei prezențe militare pentru multe decenii.

Angajarea N.A.T.O. într-o criză de interes prioritar american prin încălcarea flagrantă a articolului 5 din Tratatul de la Washington din 1949 ar putea constitui începutul sfârșitului acestei alianțe. Acțiunile militare împotriva Iugoslaviei sunt incomparabil mai grave decât intervenția militară a Tratatului de la Varșovia împotriva Cehoslovaciei, di august 1968, care a contribuit la dezmembrarea acestuia cu prima ocazie favorabilă.

Reacția Europei și a întregii lumi față de intervenția militară a S.U.A. și N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei a fost spontană, puternică și continuă să producă efecte, ceea ce denotă existența la scară globală a unei stări de spirit împotriva violenței, a războiului, indiferent de motivația sub care acestea se declanșează. Intervenția militară a S.U.A. și N.A.T.O. în Kosovo, „o provincie obscură din Balcani", a zguduit planeta, iar efectele sale se vor resimți și peste decenii.

Faptul că Administrația Clinton și forurile politice ale N.A.T.O. nu au avut în vedere această reacție, această opoziție cvasitotală a opiniei publice mondiale, demonstrează slaba calitate a structurilor de analiză din cadrul serviciilor de informații americane și N.A.T.O., care nu au avertizat asupra acestui efect. Nu este prima dată când aceste servicii eșuează în misiunile lor. În final, cel mai probabil că pentru efectele politice catastrofale generate de intervenția militară din Kosovo, pentru salvarea imaginii S.U.A. vor fi găsiți vinovați președintele W. Clinton și secretarul de stat Madeleine Albright, simple marionete ale complexului politic-industrial și complexului industrial ale S.U.A. care hotărăsc totul din umbră.

Albanezii ca element de manevră al crizei militare din Balcani

Timp de 500 de ani, cât a durat dominația otomană în Balcani, elementul etnic albanez a făcut notă total discordantă în raport cu celelalte popoare oprimate. Aceasta pentru simplul fapt că albanezii s-au pus încă de la început în slujba stăpânirii otomane, în armată, în administrație, în structurile cu rol de pază și poliție, că și în cele informative.

Specific la albanezi este trecerea cu ușurință de la o religie la alta, evident, din interese materiale și avantaje politice. Aceasta și explică fap-

tul că majoritatea populației este de credință islamică. Sub stăpânirea Bizanțului, albanezii au fost ortodocși. Pe timpul dominației Veneției, majoritatea albanezilor era „catolică". Cu aceeași ușurință își schimbă și patronii politici. În ultimii cincizeci de ani s-au aliat cu U.R.S.S., apoi cu China, iar acum cu S.U.A.

În contextul „crizei orientale din 1875", premergătoare războiului ruso-turc, clasa politică albaneză s-a angajat cu toate forțele sale cauzei menținerii Imperiului Otoman. Acest lucru a fost exprimat fără echivoc în programul politic al Comitetului Albanez de la Istanbul care a devenit sursă de inspirație pentru „Liga de la Priznen" creată în 1878.

Această ligă s-a născut ca o organizație politică și teritorială menită să apere „spațiul albanez" de pretutindeni. Albanezii conduși de „Liga de la Priznen" s-au dovedit a fi cei mai ardenți susținători și apărători nu numai ai intereselor Turciei, ci și pe cele ale Austriei, Germaniei și ale altor mari puteri europene, în defavoarea celorlalte popoare creștine din Balcani. Cu ajutorul militar al Turciei și formațiunilor înarmate proprii, „Liga de la Priznen" urmărea crearea „Albaniei Mari" care ar fi trebuit să cuprindă:

1. Albania de Sud cu Epirul și Ioanina;

2. Albania Centrală și de Nord cu centrele Skoder, Tirana și Elbasan;

3. Macedonia cu centrele Debar, Skopje, Gostivar, Prilep, Bitoli și Ohrid;

4. Kosovo cu centrele Pec, Djakovica, Priznen, Mitrovica, Pristina, Gnjilane, Presevo, Kumanovo, Novi Pazar și Sjenica. Visul „Albaniei Mari" s-a spulberat în fața „alianței ortodoxe" a popoarelor limitrofe, sârbi, muntenegreni, bulgari și greci.

Ideea „Albaniei Mari" a renăscut la populația albaneză, fiind alimentată de Tirana după căderea regimului totalitar și pusă în acțiune după intrarea masivă în mediul albanez a agenților C.I.A. specializați în scenarizarea unor conflicte militare de joasă intensitate. Există la Tirana speranța că „Albania Mare" va putea fi realizată cu sprijinul militar al S.U.A. și N.A.T.O. în urma intervenției militare victorioase, așa cum s-a întâmplat în 1941 cu ajutorul armatei germane. Când această iluzie se va risipi, Armata de Eliberare din Kosovo, care este departe de a fi fost desființată, va trage în trupele S.U.A. și N.A.T.O.

Așa se explică faptul că Tirana și Armata de Eliberare din Kosovo au început să pună în scenă „tragedia umană a refugiaților", cu

sprijinul C.I.A., mai întâi în 1998 şi reluată în 1999, în speranţa că vor putea provoca o intervenţie a trupelor de uscat ale S.U.A. şi N.A.T.O.

Implicarea militară a „Ligii de la Priznen" în spaţiul provinciei Kosovo în timpul războaielor balcanice 1912-1913 a lăsat o moştenire profundă de divizare religioasă, politică, culturală şi socială între Albania şi Serbia. Mult mai prolifică şi mai agresivă, populaţia albaneză din Kosovo a câştigat teren, pe fondul unei politici de exterminare fizică, de teroare, de albanizare şi de curăţire etnică faţă de populaţia sârbă. În 1941, raportul între cele două etnii era unul de egalitate pentru ca în 1990, acesta să fie de 90 la sută în favoarea albanezilor. Acest adevăr nu are nici o importanţă la Washington.

Cele mai atroce crime împotriva sârbilor au fost comise de grupa-rea Muhajirun alcătuită din emigranţi albanezi proveniţi din zonele Toplice şi Vranje, atât în trecut, cât şi după 1990 încoace. Încă din Evul Mediu, albanezii s-au remarcat prin acte de banditism şi tâlhărie împotri-va popoarelor vecine, constituind gărzile personale ale domniilor fanario-te. Timp de un secol, bandele înarmate de jefuitori, cunoscuţi sub numele de Kaciak au terorizat Peninsula Balcanică, atacând caravanele comercia-le, precum şi comunităţile de alte etnii, fiind tolerate de administraţia otomană şi sprijinite de boierimea albaneză. Stârpirea bandelor Kaciak a fost efectuată în special de către sârbi, după războaiele balcanice.

În timpul primului război mondial, albanezii au atacat unităţile sârbeşti, au masacrat şi jefuit populaţia sârbească. În timpul celui de-al doilea război mondial, cooperarea dintre comuniştii albanezi şi comuniştii iugoslavi a fost viciată de profunde divergenţe şi interese diametral opu-se. Conferinţa comuniştilor albanezi de la Bujane din 31 decembrie 1943 – 2 ianuarie 1944 a adoptat o rezoluţie în care era subliniată importanţa războiului de eliberare a albanezilor din teritoriile fostei Iugoslavii, în baza „principiului dreptului la autodeterminare", a „dorinţei seculare" a albanezilor din Kosovo şi din alte provincii de a se uni cu Albania. Aces-ta era „preţul" pe care comuniştii albanezi îl pretindeau comuniştilor iu-goslavi în lupta acestora împotriva nazismului.

Albanezii elogiază şi astăzi anul 1941 când, „datorită eroismului armatei celui de-al treilea Reich", Kosovo a fost alipită la Albania. Ce a făcut Hitler în anul 1941 a vrut să repete W. Clinton în 1999. Organizaţii-le fasciste albaneze au înfiinţat o armată de 150 000 de combatanţi care împreună cu unităţi ale armatei germane, au dus acţiuni de luptă împotri-va unităţilor de partizani sârbi şi muntenegreni.

A doua „Ligă de la Priznen" a fost creată în septembrie 1943, ca organism politic şi militar, cu misiunea de a apăra teritoriile anexate de Albania în anul 1941. Cele mai odioase crime împotriva populaţiei sârbe au fost comise de Regimentul „Kosovo" şi Divizia 21 „Skanderbeg" de tip SS, glorificate în anul 2000 de regimul politic de la Tirana. În anul 1943, conducătorul albanez Ferat Beg Draga afirma: „A sosit timpul să-i distrugem pe sârbi. Nu vor mai exista sârbi sub soarele din Kosovo". Acest obiectiv a fost atins aproape în totalitate, în 1999 şi 2000, cu ajutorul aviaţiei S.U.A. şi a trupelor de ocupaţie N.A.T.O.

Terorismul şi diversiunile albaneze

În întreaga perioadă postbelică, provincia Kosovo a constituit obiectivul asupra căruia A.O.S. (Serviciul de Informaţii Albanez) şi-a concentrat majoritatea forţelor şi mijloacelor.

Cu sprijinul A.O.S., în 1964 a fost înfiinţat „Comitetul Revoluţionar Anti-Revizionist", care s-a bucurat de un sprijin şi din partea Chinei, aliată cu Albania în lupta împotriva „revizionismului" sovietic. Acest comitet a organizat demonstraţiile de stradă din 27 noiembrie 1968, din Kosovo, sub lozincile: „Noi vrem republică", „Trăiască Enver Hodja", „Vrem libertate prin luptă şi sânge", „Jos colonialiştii din Kosovo".

În anii 1960, Serviciul de Securitate din Serbia a descoperit existenţa organizaţiei ilegale „Mişcarea Revoluţionară pentru Albania Unită" condusă de Adem Demaci. Între anii 1976-1981, circa 600 de etnici albanezi au fost condamnaţi pentru desfăşurarea unor acţiuni cu caracter separatist.

În România ultimilor zece ani, episcopul Laszlo Tokes acţionează sistematic pentru subminarea integrităţii teritoriale a statului, dar nimeni nu a mişcat un deget, pe cale legală, pentru a pune capăt activităţii sale criminale. Mai mult chiar, acesta este considerat „eroul" Timişoarei, de unde a pornit Revoluţia din decembrie 1989.

În provincia Kosovo au mai fost identificate şi alte organizaţii clandestine cum sunt: *Frontul Roşu, Besa, Liga Naţională Democratică Albaneză şi Balikombatar.*

Cu prilejul demonstraţiilor albanezilor din Kosovo desfăşurate în cursul anului 1981 sub egida A.O.S., liderul acestora, Emil Kastriota, a tipărit la München un manifest cu o hartă a „Albaniei Mari", prin care se

făcea apel la populaţia albaneză din Kosovo să se răscoale pentru unificarea cu „Albania mamă". Harta era însoţită de următorul apel: „Nu aveţi milă! Omorâţi, maltrataţi, violaţi, daţi foc proprietăţilor sârbilor şi muntenegrenilor, pentru că nu este pământul lor, este pământul albanezilor", (vezi Harta Albania Mare – Anexa nr.1)

Iată „valorile" în numele cărora aviaţia S.U.A. şi N.A.T.O. a transformat spaţiul Iugoslaviei într-un poligon de tragere şi experimentare a celor mai moderne mijloace de purtare a războiului de la sfârşitul secolului XX, deschizând era „războaielor umanitare".

În urma confruntărilor dintre albanezii din Kosovo incitaţi la revoltă şi trupele de ordine au rezultat 8 morţi, 55 de răniţi cu arme de foc şi 80 de răniţi în busculade de partea albanezilor şi 3 morţi şi 175 de răniţi de partea autorităţilor sârbeşti. Demonstraţiile albanezilor au fost conduse de „Comitetul Revoluţionar Anti-Revizionist din Kosovo".

După evenimentele sângeroase din 1981, urmare a continuării actelor de terorism şi a presiunilor permanente exercitate de către organizaţiile separatiste albaneze, până în 1990, un număr de 50 000 de etnici sârbi au părăsit provincia Kosovo. Din datele statistice, verificabile pe bază de documente oficiale, rezultă că numai în ultimii 20 de ani un număr de circa 400 000 de etnici sârbi au fost expulzaţi din Kosovo. Aceste date nu prezintă nici un interes pentru administraţia S.U.A., în schimb, serviciile specializate ale C.I.A. au intoxicat planeta cu operaţii psihologice pe toate canalele de televiziune din lume cu montaje despre „tragedia umană" a refugiaţilor albanezi din Kosovo care, în realitate, fugeau de groaza bombardamentelor aviaţiei S.U.A. şi N.A.T.O. La 31 martie 1999, C.N.N. răspândea vestea potrivit căreia Ibrahim Rugova ar fi fost asasinat, iar casa lui arsă, pentru ca pe data de 1 aprilie 2000, liderul politic al albanezilor din Kosovo să apară pe canalul Euro News viu, sănătos şi bine dispus declarând că se află în casa lui din Pristina, protejat de militari sârbi, şi cerând încetarea bombardamentelor împotriva Iugoslaviei şi întoarcerea la masa tratativelor. Se constată, pentru nu se ştie a câta oară, că „informaţiile" din surse americane referitoare la criza militară din Iugoslavia sunt tot atât de adevărate ca cele referitoare la „cei 60 000 de morţi" de la Timişoara din decembrie 1989, folosite în toată lumea ca cel mai simbolic exemplu de minciună şi manipulare a opiniei publice.

Kosovo este cel mai înaintat avanpost al lumii islamice în Europa creştină, pentru care S.U.A. şi N.A.T.O. au declanşat un „război aerian

împotriva sârbilor", a căror țară, în toată istoria sa, nu a adus niciodată atingere intereselor S.U.A. și statelor occidentale.

În același timp, celor 25 de milioane de kurzi din Turcia, Iran și Irak, care luptă pentru dreptul la o patrie de zeci și zeci de ani, nu li se recunoaște acest drept. În ultimii ani, armata turcă a ucis 37 000 de kurzi și a alungat din satele și casele lor alte două milioane.

În plan strategic, reține atenția faptul că din Kașmir până în Bosnia-Herțegovina există o fâșie continuă de civilizație islamică întreruptă de câteva enclave de alt cult, împotriva cărora se exercită presiuni imense pentru a fi lichidate, dar de care S.U.A. se folosește pentru a-și promova interesele strategice. Țintele mișcării islamice fundamentaliste din această fâșie sunt hindușii în Kașmir, armenii în Azerbaidjan, creștinii din Liban și sârbii din Kosovo. Conferința islamică pan-arabă de la Khartoum, din aprilie 1995, a hotărât înființarea în Albania a Centrului Regional Islamic (C.R.I.) care include în preocupările sale de bază și provincia Kosovo. Prin acest centru au fost aduși în Bosnia-Herțegovina și Kosovo veterani și mujahedini din alte state islamice cu experiență în acțiuni de tip terorist. Primele acțiuni teroriste sub egida acestui centru islamic din Albania au fost declanșate la începutul anului 1996. Inițial, aceste acțiuni au fost duse cu prioritate împotriva centrelor de refugiați sârbi alungați de trupele croate din provincia Krajna. S-a deschis focul și s-au aruncat grenade în taberele de refugiați sârbi de la Pristina, Kosovska Mitrovica, Pec, Podujevo, Suva Peka și altele.

Fracțiunile politice albaneze din Kosovo

Clasa politică albaneză din Kosovo este divizată, fracționată și deci „balcanizată", ca toate celelalte clase politice din această zonă de foc a Europei care este Peninsula Balcanică. Principala formațiune politică albaneză pare a fi *Liga Democratică din Kosovo (L.D.K.)*, condusă de dr. Ibrahim Rugova, de orientare moderată. Liderul L.D.K. s-a născut la 11 februarie 1944, la Istok. A fost învățător, jurnalist și editor al revistei „Studiu de albanologie", și-a luat diploma de licență în limba albaneză la Universitatea din Pristina în 1971. A intrat în politică în anul 1989, fiind ales în funcția de primul președinte al L.D.K. În urma unor alegeri ilegale din Kosovo, din 1990, nerecunoscute de Serbia, I. Rugova a fost ales președinte al „Republicii Kosovo", entitate statală care nu a existat niciodată, decât cel mai probabil în „schemele" C.I.A.

Alţi lideri identificaţi şi recunoscuţi ai L.D.K. sunt: Fatmir Sejdiu, secretar al ligii, iar Basri Musmurati, Adilj Pireva şi Redzep Djeraji sunt membri ai preşedinţiei.

Programul politic al L.D.K. are ca obiectiv politic strategic fundamental crearea „Republicii Kosovo" în cadrul Federaţiei Iugoslave, cu deschidere spre Albania şi un statut de „protectorat internaţional" sub egida O.N.U. sau N.A.T.O. În mare parte, acest obiectiv pare a fi atins, ca urmare a intervenţiei militare a S.U.A. şi N.A.T.O. din primăvara anului 1999.

Această formaţiune avea cele mai mari şanse de a prevala pe scena politică din Kosovo, era acceptată de Belgrad, ca partener de dialog, şi dacă nu ar fi fost amestecul străin, brutal şi iraţional precum războiul aerian declanşat împotriva Iugoslaviei, s-ar fi putut ajunge la o soluţie de compromis. Agresiunea militară a S.U.A. şi N.A.T.O. a complicat enorm situaţia. Formaţiunea a câştigat alegerile pentru organele administraţiei locale din 28 octombrie 2000, organizate de ocupaţia militară, dar considerate ilegale de Iugoslavia.

A doua formaţiune politică de esenţă fundamentalist-islamică este cea reprezentată de *Armata de Eliberare din Kosovo (A.E.K.)* Aceasta a luat fiinţă cu sprijinul Centrului Regional Islamic din Albania precum şi al C.I.A. *Armata de Eliberare din Kosovo* este o organizaţie de tip terorist, chiar dacă de la începutul anului 1999, cu sprijinul C.I.A,. s-a încercat prezentarea acesteia ca pe o „mişcare de eliberare naţională" care poartă, chipurile, un război de gherilă sau în termeni mai elevaţi un război de joasă intensitate. Efectivele reale ale A.E.K. nu sunt cunoscute cu exactitate, ci doar estimate.

Din surse informative sârbeşti, care ni se par mai credibile, datorită contactului cu formaţiunile acesteia, rezultă că în condiţiile de război create de ofensiva aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei declanşată la 24 martie 1999, A.E.K. a contat în Kosovo, după o mobilizare intensă, pe aproximativ 40 000 de combatanţi. Aceştia operează şi în anul 2001 sub acoperire politică şi poliţienească sub protecţia, dar nu şi sub controlul N.A.T.O. Nu toţi aceştia sunt membrii înregistraţi ai A.E.K., o mare parte fiind încorporaţi cu forţa.

Aceste efective au permis organizarea a circa 20 de brigăzi a câte 2 000 de combatanţi fiecare, după principiul teritorial, astfel: trei brigăzi în zona Pristina; două brigăzi în raionul Podujevo: două brigăzi în raionul

Mitrovica; câte o brigadă în raioanele Djakovica, Decani, Klina, Kacanik, Urosevoc, Gnjilane, Prizren, Pec, Glogovac şi Vucitrn.

Un nucleu permanent al A.E.K. cu un efectiv de aproximativ 1 500 - 2 000 de combatanţi înarmaţi a fost identificat, înainte de declanşarea ofensivei aeriene a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, în zona Drenica. Militanţii din cadrul A.E.K. au procedat la mobilizarea de aderenţi, mergând din casă în casă şi cerând fiecărei familii de albanezi să dea cel puţin un luptător. Dovezi concrete că s-a procedat în acest mod au fost culese din satele Klina, Srbica, Glogovac şi altele. Familiile care au refuzat să coopereze au fost pedepsite prin împuşcarea capului acestora sau incendierea gospodăriilor.

Armata de Eliberare din Kosovo şi-a făcut manifestă existenţa şi a declanşat primele acte teroriste, la sfârşitul anului 1994 sub îndrumarea unor agenţi acoperiţi ai C.I.A.

A.E.K. nu dispunea de armament greu până la declanşarea loviturilor aeriene ale S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, dar această situaţie s-a schimbat ca urmare a uriaşului trafic cu armament ce se desfăşoară din toate direcţiile, sub protecţia trupelor de ocupaţie.

Din surse aparţinând organelor securităţii naţionale şi ordinii publice iugoslave, rezultă că în anul 1998, A.E.K. ar fi dispus de 26 000 puşti automate de asalt, 10 500 pistoale mitralieră, 2 250 mitraliere, 850 aruncătoare reactive şi de mine, 200 000 grenade de mână şi 5 500 pistolete. Predarea armamentului de către A.E.K. sub supravegherea trupelor N.A.T.O. a fost una dintre cele mai stupide comedii în care n-ar crede nici copiii de vârstă preşcolară.

Comandamentul A.E.K. a împărţit teritoriul provinciei Kosovo în patru zone de operaţii, după cum urmează:

- Zona 1 de operaţii: Pristina-Podujevo;
- Zona a 2-a de operaţii: Kosovska, Mitrovica, Vucitrn şi Drenica;
- Zona a 3-a de operaţii: Pec, Decani, Djakovica, Prizrem;
- Zona a 4-a de operaţii: Vrosevak, Gnjilane.

Cele mai puternice baze ale A.E.K. erau în localităţile Donji, Gornji, Prekaz şi Preleva, Srbica şi Pec care, cel mai probabil, au fost zdrobite de armata sârbă, după începerea bombardamentelor S.U.A. şi N.A.T.O.

A.E.K. are un organ propriu de presă *Zeri Kosovec* (Vocea Kosovo) care se editează Elveţia, în limba albaneză şi este sprijinit de grupări ale emigraţiei albaneze din Europa de Vest şi S.U.A. La New York apare ziarul *Iliria* condus de Joseph Diogardy, în limba albaneză, ca purtător de cuvânt al mişcării separatiste albaneze grupată în jurul A.E.K.

Pe plan internaţional, principalii factori susţinători ai Armatei de Eliberare din Kosovo sunt:

- Lumea islamică;
- Organizaţiile narco-mafiote din sud-estul Europei
- S.U.A. şi Germania.

Acest sprijin a ieşit şi mai mult în lumină, după declanşarea războiului aerian împotriva Iugoslaviei, în martie 1999.

Armata de Eliberare din Kosovo s-a manifestat mai intens, în paralel cu o campanie de mediatizare pe canalele de televiziune americane specifice operaţiilor psihologice organizate de C.I.A. şi Pentagon, în ultimele luni ale anului 1998 şi primele luni ale anului 1999. Orice intervenţie militară americană este precedată întotdeauna de o puternică operaţie de mediatizare, în scopul atragerii sprijinului opiniei publice, faţă de care cei de la Casa Albă manifestă o teamă justificată.

Sunt foarte puţine informaţii în legătură cu lanţul de comandă al A.E.K., dacă există aşa ceva, precum şi despre eventualele legături dintre această „armată" şi Liga Democratică din Kosovo.

Cel mai intens trafic clandestin de armament, precum şi de înfiinţare a unor noi nuclee ale A.E.K. s-au derulat pe parcursul ultimelor 6-8 luni din anul 1998.

A.E.K. are multe similitudini cu I.R.A. din Irlanda de Nord şi cu E.T.A. din Ţara Bascilor – Spania. Asemenea „armate" teroriste solicită numeroase forţe de poliţie, care de regulă, trebuie să fie sprijinite şi de efective ale armatei permanente. Istoria ultimilor 50 de ani a demonstrat că pentru controlul şi anihilarea unei mişcări de tip terorist este nevoie de circa 10 poliţişti sau militari pentru fiecare combatant din rândul acestora.

A.E.K. este sprijinită cu fonduri provenite de la emigraţia albaneză din diferite state occidentale, deschise în centrul „Republicii Kosovo". Valoarea acestor „fonduri" era de circa 400 de milioane de dolari S.U.A., în 1998.

Frecvenţa actelor teroriste din provincia Kosovo atribuite etnicilor albanezi a fost următoarea: 11 în 1991 şi 12 în 1992. A urmat o perioadă de acalmie în care actele teroriste au fost neglijabile pentru ca din

1995 acestea să fie reluate, înregistrându-se astfel: 36 în 1996, 55 în 1997, iar în primele trei luni ale anului 1998, numărul actelor teroriste asumate de A.E.K. să ajungă la 65. S-a simţit prezenţa în rândul A.E.K. a unor instructori profesionişti.

Atacurile teroriste au fost îndreptate, de regulă, împotriva forţelor de poliţie, atât la sediul acestora, cât şi asupra caselor, locuinţelor şi familiilor. Au fost semnalate atacuri asupra unor cetăţeni sârbi civili, precum şi asupra unor cetăţeni albanezi consideraţi loiali autorităţilor statului, mai ales din rândul celor de religie ortodoxă şi catolică.

Din 1998 încoace, A.E.K. a încercat să confere actelor sale teroriste o imagine de „război de gherilă" sau chiar a unui „război de eliberare".

Acesta este motivul pentru care şi-au afişat uniformele şi drapelul pe care canalele americane de televiziune le-au diseminat în întreaga lume în primele luni ale anului 1999. La fel s-a procedat şi cu formaţiunile de luptă cecene. A.E.K. nu avea şi o „aripă politică" precum cea din cadrul I.R.A,. cunoscută sub numele de „Sinn Fein", cu statut de partid politic, dar aceasta a fost creată după ocuparea provinciei Kosovo de către trupele N.A.T.O. Existenţa unor legături organizate şi funcţionale între A.E.K. şi Liga Democratică din Kosovo nu a putut fi demonstrată. Se ştie însă că o parte din membrii „ligii" fac parte din A.E.K. şi participă la actele teroriste organizate de către aceasta.

Profesorul dr. Fehmi Agani, consilier al dr. Ibrahim Rugova, a declarat în 1998: „Noi nu avem nimic de a face cu Armata de Eliberare din Kosovo". În ceea ce-l priveşte pe liderul L.D.K., Ibrahim Rugova, acesta a declarat că A.E.K. nu se bucură de sprijinul majorităţii populaţiei albaneze din Kosovo. La rândul lor, liderii A.E.K., mai ales în urma întâlnirii dintre preşedintele Iugoslaviei, Slobodan Miloşevici, şi dr. Ibrahim Rugova de la 1 septembrie 1996, au declarat public şi fără echivoc: „Îl vom ucide pe Rugova".

A.E.K. este categorisită de către analiştii politico-militari avizaţi, drept o organizaţie terorist-secesionistă clasică. Aceasta este organizată după criteriile patriarhale ale comunităţii albaneze, cu forme arhaice care datează din secolul XV. A.E.K. se află sub influenţa clanurilor şi a consiliilor tribale („fis") precum şi a structurilor de tip mafiot din filierele traficanţilor de droguri şi de armament. Vârsta medie a combatanţilor A.E.K. este între 22-45 de ani, iar solda lunară este de 1 000 de mărci

germane la care se adaugă şi o cotă de asigurare pentru familie, în cazul în care combatantul este ucis în luptă.

Obiectivul politic al A.E.K. vizează, fără echivoc, secesiunea provinciei Kosovo şi realizarea „Albaniei Mari". Acest obiectiv a fost reiterat şi în anul 2000, în condiţiile prezenţei trupelor de ocupaţie ale N.A.T.O., inclusiv după alegerile locale din 28 octombrie. Pentru anul 1999, A.E.K. avea ca obiective politico-militare trecerea de la terorism la un aşa-zis război de gherilă, provocarea unei mişcări de tipul „intifadei" palestiniene, iar apoi a unei răscoale generale a populaţie . care să se încheie cu „eliberarea provinciei Kosovo".

Acest program a fost bulversat de intervenţia militară aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. care a dat noi dimensiuni crizei din Balcani, cu efecte regionale şi globale multiple şi pe termen lung.

Prezente mai mult în localităţile din mediul rural, nucleele de rezistenţă ale A.E.K. au procedat la fortificarea caselor cu lucrări de apărare, tranşee, tuneluri şi întărituri unde au depozitat rezerve de muniţii, armament şi materiale explozibile. Trupele N.A.T.O. se abţin să pătrundă în aceste arii.

A treia formaţiune politică ce se manifestă în contextul crizei din Kosovo este „Guvernul din exil" al acestei provincii, situat din punct de vedere politic undeva între primele două grupări, fiind şi acesta la rândul său foarte divizat. O parte din acest „guvern" s-a întors în Kosovo după ocuparea provinciei de către trupele N.A.T.O.

Primul-ministru al „Guvernului din exil", dr. Bujar Bukosi, a dat publicităţii un program politic din care rezultă următoarele obiective de fond:

- Niciodată din nou cu Serbia;
- Dislocarea în Kosovo a unor forţe sub egida O.N.U. şi N.A.T.O.;
- Impunerea unor zone de restricţie aeriană după modelul din Irak, o dată cu încetarea ostilităţilor militare;
- Retragerea trupelor iugoslave din Kosovo concomitent cu desfiinţarea formaţiunilor paramilitare sârbeşti din provincie;
- Încetarea colonizării Kosovo cu elementul etnic sârbesc adus din Kraina, Bosnia-Herţegovina şi Muntenegru;
- Acceptarea funcţionării organelor din Kosovo, rezultate în urma alegerilor din anul 2000, nerecunoscute de Serbia.

B. Bukosi recunoştea existenţa Armatei de Eliberare din Kosovo şi întreţinea legături cu aceasta, iar „guvernul" condus de el contribuia la înarmarea A.E.K. colectând fonduri de la comunităţile albaneze din Occident.

A.E.K. şi „Guvernul din exil" al albanezilor din Kosovo se bucură de sprijinul C.I.A. şi al Serviciului de Informaţii Externe al Germaniei.

Se poate aprecia că la nivelul anului 1999, facţiunile politice, care pretindeau că reprezintă aspiraţiile albanezilor din Kosovo, nu şi-au lămurit nici pentru sine ce anume doresc:

- O „republică" în cadrul Federaţiei Iugoslave?
- Un statut „confederativ"?
- Un statut de autonomie lărgită?

Alipirea provinciei Kosovo la Albania, chiar dacă este fluturată de persoane sau cercuri locale sau de aiurea este de domeniul absurdului. Toate statele balcanice au pretenţii teritoriale faţă de vecini şi nu există nici un motiv ca acestea să fie satisfăcute tocmai în favoarea Albaniei care, din 1997 încoace, a şi încetat să mai existe ca societate guvernabilă.

După declanşarea ofensivei aeriene de către S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, A.E.K. a încercat să realizeze enclave de aşa-zise „teritorii eliberate" în care, pe „uşa din dos", fără nici un fel de negocieri şi acorduri de pace, să invite forţe americane şi N.A.T.O. care să ajute la „ameliorarea" situaţiei în cadrul „tragediei umane" provocate de sârbi. Acest plan a eşuat sub loviturile trupelor sârbe. A.E.K. joacă în forţă considerându-se „aliată" cu S.U.A. şi N.A.T.O.

Din surse britanice rezultă că scheletul de bază al A.E.K. l-ar constitui foştii ofiţeri din Ministerul de Interne al fostei R.S.F. Iugoslavia trecuţi în rezervă în 1989, o dată cu concedierea funcţionarilor albanezi. A.E.K. mai beneficiază şi de serviciile unor foşti ofiţeri din armata federală iugoslavă, care s-a dezintegrat, şi care au luptat de partea slovenilor, a croaţilor şi apoi a musulmanilor din Bosnia-Herţegovina. A mai beneficiat şi de aportul unor instructori britanici şi germani.

Armata de Eliberare din Kosovo are un comportament fanatic, inuman, de-a dreptul bestial, având ca fundament ideologic naţionalismul etnico-religios musulman, exclusivist, intransigent şi fundamentalist. A.E.K. face trimiteri la „secole de luptă şi suferinţă", tipic pentru acest gen de naţionalism, care printre altele. l-a inspirat şi pe Adolf Hitler. A.E.K. îi cheamă pe albanezi „să se adune sub drapelul lui Skanderbeg".

Combatanţii A.E.K. au mers până acolo, încât au aruncat grenade şi au deschis focul împotriva refugiaţilor albanezi, acte pe care le-au prezentat ulterior ca fiind „atrocităţi comise de sârbi". Fostul secretar de stat al S.U.A., doamna Madeleine Albright, este o mare „fană" a A.E.K.

Situaţia din Kosovo şi comportamentul elementului etnic musulman albanez exprimă cel mai fidel barbaria reziduală ce persistă în Peninsula Balcanică, urmare a dominaţiei străine pe parcursul multor secole.

Nu este mai puţin adevărat că toţi albanezii, indiferent de orientarea politică sau religioasă sunt în favoarea unirii provinciei Kosovo cu Albania, dar grupurile moderate văd posibil acest act în cadrul procesului de integrare europeană, şi nu ca pe unul unilateral, sau prin mijloace de forţă. Nimeni, în afară de extremiştii din A.E.K,. nu se aşteaptă ca acest lucru să se producă prea curând chiar şi în contextul prezenţei trupelor N.A.T.O. şi a regimului de ocupaţie.

Analiştii politico-militari sârbi sunt de părere că agravarea situaţiei din Kosovo şi apariţia A.E.K. s-ar datora următoarelor cauze principale:

- Politica pasivă a Serbiei în Kosovo de-a lungul timpului (care seamănă cu politica guvernelor de la Bucureşti faţă de ce se întâmplă în Transilvania din 1990 încoace);
- Folosirea sistematică şi singulară a represaliilor şi forţei de către unităţile de poliţie sârbeşti;
- Încurajările şi sprijinul unor factori externi care au folosit în interes propriu situaţia din Kosovo, precum S.U.A., Germania, Austria, Ungaria, Italia etc.

Din cercuri bine informate rezultă că procesul de înarmare a populaţiei albaneze din Kosovo a început cu peste 20 de ani în urmă, adică din 1977.

Rolul Albaniei în criza politică şi militară din Balcani

„Interesul" Albaniei pentru albanezii din afara graniţelor sale este de înţeles. La fel procedează şi Ungaria, ca de altfel toate celelalte state din Europa Centrală şi de Est.

„Apărarea intereselor conaţionalilor asupriţi de statele vecine" este o sursă de patriotism, care, trebuie să recunoaştem, ţine vie flacăra naţionalismului etnic generator de conflicte din care îşi soarbe forţa şi tăria patriotismul post-totalitar din Europa de Est.

Se pare totuşi că Tirana, care trece prin situaţii economice şi sociale cumplite nu se aruncă la ideea unirii cu provincia Kosovo, susţinută de fundamentalismul islamic din A.E.K., ci s-ar mulţumi şi cu statutul acestei provincii din 1974. Sali Berişa, fost preşedinte al Albaniei, omul de încredere al C.I.A. în zonă, este mai tranşant. Acesta afirmă că „provincia Kosovo nu poate accepta ceva ce s-ar situa sub ceea ce avea în 1974".

S. Berişa nu scapă însă niciodată să menţioneze că statutul Kosovo din anul 1974 ar fi doar o etapă către independenţă, afirmând: „Dacă provincia Kosovo va reveni la statutul său din 1974, independenţa acesteia faţă de Belgrad s-ar realiza mai accelerat".

În concluzie, se poate aprecia că nu există deosebiri esenţiale între vederile Tiranei şi cele ale A.E.K. decât de nuanţă şi de tactică. Obiectivul final urmărit este acelaşi, alipirea provinciei Kosovo la Albania.

Cu forţe proprii, Albaniei i-ar fi imposibil să atingă acest obiectiv, iar modificările de frontiere în Europa, după cele două războaie mondiale, indiferent prin ce metode, este cel puţin în prezent, de neconceput. Ar fi de domeniul absurdului să se imagineze că marile puteri ale lumii şi organismele internaţionale cu vocaţie de securitate, inclusiv N.A.T.O., ar tolera ca state precum Albania şi Ungaria să se „rotunjească" teritorial pe seama vecinilor şi să i se interzică acest lucru Germaniei unificate care a pierdut 30 la sută din teritoriul său, în urma celor două războaie mondiale. Alipirea provinciei Kosovo la Albania, idee vânturată de fostul preşedinte al S.U.A., W. Clinton, în mai 1999, ar arunca Balcanii în aer şi ar bulversa Europa de la Atlantic la Urali.

Albania reprezintă cea mai arhaică, mai dezorganizată şi mai ineficientă societate de pe cuprinsul Europei, dar cu un foarte ridicat potenţial de violenţă şi vocaţie pentru crima organizată. Populaţia albaneză din partea de nord a ţării are tradiţii istorice, culturale şi literare diferite faţă de albanezii din sud. Albanezii din Kosovo sunt legaţi politic şi cultural cu jumătatea de sud a Albaniei, adică populaţia purtătoare a dialectului predominant la Tirana. Albanezii din jumătatea de nord a ţării, denumită „gheg" sunt predominant musulmani suni, iar circa 13 la sută de cult catolic, cu mici enclave ortodoxe. Populaţia din jumătatea de sud a Albaniei, denumită „tosk" este predominant tot de cult musulman, dar cu un număr mai mare de creştini ortodocşi, care reprezintă aproximativ 23 la sută din total. La aceştia se mai adaugă cei 300 000 de greci din Epirul de Sud, toţi de cult ortodox.

Regimul politic totalitar al lui Enver Hodja a urmărit să diminueze deosebirile dintre cele două populaţii cu dialecte diferite, organizând migraţii forţate între nord şi sud. După colapsul statului albanez din 1997, în jumătatea de sud a ţării a proliferat banditismul organizat în bande înarmate de 10, 30 şi chiar 100 de membri, având drept conducători foşti ofiţeri din serviciul de informaţii (S.I.K.) al Albaniei. Bandele înarmate care au pus stăpânire pe jumătatea de sud a ţării nu numai că jefuiesc şi terorizează populaţia, dar opun rezistenţă armată şi faţă de ceea ce a mai rămas din autorităţile statului. În sudul Albaniei se practică jaful şi violenţele de tip clasic.

În partea de nord a Albaniei s-au dezvoltat structuri criminale mai sofisticate, mai aproape de „lumea modernă", specializate în contrabanda cu armament şi droguri, cu filiere în Turcia, Caucaz şi Asia Centrală.

În Albania contemporană, cu religiile sale incompatibile, haosul este total. Acest mediu constituie un adevărat paradis pentru operaţiile acoperite ale C.I.A. de menţinere, *sine die*, a unei stări de beligeranţă în Balcani şi, pe această bază, de subminare şi destabilizare a Uniunii Europene cu efecte economice grave.

Din 1997 încoace, unităţile armatei albaneze au fost atacate în mod permanent şi sistematic, depozitele de armament şi muniţii au fost jefuite, iar armele vândute prin contrabandă în Kosovo, Macedonia şi Bosnia-Herţegovina. Din surse oficiale rezultă că asupra populaţiei albaneze, în cursul anului 1997, s-ar fi aflat în jur de un milion de arme, materializate în puşti, pistoale-mitralieră, lansatoare de rachete, aruncătoare de mine, mitraliere, puşti-mitralieră şi circa 100 de tone de exploziv.

Ziarul german *Die Welt* l-a citat într-un număr al său din 1997 pe Bujar Bukosi, „prim-ministru al guvernului Kosovo din exil", care a afirmat: „Noi suntem în curs de a recruta o jumătate de milion de albanezi pentru un război în Kosovo, care va fi mai grav decât cel din Bosnia". A avut dreptate. Acelaşi B. Bukosi, politician tipic „balcanic", pretindea, în anul 1998, că Armata de Eliberare din Kosovo poate recruta 200 000 - 300 000 de luptători în prima etapă a războiului şi chiar dublul acestora într-o a doua etapă. Dacă albanezii din Kosovo se vor vedea „înşelaţi" în visul lor de unire cu Albania, s-ar putea ca această armată să-şi îndrepte armele împotriva trupelor N.A.T.O. B. Bukosi, cel mai belicos dintre toţi oamenii politici albanezi, a avut şi dreptate într-un anumit sens. Astfel, la

13 februarie 1998, acesta a declarat în mod public, în Germania: „Dacă Serbia vrea un război, îl va avea! Şi îl va pierde".

Războiul de care vorbea Bukosi, probabil în cunoştinţă de cauză, date fiind legăturile sale cu C.I.A. şi Serviciul de Informaţii al Armatei Germaniei, a fost declanşat la 24 martie 1999 şi a durat 78 de zile. Efectele politice ale acestui război sunt însă departe de a se limita numai la Serbia şi provincia Kosovo. Clasa politică din Albania, dacă se poate vorbi de aşa ceva în această ţară, gravitează în jurul a doi lideri. Este vorba de socialistul Fatos Nano, care îi are ca parteneri politici în Kosovo pe Ibrahim Rugova, şi Liga Democratică a acestuia, şi de „democratul" (de tip fascist) Sali Berişa, înconjurat de radicaliştii Adem Demaci, Bujar Bukosi, Hidajet Hiseri şi evident A.E.K. F. Nano îi consideră pe S. Berişa şi Partidul Democrat al acestuia, favoriţii C.I.A., drept „o vatră de criminali". Parlamentul Albaniei, pe care nici albanezii nu-l iau în seamă, a „recunoscut Republica Kosovo", tot aşa cum Turcia a „recunoscut Republica Turcă a Ciprului de Nord", fiind singurele state din lume care au făcut-o. Numitorul comun al celor două grupări politice, mai mult sau mai puţin recunoscut şi declarat, este realizarea „Albaniei Mari".

Dacă S.U.A. şi N.A.T.O. vor persevera în realizarea desprinderii provinciei Kosovo de Serbia, fără a-şi angaja trupele de uscat proprii, s-ar putea să se recurgă la înarmarea unor efective din Albania şi din această provincie şi să se treacă la un război de lungă durată. În acest caz, chiar şi sub paravanul unor formaţiuni de tip paramilitar, Albania ar deveni principala purtătoare a efortului de război terestru în contextul unui conflict militar de joasă intensitate, cu efecte dezastruoase pentru Peninsula Balcanică, în întregul ei. Pe teritoriul Albaniei funcţionează centre de instrucţie pentru pregătirea combatanţilor care acţionează în Kosovo cu participarea unor instructori din S.U.A., Germania, Croaţia şi Bosnia-Herţegovina.

Macedonia – mărul discordiei în Balcani

După Bosnia-Herţegovina şi Kosovo, cea mai periculoasă şi mai potenţial explozivă zonă a Peninsulei Balcanice este Macedonia. Trimiterile ce se fac pe diferite canale cu privire la provincia Voivodina sau la Banatul României sunt de natură diversionistă, iar sursa acestora nu este decât Budapesta. România va fi, cel mai probabil, lovită în „Ţara secuilor", nu în Banat.

Macedonia prezintă o situaţie etnică dintre cele mai îngrijorătoare. Astfel, dintr-o populaţie cu un total de 2 303 000 de locuitori, 1 500 000 sunt macedoneni, 500 000 albanezi, 40 000 sârbi, iar restul alte etnii. Numai la Skopje trăiesc compact peste 200 000 de albanezi turbulenţi. Macedonia conţine pericolul potenţial al unei explozii cu efecte mult mai mari şi mai periculoase pentru întregul spaţiu balcanic decât tot ce s-a derulat până în prezent în aria fostei Iugoslavii. Pe fondul unei crize macedonene, posibilitatea unui nou război balcanic în care să fie implicate nu atât puterile occidentale, în frunte cu S.U.A., ci mai ales cele locale, precum Albania, Bulgaria, Grecia, Serbia şi Turcia, trebuie avută în mod serios în vedere.

La începutul anului 1998, specialiştii în scenarii de război americani, care dispun de o adevărată „industrie" în acest domeniu, creată şi antrenată în cei 45 de ani de „război rece", au pus la punct un asemenea scenariu şi pentru Peninsula Balcanică la sfârşitul secolului XX, axat pe următoarele secvenţe, care parţial s-au şi confirmat:

- Izbucnirea unui război în Kosovo, care de altfel a şi fost declanşat în cursul anului 1988, amplificat în 1999 şi internaţionalizat prin ofensiva aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. începută la 24 martie 1999, încheiat cu ocupaţia militară a provinciei de către trupele N.A.T.O.;
- Circa 700 000 de albanezi sunt determinaţi să părăsească provincia Kosovo, grupându-se în Macedonia, Albania, Grecia, Muntenegru, fază care s-a consumat întocmai. După implicarea S.U.A. şi N.A.T.O. în război pentru ca „tragedia umană" să fie şi mai mare, iar efectele psihologice totale, eşantioane de câte 20-40 de mii de refugiaţi au fost transportaţi în Germania, S.U.A., Turcia etc. Franţa şi Italia, nedorind să participe la această operaţie psihologică, ce viza efecte propagandistice globale, au acţionat pentru sprijin umanitar acordat refugiaţilor aflaţi în imediata apropiere a frontierei cu Kosovo. Până şi în România au ajuns câteva zeci de amărâţi de albanezi.
    - Pe măsura creşterii valurilor de „refugiaţi", trupele greceşti pătrund în partea de sud a Macedoniei pentru a le bara calea spre Grecia;

- Albania, după o mobilizare prealabilă, trimite voluntari şi armament pentru sprijinirea albanezilor din Kosovo şi Macedonia. În acest caz, trupele sârbeşti pătrund pe teritoriul Macedoniei;
- După intrarea trupelor greceşti în Macedonia, Turcia declanşează acţiuni militare împotriva Greciei, în zona Mării Egee;
- Considerând că Macedonia este împărţită, Bulgaria trimite trupe şi ocupă partea de est a acesteia;
- Dat fiind că două dintre statele sale membre sunt în stare de război, S.U.A. şi N.A.T.O. hotărăsc să-şi extindă intervenţia în întregul spaţiu balcanic;
- Federaţia Rusă nu se mai poate menţine în afara conflictului, deoarece este în situaţia de a pierde poziţii strategice de maximă importanţă şi se implică cu forţe;
- Croaţia şi Federaţia Croato-Musulmană din Bosnia-Herţegovina, profitând de haosul general creat, cuceresc Republica Sârbska şi o parte din teritoriul Serbiei.

Pentru un analist politico-militar cât de cât avizat, „scenariul", prezentat succint în elementele lui esenţiale, nu este prea departe de adevăr. Reţine atenţia faptul că în anul 1998, preşedintele Macedoniei, Kiro Gligorov, a ordonat marcarea unui „coridor" prin care să se poată refugia circa 400 000 de albanezi din Kosovo. Se pare că evenimentele din martie 1999 erau aşteptate.

În urma ofensivei aeriene a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, relaţiile interetnice din Macedonia s-au deteriorat şi mai mult. În Macedonia, terorismul albanez s-a manifestat prin asasinate şi atacuri cu bombe, iar Partidul Democrat al Prosperităţii (albanez) din Macedonia are acelaşi program politic ca partidele din Kosovo. În noul context al crizei politico-militare din Balcani, creat de acţiunile separatiştilor albanezi, este în curs de executare sporirea efectivelor militare ale S.U.A. şi N.A.T.O. în Macedonia, această fostă republică iugoslavă fiind transformată într-un protectorat militar american al N.A.T.O. Pericolul izbucnirii unui război civil în această ţară este deosebit de mare şi pe termen îndelungat.

„Triunghiul de foc" Kosovo, Macedonia, Bosnia-Herţegovina a devenit zona unde se practică cel mai intens trafic de droguri şi de arme din întregul spaţiu al Eurasiei, favorizat de haosul general şi degradarea instituţiilor statelor din această parte a Europei. În provincia Kosovo operează un puternic cartel al traficanţilor de droguri, cunoscut sub pseudonimul „Kamila". Acest cartel este unul dintre principalii distribuitori de droguri în Europa şi totodată un furnizor de fonduri pentru înarmarea A.E.K. În ultimii ani, numai în Elveţia, un important centru nodal al filierei de droguri „Kamila", au fost arestaţi şi condamnaţi circa 500 de albanezi. Marfa traficată şi diseminată este heroina, iar narco-mafia albaneză este apreciată de către Observatorul Geopolitic pentru Droguri (O.G.D.) din Franţa ca cea mai puternică din Europa.

Potrivit unor surse de la Budapesta, 80 % din cantitatea de droguri vândută pe spaţiul Ungariei provine de la narco-mafia albaneză. Centrele de distribuire a drogurilor pe filiera Kosovo se află la Velik şi Trnovac.

Albanezii angajaţi în traficul de droguri şi arme cooperează intens cu organizaţiile similare kurde, precum şi cu cele din Caucaz, mai ales cecene. Cele mai mari cantităţi de arme introduse în zonele de conflict din Balcani se obţin pe filiera italiană, unde operează mafioţi autentici.

Mafia albaneză este veche şi cu puternice tradiţii. Aceasta este organizată şi structurată după modelul sicilian şi cel al „casei napolitane", având la bază criterii de religie, de limbă, obiceiuri şi reguli speciale. În plan ierarhic, structurile mafiote albaneze se bazează pe familii, sunt de un exclusivism total, ceea ce le face foarte greu, dacă nu chiar imposibil de penetrat, fiind cotate printre primele 4-5 din lume. Dacă aşa stau lucrurile, având în vedere că, după unele calcule, din traficul de droguri la scară mondială s-au realizat profituri de circa 700 miliarde de dolari S.U.A., rezultă că „partea" ce a revenit mafiei albaneze a fost una consistentă.

După cum a relatat ziarul londonez *Sunday Telegraph* din 11 mai 1997, acţiunile mafioţilor albanezi au crescut într-un asemenea ritm în ultimii ani, încât acestea au început să pericliteze chiar şi interesele mafiei tradiţionale siciliene. Prezenţa militară străină nu va putea suprima activitatea reţelelor mafiote albaneze. După cum s-a putut constata, la numai câteva luni de la încetarea războiului din Kosovo, albanezii au şi în-

ceput să deschidă focul împotriva trupelor K.F.O.R. Din surse occidentale credibile, rezultă că după destrămarea R.S.F. Iugoslavia survenită în urma celor cinci ani de război civil, Macedonia şi Kosovo au devenit „placa turnantă" sau „centrul nodal" al principalelor reţele şi rute ale traficului cu droguri şi armament către Bosnia-Herţegovina şi către A.E.K.

Macedonia deserveşte reţelele de droguri spre Italia şi Europa de Vest, făcând legătura cu sursele de aprovizionare cu heroină din Turcia, Caucaz şi Asia Centrală. Mari cantităţi de heroină au fost confiscate în Elveţia, Germania, Grecia şi Italia, iar traficanţii arestaţi au fost, în cea mai mare parte, de etnie albaneză, după cum se relata în *Depeche International de Drogue* din 18 mai 1996. Aceştia au fost originari din Pristina, Skopje şi Skoder. Centrul narco-mafiei din Macedonia este la Gostivar, iar cel din Albania la Tropoja.

În Macedonia, la Kumanovo, se află în funcţiune cele mai moderne instalaţii de prelucrare a drogurilor, folosind preparatele chimice ale unei fabrici din Grecia situată în apropierea graniţei cu Macedonia. La Grand-Hotel din Skopje un etaj întreg este permanent rezervat şefilor organizaţiilor narco-mafiote.

Albanezii din Elveţia, Germania şi S.U.A. furnizează operatori – distribuitori de droguri, într-o acerbă luptă cu distribuitorii turci. În ultimii ani, albanezii au început să coopereze cu piaţa de heroină care s-a născut în Caucaz şi care se află într-o încleştare acerbă cu piaţa de droguri din Turcia. Centrul narco-mafiei din Caucaz este Cecenia, urmată de Georgia şi Armenia. Sentimentul anti-turcesc din Germania favorizează pătrunderea elementului etnic albanez pe piaţa de droguri din această ţară. Surse oficiale din S.U.A. au semnalat existenţa pe teritoriul Albaniei a unor fabrici de heroină brută, heroină pură şi de droguri sintetice.

Albanezul Musa Rifat Salami, sub acoperirea de „student", a introdus în Elveţia, în perioada 1992-1995 o jumătate de tonă de heroină, cea mai mare cantitate din istoria acestei ţări. Musa este originar din satul Pozaranie, provincia Kosovo. Autorităţile elveţiene au ajuns la concluzia că valuta obţinută din traficul de droguri a fost, în parte, utilizată de mişcarea separatistă din Kosovo.

Organe ale poliţiei greceşti au publicat date din care rezultă că sursele de heroină pentru piaţa Europei Occidentale şi piaţa S.U.A. în prezent sunt: Caucazul, republicile islamice din fosta U.R.S.S., Turcia, Africa de Nord, Albania şi Macedonia. Albanezii practică cele mai reduse preţuri, ceea ce le permite să se extindă rapid. În ceea ce priveşte arma-

mentul, cel mai intens trafic de arme din Kosovo se practică în triunghiul Pristina, Podujevo, Pec. În ultimii ani, albanezii şi-au câştigat faima de cei mai buni comercianţi de arme din Europa. O parte din armele albanezilor din Kosovo provin din fostele republici iugoslave care s-au separat. Sursele externe de armament sunt în Germania, Belgia şi Elveţia. Punctul principal de trafic cu armament din Slovenia este la Sentilj.

Uniunea Europeană a atras atenţia Turciei asupra faptului că aceasta furnizează armament albanezilor musulmani, precum şi celor din Sandjak, folosind rute prin Bulgaria şi Macedonia. De reţinut faptul că albanezii îşi plătesc armamentul atât în valută, cât şi în droguri.

O concluzie majoră care se desprinde din informaţiile privind traficul cu droguri şi armament este aceea că Peninsula Balcanică devine, cu trecerea timpului, tot mai viciată. „Cineva" are interese să transforme aria balcanică într-o zonă de totală instabilitate şi nesiguranţă.

Aceasta loveşte nu numai în statele din zonă, ci în întreaga Europă, cu predilecţie în Uniunea Europeană, stânjenind procesul de integrare al acesteia, precum şi extinderea sa spre centrul şi estul Europei. Acest interes nu-l poate avea decât S.U.A. Pentru această „misiune" a fost selectat elementul etnic albanez care, timp de 500 de ani, a slujit interesele otomane şi ale altor puteri, inclusiv ale fostei U.R.S.S. şi Chinei, în această zonă.

Diplomaţia subterană în criza politică şi militară din Balcani

Potrivit relatărilor expertului militar britanic Paul Beaver, Albania şi provincia Kosovo au intrat în atenţia C.I.A. şi au fost penetrate de agenţi şi specialişti ai acestei agenţii, încă din 1990. Sub cele mai diferite acoperiri oficiale şi clandestine, agenţii C.I.A. au pătruns masiv în Kosovo începând din aprilie 1998. C.I.A., care combină cercetarea terestră prin surse umane, cu cea aeriană şi prin sateliţi, a urmărit şi a reuşit să fie permanent la curent cu evoluţia situaţiei din zonă. Pentru misiunile de cercetare aeriană au fost utilizate avioane AWACS-E-34, existente şi în cadrul N.A.T.O., folosind aeroportul bulgar Kunrovo, situat la 150 km de Sofia.

Legenda sub care se execută un spionaj militar total în Peninsula Balcanică este cea a acţiunilor desfăşurate sub egida „Parteneriatului pentru Pace". Sub acoperirea acestei instituţii „de pace", spionajul militar al S.U.A. are mână liberă. Din surse ruseşti publice considerate de încrede-

re, printre care şi săptămânalul moscovit *Expert* din aprilie 1998, rezultă că agenţii C.I.A. au fost semnalaţi în număr mare în provincia Kosovo încă din 1995, sub acoperirea oficială a unor „centre de informaţii". Numărul operaţiunilor C.I.A. a crescut brusc în perioada premergătoare amplificării acţiunilor separatiştilor albanezi şi a apariţiei prin surprindere a misterioasei „Armate de Eliberare din Kosovo".

Cunoscând „modul de lucru al C.I.A.", chiar şi celor mai neavizaţi observatori din zonă nu le-a scăpat din vedere faptul că A.E.K. este produsul specialiştilor C.I.A. care au „construit" etapă cu etapă edificiul unui război de joasă intensitate în Kosovo, pe fondul căruia să se poată organiza o intervenţie militară, chipurile, în scopuri umanitare pentru prevenirea unei „tragedii umane". În realitate, toate acestea nu au nimic comun cu obiectivele economice, politice şi militare reale urmărite de S.U.A. sub paravanul N.A.T.O. Dacă în epoca Războiului rece, conflictele militare de joasă intensitate au fost folosite de unele popoare pentru a se elibera de sub dominaţia unor puteri străine, cum au fost cele din Vietnam şi Afganistan, experienţa mondială din ultimii zece ani demonstrează că asemenea tipuri de conflicte au devenit opera unor servicii de informaţii şi diversiune pentru a genera instabilitate în anumite state şi zone geopolitice, care să ofere motive plauzibile de intervenţii militare şi dislocări de trupe în zonele de interes strategic. Exact aşa s-au derulat lucrurile în Balcani în ultimul deceniu al secolului XX. Un asemenea război de joasă intensitate a fost pus în scenă de către C.I.A. în Kosovo, având ca element de manevră A.E.K., pe baza căruia a fost posibilă declanşarea intervenţiei militare a S.U.A. şi N.A.T.O. la 24 martie 1999.

„Tratativele" de la Rambouillet şi Paris, premergătoare declanşării intervenţiei militare împotriva Iugoslaviei au fost un paravan de inducere în eroare a opiniei publice internaţionale, dar mai ales americane. Condiţiile acordului de la Rambouillet au fost puse de aşa natură de către specialiştii americani (C.I.A.), încât acceptarea acestora de către Iugoslavia, recte preşedintele Slobodan Miloşevici, să fie imposibilă. Esenţa reală a „acordului" a fost şi rămâne desprinderea provinciei Kosovo de Serbia şi ocuparea militară a întregii Iugoslavii (Serbia şi Muntenegru).

Un asemenea „acord" a fost pus în faţă şi României, la Viena, în august 1940, pe care şeful guvernului de atunci, Manoilescu, l-a semnat, fapt ce a dus la pierderea părţii de nord a Transilvaniei şi la ocuparea ţării de către trupele germane.

Pentru faptul că Iugoslavia zilelor noaste, formată din Serbia şi Muntenegru nu a procedat la fel, a fost supusă unei barbare ofensive aeriene de către S.U.A. şi N.A.T.O. sub falsa deviză a prevenirii unei „tragedii umane". Desfăşurarea războiului, şi mai ales consecinţele politice ale acestuia, au demonstrat că poziţia adoptată de Belgrad de a rezista a fost una corectă.

La 31 martie 1999, preşedintele de atunci Bill Clinton, dintr-o eroare sau cu bună intenţie a făcut cunoscut lumii scopul principal al intervenţiei militare americane atunci când l-a ameninţat pe Slobodan Miloşevici că „Serbia ar putea pierde suveranitatea asupra provinciei Kosovo dacă va mai continua crimele împotriva populaţiei albaneze". Aceasta ni se pare a fi una dintre cele mai iresponsabile declaraţii făcută de un preşedinte american de la încheierea celui de-al doilea război mondial încoace.

Adevărul este că, indiferent ce va face Belgradul şi oricare alt preşedinte al Iugoslaviei, S.U.A. vor persevera pe linia separării provinciei Kosovo şi implantării în această provincie de importanţă strategică a unei prezenţe militare americane sub egida N.A.T.O., ca bază de expansiune spre Caucaz şi marea Caspică. Dacă acest lucru se va realiza, atunci trupele americane vor fi prezente în Kosovo şi peste 50 de ani, aşa cum sunt prezente şi în Coreea de Sud, la o jumătate de secol de la terminarea războiului din Peninsula Coreea. Provincia nu va fi alipită la Albania pentru că Washingtonul nu va recurge la o măsură atât de stupidă care să bulverseze Europa şi lumea, ci va urmări să confere provinciei un statut de protectorat „deschizând câmp de acţiune companiilor trans-naţionale pentru extragerea CROMULUI", minereu rar, de importanţă strategică.

Interesul fundamental al S.U.A. pentru provincia Kosovo este generat atât de uriaşele rezerve de minereu de crom, printre cele mai mari din lume, fără de care nu pot exista nici industrii şi nici tehnologii moderne, mai ales militare, cât şi de valoarea strategică a acesteia pentru subminarea intereselor Uniunii Europene şi ale Federaţiei Ruse. S.U.A. nu dispun de acest minereu de importanţă strategică pentru tehnica de aviaţie, rachete, navete spaţiale etc. Acesta este un motiv serios pentru care s-au decis să participe la intervenţie şi alte mari puteri europene, precum Franţa şi Germania, dar mai ales Marea Britanie, prin calitatea ei de vasal absolut al S.U.A.

În afara rezervelor de crom din Kosovo care sunt de importanţă strategică incontestabilă, S.U.A. mai sunt interesate şi de alte obiective ce

vizează întreaga Europă, în perspectiva secolului XXI. Balcanii şi Caucazul constituie un „Arc strategic" de importanţă excepţională prin care S.U.A. urmăresc pătrunderea şi exploatarea în interes propriu şi în dauna Europei a imenselor resurse energetice din bazinul Mării Caspice.

S.U.A. îşi vor exercita şi în viitor influenţa în Peninsula Balcanică tot prin metoda punerii în scenă a unor conflicte militare de joasă intensitate, mizând pe grupurile etnice minoritare atât de numeroase şi de incitate de posibilitatea de a profita de pe urma alianţei dintre acestea şi puterea militară a S.U.A., mai ales în perspectiva pierderii bazelor sale militare din Germania. Asocierea puterii militare a S.U.A. cu mişcările grupurilor etnice religioase din Balcani, Europa şi din lume, în număr de peste 3 600, care se doresc „republici independente", precum „Ţara secuilor" din România, sau să se unească cu „patria mamă", precum Kosovo din Iugoslavia, s-ar putea constitui într-o imensă sursă de pericol, de destabilizare şi chiar de dispariţie a unor state mici şi mijlocii.

La nivelul anului 2000, se ştie cu certitudine că S.U.A. au sprijinit procesele de dezmembrare a Iugoslaviei, Cehoslovaciei şi U.R.S.S. Dacă se va pune problema, S.U.A. vor sprijini şi dezmembrarea României. Există pericolul real, materializat sub privirile stupefiate ale întregii Europe, de folosire a minorităţilor naţionale existente în Peninsula Balcanică „drept carne" de tun într-o suită de războaie de joasă intensitate ce pot fi puse în scenă în această parte a Europei, cu consecinţe dezastruoase atât pentru statele din zonă, cât şi pentru Uniunea Europeană şi procesul de integrare a continentului, în general. Operaţia „Forţa Aliată" purtată în proporţie de 85 % de S.U.A. a avut o puternică dimensiune antieuropeană. Din această suită reţinem:

- Primul război balcanic de joasă intensitate a fost cel din Bosnia-Herţegovina, care poate reizbucni oricând;
- Al doilea război balcanic de joasă intensitate a fost declanşat în provincia Kosovo, în 1998, amplificat la începutul anului 1999 şi ridicat la culmi extreme prin intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O., la 24 martie, ce ar putea avea consecinţe imense asupra Europei şi lumii, în general;
- Al treilea război balcanic de joasă intensitate poate exploda în orice zi în Macedonia, de natură să aprindă un război balcanic generalizat.

Posibilitatea unor războaie etnice de joasă intensitate pe fondul minorităţilor etnice maghiare din Voivodina, Transilvania şi Slovacia,

după admiterea Ungariei în N.A.T.O., este puţin probabilă. Ungaria nu este Albania. Ca membră în N.A.T.O., Ungariei i s-a limitat imens spaţiul de manevră, iar speranţa Budapestei că ar putea folosi forţa militară a N.A.T.O. pentru a se „întregi teritorial" este de domeniul absurdului. Acest lucru nu i se permite Germaniei, care a fost cooptată în N.A.T.O. tocmai pentru a nu-i trece prin cap idei revizioniste. Ungaria poate însă exploata la maximum degradarea economică a României, şi pe această bază să alimenteze mişcări politice autonomiste în Transilvania şi Banat.

Ţările care ar pune în scenă un război de joasă intensitate în România, sprijinindu-se pe minoritatea maghiară, sunt în prezent, S.U.A., Germania şi Marea Britanie, vizând „federalizarea României" şi o eventuală implantare de trupe străine în Transilvania. De pe urma unui astfel de război, Ungaria ar avea numai de câştigat, dar fără să-şi adjudece teritorii, aşa cum visează Budapesta. Probabil că acesta este şi motivul neadmiterii României în N.A.T.O., cu toate eforturile pe care le-a depus.

La scară internaţională, în ultimii zece ani, se constată o reducere a numărului conflictelor militare interstatale şi a conflictelor de frontieră. Creşte în schimb numărul conflictelor militare de joasă intensitate intrastatale civile.

Prin mecanismul „recunoaşterii diplomatice" a unor părţi beligerante dintr-un război civil, cum s-a procedat în cazul Sloveniei, Croaţiei şi Bosniei-Herţegovina, un astfel de război devine un război interstatal, care deschide larg porţile intervenţiei militare străine. Războaiele de joasă intensitate pot viza, printre altele:

- Crearea condiţiilor pentru o intervenţie militară şi implantarea trupelor statelor interesate în punctele strategice ale lumii şi zonele cu resurse energetice şi de materii prime vitale;
- Accesul la putere a unei grupări politice;
- Menţinerea la putere a unei formaţiuni politice;
- Încercarea de obţinere a autonomiei de către o minoritate etnico-religioasă sau de alipire a acesteia la „patria mamă".

Războaiele de joasă intensitate conduc, de regulă, la dezintegrarea statelor şi a autorităţilor acestora, aşa cum s-au derulat lucrurile în fosta Iugoslavie, Zair şi Afganistan. Într-un război de joasă intensitate, ca cel din Bosnia şi Kosovo, acţiunile militare se derulează după metode şi procedee neconvenţionale, evitându-se angajamentele mari şi cu caracter decisiv. Se acţionează, de regulă, în grupuri mici, cu tactica luptei de ghe-

rilă. Un model în acest sens îl reprezintă războiul din Cecenia în etapele 1994-1995 şi 1999-2000. Majoritatea armamentului este de *tip uşor*, nesofisticat, ieftin şi disponibil în cantităţi mari, din diferite surse. Organizarea unor armate şi ducerea unor acţiuni de luptă de amploare constituie o fază superioară a unui război de joasă intensitate, aşa cum a evoluat situaţia din Bosnia-Herţegovina.

Războaiele de joasă intensitate sunt exploatate de către marile puteri în interesul propriu. După ce forţele locale angajate într-un asemenea conflict se decimează reciproc şi îşi produc distrugeri, marile puteri intervin pentru „impunerea" sau „menţinerea păcii". Asupra unei ţări distruse, controlul extern se instalează cu minimum de efort. Acesta a fost modul în care S.U.A. şi N.A.T.O. s-au implantat în Bosnia-Herţegovina şi în provincia Kosovo.

Analiştii politico-militari din perioada post-Război rece au ajuns la concluzia că stadiile succesive ale conflictelor de joasă intensitate care stau la baza strategiei S.U.A. şi N.A.T.O. în contextul „noii ordini politice internaţionale" s-au dovedit a fi următoarele:

- Recrutarea şi coruperea funcţionarilor şi politicienilor din principalele instituţii ale statului vizat;
- Defăimarea şi aducerea unor acuze false personalităţilor politice proeminente şi instituţiilor vitale ale statului (Sloboan Miloşevici şi armata sârbă);
- Incitarea şi sprijinirea conflictelor etnice;
- Stimularea acţiunilor şi încurajarea pretenţiilor tot mai mari ale minorităţilor etnice;
- Promovarea secesiunii şi separatismului pe plan intern şi sprijinirea acestora în organismele internaţionale („recunoaşterea diplomatică");
- Organizarea intervenţiei unor organisme internaţionale sau a unor coaliţii ad-hoc de state interesate, sub forme mascate de menţinere a păcii sau sub egida „Parteneriatului pentru Pace";
- Impunerea de blocade şi de sancţiuni economico-financiare, excluderea din unele organizaţii internaţionale de securitate, culturale etc., aşa cum s-a procedat cu Serbia;
- Declanşarea unor acţiuni militare şi de distrugeri între forţele statului şi minorităţile naţionale, care, în final, să faciliteze o

intervenţie armată unilaterală sau de coaliţie şi implantarea de forţe armate străine în ţara vizată, efectuate sub paravanul „apărării drepturilor omului" sau în scopuri „umanitare".

România se află profund afectată de primele şase stadii ale acestui proces, iar evoluţia situaţiei politice, economice, sociale şi militare interne poate împinge societatea românească şi spre ultimele două stadii în anii viitori.

RĂZBOIUL PENTRU KOSOVO

Scopurile urmărite de părţile beligerante

Scopul declarat al operaţiei aeriene a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, declanşată la 24 martie 1999, ora 19,40 (ora României) a fost stoparea campaniei de purificare etnică pusă pe seama autorităţii de la Belgrad în provincia Kosovo, locuită în proporţie de 90 la sută de etnici albanezi, majoritatea de religie musulmană. Este vorba deci de declanşarea unui război din „motive umanitare".

În realitate, această motivaţie este un fals fără precedent în istoria civilizaţiilor. Nimeni în lume, nici în trecut, nici în prezent şi nici în viitor, nu a purtat şi nu va purta războaie din „considerente umanitare". Orice război este rezultatul unui calcul rece şi profund în urma căruia se vizează realizarea unui câştig, a unui profit, teritorial, de piaţă, de forţă de muncă, de resurse naturale, de poziţii strategice.

În contextul unui astfel de calcul pragmatic, dacă cei interesaţi constată că pierderile probabile sunt mult mai mici decât câştigul, războiul va fi declanşat. În cazul invers, când se estimează că dimpotrivă, pierderile ar fi mai mari decât câştigul, nimeni nu este nebun să se angajeze într-un război. Criteriile ideologice, de clasă, de religie sau de etnie, deşi au un rol însemnat în procesul declanşării unor conflicte militare nu au fost şi nu vor fi determinante. Un grup etnic se războieşte chiar în condiţiile unor pierderi grele, pentru a-şi adjudeca, de regulă, un teritoriu, o autonomie sau independenţă care să-i aducă în primul rând avantaje economice.

În toată istoria din ultimii 500 de ani ai civilizaţiei occidentale, nu există nici un singur exemplu în care un stat să fi purtat războaie din „considerente umanitare". Acestea pot constitui doar pretextul, paravanul, „aburirea" opiniei publice, aşa cum s-au petrecut lucrurile şi în cazul agresiunii aeriene a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei. Mai apropiate de adevăr, ni se par cu totul alte scopuri şi anume:

De către S.U.A.

- Exploatarea efectelor supremaţiei militare a S.U.A. după ruperea echilibrului de forţe la scară globală în urma dispariţiei

fostului Tratat de la Varşovia şi deznembrării U.R.S.S. şi ocuparea de poziţii strategice-cheie în uriaşa masă continentală a Eurasiei, aducătoare de avantaje economice, în perspectiva secolului XXI;

- Realizarea unei prezenţe militare într-o zonă a Europei unde se încrucişează o seamă de direcţii strategice ce leagă Europa de uriaşele resurse de petrol din zona Mării Caspice, de Orientul Mijlociu, precum şi de nord-estul Africii, în perspectiva scoaterii trupelor americane din Germania, ţară ce nu va putea tolera la infinit prezenţa acestora pe teritoriul său, după 56 de ani de la încheierea celui de-al doilea război mondial, care în realitate sunt trupe străine de ocupaţie. S.U.A. vizează transformarea Balcanilor într-un pilon al „Arcului strategic Marea Adriatică - Marea Caspică" cu implicarea N.A.T.O. în operaţii militare în afara zonei sale de responsabilitate;
- Menţinerea unor stări perpetue de tensiune şi conflict în zona Peninsulei Balcanice pentru a interzice Uniunii Europene construirea marilor magistrale energetice care să lege zona economică a Mării Caspice de Europa Centrală, astfel încât marile companii petrolifere americane să impună orientarea acestora spre Marea Arabiei din nordul Oceanului Indian sau prin Turcia, spre Golful Iskenderun din partea de nord-est a Mării Mediterane;
- Interzicerea formării unui „spaţiu economic balcanic integrat" şi subminarea cooperării economice a zonei Mării Negre;
- Blocarea procesului de integrare europeană potrivit prevederilor Tratatului de la Amsterdam din 1997 şi mai ales stânjenirea prin orice mijloace a extinderii spre est a Uniunii Europene;
- Subminarea monedei unice europene – Euro, introdusă la 4 ianuarie 1999 ce reprezintă un pericol enorm pentru poziţia dolarului, care până la acea dată, constituia moneda unică de plăţi comerciale şi rezerve valutare, potrivit sistemului financiar mondial impus de S.U.A. după cel de-al doilea război mondial. Apariţia Euro constituie cea mai mare lovitură în plan economic suferită de S.U.A. în ultima jumătate de secol.

Operaţiunile militare din Balcani au dus la scăderea cu 30 la sută a ratei de schimb a Euro în raport cu dolarul american;

- Revigorarea industriei de război a S.U.A. care, timp de 50 de ani a fost şi încă mai este locomotiva economiei S.U.A. Întreaga istorie a S.U.A. demonstrează că perioadele mai îndelungate de pace au avut efecte grave asupra economiei americane, conducând la recesiuni şi perioade de criză. Ascendentul economic al S.U.A. în raport cu Uniunea Europeană s-a realizat în planul producţiei militare;
- Ameliorarea relaţiilor S.U.A. cu lumea islamică, în concordanţă cu obiectivul strategic al S.U.A. pentru începutul secolului XXI de a pătrunde în statele islamice din sudul fostei U.R.S.S. – Azerbaidjan, Kazahstan, Uzbekistan, Kârkzâstan şi Turkmenistan, unde există uriaşe rezerve de petrol, gaze, aur, uraniu şi alte resurse naturale de valoare, înainte ca Rusia să-şi refacă forţele;
- Remilitarizarea relaţiilor dintre Europa Occidentală şi Federaţia Rusă şi revenirea, sub noi forme, la epoca Războiului rece atât de benefică pentru S.U.A.;
- Menţinerea cu orice preţ a N.A.T.O. ca unică organizaţie prin care S.U.A. îşi mai pot exercita influenţa politică şi promova interesele economice în spaţiul Europei Occidentale şi Centrale;
- Punerea în aplicare a unor demonstraţii de forţă ca formă de avertisment adresat întregului spaţiu al fostei lumi comuniste, de la Elba până în Kamciatka, precum şi lumii a treia, mai ales acolo unde se manifestă mişcări anti-americane (fundamentalismul islamic, Asia de Sud-Est, Africa).

Convinse fiind că cel puţin în următorii 10-20 de ani S.U.A. se vor bucura de supremaţia militară, deci vor deţine poziţia unică de superputere globală, suntem de părere că modul în care a acţionat împotriva Iugoslaviei şi în acest cadru, împotriva Europei, va fi tipic pentru politica externă a Washingtonului în primele două decenii ale secolului XXI. S.U.A. vor recurge frecvent la „diplomaţia rachetelor de croazieră".

De către Uniunea Europeană

- Marile state vest-europene au vizat, prin participarea la operaţia „Forţa Aliată" să controleze şi să limiteze impactul măsurilor de forţă aplicate de către S.U.A., precum şi reducerea la minimum a influenţei americane în zonă după încheierea osti-

lităților, lucru ce s-a și materializat la reuniunea la nivel înalt de la Sarajevo din 29-30 iunie 1999, unde S.U.A. au fost plasate pe o poziție secundară de „aliat al Albaniei";

- Detensionarea situației din Peninsula Balcanică și prevenirea unor posibile conflicte în viitor, prin neutralizarea și controlul focarelor de naționalism etnic extremist, proces la care a fost atrasă și Federația Rusă, ca factor de echilibru vizavi de S.U.A.;
- Reducerea influenței Germaniei în zonă și prevenirea situației în care Peninsula Balcanică ar putea deveni o sferă de influență a unei singure puteri.
-

De către N.A.T.O.

Specialiștii militari avizați din spațiul euro-atlantic sunt de părere că intervenția militară a alianței, promovată asiduu de către structurile birocratice ale N.A.T.O. de la Bruxelles a constituit „gura de oxigen" pentru salvarea acestui bloc militar aflat într-o criză din 1990 încoace și care, în preajma semicentenarului său, s-ar fi aflat în pragul dizolvării.

Hotărârea politică privind declanșarea războiului aerian împotriva Iugoslaviei a aparținut în proporție de 95 la sută Washingtonului. Aceasta s-a bazat pe asigurările date de către Agenția Centrală de Informații că guvernul de la Belgrad și președintele Iugoslaviei, Slobodan Miloșevici, vor ceda presiunilor și condițiilor impuse de Occident după explozia primelor bombe și rachete de croazieră. Războiul aerian dus împotriva Iugoslaviei ar putea fi și rezultatul unor mașinațiuni și scenarii deliberate ale C.I.A., știindu-se că acesta va aduce mari beneficii complexului militar industrial american, exploatându-se criza din Balcani.

C.I.A. dispune de o adevărată industrie producătoare de scenarii, experimentată în cei 40 de ani de Război rece pe fondul „pericolului comunist", în jurul cărora au fost provocate sau alimentate circa 144 de conflicte militare, în care au pierit în jur de 25 de milioane de oameni, la care S.U.A. au luat parte, direct sau indirect.

Pe de altă parte, ar fi o mare greșeală ca C.I.A. sau N.A.T.O. să fie învinuite de toate relele și dezastrele care s-au produs în aria Peninsulei Balcanice în ultimul deceniu al secolului XX.

Condițiile care au favorizat declanșarea războiului aerian al S.U.A. și N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei nu au fost însă create de C.I.A. Acestea au fost create de popoarele și grupările etnice din această zonă,

de clasele politice, de biserici şi de aşa-zisele elite culturale. C.I.A. şi în ultimă instanţă S.U.A. şi N.A.T.O. nu au făcut decât să le exploateze, fiecare în interesul propriu.

Scopurile urmărite de Iugoslavia, victima agresiunii

Până în noaptea de 24 martie 1999, când s-au auzit alarmele şi primele salve de rachete de croazieră, puţini au fost cei care au crezut că această mică ţară balcanică va îndrăzni să se războiască cu cele mai mari şi mai teribile forţe militare de pe mapamond – S.U.A. şi N.A.T.O.

Am situat în prim plan S.U.A., deoarece această ţară a avut rolul decisiv în luarea hotărârii politice de declanşare a operaţiei aeriene „Forţa Aliată", iar războiul aerian propriu-zis a fost purtat în proporţie de 85 la sută de către S.U.A. cu misiuni şi ordine venite de la Casa Albă şi Pentagon şi nu de la Comandamentul Suprem N.A.T.O. din Bruxelles. În campania aeriană împotriva Iugoslaviei, N.A.T.O. a fost folosit de S.U.A. ca paravan, iar după eşecul politic suferit în urma acestui război, vinovatul principal a fost făcut N.A.T.O. De altfel, după încetarea ostilităţilor şi ocuparea militară a provinciei Kosovo, acest război a fost îngropat într-o adâncă tăcere, ca şi când nici nu s-ar fi produs, iar când este totuşi amintit, propaganda americană, îl atribuie în exclusivitate N.A.T.O.

După cum bine estimează politologul american Barry R. Posen, hotărârea politică a conducerii Iugoslaviei de a accepta războiul cu S.U.A. şi N.A.T.O. la 24 martie şi de a încheia ostilităţile la 3 iunie 1999 a avut la bază o strategie politico-militară bine gândită, logică şi care a condus la obţinerea unor rezultate surprinzător de pozitive.

În principal, scopurile politice vizate de Belgrad prin angajarea în război au fost:

- Compromiterea acordului de la Rambouillet care viza nu numai scoaterea de sub administraţia sârbă a provinciei Kosovo, ci şi ocuparea militară a întregii Iugoslavii (Articolul 10) şi crearea unei noi baze politice de negocieri care să prevină dezmembrarea Serbiei;
- Subminarea rolului politic al S.U.A. şi N.A.T.O. în soluţionarea crizei din Kosovo, scop ce a fost atins pe deplin. Dacă armata Serbiei nu a putut preveni ocuparea militară a provinciei Kosovo de către trupele N.A.T.O., rezistenţa de 78 de zile a acesteia a determinat ca rolul politic în Kosovo să fie

preluat de O.N.U. şi de Consiliul de Securitate, ceea ce a marcat un eşec politic pentru Washington;

- Subminarea coeziunii militare şi a consensului politic în cadrul N.A.T.O. printr-o rezistenţă militară cât mai îndelungată.

Analiştii politico-militari sârbi şi conducerea politică de la Belgrad au apreciat corect că o rezistenţă militară prelungită a Iugoslaviei va fi de natură să provoace o puternică criză în cadrul N.A.T.O., mergând până la sciziune.

S.U.A. şi N.A.T.O. au acceptat demersul de încetare a ostilităţilor la 3 iunie 1999 şi trecerea la o soluţie politică negociată, nu pentru că „Miloşevici a capitulat necondiţionat" aşa cum au pretins mijloacele propagandei negre din S.U.A., ci pentru că era un compromis raţional care a salvat relaţiile inter-N.A.T.O. de la o adevărată explozie.

Armata sârbă, departe de a fi fost nimicită, după cum au apreciat W. Clinton şi generalul său, Wesley Clark, comandantul suprem al N.A.T.O., era în măsură să reziste încă cel puţin 5-6 luni, ceea ce ar fi putut conduce la un adevărat dezastru politic pentru N.A.T.O.

Grecia a boicotat de la început operaţia „Forţa Aliată", iar pe măsură ce acţiunile se prelungeau, era iminentă ieşirea Germaniei din război şi căderea guvernării social-democrate. În Italia şi Spania, tensiunea politică a atins proporţii de criză, iar parlamentul Franţei era pe punctul de a-l „demola" pe preşedintele Jaques Chirac.

În timpul reuniunii N.A.T.O. din 24-25 aprilie 1999, la nivel înalt de la Washington, cu prilejul semicentenarului acestei alianţei, preşedintele S.U.A., W. Clinton, a fost pur şi simplu huiduit când a încercat să le sugereze şefilor de stat europeni ideea unei intervenţii cu forţe terestre împotriva Iugoslaviei. Toate acestea erau cunoscute la Belgrad, atât datorită serviciilor proprii de informaţii, cât şi ajutorului venit din partea spionajului politico-militar rusesc.

Slobodan Miloşevici a fost la curent cu „asigurările" date de C.I.A. atât Casei Albe şi Pentagonului, cât şi guvernelor statelor europene membre în N.A.T.O., potrivit cărora operaţia „Forţa Aliată" nu va dura mai mult de 3-4 zile.

În perioada care a trecut de la încheierea războiului aerian din primăvara anului 1999 împotriva Iugoslaviei au ieşit la suprafaţă informaţii potrivit cărora, în afară de Marea Britanie, nici o altă ţară din N.A.T.O. nu ar fi participat la operaţia „Forţa Aliată" dacă ar fi ştiut că aceasta se va prelungi. Marea majoritate a analiştilor politici americani şi vest-

europeni apreciază operaţia „Forţa Aliată" împotriva Iugoslaviei drept o imensă eroare încheiată cu un eşec total în plan politic.

Acordul Tehnic Militar de la Kumanovo, încheiat între Iugoslavia şi N.A.T.O., constituie dovada că partea iugoslavă şi-a atins în mare măsură scopurile politice urmărite, contând pe o rezistenţă prelungită şi pe o armată excepţională, care a stârnit admiraţia întregii lumi.

Scopurile urmărite de Federaţia Rusă – mediatorul principal

Dezechilibrul de forţe dintre S.U.A. şi N.A.T.O., pe de o parte, şi Federaţia Rusă, pe de altă parte, a permis Occidentului, în ultimul deceniu al secolului XX, să recurgă la folosirea forţei fără teama de represalii din partea Rusiei. Această situaţie se va menţine în ceea ce priveşte Europa Centrală şi Peninsula Balcanică, cel puţin 15-20 de ani, timpul minim considerat ca fiind necesar Rusiei pentru refacerea echilibrului de forţe cu lumea occidentală. Dacă Rusia nu ar fi fost atât de slabă din punct de vedere al forţelor armate convenţionale şi atât de vlăguită din punct de vedere economic după ucigătoarea criză din anul 1998, S.U.A. şi N.A.T.O. nu ar fi atacat Iugoslavia.

În primăvara anului 1999, Federaţia Rusă a fost supusă de către S.U.A. şi N.A.T.O. unei duble umiliri în fosta sa sferă de influenţă, prin atacarea Serbiei, aliatul secular al Moscovei, şi prin admiterea în N.A.T.O. a Cehiei, Poloniei şi Ungariei. În felul acesta, americanii s-au răzbunat pe ruşi pentru umilinţele la care au fost supuse S.U.A. în războiul din Coreea, dar mai ales în urma înfrângerii pe care au suferit-o în Vietnam, în perioada 1961-1975, de pe urma armamentului rusesc, pus la dispoziţie în cantităţi imense Vietnamului de Nord şi gherilelor sud-vietnameze.

Federaţia Rusă nu a fost luată prin surprindere de declanşarea agresiunii aeriene împotriva Iugoslaviei. În scurt timp, diplomaţia rusească, mult mai profesionistă, mai subtilă şi mai vicleană decât cea americană, care miza aproape exclusiv pe forţă, ameninţarea cu forţa şi pe presiuni, a ştiut să transforme umilinţa în avantaje remarcabile în plan politic.

În cele 78 de zile de război, ruşii au urmărit atingerea unor anumite obiective:

- Compromiterea S.U.A. şi a aliaţilor săi în faţa comunităţii internaţionale, pentru grava încălcare a prevederilor Cartei

O.N.U., prin declanşarea ilegală a ofensivei aeriene împotriva Iugoslaviei;

- Compromiterea N.A.T.O. ca „organizaţie defensivă" şi prezentarea extinderii spre est a acestei alianţe ca pe o acţiune expansionistă cu vădită esenţă anti-rusească. Aceasta ar putea avea ca efect închiderea definitivă a porţilor N.A.T.O. în faţa altor state solicitatoare, în special a Bulgariei şi României;
- Subminarea şi eliminarea prestigiului şi influenţei de care se bucura Occidentul în societatea rusească post-comunistă. Intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. în Balcani şi Europa Centrală l-a compromis total pe Boris Elţîn, a cărui epocă istorică s-a încheiat definitiv şi cu un imens eşec. Operaţia „Forţa Aliată" prin care s-a trecut la punerea în aplicare a noii strategii a N.A.T.O., de ducere a unor acţiuni militare în afara zonei sale de responsabilitate juridică, a oferit un precedent, un pretext, un adevărat „cec în alb" Federaţiei Ruse, care va putea recurge la folosirea forţei în tot spaţiul fostei U.R.S.S. Distrugerea metodică şi fără drept de apel a Ceceniei de către armata rusă în toamna anului 1999 şi iarna anului 2000 sub privirile neputincioase ale S.U.A. şi N.A.T.O. a fost primul act de răzbunare al ruşilor pentru umilinţa suferită în Balcani. Vor urma şi altele;
- Radicalizarea opiniei publice din Rusia şi schimbarea atitudinii acesteia faţă de armată şi nevoile sale de înzestrare. Opinia publică rusească, în totalitatea ei, a perceput atacarea Serbiei ca pe un afront, ca pe o umilire a Rusiei, fapt ce nu va putea fi uitat nici peste generaţii. „Forţa Aliată" a trezit din letargie marea masă a ruşilor, mai ales a tineretului şi studenţilor, care mai credeau în posibilitatea unor relaţii cinstite şi benefice cu Occidentul. W. Clinton pare a fi „câştigat" în Kosovo, dar pe termen lung a pierdut în imensul spaţiu rusesc, iar succesorii săi vor suporta consecinţele. Analiştii politico-militari din Rusia au interpretat intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. în Balcani ca fiind o „repetiţie generală" în vederea unei intervenţii militare a N.A.T.O. în Caucaz. Tot aşa au „gândit" şi analiştii militari din S.U.A., când au considerat războiul din Peninsula Coreea (1950-1953) drept o „repetiţie generală" pusă la cale de I. V. Stalin în vederea „inva-

dării Occidentului". Această concepție a stat la baza întregii epoci a Războiului rece și cursei înarmărilor, cu grave consecințe pentru întreaga omenire;

- Crearea unei baze noi, solide și credibile pentru parteneriatul strategic dintre Federația Rusă și China în fața neoimperialismului american probat în Balcani;
- Apropierea de Uniunea Europeană și dejucarea planului american de remilitarizare a raporturilor dintre Federația Rusă și Europa de Vest;
- Preluarea inițiativei diplomatice la scară europeană și mondială prin asumarea rolului principal în stingerea conflictului din Balcani.

Diplomația rusească, în decursul celor 78 de zile de război, a reușit să transforme în mare măsură umilința în triumf. Influența Rusiei în Balcani și în Europa este acum mai mare decât înainte de declanșarea agresiunii aeriene a S.U.A. și N.A.T.O. împotriva lugoslaviei.

Operația aeriană „Forța Aliată" și dreptul internațional Poziția României

În perioada care a trecut de la consumarea tragicelor evenimente din primăvara anului 1999, când cea mai mare putere militară a lumii acompaniată de N.A.T.O., o mașină de război infernală, s-au năpustit asupra Serbiei, o țărișoară balcanică având o populație de numai zece milioane de locuitori, adevărata comunitate internațională, inclusiv opinia publică din S.U.A. și Europa Occidentală apreciază că operația aeriană „Forța Aliată" a constituit, din punctul de vedere al dreptului internațional, un act flagrant de agresiune, comparabil cu actele de agresiune comise de Germania celui de-al treilea Reich sub conducerea lui Adolf Hitler.

Enciclopedia britanică, ediția 1995, la pagina 147 definește agresiunea: „Un act politic de expansiune săvârșit de către un stat sau grup de state pe seama altui stat, prin intermediul unui atac militar neprovocat". Aceeași „Carte a cărților", de un imens prestigiu mondial, precizează: „Pentru a putea pedepsi agresorul și a-l supune la reparații după încetarea ostilităților, agresiunea a fost definită în Dreptul Internațional ca fiind orice recurgere la forță în relațiile internaționale care nu se justifică din punct de vedere al nevoilor de apărare".

Cu alte cuvinte, operaţia aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Serbiei ar fi fost justificată din punctul de vedere al Dreptului Internaţional şi în primul rând al prevederilor Cartei O.N.U. doar în cazul în care această ţară ar fi atacat S.U.A. sau un oricare alt stat membru în N.A.T.O., ceea ce nu s-a întâmplat.

Acordul Ligii Naţiunilor prin articolul 10 şi Carta O.N.U., prin articolul 39, au interzis recurgerea la forţă în relaţiile internaţionale şi, prin aceasta, agresiunea.

Marile puteri, atât în trecut, cât şi în zilele noastre au încălcat şi continuă să încalce de o manieră brutală normele fundamentale ale Dreptului Internaţional. Astfel, atacul Japoniei şi cucerirea Manciuriei în 1933; invadarea Etiopiei de către Italia fascistă în 1935; atacarea Finlandei de către U.R.S.S. în 1939; al doilea război mondial în Europa şi Asia-Pacific, provocat de Germania şi Japonia; atacul împotriva Egiptului din 1956 declanşat de către gruparea Franţa-Marea Britanie şi Israel; intervenţia U.R.S.S. în Ungaria în 1956; intervenţiile militare ale S.U.A. în Cuba - 1961, Republica Dominicană - 1965, dar mai ales războiul purtat în Vietnam care a provocat moartea a patru milioane de oameni; intervenţia militară a U.R.S.S. în Afganistan, împotriva Cehoslovaciei în 1968, toate s-au constituit în acte de agresiune, în marea lor majoritate, nesancţionate de comunitatea internaţională.

Urmărind consolidarea păcii mondiale în condiţiile lumii „bipolare" dominate de S.U.A. şi fosta U.R.S.S. şi de atmosfera Războiului rece în anul 1974, la O.N.U., definirea agresiunii a fost completată cu noi prevederi astfel: „Agresiunea include atacurile militare de orice fel, trimiterea de mercenari pe teritoriul altui stat pentru a duce acţiuni de luptă, precum şi acordarea permisiunii de a folosi teritoriul unui stat (terestru, maritim şi aerian) pentru pregătirea, declanşarea şi ducerea unor acţiuni agresive împotriva altui stat".

În lumina acestor prevederi fundamentale ale Dreptului Internaţional şi în special ale Cartei O.N.U., România, prin actul politic emis la iniţiativa fostului preşedinte Emil Constantinescu, sfătuit de ministrul de Externe, Andrei Pleşu, şi de consilierul său principal, doamna Zoe Petre, acceptat de guvernul Radu Vasile şi aprobat de către Parlament, de punere la dispoziţia S.U.A. şi a N.A.T.O. a spaţiului său aerian şi a unor facilităţi de transporturi, a comis un act de agresiune împotriva Iugoslaviei (Serbia şi Muntenegru).

Oricâte motive ar invoca politicienii din fosta Convenţie Democratică şi apologeţii lor din rândul istoricilor şi a analiştilor, acest adevăr nu va putea fi şters. Neghiobia politică a unor „partide istorice" a viciat pentru decenii relaţiile de sinceră prietenie şi întrajutorare dintre români şi sârbi, vechi de treisprezece secole.

„Noi suntem cu N.A.T.O. şi Departamentul de Stat al S.U.A." a declarat în gura mare fostul ministru de Externe al României din anul 1999, Andrei Pleşu. Legat de această declaraţie slugarnică pe care nimeni nu i-a solicitat-o, l-aş întreba pe domnul Pleşu: Dacă puterea politică reprezentată de Convenţia Democratică este cu N.A.T.O. şi S.U.A., atunci interesele României cine le promovează? Atât preşedintele Emil Constantinescu, cât şi guvernul condus de Radu Vasile au motivat poziţia adoptată faţă de intervenţia militară americană şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei prin aceea că aceasta ne-ar facilita admiterea în N.A.T.O. S-a văzut însă că la reuniunea jubiliară a N.A.T.O. la cel mai înalt nivel din 24-25 aprilie 1999, României i s-a trântit uşa în nas, aşa cum a procedat această alianţă militară, în care ne dăm de ceasul morţii să intrăm, şi la reuniunea de la Madrid din anul 1997.

Marele om politic Otto von Bismark, fondatorul statului german modern, a formulat, la vremea lui, un adevăr cu o valoare universală perenă: „Nici o naţiune nu este obligată să se sacrifice pe sine însăşi pe altarul vreunei alianţe".

Prin poziţia politică adoptată în declaraţia făcută de preşedintele Emil Constantinescu în auzul întregii lumi, fără ca nimeni să i-o ceară, potrivit căreia: „Intervenţia militară a N.A.T.O. este legitimă şi necesară", domnia sa şi întreaga putere politică de la Bucureşti au sacrificat interesele României pe altarul unei alianţe militare din care această ţară nu face parte şi, cu siguranţă, că nici nu va face parte vreodată.

Intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. în Kosovo ne reaminteşte, celor care nu suferim de amnezie istorică, de o altă intervenţie militară, respectiv cea din 20-21 august 1968 a armatelor Tratatului de la Varşovia, în afară de armata României, care s-a încheiat cu ocuparea Cehoslovaciei şi zdrobirea mişcării reformatoare din această ţară desfăşurată sub genericul „Primăvara de la Praga".

În acel august de foc ce a zguduit nu numai Europa, ci lumea întreagă, un alt preşedinte al României, pe nume Nicolae Ceauşescu, provenit dintr-o familie de ţărani din Scorniceşti, de meserie cizmar, cu patru clase primare, legat prin ideologie şi interese de „lumea comunistă"

prin atitudinea sa politică, nu numai că nu a admis ca interesele României să fie sacrificate pe altarul Tratatului de la Varşovia al cărui membru era, dar s-a ridicat ca nimeni altul în Europa şi în lume împotriva acelei barbare intervenţii. În zilele care au urmat invadării Cehoslovaciei de către „armatele frăţeşti", în „scopuri umanitare, de salvare a cuceririlor socialismului", România s-a pregătit de război. S-a ordonat mobilizarea parţială a rezerviştilor, iar armata a intrat într-un dispozitiv de apărare strategică circular.

La frontiera de est a României, după atitudinea de condamnare a agresiunii Tratatului de la Varşovia şi validarea acesteia printr-o „Declaraţie" a unei sesiuni extraordinare a Marii Adunări Naţionale (Parlamentul României din epoca socialismului de stat) au fost concentrate între 25-30 de divizii mecanizate şi de tancuri ruseşti. Acestea puteau trece oricând la ofensivă, puteau cuceri părţi din teritoriul nostru naţional, dar numai sub focul unităţilor armatei României, care avea ordin să se bată pentru fiecare palmă de pământ, nu cum s-a procedat în 1940, când armata a primit ordin de retragere fără luptă din Basarabia şi Bucovina, din Cadrilater şi nord-vestul Transilvaniei. În acele vremuri cumplite, când trupul României era sfârtecat, clasa politică conducătoare de la Bucureşti era reprezentată de monarhie, de P.N.Ţ., P.N.L. şi P.S.D. adică tocmai de acele partide aşa-zis istorice care, în 1999, compuneau Convenţia Democratică.

Pentru a testa dacă armata română va deschide sau nu focul, trupele sovietice concentrate în Republica Moldova au simulat o forţare a Dunării în sectorul Reni-Galaţi. Trupele române au deschis focul.

Dat fiind evenimentele politice şi militare dramatice din august 1968, la cererea părţii americane, ambasadorul S.U.A. la Bucureşti, C. Davis, însoţit de ataşatul militar american, col. James Roosa, au fost primiţi de ministrul Apărării, general-colonel Ion Ioniţă, în ziua de 22 august, între orele 09,00-10,30 în biroul acestuia din sediul Ministerului Apărării situat, la data respectivă, în piaţa Walter Mărăcineanu. Cu acest prilej, ambasadorul S.U.A. a oferit României, în mod oficial, ajutor militar în armament.

Generalul Ion Ioniţă a acceptat din primul moment oferta de ajutor militar din partea S.U.A. rămânând ca derularea acestuia să înceapă imediat după declanşarea agresiunii. Ne aşteptam să fim atacaţi nu numai de U.R.S.S., ci şi de toate celelalte state membre ale Tratatului de la Varşovia. Exactitatea informaţiilor de mai sus v-o garantează autorul

acestei cărţi, care a slujit ca translator oficial pe timpul convorbirilor dintre ambasadorul S.U.A. la Bucureşti şi generalul Ion Ioniţă.

Atunci când istoria postbelică a României va fi scrisă de istorici autentici, cu respect faţă de adevăr, românii vor putea constata şi judeca deosebirile dintre „preşedintele-cizmar" Nicolae Ceauşescu şi preşedintele „profesor universitar" Emil Constantinescu legate de cele două grave evenimente din viaţa Europei, invazia Cehoslovaciei din 1968 şi invazia din Kosovo din 1999.

Pentru ca generaţiile viitoare să nu uite atitudinea celor care, aflaţi la cârma României în anul 1999 s-au alăturat unui act samavolnic de agresiune împotriva unui stat vecin şi prieten, ne întoarcem în timp la o altă perioadă zguduitoare, de sânge şi foc, din istoria Balcanilor, al doilea război mondial.

La 25 martie 1941, Iugoslavia a semnat la palatul Belvedere din Viena „Pactul Tripartit" cu Germania, Italia şi Japonia. Celelalte ţări semnatare din zonă erau Bulgaria, România şi Ungaria. După numai 48 de ore de la semnare, ofiţerii sârbi patrioţi, conduşi de generalul de aviaţie Simovici, au răsturnat guvernul condus de Vetkovici şi pe prinţul Paul (regent), aducându-l pe tron pe regele Petru. Lovitura de stat s-a bucurat de un sprijin puternic din partea populaţiei sârbe.

La data de 6 aprilie 1941, într-o sfântă zi de duminică, Germania lui Adolf Hitler a atacat Iugoslavia, concomitent din mai multe direcţii, mai puţin din direcţia României, cu forţe evaluate la peste 30 de divizii. Agresiunea germană a fost precedată de un bombardament devastator, în urma căruia au fost ucişi numai în Belgrad peste 20 000 de oameni. La acţiunile militare împotriva Iugoslaviei s-au alăturat imediat armate din Bulgaria, Ungaria, Italia şi Albania. După numai 11 zile de lupte înverşunate împotriva unor forţe inamice copleşitoare, Iugoslavia a fost obligată să capituleze şi a fost desfiinţată şi împărţită între statele atacatoare.

Şeful statului român din acea perioadă, generalul Ion Antonescu, conştient de interesele României şi punând preţ pe prietenia seculară dintre români şi slavii de sud, mai ales sârbi, deşi era legat printr-un tratat de alianţă cu Germania, nu a participat la această agresiune şi nici nu a permis diviziilor germane să opereze de pe teritoriul României, deşi din Banat se putea ajunge pe drumul cel mai scurt la Belgrad. Spre cinstea lui, în cazul Iugoslaviei, generalul Ion Antonescu nu a sacrificat interesele naţionale ale României pe altarul unei alianţe din care făcea parte.

Interesant este de reţinut faptul că statele care au participat la distrugerea primei Iugoslavii, în anul 1941, şi-au adus contribuţia sub diferite forme şi la distrugerea celei de-a doua Iugoslavii, în 1991-1992, precum şi la agresarea celei de-a treia Iugoslavii (Serbia şi Muntenegru), în 1999, de data aceasta şi cu implicarea României.

Domnul Emil Constantinescu se poate totuşi mângâia cu gândul că în istoria mai recentă a României a mai existat un şef de stat cu o atitudine similară faţă de Iugoslavia. Este vorba de fostul lider comunist, Gheorghe Gheorghiu-Dej, care în 1948 a fost desemnat de I. V. Stalin să dea citire, în cadrul unei reuniuni a Cominternului, a declaraţiei de excludere a Iugoslaviei din „lagărul socialist" şi de portretizare a lui I. B. Tito, drept deviator, trădător al popoarelor iugoslave, călău şi slugă a imperialismului. Între 1948-1951, Bulgaria, România şi Ungaria au pus la cale, la ordinul Moscovei, peste 2 000 de incidente militare de frontieră. Fosta U.R.S.S. şi sateliţii săi au impus un embargo economic diabolic împotriva fostei Iugoslavii. Executând orbeşte ordinele Moscovei, Gheorghiu-Dej a dispus construirea de raioane fortificate în Banat şi s-au dislocat mari unităţi ale armatei în localităţi apropiate de frontiera cu Iugoslavia din Oltenia şi Banat. Iugoslavia acelor vremuri a fost salvată de ajutoarele economice şi militare masive ale S.U.A.

În „epoca Emil Constantinescu" pentru a fi pe placul Washingtonului, preşedintele Iugoslaviei, Slobodan Miloşevici, a fost portretizat drept dictator deşi a ajuns în această funcţie în urma unor alegeri libere, iar regimul politic din Iugoslavia a fost denumit „totalitar", „cripto-comunist" etc., uitându-se amănuntul că şi domnul Constantinescu a fost comunist. Identic, dar sub bagheta Moscovei, în „epoca Gheorghiu-Dej", I. B. Tito era „călău", iar Iugoslavia un „lagăr de exterminare a popoarelor iugoslave", cu alte cuvinte ne-am schimbat stăpânii, dar nu şi obiceiurile.

Forţele participante la operaţiunile militare

Forţele aeriene şi forţele maritime sub paravanul N.A.T.O., care au participant la războiul de agresiune nedeclarat împotriva Iugoslaviei la începutul operaţiilor, au constat din aproximativ 1 000 de avioane cu diferite destinaţii, din care 535 de avioane de vânătoare-bombardament specializate în lovirea obiectivelor terestre şi 32 nave de război.

Pe destinaţii şi provenienţă, situaţia resurselor de aviaţie ale părţii agresive s-a prezentat astfel:

Categorii de aparate	Din S.U.A.	Aliate	Total
Vânătoare-bombardament	343	192	535
Asigurare şi sprijin	246	63	309
Cercetare radioelectronică şi dirijare	27	19	46
Elicoptere	100	3	103
Total	716	277	993

De la început se poate constata că participarea S.U.A. a fost de aproximativ 2,6 ori mai mare decât a tuturor celorlalte state aliate din N.A.T.O. luate la un loc, ceea ce a conferit un caracter predominant american acestei agresiuni. Ponderea aviaţiei americane a sporit atât ca număr de avioane, cât şi ca misiuni pe măsura creşterii iritării S.U.A. faţă de imposibilitatea atingerii obiectivelor propuse.

După o săptămână de la declanşarea operaţiei, Forţele aeriene ale S.U.A. au preluat în totalitate misiunile de bombardament asupra Serbiei. Prin suplimentări succesiv americane, numărul avioanelor de luptă angajate în războiul împotriva Serbiei a ajuns la 1 178 de aparate.

Forţele maritime ale S.U.A. şi N.A.T.O., precum şi cele sub egida Uniunii Europene Occidentale, au dispus, în zona Mării Adriatice, de următoarele unităţi navale:

Categorii de nave	Din S.U.A.	Aliate	Total
Portavioane	1	2	3
Submarine	1	1	2
Crucişătoare	2	-	2
Distrugătoare	3	6	9
Fregate	-	10	10
Nave de comandă	1	-	1
Nave amfibii de desant	3	-	3
Nave dragoare	2	-	2
Total	13	19	32

Trebuie reţinut faptul că navele de război aparţinând Flotei a 6-a americane din M. Mediterană, împreună cu nave subordonate N.A.T.O. şi Uniunii Europene Occidentale patrulează în zona Mării Adriatice din anul 1991. Prin compunerea forţelor S.U.A. şi N.A.T.O. participante la război, operaţia „Forţa Aliată" a fost una aero-navală.

Tipurile de avioane de luptă şi rachete de croazieră ale Forţelor aeriene şi navale ale S.U.A. şi N.A.T.O. Caracteristicile tehnico-tactice de bază ale acestora (Anexa nr. 2)

1. F-15-Eagle – proiectat şi construit de marele concern McDonnell-Douglas din S.U.A. Se află în serviciul operativ al Forţelor aeriene ale S.U.A. din anul 1979, fiind specializat pentru misiuni de supremaţie aeriană. Forţele aeriene americane dispuneau în anul 1999 de 894 de avioane de acest tip.

Este cel mai puternic avion de luptă din arsenalul aviaţiei militare americane, capabil să acţioneze atât ziua, cât şi noaptea, în orice condiţii de stare a vremii, folosind atât muniţie clasică dirijată şi nedirijată, cât şi muniţie nucleară. Cu încărcătura maximă de luptă are o rază de acţiune de 1 270 km. Constituie unul dintre cele mai performante avioane de vânătoare-interceptare din lume, având şi o variantă de înarmare anti-satelit. Pentru misiuni de atac la sol dispune de două tunuri de calibrul 20 mm cu şase ţevi, fiecare cu o cadenţă de tragere de 500 proiectile pe minut, de bombe gravitaţionale, precum şi de rachete dirijate prin radar, laser, raze infraroşii şi prin satelit. Viteza maximă de zbor este de 2,5 Mach (de două ori şi jumătate viteza sunetului), la un plafon maxim de 18,5 km. Cu alimentare din aer, autonomia de zbor este de 15 ore.

Costul unui aparat se ridică la 55 milioane dolari S.U.A. Se află în înzestrarea F.A.M. ale Israelului, Japoniei şi Arabiei Saudite.

2. F-16 Falcon – producţie a concernului american General Dynamics, în variante cu un loc şi cu două locuri. Producţia de serie a început în anul 1976. A fost modernizat în perioada 1991-1996. Este specializat în misiuni de vânătoare-bombardament, dovedindu-se excelent în misiuni de sprijin la sol. Pe bază de licenţă, avionul F-16 Falcon este asamblat în Belgia, Olanda şi Turcia.

Până în anul 1992, au fost produse 3 792 avioane F-16 Falcon din care 2 200 pentru Forţele aeriene ale S.U.A. Preţul unui singur aparat este de 35 milioane de dolari S.U.A. Acest avion poate atinge viteze de peste 2 Mach şi un plafon de serviciu de 15 km. Raza maximă de luptă, cu încărcătura optimă de muniţie şi combustibil este de 1 370 de km. Foloseşte

bombe de gravitaţie, bombe dirijate prin laser şi toată gama de rachete aer-sol, anti-personal şi anti-blindate, existentă în aviaţia militară americană.

Avionul F-16 Falcon este disponibil la export, aflându-se în înzestrarea F.A.M. ale Belgiei, Danemarcei, Egiptului, Greciei, Indoneziei, Israelului, Norvegiei, Portugaliei, Olandei şi Turciei. Urmează să intre în dotarea F.A.M. ale Cehiei, Poloniei şi Ungariei, pe măsură ce aceste state admise în N.A.T.O., în 1999, vor dispune de mijloace de plată.

3. F/A-18 Hornet– produs dle concernul american McDonnell-Douglas pentru trupele aeropurtate ale Forţelor maritime militare ale S.U.A. Este un avion de vânătoare-bombardament cu destinaţii multiple, acţionând de la bordul portavioanelor, cu un singur loc.

Variantele F/B-18 şi F/C-18 sunt îmbunătăţite, au prevăzute două locuri, pentru pilot şi copilot şi sunt destinate ducerii acţiunilor de luptă aero-navale pe timp de noapte şi în condiţii meteo grele. Viteza maximă de zbor este de 1,8 Mach, iar plafonul maxim de luptă de 15 km. Raza de acţiune cu încărcătura de luptă maximă este de 550 km. Se află în serviciul operativ al F.M.M. ale S.U.A. din anul 1980. A fost exportat în Australia, Canada şi Spania. F.M.M.. ale S.U.A. au în dotare 264 de avioane de tipul "F-18".

4. Mirage-2000 – cel mai modern avion de luptă cu destinaţii multiple din înzestrarea Forţelor aeriene militare ale Franţei, realizat de concernul Dassault Aviation. A intrat în serviciul operativ începând din anul 1982, iniţial ca avion de vânătoare-interceptare, iar în variantele ulterioare şi în rol de vânătoare-bombardament. În varianta „Mirage-2000" este destinat misiunilor de bombardament atomic cu bombe dirijate prin laser. Viteza maximă de zbor este de 2,2 Mach. Poate evolua la joasă altitudine, cu misiuni de atac la sol, având la bord 8 bombe de 250 kg fiecare şi 2 rachete aer-sol de tip Magic.

Plafonul (înălţimea) maxim de zbor în condiţii de luptă este de 17 km. Raza de acţiune cu încărcătura de luptă optimă este de 1 500 km, iar cu rezervoare suplimentare detaşabile, de 1 800 km. Mirage-2000 are variante de înarmare cu bombe dirijate şi rachete de înaltă precizie, atât pentru misiuni de vânătoare-interceptare, cât şi pentru cele de atac la sol. Avionul a fost exportat în Grecia, India, Iordania, Pakistan şi Peru. F.A.M. ale Franţei au în dotare 345 de avioane de tip Mirage-2000.

5. Tornado – este un avion de luptă modern cu destinaţie multiplă, rezultat al cooperării în producţie, între industriile aeronautice

din Germania, Italia şi Marea Britanie, fiind cea mai mare acţiune de acest fel la scară globală. A fost realizat în mai multe variante şi anume:

- Pentru misiuni de atac la sol şi sprijin nemijlocit al trupelor terestre;
- Pentru acţiuni de lovire anti-navă în mediul maritim;
- Pentru misiuni de vânătoare-interceptare;
- Pentru misiuni de cercetare şi luptă radioelectronică.

Producţia de serie a început în anul 1976 printr-o comandă globală de 80,9 avioane şi au intrat în serviciul operativ al celor trei state începând din anul 1982. Germania are în dotarea F.A.M. un număr de 278 de avioane de tip Tornado, Italia 77, iar Marea Britanie 249. A fost exportat în Arabia Saudită. Viteza maximă de zbor a avionului Tornado este de 2,2 Mach, ceea ce-l situează printre cele mai rapide din lume. Raza de acţiune cu încărcătura maximă de luptă este de 1 390 km.

Avionul Tornado din dotarea F.A.M. ale Marii Britanii există şi în varianta pentru executarea unor misiuni de bombardament atomic cu bombe de producţie engleză, B.61 şi W.E.177 B.

Tornado este cel mai eficace avion din arsenalul statelor membre în N.A.T.O. pentru lovirea marilor unităţi de tancuri şi mecanizate.

Acesta a fost construit pentru a duce lupta împotriva celor 20 de divizii de tancuri şi mecanizate din compunerea Grupului de Forţe sovietice dislocat pe teritoriul fostei R. D. Germane, forţe care au încetat să mai existe după 31 august 1994.

Avioanele Tornado din actuala generaţie vor fi înlocuite cu „Tornado-2000" cu rază de acţiune mărită, destinat misiunilor de vânătoare-bombardament, cu tehnologie „Stealth" (invizibil faţă de staţiile radar).

6. Harrier – avion cu decolare-aterizare pe verticală, produs în Marea Britanie de firma British Aerospace. A fost realizat în variante pentru uscat, pentru misiuni de vânătoare-bombardament, de sprijin pentru trupele de uscat şi de cercetare, iar într-o variantă navală pentru misiuni specifice aero-navale.

În toate aceste tipuri de misiuni, s-a făcut remarcat pe durata conflictului militar din Atlanticul de sud, în problema insulelor Malvine, împotriva aviaţiei şi flotei argentiniene, doborând 22 de avioane. Este un avion extrem de adaptabil, neavând nevoie de piste speciale.

Utilizează un motor de tip „Pegasus" cu jet rabatabil, unic în lume. Atinge o viteză maximă de 1 175 km la oră şi un plafon de 12 km în

numai 2 minute şi 23 secunde. Varianta navală a avionului Harrier a fost produsă sub licenţă şi în S.U.A. de către concernul McDonnell-Douglas.

7. Avionul cu geometrie specială şi tehnologie „invizibilă" F-117

Tehnologia „Stealth" (invizibilă) constă din aliaje şi materiale compozite, precum şi dintr-o serie de lacuri şi vopsele speciale care, în combinaţie cu geometria specială a aparatului şi mai ales a unghiurilor de îmbinare, îi conferă acestui tip de avion, capacitatea de a lăsa o amprentă extrem de mică, aproape invizibilă, pe ecranele staţiilor radar de cercetare. Motorul acestui avion este de o construcţie specială, cu un jet de propulsie ce se răceşte imediat nelăsând urma specifică de căldură a motoarelor cu reacţie, ceea ce le face invulnerabile faţă de mijloacele de lovire dirijate prin sisteme de infraroşu.

Tehnologia „Stealth", în formele de început ale acesteia a fost capturată de elementele de cercetare-diversiune ale trupelor britanice în ultimele zile ale celui de-al doilea război mondial pe teritoriul Germaniei celui de-al treilea Reich şi vândută ulterior americanilor, dat fiind că punerea în aplicare a acesteia depăşea atât posibilităţile tehnice, cât şi financiare ale Marii Britanii.

Complexitatea şi costurile extrem de ridicate ale acestei tehnologii s-au dovedit mult timp prohibitive, chiar şi pentru o superputere tehnologică şi financiară ca S.U.A., deoarece primele rezultate palpabile în domeniul realizării „avionului de luptă invizibil" au fost obţinute abia în anul 1977. De altfel, prototipul avionului F-117 s-a şi prăbuşit la 4 mai 1978. Primele două avioane F-117 au atins nivelul operativ în decembrie 1989, când au lansat fiecare câte o bombă dirijată prin laser, în greutate de o tonă.

Un număr de 40 de aparate F-117 au luat parte la operaţiunile militare din Golful Persic din anul 1991, efectuând 1 270 misiuni de luptă fără nici un fel de pierderi. Războiul din Golful Persic i-au adus acestui avion, prin mijlocirea propagandei speciale, reputaţia că ar fi „indestructibil". Programul de perfecţionare a acestui avion considerat ultrasecret, interzis categoric la export, nu a fost încheiat şi va continua şi în secolul următor.

Din surse neconfirmate rezultă că ar avea următoarele dimensiuni şi proprietăţi de zbor:

Avionul F-117 este destinat exclusiv unor misiuni de bombardament şi de cercetare deoarece viteza scăzută îl fac inapt pentru misiuni de vânătoare-interceptare.

În războiul din Golful Persic s-a dovedit deosebit de eficace în combaterea mijloacelor apărării antiaeriene a teritoriului Irakului.

8. Avionul de bombardament strategic de mare altitudine şi de pătrundere, cu tehnologie „Stealth" – B-2 A Spirit.

A fost proiectat şi construit de marele concern aeronautic american Northrop, în perioada 1978-1988. Primul zbor de performanţă omologat s-a produs la 22 noiembrie 1988. Un zbor de durată cu alimentare din aer a avut loc la 13 iunie 1989. Avionul B-2 A Spirit a intrat în serviciul Forţelor aeriene ale S.U.A. la sfârşitul anului 1992, la baza aeriană Edwards în cadrul Escadrilei 6510 experimentale. În anul 1993 a luat fiinţă aripa 509 de bombardament strategic de la baza aeriană Shiteman din Missouri înzestrată cu avioane B-2 A Spirit. Proprietăţile de „invizibilitate" faţă de staţiile de radiolocaţie îi sunt conferite de materiale compozite (grafit etc.), de structurile sistem fagure, precum şi de lacurile speciale care acoperă fuselajul şi planurile în formă de delta.

• B-2 A Spirit a fost conceput pentru misiuni de bombardament strategic cu folosirea unor încărcături termo-nucleare vizând fosta U.R.S.S. şi China, în mai multe variante de înarmare, astfel:

Avionul B-2 A Spirit a fost întrebuinţat pentru prima dată în război, în noaptea de 24 martie 1999, împotriva Iugoslaviei.

Astfel, un număr de două avioane de acest tip, la un interval de 12 ore unul de altul, au zburat fără escală, timp de 30 de ore (dus-întors) de la baza aeriană Whiteman, lansând fiecare câte 16 bombe dirijate prin satelit, asupra unor obiective de pe teritoriul Serbiei. Costul unui astfel de avion, inclusiv durata în serviciul operativ, este estimat la 2 miliarde de dolari.

Forţele aeriene ale S.U.A. dispuneau în anul 1999 de zece avioane B-2 A Spirit, urmând ca în anii ce vin numărul total al acestora să ajungă la 21. „Dispariţia inamicului", a pericolului comunist cu care C.I.A. a speriat omenirea mai bine de 40 de ani a făcut ca această „minune" a tehnicii aeronautice să se nască prea târziu. Acestei teribile arme îi vor cădea victimă state mici care nu au mijloace de apărare. Forţele aeriene ale S.U.A. ar fi dorit o comandă de 133 avioane „B-2 A Spirit", dar încetarea Războiului rece a constituit o mare lovitură atât pentru aviaţia americană, cât mai ales pentru concernul Northrop.

Acest avion şi F-117 sunt ţinute în mare secret atât faţă de adversarii potenţiali (Rusia şi China), cât şi faţă de aliaţii din N.A.T.O. Eficienţa şi invulnerabilitatea acestor mijloace extrem de costisitoare au fost însă

puternic subminate de trupele apărării antiaeriene a teritoriului Serbiei care au reuşit să spulbere un mit şi să realizeze surprinderea şi în domeniul tehnologic.

Doborârea avionului F-117 în spaţiul aerian al Serbiei a fost ca o lovitură de trăsnet la Pentagon, la C.I.A. şi în industria producătoare de tehnologii „invizibile" din S.U.A. Consecinţele acestui dezastru se vor resimţi în timp.

9. Rachetele de croazieră.

Racheta de croazieră a constituit unul dintre mijloacele principale de lovire utilizate atât de către aviaţie, cât şi de către navele de suprafaţă şi submarinele americane participante la agresiunea împotriva Serbiei. Cu alte cuvinte, operaţia „Forţa Aliată" a fost, în realitate, nu un război aerian, ci unul aero-naval. Racheta de croazieră este de fapt un avion fără pilot propulsată de un motor reactor consumator de aer, de tip turbofan, care evoluează în atmosferă, la joasă înălţime, cu viteze subsonice. Cu adaptări specifice, racheta de croazieră poate fi lansată de pe rampe terestre, de la bordul avioanelor de bombardament strategic, al unor nave de suprafaţă, precum şi de la bordul submarinelor aflate în imersiune. Programul de realizare al rachetei de croazieră terestră şi aeriană a fost lansat în 1972. Ulterior s-a trecut la realizarea variantei navale constatându-se că racheta de croazieră constituie un mijloc de lovire excelent pentru navele de suprafaţă şi submarine.

Prototipul de bază este denumit „Tomahawk" (nume purtat de teribila secure folosită de indieni prin aruncare). Racheta de croazieră „Tomahawk" a fost concepută ca parte integrantă a avionului B-52 strategic al S.U.A. în scopul diversificării acestuia şi măririi şanselor de supravieţuire. Ea a fost creată iniţial pentru a purta la ţintă încărcături nucleare sau clasice. Este ieftină, uşor de manevrat şi de mascat.

Forţele maritime ale S.U.A. prezente în toate mările şi oceanele lumii (mai puţin Marea Caspică) au adoptat racheta de croazieră ca principal mijloc ofensiv de lovire, ceea ce a condus la creşterea importanţei strategice a acesteia.

Cea mai performantă rachetă de croazieră în varianta nucleară cu lansarea din instalaţii terestre a fost BGM-109 G dislocată în Europa în anul 1984 şi apoi retrasă în 1987, în urma acordului încheiat cu fosta U.R.S.S.

Componenta de luptă a rachetei de croazieră a fost dezvoltată în mai multe variante. Sistemul de dirijate a fost perfecţionat de-a lungul

anilor pornind de la sistemul standard inerţial la radar, apoi sistemul digital corelat cu imaginea terenului, la dirijarea prin satelit în cadrul sistemului de poziţionare globală, până la sistemul cu mai multe traiectorii şi obiective şi capacitatea de schimbare a acestora pe durata zborului.

Racheta de croazieră „Tomahawk" poate fi lansată din cutii blindate (ABL), din lansatoare verticale (VLS), din sisteme capsulate (CLS), precum şi din tuburile lanstorpile convenţionale de la bordul submarinelor. Un submarin din clasa „Narwal" poate avea la bord 10 rachete de croazieră, iar un distrugător, 56 de rachete de croazieră.

Detectarea rachetelor de croazieră care evoluează la joasă şi foarte joasă înălţime a devenit o preocupare majoră în armata S.U.A. Societatea americană caracterizată dintotdeauna de o paranoia în domeniul securităţii se simte ameninţată chiar pe baza propriei sale experienţe în legătură cu posibilitatea ca teritoriul S.U.A. să fie supus unor atacuri cu rachete de croazieră inclusiv din partea unor grupuri teroriste.

În cadrul trupelor de uscat ale S.U.A. a fost lansat un program de realizare a unui sistem de detectare şi de apărare împotriva rachetelor de croazieră. Staţiile radar obişnuite şi sistemele de rachete şi artilerie actuale nu sunt eficace împotriva rachetelor de croazieră. În cadrul acestor preocupări s-a constatat utilitatea unor aerostate ancorate la platforme fixe cu aparatură de detecţie şi de dirijare a aviaţiei proprii.

Specialiştii militari americani lucizi, departe de euforia oficială de la Casa Albă şi de la Comandamentul Suprem N.A.T.O., se arată îngrijoraţi faţă de rolul şi efectele rachetelor de croazieră în campania dusă împotriva Serbiei. Astfel, Paul Kaminski şi Scot Truver, de la Centrul de Cercetări Operative şi Strategice Arteon, au ajuns la concluzia că şi S.U.A. sunt vulnerabile faţă de rachetele de croazieră – o armă ieftină, greu de detectat şi cu efecte devastatoare.

Rachetele de croazieră nu sunt produse numai în S.U.A. În fapt, primele rachete de croazieră au fost proiectate şi realizate în fosta U.R.S.S., acestea existând la bordul tuturor navelor de suprafaţă şi a submarinelor ruseşti. China produce de asemenea o largă varietate de rachete de croazieră.

Potrivit datelor publicate de buletinul *Defence News* din S.U.A. din data de 7 iunie 1999, un număr de 75 de ţări ale lumii dispun laolaltă de circa 75 000 de rachete de croazieră.

Senzorii de la bordul aerostatelor acţionează în legătură cu senzorii tereştri, constituind un sistem integrat. Sistemul de detecţie şi apărare

împotriva rachetelor de croazieră (J.L.E.N.S.) va fi dispus cu prioritate în zonele de litoral ale S.U.A. şi va costa, într-o primă etapă, circa 2,5 miliarde dolari, prin crearea primelor 12 baze de detecţie şi apărare.

Iată cum războiul din Kosovo generează noi idei producătorilor de arme şi cum este stimulată, pe diferite căi, reluarea cursei înarmărilor, fără de care economia americană nu poate supravieţui.

Forţele armate ale R. F. Iugoslavia vizate de operaţia „Forţa Aliată"

În momentul declanşării operaţiei aeriene „Forţa Aliată", Iugoslavia dispunea de următoarele efective şi mijloace:

- Armata federală, compusă din Forţele terestre, Forţele aeriene şi Trupele de apărare antiaeriană a teritoriului, cu un efectiv total de aproximativ 120 000 de militari;
- Forţele şi mijloacele din compunerea Ministerului de Interne, respectiv poliţia şi forţele speciale ale poliţiei, cu un efectiv estimat între 80 000-100 000 de combatanţi;
- Forţele paramilitare, folosite cu precădere în provincia Kosovo-Metohia împotriva A.E.K., care în mod oficial nu se subordonau Statului Major General.

Armamentul şi tehnica militară disponibile.

Forţele terestre:

- 240 de tancuri mijlocii, model M-84 (după modelul rusesc T-72), care nu au luat parte la acţiunile de luptă din Kosovo;
- 780 de tancuri mijlocii, model T-55 (rusesc), principala tehnică blindată din dotarea trupelor sârbe care au acţionat în Kosovo;
- 695 de transportoare blindate, maşini de luptă ale infanteriei şi de cercetare;

materiale de artilerie: 80 de tunuri autopropulsate de tip 2 S.I. calibru 122 mm; 60 de tunuri M-48 de munte, calibru 76 mm; 265 de tunuri tip M-56, calibru 105 mm, de provenienţă occidentală; 69 de tunuri tip M-18 şi M-2 A.1, calibru 105 mm; 168 de tunuri tip M-38 calibru 122 mm; 300 de tunuri tip D-30 calibru 122 mm; 206 de tunuri calibru 130 mm; 70 de tunuri grele calibru 152 mm; 160 de tunuri grele calibru 155 mm de provenienţă americană, 267 de instalaţii de proiectile

reactive, calibru 122 mm; 90 de tunuri antiaeriene autopropulsate de 20 mm.

Forţele aeriene:

- 19 avioane MIG-29;
- 64 de avioane MIG-21, parţial modernizate;
- 21 de avioane MIG-2 R, de cercetare;
- 66 de avioane J-22 Orao de atac la sol neperformante, realizate în cooperare cu industria aeronautică din România înainte de 1989;
- 50 de avioane Galeb, de atac la sol şi instruire, producţie iugoslavă;
- 25 de avioane super-Galeb;
- Elicoptere de atac: 44 de tipul SA-342 Gazelle, 3 MI-14, 3 Ka-25, 2 Ka028;
- Elicoptere utilitare: 14 de tipul SA-341, 63 SA-341 H, 96 MI-8;
- Elicoptere de legătură: 32 de tipul UTV.A-66 şi 14 Partizan.

Trupele de apărare antiaeriană a teritoriului::

- 4 divizioane de rachete sol-aer SA-2 (Volhov) de producţie rusească cu 24 rampe de lansare, cu bătaie de 45 km;
- 4 divizioane de rachete sol-aer SA-3 (Goa) cu 16 rampe de lansare cu o bătaie de 25 km;
- 80 instalaţii mobile de rachete sol-aer SA-6 (Kvadrat) cu bătaie de 20 km;
- 130 instalaţii mobile de rachete sol-aer SA-13 cu bătaie mică (5 km);
- 850 lansatoare de rachete portative (de umăr) sol-aer cu bătaie mică (sub 4 km) din care 500 de tipul SA-7 (Strela 2 M) şi 350 lansatoare de tipul SA-16 Si SA-18;
- 1 850 de tunuri antiaeriene de calibru 20 mm, 30 mm şi 57 mm.

Raportul general de forţe S.U.A./N.A.T.O. – Iugoslavia

Pornind de la constatarea uriaşului dezechilibru în raportul de forţe dintre partea agresivă, constituită din forţele S.U.A. şi N.A.T.O. şi victima agresiunii, reprezentată de Serbia, opinia publică mondială şi ana-

liştii politico-militari de bună credinţă consideră operaţia „Forţa Aliată" drept cel mai laş război din istoria tuturor timpurilor.

După încetarea Războiului rece, la Casa Albă s-a declarat cu solemnitate: „S.U.A. vor conduce lumea spre o nouă ordine mondială, în care naţiunile în diversitatea lor vor fi unite pentru o cauză comună, pentru a ajunge la aspiraţiile majore ale umanităţii: pace şi securitate, libertate şi supremaţia legii". Câtă „pace şi securitate" au adus zecile de mii de bombe, dirijate prin laser şi sateliţi şi rachetele de croazieră prăvălite asupra micii Serbii s-a văzut. Graniţele Iugoslaviei au fost încălcate în mod brutal, iar provincia Kosovo ruptă din trupul Serbiei.

Faţă de politica de forţă şi imixtiune a S.U.A. în treburile interne ale altor state în numele „drepturilor omului" şi de modificare a frontierelor pe cale militară, corespondentul diplomatic al reputatului cotidian *New York Times*, Thomas Friedman a scris: „Dacă frontierele recunoscute internaţional nu sunt respectate, consecinţa este căderea în haos".

Specialiştii militari din întreaga lume consideră că, în condiţiile unui raport de forţe zdrobitor în defavoarea unei părţi beligerante (şi aceasta nu poate fi decât victima agresiunii), operaţiunile militare nu pot fi definite drept război, ci masacrarea unei părţi de către cealaltă. Masacrul poate fi executat împotriva armatei statului atacat, cum a fost cazul Irakului în războiul din Golful Persic între 1990-1991 sau împotriva economiei statului, cum s-au petrecut lucrurile în cazul Serbiei, în faţa incapacităţii aviaţiei S.U.A. şi N.A.T.O. de a nimici armata sârbă.

Acesta este „tipul de război" pe care armata S.U.A. este pregătită să-l poarte în diferite zone de interes american din lumea secolului XXI, cum ar fi: Orientul Mijlociu, Caucaz, Marea Caspică şi cu siguranţă Peninsula Balcanică. Forţele armate ale S.U.A. nu vor lupta decât împotriva unor oponenţi slabi pe care sunt sigure că-i pot zdrobi, după principiul exprimat de fostul preşedinte George Bush cu ocazia războiului din Golful Persic, când a declarat cu o aroganţă şi un cinism greu de acceptat într-o lume civilizată: „Sarcina noastră va fi nu numai să-i înfrângem, ci să-i zdrobim în mod total şi cât mai rapid". Acest scop a fost urmărit şi în războiul împotriva Iugoslaviei, dar fără succes. Acesta este respectul pentru „drepturile omului" şi modul de „globalizare" a democraţiei americane. „Globalizare" înseamnă „americanizare" şi nimic altceva. Dacă „ordinea politică mondială" dorită de G. Bush şi W.

Clinton s-ar generaliza, lumea s-ar transforma într-o junglă în care cei puternici s-ar comporta după bunul lor plac.

Istoricii şi analiştii politici de marcă ai lumii, printre care şi profesorul universitar Noam Chamsky de la Universitatea Columbia din S.U.A., au ajuns la concluzia că în Statele Unite ale Americii, în ultimii 100 de ani, problemele la adresa securităţii statului au fost exagerate până la ridicol, la fantezie, dincolo de orice proporţii. Nenorocirea este că această mentalitate de paranoia este menţinută şi alimentată în mod sistematic şi în anul 2001 şi, mai mult ca sigur, se va extinde şi în secolul XXI. S.U.A. nu se pot despriinde de cei 40 de ani de politică imbecilă specifică Războiului rece. La americani persistă ideea că statul lor se va bucura de o securitate deplină numai în condiţiile în care S.U.A. vor domina şi conduce întreaga planetă. Aceasta este şi esenţa strategiei politicii externe a S.U.A. la sfârşitul secolului XX şi tot aceasta va fi şi în secolul XXI. De aceea, cheltuielile militare ale S.U.A., evaluate la 300 miliarde de dolari, sunt mai mari decât ale tuturor statelor mari ale lumii: Rusia, China, Japonia, India, Germania, Franţa, Marea Britanie şi Italia, luate la un loc. Superioritatea în raportul de forţe pe plan militar în relaţiile cu restul lumii constituie obiectivul fundamental al doctrinei militare americane.

Misiunea de fond a armatei S.U.A. nu este apărarea ţării, pentru că nimeni nu ameninţă Statele Unite, ci proiectarea puterii militare americane la scară globală în scop de dominaţie. Profesorul universitar american, Barry P. Posen, specialist în ştiinţe politice de la Institutul Tehnologic Massachusetts, într-un studiu intitulat *Strategia politico-militară a Serbiei*, apărut în buletinul *International Security* nr. 4 din anul 2000, apreciază că dacă s-ar fi negociat cu bună credinţă la Rambouillet, războiul dus împotriva Serbiei ar fi putut fi evitat. Acesta s-a dovedit a fi un război inutil şi ilegal, care a lovit în interesele Europei, în totalitatea acesteia. Profesorul Barry R. Posen consideră hotărârea conducerii politice a Serbiei de a opune rezistenţă armată faţă de intervenţia militară a N.A.T.O. drept una raţională, justificată din toate punctele de vedere şi cu urmări pozitive, în ciuda uriaşei disproporţii a raportului de forţe existent.

Din calculele profesorului B. R. Posen, produsul intern brut (PIB) însumat al statelor N.A.T.O. ar fost de circa 900 de ori mai mare decât cel al Iugoslaviei, bugetul militar al N.A.T.O. de 300 de ori mai mare, iar populaţia de 70 de ori mai numeroasă decât cea a Iugoslaviei.

Exprimat în cifre, potrivit *Balanţei Militare* a Institutului Internaţional de Studii Strategice de la Londra, ediţia 1999, rezultă următorul raport de forţe:

- PIB N.A.T.O. – 16 500 miliarde faţă de 19 miliarde PIB al Iugoslaviei, deci 870:1 în favoarea N.A.T.O.;
- Bugetul militar al N.A.T.O. – 454 miliarde dolari faţă de 1,5 miliarde dolari al Iugoslaviei, deci 302:1 în favoarea N.A.T.O.;
- Populaţia N.A.T.O. – 710 milioane, faţă de 10,6 milioane populaţia Iugoslaviei, rezultând un raport de circa 70:1 în favoarea N.A.T.O.

S.U.A., Franţa, Marea Britanie şi Germania, protagoniştii bombardamentelor executate asupra Iugoslaviei, dispuneau la 24 martie 1999 de un număr total de 5 567 de avioane de bombardament, de vânătoare-bombardament şi de vânătoare-interceptare, toate moderne, faţă de cele 245 de avioane ale Forţelor aeriene ale Serbiei dintre care doar 19 (MIG-29) erau relativ moderne.

În condiţiile unui astfel de raport de forţe, a elogia „victoria repurtată de N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei" înseamnă a da dovadă de lipsa celui mai elementar bun-simţ, de iresponsabilitate, în faţa unui grav act de barbară agresiune împotriva unui stat mic ce nu dispunea de nici un mijloc cu care să poată ameninţa teritoriile statelor agresoare. A pune problema „victoriei" S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Serbiei şi a lui Slobodan Miloşevici aşa cum au procedat mijloacele de propagandă neagră din S.U.A., cu ecouri şi în România, este grotesc şi inuman. Adevărata comunitate internaţională, miliardele de oameni de pe mapamond, au primit cu stupefacţie şi oroare asemenea aprecieri. Doar nu se aştepta Occidentul ca mica Serbie, cu câteva zeci de avioane învechite şi cu tunurile sale antiaeriene, în majoritate modele din al doilea război mondial, „să înfrângă" uriaşele forţe aeriene şi navale ale S.U.A. şi N.A.T.O.

Pregătirea operaţiei „Forţa Aliată"

S.U.A. şi N.A.T.O. au avut în vedere executarea unei intervenţii militare în Iugoslavia de mai mulţi ani, după destrămarea acesteia, dar condiţiile politice interne din cadrul alianţei nu au permis acest lucru. Aviaţia S.U.A., concentrată pe bazele aeriene din Italia, în special la Aviano, şi portavioanele Flotei a 6-a din M. Mediterană erau pregătite de

ani de zile pentru intervenţie, aşteptând doar hotărârea politică. Elementele de bază ale planului operaţiei „Forţa Aliată" au fost elaborate şi verificate în teren în cursul anului 1998, când s-au trasat şi culoarele de evacuare masivă a populaţiei albaneze din Kosovo (aşa-zisa curăţire etnică pusă pe seama sârbilor).

Prevederile Acordului de la Rambouillet au fost formulate de aşa natură încât Serbia să nu le poată accepta, lucru ce s-a şi petrecut în văzul întregii lumi. Întregul scenariu a fost diabolic, creând imaginea falsă a unei legitimităţi politice în favoarea intervenţiei. Operaţia „Forţa Aliată", deşi s-a desfăşurat în cadrul unor reguli limitative, a fost totuşi cea mai amplă desfăşurare de forţe din partea N.A.T.O. de la înfiinţarea sa în 1949, împotriva unui stat european mic, ce nu a adus nici o atingere securităţii S.U.A. şi N.A.T.O.

Ca analist politico-militar şi iubitor al adevărului istoric, mă întreb de ce nu a mişcat N.A.T.O. şi S.U.A. măcar un singur soldat sau un singur avion în favoarea „naţiunilor captive" din Europa Centrală în 1953, pe timpul revoltei populaţiei germane de la Berlin şi din întreaga fostă R. D. Germană, în 1956, când tancurile ruseşti au zdrobit sub şenilele lor revolta maghiarilor la Budapesta, sau în 1968, când armatele Tratatului de la Varşovia, mai puţin armata României, au zdrobit „Primăvara de la Praga"?

Cei care nu suferă de „amnezie istorică" îşi amintesc, probabil, că în anii respectivi fosta R. S. F. Iugoslavia, sub preşedinţia lui Iosip Broz Tito era puternic integrată în sfera de interese ale S.U.A şi N.A.T.O., primind ajutoare masive, inclusiv militare, de multe miliarde de dolari. Iată cum istoria ne învaţă că în lumea noastră, indiferent de epocă, nu există nici prietenii eterne şi nici duşmănii eterne, ci doar interese prezente.

S.U.A., în dorinţa lor disperată de a prelungi existenţa N.A.T.O. şi a-i demonstra utilitatea, au pretins aliaţilor săi recalcitranţi acest test de impunere prin forţă a unor condiţii politice, ca prefigurare a „noii ordini" ce ar urma să caracterizeze lumea secolului XXI, cel puţin în anii de început ai acestuia.

În acest context, iese la lumină dorinţa S.U.A. şi a unora dintre aliaţii săi, de remodelare a structurilor politice, administrative, economice, militare şi culturale, în acele părţi ale lumii încă insuficient controlate, în scopul de a le alinia exigenţelor S.U.A. şi partenerilor săi apropiaţi. Se poate aprecia că în viziunea S.U.A., operaţia „Forţa Aliată" este repetabilă în oricare altă parte a Europei Centrale, mai ales în Peninsula Balcanică, pre-

precum şi în alte zone ale lumii, în care Occidentul se bucură de un raport de forţe zdrobitor.

Trimiterile la o serie de evenimente istorice îndepărtate, la „ura seculară" dintre sârbi, albanezi, croaţi, sloveni, etc. pentru a explica dezmembrarea fostei R.S.F. Iugoslavia şi a motiva necesitatea intervenţiei militare din partea S.U.A. şi N.A.T.O. sunt false. Conflictele dintre sârbi şi croaţi s-au declanşat în contextul celui de-al doilea război mondial, fiind alimentate de Germania nazistă. În anul 1992, de data aceasta Germania democrată a jucat un rol politic esenţial în realimentarea stării conflictuale din întregul spaţiu iugoslav. O dată declanşat dezastrul, S.U.A. şi celelalte state mari din Europa, inclusiv Rusia, au profitat şi şi-au trimis trupe în zonă.

Atât în perioada premergătoare declanşării operaţiunilor militare pe timpul celor 11 săptămâni de război, cât şi după aceea, C.I.A. în colaborare cu alte servicii secrete din N.A.T.O. şi mai ales cu Serviciul Secret de Informaţii (MI-6) al Marii Britanii, cu uriaşele lor reţele de informare şi influenţare în masă, precum C.N.N. şi B.B.C., au desfăşurat ample şi neîntrerupte acţiuni de război psihologic, de propagandă de manipulare şi distorsionare a informaţiei, având ca obiectiv central de atac Serbia, populaţia sârbă şi mai ales pe preşedintele Slobodan Miloşevici, demonizat într-un mod care l-ar face invidios chiar şi pe „celebrul" ministru al propagandei celui de-al treilea Reich, Goebbels.

În contextul războiului psihologic desfăşurat împotriva Iugoslaviei de către unităţile specializate americane şi britanice, sârbii au fost acuzaţi pentru secesiunea Sloveniei, Macedoniei, Croaţiei şi Bosniei-Herţegovina, pentru întreaga destabilizare a zonei, pentru criza social-politică din provincia Kosovo – Metohia, pentru confruntările armate, „curăţirea etnică", inclusiv pentru eşuarea negocierilor de pace (cu pistolul la tâmplă) de la Rambouillet din Franţa.

S.U.A. şi aliaţii săi din Occident au trecut însă, în spiritul „drepturilor omului", sub o tăcere totală exodul populaţiei sârbe din provincia Kraina – Croaţia, din Bosnia-Herţegovina şi din Kosovo – Metohia în număr de circa 800 000 de oameni.

Dacă ar exista măcar cel mai elementar respect faţă de adevărul istoric, atunci ar trebui să se recunoască faptul că de la Congresul din 1878 de la Berlin şi până în zilele noastre, cei care au fost supuşi „curăţirii etnice" în Kosovo nu au fost albanezii, ci sârbii. În 1944, în Kosovo, raportul era de 50 % sârbi şi 50 % albanezi. Cum s-a ajuns ca în 1999,

albanezii să deţină o pondere de 90 % din populaţia provinciei? Oare istoricii americani sunt chiar atât de analfabeţi în cunoaştere-a istoriei acestei părţi a Europei? De ce parte se află „tragedia umană" care l-a determinat pe preşedintele S.U.A., W. Clinton, să-şi trimită stolurile morţii împotriva poporului sârb, care în toată istoria lui nu a adus nici un fel de atingere intereselor americane?

Spre ruşinea neamului românesc, preşedintele şi guvernul României din 1999 s-au alăturat de o manieră iresponsabilă acestor acţiuni. Prin poziţia adoptată faţă de intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, România şi-a pierdut rolul de mediator pe care l-a jucat atât în Balcani, cât şi în lume, în perioada 1964-1996.

Decizia politică de intervenţie

„Războiul este o continuare a politicii" a afirmat marele teoretician militar german Carl Von Clausewitz în inegalabila sa operă *Despre război* apărută în secolul XIX. Orice acţiune militară, indiferent de amploarea şi scopurile sale este precedată de o decizie politică. Acesta este un adevăr cu caracter obiectiv valabil şi în cazul operaţiei „Forţa Aliată". Această hotărâre nu s-a luat însă la Bruxelles în cadrul Consiliului N.A.T.O., ci la Washington, în mod singular de către S.U.A., şi a fost impusă aliaţilor prin forumul mai sus menţionat.

Monitorul Internaţional, vol.1, nr. 2 din aprilie 1999 apreciază că cei care se fac responsabili de luarea deciziei politice care a condus la intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei sunt preşedintele S.U.A., W. Clinton, secretarul de stat Madeleine Albright, sfătuiţi de Sandy Berger şi Richard Holbrooke, având la bază aprecierile şi recomandările prezentate de Agenţia Centrală de Informaţii.

La Casa Albă s-a cultivat ideea sugerată de C.I.A. şi devenită convingere că ameninţarea cu bombardamentele nu-i vor lăsa nici o şansă lui Slobodan Miloşevici decât acceptarea Acordului de la Rambouillet, aşa cum a fost el dictat de către Occident.

Richard Holbrooke, arhitectul Acordului de la Dayton, care a condus la ocuparea de către trupele N.A.T.O. a Bosniei-Herţegovina, cel ce se pretinde un mare cunoscător al lui Miloşevici, a dat garanţii că acesta va ceda. Diplomatul american a contat pe precedentul de la Dayton, dar s-a înşelat amarnic. Nici Acordul de la Dayton şi nici cel de la Rambouillet nu pot fi considerate ca precedente constructive pentru solu-

ţionarea gravelor probleme existente în Balcani. Cu cât aceste „acorduri" vor fi îngropate mai repede, cu atât mai bine. Peninsula Balcanică are nevoie de cu totul alte acorduri, mai ales de natură economică, integrative, nu ca cele de mai sus, menite să legitimeze ocupaţiile militare ale S.U.A. şi N.A.T.O. în zonă.

Pentru a obţine „consensul" aliaţilor săi din N.A.T.O. în cadrul „Consiliului permanent" de la Bruxelles, în vederea intervenţiei militare, S.U.A. au dat garanţii că operaţia „Forţa Aliată" nu va dura mai mult de 3-4 zile. Şi aşa, consensul a fost încălcat, deoarece Grecia s-a pronunţat împotrivă, iar Franţa, Germania, Italia şi Spania au avut mari rezerve. Nici celor 1 500 de analişti politico-militari din cadrul C.I.A., nici administraţiei S.U.A. şi nici structurilor militare integrate ale N.A.T.O. nu le-a trecut prin minte posibilitatea că o naţiune atât de mică, precum cea sârbă, cu cei 10 milioane de locuitori şi cu o armată rudimentar dotată în comparaţie cu gigantul american, va îndrăzni să înfrunte S.U.A., singura superputere a lumii, sprijinită de N.A.T.O., „cea mai puternică alianţă militară a tuturor timpurilor", după cum obişnuiesc să prezinte alianţa Nord-Atlantică purtătorii de cuvânt ai acesteia.

Prin hotărârea de a rezista dincolo de orice aşteptări şi prognoze ale serviciilor de informaţii, Serbia, o naţiune mică dar eroică, a realizat ceea ce nimeni nu a luat în calcul şi anume ***factorul surprindere.*** Occidentul nu a ţinut cont de faptul că provincia Kosovo reprezintă un punct critic pentru sârbi, de importanţă strategică majoră, dar şi profund psihologic.

Prin rezistenţa lor, nu de 3-4 zile cât se aşteptau cu aroganţa specifică reprezentanţii S.U.A. şi N.A.T.O., ci de 78 de zile, în confruntarea lor militară cu cele mai formidabile puteri ale lumii, sârbii au realizat surprinderea politică în război, fapt ce a zdruncinat atât planul de operaţii, cât şi rezultatele politice finale ale confruntării. Sârbii, în totalitatea lor, au fost convinşi că ocupaţia militară a N.A.T.O. prevăzută în Acordul de la Rambouillet ar fi însemnat pierderea suveranităţii Serbiei asupra provinciei Kosovo. Judecând retrospectiv evenimentele din primăvara anului 1999, putem constata că la Belgrad şi la Washington s-au emis concluzii politice diametral opuse. Astfel, la Washington s-a crezut că Slobodan Miloşevici şi guvernul său nu vor putea supravieţui politic.

La Belgrad, Miloşevici şi consilierii săi au ajuns la convingerea diametral opusă şi anume că nu vor putea supravieţui dacă ar fi acceptat pretenţiile americane şi N.A.T.O. Clasa politică din Serbia în frunte cu Miloşevici a refuzat ca istoria să poată consemna cedarea fără război a provinciei Kosovo, aşa cum a acceptat clasa politică din România în 1940 cedarea fără rezistenţă armată a Basarabiei şi a părţii de nord-vest a Transilvaniei.

Pentru toţi cei preocupaţi de soarta naţiunii române, experienţa tragică prin care a trecut Serbia vecină, în primăvara anului 1999,, ar putea genera o întrebare îngrijorătoare şi anume: Dacă, prin absurd, Transilvania sau oricare altă parte a teritoriului României ar trece printr-o experienţă asemănătoare celei din provincia sârbă Kosovo, clasa politică românească va opta pentru rezistenţa armată, aşa cum s-a procedat în Serbia, sau va ceda fără luptă, aşa cum s-a procedat în anul de neagră aducere aminte 1940?

Derularea evenimentelor a demonstrat că analiştii politico-militari care l-au sfătuit pe Miloşevici cum să acţioneze s-au dovedit superiori omologilor lor din S.U.A. şi N.A.T.O. Prin intermediul Serviciului de informaţii naţional, cotat ca fiind printre cele mai eficiente din lume, Miloşevici ştia că în eventualitatea unui război,, în rândul statelor membre în N.A.T.O. îşi vor face apariţia puternice fricţiuni şi atitudini anti-americane şi anti-N.A.T.O., dacă rezistenţa Serbiei se va prelungi. Partea sârbă a contat pe faptul că Franţa şi Germania, chiar dacă vor participa la ostilităţi nu-şi vor pune în pericol legăturile cu Rusia, lucru ce s-a şi demonstrat.

În final, în cadrul negocierilor, Franţa, Germania şi Rusia au cooperat, reuşind să slăbească influenţa şi poziţiile grupului S.U.A. – Marea Britanie.

Pe timpul campaniei aeriene împotriva Serbiei, guvernele Germaniei, Italiei şi Spaniei au fost puse într-o situaţie extremă de critică, şi dacă nu se ajungea la o soluţie politico-diplomatică, acestea riscau să iasă din conflict. Intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. în Iugoslavia a fost ilegală, constituindu-se într-o gravă şi impardonabilă subminare a ordinii politice internaţionale.

Confruntate cu oprobriul comunităţii internaţionale, S.U.A. şi Marea Britanie şi-au „justificat" acţiunile din Iugoslavia, făcând trimiteri la cuvântarea secretarului general al O.N.U., de origine africană, Kofi Annan, rostită la Ditchley Park din Oxfordshire, în luna

iunie 1998, în care acesta a spus: „Frontierele, doamnelor şi domnilor, nu mai trebuie privite ca o protecţie de netrecut pentru criminalii de război sau asasinii în masă. Faptul că un conflict este intern nu le permite părţilor angajate să desconsidere regulile fundamentale ale comportamentului uman". A invoca acest discurs, din care am citat, drept bază pentru intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei înseamnă o crasă batjocorire a celor mai elementare norme de drept internaţional şi mai presus de toate a prevederilor cartei O.N.U. De altfel, pe toată durata crizei din Balcani, secretarul general al O.N.U., Kofi Annan, a fost departe de ceea ce presupune acest înalt comandament.

Primul secretar general al O.N.U. african, a vorbit ca de pe un text pregătit la cartierul general al C.I.A. de la Langley – Virginia. Între poziţiile lui W. Clinton, Tony Blair şi Kofi Annan nu au existat deosebiri. Toate acestea explică sprijinul deosebit din partea S.U.A. de care se bucură Kofi Annan.

Monitorul Internaţional nr. 2 din aprilie 1999 concluzionează că războiul împotriva Iugoslaviei a fost rezultatul unor greşeli fundamentale ale conducerii civile a S.U.A., precum şi ale planificatorilor din cadrul maşinii de război a N.A.T.O., influenţate de aprecierile şi concluziile eronate ale C.I.A.

În luarea deciziei politice pentru intervenţia militară, structurile birocratice permanente civile şi militare ale N.A.T.O. au avut un rol important, motivat de criza prin care trece alianţa. În studiul intitulat *Puterea aeriană ca instrument de coerciţie*, apărut în buletinul *R.U.S.I. Journal* din luna august 1999 al Institutului Regal de Studii Strategice din Marea Britanie, semnat de mareşalul de aviaţie sir John Walker, se afirmă un mare adevăr: „N.A.T.O. s-a aflat într-o situaţie fără ieşire. Dacă nu ar fi declanşat operaţia *Forţa Aliată*, şi întregul edificiu al Alianţei Atlanticului de Nord, construit cu eforturi, timp de 50 de ani, nu ar fi ieşit învingător, acesta s-ar fi prăbuşit".

Voinţa politică a administraţiei S.U.A. reprezentând interesele complexului politic-industrial american împreună cu presiunile N.A.T.O., intrat într-o criză endemică o dată cu încetarea Războiului rece, au stat la baza deciziei politice de atacare a Iugoslaviei.

În perioada care s-a scurs de la încetarea ostilităţilor, majoritatea analiştilor politico-militari din spaţiul euro-atlantic au

ajuns la concluzia că războiul aerian purtat de cea mai formidabilă alianţă militară din lume, de la 24 martie până la 21 iunie 1999, pentru a-şi impune voinţa politică asupra unei ţări mici, a fost nu numai inuman şi iraţional, ci de-a dreptul criminal, a fost o ruşine a secolului XX".

ACŢIUNILE MILITARE

Agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei din 24 martie-21 iunie 1999

Agresiunea aeriană împotriva Iugoslaviei declanşată sub generic-ul „Forţa Aliată" a constituit prima intervenţie militară ofensivă a N.A.T.O. de la crearea sa, la 4 aprilie 1949, marcând totodată şi decesul acesteia ca „alianţă defensivă". Această agresiune pusă la cale de către S.U.A. sub paravanul N.A.T.O. şi cu participarea mai mult simbolică din partea majorităţii statelor europene, membre în alianţă, s-a desfăşurat sub concepţia formulată de către comandantul suprem al forţelor aliate N.A.T.O., generalul american Wesley Clark, care a declarat: „Progresiv şi sistematic, noi vom ataca, degrada, devasta şi distruge forţele sârbeşti". Tot acelaşi general, gata oricând să prăvălească asupra Europei covoare de bombe şi rachete, a declarat în auzul întregii lumi că: „Prevederile tratatelor de la Versailles nu mai sunt valabile". La scurt timp după această declaraţie iresponsabilă, care în final l-a costat funcţia, în urma protestelor vehemente ale marii majorităţi a statelor Europei, a avut tupeul să vină la Bucureşti, unde a fost primit inclusiv de fostul preşedinte al României, Emil Constantinescu. Iată un moment de umilire şi slugărnicie pe care istoria noastră contemporană nu ar trebui să-l treacă cu vederea.

Conducând operaţiunile militare din Golful Persic din 1990-1991 şi trăgând concluziile de rigoare, generalul american Colin Powers, fost şef al Statului Major General al armatei S.U.A., a lansat câteva principii cu caracter permanent pentru armata americană şi aliaţii acesteia:

- Dacă te angajezi într-un conflict armat, să o faci recurgând la toate forţele posibile de care dispui sau să nu te angajezi deloc;
- Să nu te angajezi niciodată într-un conflict armat despre care nu ştii cum se va termina.

Generalul (r) Colin Powers a fost numit în funcţia de secretar de stat, de către noul preşedinte republican al S.U.A., George W. Bush, instalat la Casa Albă la 21 ianuarie 2001.

În cazul războiului pentru Kosovo, americanii au încălcat unul din principiile generalului Colin Powers şi anume, pe cel de-al doilea,

deoarece s-au angajatt într-un conflict, inclusiv cu trupele de uscat, despre care nu aveau nici cea mai vagă idee cum se vaa încheia. Pătrunderea trupelor de uscat ale S.U.A. şi N.A.T.O. în provincia Kosovo a fost o mare eroare politico-militară, aliaţii occidentali dovedlind că nu-i cunosc nici pe sârbi şi nici pe albanezi, şi cu atât mai puţin istoria acestor locuri. Surprizele nu au întârziat să se producă.

Desfăşurarea războiului aerian

Acesta s-a dleclanşat în noaptea de 24/225 martie 1999, prin salvele de rachete de croazieră americane de tipul „Tomahawk" lansate în scopul creării de culoare în sistemul naţional de apărare al Iugoslaviei. Primele salve de rachette au fost lansate de la bordul navelor de suprafaţă şi submarinelor americane, concentrate în apele IMării Adriatice, precum şi de la bordul submarinului britanic „H.M.S - Splendid". Următoarele salve de rachete de croaziieră au fost lansate de la bordul unor avioane americane de bombardament strategic de tipul B-52-H dislocate la baza aeriană Fairford din Marea Britanie care au zburat în spaţiul aerian al Mării Mediterane. În spaţiile deschise de primele două valuri de rachete de croazieră au fost introduse formaţiuni alle aviaţiei de vânătoare-bombardament ale statelor membre în N.A.T.O., participante la operaţia „Forţa Aliată", precum şi avionul de bombardament greu american B-2 cu tehnologie „Steallth".

Numai în prima noapte a agresiunii aeriene, aviaţia S.U.A. şi a N.A.T.O. au executat 150 de ieşiri-avion cu misiuni de bombardament şi de însoţire. „Forţa Aliată" a cuprins toate tipurile de avioane din înzestrarea forţelor aeriene militare ale statelor membre în N.A.T.O., de la cele mai sofisticate şi mai costisitoare ca cele de tipul F-117 (400 milioane de dolari pentru un singur aparat) la avionul subsonic britanic cu decolare-aterizare verticală Harrier (cam învechit).

La „Forţa Aliată" alcătuită în primele zile din 430 de avioane, au participat un număr de treisprezece state membre în N.A.T.O. astfel:

- S.U.A. cu:
- - 2 escadrile de avioane de tipul F-16 C;
  - 1 escadrilă de avioane F-117 "Şoimii de noapte";
  - 1 escadrilă de avioane EA-6 de cercetare radioelectronică;
  - 4 avioane cisternă pentru alimentare din aer;

- 1 avion E-3 Sentry de cercetare–dirijare;
- 1 escadrilă de avioane A-10 Thunderbolts de atac la sol;
- 1 escadrilă de avioane F-15 de la baza aeriană Lakenheath din Marea Britanie;
- 2 escadrile de avioane F-15 de la baza aeriană Mildenhall din Marea Britanie;
- 6 avioane B-52 de la baza aeriană Fairford din Marea Britanie;
- 1 escadrilă de avioane KC-135 cisternă de alimentare din aer de la baza aeriană Fairford din Marea Britanie;
- 2 escadrile de avioane F-16 C/D şi 1 escadrilă de avioane F-15 Eagles de la baza aeriană Spangdahlem din Germania;
- 2 avioane de bombardament strategic B-2 A Spirit de la baza aeriană Whiteman din S.U.A.

- Marea Britanie, cea mai belicoasă ţară din Europa, scutierul permanent al S.U.A., a participat cu 8 avioane de vânătoare-bombardament de tipul Harrier şi 2 avioane de cercetare;
- Belgia cu 12 avioane de tipul F-16/A;
- Canada cu 6 avioane de tipul F-18/A;
- Danemarca cu 6 avioane F-16;
- Franţa, spre stupefacţia Europei, a acceptat să-şi pună forţele sub comandă americană, participând cu: 2 avioane Jaguar, 8 avioane Mirage-2000 C, 4 avioane Mirage-2000 D, 1 avion Mirage-IV şi 1 avion de cercetare radioelectronică E 3-F;
- Germania a participat, pentru prima dată de la încheierea celui de-al doilea război mondial la operaţiuni în afara teritoriului său naţional cu o escadrilă de avioane de tipul Tornado (18 aparate);
- Italia, cu cea mai numeroasă participare după S.U.A., însumând 42 de avioane de tipul Tornado şi F-104;
- Olanda, apropiată intereselor S.U.A. în Europa, a participat cu 16 avioane de tipul F-16/A;
- Norvegia a participat cu 6 avioane de tipul F-16 A;
- Portugalia a participat mai mult simbolic, cu un număr de 3 avioane F-16 A;
- Spania, care s-a opus intervenţiei militare, a avut tot o participare simbolică de numai 4 avioane F-18/B;

- Turcia, legată de elemente etnico-musulmane din Balcani, a participat cu o escadrilă de avioane F-16 A/B;

Avioanele din compunerea „Forţei Aliate" N.A.T.O. au operat în marea lor majoritate de la bazele aeriene Aviano şi Ciervia din Italia. În prima noapte de bombardament au participat circa 100 de avioane ca parte a fazei întâi a operaţiunilor aeriene, având ca obiectiv distrugerea staţiilor radar şi rampelor lansatoare de rachete, ca elemente esenţiale ale sistemului apărării antiaeriene al Iugoslaviei. Acest obiectiv nu a fost atins pe toată durata războiului aerian purtat de S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei.

Ca şi în războiul din Golful Persic, Forţele aeriene ale S.U.A. au recurs la întrebuinţarea unor avioane de bombardamemt de tip greu, adevăraţi monştri ai aerului, care erau destinate să prăvălească covoare de bombe şi rachete cu încărcături nucleare peste fosta „lume comunistă" a Tratatului de la Varşovia.

Astfel, încă din noaptea de 24/25 martie 1999, un număr de 6 avioane F-52 dislocate pe baza aeriană Fairford din Marea Britanie au executat un raid de bombardament, lansând fiecare câte o salvă de 6 rachete de croazieră Traiectul de zbor al acestora a fost prin Gibraltar şi deasupra Mării Mediterane, ceea ce denotă că statele vest-europene, membre în N.A.T.O., din Europa de Vest, nu le-au permis acestora să le survoleze teritoriul.

Noutatea absolută în acest război aerian nedeclarat împotriva Iugoslaviei l-a constituit utilizarea pentru prima dată în acţiuni militare a avioanelor de bombardament strategic greu de tipul B-2 „invizibil". Acestea au zburat non-stop, dus-întors de la baza aeriană Whiteman din S.U.A., până în zona operaţiunilor militare din Iugoslavia, unde au lansat fiecare câte 16 bombe dirijate prin satelit, a câte o tonă fiecare, de înaltă precizie. Zborul a durat 30 de ore cu alimentare din aer. Bombele au fost lansate de la o altitudine de 13 km.

Este cât se poate de evident că operaţia „Forţa Aliată" a fost folosită de către S.U.A. pentru experimentarea „pe viu" a celor mai sofisticate mijloace de lovire din înzestrarea aviaţiei sale, ceea ce poate fi încadrat la crime împotriva umanităţii. Tribunalul Internaţional de la Haga nu s-a sinchisit însă de acest aspect fiind preocupat de vânătoarea exclusivă a „criminalilor de război " sârbi.

În anul 1999, Forţele aeriene ale S.U.A. dispuneau de un număr de 21 avioane de bombardament strategic B-2 dislocate exclusiv pe teritoriul american.

Fazele operaţiei „Forţa Aliată"

Prima fază a operaţiei, cu o durată de aproximativ o săptămână, devenită standard în concepţia de ducere a războiului de către Forţele Aeriene ale S.U.A., a fost destinată distrugerii şi scoaterii din funcţiune a sistemului apărării antiaeriene al Serbiei, aşa cum s-a reuşit în cazul Irakului, în timpul războiului din Golful Persic. Rezultatele s-au dovedit a fi minime. Serbia nu este un deşert plat, în care ţintele se vedeau ca la poligon, iar militarii sârbi nu sunt arabi.

Atât purtătorii de cuvânt ai Pentagonului, cât şi cei ai N.A.T.O. au fost obligaţi să recunoască public faptul că obiectivele acestei etape „au fost atinse parţial". Adevărul este că sistemul apărării antiaeriene al Federaţiei Iugoslave a acţionat fără întrerupere pe toată durata operaţiunilor militare, obligând aviaţia americană şi N.A.T.O. să acţioneze, de regulă, noaptea şi de la mari înălţimi. Acest sistem, confruntat cu cele mai teribile mijloace de lovire imaginate de mintea omenească, şi-a menţinut libertatea de acţiune pe toată durata războiului.

Cât despre distrugerea sistemului de comandă, control şi informaţii al armatei sârbe, nici nu poate fi vorba. Distrugerea clădirilor Ministerului Apărării şi a Statului Major General, realizată de aviaţia americană şi N.A.T.O., nu a însemnat distrugerea structurilor de comandă, că doar acestea nu erau să stea în clădiri reperate de aviaţia inamică.

Comanda armatei sârbe, de la eşaloanele cele mai înalte, până la eşaloanele tactice, a fost excelent protejată în lucrări subterane întărite, perfect mascate şi dispersate, inaccesibile sateliţilor şi a celorlalte sisteme de cercetare americane.

Serbia şi armata sa au demonstrat că terenul frământat şi împădurit, dispersarea inteligentă şi măsurile de mascare rămân eficiente şi de-a dreptul imbatabile, în faţa celor mai sofisticate mijloace de cercetare şi de lovire. De la bordul avioanelor, indiferent de gradul lor de modernitate, piloţii nu reuşesc să facă deosebirea între un tanc real şi o machetă executată şi activată cu măiestrie.

Faza a doua a operaţiei a avut ca obiectiv, după cum s-a exprimat cu aroganţa-i tipic americană, fostul comandant suprem al N.A.T.O., ge-

neralul Wesley Clark: „atacarea, degradarea, devastarea şi distrugerea forţelor armate sârbeşti".

Terenul muntos şi împădurit din provincia Kosovo, vremea schimbătoare cu plafoane joase de nori, cu ploi şi ceaţă, au făcut şah-mat Forţele Aeriene ale S.U.A. şi N.A.T.O., cu tot arsenalul lor de „arme inteligente", de bombe dirijate prin laser şi sateliţi.

Propaganda în jurul acestor sisteme a fost însă imensă, deoarece războiul din Kosovo a avut şi o mare dimensiune comercială pentru producătorii de arme din S.U.A. De altfel, se ştie de aproape un secol că pentru americani, războiul nu este nici ştiinţă, nici artă şi nici o simbioză între acestea, ci este o imensă afacere, un „big business".

În cea de-a treia fază a operaţiei au fost lovite obiective economico-militare, economice, industriale, lucrările de infrastructură etc. Întreaga bază economică a societăţii sârbe a fost supusă unor distrugeri inimaginabile, dat fiind faptul că aceasta nu putea fi nici dispersată şi nici mascată.

Gravitatea şi monstruozitatea efectelor economice ale războiului aerian purtat de S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei le-am analizat într-un capitol special.

Modul de acţiune şi muniţiile utilizate în război

Ceea ce a reţinut atenţia specialiştilor militari, pe toată durata războiului, a fost marea precizie a loviturilor aviaţiei şi rachetelor. Aceasta ca urmare a folosirii pe scară largă a cuceririlor electronicii şi cibernetici în domeniul militar, al existenţei unei largi game de muniţii de înaltă precizie capabile să execute lovituri atât ziua, cât şi noaptea, la mari distanţe („dincolo de orizont"), mai ales împotriva obiectivelor economice mari, a unor ţinte fixe, imposibil de mascat şi dispersat.

Astfel, au fost întrebuinţate pe scară largă rachetele de croazieră de tipul „Tomahawk" Block III, cu bătaie de 1 600 km, cu încărcătură de luptă clasică (T.N.T.) în greutate de 500 kg. Acestea au încorporat la bord un sistem de autodirijare sincronizat cu datele furnizate de sateliţii din Sistemul de Poziţionare Globală.

În Marea Adriatică, un număr de 6 nave de suprafaţă, americane şi un submarin britanic au dispus de 460 de celule de lansare a rachetelor „Tomahawk".

Avioanele americane de bombardament strategic de tipul B-52 au utilizat racheta de croazieră aer-sol de tipul ACLM-AGM-86 C

Aceste rachete au o bătaie de 1 000 km, o încărcătură explozivă de 1 000 kg şi acelaşi sistem de autodirijare ca şi rachetele de tipul „Tomahawk".

Un avion B-52 poate lua la bord până la 20 de rachete de croazieră cu încărcătură clasică sau nucleară. Împotriva Iugoslaviei au fost utilizate 12 avioane de bombardament B-52 dislocate în Marea Britanie.

Avioanele de tipul F-15, F-16 şi F-18 au executat bombardamente de înaltă precizie cu bombe dirijate de tipul GBU-15 şi rachete AGM-130 A, dirijate prin spot laser, prin televiziune şi prin infraroşu. Pentru lovirea ţintei (obiectivului) este nevoie ca aceasta să fie „luminată" laser de către un aparat iluminator amplasat, de regulă, pe un alt avion decât lansatorul bombelor, fiind nevoie de o vreme favorabilă, deoarece fasciculul laser este obturat de nori.

În premieră tehnologică absolută a fost bombardamentul cu bombe de tipul J.D.A.M. lansate de la bordul avioanelor B-2 „invizibile". Muniţia J.D.A.M. reprezintă o combinaţie de bombă GBU-15, un motor rachetă şi dispozitivul de autodirijare bazat pe Sistemul de Poziţionare Globală (G.P.S.) Încărcătura de luptă a „bombei zburătoare" poate fi clasică explozivă, cu submuniţii dirijate, de împrăştiere sau nucleară. Bombele J.D.A.M. au o abatere medie circulară de 6,5 m şi pot fi programate pe ţinte şi reprogramate în timpul zborului avionului, datorită capacităţii unice a avionului B-2, înarmat cu câte 16 bombe J.D.A.M. de a executa transmisii/recepţii de date prin satelit. Avioanele B-2 au zburat fără escală, timp de 30 de ore din S.U.A. în Iugoslavia şi retur, cu mai multe alimentări din aer. Pentru distrugerea unui pod total neapărat de peste Dunăre, act irresponsabil, prin care au fost afectate interesele economice ale tuturor statelor riverane, un avion B-2 a lansat 8 bombe de tipul J.D.A.M.

S-au executat şi bombardamente cu bombe gravitaţionale (cădere liberă) de câte 500 şi 1 000 kg de către avioanele de bombardament de tipul B-1, B-52, Tornado şi altele, pentru distrugerea unor obiective de suprafaţă mari.

Au făcut senzaţie la scară globală bombele cu grafit, care au scos din circulaţie centralele electrice supunând la mari privaţiuni populaţia, spitalele, maternităţile, creşele etc., act grav ce ar trebui încadrat fără drept de apel, la crime împotriva umanităţii. Au mai fost semnalate rachetele antiradiolocaţie H.A.R.M., utilizate de la bordul avioanelor F-16 şi

EA-6 B. Acest tip de rachetă se autodirijează pe fascicolul de radiolocaţie emis de radiolocatorul ţintă. În cazul în care staţia de radiolocaţie îşi întrerupe emisia, racheta, dispunând de memorie, loveşte ţinta cu aproximaţie, sau dacă un alt radiolocator de acelaşi tip emite, se autodirijează către acesta. Aşa se explică distrugerea unor staţii radar de pe teritoriul Bulgariei, de către rachetele americane care nu le găseau pe cele sârbeşti.

În lupta împotriva tehnicii blindate din dotarea armatei sârbeşti, atunci când aceasta a fost identificată, au fost întrebuinţate rachete aersol de tipul „Maverick" şi „Hellfire" de către avioanele F-16, F/A-18 şi A-10.

Bombardamentul s-a executat, de regulă, de la înălţimi de peste 5 000 m, în afara bătăii tunurilor antiaeriene şi al rachetelor antiaeriene portative, care nu puteau fi neutralizate prin bruiaj.

Structura standard a unei grupări de avioane S.U.A./N.A.T.O. care acţiona într-un careu de hartă cuprindea:

- O formaţiune de neutralizare a apărării antiaeriene iugoslave prin lovire şi bruiaj. Aceasta asigura şi apărarea împotriva aviaţiei de vânătoare inamice, zburând pe primul nivel de înălţime;
- O formaţiune de lovire a obiectivelor terestre, care zbura pe nivelul 2 de înălţime, deasupra formaţiei de neutralizare;
- O formaţiune de cercetare, observare şi dirijare, pe nivelul 3;
- După caz, la nivelul 3 puteau evolua şi avioane de realimentare din aer.

Aceste formaţiuni şi-au putut îndeplini misiunile de luptă nestingherite deoarece aviaţia inamică era ca şi inexistentă, iar celelalte mijloace de lovire au reacţionat limitat.

Elemente de noutate în folosirea forţelor şi mijloacelor

În cadrul operaţiei „Forţa Aliată", s-au desprins următoarele aspecte mai importante din punct de vedere cantitativ şi calitativ:

- Aviaţia S.U.A. şi cea aliată au întrebuinţat peste 23 000 de bombe şi rachete. Din totalul acestora, circa 35 % s-au înscris în categoria „muniţiilor inteligente" de înaltă precizie. Acestea au fost întrebuinţate cu precădere în prima parte a războ-

iului, în proporţie de 95 % de către Forţele Aeriene ale S.U.A.;

- Observaţiile preliminare, incomplete, au dus la concluzia că circa 20 % din „bombele şi rachetele inteligente" au provocat distrugeri şi pierderi colaterale;
- Loviturile aviaţiei S.U.A. şi N.A.T.O. au crescut în intensitate de la o etapă la alta, pe fondul unei nervozităţi generate de refuzul sârbilor de a „capitula";
- În perioada iniţială a războiului aerian împotriva Iugoslaviei, numărul mediu al ieşirilor avioanelor de lovire a fost de 150 de ieşiri pe zi, iar în partea a doua şi mai ales finală, din dorinţa evidentă de a pune capăt războiului care era tot mai greu de justificat din punct de vedere politic şi de susţinut în rândul aliaţilor, numărul ieşirilor a crescut la o medie de 250 de ieşiri avion pe zi.

Mijloace moderne utilizate în timpul acţiunilor aviaţiei S.U.A. şi N.A.T.O.

Mijloace cosmice de cercetare:

- Doi sateliţi americani „Lacrosse" de imagine realizaţi sub egida C.I.A. care survolau de două ori pe zi Iugoslavia, capabili să identifice obiecte până la 30 cm (cu mare putere de rezoluţie);
- Trei sateliţi KH-11, fiecare survolând Iugoslavia de trei ori pe zi, tot de imagine, inclusiv în infraroşu.

Mijloace aeriene de cercetare radioelectronică, de contraacţiune radioelectronică şi de dirijare:

- Avionul RC-135 Rivet Joint, dislocat la Mildenhall în Marea Britanie;
- Avionul U-2 perfecţionat dislocat la Istres în Franţa;
- Avionul E-8 J-Stars de la baza aeriană Ramstein din Germania pentru transmiterea în timp real a coordonatelor unor ţinte.

S-au mai remarcat avioanele americane EC-13 Compass Call, precum şi cele franceze Mirage IV P, Mirage F 1 CE şi Transall Gabriel.

Dorința de independență a Franței față de mijloacele de cercetare americane și N.A.T.O. a fost tot mai evidentă.

Comentatorul militar american Michael Sergent de la *Defence News* a declarat la 21 iunie 1999: „Este adevărat că am dispus și dispunem de bombe inteligente, dar avem conducători tâmpiți".

S-au comis și grave încălcări ale convențiilor internaționale. Astfel, deși bombele de fragmentație anti-personal sunt interzise, există date potrivit cărora, în timpul agresiunii aeriene împotriva Iugoslaviei, numai aviația S.U.A. a folosit 1 100 de bombe cu fragmentație anti-personal. Cele mai multe bombe cu fragmentație folosite de aviația S.U.A. au fost de tipul CBU-87, care conțin fiecare câte 202 submuniții și din care circa 5 % nu au explodat. Se estimează că pe teritoriul Iugoslaviei, inclusiv în Kosovo, s-ar afla aproximativ 11 000 de submuniții din bombele de fragmentație neexplodate, care vor afecta pentru o lungă perioadă de timp viața social-economică din zonă.

În primele 38 de zile ale campaniei aeriene împotriva Iugoslaviei, S.U.A. și N.A.T.O. au executat 12 000 de ieșiri avion, au lansat 4 000 de bombe și rachete și au lovit 230 de obiective. Rolul decisiv în conducerea operației, în alegerea obiectivelor și în amplificarea loviturilor l-a avut Pentagonul (Ministerul Apărării al S.U.A.) și nu N.A.T.O., care a constituit doar paravanul acestui regretabil război. Între Pentagon și N.A.T.O. nu a existat o coordonare organizată.

Efectele acțiunilor aeriene ale S.U.A. și N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei

Dacă s-ar da crezare comunicatelor oficiale ale N.A.T.O. cu privire la efectele bombardamentelor executate în perioada 24 martie-21 iunie 1999, de către aviația americană și a aliaților săi din N.A.T.O., care au participat efectiv sau simbolic la operația „Forța Aliată", rezultatele par impresionante.

Astfel, se pretinde, fără nici o posibilitate de a verifica și dovedi aceste date, că au fost distruse:

- 450 de piese de artilerie și aruncătoare;
- 220 de transportoare blindate și mașini de luptă ale infanteriei;
- 120 de tancuri mijlocii;

- 5 avioane de tip MIG-29;
- 24 avioane de tip MIG-21;
- 2 divizioane (din 3) de rachete sol-aer cu bătaie mare de tip SA-2 (Volhov);
- 70 % din bateriile fixe de rachete antiaeriene cu bătaie medie de tipul SA-3 (Goa);
- 3 din totalul de 22 baterii mobile de rachete antiaeriene cu bătaie medie de tipul SA-6 (Kvadrat);
- 50 % din capacităţile de comandă şi control, relee de televiziune şi telecomunicaţii;
- 60 % din infrastructură (cazărmi, comandamente, puncte de comandă, depozite, alte mijloace fixe) ale Armatei a 3-a iugoslave care a acţionat în sud-vestul Iugoslaviei şi în provincia Kosovo-Metohia;
- 20 % din infrastructura Armatei a 2-a din Muntenegru;
- 35 % din infrastructura Armatei 1 din nordul Iugoslaviei;
- 70 % din podurile rutiere şi 50 % din podurile feroviare;
- 100 % capacitatea de rafinare a petrolului;
- 50 % din capacităţile de producţie a explozibililor;
- 65 % din capacităţile de producţie a muniţiei.

Din toate aceste date, singurele credibile sunt cele care se referă la distrugerea cazărmilor (părăsite de trupe), a uzinelor electrice şi rafinăriilor, precum şi a lucrărilor de suprastructură (poduri etc.)

Aviaţia S.U.A. a distrus cu predilecţie obiective economice şi în cursul celui de-al doilea război mondial, când în numele luptei împotriva nazismului, bombardierele americane au distrus întreaga industrie a Europei de la coasta Atlanticului, până la Vistula şi Prut.

Aviaţia S.U.A. şi N.A.T.O. au provocat grave incidente şi distrugeri colaterale, pe care preşedintele S.U.A., W. Clinton, cu un cinism demn de epoca lui McCharty le-a găsit scuzabile. Iată care sunt acestea:

- La 4 aprilie, o rachetă de croazieră a ucis cel puţin 15 persoane civile în zona Alexinaţ;
- La 9 aprilie, o rachetă de croazieră a lovit, zice-se neintenţionat, zona rezidenţială din Belgrad;
- La 12 aprilie, o bombă dirijată prin laser a lovit un tren pe podul din Leskovac, ucigând 10 persoane şi rănind alte 55;

- La 14 aprilie, a fost bombardat un convoi de refugiaţi albanezi, în apropiere de Djakovica, fiind masacrate de o manieră indescriptibilă 78 de persoane, femei, copii şi bătrâni;
- La 28 aprilie, o rachetă antiradar de tipul „Haarm" a lovit o suburbie a Sofiei, provocând doar distrugeri;
- La 28 aprilie, a fost lovit cartierul de locuinţe Surdulica, rezultând 16 morţi şi zeci de răniţi;
- La 29 aprilie, au fost bombardate locuinţe din Vracar, suburbie a Belgradului, soldate cu 4 morţi, zeci de răniţi şi mari distrugeri;
- La 1 mai, o rachetă dirijată prin laser a lovit un autobuz pe un pod situat la nord de Pristina, fiind masacrate cumplit şi carbonizate 40 de persoane, printre care femei şi copii;
- La 3 mai, o bombă a lovit un autobuz între Peć şi graniţa cu Muntenegru, ucigând 20 de persoane;
- La 6 mai, aviaţia S.U.A. a bombardat un spital, ocazie cu care au fost ucişi 15 pacienţi;
- La 7 mai, 4 rachete de croazieră, lansate de la bordul unui avion american de bombardament strategic de tipul B-52 venind din Marea Britanie, au lovit clădirea Ambasadei R. P. Chineze din Belgrad, rănind 20 de diplomaţi şi membri ai familiilor acestora;
- La 14 mai, 50 de albanezi au fost ucişi şi alţii 50 grav răniţi, prin bombardarea satului Korisa, situat la aproximativ 65 km sud-vest de Pristina.

Toate aceste grave acte care au indignat şi zguduiit întreaga lume au fost găsite drept „scuzabile" şi de înţeles de către Casa Albă de la Washington şi Comandamentul Suprem al N.A.T.O. de la Bruxelles. În realitate, acestea sunt crime împotriva umanităţii.

În mod oficial, S.U.A. şi N.A.T.O. au admis că au suferit următoarele pierderi:

- Un avion „invizibil" F-117 A, doborât deasupra Iugoslaviei, probabil de rachete sârbeşti;
- Un avion F-16 căzut în Bosnia, ca urmare a lovirii acestuia de o rachetă;

- Un alt avion F-117 şi un avion A-10 de atac la sol avariate de focul artileriei antiaeriene sârbe, dar care au reuşit să aterizeze în teritoriul aliat;
- Mai multe avioane de cercetare tactică fără pilot

Fără a contesta superioritatea tehnologică şi numerică copleşitoare a atacatorului în raport cu un stat mic şi slab înarmat, o explicaţie esenţială o constituie rezistenţa minimă a sârbilor, voinţa politică a Belgradului de a nu crea o prăpastie între Iugoslavia şi lumea occidentală. Sârbii nu s-au bătut nici pe de parte aşa cum au făcut-o în cursul celui de-al doilea război mondial. Dacă S.U.A. şi N.A.T.O. ar fi recurs la o invazie terestră împotriva Iugoslaviei, situaţia ar fi fost cu totul alta. Atunci soldatul american şi cel din N.A.T.O. ar fi aflat cum ştie să se bată soldatul sârb.

Strategia politică şi militară a Serbiei

Situaţia politico-militară a Iugoslaviei din primăvara anului 1999 se aseamănă în multe privinţe cu cea a României din vara anului 1940. Atunci, România a fost târâtă, împotriva voinţei sale, la Viena, în faţa unui simulacru de arbitraj, în spatele căruia se afla puterea militară a celui de-al treilea Reich, şi pusă să semneze cedarea părţii de nord-vest a Transilvaniei, urmată de ocuparea militară a României de către trupele germane.

După aproape o jumătate de secol, situaţia se repetă în cazul „Iugoslaviei Mici" (Serbia şi Muntenegru), evident în alte condiţii, dar în esenţă, cu aceleaşi scopuri.

Pe fondul crizei etnice din provincia Kosovo, care durează de circa 150 de ani, dar care s-a acutizat în contextul crizei generale din fosta Iugoslavie, Serbia a fost târâtă, împotriva voinţei sale la Rambouillet, în Franţa, şi somată să semneze un acord, care de fapt era un dictat, având în spate forţa militară a S.U.A. şi N.A.T.O. Timp de două săptămâni, cât au durat aşa-zisele negocieri, Serbiei i-au fost puse în faţă două alternative: ori semnează „acordul", aşa cum a fost acesta redactat de S.U.A. şi N.A.T.O., ori riscă un război cu Occidentul.

Conducerea politică a Serbiei, în frunte cu Slobodan Miloşevici, pe postul de preşedinte al „Iugoslaviei Mici", a ales cea de-a doua alternativă, acceptând războiul cu S.U.A. şi N.A.T.O.

„Acordul de la Rambouillet", respins categoric de Belgrad, prevedea:

1. Retragerea trupelor, a forţelor de ordine şi a administraţiei sârbeşti din provincia Kosovo. (Exact ce i s-a impus şi României, prin „Dictatul de la Viena"). În decurs de 180 de zile, unităţile militare sârbeşti erau obligate să părăsească Kosovo, mai puţin un contingent de 2 500 de grăniceri, cu elementele lor de sprijin. Forţele de poliţie trebuiau să se retragă în decurs de un an.
2. Trupele străine de menţinerea păcii în Kosovo. Se prevedea a fi constituite din contingente multinaţionale acceptate de Consiliul de Securitate al O.N.U. şi puse sub comanda N.A.T.O. Aceste trupe urmau să aibă dreptul de mişcare liberă, de cazare, instruire, organizarea de aplicaţii etc. nu numai în provincia Kosovo, ci pe tot teritoriul Federaţiei Iugoslave. Cu alte cuvinte, după pierderea suveranităţii asupra provinciei Kosovo, Iugoslavia urma să accepte trupe de ocupaţie pe întregul său teritoriu. Acesta a fost primul motiv pentru care Serbia a refuzat să semneze „acordul".
3. Administrarea provinciei Kosovo. S-a prevăzut ca aceasta să fie asigurată de către Organizaţia de Securitate şi Cooperare Europeană (O.S.C.E.) în cooperare cu o „adunare kosovară" (un fel de parlament) cu o autonomie sporită.
4. Viitorul statut al provinciei Kosovo. Într-o formulare ambiguă s-a prevăzut ca provincia Kosovo să rămână parte integrantă a Iugosalviei, dar la sfârşitul unei perioade de trei ani, o conferinţă internaţională să adopte soluţia finală, prin organizarea unui referendum privind independenţa provinciei. În condiţiile în care populaţia provinciei Kosovo este în proporţie de 90 % formată din albanezi, rezultatul nu putea fi decât unul singur, adică desprinderea acesteia de Serbia.

Acesta a fost motivul fundamental pentru care Serbia a refuzat să semneze „acordul" de la Rambouillet.

În splendida lor ignoranţă în ceea ce priveşte cunoaşterea istoriei Balcanilor şi a popoarelor trăitoare în această parte bătută de soartă a Europei, americanii nu ştiu că pentru sârbi, provincia Kosovo reprezintă ceea ce este Ierusalimul pentru evrei sau Mecca pentru arabi. Dacă pentru americani, istoria nu contează, pentru că nu au aşa ceva, pentru naţiunile

din Balcani istoria contează enorm. În faţa istoriei, Slobodan Miloşevici nu va putea fi acuzat că a cedat provincia Kosovo, fără război.

În perioada care a trecut de la încetarea intervenţiei militare americane şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, fără acces la documentele de arhivă este dificil să se ajungă la o cunoaştere completă a strategiei politice avută în vedere de către Serbia, atunci când a acceptat confruntarea militară cu S.U.A. şi N.A.T.O. Această strategie, dedusă din modul de acţiune şi rezultatele obţinute, a făcut obiectul analizei în toate marile institute de studii politice internaţionale din aria euro-atlantică. Aprecierea personală este aceea că mai aproape de adevăr s-au dovedit a fi politologii din mediile academice, oameni cu înalte titluri ştiinţifice de pe lângă marile centre universitare americane şi europene.

Un om de ştiinţă integru, se lasă mai greu prins în plasa intereselor politice ale cercurilor guvernamentale conducătoare.

Din multitudinea materialelor studiate în legătură cu războiul din Kosovo, am considerat că cel elaborat de Institutul de Ştiinţe Politice şi de Securitate, condus de către profesorul universitar doctor Berry R. Posen, de pe lângă Institutul Tehnologic din Massachusetts, S.U.A., intitulat *Strategia politică şi militară a Serbiei în războiul pentru Kosovo*, apărut în luna mai 2000, ar putea fi printre cele mai aproape de adevăr.

Profesorul universitar B. R. Posen apreciază, pe bună dreptate, că experienţa de război a Serbiei va constitui pentru mult timp de acum încolo, o sursă de inspiraţie pentru toate naţiunile lumii care vor mai fi puse în faţa forţei sau a ameninţării cu folosirea forţei pentru a se supune voinţei politice a unor state puternice din punct de vedere militar sau a unor coaliţii militare. Politologul american este de părere că Serbia a acţionat în baza unei strategii politico-militare bine gândite, bazată pe o profundă cunoaştere a realităţilor şi care, în ciuda unei uriaşe disproporţii în raportul de forţe cu S.U.A. şi N.A.T.O., a obţinut rezultate surprinzător de bune. Obiectivele politice urmărite de Serbia, puţine la număr în confruntarea cu un adversar uriaş, au fost excelent susţinute de către sistemul naţional de apărare al ţării şi în primul rând de către armata sârbă.

În lumina rezultatelor politice obţinute de Serbia şi materializate în Acordul Militar Tehnic de la Kumanovo, prin care s-a ajuns la o soluţie negociată, opţiunea pentru război a Belgradului s-a dovedit a fi raţională. La această concluzie a ajuns marea majoritate a analiştilor politico-militari din lume. Teza privind „capitularea" lui Slobodan Miloşevici în faţa primului „război aerian victorios din lume" vehiculată de acoliţii cer-

cercurilor politice de la Washington şi Cartierul General al N.A.T.O., inclusiv din România, este falsă. *Serbia nu a capitulat.* La atingerea scopurilor politice ale războiului s-au raliat întreaga naţiune sârbă, inclusiv forţele politice din opoziţie susţinute de S.U.A. şi N.A.T.O.

În războiul pentru Kosovo a renăscut sentimentul naţional sârb, singura forţă viabilă care a stat la baza politicii statului, după destrămarea R.S.F. Iugoslavia şi prăbuşirea Partidului Comunist Iugoslav. Puterea acestui sentiment trebuie să fi fost formidabilă având în vedere colosul cu care se confrunta naţiunea sârbă. Precipitarea evenimentelor din Kosovo care aveau să ducă la război aparţine populaţiei albaneze şi Armatei de Eliberare din Kosovo pusă în mişcare de C.I.A. Ideea că sunt sprijiniţi de S.U.A. şi N.A.T.O. i-a încurajat pe insurgenţii albanezi, dincolo de orice proporţii, începând din anul 1998.

Misiunea celor 1 800 de observatori civili ai O.S.C.E. a eşuat deoarece, chiar în prezenţa acestora, A.E.K. şi-a sporit efectivele prin mobilizări forţate şi s-a înarmat masiv, devenind foarte agresivă. În condiţiile unei rebeliuni secesioniste, autorităţile sârbe au fost obligate să ia măsurile de rigoare.

Pretextul pentru atacarea Serbiei invocat de către S.U.A. şi N.A.T.O. l-a constituit descoperirea a 45 de cadavre ale combatanţilor A.E.K. lângă satul Racak, la începutul lunii ianuarie 1999.

Prin comparaţie, din surse americane se ştia că în ultimii doi ani premergători declanşării războiului pentru Kosovo, trupele turceşti masacraseră 37 000 de kurzi, dar S.U.A. şi N.A.T.O. nu au mişcat un deget, nu s-au repezit să bombardeze Turcia.

Sub dictatul S.U.A., Marii Britanii şi Franţei, la Rambouillet, în martie 1999, Serbiei i s-au impus condiţii inacceptabile care, în final s-ar fi încheiat cu ocuparea militară a întregii ţări. O naţiune care se respectă, indiferent de consecinţele imediate, nu putea accepta aşa ceva, iar sârbii sunt o naţiune eroică cu respectul de sine dezvoltat. Berry R. Posen concluzionează ferm în studiul menţionat, că sârbii aveau toate motivele din lume pentru a rezista cu arma în mână.

În cercurile politice din Occident, atât înainte de izbucnirea războiului, cât şi pe parcursul acestuia, s-au făcut aluzii cu privire la o eventuală împărţire a provinciei între sârbi şi albanezi.

Belgradul nu a făcut vreodată nici cea mai mică referire la o eventuală împărţire a provinciei Kosovo şi nici nu putea accepta oficial, prin tratat, aşa ceva. Prin aceasta s-ar fi creat un precedent extrem de pe-

riculos pentru întreaga Peninsulă Balcanică şi pentru Europa, în general. Oamenii politici sârbi au acceptat războiul fiind convinşi că într-o zi, N.A.T.O. va fi obligat să părăsească provincia Kosovo şi de aceea Serbia trebuie să se afle în poziţia politico-diplomatică cea mai avantajoasă pentru a reintra în posesia acesteia.

Adresându-se naţiunii sârbe, la 24 martie 1999, cu câteva ore înaintea declanşării agresiunii S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva ţării sale, Slobodan Miloşevici a spus: „Nu este vorba numai despre Kosovo, deşi această provincie este de o imensă importanţă pentru noi. Libertatea întregii noastre ţări este pusă sub semnul întrebării, iar Kosovo nu este decât o poartă prin care trupele străine urmăresc să pătrundă în întreaga ţară şi să ameninţe toate marile noastre valori. În Serbia există şi alte provincii cu minorităţi naţionale numeroase, precum Voivodina şi Sandjak. Dacă şi acestea vor deveni turbulente, vor sări S.U.A. şi N.A.T.O. în ajutorul lor pentru a le încuraja la secesiune?".

În afara acestor probleme vitale pentru Serbia se pune şi cea a Republicii Muntenegru pe care S.U.A. şi N.A.T.O. urmăresc să o separe de Serbia. Dacă s-ar fi acceptat prezenţa forţelor N.A.T.O. pe întregul teritoriu al Iugoslaviei, cum pretindea Acordul de la Rambouillet, toate acestea ar fi fost la bunul plac al forţelor de ocupaţie. Miloşevici sau oricare alt lider sârb nu putea oferi pe tavă asemenea facilităţi pentru S.U.A. şi N.A.T.O.

În concluzie, războiul pentru Kosovo nu a avut ca obiect evitarea unei „tragedii umanitare", cum s-a declarat, cu cinism la Casa Albă de către preşedintele S.U.A., W. Clinton, ci a vizat însăşi existenţa naţională şi statală a Serbiei.

La Rambouillet, Serbia a dat dovadă de suficientă flexibilitate acceptând în principiu un statut de autonomie sporită pentru provincia Kosovo. Ceea ce sârbii nu puteau accepta sub semnătura lor au fost aspectele militare legate de criza din Kosovo şi mai ales trecerea acestei provincii sub administraţia militară a N.A.T.O. Serbia s-a declarat de acord cu o prezenţă militară străină în Kosovo, dar numai sub auspiciile O.S.C.E. sau O.N.U.

Orice compromis raţional cu Belgradul a fost respins numai de S.U.A., subliniază politologul american Berry R. Posen.

În faţa adevăratei istorii, vinovată de izbucnirea războiului pentru Kosovo, care a bulversat nu numai Balcanii, ci întreaga Europă, au fost S.U.A., nu Serbia.

S.U.A. au avut în calculele sale un război împotriva Serbiei încă din perioada crizei militare din Bosnia-Herţegovina, respectiv 1994-1995, căutând doar pretextul pentru a-l declanşa.

În aprecierile lor, cum că Serbia nu va opune rezistenţă armată faţă de pretenţiile americane şi N.A.T.O., având în vedere raportul de forţe zdrobitoare în favoarea coaliţiei occidentale, analiştii de la C.I.A. au avut în vedere slăbiciunea economică şi militară a Federaţiei Ruse, precum şi sprijinul politico-diplomatic redus de care putea beneficia Serbia pe plan internaţional.

Conducerea de la Belgrad era conştientă de aceste slăbiciuni, dar hotărârea de rezistenţă s-a bazat pe alte considerente.

Atât la Pentagon, cât şi la Comandamentul Suprem al N.A.T.O., se ştia că Armata Serbiei, ca şi armatele Elveţiei, Finlandei şi Suediei, este de un tip deosebit, capabilă să producă dureroase pierderi unui invadator terestru. De teama unor mari pierderi în oameni, S.U.A. şi N.A.T.O. au renunţat la o invazie terestră a Serbiei, limitându-se la loviturile aeriene. S-a demonstrat, în ciuda propagandei zgomotoase americane, că un război nu poate fi câştigat numai de aviaţie, indiferent cât de „invizibilă" şi de sofisticată ar fi aceasta.

Analistul american Wayne E. Merry, directorul Consiliului Atlantic din Washington, într-o analiză preliminară a războiului pentru Kosovo dată publicităţii la începutul anului 2000, apreciază că armata iugoslavă a fost purtătoarea uneia dintre cele mai avansate doctrine militare din lume în ceea ce priveşte ducerea unui război de apărare împotriva unui inamic superior din punct de vedere tehnologic şi numeric. Iugoslavia avea în vedere un război cu armatele Tratatului de la Varşovia, în frunte cu cea sovietică, dar ironia soartei a făcut ca acest inamic să fie S.U.A. şi N.A.T.O., adică tocmai acele forţe care au sprijinit fosta Iugoslavie timp de 40 de ani.

Teritoriul Iugoslaviei a fost prevăzut cu un sistem foarte bine pus la punct de adăposturi şi lucrări subterane de apărare, comparabil cu cel al Elveţiei, ţara fiind pregătită pentru un război de apărare îndelungat, pe întreaga adâncime a teritoriului.

Conducătorii Serbiei au cunoscut foarte bine disensiunile existente în cadrul N.A.T.O. şi s-au folosit cu măiestrie de acestea. Ei au contat pe forţele politice de stânga din Europa, precum şi pe sprijinul diplomatic al Rusiei şi Chinei. Belgradul ştia că prelungirea conflictului şi distrugerile colaterale inevitabile ale aviaţiei S.U.A. şi N.A.T.O. vor adânci

divergenţele inter-occidentale şi vor crea o opinie în favoare Serbiei, la scară mondială, ceea ce s-a şi produs.

Teama că sute de mii de refugiaţi alungaţi de bombardamentele americane s-ar putea prăvăli peste statele Europei Occidentale a fost un alt motiv serios care i-a determinat pe liderii politici din Uniunea Europeană să preseze pentru o soluţie politică urgentă.

La Belgrad s-a ştiut cu exactitate că există limite politice puternice în ceea ce priveşte posibilitatea escaladării războiului aerian împotriva Serbiei, şi mai ales, în declanşarea unei invazii cu forţe terestre.

Strategia militară a Serbiei

Analiştii americani Berry R. Posen, Christopher Dicky, Rod Nordland, Mark Denis şi alţii au apreciat că între obiectivele politice urmărite de Serbia şi strategia sa militară a existat o deplină concordanţă. Strategia militară a Serbiei a avut în vedere două obiective fundamentale interconditionate şi anume:

- Câştigarea de timp prin prelungirea rezistenţei armate;
- Păstrarea libertăţii de acţiune a armatei şi forţelor de poliţie, pe toată durata războiului, mai ales în provincia Kosovo. În acest context militar, Rusiei i se rezerva rolul de erodare şi subminare a coeziunii N.A.T.O., de îndepărtare a Uniunii Europene de S.U.A. şi îndepărtarea intereselor S.U.A. în Balcani. Această strategie a dat rezultate.

Cu cât s-a prelungit mai mult războiul, cu atât iritarea, confuzia şi ceaţa de la Pentagon şi Comandamentul Suprem al N.A.T.O. de la Bruxelles s-au accentuat.

La 22 aprilie 1999, şeful Statului Major General al Armatei S.U.A., generalul Hugh Shelton, aflat sub influenţa unei totale confuzii, a declarat în faţa Congresului S.U.A. că l-a avertizat pe preşedintele W. Clinton asupra faptului că războiul aerian declanşat împotriva Iugoslaviei nu va da rezultate, iar Slobodan Miloşevici nu va negocia.

Lipsa de rezultate l-a determinat pe comandantul suprem al N.A.T.O., W. Clark, să ceară suplimentarea „Forţei Aliate" cu încă 300 de avioane şi 30 000 de rezervişti.

Un purtător de cuvânt al guvernului Germaniei declara la sfârşitul lunii aprilie: „cu fiecare civil sârb căzut victimă erorilor aviaţiei N.A.T.O., devine tot mai greu de susţinut participarea avioanelor germa-

ne la această campanie". Constatarea era valabilă pentru toate statele europene membre în N.A.T.O. care au luat parte la acest război, indiferent de numărul avioanelor.

Folosirea bombelor cu grafit având la bază aprobarea preşedintelui W. Clinton a constituit o imensă greşeală a Pentagonului, iar efectele morale s-au răsfrânt asupra întregii alianţe N.A.T.O. Scurtcircuitarea şi scoaterea din funcţiune a sistemului naţional de alimentare cu energie electrică al Serbiei, printre alte imense daune, au lăsat fără curentul necesar toate spitalele, unde au murit oameni pe masa de operaţie, au murit nou-născuţi în incubatoare şi mulţi alţii cărora nu li s-au mai putut aplica tratamente. Aceasta a constituit o odioasă crimă împotriva umanităţii, de care Tribunalul Internaţional de la Haga ar fi trebuit să se sesizeze din oficiu.

Dacă ar exista un gram de dreptate, atunci criminalii din războiul pentru Kosovo ar trebui căutaţi la Casa Albă, la Pentagon şi la Cartierul General al N.A.T.O. de la Bruxelles, şi nu în Balcani.

Analistul politico-militar american, Michael Hirsh a apreciat că prin durata rezistenţei opuse de Serbia în faţa ofensivei aeriene a S.U.A. şi N.A.T.O., aceasta a câştigat războiul în plan politic. Analistul american a evaluat la circa 600 000 numărul refugiaţilor albanezi din Kosovo, care au fugit atât de teama trupelor sârbeşti, dar mai ales de teama bombardamentelor aviaţiei S.U.A. şi N.A.T.O.

Infrastructura militară a Serbiei s-a dovedit indestructibilă. Depozitele de muniţii, de carburanţi, rezervele strategice de mobilizare, punctele de comandă şi centrele de transmisiuni au dispus de lucrări subterane puternice, au fost perfect camuflate şi dispersate. Protecţia şi dispersarea trupelor au atins cote la care comandanţii militari occidentali nu s-au aşteptat. La sfârşitul lunii aprilie, comandantul suprem al N.A.T.O., arogantul general american Wesley Clark, a fost obligat să recunoască public faptul că „foarte puţine din cele 400 de tancuri şi 400 de transportoare blindate ale trupelor sârbeşti din Kosovo au fost atinse".

Experţi ai C.I.A., într-un studiu preliminar asupra rezultatelor războiului pentru Kosovo, au recunoscut că nici un depozit de armament şi muniţii nu a fost lovit de aviaţia americană şi N.A.T.O., iar legăturile de comandă, control, comunicaţii şi informaţii (C.3 I.) ale armatei Serbiei au funcţionat fără întrerupere pe toată durata războiului.

În timpul războiului civil din Bosnia-Herţegovina din fosta Iugoslavie, sârbii au studiat modul de acţiune al aviaţiei americane şi N.A.T.O., au doborât un număr din aceste avioane şi s-au sustras cu măiestrie loviturilor acestora.

Surse guvernamentale britanice au făcut cunoscut că specialiştii militari sârbi au studiat în Irak modul de acţiune al aviaţiei americane în timpul războiului din Golful Persic şi au avut un intens schimb de informaţii cu militarii irakieni din trupele de apărare antiaeriană a teritoriului, cu şase luni de zile înainte de declanşarea operaţiei „Forţa Aliată".

Analistul american Philip Shenon scria în *New York Times* din aprilie 1999 că în urma studierii experienţei războiului din Golf şi a sprijinului primit din partea armatei irakiene, sârbii ştiau foarte multe despre modul de operare al Forţelor aeriene ale S.U.A., luând măsuri de contracarare. Sistemul apărării civile al Serbiei foarte bine construit, a constituit un alt motiv pentru care societatea sârbă nu a cedat sub loviturile aeriene americane şi ale N.A.T.O. Trupele de artilerie şi rachete ale armatei sârbe au obligat aviaţia inamică să acţioneze de la înălţimi mai mari de 5 000 m, cu precădere noaptea, ceea ce i-a redus din eficienţă.

O trăsătură fundamentală a bătăliei aeroterestre a fost aceea că bombardamentele efectuate de Forţele aeriene ale S.U.A. şi N.A.T.O. nu au reuşit să afecteze libertatea de acţiune a armatei sârbe. În ciuda faptului că trupele de rachete antiaeriene ale Serbiei au avut în înzestrare modele ruseşti vechi, datorită îmbunătăţirilor introduse la unităţile radiotehnice, acestea s-au comportat remarcabil. Obiectivul urmărit de aviaţia americană şi N.A.T.O. de a distruge cât mai rapid şi mai deplin sistemul apărării antiaeriene sârbesc a eşuat total. Datorită acestui fapt, „Forţa Aliată" compusă din cele mai moderne avioane din lume nu s-a putut prevala de libertatea de acţiune ca în Irak. Apărarea antiaeriană de pe tot cuprinsul Iugoslaviei, inclusiv trupele de rachete înzestrate cu sisteme S.A.-3 şi S.A.-6, au avut resurse de ripostă în fiecare dintre cele 78 de zile cât a durat războiul.

Statele membre în N.A.T.O. din Europa, participante la război, au acţionat cu maximă prudenţă şi de la mari înălţimi pentru a nu suferi pierderi. Aceasta, din cauză că sprijinul politic pentru război din aceste state era extrem de fragil. Orice pierdere putea duce la o retragere precipitată din război şi spulberarea „coeziunii" N.A.T.O.

Faptul că aviaţia americană şi cea a N.A.T.O. au acţionat pe toată durata războiului numai de la înălţimi medii şi mari este meritul apărării antiaeriene sârbe. Din patru misiuni de luptă consecutive ale aviaţiei americane, una era destinată lovirii unor elemente ale sistemului apărării antiaeriene. Rata focului trupelor de rachete antiaeriene ale Serbiei a fost de 10 la 30 de rachete în 24 de ore, până în cea din urmă zi a războiului.

Spulberarea unui mit

Specialiştii militari ai N.A.T.O. s-au aşteptat ca aviaţia aliată să înregistreze pierderea a zeci de avioane pe durata primei faze a operaţiei purtată pentru distrugerea sistemului apărării antiaeriene a Iugoslaviei. Probabil că aşa ar fi stat lucrurile, dacă trupele de rachete şi artilerie antiaeriane ale armatei sârbe ar fi acţionat aşa cum se aşteptau cei de la Pentagon şi de la cartierul general al N.A.T.O. Adevărul este că, timp de câteva zile, aviaţia S.U.A. şi cea a N.A.T.O. au căutat cu disperare ceea ce nu era de găsit şi au atacat în gol. Sistemul apărării antiaeriene al Serbiei nu s-a demascat.

Lovitura de trăsnet a survenit însă în seara zilei de 27 martie, când o unitate de rachete antiaeriene sârbeşti, înzestrată cu un tip de rachete ruseşti S.A.-3 vechi, din generaţia a doua, a doborât un singur avion, dar ce avion! Este vorba de un aparat de tipul F-117, cea mai înaltă culme a tehnicii aeronautice americane, pentru a cărui realizare s-au cheltuit trilioane de dolari şi care era considerat „indestructibil". Avionul F-117 doborât de modestele rachete sârbeşti făcea parte din Aripa 47 vânătoare-bombardament dislocată la baza aeriană Aviano din Italia. Avionul s-a prăbuşit în jurul orei 21.00, în regiunea Novi Sad, la aproximativ 40 km nord-vest de Belgrad. Vestea doborârii acestui avion a zguduit din temelii mitul invincibilităţii aviaţiei americane de ultimă oră, bazată pe tehnologia „Stealth" faţă de mijloacele de detecţie radar existente.

Avioanele F-117 „invizibile" au făcut adevărate ravagii pe durata războiului din Golful Persic, unde au executat 1 271 de misiuni de luptă fără ca vreun aparat să fi fost atins. Piloţii americani au avut o încredere totală în acest tip de aparat, încredere ce le-a fost spulberată de rachetiştii sârbi. În jurul acestui avion, americanii au păstrat un secret total, fiind interzis la export chiar şi pentru un vasal atât de fidel ca Marea Britanie, care de altfel l-a solicitat. Dacă nu a ajuns la englezi, cel mai probabil că

avionul F 117 doborât de sârbi a ajuns pe mâinile specialiştilor ruşi, spre furia Pentagonului.

Tamara „sparge avioane"

Pentru a mai reduce din efectele umilitoare generate de înfrângerea „tehnologiei invizibile" a S.U.A. într-o confruntare cu o minusculă ţară din Balcani precum Serbia, specialiştii militari americani din Departamentul Forţelor Aeriene au ieşit în public cu următoarele explicaţii:

- Avionul F-117 doborât a executat o misiune de luptă în condiţii meteo grele şi pentru a-şi putea lansa bombele dirijate prin laser a coborât sub nivelul plafonului de nori care era prea jos şi astfel aparatul s-a expus;
- Este posibil ca în momentul deschiderii trapelor de lansare a bombelor, părţi interioare din aparat, care nu dispun de tehnologie „Stealth", să fi intrat în fascicolul unei staţii radar sârbeşti;
- Datorită faptului că avionul evolua în condiţii de ploaie torenţială, se presupune că stropii de apă ricoşată de pe corpul avionului să fi reflectat unda electromagnetică a staţiei radar sârbeşti făcând posibilă lansarea unui număr de rachete antiaeriene din care una a lovit ţinta.

Cu siguranţă că toate aceste „explicaţii" s-ar putea constitui în tot atâtea vulnerabilităţi ale teribilului avion „invizibil" F-117, de care nu s-a ţinut seama, dar se va ţine în viitor.

Există însă şi alte explicaţii şi cauze pe care specialiştii militari americani le ocolesc în mod intenţionat şi le ascund faţă de opinia publică şi contribuabilul american de rând. Din surse britanice demne de încredere, printre care şi reputatul buletin *Jane's Defence Weekly* din 7 aprilie 1999, editat de Institutul de Studii Tehnico Militare Jane's din Marea Britanie, unul dintre cele mai documentate din lume, cu un sistem propriu de culegere de informaţii, rezultă că doborârea avionului F-117 s-a datorat cu totul altor cauze. Specialiştii militari englezi consideră că avionul F-117 nu a fost depistat întâmplător, ci în mod premeditat şi cu mare precizie de către o staţie de detecţie de tip pasiv denumită „Tamara", care se bazează pe calităţile „efectului Doppler Fizeau". Efectul este foarte cunoscut, staţia este puţin costisitoare, a fost proiectată şi realizată de specialişti cehi şi ruşi, nu emite nici un fel de radiaţii prin

care să se demaşte, în schimb recepţionează orice emisie a aparatelor de radionavigaţie de la bordul avioanelor inamice, al staţiilor radar ale acestora, precum şi a celor radio de identificare reciprocă între avioanele aceleiaşi armate. Avioanele aşa-zis „invizibile" nu pot zbura şi nu se pot orienta fără aparatura de radionavigaţie şi alte aparate de zbor, deci fără a emite. Tehnologia „Stealth", încorporată în avioanele de tip SR-71, F-117 şi B-2 „Spirit" este eficientă faţă de staţiile radar clasice. Acestea sunt descoperite cu uşurinţă de către avioanele de luptă moderne datorită fascicolului electromagnetic pe care îl emit şi pot fi lovite cu rachete anti-radar care se auto-dirijează pe unda reflectată şi distrug antena.

Englezii apreciază că avionul F-117 doborât la marginea satului sârbesc Bujenovici, pe care americanii îl vor trece probabil în istoria militară a aviaţiei S.U.A., a fost identificat de o staţie de tip „Tamara", aflată în dispozitivul apărării antiaeriene a Serbiei. Din date mai recente rezultă că trupele radio-tehnice iugoslave ar dispune de un număr de şapte staţii de detecţie „Tamara".

Efectele doborârii avionul „invizibil" F-117 în a treia zi a războiului pentru Kosovo vor fi mult mai mari decât sunt dispuşi specialiştii militari americani să admită. Extaziaţi de rezultatele obţinute de avioanele „invizibile" în războiul din Golful Persic, producătorii americani, în eforturile lor de descoperire a „armei absolute" cu care să domine lumea, au avut în vedere extinderea tehnologiei „Stealth" atât în domeniul construcţiei de nave de război, cât şi în cel al tehnicii blindate, respectiv tancuri şi transportoare blindate. Probabil că staţia „Tamara" din Iugoslavia îi va trezi la realitate, iar mirajul „tehnicii invizibile" se va risipi lăsând în urmă cheltuieli uriaşe care s-au făcut în zadar. Pe de altă parte, este evident că ruşii dispun de staţii de tip pasiv „Tamara" pentru detectarea avioanelor „invizibile", iar în viitor, aceste staţii vor fi diseminate în acele zone ale lumii în care se presupune că Forţele Aeriene ale S.U.A. au în vedere operaţii de tipul celei din Iugoslavia.

Americanii, infectaţi cu virusul tehnologiei galopante, ar putea să înveţe, în cele din urmă, că nu se pot produce sisteme de armament şi tehnică militară, indiferent de gradul lor de sofisticare şi de secretizare pentru care să nu se găsească, în timp, şi un antidot.

După dezastrul din 27 martie 1999, avioanele „invizibile" nu au mai operat în Serbia. În schimb, peste o mie de avioane foarte vizibile s-au năpustit asupra economiei Serbiei, imposibil de apărat, producându-i

pierderi imense. Aşa s-a răzbunat cea mai mare putere militară din lume pe o naţiune mică, ce şi-a apărat existenţa.

„Forţa Aliată" împotriva armatei sârbe

Potrivit concluziilor trase de analiştii militari occidentali, cuprinse în studiile apărute în cursul anului 2000, armata sârbă a urmărit trei obiective:

- Să descurajeze un atac cu forţe terestre ale S.U.A. şi N.A.T.O.;
- În cooperare cu trupele Ministerului de Interne, să atace şi să nimicească Armata de Eliberare din Kosovo (A.E.K.);
- Să organizeze expulzarea unui număr cât mai mare de albanezi din provincia Kosovo.

În cea mai mare parte, aceste obiective au fost atinse, mai puţin distrugerea totală a A.E.K., deoarece aceasta s-a retras în Albania, în spatele dispozitivului trupelor N.A.T.O., unde s-a refăcut.

Numărul combatanţilor albanezi din A.E.K. ucişi în lupte a fost estimat la 10 000 de oameni. În acţiunile de luptă cu secesioniştii albanezi au fost ucişi în jur de 300 de poliţişti şi militari, iar alţi aproximativ 300 au fost ucişi în urma acţiunilor aviaţiei S.U.A. şi N.A.T.O.

Cifrele date publicităţii de autorităţile americane, de Comandamentul Suprem N.A.T.O. şi de trupele străine care au pătruns în cele din urmă în Kosovo, în urma semnării Acordului Tehnic Militar de la Kumanovo, sunt foarte diferite şi contradictorii.

La 23 mai 1999, preşedintele S.U.A., W. Clinton, a declarat personal, în faţa naţiunii americane şi a întregii lumi, în marele cotidian *New York Times*, că aviaţia N.A.T.O. a distrus „două treimi" din tancurile şi transportoarele blindate şi „jumătate" din piesele de artilerie ale trupelor sârbe din Kosovo, adică 500-600 de sisteme de arme grele. Ruşinat de minciunile sfruntate ale şefului „unicei superputeri a lumii", la 10 iunie, Pentagonul corectează aceste exagerări împinse dincolo de orice proporţii, declarând oficial că în timpul operaţiei „Forţa Aliată", aviaţia N.A.T.O. a distrus sau avariat în jur de 40 de tancuri, 50 de transportoare blindate şi 60 de piese de artilerie şi aruncătoare. Cifrele cu pierderile Serbiei date publicităţii de către Comandamentul Suprem N.A.T.O. au fost prezentate integral într-un capitol anterior.

Interesante sunt declaraţiile generalului Pierre Seger, şeful Direcţiei Operaţii din Statul Major General al Franţei, care a vizitat zona de operaţii, din care rezultă că aviaţia americană şi aviaţia N.A.T.O. au reuşit să distrugă sau să avarieze mai puţin de 6 % din tehnica de luptă blindată a Corpului de armată sârb care a operat în provincia Kosovo. Corpul de armată sârb care a dus acţiuni de luptă în provincia Kosovo a avut în compunere două brigăzi de tancuri, o brigadă mecanizată şi o brigadă de artilerie. Pe baza acestei structuri s-a estimat că trupele terestre sârbe din provincia Kosovo, care au făcut obiectul atacurilor celor mai moderne avioane de luptă din lume, puteau avea în dotare 280 de tancuri, 80 maşini de luptă ale infanteriei, 250 transportoare blindate şi 400 piese de artilerie şi aruncătoare. Retragerea corpului de armată sârb din Kosovo s-a produs sub supravegherea militarilor britanici care au pătruns primii în provincie. În prezenţa a numeroşi corespondenţi de presă din Occident, militarii britanici au fost stupefiaţi de ordinea desăvârşită, de efectivele şi tehnica militară aproape intacte cu care s-au retras unităţile sârbe din Kosovo. De data aceasta, observatori militari calificaţi din trupele de cercetare aparţinând N.A.T.O. au numărat bucată cu bucată, 250 de tancuri, 350 de transportoare blindate şi 650 piese de artilerie şi aruncătoare care au părăsit provincia Kosovo. În urma acestora, cercetaşii britanici au descoperit trei carcase de tancuri distruse.

Analistul amerıcan Berry R. Posen relatează că trupele N.A.T.O. şi observatorii, în lunile următoare, au răscolit fiecare centimetru pătrat din pământul provinciei Kosovo în căutarea tehnicii şi armamentului „distrus" de aviaţia americană şi aviaţia N.A.T.O., dar n-au găsit nimic. Dacă s-ar fi găsit dovezile materiale ale „preciziei" loviturilor aviaţiei americane şi aviaţiei N.A.T.O., propaganda psihologică ar fi fost imensă.

Aviaţia americană, fără aliaţii din N.A.T.O., care în mod practic nu au mai participat la acţiuni de bombardament după consumarea primei etape a operaţiei „Forţa Aliată", a produs în schimb pierderi colosale economiei Serbiei, distrugând în mod barbar fabrici şi uzine, rafinării şi complexe chimice, centralele electrice, podurile principale, inclusiv podurile de peste Dunăre, lovind în interesele întregii Europe. Războiul pentru Kosovo şi starea generală deplorabilă din Balcani sunt cauza principală a scăderii continue a valorii monedei comune „Euro" în raport cu dolarul, peste care a mai căzut şi criza petrolului din luna septembrie 2000, provocată, după unele surse, tot de către S.U.A.

Adevăratele proporţii ale urmărilor economice cauzate de război au fost ascunse şi falsificate în mod sistematic prin uriaşa mass-media americană.

Pe toată durata războiului, de la primul sunet de alarmă din noaptea de 24 martie până în ziua semnării Acordului Tehnic Militar de la Kumanovo, la 3 iunie 1999, naţiunea sârbă, de la copii la veteranii de război, de la soldat la general, a avut un comportament de o demnitate şi un eroism cu totul ieşite din comun. Cetăţenii Serbiei au sfidat cele mai puternice forţe aeriene din lume, punându-şi în piept semnul ţintei şi protejând cu lanţuri umane vii, mari obiective de interes public. Năprasnicelor bombardamente ale aviaţiei americane, sârbii le-au răspuns cu concerte simfonice în pieţe publice.

Analiştii politico-militari oneşti de pretutindeni au ajuns la concluzia că în acest ultim război interstatal al secolului XX desfăşurat în Europa, cel mai inegal din istoria civilizaţiei, naţiunea sârbă a opus o rezistenţă nobilă, minimă. Sârbii au gândit în viitor şi nu au dorit să se creeze o prăpastie între ei şi naţiunile vest-europene împinse în acest război. Cu alte cuvinte, sârbii nu s-au bătut. Pe toată durata celor unsprezece săptămâni de bombardamente, sârbii s-au apărat, stând fermi, mai ales prin rezistenţă prelungită, în faţa infernalei maşini de război aerian a S.U.A. şi N.A.T.O.

Manifestaţiile sârbilor din statele vest-europene şi din S.U.A. s-au caracterizat printr-un înalt civism, în ciuda „avertizărilor" C.I.A. că aceştia vor declanşa acte de terorism, mai ales pe teritoriul S.U.A.

Dimensiunea psihologică a războiului

Pe parcursul celor peste 40 de ani de Război rece, cu spiritul american întreprinzător şi cu marile resurse de care dispune, S.U.A. şi-au clădit o adevărată industrie în domeniul războiului psihologic sau de propagandă specială, cum mai este cunoscut acesta. Atât în cadrul armatei S.U.A., cât şi în cadrul C.I.A., există unităţi şi formaţiuni specializate în organizarea şi ducerea operaţiilor de război psihologic la scară globală, în strânsă cooperare cu mijloacele mass-media particulare civile.

Americanii s-au specializat în acţiunile de război psihologic, mai ales după cel de-al doilea război mondial, când au apelat la specialiştii nazişti germani din fostul Minister al Propagandei condus de celebrul dr. Joseph Goebbles.

De această acțiune s-a ocupat inițial Henrry Kissinger (de origine evreu), care în anii când la Casa Albă s-au aflat președinții Richard Nixon și Jimmy Carter, a deținut înaltele funcții de ministru de Externe și de consilier prezidențial pentru problemele securității naționale. Propaganda psihologică americană a vizat toate elementele componente ale societății sârbe atât civile, cât și militare. În mediile sociale din S.U.A. și Europa de Vest, aceasta a urmărit crearea unei stări de spirit aprobative față de război, prezentându-i pe sârbi drept barbari și criminali, iar pe albanezi drept „victime nevinovate".

O mare parte a focului în războiul psihologic purtat de S.U.A. împotriva Iugoslaviei a fost concentrat asupra președintelui Slobodan Miloșevici. Demonizarea conducătorilor politici de stat care nu fac jocul intereselor S.U.A. este o practică veche la americani. Dictatori odioși, călăi ai propriilor popoare precum generalul Augusto Pinochet în Chile, generalul Pak Cijian Hi în Coreea de Sud, Ferdinand Marcos în Filipine, generalul T.N.I. Suharto în Indonezia, din ordinul căruia au fost asasinați peste 2 milioane de oameni, generalul Francesco Franco în Spania, Ngo Dinh Diem, călăul Vietnamului de Sud, și toată suita de dictatori militari sângeroși din America de Sud și America Centrală au fost onorați cu titluri de „mari prieteni ai Statelor Unite ale Americii", pentru serviciile aduse intereselor S.U.A., unii fiind chiar agenți plătiți ai C.I.A.

Președintele Iugoslaviei, Slobodan Miloșevici, pentru „vina" de a se fi opus procesului de dezmembrare a R. S. F. Iugoslavia, precum și a Republicii Serbia, pentru că și-a condus națiunea și armata în superba rezistență împotriva agresiunii aeriene americane și a N.A.T.O. din primăvara anului 1999, a fost etichetat drept „criminal de război" și „asemănat" cu Adolf Hitler.

În această campanie de propagandă neagră a fost angrenat însuși fostul președinte al S.U.A., W. Clinton, cel judecat de către Congresul american pentru minciună și imoralitate și care, în timpul războiului din Vietnam, a fost în postură de dezertor.

Pentru a-și face cât mai credibilă propaganda antisârbească și anti-Miloșevici, C.I.A. și organismele de război psihologic ale Pentagonului au apelat la personalități cu mare popularitate în mass-media, printre care și la Elie Wiesel, celebru în lumea evreilor, laureat al premiului Nobel pentru pace în 1986, născut în România.

Într-un articol publicat de *News Week* din 12 aprilie 1999, E. Wiesel, celebru pentru modul in care a demascat crimele naziste în

lagărele de exterminare în masă, face eforturi pentru a justifica intervenţia militară a S.U.A. şi a N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, în condiţiile în care imensa majoritate a lumii a taxat-o drept ilegală şi inumană. În argumentele sale de „ordin umanitar" în favoarea agresiunii, domnul Elie Wiesel „trece cu vederea" faptul că acea criză din Kosovo era în realitate un război civil de secesiune pe criterii etnice, care viza integritatea teritorială a Serbiei şi faţă de care sârbii şi Slobodan Miloşevici nu au reacţionat altfel decât orice alt stat al lumii care a trecut prin astfel de situaţii.

Printr-o astfel de experienţă au trecut şi S.U.A., în perioada 1861-1865, când statele sudiste au încercat să se rupă de federaţie, pornind un război civil împotriva statelor din nord. În timpul acestui război, purtat cu o cruzime ieşită din comun, aşa cum sunt de regulă războaiele civile, şi-au pierdut viaţa 600 000 de americani, iar câteva milioane au fost mutilaţi.

Realitatea demonstrează că tot ceea ce pune domnul Elie Wiesel pe seama sârbilor în raport cu albanezii din provincia Kosovo, săvârşesc autorităţile civile şi armata Israelului împotriva populaţiei palestiniene, sub ochii întregii lumi, aşa cum au demonstrat-o şi evenimentele sângeroase din septembrie-octombrie 2000. Se vede de departe că reputatul militant evreu nu ştie sau se preface a nu şti nimic despre istoria şi comportamentul albanezilor din Peninsula Balcanică de-a lungul ultimelor secole şi pe timpul celor două războaie mondiale şi nici în ultimii 50 de ani.

În faţa istoriei, Slobodan Miloşevici nu este un „criminal de război" mai mare decât George Washington, care a purtat un război de gherilă împotriva ordinii engleze legitime din coloniile americane, şi nici decât Abraham Lincoln, care a nimicit armata sudistă şi a distrus până la temelie oraşele şi satele statelor rebele din sud. În războiul civil american de secesiune, atrocităţile, execuţiile în masă, violurile, incendierile, împuşcarea prizonierilor, au fost reguli şi nu excepţii. Au lipsit doar presa şi televiziunea pe care le avem azi ca să le facă publice. Aşa că, nici domnul E. Wiesel şi nici alţii nu au dreptul moral să-i judece nici pe sârbi şi nici pe preşedintele lor din timpul războiului pentru Kosovo.

Dacă vom adăuga la aceste adevăruri istorice, alte adevăruri mai recente, cum ar fi comportamentul armatei S.U.A. în războiul din Vietnam, din perioada 1961-1975 cu bombardamentele de tip „covor de bombe", bombele cu bile şi cu napalm, substanţele chimice pentru defoliere, execuţiile în masă şi lagărele de exterminare denumite „sate strategi-

ce", obrazul subţire al domnului laureat Elie Wiesel şi al tuturor celor care au găsit „legală şi necesară" intervenţia militară a S.U.A. şi a N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei ar trebui măcar să roşească.

Ar fi interesant de ştiut cum a calificat domnul E. Wiesel, în propria-i conştiinţă, bombardarea de către aviaţia americană a postului naţional de radio şi de televiziune sârb de la Belgrad? Au ajuns oare bombele dirijate prin laser şi rachetele de croazieră „argumente" în disputele de idei? Dar încălcarea de către S.U.A şi N.A.T.O. a tuturor normelor dreptului internaţional, a Cartei O.N.U., prin declanşarea agresiunii aeriene, oare cum a fost calificată de către marele umanist E. Wiesel?

Această lipsă de respect faţă de dreptul internaţional, de convenţiile şi tratatele care stau la baza ordinii politice mondiale nu a fost de natură să submineze încrederea sutelor de milioane de oameni din fosta lume comunistă în însăşi esenţa democraţiei care se bazează tocmai pe supremaţia legii? Mă tem că da!

Comandamentul pentru Operaţii Speciale (S.O.C.O.M.) din cadrul armatei S.U.A. a efectuat neîntrerupt, ziua şi noaptea, acţiuni cu caracter psihologic, în toate cele 11 săptămâni cât a durat agresiunea aeriană a S.U.A. şi a N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei. Aripa 193 Operaţii Speciale (echivalentă cu regimentul de aviaţie) dislocată în Italia a transmis non-stop emisiuni speciale radio cu efecte psihologice.

Pentru a obţine o audienţă şi efecte maxime, emisiunile radio au fost transmise prin staţii de emisie aflate la bordul unor avioane speciale de tipul E.C.130 E/P.R. S.U.A. dispune de un număr de 6 asemenea avioane, singurele din lume, cu care operează în zonele de interes maxim pentru S.U.A. aflate în criză. S.O.C.O.M. a folosit şi metode clasice de război psihologic cum este aruncarea de manifeste din avion, prin care populaţia Serbiei era instigată „să se răscoale" împotriva preşedintelui Miloşevici. Asupra Belgradului, la Novi Sad şi asupra altor centre şi garnizoane importante au fost aruncate din avion peste 20 de milioane de manifeste.

Redăm în traducere integrală conţinutul unui „manifest" aruncat din avioanele americane specializate, adresat militarilor din armata iugoslavă care operau în provincia Kosovo:

„Atenţie, militar al Armatei Iugoslave!

Tu te poţi ascunde, dar forţele N.A.T.O. tot te vor vedea.

Dacă vei mai rămâne în Kosovo, vei fi ucis cu siguranţă.

Părăseşte-ţi unitatea, abandonează-ţi armamentul şi pleacă din Kosovo imediat!

Dacă te vei decide să rămâi, forţele N.A.T.O. te vor ataca încontinuu cu cele mai variate sisteme de arme ale multor naţiuni, de pe pământ, din aer şi de pe mare.

Încetează să mai execuţi ordinele lui Miloşevici de a comite genocid şi alte atrocităţi împotriva civililor din Kosovo.

Tu eşti răspunzător pentru propriile tale acţiuni şi, în cele din urmă, vei fi tras la răspundere.

Alegerea este a ta!".

În afara acestor manifeste cu caracter insolent, emanaţie a unor minţi cultivate la şcoala gangsterismului politic, gata să ucidă când nu-şi pot atinge altfel scopurile, S.O.C.O.M. a mai desfăşurat şi alte operaţiuni psihologice clandestine pe teritoriul Iugoslaviei, cu precădere în Kosovo.

Mai mult de 60 % din conţinutul acţiunilor de război psihologic au fost concentrate asupra armatei iugoslave. Prin conţinutul lor, manifestele răspândite în timpul operaţiei „Forţa Aliată" pun în lumină profilul psihologic atroce al autorilor acestora, tupeul şi agresivitatea ieşite din comun, dorinţa de a semăna groaza în suflete celor care li se opun. Militarului sârb nu i se lăsa nici o şansă. Ori era ucis cu cele mai sofisticate arme, ori era băgat în puşcărie după ce Kosovo urma să fie ocupat de armatele N.A.T.O. Este demn de reţinut faptul că „manifestul" prezentat mai sus a fost publicat în buletinul informativ *Jane's Defence Weekly* din 28 aprilie 1999, din Marea Britanie.

Propaganda specială americană din perioada războiului pentru Kosovo a vizat şi scopuri mercantile la scară globală. În acest cadru, toate mijloacele mass-media din S.U.A. au dus o imensă campanie de popularizare a mijloacelor ultra-sofisticate, ultra „precise" de lovire aparţinând aviaţiei americane lansând totodată şi teza existenţei unui „mare decalaj tehnologic" între S.U.A. şi aliaţii săi din Europa Occidentală, membrii în N.A.T.O. Această campanie, favorizată de război, se înscrie în bătălia acerbă dintre S.U.A. şi Uniunea Europeană pentru pieţele de armament ale lumii. Presupusul „decalaj tehnologic" ar fi trebuit, în concepţia americană, să-i determine pe europeni să cumpere masiv sistemele americane de arme ultramoderne, precum avioane, bombe dirijate prin laser şi sateliţi, rachete de croazieră etc. Acest lucru nu s-a produs nici pe departe. Reacţia marilor state din Uniunea Europeană a fost exact inversă faţă de cea la care se aşteptau producătorii de armament din S.U.A. Piaţa Europei

Occidentale de armament, în curs de integrare, se închide tot mai mult în faţa concurenţei S.U.A., iar marile companii producătoare de tehnică militară din Uniunea Europeană au realizat fuziuni spectaculoase, creând giganţi industriali capabili să dea replici la toate sistemele de arme produse în S.U.A. Printre altele, Germania a trecut la realizarea propriului sistem de cercetare şi dirijare prin sateliţi pentru a nu mai depinde în nici un fel de sistemul american.

După încetarea războiului pentru Kosovo, pentru a diminua din efectele politice negative şi a se sustrage oprobriului opiniei publice internaţionale, propaganda psihologică americană s-a străduit să pună întreaga răspundere pentru acest război exclusiv pe seama N.A.T.O.

Adevărul incontestabil pe care autorităţile americane încearcă să-l ascundă este acela că răspunderea pentru declanşarea războiului aerian împotriva Iugoslaviei şi ducerea acestui război aparţin în cea mai mare măsură S.U.A. şi nu N.A.T.O. Imensa majoritate a analiştilor politico-militari din aria euro-atlantică au văzut în războiul pentru Kosovo un război american purtat sub paravanul N.A.T.O.

Analistul american, Jonathan G. Clarke de la Institutul Cato de Studii Strategice din Washington, în cartea *Victoria goală a N.A.T.O.*, apărută în cursul anului 2000, la pagina 155 demonstrează că: „Avioanele şi navele de război americane au lansat asupra Iugoslaviei 95 % din rachetele de croazieră, 80 % din totalul bombelor dirijate prin laser şi prin satelit, au executat 80 % din totalul misiunilor de bombardamente aeriene şi 90 % din misiunile de cercetare radioelectronică". Potrivit informaţiilor conţinute în buletinul anual *Strategic Survey 2000*, al Institutului de Studii Strategice din Londra, în cadrul operaţiei „Forţa Aliată" au fost executate 38 000 de ieşiri avion, din care 10 424 pentru misiuni de bombardament. Asupra teritoriului Serbiei au fost lansate 23 000 de bombe şi rachete. Aceste date statistice extrem de relevante, confirmate şi din alte surse, demonstrează că războiul pentru Kosovo a fost un război al Statelor Unite ale Americii. Pe lângă caracterul său anti-iugoslav, acesta a avut şi un puternic caracter anti-european, lovind în puterea şi interesele economice ale Uniunii Europene.

Un alt aspect surprinzător, care ţine tot de domeniul propagandei psihologice, este tăcerea de mormânt, la ordinul Casei Albe, pe care C.I.A. a aşternut-o peste evenimentele din primăvara anului 1999 legate de războiul pentru Kosovo. Aceasta este cea mai elocventă dovadă că cercurile politice conducătoare din S.U.A. nu sunt mulţumite de rezultate-

le acestui război, cu tot caracterul său de groază şi teroare pe care i l-au imprimat „bombele zburătoare", „bombele cu grafit" şi rachetele de croazieră folosite de aviaţia americană.

Iuţeala cu care marile state din Europa de Vest, în special Franţa şi Germania, au reacţionat pentru a ajuta Iugoslavia după ieşirea din viaţa politică a lui Slobodan Miloşevici, demonstrează că Uniunea Europeană doreşte să ofere compensaţii materiale şi morale acestei ţări în urma agresiunii la care a fost supusă pe nedrept. Este o modalitate prin care Occidentul îşi recunoaşte vinovăţia faţă de naţiunea sârbă.

Rolul Federaţiei Ruse în războiul pentru Kosovo
Trezirea „Ursului"

Ultimul deceniu al secolului XX a fost catastrofal pentru naţiunea rusă. Aceasta a trebuit să înghită pastile extrem de amare precum:

- Pierderea tuturor poziţiilor strategice pe o adâncime de 1 500-2 000 km, de la fosta graniţă intergermană, spre est;
- Dizolvarea Tratatului de la Varşovia şi a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (C.A.E.R.);
- Dezmembrarea U.R.S.S. şi pericolul potenţial al dezmembrării chiar şi a Federaţiei Ruse;
- Căderea economică continuă şi creşterea dependenţei de instituţiile financiare internaţionale;
- Extinderea N.A.T.O. prin acapararea unor poziţii strategice înaintate, mai ales a „culoarului polonez" folosit de Napoleon Bonaparte în secolul XIX şi de Adolf Hitler în secolul XX pentru invadarea Rusiei. Nimeni în lume nu poate garanta că S.U.A. şi N.A.T.O. nu urmăresc acelaşi scop în secolul XXI.

Alexis de Tocqueville, referindu-se la fenomenul război a scris: „Mai întotdeauna războiul lărgeşte orizontul minţii oamenilor şi le înalţă caracterul". Acest adevăr s-a verificat şi în cazul războiului pentru Kosovo, atât pentru naţiunile din Balcani, cât şi pentru naţiunea rusă, care s-a trezit brusc din letargie.

Sondajele de opinie efectuate de specialişti occidentali au indicat faptul că 95 % din populaţia Federaţiei Ruse a fost împotriva războiului dus de către S.U.A. şi N.A.T.O. Pe acest fond, s-a produs o puternică slăbire a influenţei forţelor pro-occidentale de pe scena politică din Rusia. Opinia publică din Rusia şi din sud-estul Europei nu a mai avut nevoie de

alte argumente pentru a se convinge că blocul militar N.A.T.O. dominat de S.U.A. este într-adevăr o coaliţie agresivă.

Hotărârea luată la Washington, la 24 aprilie 1999, privind implicarea N.A.T.O. în acţiuni militare în afara zonei sale de responsabilitate a întărit şi mai mult această convingere. În acest plan, din punct de vedere politico-diplomatic, Rusia a marcat puncte preţioase în favoarea sa.

În cele 78 de zile de război, diplomaţia rusească a exploatat la maximum şi cu remarcabile succese încălcarea de către S.U.A. şi N.A.T.O. a prevederilor Cartei O.N.U. prin declanşarea ilegală a ofensivei aeriene împotriva Serbiei. Cea mai umilitoare situaţie pentru Rusia, în viziunea comentatorilor oficiali americani, ar fi fost incapacitatea acesteia de a acorda ajutor militar Serbiei.

Părerea analiştilor politico-militari occidentali realişti a fost însă cu totul alta. Reacţia moderată a Federaţiei Ruse faţă de agresiunea S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Serbiei se explică prin faptul că aceasta nu a reprezentat o ameninţare directă la adresa securităţii sale.

Consider că dacă Federaţia Rusă ar fi reacţionat violent şi s-ar fi implicat direct în conflict, aceasta ar fi căzut într-o imensă capcană strategică întinsă de cercurile politice ultraconservatoare din S.U.A. Tocmai acest lucru a fost urmărit şi dorit la Casa Albă, la C.I.A. şi Pentagon. O reacţie militară din partea Rusiei ar fi dus la subminarea relaţiilor dintre aceasta şi Uniunea Europeană la „remilitarizarea" raporturilor dintre Rusia şi Occident, ar fi fost un argument în favoarea menţinerii N.A.T.O., ar fi pus bazele unui nou Război rece, dorit cu ardoare de cercuri interesate din S.U.A. Obiectivul strategic fundamental al Federaţiei Ruse îl constituie refacerea sa economică şi tehnologică şi nu reluarea conflictului militar cu Occidentul, aşa cum se doreşte la Washington. După eşecurile catastrofale din anii 1989-1991, ruşii s-au convins că fără o bază economică dezvoltată, puterea militară este efemeră.

După unele estimări ale specialiştilor britanici, circa 50 % din maşinile şi tehnologiile industriei ruseşti necesită a fi înlocuite, iar în industria petrolului şi în cea chimică, acest procent se ridică la 60 la sută. În ultimul deceniu al secolului XX, economia Rusiei a coborât continuu, în timp ce în S.U.A. şi Uniunea Europeană aceasta a crescut.

Situaţia economică dezastruoasă a Rusiei s-a răsfrânt, cum era şi firesc, şi asupra puterii sale militare. Au fost afectate grav mobilitatea strategică a armatei, înzestrarea cu sisteme de lovire de înaltă precizie, mijloacele de cercetare şi sistemul de comandă şi control. Războiul pen-

tru Kosovo a schimbat însă radical atitudinea opiniei publice ruse față de nevoile de înzestrare ale armatei.

Cu toate slăbiciunile sale, atâta timp cât dispune de forțe nucleare strategice cu care poate spulbera orice superputere sau coaliție militară imaginabilă din lume, precum și de un loc în Consiliul de Securitate, Federația Rusă nu poate fi ignorată. Cât privește decăderea economiei rusești, aceasta nu poate dura o veșnicie. Deținând între 60 și 85 % din materiile prime ale lumii, Rusia va reveni, cel mult în 15-20 de ani în rândul marilor puteri economice și militare ale lumii.

Japonia, cu toată economia și tehnologia ei dezvoltate, este mult mai vulnerabilă decât Rusia, depinzând de importurile de materii prime în proporție de 95 la sută.

Puțini sunt cei care știu că industria Germaniei și în general a Uniunii Europene funcționează în proporție de peste 30 % cu gaze și petrol furnizate de Federația Rusă. Pentru Uniunea Europeană, relațiile economice cu Rusia au devenit mult mai importante decât existența N.A.T.O. și expansiunea spre est a acestui bloc militar.

Cât privește dezmembrarea Federației Ruse, „visul de aur" al C.I.A. și Pentagonului, implicate până pese cap în conflictul din zona Caucazului, pe care ar dori s-o scoată de sub controlul Rusiei în scopul de a-și deschide cale liberă spre marile rezerve de petrol din bazinul Mării Caspice, se poate răspunde printr-o cugetare: „Nu mor caii când vor câinii".

Rezervele de petrol din bazinul Mării Caspice sunt evaluate la 131 de miliarde de tone. Rezervele din Siberia sunt și mai mari. După epuizarea rezervelor din Orientul Mijlociu, iar ziua aceea nu este prea îndepărtată, națiunile europene, și nu numai, vor sta la rând cu bidoanele în mână la petrolul rusesc. Capitalele europene occidentale știu acest lucru, așa cum îl știe și Moscova. Aceasta poate fi și unul dintre motivele pentru care statele Uniunii Europene, în frunte cu Germania, au procedat la o infuzie de capital în Federația Rusă care, între anii 1992-1999, s-a ridicat la circa 90 de miliarde de dolari S.U.A.

În noiembrie 2000, cu prilejul vizitei la Paris și Bruxelles a președintelui Vladimir Putin, între Rusia și Uniunea Europeană s-a semnat un acord pe 25 de ani privind exploatarea în comun a resurselor de petrol și gaze rusești. Urmarea imediată a fost creșterea cursului Euro care, în tot timpul anului 2000 a scăzut în raport cu dolarul.

După aprecierile lui Michael Steiner, consilierul principal pentru problemele de politică externă şi de securitate al cancelarului Germaniei, domnul Gerhard Schröder, ceea ce l-a determinat pe Slobodan Miloşevici să-şi retragă trupele din provincia Kosovo nu au fost pierderile suferite de armata iugoslavă şi nici distrugerile provocate de aviaţia americană economiei sârbe, ci în primul rând, convingerea că Rusia nu-şi va pune în pericol relaţiile şi interesele sale legate de Uniunea Europeană pentru salvarea Serbiei şi a regimului său politic.

Se mai ştie, printre altele, că S.U.A. şi N.A.T.O. şi-au putut permanentiza prezenţa militară în Balcani numai prin votul favorabil al Rusiei în Consiliul de Securitate al O.N.U. Acest lucru s-a repetat şi în cazul pătrunderii trupelor N.A.T.O. în Kosovo.

Alianţei militare N.A.T.O., dominată de S.U.A., chiar dacă dispune de o imensă superioritate în resurse economice şi forţe militare convenţionale, nu-i va fi deloc uşor să se lanseze în acţiuni militare în afara zonei sale de responsabilitate, cum au fost cele din Bosnia-Herţegovina şi Kosovo, atât din cauza disensiunilor interne tot mai evidente dintre „aliaţi", cât şi din cauza opoziţiei Federaţiei Ruse. Numai „forţa reziduală" a Rusiei, amplificată de propaganda C.I.A., mai justifică perpetuarea existenţei N.A.T.O. şi nimic altceva.

Un alt adevăr fundamental este acela că N.A.T.O. nu este instituţia potrivită pentru integrarea Federaţiei Ruse în Occident. N.A.T.O. rămâne ceea ce a fost dintotdeauna – un instrument al dominaţiei S.U.A. asupra Europei de Vest şi o infernală maşină de război îndreptată prioritar împotriva Rusiei.

Singura instituţie capabilă să integreze Rusia în structurile economice şi de securitate occidentale este Uniunea Europeană. Parisul, Berlinul şi Moscova ştiu bine acest lucru şi acţionează în consecinţă. Cei care „forţează" porţile N.A.T.O. merg împotriva cursului firesc al istoriei.

Reacţiile Rusiei faţă de agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei au fost în deplină concordanţă cu puterea economică şi militară a acesteia, adică precaute şi moderate, şi mai ales, cu interesele Rusiei în relaţiile cu Uniunea Europeană. Astfel, primul- ministru rus, aflat în avion, în drum spre Washington pentru negocieri cu Fondul Monetar Internaţional, la aflarea ştirii începerii bombardamentelor asupra Iugoslaviei, a ordonat întoarcerea la Moscova a avionului. Boris Eltîn a etichetat bombardamentele drept barbare şi a făcut chiar aluzie la armele nucleare. În acelaşi timp, Rusia nu a încurajat în nici un fel Belgradul că

ar putea conta pe sprijin militar din partea sa. Această stare de lucruri a încurajat S.U.A. şi N.A.T.O. să prelungească bombardamentele.

Autorităţile de la Moscova şi-au îndreptat tot focul propagandistic în special împotriva N.A.T.O. Reprezentanţii permanenţi ai N.A.T.O. au fost expulzaţi, iar legăturile cu Comandamentul Suprem al N.A.T.O. de la Bruxelles au fost întrerupte. Contingentul militar rus din cadrul S.F.O.R. în Bosnia-Herţegovina a întrerupt colaborarea cu N.A.T.O.

Germania, Italia şi Grecia au fost primele state din N.A.T.O. care au încurajat Rusia să se implice în găsirea unei soluţii politice pentru încetarea războiului. Încă de la începutul lunii aprilie 1999, Moscova şi Berlinul au intrat într-un contact strâns, atât pe linie oficială, deschisă, cât mai ales pe căi subterane, ale serviciilor secrete. Astfel, la 7 aprilie, fără a se consulta cu Washingtonul, ministrul de Externe al Germaniei atribuie Rusiei rolul găsirii unei soluţii paşnice a războiului pentru Kosovo. Influenţa Rusiei în rândul statelor membre ale N.A.T.O. şi în special asupra Germaniei, cel mai puternic stat din Europa, a surprins cercurile politice de la Washington. La 14 aprilie, fostul prim-ministru al Rusiei, Viktor Cernomîrdin, a fost numit de către Boris Elţîn drept împuternicit special pentru Balcani, măsură agreată de Germania şi alte state vest-europene.

Pe măsura prelungirii bombardamentelor executate cu precădere de către aviaţia S.U.A., opoziţia faţă de război s-a amplificat în toate statele din Europa. La 24 aprilie s-au declanşat ample manifestaţii împotriva războiului în Germania şi Italia. Până şi Ungaria, primită în N.A.T.O. la 24 aprilie 1999, s-a opus unei intervenţii militare cu trupe terestre în Iugoslavia. Este cât se poate de clar că Ungaria face cauză comună cu Germania şi nu cu S.U.A. La grupul de state N.A.T.O. care optau pentru încetarea bombardamentelor şi găsirea unei soluţii politice cât mai urgente s-a alăturat şi Franţa.

Strobe Talbot, adjunct al secretarului de stat al S.U.A., a declarat în mod oficial, că, dacă războiul pentru Kosovo ar fi continuat, „solidaritatea N.A.T.O. nu s-ar mai fi putut menţine". Bombardarea de către aviaţia americană, la 7 mai 1999, a Ambasadei R. P. Chineze de la Belgrad a fost o greşeală colosală comisă de C.I.A. şi Pentagon. Aceasta a alimentat şi mai mult atitudinea anti-americană, anti-N.A.T.O. şi, în general, împotriva războiului la scară globală.

Aceasta l-a încurajat pe S. Miloşevici să reziste în continuare, în speranţa divizării şi mai mult a N.A.T.O. şi a obţinerii unor condiţii poli-

tice favorabile Serbiei la viitoarele negocieri de încetare a războiului. Din nou, calculele Belgradului s-au dovedit realiste.

În disperare de cauză şi pentru a forţa Serbia să capituleze, cu de la sine putere şi fără nici o legătură cu aliaţii săi din N.A.T.O., S.U.A. au trecut, începând cu 13 mai, la intensificarea bombardamentelor. În ultimele patru săptămâni ale războiului pentru Kosovo, intensitatea bombardamentelor a fost dublă faţă de cea din primele şapte săptămâni, adică de la 200 de ieşiri în medie pe zi, la 500 de ieşiri avion. La 23 mai, preşedintele S.U.A., W. Clinton, ameninţă Iugoslavia cu o invazie a forţelor terestre, dar nici Belgradul şi nici o altă capitală din Europa nu l-a luat în serios. Spaţiul de manevră al Administraţiei Clinton în Balcani, în calitate de „aliată a albanezilor", s-a îngustat foarte mult.

Printr-o conlucrare strânsă, Rusia şi Germania au reuşit să refacă rolul şi locul O.N.U. şi Consiliului de Securitate în conflictul militar din Balcani şi să implice „Grupul celor 8" mari state industrializate în găsirea unei soluţii negociate. Purtătorul principal de cuvânt în tot cursul negocierilor, sprijinit de Uniunea Europeană în frunte cu Germania, a fost reprezentantul Rusiei, Viktor Cernomîrdin. Acesta a reuşit să-l convingă pe Slobodan Miloşevici, la 28 mai 1999, să accepte principiile formulate în cadrul „Grupului celor 8" (Canada, Franţa, Germania, Italia, Japonia, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii şi Rusia). Când a acceptat condiţiile propuse şi nu dictate de „G-8", S. Miloşevici s-a adresat în scris Berlinului, şi nu Washingtonului sau N.A.T.O. În final, Iugoslavia a negociat cu cele opt mari puteri din „G-8", şi nu cu N.A.T.O.

Istoria a consemnat că în primăvara anului 1999, S.U.A. şi N.A.T.O. au provocat războiul pentru Kosovo, iar Federaţia Rusă, sprijinită de Uniunea Europeană, au pus capăt războiului şi au readus în scenă O.N.U., care fusese puternic compromisă.

Analistul american Berry R. Posen şi mulţi alţii ca el, concluzionează că Iugoslavia nu a capitulat în faţa bombardamentelor N.A.T.O. Printr-o rezistenţă militară ponderată şi suficient de îndelungată, Belgradul a obţinut ceea ce i s-a refuzat la Rambouillet: recunoaşterea de către N.A.T.O. a integrităţii teritoriale şi a suveranităţii Republicii Federale Iugoslavia.

La negocierile tehnice purtate la Kumanovo, pe teritoriul Macedoniei, între delegaţiile militare ale Serbiei şi N.A.T.O. a luat parte şi ataşatul militar al Federaţiei Ruse la Belgrad. Acesta avea mandat de la Moscova să întrerupă negocierile dacă N.A.T.O. nu va accepta o soluţie

de compromis pe care Serbia să o poată semna. Aceasta s-a realizat la data de 9 iunie 1999.

Serbia a uluit întreaga lume prin curajul său inegalabil de a se opune celei mai formidabile forțe militare din lume. Atacarea unei țări mici, fără posibilități de ripostă, de către S.U.A. și N.A.T.O. este un act incalificabil pe care istoria universală l-a consemnat și nu-l va uita. La rândul lor, sârbii au demonstrat încă o dată că sunt o națiune eroică.

Politologul american Sean Kay, profesor de științe politice al Universității Weselejan din Ohio, într-un studiu publicat în buletinul *Defence News* din 26 iunie 1999, afirmă fără echivoc: „Sunt mulți cei care s-au ales cu pierderi de pe urma războiului pentru Kosovo, dar Rusia nu se numără printre aceștia. Dimpotrivă, Rusia se numără printre învingători".

În ciuda declarațiilor repetate făcute de la Washington, potrivit cărora Rusiei nu i se va acorda dreptul de „veto" asupra deciziilor N.A.T.O., prin înființarea Consiliului Permanent Mixt N.A.T.O. - Federația Rusă, influența acesteia asupra politicii alianței este extraordinară, după aprecierile lui Sean Kay. Pentru acceptarea de către Rusia a extinderii N.A.T.O., prin includerea Cehiei, Poloniei și Ungariei, Rusia a fost recompensată cu admiterea sa în Grupul celor 7 state puternic industrializate. Ar fi foarte interesant de știut, ce concesii ar trebui să-i facă Occidentul și mai ales S.U.A., Federației Ruse, pentru ca aceasta să fie de acord cu admiterea în N.A.T.O. a Bulgariei, Estoniei, Letoniei, Lituaniei și României, care stau la rând în fața porților închise ale N.A.T.O.

Fondul Monetar Internațional este mai generos cu Rusia în acordarea de facilități, decât cu toate celelalte foste state comuniste luate la un loc. Cu toate slăbiciunile sale reale sau aparente, influența Rusiei în lume este mult mai mare decât a fostei U.R.S.S.

Istoria Europei de la sfârșitul secolului XX a consemnat cooperarea politico-diplomatică dintre Federația Rusă, reprezentată de Viktor Cernomîrdin și Uniunea Europeană, reprezentată de președintele Finlandei, Martti Ahtisaari, care a condus la încetarea acțiunilor militare în Kosovo și încheierea Acordului Tehnic Militar N.A.T.O. – Serbia, de la Kumanovo.

Încercând să elimine influența Rusiei în Balcani, agresiunea aeriană a S.U.A. și N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei a avut efecte exact inverse. Influența politică a Rusiei în Balcani a sporit cu ajutorul Uniunii Europene, mai ales a Germaniei și Franței, inclusiv prin acceptarea în pro-

vincia Kosovo a unui contingent militar rusesc, spre disperarea Washingtonului. Diplomaţia rusească a acţionat deosebit de inteligent în contextul crizei din Kosovo. Moscova a înţeles că interesele S.U.A. şi ale Uniunii Europene în Balcani sunt departe de a fi identice şi ca atare a sprijinit Europa Occidentală.

Aprecierile făcute de către C.I.A. şi Pentagon, potrivit cărora Rusia, lovită în interesele sale în Balcani, va trece la militarizarea raporturilor sale cu Occidentul, s-au dovedit a fi mai mult o dorinţă a acestora decât o realitate. S-a mers până acolo cu naivitatea analizei încât la Washington s-au făcut aprecieri că „forţele conservatoare şi militariste" din Rusia ar pune la cale o lovitură de stat.

Pentru S.U.A., o asemenea eventualitate ar fi constituit „aur curat". S-ar fi putut arăta din nou cu degetul spre „pericolul din Est", pentru a justifica menţinerea N.A.T.O. şi a prezenţei militare americane în Europa, care datează din 1945, de la încheierea celui de-al doilea război mondial.

Rusia nu numai că nu a acţionat aşa cum s-a dorit la Casa Albă, ci s-a apropiat şi mai mult de Uniunea Europeană, repurtând împreună cu aceasta un remarcabil succes politico-diplomatic în dauna S.U.A. Rusia gândeşte în viitor. Apropierea acesteia de Uniunea Europeană a cărui membru ar putea deveni, într-o perspectivă mai îndepărtată, constituie unul dintre obiectivele strategice majore ale Rusiei în secolul XXI.

O dată cu încetarea ostilităţilor din Kosovo, Rusia a realizat şi un spectaculos moment de surprindere tactică faţă de S.U.A. şi N.A.T.O. Astfel, primul contingent de trupe străine care a pătruns total nedetectat în Kosovo, punând stăpânire pe aeroportul din Pristina, spre stupefacţia şi nemulţumirea Comandamentului Suprem al N.A.T.O., a fost cel rusesc venind din Bosnia-Herţegovina, în noaptea de 11-12 iunie.

Specialiştii militari de pretutindeni au reţinut faptul că S.U.A. şi N.A.T.O., cu toţi sateliţii şi tot arsenalul de mijloace de cercetare, care mai de care mai sofisticate, din cosmos şi atmosferă, de pe mare şi de pe uscat, nu au fost capabile să descopere manevra de forţe a ruşilor. La aflarea veştii pătrunderii contingentului de trupe ruseşti în inima provinciei Kosovo, tocmai la Pristina, turbat de furie, comandantul suprem al Forţelor Armate N.A.T.O., generalul american Wesley Clark, a transmis fulger comandantului trupelor N.A.T.O. din zonă, generalul englez Michael Jackson, ordinul „de a lua toate măsurile pentru a-i scoate pe ruşi din provincia Kosovo".

Generalul M. Jackson, care are reputaţia unui militar de un înalt profesionalism, analizând cu „calmul englezesc" ordinul primit şi consecinţele ce ar putea decurge de pe urma executării acestuia, i-a dat următorul răspuns: „Domnule general, ori anulaţi ordinul dat, ori vă daţi demisia! Eu nu voi declanşa al treilea război mondial din cauza unui idiot". Ulterior, generalul Wesley Clark a fost înlocuit din funcţie înainte de termenul prevăzut.

Potrivit Acordului de la Helsinki, semnat în luna iunie, contingentul rusesc are un efectiv de 3 616 militari şi a fost distribuit în sectoarele controlate de contingentele aparţinând Franţei, Germaniei şi S.U.A. Aeroportul de la Pristina a rămas sub controlul unui batalion rusesc cu un efectiv de 750 militari, iar operaţiile de zbor sunt dirijate de specialişti ai N.A.T.O.

Pe timpul completării cu efective şi materiale pe calea aerului a trupelor ruseşti din Kosovo, la ordinul Washingtonului, Bulgaria şi România au interzis survolarea teritoriului lor de către avioanele de transport ruseşti. În acelaşi timp, Bulgaria a permis contingentului de trupe din Turcia să treacă pe teritoriul său, în drum spre Kosovo.

Cele două state din Balcani au făcut această dovadă de supunere în speranţa că-şi vor face merite pentru admiterea lor în N.A.T.O. Rezultatele dorite de Bucureşti şi Sofia s-ar putea să fie exact inverse, deoarece interdicţia aeriană din partea celor două ţări a fost în totală contradicţie cu declaraţiile oficiale ale Bulgariei şi României potrivit cărora „aderarea la N.A.T.O. nu este îndreptată împotriva Rusiei". În perspectiva anului 2002, când va avea loc o nouă reuniune la nivel înalt a N.A.T.O., opoziţia Rusiei faţă de aderarea Bulgariei şi României la N.A.T.O. va fi foarte înverşunată, iar Uniunea Europeană ar putea fi de partea Rusiei.

Atât Bulgaria, cât şi România vor fi sancţionate la momentul potrivit de către Rusia ştiindu-se că marile puteri nici nu uită şi nici nu iartă, atunci când sunt umilite sau ofensate.

Statele Unite ale Americii s-au opus cu înverşunare participării efectivelor militare ruseşti la forţele K.F.O.R., dar fără efect. Rusia a fost sprijinită de Uniunea Europeană, iar americanii au fost obligaţi să accepte situaţia.

Concluzia ce se desprinde din experienţa războiului pentru Kosovo este aceea că S.U.A., cu toată puterea lor economică şi militară, pot fi contracarate şi le este din ce în ce mai dificil să-şi impună voinţa politică în Europa, după încetarea Războiului rece.

Contingentul rusesc din Kosovo nu se subordonează nemijlocit Comandamentului N.A.T.O., rezervându-şi dreptul de a-şi stabili propriile reguli de angajare, dar are ofiţeri intercalaţi în lanţul de comandă al N.A.T.O. pentru coordonarea, la nevoie, a acţiunilor.

Atunci când au elaborat planul operaţiei „Forţa Aliată" împotriva lugoslaviei, ultimul lucru din lume la care s-au gândit specialiştii militari americani de la C.I.A. şi Pentagon a fost o prezenţă militară rusească în Kosovo. S-a reconfirmat unul dintre marile adevăruri afirmate de Carl von Clausewitz potrivit căruia: „Ştii cum intri într-un război, dar nu ştii niciodată cum ieşi din acesta".

Urmările războiului din Kosovo

Acordul Tehnic Militar de la Kumanovo semnat de generalii din forţele de intervenţie ale N.A.T.O. şi generalii din armata Serbiei, în prezenţa ataşatului militar al Federaţiei Ruse la Belgrad, a condus la încetarea ostilităţilor militare, dar nu şi a războiului pentru Kosovo. Acesta a fost doar „îngheţat".

Multe generaţii de sârbi vor avea de luptat până când strâmbătăţile istoriei, acumulate de secole, peste care s-a suprapus agresiunea aeriană şi terestră a forţelor S.U.A. şi N.A.T.O. din 1999, vor fi îndreptate. Rezistenţa armată a naţiunii sârbe din primăvara anului 1999 a constituit un moment de epopee din războiul pentru Kosovo, câştigat în plan politic, de Serbia. Faţă de Acordul de la Rambouillet, dictat de S.U.A. şi N.A.T.O., care ar fi însemnat dezmembrarea Serbiei şi ocuparea militară totală a lugoslaviei, au fost obţinute condiţii politice radical schimbate, chiar dacă nu ideale.

Prevederile de bază ale Acordului Tehnic Militar

Retragerea forţelor armate sârbe

Toate forţele sârbe vor fi retrase din Kosovo în decurs de şapte zile. Un număr nespecificat de personal civil şi militar sârb va putea reveni în provincie sub supraveghere.

Această prevedere lipsea din Acordul de la Rambouillet. Includerea acesteia în noul acord lasă deschisă poarta revenirii administraţiei sârbeşti în provincia Kosovo.

Trupele străine de menţinerea păcii

O prezenţă internaţională eficace, civilă şi de securitate, aprobată de O.N.U. cu o participare centrală din partea N.A.T.O. şi controlată de un comandament unificat. Prin aceasta se reinstaurează rolul O.N.U. şi al Consiliului de Securitate în soluţionarea stării conflictuale, instituţii ignorate de S.U.A. şi N.A.T.O. la declanşarea operaţiei „Forţa Aliată".

Administraţia intermediară

Va fi determinată de Consiliul de Securitate al O.N.U. pe baza principiilor avansate de „Grupul celor 8" acceptate de Serbia.

Statutul viitor al provinciei Kosovo

Aceasta rămâne parte integrantă a Serbiei şi implicit a Iugoslaviei.

Este prevederea fundamentală pentru care Serbia a riscat şi a purtat un război cu S.U.A. şi N.A.T.O.

A fost exclusă prevederea de la Rambouillet cu privire la organizarea unui referendum şi a unei conferinţe internaţionale care să decidă soarta provinciei Kosovo. Aceasta este o altă mare victorie a sârbilor.

Viitorul Armatei de Eliberare din Kosovo

Demilitarizarea Armatei de Eliberare din Kosovo potrivit recomandărilor „Grupului celor 8". Sub supravegherea trupelor N.A.T.O., aceasta s-a făcut superficial. Armamentul A.E.K. a fost ascuns în depozite situate în partea de nord a Albaniei, putând fi oricând reluat.

Rolul Tribunalului Internaţional

Orice referiri la această instituţie şi rolul ei în contextul situaţiei din Kosovo au fost excluse din textul noului acord.

Nu se mai fac nici un fel de referiri la „atrocităţi şi crime" şi nici la Tribunalul Internaţional de la Haga.

Baza Acordului de la Kumanovo l-au constituit principiile şi planul de pace elaborate în cadrul „Grupului celor 7 plus Rusia" transformat ulterior în „G-8" şi nu Acordul de la Rambouillet.

Noua putere politică din Iugoslavia, instaurată în urma alegerilor parlamentare şi prezidenţiale de la 1 octombrie şi a manifestaţiilor de masă din 5 octombrie, încheiate cu asedierea şi ocuparea Parlamentului şi a Televiziunii de stat din Belgrad, dispune de condiţii favorabile din punct de vedere politic pentru reinstaurarea administraţiei sârbe în provincia Kosovo şi scoaterea acesteia de sub ocupaţia militară străină.

Se pare însă că ieşirea din cauză a lui Slobodan Miloşevici nu este de natură să schimbe nici atitudinea şi nici interesele S.U.A. în Kosovo

şi în Balcani. După „euforia" de la Casa Albă şi felicitările adresate noului preşedinte al Iugoslaviei, primul comunicat politic venit din partea S.U.A. a fost acela că forţele N.A.T.O. nu se vor retrage din Kosovo. În această problemă care a viciat atmosfera şi a lovit în interesele întregii Europe, soluţia finală va depinde de Uniunea Europeană şi de Federaţia Rusă, şi nu de dorinţa Washingtonului de a-şi implanta noi prezenţe militare pe continent.

După războiul pentru Kosovo, Europa nu mai este aceeaşi. Divergenţele dintre Uniunea Europeană şi S.U.A. s-au adâncit. Situaţia economică, politică şi militară din Balcani a lovit în procesul de integrare a Europei, de lărgire spre Est a Uniunii Europene şi a condus la slăbirea monedei unice Euro în raport cu dolarul. A fost accelerat procesul de materializare a Identităţii Europene de Securitate şi Apărare, în afara N.A.T.O., iar până în anul 2003 va deveni operativă Forţa de Intervenţie Rapidă a U.E. cu un efectiv de 60 000 militari, cu o mare mobilitate strategică.

La 2 noiembrie 2000, preşedintele Vladimir Putin a făcut cunoscută voinţa politică a Federaţiei Ruse de a participa cu trupe şi tehnică militară la Forţa de Intervenţie Rapidă a U.E.

Europa occidentală îşi realizează propriul sistem de poziţionare globală şi de cercetare strategică bazat pe sateliţi colaborând cu Rusia. Deosebirile de interese dintre S.U.A. şi Uniunea Europeană sunt tot mai vizibile şi mai încrâncenate.

Federaţia Rusă a ieşit din izolare şi se pare că prin retragerea lui Boris Elţîn a intrat într-o nouă epocă. Rusia şi Uniúnea Europeană cooperează tot mai eficient pentru atingerea unor obiective comune. Noua arhitectură de securitate în Europa este realizată, în principal, de către Uniunea Europeană şi Federaţia Rusă.

Urmări de ordin militar. Deşi a produs unele consecinţe politice contrare aşteptărilor şi intereselor S.U.A. în Europa şi în lume, specialiştii militari americani au interpretat operaţia „Forţa Aliată" ca pe o „revoluţie" în arta ducerii războiului în perspectiva secolului XXI. Experienţa acumulată pe timpul războiului din Golful Persic, cumulată cu cea a războiului aerian din Balcani, a condus la naşterea unei noi strategii militare americane, cea a „războiului aerian total". Noua strategie pleacă de la realităţile lumii contemporane în care poziţiile S.U.A. se restrâng, iar proiectarea puterii militare americane la scară globală va depinde tot mai

mult de Forţele Aeriene care dispun de cea mai mare capacitate de reacţie rapidă.

Pe de altă parte, datorită sistemelor de „arme inteligente", precum bombele zburătoare dirijate prin laser, prin sateliţi şi rachetele de croazieră cu sisteme autonome multiple de dirijare, s-a mărit extraordinar de mult precizia loviturilor aeriene, dispunând şi de o imensă putere de distrugere. Toate acestea, combinate cu avioane de mare performanţă, inclusiv cu tehnologii „Stealth" şi cu mijloace ultraperformante de cercetare, prelucrare şi transmitere în timp real a informaţiilor, fac posibilă atingerea scopurilor războiului exclusiv de către Forţele Aeriene.

Ideea „revoluţionară" introdusă de către specialiştii militari americani în urma războiului pentru Kosovo este aceea că Forţele Aeriene pot câştiga un război, singure, pot obliga o ţară să capituleze distrugându-i nu armata, ci economia.

La Pentagon şi C.I.A. s-a împământenit convingerea că Iugoslavia a „capitulat" nu pentru că i-au fost nimicite forţele armate, ci pentru că i-a fost distrusă economia naţională, dincolo de limitele suportabilităţii. S-a tras astfel concluzia fermă că Forţele Aeriene ale S.U.A. pot „trece" peste armata unui stat şi, distrugându-i în timp scurt economia, mijloacele de producţie, sursele de energie şi de subzistenţă, pot obliga un stat advers la capitulare.

Adoptarea noii strategii a războiului aerian total de către S.U.A. se reflectă în măsurile de reorganizare considerate „revoluţionare" din cadrul Forţelor Aeriene ale S.U.A. După cum apreciază colonelul american, Charles J. Dunlap, războiul pentru Kosovo a deschis o nouă eră în întrebuinţarea Forţelor Aeriene.

În structura organizatorică a Forţelor Aeriene ale S.U.A. a fost creat un nou eşalon. Este vorba de o mare unitate de aviaţie cu destinaţie strategică, denumită Forţa Expediţionară Aerospaţială. În compunerea F.E.A. vor intra escadrile de bombardament, escadrile de vânătoare-bombardament, escadrile de vânătoare, escadrile de asalt, având la bord muniţii de înaltă precizie, potrivit misiunilor specifice. Forţa Expediţionară Aerospaţială va dispune de un număr de 120-150 de avioane fiecare şi de avioane cisternă. Forţele Aeriene ale S.U.A. vor avea un număr de 10 F.E.A. în stare operativă, cu numeraţia de la 1 la 10. Marile unităţi de aviaţie de tip F.E.A. vor fi dislocate prin rotaţie, pe o durată de 90 de zile în zonele probabile de operaţii militare, cum a fost cazul operaţiei „Forţa Aliată" din Balcani, din anul 1999.

Mijloacele de lovire se vor baza pe bombe zburătoare dirijate prin laser, prin satelit şi pe rachete de croazieră aer-sol, pe bombe cu casete cu submuniţii anti-blindate autodirijare, rachete anti-radar etc. Toate tipurile de avioane din înzestrarea unei F.E.A. pot fi realimentate din aer.

Prima mare unitate de tip nou din aviaţia militară a S.U.A. este Forţa 8-a Expediţionară Aerospaţială dislocată la baza aeriană Ellsworth din Dakota de Sud. Aceasta are în compunere 1 escadrilă de avioane de bombardament strategic de tip B-1, 3 escadrile de avioane F-16 C/D de vânătoare-bombardament, 1 escadrilă F-15 C de vânătoare, 1 escadrilă de avioane cisternă KC-135. Forţele aeriene expediţionare reprezintă, pe de altă parte, „soluţia" americană faţă de pierderea bazelor aeriene înaintate de pe teritoriile altor state situate în poziţii strategice avantajoase în perimetrul exterior al fostei lumi comuniste. Din 50 de baze aeriene strategice pe teritoriile altor state disponibile în 1989, la sfârşitul anului 2000, S.U.A. mai controla doar 17 baze. Numărul acestora va scădea în continuare.

Noua strategie americană a războiului aerian conduce la concluzia că în secolul XXI, intervenţiile militare ale S.U.A. se vor executa în special cu forţele aeriene, aşa cum s-a experimentat în contextul războiului pentru Kosovo. Aceasta readuce în actualitate concepţia războiului aerian şi supremaţia aviaţiei în atingerea scopurilor războiului a teoreticianului militar italian Giulio Douhet, din perioada interbelică. Esenţa concepţiei lui G. Douhet consta în aceea că aviaţia militară este capabilă să asigure victoria în război, zburând peste forţele armate ale inamicului şi lovind centrele populate şi baza economică a adversarului. G. Douhet recomanda ca forţele aeriene să lovească cu toată puterea disponibilă pentru a provoca distrugeri în masă, inclusiv folosirea gazelor de luptă.

În cursul celui de-al doilea război mondial, S.U.A. şi Germania au încercat să aplice teoria războiului aerian total. Germania a încercat să obţină capitularea Marii Britanii în vara şi toamna anului 1940, prin marea ofensivă aeriană a aviaţiei germane, încheiată prematur şi fără atingerea obiectivului final, deşi, fără să-şi fi dat seama, Germania a fost foarte aproape de victorie.

Războiul aerian purtat de S.U.A. şi Marea Britanie împotriva Germaniei, soldat cu distrugerea a peste zece milioane de clădiri şi construcţii, a fost totuşi departe de a determina Germania să capituleze.

Până la apariţia bombei atomice, s-a apreciat că aviaţia militară nu dispunea de o putere de distrugere suficient de mare pentru ca această categorie de forţă a armatei să poată obţine efecte decisive în război. Bombardamentele atomice asupra oraşelor japoneze Hiroşhima, la 6 august şi Nagasaki la 9 august 1945, urmate de capitularea Japoniei, au readus în actualitate teoria războiului aerian total a lui Giulio Douhet. Dat fiind faptul că în epoca Războiului rece, adversarul principal, fosta U.R.S.S., dispunea de mijloace de lovire nucleare similare, Forţele Aeriene ale S.U.A. s-au abţinut să recurgă la acestea în războaiele din Coreea şi din Vietnam.

În condiţiile existente la sfârşitul secolului XX şi începutul secolului XXI, folosind muniţii convenţionale de înaltă precizie, aşa-zisele „arme inteligente" cu o imensă putere de distrugere, comparabilă cu cea a armelor nucleare, specialiştii militari americani au convins cercurile politice conducătoare că Forţele Aeriene ale S.U.A. pot câştiga un război şi pot obliga o naţiune mijlocie sau mică să capituleze, să se supună voinţei politice a S.U.A.

Operaţia aeriană „Forţa Aliată" împotriva Iugoslaviei a fost cel de-al şaselea război din Balcani în decursul secolului XX.

Marea majoritate a analiştilor politici şi militari din Europa Occidentală şi S.U.A., în studiile pe care le-au elaborat în perioada care a trecut de la încetarea ostilităţilor, consideră intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei ca pe o imensă greşeală. În studiul intitulat: *Victoria dezastruoasă a N.A.T.O. în Kosovo*, apărut în luna martie 2000, politologul american Doug Bandow, de la Institutul de Studii Strategice CATO din Washington, cere guvernului S.U.A. retragerea imediată a forţelor americane şi N.A.T.O. din Kosovo. Ieşirea din scena politică a lui Slobodan Miloşevici este un bun prilej pentru S.U.A. de a se retrage.

Noua strategie aeriană a S.U.A. a produs o imensă revigorare a industriei aeronautice americane, precum şi a producţiei de „arme inteligente".

La rândul său, Uniunea Europeană departe de a se lansa în comenzi pentru asemenea arme pe piaţa americană, a trecut la un program propriu de construire a unui sistem de poziţionare globală (G.P.S.) care va fi operativ în anul 2006. Se ştie că cercetarea şi proiectarea industriilor militare tot mai integrate ale Uniunii Europene pot da replică la orice sistem de „armă inteligentă" produsă în S.U.A. Pentru a contracara forţele expediţionare aeriene ale S.U.A., industria Federaţiei Ruse a ieşit pe piaţă cu super-rachetele antiaeriene de tipul SS-300 şi SS-400 capabile să

combată ţintele aeriene în tot spaţiul atmosferic. Încet dar sigur, asistăm la o lansare a unei noi curse a înarmărilor. Dacă în epoca Războiului rece, accentul principal s-a pus pe cantităţile de mijloace de lovire, în epoca post-Război rece, accentul principal se pune pe latura calitativă a sistemelor de arme.

Noua strategie americană cu privire la războiul aerian constituie o încălcare flagrantă a tuturor convenţiilor şi tratatelor cu privire la război, existente în lume. Distrugerea bazei economice a unui stat, a mijloacelor esenţiale necesare vieţii unei naţiuni nu poate fi definită altfel decât drept crimă împotriva umanităţii.

O consecinţă de excepţională importanţă a războiului pentru Kosovo cu efecte la scară europeană şi mondială o constituie eliminarea din preocupările Uniunii Europene a noului concept strategic al N.A.T.O. cu privire la angajarea alianţei în operaţiuni militare în afara zonei sale de responsabilitate.

În epoca post Kosovo, S.U.A. s-ar mulţumi dacă N.A.T.O. va mai supravieţui pentru rolul său clasic, adică acela de apărare a statelor membre împotriva unei agresiuni externe. Războiul pentru Kosovo a dat o lovitură de moarte N.A.T.O. şi încercărilor S.U.A. de a transforma această alianţă într-un instrument al politicii externe americane la scară globală.

Politologul american Philip H. Gordon de la Institutul Brookings, fost director al Departamentului pentru Afaceri Europene din Consiliul Securităţii Naţionale al S.U.A. până în 1999, în studiul *Propria lor armată?*, dat publicităţii în *Foreign Affairs* din luna august 2000, face următoarele aprecieri finale asupra consecinţelor pentru Occident a războiului din Kosovo: „Americanii au ajuns la concluzia că nu se vor mai angaja niciodată într-un război pe baze colective, în care liderii francezi se opun bombardării obiectivelor stabilite, iar generalii englezi refuză să execute ordinele comandantului suprem N.A.T.O. La rândul lor, europenii s-au decis să nu se mai supună niciodată autorităţii Casei Albe şi generalilor americani". În asemenea condiţii, se pune în mod firesc întrebarea ce mai reprezintă N.A.T.O.?

Forţele de ocupaţie din Kosovo

Trupele terestre ale N.A.T.O., concentrate în Macedonia şi Albania în cursul operaţiei aeriene „Forţa Aliată", au intrat în provincia

Kosovo la 12 iunie 1999, în baza Rezoluției nr. 1244 a Consiliului de Securitate al O.N.U., pentru a conferi acestei acțiuni în forță un caracter de „legalitate". Rezoluția a putut fi votată datorită acordului Rusiei și Chinei.

Provincia Kosovo a fost devastată nu de acțiunile poliției și unităților militare sârbești, ci de bombardamentele sălbatice ale aviației americane, care, după numai patru zile de la declanșarea agresiunii împotriva lugoslaviei, a preluat aproape în totalitate misiunile de bombardament, care erau transmise de la Washington și nu de la Bruxelles, unde este dislocat Comandamentul Suprem al N.A.T.O.

Societatea civilă din provincie s-a descompus, iar infrastructura a fost distrusă. Pentru cei peste 200 000 de sârbi din Kosovo lăsați complet fără măsuri de securitate nu au rămas decât două alternative: să plece din provincie, refugiindu-se în Serbia, sau să se retragă în sectoarele din Kosovo controlate de trupele ruseşti. Forțele N.A.T.O. intrate în Kosovo pentru „a preveni o tragedie umană" nu au acordat nici un fel de protecție populației sârbe. Forțele terestre ale N.A.T.O. care au pătruns în Kosovo, în urma unei agresiuni aeriene, devenind ulterior K.F.O.R., nu au absolut nimic în comun cu forțele tradiționale ale O.N.U. de menținere a păcii din epoca Războiului rece. Acele forțe erau acceptate de toate părțile beligerante, aveau o poziție absolut echidistantă, erau ușor înarmate și se interpuneau în fâșii bine determinate între forțele adverse, supunându-se unor reguli de angajare stricte și limitate.

Profitând de slăbiciunile Federației Ruse și sub presiunile S.U.A. și N.A.T.O., prin Hotărârea Consiliului de Securitate nr. 1244, O.N.U. a dat N.A.T.O. un „cec în alb" permițând ca trupele de ocupație din Kosovo să acționeze după bunul plac. Trupele americane și ale N.A.T.O. pot declanșa acțiuni militare de represalii împotriva oricărei părți aflate în conflict. Realitatea este însă cu totul alta. Din iunie 1999 încoace, albanezii au asasinat, au jefuit, au dat foc unor cartiere și sate întregi locuite de sârbi, fără ca autoritățile militare de ocupație ale N.A.T.O. să fi arestat și judecat măcar un singur albanez. Aceasta este „măsura" cu care S.U.A. și N.A.T.O. împart „dreptatea" și apără „drepturile omului" în Balcani.

Rezoluția nr. 1244 a O.N.U. permite S.U.A. și N.A.T.O. să declanșeze operațiuni militare împotriva Iugoslaviei fără nici o altă hotărâre a Consiliului de Securitate. Este pentru prima dată de la încheierea celui de-al doilea război mondial când o armată străină pătrunde, în numele O.N.U., pe teritoriul unui stat suveran, membru al O.N.U., fără nici un fel de restricții și obligații juridice. Aceasta constituie „esența" noii ordini politice mondiale la care visează locatarii Casei Albe din anul 1990 încoace. Aceasta este într-adevăr o „victorie politică" pentru S.U.A. și N.A.T.O. constituind, în același timp, un pericol mortal pentru statele mici și mijlocii din Balcani, Europa și întreaga lume.

Lozinca construirii în Kosovo a unei „societăți multietnice", sub ocupația trupelor N.A.T.O., este tot atât de umanitară și de reală, pe cât a fost „noua ordine" instaurată de trupele germane în cel de-al doilea război mondial sau de trupele japoneze în China și Asia de Sud-Est, sub sloganul „sferei de co-prosperitate generală".

Spațiile de locuit din Kosovo au fost distruse în proporție de 40 la sută, în special de către aviația americană. Aeroportul din Pristina a fost distrus cu ajutorul bombelor dirijate prin laser și al rachetelor de croazieră ale S.U.A. Exodul organizat în baza unui scenariu dinainte pregătit al populației albaneze, sub amenințarea armelor A.E.K. și a instructorilor americani cu acoperire din C.I.A., a condus la dezorganizarea întregii administrații de la cele mai mici cătune, până la capitala provinciei. Au fost scoase din funcțiune Radioul, Televiziunea și serviciile telefonice, în primul rând din cauza bombardamentelor americane de înaltă precizie. Mai mult decât oricare altă parte a Iugoslaviei, provincia Kosovo a fost transformată într-un poligon de experimentare pentru armamentul american de înaltă precizie. Astfel, o țară europeană, un popor (poporul sârb) de rasă albă, purtător al unei străvechi culturi și civilizații, cu un comportament eroic inegalabil în cele două războaie mondiale a fost tratat de aviația americană cu aceeași barbarie cu care au fost tratați asiaticii, asupra cărora civilizația americană și-a experimentat arma atomică în 1945 și a comis cele mai îngrozitoare atrocități, cum a fost cazul poporului vietnamez, bombardat cu sălbăticie timp de 10 ani (1965-1975) și masacrând peste 4 milioane de oameni.

Ca urmare a intervenției militare americane și N.A.T.O., departe de a se evita „o tragedie umană", aceasta s-a înzecit, fiind

extinsă nu numai asupra provinciei Kosovo, ci asupra întregii Iugoslavii. Foametea, mizeria, bolile, piaţa neagră, crimele, haosul, iată care sunt rezultatele intervenţiei militare americane şi N.A.T.O. în numele apărării „drepturilor omului". Dacă albanezii, în numele cărora s-a declanşat agresiunea sunt oameni, sârbii, care au fost loviţi cu atâta bestialitate, nu sunt tot oameni?

Asemenea realităţi îngrozitoare ca cele din Iugoslavia devastată de aviaţia americană tind să devină o practică generală, o regulă, potrivit noii strategii a N.A.T.O.. Aceasta a fost adoptată sub presiunile S.U.A., la reuniunea la nivel înalt de la Washington, din 24-25 aprilie 1999, în virtutea căreia această coaliţie militară îşi arogă „dreptul" de a interveni cu mijloace de forţă în afara zonei sale de responsabilitate, prevăzută în mod expres în Tratatul de la Washington, semnat la 4 aprilie 1949, în virtutea căruia s-a născut N.A.T.O.

Această „strategie" este ilegală, atâta timp cât nu se vor opera schimbările de rigoare din acest tratat, lucru pe care S.U.A. nu-l doresc de teama că o renegociere a acestuia ar putea duce la dizolvarea N.A.T.O.

Forţa de ocupaţie N.A.T.O. din Kosovo este prevăzută a ajunge în final la un efectiv de circa 50 000 de militari. Atingerea acestui plafon este însă puţin probabilă având în vedere faptul că fiecare ţară va suporta cheltuielile pentru contingentul pe care îl are dislocat în provincie.

Forţa de ocupaţie N.A.T.O. din Kosovo are în compunere cinci divizii, subordonate Comandamentului Aliat European al Corpului de Reacţie Rapidă. Diviziile sunt: una americană, una germană, una britanică, una italiană şi una franceză, la care s-a adăugat un contingent de trupe ruseşti. Este vorba deci de un corp de armată multinaţional, dominat de N.A.T.O., cu adaosuri cosmetice de mici contingente din ţări ne-membre în N.A.T.O. doritoare să participe la această operaţie de transformare a provinciei Kosovo într-un protectorat militar al N.A.T.O. Rolul acestora este insignifiant.

Statul Major al Corpului European de Reacţie Rapidă este dislocat la Pristina, iniţial sub comanda generalului britanic Michael Jackson, funcţie ce va fi ocupată prin rotaţie.

Statele majore de divizii sunt dislocate astfel (Anexa nr.3):

- Pristina – Divizia britanică şi contingentul rusesc;
- Urosevac – Divizia americană;
- Prizren – Divizia germană;
- Pec – Divizia italiană
- Mitrovica – Divizia franceză.

Plasarea Rusiei pe o poziţie net inferioară fată de S.U.A., Marea Britanie şi Franţa este expresia raportului de forţe în plan economic şi militar dintre N.A.T.O. şi Federaţia Rusă, total în favoarea Occidentului. Poziţia Rusiei este una umilitoare şi dacă această ţară imensă, dar cu economia la pământ, nu ar dispune de un mare arsenal nuclear, nu s-ar fi bucurat nici măcar de această prezenţă militară simbolică în Kosovo. „Vai de cei învinşi" spune un celebru dicton roman.

Ideea ocupării militare şi a instaurării unor administraţii occidentale în spaţiile fostei „lumi comuniste" a apărut în marile centre politice din Vest, dar mai ales la Washington şi Londra, încă din anul 1990. Aşa cum susţinea Moscova, după cel de-al doilea război mondial, că socialismul adevărat nu putea exista decât acolo unde se afla prezent soldatul sovietic, tot aşa şi la Washington, după încetarea Războiului rece, se gândeşte că adevărata democraţie şi economie de piaţă nu vor fi realizate decât în condiţiile prezenţei trupelor americane şi N.A.T.O. şi a unei administrări occidentale.

Celebra „Doctrină Brejnev" lansată de către conducătorul fostei U.R.S.S., Leonid Brejnev, verbal, după invazia militară a Cehoslovaciei de către trupele Tratatului de la Varşovia din 21 august 1968, potrivit căreia U.R.S.S. îşi rezerva dreptul de a interveni în oricare dintre „ţările frăţeşti", atunci când ar fi fost ameninţate „cuceririle socialismului", are un corespondent puternic în politica externă a S.U.A., potrivit căreia Statele Unite ar avea dreptul asumat cu de la sine putere să intervină, inclusiv cu mijloace de forţă, în statele în care ar fi încălcate „drepturile omului". Aceasta înseamnă o gravă încălcare a unuia dintre principiile fundamentale ale dreptului internaţional şi anume acela al suveranităţii statelor. Această doctrină a fost lansată de către fostul preşedinte al S.U.A., George Bush (fost director general al C.I.A.), în 1990, şi preluată, fără rezerve şi cu mare entuziasm de către W. Clinton. Nerespectarea principiului dreptului statelor la suveranitate, prin

acceptarea tezei sovieto-americane a „suveranității limitate" a statelor, ar însemna pur și simplu moartea dreptului internațional și aruncarea întregii planete în haos și barbarie.

La începutul anului 2000, în Balcani, exista un număr de entități statale și provinciale care și-au pierdut suveranitatea devenind simple protectorate. Acestea sunt: Bosnia-Herțegovina, în baza Acordului de la Dayton; Albania, în baza unui acord bilateral încheiat cu S.U.A. și ratificat de Parlamentul Albaniei în mai 1999; Provincia Kosovo ocupată în urma operației „Forța Aliată", act consfințit printr-un Acord Tehnic Militar N.A.T.O.-Iugoslavia, pe care trupele de ocupație și administrația occidentală din această provincie îl încalcă în mod grosolan; Bulgaria, care în urma colapsului economic din 1997 este guvernată de o comisie internațională compusă din reprezentanți ai Uniunii Europene, Bancii Mondiale și Fondului Monetar Internațional.

În anul 2000, șansa de a fi transformată în protectorat i-a fost creată și României, ca urmare a dezastrului economic produs țării de anii de guvernare a C.D.R. (P.N.Ț.C.D., P.N.L., P.S. și U.D.M.R.). Propunerea comisarului Uniunii Europene, Günter Verheugen, din 01.11.1999, de instituire a unui grup internațional, care să elaboreze și să supervizeze o strategie de dezvoltare economică a României pe termen mediu, se înscrie pe aceste coordonate. Acest grup s-a și constituit ulterior din specialiști ai Comisiei Europene, Fondului Monetar Internațional și Băncii Mondiale, instituții ce guvernează *de facto* România.

Ion Diaconescu, personaj straniu, trecut bine de 80 de ani, evadat din cavoul istoriei și instalat în fruntea unui partid desuet – P.N.Ț.C.D., ajuns și președinte al Camerei Deputaților, s-a declarat imediat de acord. Acest „partid istoric" este continuatorul P.N.Ț., care în 1940 nu s-a opus „Dictatului de la Viena", care a condus la ciopârțirea României prin pierderea părții de nord-vest a Transilvaniei.

Jalnicii urmași ai acelui partid de tristă amintire sunt gata din nou să consimtă la transformarea României în protectorat occidental, considerând propunerea lui G. Verheugen drept „o mână întinsă". Iată cine a condus România timp de patru ani, prin voința celor care au votat „schimbarea" în 1996, și care, în final, s-ar fi

putut încheia cu o nouă dezmembrare a statului naţional român şi trecerea a ce ar mai fi rămas sub o guvernare străină.

Preşedintele P.D.S.R., Ion Iliescu, a replicat ferm în numele intereselor vitale ale ţării: „România poate şi dispune de competenţele şi capacităţile necesare să-şi elaboreze singură proiectele, iar apoi acestea să fie corelate, coordonate cu partenerii din U.E. Un lucru este parteneriatul, negocierile, consultările, cooperarea şi altul este să intre aici un comitet de supraveghere".

În realitate, propunerea comisarului G. Verheugen era un blam la adresa fostului guvern C.D.R.-ist prezidat de Radu Vasile. Ce vom alege noi, românii? Postura de slugi în care am trăit vreme de cinci secole, sau pe cea a unei naţiuni demne, chiar dacă în ultimul deceniu al secolului XX, am trecut prin încercări cumplite din cauza incapacităţii unei părţi a clasei politice care ne-a condus spre dezastru?

Cucerirea unei ţări, a unor teritorii şi aservirea unor populaţii se poate face, nu numai pe cale militară, cum s-a întâmplat în cazurile Bosniei-Herţegovina şi Kosovo, ci şi pe căi politice şi economice, cum s-au petrecut lucrurile cu Macedonia, Bulgaria şi este pe cale să se facă şi în cazul României, pe măsura degradării statului.

Potrivit prevederilor Acordului Tehnic Militar semnat între N.A.T.O. şi Iugoslavia, contribuţia pe ţări la formarea K.F.O.R., în efective, este următoarea:

- Marea Britanie – 13 000;
- S.U.A. – 7 000;
- Franţa – 7 000;
- Germania – 6 000;
- Italia – 6 000;
- Alte state N.A.T.O. – 4 000 (Danemarca, Olanda, Portugalia, Spania), iar Cehia, Polonia şi Ungaria, nou-venite în N.A.T.O. – cu câte o companie de infanterie.
- Alte state nemembre N.A.T.O. – 7 000 (Belarus, Estonia, Letonia, Lituania, România, Rusia, Slovenia şi Ucraina).

Aprovizionarea trupelor de ocupaţie în primul an de la instalarea lor în Kosovo s-a făcut exclusiv din surse externe, deoare-

ce provincia a fost jefuită la sânge neexistând resurse de subzistenţă nici pentru populaţia locală. Aprovizionarea K.F.O.R. s-a executat din stocurile de rezervă ale N.A.T.O., dislocate în Bosnia-Herţegovina, în Macedonia şi Germania, constând din 750 tone carburanţi pe săptămână şi stocurile de muniţii apreciate la câteva sute de tone.

Demilitarizarea A.E.K. în 90 de zile de la semnarea Acordului tehnic de pace a fost o curată parodie. Ceea ce s-a „predat" sub camerele de luat vederi ale propagandei N.A.T.O. au fost nişte arme de muzeu rămase din cel de-al doilea război mondial.

Programul de reconstrucţie din Kosovo se va inspira pas cu pas din programul aplicat în Bosnia-Herţegovina. Întregul program de „revenire la normalitate" din Kosovo, ca şi în Bosnia-Herţegovina, se va implementa sub ameninţarea folosirii forţei în caz de nesupunere. Armamentul greu, în special artileria, tancurile şi aviaţia vor constitui „argumentele" de bază pentru a „convinge" populaţia din Kosovo, indiferent de naţionalitate, să „coopereze" . Se va proceda la o amplă „curăţire " pentru eliminarea din administraţie şi din viaţa politică a elementelor „comuniste, naţionaliste şi mai ales sârbeşti". Albanezii vor fi seduşi în continuare la cooperare cu N.A.T.O. lăsându-i să creadă că li se va permite realizarea „independenţei" şi, în final, unirea cu Albania. Să sperăm că S.U.A. şi N.A.T.O. nu vor face acest lucru. Dacă se va merge pe o asemenea linie, întreaga situaţie din Balcani va sări în aer şi întreaga ordine politică (mai ales frontierele) din Europa stabilite după cel de-al doilea război mondial, vor fi bulversate.

Pentru a nu se merge pe o astfel de linie, se pare că Franţa a acceptat să participe la „Forţa Aliată" împreună cu Marea Britanie. Tot acesta este şi motivul pentru care Uniunea Europeană a sprijinit Rusia în eforturile sale de mediere a păcii, precum şi participarea cu trupe a acesteia la K.F.O.R.

Prezenţa trupelor de ocupaţie ale N.A.T.O. sub masca K.F.O.R. din provincia Kosovo se anunţă una de lungă durată, cel puţin în intenţiile şi concepţiile Comandamentului Suprem N.A.T.O. de la Bruxelles. Acţiunile din Bosnia-Herţegovina şi din Kosovo constituie o motivaţie pentru prelungirea existenţei N.A.T.O. care era foarte aproape de dizolvare înainte de 24 martie 1999. S.U.A. speră să-şi prelungească prezenţa militară în Balcani,

cel puţin două decenii, perioadă cât se crede că ar putea supravieţui şi N.A.T.O. Cât îşi vor putea realiza americanii din intenţii, rămâne de văzut. Se pare că interesele strategice ale acestora în Balcani, nu coincid cu cele ale Uniunii Europene şi Federaţiei Ruse.

Este foarte puţin probabil ca provincia Kosovo să fie dezlipită de Serbia, aşa cum urmăreşte Tirana şi A.E.K. Cel mult, s-ar putea conveni la o împărţire a acesteia între sârbi şi albanezi, provincia în întregul ei rămânând parte integrantă a Serbiei.

Timpul poate aduce schimbări de fond în relaţiile dintre O.N.U. şi N.A.T.O., pe de o parte, şi A.E.K., pe de altă parte. Nu este exclusă nici apariţia unor relaţii conflictuale, dat fiind faptul că O.N.U. şi N.A.T.O. nu au puterea de a desprinde provincia Kosovo de Serbia în baza prevederilor dreptului internaţional. Dacă S.U.A. ar încerca să încalce aceste prevederi, cum a făcut-o cu mulţi ani în urmă în alte părţi ale lumii, zona balcanică în totalitatea ei ar putea fi împinsă într-un război cumplit. Cu siguranţă că A.E.K., creaţie în cea mai mare parte a C.I.A., va pune, cu trecerea timpului, mari probleme pentru K.F.O.R. Singurele care ştiu să-i ţină la respect pe albanezii din Kosovo sunt poliţia şi armata sârbă, la care se va apela cu siguranţă dacă situaţia din provincie va deveni din nou incendiară.

Dacă se va dovedi posibilă desprinderea provinciei Kosovo de Serbia, atunci de ce nu s-ar putea „desprinde" şi provinciile Alsacia şi Lorena de Franţa, provincia Sudetă de Cehia, Silezia şi Pomerania de Polonia, Gibraltarul de Marea Britanie, Transilvania de România şi aşa mai departe, până la distrugerea întregii ordini politice şi a frontierelor Europei. Probabil că, în intimitatea lor, anumite cercuri politice americane nu numai că doresc, ci chiar încurajează o asemenea evoluţie primejdioasă. Pe această cale, dominaţia S.U.A. asupra Europei s-ar perpetua *sine die*.

Cheltuielile pentru menţinerea trupelor N.A.T.O. de ocupaţie din Kosovo vor constitui o problemă majoră. Cu siguranţă că nivelul maxim propus pentru K.F.O.R. de 50 000 de militari nu va fi atins niciodată, tocmai din acest motiv. Acest nivel va oscila între 30-35 000 de militari. Experienţa din Bosnia-Herţegovina evaluează costurile de întreţinere pe durata unui an a unor astfel de

efective la minimum 3 miliarde de dolari S.U.A. La acestea se vor adăuga alte 3 miliarde de dolari anual pentru programul de reconstrucţie din Kosovo. Rămâne de văzut dacă opinia publică şi Congresul S.U.A. vor accepta suportarea acestor cheltuieli într-o zonă în care „interesele vitale" ale Statelor Unite nu sunt evidente.

Cel mai probabil că, în următorii ani, cea care va trebui să suporte majoritatea cheltuielilor, atât pentru menţinerea trupelor străine, cât şi pentru programele de reconstrucţie din Balcani, va fi Uniunea Europeană. Aceasta ar fi şi singura cale prin care să fie diminuată prezenţa şi influenţa S.U.A. în această zonă, obiectiv urmărit de această puternică organizaţie economică.

În cursul anului 2000 s-a constatat o intensificare a bătăliei pentru supremaţie atât în provincia Kosovo, cât şi în general, în Balcani, dintre Uniunea Europeană şi Statele Unite ale Americii. Eurocorpul – marea unitate operativă, născută dintr-o iniţiativă franco-germană, după 1990, la început sub forma unei brigăzi mixte, ridiculizat şi sabotat în permanenţă de către S.U.A. şi etichetat drept o „subminare" a N.A.T.O., a devenit o realitate ce nu mai poate fi ignorată de Washington şi a început să devină preponderent în Kosovo.

Eurocorpul, la sfârşitul anului 2000, este o forţă de elită cu un efectiv de 60 000 de militari, la care au aderat şi alte armate din statele membre în Uniunea Europeană. De la o brigadă mai mult simbolică, Eurocorpul a ajuns să aibă în compunere: Divizia 1 tancuri din Franţa, Divizia 10 tancuri din Germania, Divizia 1 mecanizată din Spania, Divizia 1 mecanizată din Belgia. Acesta nu se subordonează N.A.T.O., ci structurilor de apărare şi securitate ale Uniunii Europene, dar cooperează şi cu N.A.T.O.

Trupele N.A.T.O. care au pătruns în Kosovo în iunie 1999 au provenit din Corpul de Reacţie Rapidă al N.A.T.O., sub genericul K.F.O.R.-1 sub comanda generalului Michael Jackson.

După includerea contingentului rusesc şi a unor efective din alte state nemembre în N.A.T.O., forţele de ocupaţie din Kosovo

s-au transformat în K.F.O.R.-2 sub comanda generalului Klaus Reinhardt, din Germania.

În a doua jumătate a anului 2000 s-a trecut la restructurarea forţelor străine din Kosovo sub genericul K.F.O.R.-3 în cadrul cărora, rolul conducător va reveni Eurocorpului, care şi-a constituit un comandament propriu în Kosovo. K.F.O.R.-3 va fi sub comanda generalului locotenent Juano Ortuno din Spania. Toate acestea duc la concluzia evidentă că Uniunea Europeană vizează preluarea controlului militar în provincia Kosovo, iar pe măsură ce Forţa de Reacţie Rapidă Europeană se va dezvolta, acest control se va extinde şi în Bosnia-Herţegovina, ceea ce nu concordă nici pe departe cu interesele strategice ale S.U.A. în Balcani.

Trăgând învăţăminte din participarea la operaţiunile militare din Balcani, Germania a decis să-şi organizeze o Forţă de Reacţie Rapidă proprie, compusă din trupe terestre, unităţi aeriene şi navale, cu un efectiv total de 65 000 de militari, ce nu se va subordona N.A.T.O., şi care vizează tot aria Balcanilor.

Divizia 10 tancuri, germană, din Eurocorp va fi dislocată în Kosovo, în 2001. Bătălia pentru sferele de influenţă în Balcani dintre S.U.A. şi marile state membre în Uniunea Europeană va domina scena politică, economică şi militară din această parte a Europei la începutul secolului XXI, cu consecinţe greu de anticipat.

În ciuda tuturor declaraţiilor de bune intenţii, dominaţia străină a avut întotdeauna consecinţe nefaste pentru naţiunile din Balcani în ultimii 500 de ani.

Alegerile pentru administraţia locală din provincia Kosovo organizate sub regim de ocupaţie militară la 28 octombrie 2000, declarate, pe bună dreptate, ilegale de către noul preşedinte al Iugoslaviei, Vojislav Kostunica, au constituit o gravă insultă la adresa conceptului de democraţie. Aceste, aşa-zis alegeri, au amplificat spiritul iredentist, separatist al populaţiei albaneze, care le-a interpretat ca pe un „certificat de independenţă" a provinciei Kosovo. Alegerile locale din provincia Kosovo aflată sub ocupaţie militară a N.A.T.O. au fost la fel de „libere" ca alegerile din Ro-

mânia, din anul 1946, în prezența trupelor de ocupație sovietice, sau ca cele din Italia, din 1948, în prezența trupelor de ocupație americane.

DISTRUGERILE PROVOCATE DE RĂZBOI ÎN SPAŢIUL IUGOSLAVIEI

Constatând cu stupoare şi maximă nervozitate că, în ciuda bombardamentelor intense şi neîntrerupte la care a fost supusă în primele zile de la declanşarea operaţiei „Forţa Aliată", conducerea politică de la Belgrad nu „capitulează, iar forţele armate ale Serbiei sunt de negăsit", S.U.A. au luat pe cont propriu războiul de agresiune, năpustindu-se cu o furie oarbă asupra obiectivelor economice ale Serbiei.

După cincizeci de zile de bombardament sălbatic împotriva unor obiective economice civile fără posibilităţi de apărare, un analist occidental aflat la Budapesta estima că Serbiei îi vor fi necesare minimum 200 miliarde de dolari pentru a se reface. Având în vedere că intensitatea bombardamentelor aviaţiei americane a crescut continuu şi s-au prelungit până la 78 de zile, cifra totală estimată pentru refacerea Serbiei s-ar ridica la suma de 300 miliarde de dolari, iar programul de reconstrucţie s-ar putea extinde pe minimum 5 ani.

După două luni de bombardamente împotriva sârbilor care îşi apărau fabricile şi lucrările de artă făcând lanţ viu cu trupurile lor în jurul acestora, preşedintele S.U.A., W. Clinton, autorul principal al agresiunii, şi comandantul suprem al N.A.T.O., generalul american Wesley Clark, se lăudau în faţa întregii lumi cu următoarele „acţiuni umanitare":

- Distrugerea tuturor depourilor de cale ferată, distrugerea a 12 staţii de cale ferată de valoare strategică şi a tuturor stocurilor de carburanţi;
- Distrugerea şi paralizarea căilor ferate, a căilor rutiere şi căilor fluviale. Numai la Novi-Sad, aviaţia de bombardament americană a distrus trei poduri peste Dunăre. Prin această acţiune criminală, hotărâtă exclusiv la Washington, a fost paralizată principala arteră economică a Europei ce leagă zona Mării Negre cu zona Mării Nordului.

Guvernul Germaniei a considerat acest act ca fiind o „enormă prostie". Şi în anul 2001, Dunărea continuă să fie blocată provocând mari pagube statelor riverane, dar mai ales României, care dispunea de cea mai numeroasă flotă fluvială, şi care a fost pur şi simplu ruinată. Iată cum, preşedintele României de atunci, Emil Constantinescu, împreună cu în-

tregul guvern C.D.R.-ist, au sacrificat interesele vitale ale naţiunii pe altarul unei alianţe militare, din care România nu face parte şi, probabil, că nici nu va face parte vreodată, precum şi pe cel al „parteneriatului strategic cu S.U.A.", care există exclusiv în capetele politicienilor români aflaţi la putere în zilele negre ale războiului din Balcani.

Distrugerea de către aviaţia S.U.A. a podurilor de peste Dunăre de la Novi-Sad poate fi înscrisă în categoria unor crime împotriva umanităţii, deoarece a afectat viaţa şi interesele unor mase de oameni nevinovaţi, dintr-un număr de state care nu aveau nimic în comun cu războiul împotriva fugoslaviei respectiv, ROMÂNIA, BULGARIA, UNGARIA, AUSTRIA, GERMANIA, ca şi ale tuturor statelor din Europa de Est, care folosesc această arteră fluvială precum Moldova, Ucraina, Rusia, statele din zona Caucazului şi Turcia.

Este clar ca lumina zilei că distrugerea celor trei poduri dunărene a fost hotărâtă în mare secret la Washington şi executată prin surprindere de către aviaţia americană. Dacă această acţiune criminală şi total antieuropeană s-ar fi discutat la Comandamentul Suprem al N.A.T.O. de la Bruxelles, cu siguranţă că Germania, Ungaria, Grecia şi chiar Turcia s-ar fi opus categoric.

Au mai fost distruse, tot de către aviaţia şi rachetele de croazieră americane, următoarele fabrici şi uzine de importanţă strategică de pe teritoriul Serbiei:

- Marele complex chimic „Milan Blagoevici" din localitatea Lucani, producător de polivinil, nitroceluloză şi explozivi pentru armată;
- Complexul de îngrăşăminte chimice pe bază de fosfaţi de la Prahovo, cu o capacitate de producţie de 345 000 tone de acid fosforic pe an. Acesta a fost lovit şi distrus complet cu salve de rachete de croazieră „Tomahawk", la 6 mai 1999;
- Complexul petrochimic de la Pancevo;
- Rafinăria de la Novi-Sad, cu o capacitate de rafinare de 3 milioane tone de ţiţei pe an;
- Complexul metalurgic de la Glogavac din provincia Kosovo;
- Fabrica de camioane şi autovehicule utilitare de la Priboi Nolimo;
- Fabrica de autobuze „Ikarbus" din localitatea Zemun;
- Fabrica de automobile de la Kara Guievac;

- Complexul industrial „Gosa Holding", producător de vehicule militare şi componente pentru tancuri;
- Centrul industrial aeronautic de la Zarkovo;
- Şantierul naval de la Novi Beograd, producător de nave militare fluviale cu deplasament de până la 2 000 tone;
- Uzina „Sloboda" din localitatea Caciak, specializată în mijloace pirotehnice;
- Fabrica de avioane U.T.V.A.;
- Fabrica „14 Octombrie", producătoare de echipament greu, precum buldozere, gredere, excavatoare etc.

În perioada 24 martie-15 iunie 1999, aviaţia americană a distrus 34 de mari poduri de pe sistemul de autostrăzi şi 11 poduri mari de cale ferată.

Iugoslavia (Serbia şi Muntenegru) se va reface după războiul cu S.U.A. şi N.A.T.O., în principal, prin eforturi proprii, aşa cum a procedat şi după cel de-al doilea război mondial.

Dintre statele Europei care ar putea participa la opera de reconstrucţie în Iugoslavia, prin poziţia geografică şi potenţialul de care dispune, România ar putea juca un rol deosebit de important, oferind o mare şansă de reviriment muribundei sale economii.

In „epoca totalitarismului", România se situa pe primele locuri din lume în proiectarea şi construcţia de poduri, de complexe petrochimice, de maşini grele de şantier şi în producţia de ciment, adică tocmai în acele domenii care sunt de importanţă vitală pentru reconstrucţia unei ţări devastate de război. Această mare şansă economică a României a fost însă spulberată de declaraţia irresponsabilă a domnului Emil Constantinescu, precum şi a întregului guvern C.D.R.-ist, aflat la putere, atunci când a declarat, fără să o ceară nimeni, că „intervenţia militară a N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei este legitimă şi necesară". În afară de faptul că a fost bătut pe umăr şi mângâiat pe ceafă de către doamna Madeleine Albright şi de către comandantul suprem al N.A.T.O., generalul Wesley Clark, ce a mai primit în schimb pentru el şi pentru ţara aflată în ruină, domnul Emil Constantinescu?

După încetarea războiului, guvernul de la Belgrad, cel puţin temporar, a exclus de la programul său de reconstrucţie statele care au participat la o agresiune aeriană, precum şi pe cele care s-au solidarizat cu acţiunile S.U.A. şi N.A.T.O. Au fost în schimb încurajate să ia parte la

acest program state ca: Rusia, Ucraina, Coreea de Sud, Japonia şi China. Este posibil ca Ungaria, deşi a fost primită în N.A.T.O. în plin război împotriva Serbiei, să participe la reconstrucţia acestei ţări cu mult înaintea României pentru faptul că guvernul de la Budapesta a declarat răspicat că nu va admite ca teritoriul Ungariei să fie folosit pentru eventuale operaţiuni militare terestre împotriva acestei ţări. O bilă albă pentru Ungaria.

Efectele ecologice ale războiului din 1999

Dovedindu-se incapabile să distrugă armata sârbă, Forţele Aeriene Militare ale S.U.A. şi parţial cele ale statelor membre în N.A.T.O. participante la agresiune, în dorinţa de a obţine rezultate decisive în timp scurt, s-au năpustit asupra celor mai vulnerabile obiective economice ale Serbiei, cum sunt: rafinăriile, depozitele de carburanţi şi lubrifianţi, centralele electrice, uzinele chimice şi rezervoarele de produse chimice. Acţiuni antiumane care au provocat imense efecte ecologice pe termen lung. Lovind obiectivele economice de importanţă esenţială pentru viaţa oamenilor, aviaţia S.U.A. şi cea a N.A.T.O. au comis, potrivit prevederilor Convenţiei de la Haga, crime împotriva umanităţii.

Obiectivele economice lovite de aviaţia şi rachetele de croazieră americane, a căror distrugere a afectat grav mediul înconjurător, sunt situate în jurul localităţilor Belgrad, Krusevac, Lucani, Novi-Sad şi altele.

Din surse britanice, rezultă că pe lista obiectivelor vizate a fi lovite de către aviaţia S.U.A. s-a aflat şi Institutul de Cercetări Nucleare de la Vinca. Dacă nu a fost lovit şi distrus se datorează faptului că statele membre în N.A.T.O. din Europa, care au participat la operaţii, s-au opus categoric. S-a dovedit încă o dată faptul că americanii sunt capabili de orice fărădelege pe teritoriile altor state şi continente. În prezent, se ştie cu certitudine că, în cursul anului 1983, fostul preşedinte al S.U.A., Ronald Reagan, a fost pe punctul de a declanşa un război nuclear în Europa, pentru distrugerea „lumii comuniste". Acest război aşa-zis limitat, s-ar fi derulat în cea mai mare parte pe teritoriile celor două Germanii, Cehoslovaciei, Poloniei, Ungariei, Bulgariei şi României.

Bombardamentele americane şi N.A.T.O. au produs efecte ecologice devastatoare şi asupra solului Iugoslaviei, având în vedere că o singură bombă de aviaţie de 240 kg provoacă în sol un crater cu un diametru de 8 m şi o adâncime de 4 m, iar temperatura provocată de explozie se ridică la 3 000 grade Celsius. Asemenea explozii au efecte catastrofale

asupra florei şi faunei din zonele lovite. În acest fel, zona balcanică, cea mai înapoiată din Europa, a mai trebuit să suporte şi efectele ecologice ale unui război irațional, declanşat în numele „drepturilor omului" şi în scopul prevenirii unei „catastrofe umane", cum s-a declarat cu cinism la Washington.

Distrugerea industriei petrochimice a Serbiei a afectat mediul înconjurător, nu numai în spaţiul Iugoslaviei, ci în întreaga insulă Balcanică, inclusiv pe cel al României.

Un exemplu tipic privind efectele distructive asupra mediului ambiant îl reprezintă distrugerea de către aviaţia S.U.A., în urma unor atacuri repetate, a Complexului Petrochimic de la Pancevo. Toxinele răspândite în atmosferă de pe urma exploziilor au inclus, printre altele, clorin, acid hidrocloric, diclorid-etilenă, fosgen şi vinyl. La data de 18 aprilie 1999, cantitatea de elemente toxice în atmosfera din zona oraşului Pancevo a fost de 7 200 ori mai mare decât nivelul admisibil, potrivit standardelor internaţionale. Pentru a se evita o explozie catastrofală la Pancevo, o mare cantitate de diclorid-etilenă a fost deversată în Dunăre. Efecte ecologice la fel de grave ca cele de la Pancevo au fost produse şi ca urmare a distrugerii Complexului Chimic de la Prava-Iskra.

Toxinele provocate de explozii, incendii şi răspândirea în atmosferă a unor produşi chimici au ajuns până în Ucraina şi Belarus. Despre toate aceste dezastre ecologice de proporţii continentale, mass-media electronică americană şi mai ales C.N.N. au păstrat o tăcere de mormânt. Nu există însă zi sau prilej în care aceleaşi mijloace să nu amintească despre dezastrul nuclear de la Cernobîl.

Singura ţară care a formulat puternice proteste faţă de efectele ecologice produse de bombardamentele americane şi N.A.T.O. asupra spaţiului balcanic, în totalitatea lui, a fost Grecia, ţară membră în N.A.T.O. din anul 1952. Aceste proteste demne de tot respectul nu au avut însă nici un ecou în mass-media din România.

După cum se apreciază în „Raportul special al Grupului de Informaţii Jane's" din Marea Britanie, dat publicităţii în luna august 1999, războiul aerian împotriva Iugoslaviei a contaminat întreaga zonă a Europei de Sud-Est de la Marea Adriatică până la Marea Neagră.

Teritoriul României, mai ales în Banat, Oltenia, Muntenia, Dobrogea şi Delta Dunării, a fost contaminat ca urmare a distrugerilor produse Iugoslaviei, dar autorităţile statului român reprezentate atunci de C.D.R., în spiritul slugărniciei lor tradiţionale, au păstrat o tăcere de

mormânt, deşi dispuneau de informaţii precise în acest sens. Să sperăm că într-o bună zi, toţi cei vinovaţi de această trădare a interesului naţional, de totală lipsă de interes faţă de sănătatea maselor de oameni din aceste zone, ţinute în ignoranţă faţă de dezastrele ecologice provocate de patronii lor americani, vor fi traşi la răspundere.

O dovadă concludentă de recunoaştere a dezastrelor ecologice produse în Balcani a constituit-o atitudinea guvernului Franţei şi a organizaţiei *Green Peace*, care au atras atenţia asupra faptului că o seamă de produse agro-alimentare din această zonă sunt contaminate cu compuşi chimici răspândiţi în solul ţărilor din această parte a Europei.

Guvernul Bulgariei, mult mai responsabil decât cel de la Bucureşti, a invitat experţi ai organizaţiei *Green Peace* să efectueze cercetări în scopul evaluării efectelor ecologice ale războiului împotriva Iugoslaviei asupra teritoriului bulgar.

Spre cinstea lui, şi guvernul Ungariei, ţară primită în N.A.T.O. la 24 aprilie 1999, s-a sensibilizat şi a luat atitudine pentru faptul că operaţiunile de bombardament din Iugoslavia şi staţionarea forţelor N.A.T.O. pe teritoriul ungar au produs grave poluări ale solului. Specialiştii maghiari au constatat o contaminare alarmantă a pânzei freatice din extinse zone ale solului Ungariei.

La începutul lunii mai 1999, O.N.U. a constituit o misiune specială care să evalueze efectele ecologice ale războiului din Balcani. S-a constatat că cele mai grave efecte şi care se vor prelungi pentru mulţi ani sunt cele produse asupra apelor freatice din Iugoslavia şi statele învecinate acesteia. Preşedintele geolog al României nu a scos nici un cuvânt legat de toate acestea.

Trupele străine de ocupaţie sub stindardul N.A.T.O., din Bosnia-Herţegovina, din Macedonia, precum şi cele din provincia Kosovo, dovedind un comportament iresponsabil, au adus grave prejudicii mediului înconjurător prin neglijenţa cu care se depozitează şi manipulează mari cantităţi de carburanţi şi lubrifianţi şi cum se aruncă deşeuri toxice, fără nici o consideraţie faţă de mediul înconjurător.

O altă acţiune de o extremă gravitate pentru mediul înconjurător, în urma operaţiei „Forţa Aliată", a constituit-o utilizarea de către avioanele americane de atac la sol, de tipul „A-10", a muniţiei perforante anti-blindate, realizată pe bază de reziduuri de uraniu.

În urma unor proteste viguroase şi a presiunilor unor organizaţii neguvernamentale din S.U.A., printre care şi „Military Toxics Project", la

data de 3 mai 1999, Ministerul Apărării american a fost obligat să recunoască public folosirea în războiul împotriva Iugoslaviei a muniției conținând componente de uraniu 235. În cursul anului 2000, soldați italieni, portughezi, olandezi, francezi și de alte naționalități din trupele de ocupație N.A.T.O. din Bosnia-Herțegovina și Kosovo au decedat în urma efectelor radiațiilor la care au fost expuși.

Potrivit relatărilor postului de televiziune EURONEWS, din 4 ianuarie 2001, orele 10.30, rezultă că pe timpul intervenției militare americane sub paravanul N.A.T.O. din Bosnia-Herțegovina, în 1995, și din Kosovo, în 1999, aviația S.U.A. a lansat 31 000 de rachete antiblindate conținând elemente de uraniu, fără a informa despre acest lucru și pe aliații din N.A.T.O. Această situație a provocat o gravă criză în cadrul N.A.T.O., în ianuarie 2001, iar comunitatea internațională a fost șocată. Aceasta constituie o altă crimă împotriva umanității, față de care Tribunalul Internațional de la Haga ar trebui să se autosesizeze. Se pare însă că „judecătorii" internaționali nu au timp de așa ceva. Aceștia îl căutau cu insistență pe președintele Iugoslaviei, Slobodan Miloșevici, declarat *a priori* „criminal de război" pentru că a apărat integritatea teritorială și suveranitatea țării sale, atacată în chip gangsteresc.

Experți internaționali au stabilit cu precizie că o mașină blindată lovită cu o rachetă sau cu un proiectil de artilerie ce folosește reziduuri de uraniu de tipul „Warthog" (folosit în Iugoslavia) devine radioactivă și poate produce efecte letale împotriva persoanelor care se apropie de aceasta, fără echipament de protecție. Copiii și persoanele civile nu știu nimic despre aceste efecte și pot cădea ușor victime radiațiilor.

Vor fi oare americanii, purtătorii de stindard ai „drepturilor omului", dispuși să plătească compensații Iugoslaviei și celorlalte state din Balcani, al căror mediu ambiant a fost afectat de barbarele bombardamente ale aviației S.U.A.? Niciodată!

Iată cu ce „au venit americanii în Balcani", după ce așa-zisele forțe democratice din această parte năpăstuită a Europei i-au așteptat cu sufletul la gură timp de 45 de ani pentru a le „izbăvi" de comunism. Ce au de spus însă aceste „forțe democratice" în fața realității în care doi din trei „balcanici", în anul Domnului 2001, regretă fosta „lume comunistă" pe care au pierdut-o?

Întregul ecosistem din Balcani a fost afectat prin:

- distrugerea complexelor petrolifere și chimice;

- poluarea apei, a solului şi a atmosferei de compuşi chimici toxici;
- efectele exploziilor bombelor de aviaţie şi a rachetelor de croazieră americane asupra solului;
- deversările în sol şi în ape a unor reziduuri industriale ca urmare a distrugerilor provocate de bombardamente;
- lucrările de fortificaţii, tranşee şi adăposturi;
- scurgerile de carburanţi, lubrifianţi şi răspândirea deşeurilor;
- efectele câmpurilor de mine;
- folosirea unor muniţii radioactive, precum şi acţiunile militare ale trupelor de ocupaţie aflate pe teritoriul fostei Iugoslavii.

Pânza freatică a fost contaminată în toată aria Peninsulei Balcanice, atingând şi teritoriile Ungariei, Belarus şi Ucrainei.

Cele mai grave efecte asupra mediului s-au produs în Serbia şi provincia Kosovo, ocupată de trupele N.A.T.O., în Bosnia-Herţegovina şi în Macedonia.

Efectele asupra reţelelor de transporturi din aria balcanică

1. Traficul aerian

Bombardamentele aviaţiei americane şi N.A.T.O. au distrus în totalitate aeroporturile civile din spaţiul Iugoslaviei, au închis orice activităţi turistice şi au redus dramatic traficul aerian în toată aria balcanică. Totodată, aceste operaţii de război au îndepărtat societăţile aeriene de transport din Occident şi din restul lumii de toate statele situate în zona balcanică, provocându-le imense pierderi financiare.

Turismul din Grecia, Bulgaria şi chiar din Turcia a primit lovituri mortale. Cât despre turismul românesc, acesta a fost distrus în mod sistematic, prin rapt şi iresponsabilitate de către guvernele care s-au succedat la putere între 1990-2000, fără să mai fie nevoie de un război. În ultimul deceniu al secolului XX, românii s-au făcut cunoscuţi în Europa şi în lume prin „priceperea" lor de a-şi distruge economia şi ţara, în general, în condiţii de pace.

Refacerea traficului aerian şi a turismului în Balcani va necesita eforturi financiare mari şi un timp îndelungat. Turismul internaţional va ocoli Balcanii, nu ani, ci decenii, ca pe o „zonă contaminată", mai ales în

urma „sindromului balcanic" produs de muniţiile cu uraniu folosite de armata americană.

Bulgaria, care de ani de zile nu-şi mai evaluează moneda naţională în raport cu dolarul S.U.A., ci cu marca germană, se pare că este ţara din Balcani care îşi va moderniza infrastructura şi celelalte elemente ale traficului aerian într-un timp mai scurt decât vecinii săi. Aeroporturile din Sofia, Varna şi Burgas se află sub impactul unui intens program de modernizare. Aeroportul internaţional din Sofia va fi capabil să asigure servicii moderne pentru 2,5 milioane de pasageri anual şi va depăşi net România în cursa pentru asigurarea legăturilor aeriene între Europa de Vest şi Orientul Mijlociu. Aceasta va avea efecte benefice şi asupra renaşterii turismului la Marea Neagră, în dauna porţiunii româneşti a litoralului acestei mări.

2. Căile ferate

Cu toată separaţia din punct de vedere politic şi a războaielor purtate pe teritoriile lor, Croaţia, Bosnia-Herţegovina, Macedonia, Serbia şi Slovenia, care şi-au însuşit porţiuni din reţelele de căi ferate ale fostei Iugoslavii, au înţeles că acestea trebuie modernizate şi reconectate într-un sistem coerent şi eficace, pentru evitarea unui dezastru economic. Intenţia statelor balcanice de la sud de Dunăre este să realizeze o reţea modernă de căi ferate care să facă legătura dintre Occident şi Orientul Mijlociu, inclusiv cu spaţiul fostei U.R.S.S., din care se exclude România.

Anti-rusismul desuet şi păgubos, practicat cu o îndărătnicie prostească de către cercurile politice de la Bucureşti, constituie una dintre cauzele care exclud România de la majoritatea proiectelor economice de reconstrucţie în Balcani. Această politică va determina Federaţia Rusă, în înţelegere cu Uniunea Europeană, să excludă teritoriul României de la traseele marilor magistrale energetice de petrol şi gaze care vor lega uriaşele rezerve existente în bazinul Mării Caspice de Europa Occidentală.

Rămânând „fidelă" S.U.A. şi N.A.T.O., România riscă să fie zdrobită între Uniunea Europeană şi spaţiul Comunităţii Statelor Independente, condus de Rusia, şi să fie plasată pentru multe decenii la periferia celor două centre de putere economică din Europa. Integrarea României în Uniunea Europeană în legătură cu care se bate multă monedă gratuită este un obiectiv foarte îndepărtat, dacă se va realiza vreodată.

Bulgaria, vecina noastră de la sud, îşi va moderniza reţeaua de căi ferate într-un ritm mult superior celui din România, cu toate dificultăţile

economice prin care trece. Ca urmare a reformei de trecere de la economia de comandă la economia de piaţă, produsul intern brut al Bulgariei s-a diminuat cu 30 la sută, din 1990 până în 1999. În anul 1996, an de criză profundă, căile ferate bulgare au transportat 30,1 milioane tone marfă, cu mult sub capacitatea reţelei existente. În anul 1995, Bulgaria şi Federaţia Rusă au încheiat un contract pentru deschiderea unei linii de ferry-boat de transport trenuri între Varna şi Novorosiisk.

Oare de ce nu s-ar putea deschide asemenea linii şi între Odesa-Constanţa, Sevastopol-Constanţa şi Novorosibisk-Constanţa, mai ales că România, Ucraina şi Federaţia Rusă fac parte din Zona de Cooperare a Mării Negre? Din inconştienţă sau iresponsabilitate?

Spre nelauda lor, cele două state balcanice, România şi Bulgaria, care se învecinează de peste 1 300 de ani, n-au reuşit să construiască peste Dunăre decât un singur pod, cel de la Giurgiu-Russe. Cel de-al doilea pod, în legătură cu care românii şi bulgarii „negociază" de peste 20 de ani s-a hotărât a fi construit în sectorul Calafat, începând din anul 2000, numai în urma puternicelor presiuni din partea Uniunii Europene, interesată în găsirea de căi ocolitoare a zonei potenţiale de război din fosta Iugoslavie.

Din cei 4,2 miliarde de euro alocaţi pentru lucrări de infrastructură în Balcani de Uniunea Europeană, majoritatea vor fi cheltuiţi la sud de Dunăre. Pentru timpurile moderne, în perspectiva integrării în Uniunea Europeană a Balcanilor, pe Dunăre, între România şi Bulgaria, ar trebui construite câte un pod de mare capacitate sau chiar mai multe, câte un complex hidro-energetic ca cele construite în cooperare cu fosta Iugoslavie (Porţile de Fier I şi Porţile de Fier II) din 50 în 50 de kilometri.

Înainte de a se integra în U.E., statele balcanice interesate vor trebui să se integreze mai întâi între ele.

Bulgaria dispune de numai 965 km de cale ferată dublă, adică mai puţin de un sfert din reţea. În 1996, căile ferate bulgare dispuneau de 335 de locomotive electrice, 476 locomotive Diesel, 1 835 vagoane de pasageri şi 28 340 vagoane de marfă, multe dintre acestea fabricate în România. În ultimii ani, mai ales după venirea la guvern a C.D.R., România a pierdut piaţa din Bulgaria, în favoarea Austriei, Cehiei, Marii Britanii şi S.U.A..

A treia Conferinţă Pan-Europeană a Transporturilor, care şi-a desfăşurat lucrările la Helsinki în anul 1997, a stabilit ca statele Europei, inclusiv cele din Balcani, să aloce anual 1,5 % din produsul intern brut (PIB) pentru dezvoltarea infrastructurii reţelelor de transport terestre.

În ceea ce priveşte statele din Balcani, s-a constatat că acestea nu sunt capabile să aloce nici măcar jumătate din plafonul propus. Legarea statelor din Balcani, între ele, cu o reţea modernă de şosele şi căi ferate şi apoi conectarea acestei zone cu Europa Centrală şi de Vest, precum şi cu spaţiul european al C.S.I., constituie o necesitate strategică de prim ordin, care va trebui să preceadă orice idee de aderare a statelor din Balcani la Uniunea Europeană, în afară de Grecia, care deţine această calitate.

În strategia de dezvoltare economică a României din ultimii zece ani, această preocupare nu a existat. Au prevalat, în schimb, raptul generalizat din avuţia naţională şi *restitutio in integrum* a moşiilor boiereşti şi a pădurilor, adică întoarcerea la feudalism. Este evident că înainte de a se putea conecta la reţelele de transporturi terestre trans-europene, România va trebui să facă eforturi uriaşe pentru a-şi reface şi modernizza reţeaua internă de transporturi lăsată în paragină în ultimul deceniu al secolului XX.

În ceea ce priveşte reţelele de transporturi terestre europene, spaţiul fostei Iugoslavii este mult mai bine plasat decât cel al României, dar acestea au devenit, în mare parte, inutilizabile datorită dezmembrării statului federal şi al imenselor distrugeri provocate de aviaţia americană şi a N.A.T.O. Din această cauză, drumul dintre Budapesta şi Salonic deturnat prin România şi Bulgaria este cu 220 km mai lung, iar Budapesta-Istanbul cu 138 km mai lung.

România ar putea realiza însă bune legături cu Ucraina şi Rusia, dinspre Vestul şi Sud-Vestul Europei, dar nu a făcut-o din cauza politicii de-a dreptul imbecile promovată faţă de aceste două mari state ale Europei, de către guvernarea C.D.R.-istă, pentru a se face plăcută şi aplaudată la Washington.

Un trafic optim pe o şosea modernă este considerat cel de la 15 000 de autovehicule în 24 de ore în sus. În anul 2000, acest nivel nu a fost atins pe nici una dintre şoselele existente în Balcani.

Acele state din Balcani, care vor dovedi că pot realiza şi dispune de cele mai bune şi mai moderne sisteme de infrastructuri în transporturile pe şosele şi căi ferate, aerodromuri şi servicii portuare, se

vor bucura şi de cele mai mari investiţii de capital străin. România este foarte departe de a oferi asemenea condiţii.

La ocolirea ţării noastre de către marele capital străin particular şi de stat, o contribuţie colosală şi-a adus-o Televiziunea din România în zilele Revoluţiei din decembrie 1989. Astfel, în condiţiile în care fosta Republică Socialistă România era extrem de puţin cunoscută şi mediatizată pe canalele de televiziune ale lumii, valurile de imagini apocaliptice de foc, rafale de trasoare, de tancuri şi trupe, precum şi macabrele scene ale execuţiei cuplului prezidenţial Nicolae şi Elena Ceauşescu au produs oroare şi dezgust şi au creat României o imagine ce nu se va şterge peste decenii. „Revoluţia română în direct", cu care se mai laudă şi după zece ani T.V.R., a fost cel mai mare rău ce i s-a făcut acestei ţări în ultima jumătate de secol. Nici un investitor străin sănătos la minte nu va investi într-o ţară bântuită de imaginile transmise de T.V.R., zile şi nopţi la rând, după 22 decembrie 1989, şi reluate cu o încăpăţânare sinucigaşă în fiecare an, cu prilejul unor manifestări legate de tragicele evenimente prin care a trecut naţiunea română. De asemenea, investitorii din lumea civilizată nu sunt atraşi să investească în ţări în care şefii de stat sunt executaţi. Pe lângă toate acestea, România se află în Balcani, zonă în care conflictele militare s-au ţinut lanţ din 1991 încoace.

Mass-media din România, scrisă sau audio-vizuală, ar trebui să se maturizeze şi să înveţe din strategia celei americane. Se ştie că între 28 aprilie - 4 mai 1992, la Los Angeles s-a derulat o imensă răscoală populară la care au participat milioane de oameni. Cu acest prilej au fost devastate 10 000 de bănci, magazine, depozite etc., iar armata S.U.A. a tras în plin, rezultând peste 4 000 de morţi şi zeci de mii de răniţi. Cu toate acestea, canalele de televiziune americane au transmis foarte pe scurt, câteva imagini sumare, total nesemnificative, după care evenimentele au fost îngropate într-o tăcere de mormânt şi nu au mai fost reluate niciodată. Aceeaşi mass-media americană aminteşte zilnic despre „masacrele din Piaţa Tien An Men" care au fost jocuri de copiii faţă de revolta de la Los Angeles.

Am pus în lumină aceste adevăruri elementare, în intenţia de a explica măcar parţial cauzele pentru care suntem ocoliţi de investitorii străini, mai ales în ceea ce priveşte refacerea şi modernizarea infrastructurii reţelelor de transporturi de toate felurile, fără de care integrarea în Uniunea Europeană va rămâne o himeră pentru România.

Se ştie, pe de altă parte, că lipsa reţelelor moderne de transporturi influenţează negativ dezvoltarea economică a oricărei ţări. Acest fenomen este larg răspândit în Balcani. În anii ce urmează, Uniunea Europeană, din interese economice evidente şi stringente, îşi va concentra capitalul şi eforturile pentru refacerea şi modernizarea reţelelor de transporturi, în primul rând, din spaţiul fostei Iugoslavii.

În Bosnia-Herţegovina, pe parcursul celor patru ani ai războiului civil, au fost distruşi 2 000 km de şosele şi căi ferate şi aruncate în aer 70 de poduri principale. În anul 2000 au mai rămas de reparat 700 km şosele şi 50 de poduri. În această ţară, de mai mulţi ani, prestează servicii calificate de reparaţii drumuri şi poduri, pe banii statului român, Batalionul 96 Geniu de la Zenica, în speranţa că vreodată, probabil „la calendele greceşti", României i se vor deschide porţile N.A.T.O. Toate lucrările de reconstrucţie din spaţiul Bosniei-Herţegovina au fost preluate de firme occidentale.

Bulgaria dispune de 37 000 km şosele, din care doar 250 km de autostradă. Devansând România în acest domeniu, Bulgaria s-a angajat cu o serie de programe concrete, pentru a se integra în sistemul european de autostrăzi. În acest scop, s-au concesionat spaţii şi lucrări pentru următorii 35 de ani unor firme străine de specialitate. În prima urgenţă se vor construi 400 km de autostradă la un cost de aproximativ un miliard de dolari S.U.A. În martie 2000, Bulgaria a repurtat un mare succes prin încheierea acordului de construire a celui de-al doilea pod peste Dunăre, cu sprijinul Uniunii Europene, în sectorul Calafat. Podul va avea o lungime totală de circa 2 km, iar costul total al lucrărilor se estimează la circa 100 milioane de dolari.

Croaţia, transformată treptat, după proclamarea independenţei în 1991, în protectorat al Germaniei, este angajată, cu sprijinul acestei ţări, într-un amplu program de modernizare a reţelelor de transport. În spaţiul croat mai operează firme din Franţa, Italia şi chiar din S.U.A.

Provincia Kosovo, parte integrantă a Serbiei, leagănul spiritualităţii sârbe, ocupată de trupele americane şi N.A.T.O. şi transformată în protectorat militar în iunie 1999, dispune de 1 450 km de şosele principale, 950 km drumuri secundare asfaltate şi 350 km drumuri de ţară, deservite de 80 poduri principale şi 60 poduri secundare. Majoritatea şoselelor şi podurilor au fost distruse sau avariate de aviaţia americană şi N.A.T.O.

Macedonia dispune de 11 000 km de şosele şi drumuri din care 130 km de autostradă. Uniunea Europeană este angajată în modernizarea reţelei de transporturi din Macedonia cu lucrări în valoare de circa 300 milioane euro.

În Republica Muntenegru există 1 800 km şosele şi drumuri de munte. La o populaţie de 700 000 locuitori, această mică republică din compunerea lugoslaviei dispune de 200 000 de autovehicule. Modernizarea infrastructurii Republicii Muntenegru ar necesita lucrări evaluate la circa un miliard de dolari.

Slovenia, devenită protectorat austriaco-maghiar, republica cel mai puţin afectată de război şi cu un produs intern brut pe locuitor comparabil cu standardele Uniunii Europene (peste 9 000 dolari pe locuitor), s-a angajat într-un intens program de lucrări de infrastructură, incluzând 520 km de autostrăzi, de la nord la sud şi de la vest la est. Acest program este estimat la un volum de lucrări de peste 4 miliarde de dolari S.U.A. Slovenia, care face parte din „Mica Europă Centrală", împreună cu Austria şi Ungaria, patronată de Germania, va asigura ieşirea la Marea Adriatică a celor două ţări partenere, exact cum o făcea şi pe timpul existenţei Imperiului Austro-Ungar, spulberat în urma primului război mondial. Cu tot catolicismul şi occidentalismul afişate cu ostentaţie la Ljubljana, Slovenia este mult mai legată şi mai dependentă pentru supravieţuire de Balcani decât de Europa Occidentală.

Transporturile maritime şi fluviale din Balcani

Industriile statelor Europei Centrale şi de Sud-Vest, atâta cât a mai rămas din acestea în urma „reformelor" prin care au trecut, sub patronajul Occidentului, în ultimul deceniu al secolului XX, dispun, în principal, de trei direcţii de artere de transporturi pentru a ieşi în lume şi anume:

- şoselele şi căile ferate care conduc spre porturile Koper şi Triest din Marea Adriatică;
- şoselele, căile ferate şi artera Dunării, care fac legătura cu Europa de Vest, având terminalul la Rotterdam;
- şoselele, căile ferate şi Dunărea care fac legătura cu Marea Neagră, având terminalul la Constanţa.

Până la prăbuşirea economică a Federaţiei Ruse survenită în 1998 şi deteriorarea gravă a situaţiei din Balcani ca urmare a agresiunii militare

a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, dezvoltarea porturilor din centrul şi estul Europei a fost influenţată pozitiv de creşterile economice înregistrate de statele din aceste zone, inclusiv de România până în 1996.

Dezvoltarea porturilor de la Marea Adriatică şi Marea Neagră s-a axat în principal pe transporturile de petrol şi produsele derivate ale acestuia, produse ale industriei siderurgice, produse ale industriei chimice, ciment şi cereale. Cu toate că o bună parte din livrările de petrol rusesc pentru Polonia, Cehia, Slovacia şi Ungaria, de importanţă vitală pentru economiile acestor ţări, se face prin conducte construite în epoca existenţei C.A.E.R.-ului, în ultimul deceniu a crescut rolul şi importanţa portului Constanţa, pentru aprovizionarea cu produse petrolifere a Iugoslaviei, Ungariei şi Slovaciei prin Constanţa şi artera Dunării. Portul Constanţa are capacitatea de a deservi tancuri petroliere de până la 165 000 tone deplasament şi poate tranzita 24 milioane de tone de ţiţei şi 12 milioane tone de produse petrolifere într-un cursul unui an.

Iugoslavia are o deosebită nevoie economică, pentru exporturile sale de produse agricole de artera Dunării şi de canalul Dunăre-marea Neagră, dar politica ani-sârbească promovată de fosta guvernare C.D.R., a împiedicat buna colaborare cu această ţară de care ne leagă o prietenie de secole, frustrând România de o sursă sigură de venituri.

Ca ţară producătoare de utilaj greu, de poduri, instalaţii industriale şi ciment, fiind situată în imediata apropiere a zonelor de reconstrucţie din Iugoslavia şi Bosnia-Herţegovina, România ar fi putut deveni unul dintre principalii furnizori, dacă guvernul de la Bucureşti ar fi avut în centrul preocupărilor sale interesele României, şi nu pe cele ale patronilor săi de peste Atlantic.

Deşi nespectaculoasă, din cauza urmărilor războiului purtat de S.U.A. şi N.A.T.O., precum şi a crizei economice prelungite din această parte a Europei, se prevede totuşi şi o creştere a transporturilor maritime şi fluviale containerizate de bunuri de consum în primul deceniu al secolului XXI.

La nivelul anului 2000, situaţia era însă deosebit de sumbră. Politica de sinucidere naţională a C.D.R., care pe toată durata mandatului său a aservit total ţara unor interese străine, a făcut ca segmentul românesc din programele de reconstrucţie din Balcani să fie egale cu zero. Pe baza „parteneriatului strategic cu S.U.A.", sintagmă găunoasă cu care guvernanţii C.D.R. s-au lăudat până la cer, în perioada 1996-2000, locomotivele şi echipamentele electrice româneşti au fost eliminate de pe piaţa Eu-

ropei Centrale şi de Sud-Est şi înlocuite cu cele produse de General Motor şi General Electric din S.U.A.

Ca urmare a declinului economic general din toate fostele ţări socialiste membre în C.A.E.R., fără excepţie, traficul de mărfuri pe Dunăre a scăzut de la 110 milioane tone în 1989, la 42 milioane tone în 1995.

Deschiderea canalului Rhine Mein-Dunăre a avut efecte benefice, dar această imensă arteră fluvială a Europei este foarte departe de a fi utilizată la întreaga ei capacitate.

Toate porturile dunărene din fostele state socialiste, dar mai ales cele din România, necesită modernizări şi îmbunătăţiri radicale ale serviciilor şi managementului. Se simte totodată nevoia unor nave mai mari şi mai rapide. În toate acestea, industria şi şantierele navale româneşti ar fi putut avea un rol important, dacă s-ar fi adaptat rapid la noile cerinţe ale pieţii şi nu ar fi fost distruse în mod criminal, în numele unei „reforme", care a devenit un adevărat blestem pentru naţiunea română, după 1996.

VICTORIA FĂRĂ GLORIE A N.A.T.O.

Ecouri din S.U.A.

La numai un an de zile de la încheierea intervenţiei aeriene a S.U.A. împotriva Iugoslaviei din primăvara anului 1999, analiştii politico-militari de marcă din S.U.A. au început să-şi facă părerile cunoscute.

Într-o carte apărută la începutul anului 2000, un număr de zece dintre cei mai reputaţi specialişti politico-militari americani şi-au făcut cunoscute opiniile şi rezultatele analizelor ajungând la concluzia unanimă că mult-trâmbiţata victorie în operaţia aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, desfăşurată timp de 78 de zile sub genericul „Forţa Aliată", a fost o „victorie goală" (*NATO's Empty Victory*[1]), fără conţinut şi deci fără glorie.

Deşi s-a derulat într-o „obscură provincie din Balcani", cum le place unor analişti occidentali să se exprime, agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei sau mai corect împotriva Serbiei, a avut imense repercusiuni la scară globală.

De îndată ce bombele dirijate prin laser şi prin satelit, lansate cu precădere de către aviaţia americană, precum şi rachetele de croazieră lansate de Flota a 6-a a S.U.A. din M. Mediterană, au încetat să mai cadă peste Serbia, W. Clinton şi comandanţii americani din cadrul Comandamentului Suprem al N.A.T.O. s-au grăbit să se pronunţe că „alianţa a obţinut o mare victorie". Fără să se intre în „detalii" nesemnificative s-au făcut declaraţii euforice cu privire la „capitularea necondiţionată" a preşedintelui Iugoslaviei, Slobodan Miloşevici, materializată prin admiterea prezenţei trupelor N.A.T.O. în provincia Kosovo.

La Casa Albă şi la sediul Comandamentului Suprem al N.A.T.O. de la Bruxelles s-au tras rapid concluziile finale: *N.A.T.O. a desfăşurat o campanie de prevenire a unui genocid încununată de succes. Prin aceasta, Alianţa Atlantică şi-a sporit credibilitatea de instituţie capabilă să menţină pacea, stabilitatea şi justiţia în Europa epocii post-Război rece,*

---

[1] Culegere de studii editată de Ted Galen Carpenter, Cato Institute, Washington, D.C., 2000, în care un număr de zece dintre cei mai reputaţi specialişti politico-militari americani şi-au făcut cunoscute opiniile şi rezultatele analizelor în legătură cu acest subiect.

semănând totodată teama în inimile potenţialilor agresori din întreaga lume. Refugiaţii se pot întoarce la casele lor, iar pacea va prevala în Kosovo".

Nimic mai fals şi mai departe de adevăr. Aceasta este imaginea aparentă pusă în scenă de către unităţile de propagandă psihologică ale S.U.A., singurele cu acces la mass-media, în general, şi la canalele de televiziune, în special, de unde „se informează" opinia publică.

La numai câteva luni după „strălucita victorie" repurtată de către N.A.T.O. împotriva „dictatorului" Miloşevici, opinia publică occidentală a încremenit pur şi simplu şi a rămas bulversată de scenele în care mase de albanezi din Kosovo au atacat în forţă trupele N.A.T.O. „de menţinere a păcii", care depuneau eforturi disperate în a-i împiedica pe albanezi de la acţiunile de „curăţire etnică" împotriva populaţiei sârbe rămase în provincia Kosovo şi de la atrocităţile comise împotriva acestora. În faţa acestor realităţi zguduitoare, toată propaganda şi toată politica de „intervenţie în numele drepturilor omului", sub paravanul cărora s-a derulat agresiunea împotriva Serbiei, s-au spulberat. Concluzia ce exprimă realitatea la care au ajuns analiştii americani cuprinsă în cartea *NATO's Empty Victory*, apărută în ianuarie 2000 sub egida Institutului de Studii Strategice Cato din Washington este aceea că operaţia „Forţa Aliată", urmată de pătrunderea trupelor N.A.T.O. în provincia Kosovo, reprezintă un fiasco total.

Ted Galen Carpenter, unul dintre cei mai reputaţi analişti politico-militari din S.U.A., vice-preşedinte al Institutului Cato, autor a zece cărţi de înaltă ţinută, apreciază că întreaga politică a S.U.A. şi N.A.T.O. faţă de acuta „problemă Kosovo" a fost fundamental eronată, încă de la început.

Casa Albă şi N.A.T.O., consiliate de Serviciile secrete americane (cu precădere C.I.A.), au declanşat un război de agresiune pornind de la nişte premise fundamental greşite.

Realitatea este că războiul aerian purtat împotriva Iugoslaviei nu a încetat decât atunci când statele membre în N.A.T.O., participante la operaţia „Forţa Aliată", au acceptat să modifice prevederile „dictatului de la Rambouillet", în sensul ca acesta să prevadă, în mod explicit, că provincia Kosovo va rămâne parte integrantă a Serbiei, iar N.A.T.O. va renunţa la pretenţia ca trupele sale să aibă dreptul de liberă mişcare în întregul spaţiu iugoslav.

Analistul american James George Jatras, diplomat de profesie la Departamentul de Stat, este de părere că N.A.T.O. a acționat în „problema Kosovo", pornind de la premise simpliste, în esență false, și s-a situat de la început de partea insurgenților albanezi și a guvernului de la Tirana aruncând toată vina pe Miloșevici și Serbia. Adevărul este că Armata de Eliberare din Kosovo a purtat un război terorist, a pus la cale o insurecție armată împotriva guvernului de la Belgrad, având ca obiectiv final dezlipirea provinciei rebele de Serbia și crearea „Albaniei Mari". Deziluzia populației albaneze va fi explozivă și cu efecte de bumerang, atunci când se va convinge definitiv că S.U.A. și N.A.T.O. i-au înșelat în aceste așteptări.

Doug Bandow, fost consilier al președintelui Ronald Reagan, apreciază ca ridicol și ipocrit argumentul prin care N.A.T.O. își justifică intervenția militară în Kosovo, și anume că în provincie se comitea un „genocid" premeditat, în fața căruia alianța era obligată să reacționeze, întrucât „această ofensă adusă umanității" nu putea rămâne nepedepsită. Analistul american constată că în ultimele 12 luni, înainte de declanșarea operației aeriene împotriva Iugoslaviei, în Kosovo au fost ucise 2 000 de persoane, din care jumătate erau etnici sârbi. Bandow arată că în Sri Lanka au fost uciși mai mulți oameni într-o singură săptămână decât în Kosovo într-un an, dar S.U.A. și N.A.T.O. nu s-au arătat revoltați de aceste „ofense aduse umanității". Probabil că locuitorii din Sri Lanka nu sunt considerați oameni. Același mare analist american constată că într-o altă zonă, aflată chiar în „pragul casei N.A.T.O.", respectiv în Algeria, în ultimii ani au fost uciși peste 70 000 de civili, fără ca S.U.A. și N.A.T.O. să reacționeze și să se „cutremure de indignare".

Întorcându-se puțin în timp, Doug Bandow readuce în memoria comunității internaționale situația din Cipru, și anume invadarea insulei de către armata Turciei în 1974, ocuparea a 40 % din teritoriul acesteia, „curățirea etnică" totală a zonei ocupate prin alungarea a 165 000 de ciprioți greci și aducerea în casele acestora a 100 000 coloniști din Turcia. Față de această situație dramatică, S.U.A. și N.A.T.O. nu au mișcat un deget. În ultimii ani, în zonele din sud-estul Turciei locuite de kurzi, au fost masacrați de către armata turcă 37 000 de civili și alte două milioane de oameni, evident kurzi, au fost dislocate. S.U.A. și N.A.T.O. nu numai că nici măcar n-au formulat un act de protest sau de „îngrijorare", ci au invitat Turcia să ia parte la operațiunile militare împotriva Iugoslaviei.

Atunci, se întreabă autorul, unde este „umanitarismul" american şi al N.A.T.O. în numele căruia Serbia a fost agresată în 1999?

Analişti americani animaţi de simţul responsabilităţii şi de imaginea S.U.A. în lume atrag atenţia că alinierea S.U.A. şi N.A.T.O. la politica şi interesele Armatei de Eliberare din Kosovo va produce efecte exact inverse, transformând o situaţie realmente dificilă, într-o adevărată criză umanitară.

Gary Dempsey, diplomat de carieră, unul dintre cei mai mari specialişti ai S.U.A. în problemele din Balcani, este de părere că intervenţia militară americană şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei a lovit puternic în interesele economice ale tuturor statelor din zonă. O eroare imensă a constituit-o bombardarea podurilor de pe Dunăre, care a lovit în interesele tuturor statelor riverane. Ţara cel mai puternic afectată de blocarea Dunării este România, conchide analistul.

Operaţia aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O., precum şi crearea în Balcani a unor protectorate militare cu aportul unor trupe de ocupaţie străine, au îndepărtat pentru mult timp investitorii străini particulari serioşi. Nimeni nu este atât de neinspirat încât să investească masiv şi pe termen lung într-o zonă de război perpetuu cum au devenit Balcanii în ultimul deceniu al secolului XX, concluzionează G. Dempsey, şi are perfectă dreptate.

Prin actul lor de război din Balcani, S.U.A. şi N.A.T.O. au provocat imense valuri de antipatie, îngrijorare şi proteste în Federaţia Rusă, China, India şi în imensa majoritate a statelor lumii. Adevărata comunitate internaţ.onală, afirmă Dempsey, suspectează S.U.A. şi N.A.T.O. de tendinţe hegemoniste mondiale, de inaugurarea în Kosovo a unei ere neoimperialiste. de recurgere la forţă şi în alte părţi ale lumii, după modelul Kosovo. Dacă aceste stări se vor adânci, atunci S.U.A. şi N.A.T.O. vor plăti un preţ foarte ridicat pentru „victoria" lor în Balcani, conchide analistul american. Aroganţa şi agresivitatea manifestate de către S.U.A. şi N.A.T.O. în contextul operaţiei „Forţa Aliată" au condus la o accentuată creştere a cooperării strategice dintre Federaţia Rusă şi China, poate chiar la naşterea unei axe Moscova-Beijing.

Stanley Kobler, analist de marcă al Institutului Hudson, expert în domeniul relaţiilor dintre S.U.A. şi Rusia, a pus în lumină două aspecte grave generate de intervenţia militară a S.U.A. şi a N.A.T.O. în Balcani. Faptul că William Clinton a decis să autorizeze atacul N.A.T.O. asupra Iugoslaviei fără aprobarea Congresului S.U.A. a arătat lumii întregi, stu-

pefiate, imaginea *unei preşedinţii imperiale* în acţiune. Precedentul creat în Kosovo ar putea fi repetat şi în alte regiuni ale globului, ceea ce ar constitui o gravă încălcare a prevederilor Constituţiei S.U.A. şi o uzurpare a prerogativelor Congresului american. Prin actul său iresponsabil, W. Clinton a lovit puternic imaginea S.U.A. ca model de sistem politic şi de legalitate.

Kobler constată cu o mare îngrijorare că în afara câtorva aliaţi din N.A.T.O. (cei care au luat parte mai activ la operaţiuni) şi a unor foste ţări membre în Tratatul de la Varşovia dornice să adere la N.A.T.O., restul statelor lumii s-au pronunţat cu vehemenţă împotriva bombardamentelor americane şi N.A.T.O.

Teama de recrudescenţa imperialismului occidental, conchide analistul din Washington, ar putea genera un curent de opinie anti S.U.A. şi N.A.T.O., urmat de o strângere a rândurilor restului statelor lumii pentru contracararea acestuia, inclusiv prin achiziţionarea de arsenale nucleare. Este cât se poate de evident că războiul interminabil din Balcani, alimentat şi întreţinut sistematic de către S.U.A. şi N.A.T.O., a condus la accentuarea proliferării nucleare în lume. Exemplele oferite de India şi Pakistan sunt edificatoare în acest sens. În condiţiile existenţei unui pericol permanent de recurgere la forţă de către S.U.A. şi N.A.T.O. care deţin supremaţia militară la scară globală şi care ignoră O.N.U. şi prerogativele Consiliului de Securitate, orice naţiune care ţine la securitatea ei, din momentul în care îşi va putea permite, îşi va crea un arsenal nuclear, singurul în măsură să descurajeze o agresiune externă.

Analiştii Michael Radu şi John J. Mearsheimer de la Institutul de Studii Strategice Cato din Washington apreciază că cel mai mare pericol la adresa stabilităţii în Balcani îl reprezintă nu „expansionismul" Serbiei, aşa cum se susţine la Casa Albă şi N.A.T.O., ci expansionismul alimentat de Albania şi încurajat de operaţia „Forţa Aliată" şi de trupele N.A.T.O. din Kosovo. „Soluţia" propusă de cei doi analişti şi anume – împărţirea provinciei Kosovo între Serbia şi Albania, o consider total neinspirată şi chiar explozivă nu numai pentru Balcani, ci pentru Europa întreagă. John J. Mearsheimer susţine că, indiferent cât ar fi de neplăcută, divizarea politică a provinciei Kosovo ar trebui urmată şi de o separare etnică a sârbilor şi albanezilor, adică exact ceea ce au făcut autorităţile turceşti după invadarea Ciprului în 1974. În anul 1995 a fost divizată Bosnia-Herţegovina, potrivit Acordului de la Dayton încheiat şi acesta, după cinci ani, cu un eşec total.

Dacă se va merge pe această linie de divizare şi separare etnică ne putem gândi cu profundă îngrijorare şi la posibilitatea ca într-o bună zi, S.U.A. şi N.A.T.O. să aplice această „soluţie" şi în Transilvania, care a mai trecut printr-o asemenea experienţă în 1940, în urma „Dictatului de la Viena".

Este cât se poate de evident că după implicarea S.U.A. în criza politico-militară din Balcani, prin acţiunile de forţă întreprinse, prin introducerea în acest spaţiu a unor imense cantităţi de armament şi mai ales prin implicarea Alianţei Atlantice în război, Washingtonul vizează transformarea Balcanilor într-un protectorat militar al N.A.T.O., sub conducere americană. O asemenea evoluţie în aria Balcanilor ar putea avea consecinţe dezastruoase pentru întreaga Europă, inclusiv subminarea procesului de integrare şi în final chiar dezmembrarea Uniunii Europene. Este de datoria Europei, de la Atlantic la Urali, şi nu a S.U.A., să rezolve cât mai rapid criza balcanică şi să angajeze această zonă pe coordonatele progresului, al economiei de piaţă şi al democraţiei avansate, încheiate cu integrarea acesteia în structurile economice, politice, monetare şi de securitate europene, şi nu în N.A.T.O.

Dacă S.U.A. şi N.A.T.O. vor continua politica pe care au promovat-o în ultimul deceniu al secolului XX şi în secolul următor, dacă N.A.T.O. va prevala în raport cu Identitatea Europeană de Apărare şi Securitate în curs de creare, iar Alianţa Nord-Atlantică îşi va asuma problemele securităţii „de la Atlantic până în Orientul Mijlociu şi centrul Africii, ba chiar şi în Caucaz sau Marea Caspică", cum a susţinut Administraţia Clinton în ultimul an al mandatului său, atunci comunitatea internaţională se va putea aştepta la orice, inclusiv la un război mondial.

Analistul american Ted Galen Carpenter, autor a zece cărţi printre care şi *Lărgirea N.A.T.O.: Iluzii şi realitate*, nu doreşte un asemenea rol pentru patria lui. În perspectiva unei evoluţii a N.A.T.O. pe coordonatele menţionate mai sus, T.G. Carpenter se întreabă dacă nu ar fi mai înţelept ca S.U.A. să se retragă din N.A.T.O.

Iată cum oameni de înaltă ţinută ştiinţifică şi responsabilitate americani, alarmaţi de ce s-a întâmplat în Balcani în anul 1999, precum şi de unele evoluţii probabile sumbre, gândesc la posibilitatea retragerii S.U.A. din N.A.T.O., ceea ce ar justifica chiar dezmembrarea N.A.T.O., iar politicienii Convenţiei Democratice au declarat cu surle şi trâmbiţe că „România nu are alternativă la aderarea la N.A.T.O."

Singurele rezultate palpabile ale intervenției S.U.A. și a N.A.T.O. în Balcani sunt materializate prin crearea a patru protectorate militare marcate prin prezența trupelor de ocupație americane și N.A.T.O., respectiv Bosnia-Herțegovina, provincia Kosovo, Albania și Macedonia.

În concluzie, se poate aprecia că N.A.T.O. s-a extins spre Est, în fosta lume comunistă, pe două căi distincte. Pe cale politică, în cazul Cehiei, Ungariei și Poloniei, act consfințit la reuniunea jubiliară N.A.T.O. la nivel înalt de la Wasghinton din 24 aprilie 1999; și pe cale militară prin bombardamente și ocupație efectivă, în cazul zonei din sud-estul Europei, adică în Balcani. Se pare că S.U.A. preferă „calea balcanică" de extindere a N.A.T.O.

Calcule greșite și gafe în lanț

O primă și fundamentală greșeală comisă de către S.U.A. și N.A.T.O. în cazul operației „Forța Aliată" își are originea în necunoașterea istoriei națiunilor balcanice și, pe acest fond, încălcarea cu brutalitate a unor valori sfinte din trecutul acestora. Președintele S.U.A., William Clinton, și comandantul suprem al N.A.T.O., Wesley Clark, nu au avut și nu au nici cea mai vagă idee că provincia Kosovo este tot atât de sfântă pentru sârbi, precum este Mecca pentru musulmani sau Alba Iulia pentru români.

Ar fi însă o mare eroare dacă agresiunea aeriană împotriva Iugoslaviei, precum și transformarea în cazărmi a locurilor sfinte ale sârbilor aflate în Kosovo ar fi puse pe seama lui Clinton, generalului Clark sau la „bobocoasa" doamnă pe post de secretar de stat, Madeleine Albright. Ei toți nu au fost decât niște marionete jucate din subteran de către fantasticul complex militar industrial al S.U.A. Acesta este compus din cercuri politice influente, indiferent că sunt republicani sau democrați (nu există absolut nici o deosebire esențială între Partidul Republican și Partidul Democrat) din conducerea superioară a Forțelor Armate ale S.U.A. și cele 120.000 de societăți (fabrici și uzine uriașe) producătoare de armament. De peste 50 de ani, societatea americană este dominată de acest „complex", situație ce se va menține multe decenii și în secolul XXI. De la acest „complex" pornesc cele mai mari pericole la adresa păcii în lume, și nu de la „naționalismul balcanic", „fundamentalismul islamic" sau de la „pericolul galben", cum încearcă să convingă lumea industria de propagandă psihologică a C.I.A., în epoca post-Război rece.

Administraţia americană a fost convinsă de către C.I.A. să recurgă la război împotriva Iugoslaviei (Iniţial, generalii de la Pentagon s-au opus acestui curs) dând asigurări că Slobodan Miloşevici va ceda dictatului N.A.T.O. în cel mult 3-4 zile. Aceste calcule s-au dovedit dezastruoase, după cum demonstrează analistul american Christopher Layne.

Declanşând operaţia „Forţa Aliată", S.U.A. şi N.A.T.O. au fost victime ale unei surprinderi politice totale care a pus în derută Alianţa Atlantică, în ciuda uriaşei sale puteri militare. În prima noapte de bombardamente, secretarul de stat al S.U.A., Medeleine Albright, această „zână bună" a secesioniştilor albanezi din Kosovo declara: „Nu cred că aceasta va fi o operaţie de lungă durată". Confruntate cu rezistenţa mai mult morală decât militară a sârbilor, cu refuzul acestora de a ceda în faţa dictatului de la Rambouillet, văzând că bombardamentele nu-şi ating scopul, Administraţia S.U.A. a schimbat tonul.

După 11 zile de bombardamente efectuate cu cele mai sofisticate arme din lume, aceeaşi doamnă M. Albright declara cu „candoarea" specifică: „Niciodată nu ne-am aşteptat ca această operaţie să se încheie repede". Iată că şi o superputere ca S.U.A. (de altfel singură în lume) ştie să mintă cu dezinvoltură şi să nu roşească.

O altă dimensiune a surprinderii cu care s-au confruntat S.U.A. şi N.A.T.O. a fost provocată de masa uriaşă a albanezilor care au părăsit provincia Kosovo, după începerea bombardamentelor americane şi N.A.T.O. Este vorba de circa 800 000 de oameni. Cu alte cuvinte, afirmă Christopher Layne, însuşi preşedintele Clinton şi aliaţii săi din N.A.T.O. au provocat exact ceea ce au intenţionat să prevină prin intervenţia lor, respectiv exodul în masă al albanezilor. S.U.A. s-au implicat în conflictul militar din Kosovo urmărind nu „prevenirea unei tragedii umane", ci obiective strategice mult mai mari.

Pe plan local, S.U.A. şi N.A.T.O. s-au lăsat antrenate într-un conflict separatist etnic montat de naţionaliştii albanezi care, profitând de faptul că sunt majoritari în această provincie istorică sârbească, invocă dreptul la autodeterminare. În urma celor două războaie mondiale, în care şi-au pierdut viaţa circa 70 de milioane de oameni şi prin care s-au trasat frontierele din Europa şi din lume, s-a statuat unul dintre principiile fundamentale ale dreptului internaţional contemporan şi anume că dreptul la autodeterminare îl au naţiunile, nu minorităţile naţionale. Să nu uităm că şi minoritatea maghiară din judeţele Harghita şi Covasna, unde este majoritară, invocă acest principiu prin programul politic al U.D.M.R. În lume

există peste 3 600 de grupuri minoritare etnice care sunt animate de tendinţe separatiste, gata să incendieze această lume.

Washington-ul a acuzat Serbia că se face vinovată de „agresiune neprovocată împotriva populaţiei albaneze a provinciei Kosovo". Această acuzaţie este tot atât de adevărată cu cea care ar fi declarat S.U.A., agresor, în 1992, când a înăbuşit în sânge, cu ajutorul armatei, răscoala populară de la Los Angeles din statul California în zilele de 28 aprilie-4 mai, când au fost împuşcaţi circa 4 000 de oameni şi răniţi alte zeci de mii. Acest eveniment epocal din viaţa S.U.A. de la sfârşitul secolului XX a fost însă îngropat adânc de cenzura americană, care nu a mai permis nici cea mai mică referire la această imensă tragedie umană.

Christopher Layne demonstrează într-un capitol special al cărţii *N.A.T.O.'s Empty Victory*", apărută în S.U.A. în ianuarie 2001, că din 1996 când şi-a făcut apariţia şi până în 1999 când s-a declanşat intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, Armata de Eliberare din Kosovo a atacat neîntrerupt secţiile de poliţie, obiective ale armatei sârbe, organele administrative, a asasinat oficialităţi, a distrus clădiri şi instituţii guvernamentale şi economice şi a lovit în stil terorist populaţia civilă sârbă din această provincie.

Poate fi acuzat de „agresiune" un guvern care încearcă să facă ordine în propria-i ţară, atunci când aceasta este lovită sistematic de organizaţii teroriste care-i ameninţă integritatea teritorială? Din practica S.U.A. şi N.A.T.O., sub paravanul „apărării drepturilor omului", acest lucru s-a dovedit a fi posibil. Oare „drepturile omului" sunt valabile numai pentru minoritatea albaneză, iar pentru sârbi nu?

S-a constatat pe viu că după intrarea trupelor N.A.T.O. în Kosovo, Armata de Eliberare albaneză a pus stăpânire pe toate instituţiile provinciei, a continuat să se înarmeze masiv în contradicţie totală cu acordul de pace şi să atace cu ferocitate comunităţile sârbeşti care au mai rămas în Kosovo.

Experţii americani în materie sunt de părere că acordul de la Rambouillet reprezintă un model de felul în care nu trebuie să se facă diplomaţie. Acordul a fost deficitar din toate punctele de vedere, dovedind, printre altele: părtinire crasă, o înspăimântătoare ignoranţă în cunoaşterea istoriei Serbiei, a demnităţii, mândriei naţionale şi capacităţii de rezistenţă a sârbilor, o totală incapacitate de a prefigura consecinţele ce pot decurge din ameninţarea cu forţa şi în final din recurgerea la forţă.

Christopher Layne constată cu oroare că *la Rambouillet iugoslavii au negociat cu pistolul la tâmplă.*

Interpretând greşit evenimentele din Balcani din ultimii ani, şi mai ales pornind de la precedentul din Bosnia-Herţegovina din 1995, când în urma bombardamentelor N.A.T.O., Belgradul s-a declarat de acord cu prevederile convenite la Dayton, s-a crezut şi în 1999 de către Administraţia Clinton că sub uriaşa presiune a puterii militare a S.U.A. şi a N.A.T.O., sârbii vor ceda şi de data aceasta. Situaţiile fiind cu totul diferite, S.U.A. şi N.A.T.O. au comis o enormă eroare. Chiar şi în cazul acordului de la Dayton, sârbii au cedat nu din cauza bombardamentelor N.A.T.O., ci ca urmare a ofensivei armatei croate în Kraina unde au suferit o mare înfrângere. În afară de aceasta, prin acordul de la Dayton, sârbii din Bosnia-Herţegovina şi-au atins obiectivul politic fundamental, adică acela de acceptare internaţională a Republicii Sârbe.

Din ignoranţă istorică, Washingtonul nu a înţeles că pentru Serbia, provincia Kosovo este incomparabil mai importantă decât Bosnia-Herţegovina şi Kraina. Este foarte posibil ca noua administraţie de la Casa Albă, după alegerile prezidenţiale din anul 2000, la sfatul C.I.A., să dea toată vina pentru eşecul intervenţiei americane şi a N.A.T.O. în Kosovo pe fostul preşedinte W. Clinton şi pe „războinica" doamnă Madeleine Albright şi să caute o retragere „onorabilă" a S.U.A. din marasmul albanez din Kosovo. Problemele acestei provincii nu pot fi rezolvate decât de sârbi, în cooperare cu Uniunea Europeană.

Pentru a-şi ascunde propriile maşinaţii, Agenţia Centrală de Informaţii (C.I.A.) îi va sacrifica pe cei doi oameni politici, care oricum nu mai au nici un rol pe scena politică americană. Adevăratele forţe politice care au implicat S.U.A. şi N.A.T.O. în murdara agresiune militară împotriva Iugoslaviei vor rămâne perpetuu în anonimat.

Kosovo şi era „războaielor umanitare"

Agresiunea aeriană a S.U.A. şi a N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei a deschis o nouă eră în istoria conflictelor, şi anume era „războaielor umanitare".

Evoluţia fenomenului militar din ultimele două secole a condus la necesitatea studierii şi aprofundării acestuia, pe măsură ce războiul s-a extins în timp şi spaţiu, ajungând să capete dimensiuni globale în contex-

tul primului război mondial (1914-1918) şi pe timpul celui de-al doilea război mondial (1939-1945).

Esenţa războiului ca fenomen social este violenţa, iar scopul războiului este distrugerea forţelor armate ale adversarului şi impunerea voinţei politice proprii asupra acestuia. În asemenea condiţii valabile şi în zilele noastre, ne întrebăm cu stupoare, unde au descoperit oamenii politici americani, la sfârşitul secolului XX, o dimensiune umanitară a acestui fenomen, mai ales în condiţiile moderne când nu mai există „front" şi „spatele frontului", când orice punct de pe glob poate fi lovit într-un timp ce variază de la câteva ore la câteva zeci de minute, iar populaţia civilă poate fi anihilată în masă?

A „descoperi" în orice tip de război, indiferent de motivele şi obiectivele acestuia o „valoare umanitară" ni se pare absurd, aberant, cinic şi o adevărată insultă la adresa întregii umanităţi. Sub paravanul formulei „războiului umanitar" inaugurat de S.U.A. şi N.A.T.O. în Balcani, pentru „salvarea albanezilor din Kosovo, masacraţi de sârbi", cei ce deţin supremaţia militară la scară globală se vor putea preta la cele mai abominabile fapte, la arbitrar şi terorism de stat împotriva restului lumii.

În 1988, un grup de analişti militari români, sub coordonarea generalului de brigadă dr. Corneliu Soare, un ilustru teoretician militar contemporan, a dat publicităţii o amplă lucrare privind tipologia conflictelor armate din epoca modernă. În context, au fost puse în lumină premisele ontologice, principiile gnoseologice şi metodologice ale analizelor stărilor conflictuale, atât a celor intrastatale (războaiele civile), cât şi a celor interstatale. Au fost evidenţiate esenţa şi caracteristicile războiului nuclear care, deşi de domeniul absurdului, nu poate fi exclus în totalitate, atâta timp cât în lume există uriaşe arsenale de arme atomice, iar proliferarea acestor arme nu poate fi stopată. Luând în calcul amploarea războaielor, au fost identificate: războaie mondiale şi războaie locale.

După mediul în care se desfăşoară, acţiunile militare au fost analizate şi esenţializate astfel: războaie terestre, maritime, aeriene şi cosmice. Toate tipurile de războaie în care nu se recurge la armamentul nuclear au fost clasate drept războaie convenţionale. O atenţie deosebită s-a acordat intervenţiei militare ca tip de conflict armat. Acestui tip de conflict va trebui să i se acorde o atenţie excepţională, deoarece în secolul XXI ar putea constitui principalul tip de război.

Spaţiul balcanic a constituit obiectul a două intervenţii militare în perioada 1995-1999, în Bosnia-Herţegovina şi în Kosovo. Întregul spaţiu

al fostei lumi socialiste din Europa Centrală şi de Est va fi expus pericolului unor intervenţii militare străine.

După intervenţia militară a Tratatului de la Varşovia în Cehoslovacia, oamenii de presă au „identificat" un nou tip de războaie şi anume „războaiele frăţeşti", purtate între ţările socialiste, care până atunci pretindeau că între ele războaiele sunt „imposibile".

După consumarea conflictului militar dintre cele două state socialiste din Asia, respectiv China şi Vietnam, ziarişti hâtri au identificat „războiul pedagogic", legat de afirmaţia guvernului de la Beijing înainte de invadarea Vietnamului şi anume că „le vom da vietnamezilor o lecţie". În final, cei care au primit „o lecţie" au fost însăşi chinezii, care au suferit o înfrângere usturătoare.

Iată însă că la sfârşitul secolului XX, graţie eforturilor intelectuale ale specialiştilor americani de la C.I.A. şi a consilierilor preşedintelui W. Clinton, şi-a făcut apariţia un nou tip de război – inimaginabil pentru o minte sănătoasă – „războiul umanitar" inaugurat de intervenţia S.U.A. şi N.A.T.O. în Kosovo.

Motivaţia formulată de autorii acestui gen de război a fost extrem de nefondată, simplistă, dacă nu chiar infantilă şi foarte partizană. Am putea spune că a fost vorba de un stereotip aplicabil tuturor statelor în care fiinţează grupuri etnice mai mult sau mai puţin mulţumite de condiţiile lor şi care pot fi antrenate în scenarii ca cel ce a precedat intervenţia militară din Kosovo.

Foarte pe scurt, S.U.A. şi N.A.T.O. şi-au motivat apelul la intervenţia militară, exclusiv din „motive umanitare" pentru a ajuta „Armata de Eliberare" a albanezilor din Kosovo să pună capăt „genocidului şi curăţirii etnice" practicate de sârbi sub conducerea lui Slobodan Miloşevici, care chipurile, ar fi animat de „porniri expansioniste", de creare a unei „Serbii Mari", curată din punct de vedere etnic. Nu s-a amintit nici un cuvânt despre crimele şi atrocităţile comise de către organizaţia teroristă albaneză AEK împotriva sârbilor din Kosovo, care s-au amplificat dincolo de orice proporţii după intrarea trupelor N.A.T.O. în provincie, forţând zeci de mii de sârbi să părăsească provincia.

România ar trebui să tragă maximum de învăţăminte din tragedia prin care trece naţiunea sârbă, pentru că într-o bună zi, S.U.A. şi N.A.T.O., incitate de Budapesta, ar putea lua de bune acuzaţiile răspândite cu regularitate în Occident de propaganda maghiară cu privire la „curăţirea etnică" şi „atrocităţile" săvârşite de români împotriva ungurilor din

Transilvania şi să ne trezim şi noi cu un „război umanitar" pe cap. O încercare în acest sens a şi fost făcută de Ungaria, în contextul evenimentelor de la Târgu Mureş din 19-20 martie 1990, puse la cale de Serviciile secrete de la Budapesta.

Premisa de la care au pornit cei ce au elaborat concepţia „războiului umanitar" este aceea că drepturile omului, drepturile individului, de care ideologii americani fac mare caz, ar fi mai importante decât suveranitatea naţională şi s-ar situa deasupra acestei instituţii fundamentale a dreptului internaţional contemporan.

Cu alte cuvinte, „războiul umanitar" care tinde să devină principalul tip de conflict armat în secolul XXI ar lua în considerare nu principiile unanim recunoscute ale dreptului internaţional, ci nişte principii aşa-zise morale, „gândite" la Washington şi la Cartierul General al N.A.T.O. Administraţia americană s-a şii exprimat prin reprezentantul său cel mai înalt, preşedintele W. Clinton, că „suveranitatea statelor trece pe planul doi, poate fi încălcată, atunci când sunt violate drepturile individului". Cine stabileşte acest lucru? Evident că nu O.N.U. şi nici alte structuri de securitate, aşa cum s-a demonstrat în criza din Kosovo, ci principalele centre de putere militară existente la sfârşitul secolului XX, adică S.U.A. şi N.A.T.O.

„Războiul umanitar" pentru care s-au arătat interesate S.U.A. şi N.A.T.O. va fi un război purtat cu cele mai sofisticate mijloace de lovire, va fi un război de exterminare de la distanţă, fără pierderi pentru forţele americane şi N.A.T.O. „Războiul umaniitar" declanşat din iniţiativa S.U.A. sub paravanul N.A.T.O. va fi selectiv. Vor fi lovite acele ţări mici şi mijlocii, bogate în resurse şi deţinând poziţii strategice importante, care nu se vor alinia la interesele companiilor transnaţionale americane.

Vorbind despre acest tip de război, analiştul american James George Jatras constată cu stupoare că Statele Unite şi N.A.T.O. judecă cu o balanţă strâmbă, părtinitoare, încălcarea drepturilor omului de către diferite state. Acesta prezintă exemplul Turciei, ţară membră în N.A.T.O., în care de-a lungul anilor au fost masacraţi sute de mii de kurzi, au fost alungaţi din locurile lor natale peste graniţă, deci „curăţire etnică", peste 2 milioane dintre aceştia, iar despre acordarea chiar şi a celei mai elementare forme de autonomie pentru populaţia kurdă din sud-estul Turciei, de peste 10 milioane de oameni, nici nu poate fi vorba. Guvernele de la Ankara consideră drept crimă împotriva suveranităţii şi integrităţii statului

orice referire la autonomia kurzilor şi o pedepseşte cu maximum de severitate.

În asemenea condiţii, analistul american se întreabă de ce S.U.A. şi N.A.T.O. nu au declanşat un „război umanitar" împotriva Turciei, pentru a pune capăt genocidului real, nu imaginar, practicat sistematic de către jandarmeria şi armata turcă împotriva populaţiei de etnie kurdă.

Indiferent câte sute de mii de kurzi vor fi masacraţi sau expulzaţi, S.U.A. nu vor mişca nici în viitor vreun deget împotriva Turciei. Această ţară este una dintre statele pivot ale intereselor S.U.A. în zona Caucazului şi Asiei Centrale. Cu ajutorul Turciei, S.U.A. au aprins flacăra războiului în Caucaz, pentru scoaterea acestei zone de sub controlul Rusiei, în scopul ajungerii la uriaşele rezerve de petrol din bazinul Mării Caspice.

James George Jatras pune în lumină ipocrizia politicii S.U.A. cu privire la aşa-zisa apărare a drepturilor omului şi în legătură cu evenimente mai recente din chiar spaţiul fostei Iugoslavii. Este vorba despre tragedia celor 300 000 de sârbi din regiunea Kraina, parte integrantă a Croaţiei, tot aşa cum şi Kosovo este parte integrantă a Serbiei, din vremuri imemorabile.

După desprinderea din R.S.F. Iugoslavia, în 1991, Croaţia, sub conducerea fostului dictator Franjio Tudjman, a dus o politică de „curăţire etnică" faţă de minoritatea sârbă din provinciile Slavonia şi Kraina.

În vara anului 1995, după câţiva ani buni de înarmare masivă ilegală, sub protecţia Flotei a 6-a S.U.A., cu sprijinul direct a câtorva sute de ofiţeri americani, armata Croaţiei a executat operaţia ofensivă „Furtuna", în urma căreia circa 300 000 de sârbi au fost scoşi din casele şi de pe pământurile lor şi izgoniţi fără nici un fel de menajament. La Washington şi la Cartierul General al N.A.T.O. de la Bruxelles, această acţiune barbară nu a constituit o „încălcare a drepturilor omului" şi nici nu a dus la o „intervenţie umanitară" din partea S.U.A. şi N.A.T.O.

Tot James G. Jatras este de părere că experienţa S.U.A. în Kosovo demonstrează că hotărârile Congresului S.U.A. din 1998 de a aproba lărgirea N.A.T.O. prin admiterea Cehiei, Ungariei şi Poloniei, precum şi a noii strategii a Alianţei Nord-Atlantice de a se angaja în operaţii în afara spaţiului legitim stipulat în Tratatul de la Washington din 4 aprilie 1949, au constituit o enormă greşeală din partea legislativului american. Există pericolul ca N.A.T.O. să devină un instrument al politicii externe a S.U.A. şi să fie angajat în aventuri militare şi mai periculoase, cum ar fi spre exemplificare, în Caucaz.

Faptul că N.A.T.O. a constituit cap de afiş în cadrul intervenţiei şi mai ales că ocuparea militară a provinciei Kosovo s-a executat în numele acestui bloc militar, a făcut ca efectele politice la scara Europei şi a întregii lumi să fie imense.

Jurnalistul Mortimer Zuckerman de la revista U.S. News World Report declara, în spiritul comunicatelor de la Casa Albă şi de la Pentagon: „Noi luptăm nu pentru teritorii, ci pentru principii şi valori morale".

Nu credem că cinismul şi ipocrizia politică au îmbrăcat vreodată forme mai groteşti şi mai departe de adevăr.

Dacă S.U.A. şi N.A.T.O. luptă pentru „valori morale", şi nu pentru teritorii, atunci ce caută trupele americane şi N.A.T.O. în Bosnia-Herţegovina, în Macedonia, în Kosovo şi în Albania, care au fost transformate în protectorate militare? Oare nu cumva uriaşele rezerve de crom – mineral de importanţă strategică, din Kosovo sunt mai atractive pentru S.U.A. şi partenerii săi din N.A.T.O., decât aspiraţiile la secesiune ale populaţiei albaneze?

Analistul Doug Bandow este de părere că războiul purtat de N.A.T.O. împotriva Serbiei, din „motive umanitare", a constituit un model de ipocrizie nemaiîntâlnită în istoria lumii civilizate. Astfel, se ştie că în aria de responsabilitate juridică a N.A.T.O., respectiv în Bazinul Mării Mediterane, în ultimii ani, au avut loc grave încălcări ale drepturilor omului fără ca alianţa să fi luat măsuri de a le pune capăt.

Analistul american consideră că toate motivele invocate de N.A.T.O. pentru a justifica atacul aerian şi ocuparea militară a provinciei Kosovo constituie, în realitate, o monstruoasă ţesătură de minciuni. Întregul Occident nu a epuizat nici pe departe opţiunea politico-diplomatică de soluţionare a crizei din Kosovo, dar nu prin acordul de la Rambouillet, care reprezenta un dictat inacceptabil.

Alan Kuperman, de la celebrul Institut Brookings din S.U.A., a arătat la timpul respectiv că la Rambouillet s-ar fi putut ajunge la un acord rezonabil cu sârbii, iar războiul ar fi putut fi evitat, dacă S.U.A. şi aliaţii săi ar fi dorit acest lucru. Lumea occidentală dezvoltată, în general, şi S.U.A., în special, nu sunt ameninţate din nici o direcţie, de pericolul unui război. Acestea pot fi angajate într-un război numai dacă ele doresc acest lucru şi îl provoacă. Teza lui Alan Kuperman este nu numai plină de adevăr, dar şi sumbră în ace-

laşi timp. Din aceasta rezultă că cei ce ameninţă pacea lumii în perspectiva secolului XXI sunt S.U.A. şi N.A.T.O..

Doug Bandow arată că în Irlanda de Nord au fost omorâţi mai mulţi oameni decât în Kosovo, dar nimănui din Occident nu i-a trecut prin cap să bombardeze Marea Britanie din această cauză, cum s-a procedat în mod ipocrit şi total nejustificat în cazul Serbiei.

Iată cum treptat, datorită unor analişti cu respect faţă de adevăr şi care fac cinste marii naţiuni americane, lumea începe să cunoască toată murdăria şi cinismul unei politici anti-umane, dusă în numele „drepturilor omului".

Începând cu pacea de la Westfalia din 1648, acţiunile militare purtate cu încălcarea frontierelor unui stat au fost definite drept agresiuni. Principiul suveranităţii statelor a constituit fundamentul ordinii politice, la început în Europa, iar apoi în întreaga lume de circa 350 de ani şi, indiferent cât de limitat ar părea, a stat la baza asigurării păcii.

Politicienii americani, cei care fac „lobby" pentru industria de armament a S.U.A. sunt de altă părere. Senatorul democrat Max Cleland susţine teza potrivit căreia suveranitatea statelor nu este absolută (cu excepţia suveranităţii S.U.A.) şi ca atare, aceasta ar putea fi eludată în scopuri umanitare, aşa cum de altfel s-a şi procedat în cazul intervenţiei militare a S.U.A. şi N.A.T.O. în Kosovo.

În mod tradiţional, americanii au tolerat angajarea ţării lor în conflicte militare, cel puţin atunci când exista un cât de mic pericol plauzibil la adresa securităţii S.U.A. În cazul Kosovo, acesta a lipsit cu desăvârşire. Aceasta ne conduce la concluzia că declanşarea războiului neprovocat împotriva Iugoslaviei a urmărit interese economice imediate şi ocuparea de poziţii militare strategice noi.

Dacă lumea va lua Kosovo drept un precedent, atunci putem considera nule principiile de drept internaţional şi fiecare stat va putea găsi justificări pentru a interveni cu forţe împotriva altui stat, în oricare parte a globului. Dacă se vor aplica „criteriile" după care S.U.A. şi N.A.T.O. au atacat Iugoslavia în primăvara anului 1999, întreaga lume va intra într-o epocă de haos şi arbitrar. De exemplu, Rusia ar putea invada ţările baltice şi Ucraina, în numele protejării etnicilor ruşi, supuşi unui „tratament inuman", deci în numele „drepturilor omului". China şi Pakistan ar putea invada India, pentru a pune capăt „genocidului" împotriva populaţiei din Kaşmir. India, la rândul ei, ar putea invada Sri Lanka pentru a „proteja" populaţia Tamil „masacrată" de forţele guvernului sinhalez. Situaţii asemănătoare s-ar putea crea peste tot globul, inclusiv în Balcani şi Europa Centrală. Să ne reamintim că în primă-

vara anului 1990, zeci de mii de maghiari din Budapesta, au cerut să se înroleze în armată, pentru a pleca în Transilvania să-i apere pe „confraţii" lor de „genocidul românesc". Acest scenariu poate fi reluat oricând în „epoca post-Kosovo".

După agresiunea săvârşită împotriva Iugoslaviei, opinează analistul american Doug Bandow, S.U.A. şi N.A.T.O. şi-au pierdut dreptul de a-i judeca pe alţii care ar proceda la fel. Acest adevăr s-a şi demonstrat la începutul lunii august 1999, când aviaţia Sudanului a efectuat raiduri de bombardament în sprijinul guvernului din Congo, ucigând peste 500 de civili, adică de zece ori mai mulţi decât în localitatea Rakak din Kosovo, invocată ca motiv pentru atacarea Iugoslaviei de către S.U.A. şi N.A.T.O.

Owen Harriers, redactor la revista americană de mare circulaţie National Interest, a atras atenţia că agresiunea N.A.T.O. este de natură să producă efecte umanitare de lungă durată la scară globală, în sensul că va încuraja şi alte state să procedeze la fel, încălcând normele de drept internaţional, făcând posibile mai uşor agresiuni similare şi în alte regiuni ale lumii.

Ni s-a părut mai aproape de adevăr poziţia ministrului de Externe al Germaniei, Joschka Fischer, care motivând participarea ţării sale la războiul împotriva Iugoslaviei, a afirmat că nu a fost vorba de chestiuni de ordin moral şi nici de drepturile omului, ci de o problemă ce viza securitatea şi stabilitatea în Europa. Este cât se poate de clar că Germania şi S.U.A. nu au participat la acest război pentru aceleaşi interese. De altfel, politologul american David Rieff admite că S.U.A. au luat parte la războiul din Balcani din motive politice nu umanitare, cum s-a pretins în mod cinic de către Casa Albă.

Însuşi consilierul prezidenţial pentru problemele de securitate de la Casa Albă, Sandy Berger, a declarat că S.U.A. s-au implicat în criza din Kosovo datorită unor interese naţionale ale S.U.A., cum ar fi amplificarea credibilităţii N.A.T.O. şi prevenirea destabilizării situaţiei din Balcani ca urmare a maselor de refugiaţi.

Atunci când W. Clinton a declarat că „Balcanii reprezintă inima Europei" a produs atât stupoare, cât şi ilaritate în întreaga lume. Să fi fost preşedintele S.U.A. chiar atât de ignorant în probleme de geografie, sau l-a luat gura pe dinainte, lăsând de înţeles că „lovind în Balcani, loveşte în chiar inima Europei" adică în procesul de integrare de la Atlantic la Urali a acestui continent?

În concluzie, invocarea „apărării drepturilor omului" pentru declanşarea unor intervenţii militare constituie o gravă diversiune, un fals de proporţii planetare şi un imens pericol la adresa păcii. Ca şi în secolele trecute, războaiele continuă să vizeze accesul la resurse şi pieţe, la ocuparea de teritorii şi aservirea de populaţii, la impunerea voinţei politice a celor mai puternici. Acest slogan se situează în acelaşi plan cu „rolul civilizator" al

colonialismului din secolele trecute, precum şi cu „misiunea divină" a rasei superioare germane în cursul celui de-al doilea război mondial.

În ceea ce priveşte drepturile reale ale omului, între concepţiile americane şi N.A.T.O. şi cele ale restului lumii, există deosebiri fundamentale.

La Conferinţa Mondială pentru Drepturile Omului din 1993, secretarul de stat american Warren Christopher a făcut dovada, în faţa întregii lumi, că S.U.A. promovează toleranţa prin metode intolerante, afirmând: „Universalitatea drepturilor omului nu admite decât un set standard de comportament pe care Washingtonul îl va aplica tuturor ţărilor" (a se vedea New York Times din 15 iunie 1993). În acelaşi cadru, demnitarul american a mai afirmat: „Noi (adică S.U.A.) nu putem permite ca relativismul cultural să devină un refugiu al represiunii". Aceste declaraţii pline de insolenţă au produs stupoare şi replici dure din partea reprezentanţilor imensei majorităţi a statelor lumii.

S.U.A. au fost acuzate, nu fără temei, că aplică un dublu standard în domeniul drepturilor omului, iar în spatele noţiunii de „universalitate" nu se află altceva decât neo-imperialismul mascat în formule democratice, tendinţa S.U.A. spre dominaţia mondială.

Oamenii politici de bună credinţă întreabă stupefiaţi, cine a dat S.U.A. dreptul să stabilească „standarde universale"? Chiar cred „specialiştii americani" în domeniul drepturilor omului că vor schimba cultura unor naţiuni precum China, India, Iran, Pakistan, Turcia, etc. şi o vor înlocui cu „standardele S.U.A."?

Concepţia americană cu privire la drepturile omului este etnocentristă şi gravitează exclusiv în jurul drepturilor politice cum sunt: libertatea de expresie, libertatea presei, libertatea de asociere şi mult trâmbiţatele „alegeri libere". De reţinut însă că sunt considerate „alegeri libere" exclusiv cele care promovează la putere forţe politice pro-americane. Regimurile politice fasciste sau dictatoriale, dar pro-americane, din Arabia Saudită, Coreea de Sud, Taiwan, Indonezia, Filipine, Spania, Portugalia, Grecia, ca să nu mai vorbim şi de cele din spaţiul Americii Latine, au fost tolerate de Washington, înarmate şi sprijinite economic.

În faţa reprezentanţilor întregii lumi, la Conferinţa din 1993, S.U.A. au refuzat categoric să recunoască şi alte drepturi, respectiv cele avansate de imensa majoritate a lumii, şi anume: dreptul la muncă, dreptul la educaţie, dreptul la o casă de locuit, dreptul la hrană decentă, dreptul la sănătate

La ce le folosesc şomerilor din România „drepturile politice ale omului" standardizate de Washington?

AGRESIUNEA AERIANĂ „FORŢA ALIATĂ" ŞI EFECTELE SALE GLOBALE

Rusia - China

Ted Galen Carpenter aprecia la începutul anului 2000 că unul dintre cele mai nefaste efecte ale războiului declanşat de S.U.A. şi N.A.T.O. în Balcani l-a constituit deteriorarea relaţiilor dintre Statele Unite ale Americii cu Federaţia Rusă şi China, mari centre de putere şi influenţă în sistemul internaţional contemporan deosebit de complex. Cele două mari puteri, într-un efort concertat, s-au opus cu vehemenţă deciziei S.U.A. şi N.A.T.O. de folosire a forţei împotriva Iugoslaviei.

Cele două capitale, Moscova şi Beijing au fost extrem de afectate de faptul că, sub presiunile Washingtonului, N.A.T.O. a ignorat rolul şi misiunile Consiliului de Securitate O.N.U., singurul organism din lume autorizat să decidă asupra folosirii forţei împotriva unui stat suveran. Rusia şi China, ca de altfel întreaga comunitate internaţională, inclusiv opinia publică din S.U.A. şi din celelalte state membre în N.A.T.O. care au luat parte la agresiune, consideră acest act un precedent extrem de periculos. Prin actul lor de marginalizare a Consiliului de Securitate al O.N.U., S.U.A. şi aliaţii săi din N.A.T.O. au subminat întreaga ordine politică internaţională.

Analistul american consideră reacţia Rusiei ca fiind îndreptăţită de faptul că Serbia constituie de secole un aliat al său în Balcani, iar opinia publică rusească nu putea accepta bombardarea de către aviaţia americană şi N.A.T.O. a unei naţiuni slave prietene care împărtăşeşte aceeaşi credinţă religioasă ortodoxă.

Pe de altă parte, Moscovei nu i-au scăpat unele aluzii făcute de către reprezentanţi ai unor cercuri ultra-conservatoare din S.U.A., potrivit cărora, următoarea intervenţie militară a N.A.T.O. în afara zonei sale de responsabilitate, precizată în Tratatul de la Washington din 4 aprilie 1949, ar putea fi Cecenia şi aria Caucazului.

Orice om sănătos la minte îşi poate da seama că un asemenea act din partea S.U.A. şi N.A.T.O. ar pune omenirea, în mod direct, în faţa celui de-al treilea război mondial care s-ar transforma imediat într-un război nuclear.

Generalii americani de la Pentagon şi oameni cu funcţii de răspundere din cadrul C.I.A. nu mai fac un secret din faptul că ar dori ca Statele Unite ale Americii să dispună de baze militare în Georgia şi Azerbaidjan, adică în jurul Mării Caspice, ca o condiţie a accesului S.U.A. la uriaşele rezerve de petrol din acest bazin. Mai mult ca sigur că aceste dorinţe „nevinovate" ale americanilor au contribuit, printre altele, la crearea condiţiilor ajungerii în postul de preşedinte al Federaţiei Ruse a lui Vladimir Putin şi în general la „trezirea ursului rusesc", remarcată de întreaga lume, la începutul anului 2000.

Republica Populară Chineză a avut şi are serioase motive de sensibilizare şi chiar îngrijorare faţă de intervenţia militară americană şi N.A.T.O. în Kosovo, care ar putea constitui un precedent. China are probleme cu unele minorităţi naţionale în care S.U.A., prin metode clandestine, s-a implicat de multe decenii, cum ar fi cele din Tibet şi Xinjiang. Chinezii sunt foarte refractari faţă de tendinţa unor membri ai comunităţii internaţionale de a ignora principiul suveranităţii naţionale şi de a-şi aroga dreptul de a interveni cu mijloace de forţă în treburile interne ale altor state, indiferent de motivul invocat. La Beijing există convingerea că S.U.A. urmăresc să-şi impună hegemonia la scară globală, încercând să atingă acest obiectiv, printre altele, şi prin intermediul N.A.T.O. şi al alianţelor bilaterale cu Japonia şi Coreea de Sud. Analiştii politico-militari chinezi sunt de părerea că agresiunea militară a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei marchează începutul unei ere neo-imperialiste globale a S.U.A. în relaţiile cu lumea exterioară.

Rusia şi China nu-şi fac nici un fel de iluzii în ceea ce priveşte direcţia de orientare a politicii neo-imperialiste a S.U.A. şi N.A.T.O. Cele două mari puteri ştiu foarte bine că Balcanii constituie trambulina strategică spre Caucaz şi apoi spre bazinul Mării Caspice şi Asia Centrală, unde se găsesc resurse naturale imense. Cele două state au o percepere comună tot mai fermă cu privire la pericolele ce le ameninţă.

Analizând situaţia prin această prismă, Ted Galen Carpenter este de părere că acţiunile militare ale S.U.A. şi N.A.T.O. în Balcani, din primăvara anului 1999, au produs deteriorări ireparabile în relaţiile dintre S.U.A., pe de o parte, şi Federaţia Rusă şi China, pe de altă parte.

Ceea ce este însă mult mai grav şi cu urmări serioase în timp este reacţia de revoltă şi mânie pe care agresiunea americană şi N.A.T.O. a stârnit-o în rândul imensei majorităţi a populaţiei Federaţiei Ruse, cotată până la 24 martie 1999 ca având puternice simpatii şi orientări pro-

occidentale. Interesant este că aceleaşi reacţii s-au produs şi în rândul opiniei publice din România şi din Bulgaria. În ceea ce priveşte Grecia, ţară membră în N.A.T.O., reacţia populaţiei a fost de-a dreptul explozivă, cu manifestări violente anti-americane şi anti-N.A.T.O., la scară naţională. După criza din Kosovo, în cercurile occidentale se apreciază că relaţiile Greciei cu Rusia sunt mai bune decât cele cu N.A.T.O.

O seamă de personalităţi politice din Federaţia Rusă, cotate ca având o imagine excelentă în Occident, constituind „elita forţelor democratice reformatoare", printre care Egor Gaidar, Gregori Iavlinski, Anatoli Ciubais şi Alexei Arbatov i-au avertizat pe „colegii" lor din Vest că războiul din Balcani declanşat de S.U.A. şi N.A.T.O. a generat un uriaş sentiment anti-occidental şi mai ales anti-american în rândul majorităţii populaţiei ruse. Această stare de spirit şi-a găsit materializarea în solidaritatea tuturor forţelor politice în sprijinirea venirii în fruntea Federaţiei Ruse a lui Vladimir Putin, decis să facă ordine internă în ţară şi s-o facă respectată pe plan extern.

G. L. Carpenter constată că după ce au ignorat interesele Rusiei în Balcani, S.U.A. şi N.A.T.O., într-o totală criză de timp şi incapabile să distrugă armata sârbă şi să oblige Belgradul la capitulare, s-au văzut obligate să accepte rolul Rusiei ca principal mediator în război. Acum se ştie cu exactitate că numai eforturile politico-diplomatice ale Rusiei sprijinită de Uniunea Europeană au făcut posibilă încetarea ostilităţilor, care ameninţau să bulverseze întreaga Europă, şi ajungerea la o soluţie de compromis. Oamenii cu raţiune din lumea întreagă au înţeles că rolul Rusiei în ajungerea la un acord negociat a fost mai mare decât cel al bombardamentelor americane şi N.A.T.O. Statele Unite ale Americii nu numai că nu au reuşit să elimine influenţa Rusiei în Balcani, prin actele sale de război şi de atragere de sateliţi ai Washingtonului, ci a obţinut efecte total contrare. După aventura militară din Kosovo, atât influenţa politică a Rusiei în Balcani, cât şi prezenţa militară a acesteia în zonă s-au amplificat.

Faţă de încercarea Rusiei de a întări cu noi forţe contingentul rusesc care a reuşit să ocupe prin surprindere aeroportul din Pristina, Washingtonul declară că acest lucru a fost prevenit „datorită presiunilor exercitate de S.U.A. asupra Bulgariei, României şi Ungariei precum şi asupra altor state, de a nu permite avioanelor de transport ruseşti să le survoleze teritoriul". Acest lucru este adevărat. Moscova a trecut la index comportamentul acestor state balcanice care au sprijinit agresiunea aeria-

nă a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei şi, într-o zi, Rusia nu va uita să le „plătească" pe măsură. Aşa cum afirmă analistul american T. G. Carpenter, „Rusia nu va fi etern slabă şi nimeni nu ar trebui să uite că un urs care hibernează nu este un urs mort".

Războiul purtat de S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei a determinat Rusia să-şi reconsidere poziţia în legătură cu rolul armelor nucleare şi să scoată din depozite, de la conservare, o cantitate de arme nucleare tactice.

Analistul T. G. Carpenter consideră imixtiunea S.U.A. şi N.A.T.O. în problemele din Kosovo şi în general din Balcani ca fiind una dintre cele mai mari gafe ale secolului XX.

Războiul de agresiune purtat de S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei a avut efecte negative asupra relaţiilor dintre S.U.A. şi China încă din momentul izbucnirii acestuia. Bombardarea clădirii ambasadei Chinei de la Belgrad a umplut de revoltă pe cei peste un miliard şi trei sute de milioane de chinezi. Acest act s-a dovedit a fi fost unul deliberat, pe motiv că în clădirea ambasadei ar fi existat aparatură sofisticată de cercetare radio-electronică şi de război. Chiar dacă ar fi fost aşa, S.U.A. nu aveau dreptul să atace un oficiu diplomatic al unui stat cu care nu se afla în stare de război. Acest act a fost unul de crasă agresiune, de încălcare a imunităţii diplomatice, pe care nici Adolf Hitler nu a îndrăznit să-l aplice.

Chiar dacă două sau mai multe state se află în stare de război, acestea, dacă aparţin de lumea civilizată, au obligaţia să asigure protecţie corpului diplomatic al statului inamic şi să-i garanteze înapoierea în bune condiţii în ţara de origine. Bombardarea deliberată a unei ambasade străine, indiferent cărui stat i-ar aparţine, este un act de barbarie.

Opinia publică americană şi presa nepartizană din S.U.A. s-au indignat şi s-au ruşinat profund de acest act, mai ales în condiţiile în care relaţiile dintre cele două mari state păreau a evolua pe coordonate normale, iar schimburile economice dintre S.U.A. şi China ajunseseră în 1998 să depăşească plafonul de 80 de miliarde de dolari S.U.A.

Uriaşele mitinguri de protest anti-americane şi anti-N.A.T.O. au bulversat opinia publică americană, apărând frecvent întrebarea de ce au fost stârnite toate acestea şi cui folosesc? N.A.T.O. şi noua sa strategie au făcut obiectul unor puternice atacuri în mass-media din China, aceasta fiind acuzată că pune în pericol pacea întregii lumi.

În septembrie 1999, o sursă din Hong Kong a lăsat să se înțeleagă că Rusia ar fi dispusă, ca urmare a evenimentelor din Balcani, să vândă Chinei două submarine cu propulsie nucleară din clasa „Taifun". Se știe că acestea sunt cele mai puternice submarine din câte navighează în oceanele și mările lumii, capabile fiecare să poarte la bord un număr de 200 de rachete balistice intercontinentale cu încărcături atomice. Un asemenea submarin poate lovi teritoriul S.U.A. oricând, de la orice depărtare, din imersiune la mare adâncime, ceea ce îl face imposibil de detectat și de combătut. Submarinele rusești din clasa „Taifun" constituie coșmarul Comandamentului Apărării Teritoriului S.U.A. de mai mulți ani.

În studiul pe care l-a dat publicității la începutul anului 2000, politologul american Ted Galen Carpenter atrage atenția cercurilor politice de la Washington asupra faptului că la „axa Rusia-China" ar putea adera și alte state ale lumii, cum ar fi India, alarmate de postura tot mai agresivă și tot mai războinică manifestată de S.U.A. în ultimul deceniu al secolului XX, culminând cu agresiunea împotriva Iugoslaviei.

Efectele asupra societății americane

Politologul american Stanley Kober, fost cercetător la Institutul Hudson, expert în problemele Europei și relațiilor S.U.A.— Rusia, consideră drept aberantă justificarea dată de Casa Albă războiului din Balcani ca fiind „reafirmarea rolului N.A.T.O. de apărător al democrației, stabilității și demnității omului pe pământul Europei".

Chiar dacă regimul politic al președintelui Iugoslaviei, Slobodan Miloșevici, nu este compatibil cu cel din S.U.A., aceasta nu putea constitui un motiv de intervenție militară împotriva acestei țări. Prin angajarea S.U.A. în războiul din Balcani, chiar și sub paravanul N.A.T.O., S. Kober apreciază că președintele W. Clinton a batjocorit pur și simplu unele prevederi fundamentalle ale Constituției S.U.A. Clinton nu avea dreptul să facă acest lucru fără aprobarea expresă a Congresului S.U.A. Fondatorii Statelor Unite ale Americii, printre care și James Madison, au considerat o problemă atât de gravă cum este cea a păcii și războiului ca fiind exclusiv de competența forului legislativ, adică al Congresului, și nu a celui executiv. Aceasta este cotată drept o prevedere sacră a Constituției S.U.A., de care s-a folosit și W. Clinton în anii când s-a pronunțat împotriva războiului din Vietnam, dar pe care a încălcat-o de o manieră brutală

lă şi impardonabilă, în cazul agresiunii S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei.

Judecătorul american Christopher Weermantry, membru al Curţii Internaţionale de Justiţie, a declarat următoarele: „S.U.A. ca ţară membră în N.A.T.O. nu a avut nici o obligaţie legală pentru a interveni în Kosovo, iar faptul că a făcut totuşi acest lucru în lipsa unei autorizări din partea Consiliului de Securitate al O.N.U., ridică mari probleme din punct de vedere al dreptului internaţional".

Specialiştii americani în drept constituţional consideră că problema păcii şi războiului este una dintre cele mai grave cu care se poate confrunta o naţiune, fapt pentru care aceasta nu poate fi lăsată în seama unei singure persoane, chiar dacă este aleasă. De la Abraham Lincoln încoace, preşedintelui S.U.A. i se permite utilizarea forţelor armate de către Congres, exclusiv pentru apărarea intereselor statului. Între S.U.A. şi Iugoslavia sau mai exact Serbia nu au existat motive de război. Preşedintele S.U.A. poate comanda şi conduce forţele armate, dar nu are dreptul de a declara război. Acesta aparţine exclusiv Congresului. Aşa se explică şi faptul că operaţia aeriană „Forţa Aliată" împotriva Iugoslaviei s-a declanşat fără o declaraţie formală de război, fiind ilegală din punctul de vedere al prevederilor Constituţiei S.U.A. Aceasta a fost „legală" numai în capul fostului preşedinte al României, Emil Constantinescu, şi a colaboratorilor săi apropiaţi, spre stupefacţia lumii întregi.

Potrivit Constituţiei S.U.A., chiar şi atunci când Statele Unite sunt parte la un tratat, cum este N.A.T.O., spre exemplu, angajarea statului în acţiuni militare în favoarea unor aliaţi, nu se poate face decât cu aprobarea a două treimi din membrii Congresului. Forumul legislativ al S.U.A. poate pune capăt unui conflict armat în care preşedintele a angajat statul, în primul rând prin blocarea finanţării acestuia, situaţie ce s-a şi produs în cazul războiului din Vietnam, ceea ce a obligat executivul să iniţieze negocieri şi să găsească o soluţie de ieşire a S.U.A. din acest război. Dacă conflictul din Balcani din 1999 s-ar fi prelungit, situaţia s-ar fi putut repeta.

Americanii sunt de părere că dacă şefului executivului i s-ar accepta puteri nelimitate în ceea ce priveşte problemele războiului, s-ar putea ajunge şi în S.U.A. la o situaţie similară cu cea a Germaniei celui de-al treilea Reich, ştiindu-se că Adolf Hitler a ajuns în fruntea statului tot în urma unor alegeri democratice. În concluzie, nu numai

specialiştii în drept constituţional din S.U.A., ci şi imensa majoritate a populaţiei consideră că a lăsa în seama executivului puterea de decizie în problemele războiului, chiar dacă acesta este ales, contravine total concepţiilor despre democraţie a naţiunii americane.

După războiul din Balcani din primăvara anului 1999, cu toată „victoria" repurtată de către S.U.A. şi N.A.T.O., în Statele Unite predomină simţământul că s-a creat un precedent extrem de periculos, care pune sub semnul întrebării, al incertitudinii, caracterul democratic (model pentru restul lumii) al societăţii americane.

Preşedintele W. Clinton s-a străduit să convingă naţiunea americană că forţele sale armate luptă în Kosovo pentru o cauză nobilă. Acelaşi lucru a încercat să-l facă şi preşedintele Lindon Johnson, când a angajat S.U.A. în catastrofalul război din Vietnam. Şi unul şi celălalt au eşuat în încercările lor de a induce în eroare naţiunea americană. Tragedia armatei americane în Vietnam s-a datorat faptului că problema războiului purtat de preşedinţii S.U.A. (Kennedy, Johnson şi Nixon) nu a fost niciodată pusă la vot în Congresul S.U.A., aceştia purtând războiul în nume propriu, încălcând grav prevederile Constituţiei S.U.A. Dacă Congresul S.U.A. nu a pus de la început piciorul în prag, acest lucru s-a datorat faptului că nu s-a dorit punerea într-o situaţie imposibilă, umilitoare, a trupelor deja angajate în război. La vremea respectivă, tânărul W. Clinton s-a numărat printre protestatarii de marcă împotriva războiului din Vietnam, pentru ca în 1999, să fie el însuşi autorul unui război nedorit şi nesprijinit nici de Congresul şi nici de naţiunea americană.

Opinia publică din S.U.A. a fost puternic marcată atunci când din direcţia Casei Albe, a Departamentului Apărării şi a C.I.A. s-au auzit voci care se pronunţau în favoarea repetării operaţiei din Kosovo şi în alte regiuni ale lumii. Noi zicem că ar putea fi avute în vedere Caucazul şi zona Mării Caspice. Tentaţiile sunt mari, dar şi riscurile sunt imense, mai ales după ce era lui Boris Elţîn s-a încheiat, iar la Kremlin s-a instalat un preşedinte de cu totul alt profil, în persoana lui Vladimir Putin.

W. Clinton a ieşit din istorie pe lângă alte păcate şi cu pata unui război murdar împotriva sârbilor, o naţiune eroică a Europei, aducând imense prejudicii prestigiului de care încă se mai bucură societatea nord-americană.

Într-un studiu deosebit de aprofundat dat publicităţii la începutul anului 2000, cu titlul de mai sus, Stanley Kober demască inconsistenţa, caracterul desuet şi mai ales periculozitatea pentru pacea mondială a motivaţiei avansate de Administraţia Clinton pentru declanşarea războiul aerian împotriva Iugoslaviei.

Propaganda psihologică americană orchestrată de C.I.A. şi interpretată de către Departamentul de Stat al S.U.A. a prezentat agresiunea aeriană a S.U.A. şi a N.A.T.O. din primăvara anului 1999 drept „un război unic, un război purtat în scopuri umanitare". Apologeţii acestui tip de război, prezenţi atât în S.U.A., cât şi în Marea Britanie, au susţinut teza potrivit căreia fiind vorba de „un război purtat în scopuri nobile, principiile care interzic atacarea unui stat străin, chiar dacă sunt recunoscute pe plan internaţional, acestea nu mai au aplicabilitate".

În felul acesta, în contextul unei agresiuni flagrante s-a născut un nou principiu cu privire la război şi anume: „Atunci când un guvern violează drepturile cetăţenilor săi, comunitatea internaţională are dreptul şi chiar obligaţia de a interveni cu forţa militară". Acest principiu este nu numai catastrofal, ci de-a dreptul monstruos. Autorii săi subminează cu bună ştiinţă toate principiile şi normele dreptului internaţional, codificate de-a lungul multor secole şi cu sacrificii umane şi materiale uriaşe. Cine este această „comunitate internaţională", S.U.A. sau N.A.T.O.? De ce nu se aminteşte nimic despre prevederile Cartei O.N.U. şi atribuţiile Consiliului de Securitate al O.N.U.? Oare nu O.N.U. este adevărata comunitate internaţională?

Invocarea unor scopuri nobile ale războiului nu este absolut de loc originală. La fel s-a procedat şi în contextul războaielor religioase din perioada 1618-1648, de pe urma cărora a pierit un sfert din populaţia Europei.

Autorii americani ai „doctrinei războiului umanitar", purtat în scopuri nobile, pun de fapt în circulaţie sintagme şi paradigme de domeniul absurdului, al iraţionalului, de natură să îngrijoreze. Ce poate fi mai absurd decât un război de menţinerea păcii? Ce poate fi „umanitar"într-un război, indiferent de scopurile în care acesta este purtat? Poate doar faptul că sporesc locurile de muncă în fabricile producătoare de armament şi cresc acţiunile la bursă ale acestor fabrici. În concluzie, ce i se pregăteşte omenirii, prin precedentul creat de războiul din Kosovo, este nu numai periculos, ci de-a dreptul monstruos.

Stanley Kober demonstrează în studiul său faptul că, de-a lungul istoriei moderne, toţi agresorii, inclusiv Adolf Hitler, şi-au ascuns adevăratele scopuri în frazeologii nobile şi umanitare. Războiul din Kosovo purtat de S.U.A. şi N.A.T.O. nu face excepţie de la această regulă.

Analistul american S. Kober constată că între justificarea intervenţiei militare a S.U.A. şi N.A.T.O. în Kosovo şi justificarea intervenţiei militare a lui Adolf Hitler în provincia Sudetă din Cehoslovacia există o perfectă similitudine.

Aşa cum provincia Sudetă a fost ocupată de armatele germane pe motiv că cehii „ar fi violat drepturile fundamentale ale minorităţii etnice germane", tot aşa, S.U.A. şi N.A.T.O. au acuzat Serbia că încalcă drepturile albanezilor din Kosovo, practicându-se metoda propagandei negre şi într-un caz şi în celălalt.

Pentru a inflama opinia publică din Germania, folosind tehnicile propagandistice ale celebrului Goebbels, Adolf Hitler a făcut într-o zi cunoscută cifra de 10 000 refugiaţi, apoi de 20 000 de refugiaţi, izgoniţi „cu bestialitate" de cehi, iar când s-a ajuns la cifra de 37 000, Cehoslovacia a fost acuzată că practică „curăţirea etnică". Jurnalele filmate din Germania prezentau marelui public scene de groază cu „sate germane din provincia Sudetă arse până la temelie", cu femei, copii şi bătrâni „îngroziţi" , toate realizate în studiourile naziste ale Ministerului Propagandei. A urmat ultimatumul şi apoi invazia.

Secvenţă cu secvenţă, exact aşa s-au petrecut lucrurile şi în cazul intervenţiei militare americane şi N.A.T.O., încheiată cu ocuparea militară a provinciei Kosovo. Exact acelaşi lucru l-au urmărit şi S.U.A., încă din timpul aşa-ziselor negocieri de la Rambouillet. Astfel, la punctul zece al Proiectului de tratat impus Iugoslaviei spre semnare, se prevedea în mod expres: „Trupele N.A.T.O. au dreptul de liberă mişcare peste întreg teritoriul Iugoslaviei, dreptul de cartiruire şi de bivuac, dreptul la poligoane, depozite, la aplicaţii şi manevre şi de asigurare a păcii în acest spaţiu".

Cu alte cuvinte, la Rambouillet nu a fost vorba de tratative, ci de „diktatul" american şi N.A.T.O., pe care, o naţiune atât de mândră şi de eroică precum cea sârbă nu-l putea accepta, chiar şi cu riscul unui război cu cele mai mari puteri militare ale lumii. Acest articol din proiectul de tratat de la Rambouillet a fost ascuns opiniei publice din Occident, dar a fost pus în lumină în mediile academice din S.U.A., de reputaţi politologi şi analişti de la Institutul Cato din Washington.

Cu alte cuvinte, după cum o demonstrează reputatul analist Stanley Kober în studiul *Un precedent internaţional periculos*, dat publicităţii în S.U.A. la începutul anului 2000, cel care a acţionat în criza din Kosovo de maniera lui Adolf Hitler în 1938 a fost preşedintele american W. Clinton, nu Sloboan Miloşevici, cum s-a comentat de la Casa Albă.

Atât războiul lui A. Hitler în provincia Sudetă din Cehoslovacia, cât şi războiul lui W. Clinton în provincia sârbă Kosovo vor rămâne în istoria universală drept modele ale „războiului umanitar".

Pentru cei care cunosc realităţile din Balcani şi mai ales din spaţiul fostei lugoslavii, adăugând la aceasta şi o notă de bun-simţ, este absolut clar că cei care au fost oprimaţi în ultimii 65 de ani pe cuprinsul provinciei Kosovo au fost sârbii, nu albanezii.

Fondatorul S.U.A., generalul George Washington (1732-1799), în cuvântarea de rămas-bun adresată naţiunii americane la încheierea celui de-al doilea mandat prezidenţial, printre altele, a spus: „Temporar şi pentru situaţii cu totul extraordinare am putea apela la alianţe. Acestea sunt însă instituţii ale răului ce nu pot constitui un fundament pentru o pace îndelungată". Aprecierea lui George Washington este de o imensă actualitate şi se potriveşte oricărei alianţe militare.

Până la agresiunea S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva lugoslaviei din primăvara anului 1999, cu unele rezerve, am susţinut ideea aderării României la N.A.T.O. După ce am luat cunoştinţă de crimele săvârşite de aviaţia S.U.A. împotriva Serbiei şi de imensele daune aduse de războiul din Kosovo, intereselor României, am abandonat total şi definitiv această opţiune.

Stanley Kober este de părere că S.U.A. şi N.A.T.O. nu sunt nici pe departe adevărata comunitate internaţională la care Casa Albă face atâtea trimiteri pentru a-şi justifica intervenţia militară din Balcani. Ceea ce autorii operaţiei „Forţa Aliată" numesc „intervenţie umanitară", restul omenirii numeşte agresiune imperialistă. Surprinzător şi neplăcut pentru S.U.A. şi N.A.T.O. este faptul că deşi intervenţia militară din Kosovo s-a făcut în favoarea minorităţii albaneze musulmane, lumea musulmană, în ansamblul ei, a respins acest mod de „ajutorare" occidental. Războiul din Kosovo a avut consecinţe politice şi psihologice negative în lumea islamică, ducând la creşterea suspiciunilor acestora în legătură cu scopurile reale urmărite de S.U.A. şi N.A.T.O. în această lume. Lumea islamică, inclusiv statele considerate ca având vederi favorabile Occidentului, cum ar fi Iordania, a fost profund afectată de ignorarea rolului O.N.U. Presa

din lumea islamică, de la un capăt la altul al acesteia, a condamnat intervenţia militară fără autorizaţia O.N.U. În zilele războiului, marele cotidian arab *Al Ahram*, sub semnătura lui Mohamed Sid Ahmed, scria: „În Kosovo s-au comis atrocităţi inimaginabile, dar cu toate acestea, N.A.T.O. nu are dreptul să execute raiduri aeriene împotriva unui stat suveran fără autorizarea O.N.U., singura organizaţie cu adevărat globală sprijinită pe dreptul internaţional".

Ucraina, un mare stat al Europei, puternic curtat de S.U.A. şi N.A.T.O., a surprins total Washingtonul atunci când Parlamentul de la Kiev, cu 231 voturi *pentru* şi 46 *contra*, a recomandat guvernului să reconsidere statutul ne-nuclear al Ucrainei, ca urmare a „agresiunii N.A.T.O. împotriva unui stat suveran". Iată cum eforturile Occidentului de a face din Ucraina un aliat împotriva „dictatorului Miloşevici" s-au năruit.

Primul-ministru al Indiei, Atal Behari Vajpayee, în acelaşi context, a declarat: „Prin acţiunile sale, N.A.T.O. a desconsiderat total O.N.U. În faţa pericolului pe care îl reprezintă N.A.T.O., soluţia o constituie arsenalul nuclear. Cine mai este în siguranţă în lumea contemporană?". La rândul său, şeful Statului Major General al armatei indiene a declarat: „Nu poţi lupta cu trupele americane dacă nu ai arme nucleare". Amplificarea interesului pentru armamentul nuclear în multe dintre statele lumii este una dintre cele mai grave consecinţe pe termen mediu şi lung a intervenţiei militare americane şi N.A.T.O. în Balcani. Proliferarea armelor nucleare, de care S.U.A. se tem atât de mult, va lua în mod cert amploare. În acelaşi timp, statele membre ale Consiliului de Securitate, al căror rol a fost ignorat, cu siguranţă că vor lua măsuri, împreună cu alte state interesate, pentru a contrabalansa N.A.T.O.

Oamenii care au memoria istoriei şi cărora nu le este indiferentă soarta Europei şi a lumii, îşi amintesc faptul că la începutul secolului XX o mare putere, Imperiul Austro-Ungar a dat un ultimatum Serbiei după care a atacat-o în forţă, fapt ce a revoltat naţiunea rusă. Consecinţele se cunosc. Au urmat multe decenii de confruntări şi dezastre. Încetarea Războiului rece în 1990 a dat mari speranţe de pace omenirii.

Iată însă că în primăvara anului 1999, o altă mare putere, S.U.A. împreună cu aliaţii săi din N.A.T.O., au adresat un ultimatum Serbiei, după care au atacat-o în forţă, stârnind din nou indignarea naţiunii ruse. Să sperăm că similitudinile se vor opri aici.

Michael Radu, cercetător la Institutul de Studii Politice Internaţionale din Washington şi redactor al reputatei reviste *Orbis*, în studiul intitulat: *Stabilitatea frontierelor în Balcani: Inevitabilitatea şi costurile Albaniei Mari*, dat publicităţii în primăvara anului 2000, constată că la Rambouillet nu au existat nici un fel de negocieri între puterile occidentale, sârbi şi iredentiştii albanezi.

Textul prezentat de către S.U.A. şi N.A.T.O. la Rambouillet şi Paris, în februarie-martie 1999, a fost un „diktat", o decizie unilaterală a marilor puteri occidentale, o încercare a acestora de a impune o soluţie între două infime părţi aflate în conflict de peste 150 de ani sau mai exact de a amâna găsirea unei reale soluţii cu privire la viitorul statut al provinciei sârbe Kosovo, revendicată de minoritatea etnică albaneză şi în final de către Albania. Momentul Rambouillet are unele asemănări cu Congresul de la Berlin din 1878, când s-a pus capăt poftei de mărire a Bulgariei, care dorea să încorporeze în graniţele sale Macedonia. Dictatul de la Rambouillet a fost precedat de Acordul de la Dayton, care de asemenea s-a dovedit, în esenţa lui, că nu este o soluţie, ci mai degrabă o amânare în determinarea statutului permanent al Bosniei-Herţegovina. Aici avem un model de stat neguvernabil şi o societate „îngheţată".

În Bosnia-Herţegovina, S.U.A. şi N.A.T.O. au intervenit pentru a împiedica împărţirea acestei foste republici iugoslave între Serbia şi Croaţia, aşa cum s-au înţeles între ei Slobodan Miloşevici şi defunctul Franjio Tudjman. În provincia Kosovo, S.U.A. şi N.A.T.O. au intervenit cu forţa armată în favoarea grupului minoritar iredentist albanez, punându-se drepturile unei minorităţi deasupra principiului suveranităţii statelor, unul dintre stâlpii fundamentali de susţinere a dreptului internaţional şi al ordinii politice mondiale. Ambele încercări sunt considerate de către analistul american M. Radu drept iraţionale şi lipsite de orice şansă de succes.

S.U.A. şi N.A.T.O. au cerut prin dictatul de la Rambouillet ca Serbia să accepte reîntoarcerea la statutul de autonomie al provinciei Kosovo din perioada 1874-1989. Un statut prin care albanezilor minoritari li se recunoştea dreptul de „veto" faţă de deciziile Belgradului, fără a se acorda şi autorităţilor de la Belgrad un drept de „veto" similar faţă de acţiunile ilegale ale albanezilor din Kosovo, cum ar fi expulzarea locuitorilor ne-albanezi din provincie şi ne-asigurarea protecţiei fizice

şi a proprietăţilor acestora. Rambouillet nu a făcut altceva decât să deschidă calea pierderii de către Serbia a provinciei Kosovo cu ajutorul S.U.A. şi N.A.T.O.

Prin demersurile lor politico-diplomatice şi mai ales prin actul de agresiune în favoarea unei minorităţi naţionale, S.U.A. şi N.A.T.O. nu numai că nu au contribuit la întărirea păcii şi stabilităţii în Balcani la acest sfârşit de secol, ci au creat situaţii mult mai complicate şi mai incendiare.

Un act raţional şi benefic din partea S.U.A.. şi N.A.T.O., care ar fi putut conduce la consolidarea păcii şi stabilităţii în Balcani şi în Europa Centrală, l-ar fi constituit garantarea frontierelor statelor din aceste zone fierbinţi ale Europei şi nicidecum ducerea de acţiuni militare în favoarea unor grupuri etnice iredentiste, aşa cum s-a întâmplat în realitate. Dacă se făcea acest lucru încă din 1990, cel mai probabil că s-ar fi creat condiţii de evitare a dezmembrării Iugoslaviei şi a cortegiului de dezastre şi nenorociri care i-au urmat şi cărora nu li se mai poate pune capăt.

Declaraţiile retorice făcute de W. Clinton şi de cartierul general al N.A.T.O., potrivit cărora „Forţa Aliată" nu poartă război împotriva naţiunii sârbe, ci împotriva lui Slobodan Miloşevici, au fost mai mult decât aberante şi au produs efecte exact inverse. Naţiunea sârbă, aproape în totalitatea ei, cunoscută pentru spiritul său naţional şi eroismul de excepţie s-a raliat conducătorului său legitim, acceptând sacrificiile războiului.

Americanii şi aliaţii lor occidentali au uitat cu desăvârşire eroarea imensă comisă în cursul celui de-al doilea război mondial când s-a crezut că bombardamentele aliate împotriva populaţiei civile germane o vor ridica pe aceasta împotriva lui Adolf Hitler. Efectul a fost total invers. Bombardarea oraşelor a dus la alimentarea urii împotriva autorilor acestor bombardamente, iar germanii, de la copii la bătrâni, au luptat până în ultima clipă în jurul „führerului". Nici o naţiune de pe faţa pământului, care se respectă, nu ar putea reacţiona altfel.

Sârbii şi celelalte naţiuni din Balcani ştiu foarte bine cum s-au comportat albanezii din Kosovo cu populaţia sârbă din această provincie, precum şi cu alte grupuri etnice ne-albaneze. Implicarea prestigiului S.U.A. şi N.A.T.O. în Bosnia-Herţegovina şi în Kosovo a condus şi va conduce şi în viitor la consecinţe extrem de grave în toată aria balcanică.

Christopher Chiclet, analist în cadrul C.I.A., este cel care, la începutul anului 2000 a arătat care sunt scopurile reale ale Armatei de Eli-

berare din Kosovo, respectiv: „Albania Mare, care să includă o mare parte din Macedonia, precum şi părţi substanţiale din Grecia, din Muntenegru şi bineînţeles provincia Kosovo în totalitate". Alinierea trupelor S.U.A. şi N.A.T.O. la atingerea unui astfel de obiectiv este nu numai paradoxală, ci de-a dreptul inimaginabilă.

Parteneriatul dintre S.U.A. şi A.E.K. este degradant pentru imaginea S.U.A. în Balcani, Europa şi în lume. Care este esenţa mişcării iredentiste albaneze din Kosovo sub conducerea A.E.K. s-a putut vedea la sfârşitul anului 1997, când regiunea Drenica, din centrul provinciei Kosovo, a fost o scurtă perioadă de timp sub controlul total al A.E.K. În acest interval de timp au fost interzise toate partidele politice, iar elementele etnice ne-albaneze în frunte cu populaţia sârbă, au fost expulzate în totalitate.

La începutul anului 2000, în cercurile politice şi militare americane şi N.A.T.O. s-au făcut speculaţii în legătură cu o posibilă împărţire a provinciei Kosovo între sârbi şi albanezi. Speculaţia a pornit de la constatarea că în timpul războiului din Kosovo, trupele sârbe şi-au concentrat eforturile în nordul, nord-vestul şi estul provinciei, abandonând părţile din centrul şi sud-vestul acesteia, cu oraşele Prizren, Djakovica, Orahovac şi Urosevac. S-a dedus, tot în mod speculativ, că Serbia nu va ceda oraşele Pec, Decani, Kosovska Mitrovica, zona Pristina, Gracanica şi monumentul de la Kossovopolje.

Această divizare a provinciei Kosovo ni se pare mai mult o sugestie decât o realitate. Grecia, Serbia şi Macedonia se vor opune categoric unei asemenea „soluţii". Mai degrabă sârbii vor risca un război total, ca cel din perioada celui de al doilea război mondial decât să accepte sfâşierea provinciei lor istorice, leagănul sârbismului. Dacă americanii, ignoranţi în ce priveşte cunoaşterea istoriei naţiunilor balcanice, vor încerca să impună o astfel de „soluţie", Balcanii vor lua din nou foc. Divizarea provinciei Kosovo ar constitui un precedent mortal pentru integritatea teritorială a României. Dacă poate fi divizată provincia Kosovo între albanezi şi sârbi, de ce n-ar putea fi divizată şi Transilvania, între români şi maghiari? Ce părere au liderii politici din România?

Americanii s-au dovedit adevăraţi maeştri în a diviza ţări şi continente. S.U.A. şi fosta U.R.S.S. au ţinut divizată Europa din 1945 până în 1990. Trupele ruseşti s-au retras de pretutindeni, dar trupele de ocupaţie americane nu numai că nu vor să plece din Germania, dar s-au „implementat" şi în Balcani. Astfel că Bosnia-Herţegovina, Macedonia, Kosovo

şi Albania au devenit adevărate garnizoane ale trupelor americane şi ale N.A.T.O., care pot acţiona fără nici un fel de restricţii, exact ca orice armată de ocupaţie.

Contagiunea divizării şi împărţirilor de teritorii declanşată în Balcani s-ar putea extinde şi în alte părţi ale Europei. În afară de Polonia şi România, care au frontierele cele mai ameninţate, pot fi avute în vedere Franţa, Italia, Marea Britanie şi Spania. În felul acesta, Uniunea Europeană ar fi subminată din temelii, iar Europa, în totalitatea ei, ar putea fi „balcanizată" şi ar reintra sub controlul S.U.A., „singura ţară în măsură să-i asigure securitatea", după cum pretinde Washingtonul. Pentru subminarea şi divizarea Federaţiei Ruse, S.U.A. contează pe „focul etern" din Caucaz şi pe o eventuală răscoală a fostelor republici sovietice din Asia Centrală, de religie islamică.

Dacă aceste obiective strategice se vor realiza, S.U.A. vor domina întreaga masă continentală a Eurasiei în secolul XXI. Acesta este „visul de aur" al marelui *business* american, care ar putea căpăta contur începând cu obscura provincie Kosovo din Balcani.

Capitolul VIII

BĂTĂLIA PENTRU BALCANI

Unele consideraţii generale

Dacă se vor consolida în zonele de ocupaţie pe care le deţin sub control cu ajutorul trupelor, americanii vor urmări, cel mai probabil, ca Balcanii să constituie un puternic cap de pod al S.U.A. în Europa. De aici, ar putea urma un salt în Caucaz şi mai ales în zona Mării Caspice.

Sunt mai mult decât naivi cei care cred în declaraţiile oficiale ale Washingtonului, potrivit cărora, S.U.A. s-au angajat în Balcani într-un război „din considerente umanitare", adică de dragul albanezilor. Aceasta este doar masca, tertipul, prin care cercurile ultraconservatoare din S.U.A. încearcă să obţină sprijinul opiniei publice americane. În esenţa lor, acţiunile militare americane din Balcani sunt pur expansioniste şi hegemoniste. Washingtonul ştie foarte bine că într-o zi, nu prea îndepărtată, trupele de ocupaţie americane din Germania, rămase aici de la încheierea celui de-al doilea război mondial, vor fi invitate să părăsească teritoriul acestei ţări. În faţa acestei inevitabilităţi, S.U.A. au ales Balcanii, ca fiind cea mai propice zonă care să faciliteze perpetuarea prezenţei sale militare în Europa. Politicienii americani au învăţat dintr-o îndelungată experienţă că influenţa politică a S.U.A. se poate exercita în condiţii optime numai acolo unde sunt prezente trupele americane. De aceea, liderii politici americani fac eforturi disperate pentru a se menţine prezenţa militară a S.U.A. în Europa şi în zona Asia-Pacific prin bazele militare din Japonia şi Coreea de Sud. Pentagonul este pregătit pentru menţinerea şi în secolul XXI a câte 100 000 de militari americani în fiecare dintre aceste zone strategice. Dacă se va şi reuşi, aceasta este cu totul altă problemă. Să nu uităm că Filipinele, prima mare colonie americană, au reuşit să elimine de pe teritoriul său toate bazele militare americane după înlăturarea de la putere a dictatorului Marcos, prietenul devotat al S.U.A.

Preţul pe care S.U.A. îl plătesc pentru a-şi menţine bazele militare din Japonia este accesul liber al mărfurilor japoneze pe piaţa americană. Acelaşi preţ este plătit şi pentru trupele din Germania.

Într-o zi însă, piaţa americană nu va mai putea face faţă concurenţei japoneze şi germane şi atunci se va produce o explozie în lanţ

cu consecinţe greu de anticipat, dar în nici un caz favorabile intereselor S.U.A.

Războiul din 1999 purtat sub lozinci umanitare şi sub falsa mască a unităţii N.A.T.O. se înscrie, în realitate, în contextul bătăliei pentru Balcani dintre S.U.A., Uniunea Europeană şi Federaţia Rusă. Aceasta se va prelungi şi agrava în anii de început ai secolului XXI, dat fiind că Balcanii constituie „zona moale", vulnerabilă a Europei, tot aşa cum Asia Centrală constituie zona vulnerabilă pentru Federaţia Rusă.

În formula geopolitică cea mai cuprinzătoare cu care operează analiştii americani din cadrul Agenţiei Centrale de Informaţii (C.I.A.), şi care pare a fi cea mai apropiată de realitate, Peninsula Balcanică cuprinde un număr de 12 state şi anume: Albania, Bulgaria, Bosnia-Herţegovina, Croaţia, Grecia, Iugoslavia (Serbia şi Muntenegru), Macedonia, Republica Moldova, România, Slovenia, Turcia şi Ungaria. Dintre acestea, un număr de 5 state: Bosnia-Herţegovina, Croaţia, Macedonia, Republica Moldova şi Slovenia şi-au câştigat independenţa după 1991.

Această cuprindere geopolitică este împărtăşită şi de politologii americani Gary Dempsey şi Spiros Rizopoulos de la Institutul Cato din Washington, reflectată în studiul intitulat *Alternative la dominaţia N.A.T.O. în Balcani* apărut la începutul anului 2000.

În tot spaţiul geopolitic al Peninsulei Balcanice, din pusta maghiară până în Peloponez, indiferent de religii, există multe elemente de continuitate, nu numai în ceea ce priveşte topografia, ci mai ales în cel al culturii, al unor valori comune pan-balcanice, exprimate în costumele populare, în muzica folclorică, în dansuri şi obiceiurile legate de momentele esenţiale din viaţa indivizilor şi colectivităţilor.

Din nenorocire pentru ele, în ultima sută de ani, naţiunile din Balcani au pus accent pe ceea ce le desparte.

Din studiile curente şi sondajele de opinie efectuate discret de experţi ai serviciilor de informaţii din Marea Britanie şi S.U.A., în anii 1994-1996, au rezultat concluzii şi aprecieri de natură să îngrijoreze pe toţi cei ce doresc un viitor mai bun pentru naţiunile din Balcani.

În Albania, precum şi în rândul populaţiei de etnie albaneză din Kosovo şi Macedonia, se cultivă şi se întreţine un spirit antisârbesc împins până la fanatism şi barbarie. Sârbii sunt reprezentaţi în mediul albanez ca fiind „duşmani de moarte" faţă de care nu trebuie să existe toleranţă. În mediile albaneze din Balcani, precum şi în rândul diasporei albaneze din S.U.A., Germania şi Elveţia, totalizând circa 500 000 de

persoane, s-a inoculat puternic ideea că trupele S.U.A. şi N.A.T.O. s-au angajat în războiul din Kosovo pentru a-i ajuta la făurirea „Albaniei Mari". Când această speranţă se va dovedi nefondată, deziluzia albanezilor de pretutindeni va fi amară, iar reacţia acestora faţă de trupele străine dislocate pe teritoriul lor lesne de bănuit.

În Bulgaria, se întreţine în mod sistematic şi permanent un spirit anti-turcesc şi anti-macedonean. Turcii vor trebui să se „bulgarizeze" sau să plece, iar macedonenii să înceteze a se numi astfel, ei nefiind altceva decât „bulgari" care vorbesc un alt dialect. În Bulgaria, cea mai mare simpatie, se manifestă faţă de Rusia şi Germania.

Grecia este ţara cu cel mai profund sentiment anti-american de pe glob. Statisticile rezultate din sondajele de opinie efectuate de institute occidentale specializate indicau în anul 2000 un procent de peste 95 % din greci, ca fiind anti-americani declaraţi, în condiţiile în care Grecia s-a bucurat de „ajutor" american din 1947 încoace.

Acest spirit a fost alimentat de amestecul S.U.A. în războiul civil din Grecia (1947-1949) care a produs acestei ţări pierderi şi distrugeri mult mai mari decât cele din anii de ocupaţie germană. Grecii nu au uitat şi nu vor uita nicicând faptul că regimul militar fascist din această ţară din perioada 1967-1973 a fost instaurat şi a funcţionat cu ajutorul S.U.A. (prin C.I.A.). Junta militară de la Atena a rămas în istoria Greciei şi a Balcanilor prin masacrul din 17 noiembrie 1973, când sute de studenţi ai Institutului Politehnic din Atena au fost ucişi cu bestialitate, inclusiv prin utilizarea tancurilor. Mass-media din S.U.A. şi Europa Occidentală au păstrat şi continuă să păstreze o tăcere de mormânt în legătură cu acel odios masacru. In schimb, nu trece o zi de la bunul Dumnezeu ca să nu pomenească de „masacrul" din Piaţa Tien-An-Men atribuit armatei chineze pe timpul demonstraţiilor studenţeşti din Beijing, din vara anului 1989.

După evenimentele sângeroase de la Politehnica din Atena, a luat fiinţă organizaţia secretă „17 Noiembrie", care din 1973 încoace a executat pe mulţi dintre cei care au ordonat masacrul, dar nu numai. Răzbunătorii din această organizaţie foarte temută în Grecia, dar „nedescoperită" de autorităţi, la 24 decembrie 1975 l-au asasinat pe diplomatul american Richard Welch, şeful Secţiei C.I.A. al Ambasadei S.U.A. de la Atena. Pentru ca lucrurile să aibă continuitate, la 28 iunie 1988, organizaţia „17 Noiembrie" l-a asasinat pe colonelul William Nordeen, ataşatul militar al S.U.A. în Grecia. Aceeaşi organizaţie este bănuită de asasinarea la Atena

a generalului de brigadă Stephen Saunders, ataşatul militar al Marii Britanii în Grecia, la 8 iunie 2000. Motivul asasinatului este legat de participarea Marii Britanii la agresiunea militară împotriva Iugoslaviei din primăvara anului 1999.

De reţinut, „amănuntul" că gherila urbană ce poartă numele de „17 Noiembrie" operează din anul 1975, dar nici un presupus membru al acesteia nu a fost arestat. De reţinut faptul că în cei peste 40 de ani de Război rece, diplomaţi americani din statele foste comuniste au fost declaraţi „persona non-grata", dar nu asasinaţi.

Sentimentele anti-americane din Grecia au atins cote explozive în anul 1996, când toată suflarea acestei ţări a sperat ca „Olimpiada de aur" (o sută de ani de la redeschiderea „Jocurilor Olimpice", 1896-1996) să se desfăşoare la Atena şi nu la Atlanta, în S.U.A. Impunerea dictatului american asupra Jocurilor Olimpice este considerată în Grecia ca o mare tragedie. Grecii nu vor uita în veci faptul că li s-a furat „Olimpiada de Aur", iar „alegerea" Atlantei ca loc de desfăşurare a acesteia, e considerată drept „cea mai mare hoţie a secolului XX".

Întreaga naţiune greacă a depus eforturi imense pentru ca, în 1996, să redea Jocurilor Olimpice spiritul romantic, magic, printre altele şi prin muzica lui Teodorakis şi a lui Hagidakis. Dictatul şi manevrele marelui *business* american, care au impus ca „Olimpiada de Aur" să se desfăşoare la Atlanta, au deturnat „spiritul olimpic" transformându-l în interese comerciale. Aşa gândesc toţi grecii la sfârşitul secolului XX. Sondajele de opinie locale din Grecia, efectuate în ultimii ani ai acestui secol, indicau sentimente de aversiune în proporţie de 75 % faţă de albanezi, de 62 % faţă de turci şi de 57 % faţă de evrei. La sfârşitul secolului XX, relaţiile Greciei cu Federaţia Rusă sunt mai bune decât cele cu S.U.A. şi N.A.T.O., mai ales după războiul din Kosovo.

În ceea ce priveşte spaţiul fostei Iugoslavii, anul 1991 ca şi anul 1941 au demonstrat că ramura slavilor de sud nu a găsit încă formula optimă de convieţuire şi integrare. „Naţiunea iugoslavă" nu a existat niciodată ca o sumă a naţiunilor etnice în proces de transformare în naţiuni teritoriale, care nu s-a încheiat nici în anul 2000. Este cât se poate de evident că ramura slavilor de sud nu a reuşit să-şi construiască un cadru economic şi cultural care să-i ţină în graniţele aceluiaşi stat, în schimb au dovedit că nu au nici măcar acea marjă minimă de toleranţă în relaţiile

reciproce, care să-i oblige la un comportament civilizat, lipsit de atrocităţile care s-au comis în anii războiului civil izbucnit în anul 1991, care au îngrozit întreaga Europă. Acestea sunt urmele dominaţiei străine seculare, otomane şi habsburgice care au creat puternice linii de ruptură între slavii de sud.

În perioada 1991-1995 cele trei biserici – catolică, ortodoxă şi musulmană, care „păstoresc" ramura slavilor de sud, s-au străduit şi au reuşit din plin să aducă iadul pe pământul fostei Iugoslavii. În numele credinţei lor, capii celor trei biserici au îndemnat pe faţă la violenţă.

Încerc să fiu imparţial, dar întreaga istorie a Peninsulei Balcanice dovedeşte clasa unică de cruzime şi bestialitate a musulmanilor bosniaci şi a croaţilor catolici.

Observatorii realişti europeni şi americani admit, în ultimul timp, că toate nenorocirile îndurate de croaţii catolici, de musulmanii bosniaci şi de albanezi sunt, în ultimă analiză, datorate politicii de secesiune, de dezmembrare a Iugoslaviei, pe care aceştia au dus-o după 1991.

Este clar ca lumina zilei că cei care au distrus Iugoslavia, atât din interior, cât şi din afară, poartă întreaga răspundere pentru toate dezastrele care au lovit acest spaţiu şi oamenii care îl locuiesc, indiferent de confesiune. Popoarele iugoslave s-au măcelărit între ele, iar trupele americane şi N.A.T.O. au venit şi le-au luat sub ocupaţie. În acest fel s-a repetat la scară redusă ce au făcut europenii între 1939-1945, când s-au măcelărit între ei pentru a cădea apoi timp de peste 40 de ani sub ocupaţie americană şi rusească. *În munţii Bosniei-Herţegovina şi în obscura provincie Kosovo din Serbia, războiul civil interetnic şi agresiunea militară americană şi N.A.T.O. au îngropat pentru multe decenii, dacă nu pentru totdeauna, ideea unei Europe integrate, de la Atlantic la Urali.* Vor trebui să se perinde multe generaţii, până când ura şi resentimentele manifestate în sânul ramurii slavilor de sud, şi nu numai, să se atenueze.

România este o ţară balcanică, iar românii gândesc şi se comportă ca atare. Indiferent cum ne-am cosmetiza şi cât de „europeni" am încerca să ne auto-prezentăm, lumea exterioară ne cunoaşte şi ne apreciază exact aşa cum suntem, iar îmbunătăţirea imaginii, despre care se face atâta vâlvă, nu se poate obţine de pe o zi pe alta.

În urma unor studii şi sondaje de opinie efectuate de către institute şi experţi din Europa Occidentală în perioada 1994-1996 cu privire la atitudinea românilor faţă de diferite etnii a rezultat următorul tablou pus în circulaţie în mediile interesate din spaţiul euro-atlantic, exprimat în procente (%):

Atitudine	Unguri	Ţigani	Germani	Evrei	Ruşi	Bulgari
Simpatie	25	4	66	40	24	41
Neutru	12	7	14	19	19	20
Aversiune	56	84	13	31	47	23
Nu ştiu	7	5	7	10	10	16

Acest tablou este foarte aproape de realitate, reflectând atât experienţa istorică a românilor, cât şi situaţia lor geopolitică la sfârşitul secolului XX. Aversiunea sau simpatia mai redusă faţă de unguri şi faţă de ruşi se explică prin presiunile continue pe care statele reprezentând aceste etnii le-au exercitat şi continuă să le exercite asupra frontierelor de est şi de vest ale României. Pe de altă parte, oricât ne-am da după perdea, în România există curente politice şi cercuri culturale care cultivă cu premeditare şi sistematic atitudini anti-maghiare şi anti-ruseşti. Pretenţia că „România este o ţară înconjurată de români" este greu digerată în statele vecine nouă.

În Ungaria, cea mai mare aversiune a populaţiei este faţă de români. De aproape un secol, Budapesta a dus o politică feroce antiromânească, urmărind subminarea intereselor României în toate forurile internaţionale şi în toate planurile. Dintre toate teritoriile pierdute în urma Tratatului de la Trianon, din 1920, Ungaria râvneşte cel mai mult la Transilvania sau măcar la o parte din aceasta.

Pe fondul degradării economice continue şi al debilitării instituţiilor statului, fenomene ce au caracterizat societatea românească în ultimul deceniu al secolului XX, speranţele Budapestei cu privire la satisfacerea chiar şi parţială a pretenţiilor sale teritoriale în dauna României au crescut. În cazul unei crize politico-militare dintre România şi Ungaria, guvernul de la Budapesta contează pe sprijinul S.U.A., al Germaniei şi Marii Britanii.

România nu va putea conta pe nimeni, deoarece Franţa, „sora noastră mai mare", nu-şi va deteriora relaţiile cu Germania de dragul „valahilor", iar cu Rusia, singura putere din lume care ne-ar putea acorda o mână de ajutor, întreţinem relaţii de ostilitate. Gălăgia în jurul aşa-zisului fir roşu cu Kremlinul, obsedantele referiri la „Pactul Molotov-Ribentropp" devenit caduc încă din 22 iunie 1941, fac dovada unui antirusism degenerat ce ne-ar putea costa cumplit într-o bună zi.

Extrem de îngrijorător şi de periculos este faptul că toate statele din Balcani, fără excepţie, de la minuscula Slovenie la marea Turcie, inclusiv România, se consideră frustrate în plan teritorial şi înconjurate de inamici. Această mentalitate a existat permanent în cei 45 de ani de Război rece, dar a fost ţinută sub control de către S.U.A. şi N.A.T.O., pe de o parte, precum şi de către fosta U.R.S.S. şi Tratatul de la Varşovia, pe de altă parte. Totul a revenit însă la suprafaţă în mod exploziv după anul 1989 din cauza elementelor reziduale ale clasei politice interbelice, reorganizate în „partide istorice" cu mentalităţi şi programe aflate cu 50-100 de ani în urma evoluţiilor din Europa Occidentală.

Spre stupefacţia lumii occidentale dezvoltate, reprezentate de Uniunea Europeană şi spaţiul nord-american, Balcanii intră în secolul XXI cu aceeaşi încărcătură de probleme insolvabile, existentă la începutul secolului XX. Fiecare naţiune din Balcani visează şi pretinde, în acelaşi timp, ca frontierele sale să se extindă, evident, în defavoarea vecinilor, până acolo unde acestea au atins apogeul lor de glorie într-o anumită epocă istorică (antică, medievală sau modernă).

Grecii visează la epoca lui Alexandru Macedon şi cultivă în sânul populaţiei „Megalo ideea". La rândul ei, Bulgaria se doreşte un stat cu ieşire la trei mări (M. Neagră, M. Egee şi M. Adriatică) sau măcar în graniţele pe care i le-a conferit pacea de la San Stefano din 1878, adică incorporarea Macedoniei în statul bulgar. Pentru cercurile politice de la Sofia din anul 2000, „Macedonia nu există".

Albanezii, care au aruncat Balcanii într-un conflict militar internaţional visează cu ochii deschişi la „Albania Mare", cu toate că propria lor ţară este falimentară şi total neguvernabilă fiind ţinută în viaţă de trupele de ocupaţie americane. Cei care i-au încurajat pe albanezi în aspiraţiile lor de mărire au fost cercurile ultra-conservatoare americane reprezentate de secretarul de stat al S.U.A., Madeleine Albright, care le-a promis acestora, la Rambouillet, „independenţa provinciei Kosovo", fapt relatat în buletinul *Strategic Survey 1999/2000* al Institutului Internaţio-

nal de Studii Strategice de la Londra la pp. 104. Această bătrână şi războinică doamnă, purtătoare de minijupă„ îşi imagina probabil că Serbia este grădina ei de zarzavat, pe care o poate „parcela" după bunul ei plan.

Un nou război interstatal în Balcani, în problema Macedoniei, este luat în calcul în mod serios de către analiştii politici occidentali în contextul mai larg al unor „războaie viitoare" ce ar putea izbucni la începutul secolului XXI.

În România acţionează fundaţii precum „Pro-Basarabia" şi „Pro-Bucovina" care promovează „idei şi aspiraţii" teritoriale evidente şi a căror activitate este monitorizată în Occident.

În toată aria Balcanilor, din Peloponez până în pusta Ungariei, graniţele nu sunt sacre. Nu există ţară balcanică satisfăcută de graniţele sale actuale. Tendinţa de măriri teritoriale pe seama vecinilor,, ce se manifestă în Balcani, este definită de către analiştii americani şi vest-europeni drept „imperialism de mică putere".

Este o realitate dureroasă constatarea făcută în lumea dezvoltată şi anume că relaţiile dintre statele din Balcani, în tot cursul secolului XX au fost inspirate din „legea haitei".

Atunci când un stat din Balcani a fost căzut la pământ, acesta nu a fost ajutat să se ridice. Dimpotrivă, cel căzut a fost sfâşiat de către proprii săi vecini. Aşa s-au petrecut lucrurile cu statul naţional român în 1940, când sub povara falimentului economic şi al iresponsabilităţii clasei politice s-a prăbuşit, vecinii, respectiv Bulgaria, Ungaria şi fosta U.R.S.S., s-au repezit asupra prăzii, înşfăcând fiecare câte o halcă din teritoriul României. Detaliile sunt arhicunoscute. Povestea s-a repetat în 1941, când s-a prăbuşit Iugoslavia, sub loviturile armatei Germaniei naziste, iar statele vecine, mai puţin România, respectiv Albania, Bulgaria, Italia şi Ungaria au smuls, precum lupii, hălci din teritoriul statului căzut. Foarte ilustrativ este faptul că aceleaşi state care au contribuit la lichidarea Iugoslaviei în 1941 au participat şi la dezmembrarea R.S.F. Iugoslavia după anul 1991 încoace. Acestora li s-au alăturat S.U.A. şi N.A.T.O... Intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. în criza endemică din Balcani în favoarea unui grup minoritar etnic, ca al albanezilor din Kosovo, a îmbogăţit limbajul politic internaţional cu un nou concept şi anume, cel al „imperialismului umanitar".

Bulgarii, grecii, românii şi sârbii au săvârşit adevărate minuni de vitejie şi credinţă, de adaptabilitate la condiţii vitrege şi de supravieţuire,

reuşind să-şi păstreze fiinţa naţională timp de 500 de ani de dominaţie otomană. Dacă vor dori, nu numai să supravieţuiască dar să şi prospere în secolul XXI, atunci toate naţiunile din aria Balcanilor vor trebui să opereze schimbări fundamentale în concepţiile lor atât despre sine, cât mai ales despre vecini. Dacă naţiunile din Balcani nu vor elimina antipatiile ancestrale dintre ele, dacă nu vor accepta principiul sacralităţii graniţelor aşa cum au procedat statele dezvoltate din Europa după cel de-al doilea război mondial, aceste naţiuni nu vor avea un viitor nici în secolul XXI.

Naţiunile din aria Balcanilor, căutătoare de „argumente istorice" pentru a-şi rotunji graniţele pe seama vecinilor, ar trebui să-şi reamintească şi mai ales să nu uite niciodată că graniţele din Europa, aşa cum sunt ele la sfârşitul secolului XX, s-au trasat în urma primului război mondial în care au pierit 20 de milioane de oameni, precum şi a celui de-al doilea război mondial, în care şi-au pierdut viaţa 50 de milioane de oameni. Cultivând „visuri de mărire", de cele mai multe ori pentru a aduna capital electoral, oamenii politici din Balcani, secondaţi de „elitele culturale", dau dovadă de un primitivism politic total.

Principiul fundamental de o importanţă strategică colosală, care a stat la baza fondării şi dezvoltării Uniunii Europene, cea mai puternică şi mai dinamică organizaţie economică din lume, este cel potrivit căruia cele mai mari şi mai dezvoltate relaţii economice, politice şi de securitate trebuie să existe între statele membre care au frontiere comune.

Dacă nu vor pune la baza relaţiilor dintre ele acest principiu, şi aceasta într-un timp rezonabil, adică pe parcursul a cel mult o generaţie, integrarea statelor din Balcani în Uniunea Europeană se va dovedi o himeră.

Aderarea la N.A.T.O. nu este o problemă legată de principii. Dacă va prevala poziţia S.U.A. de transformare a N.A.T.O. într-un „jandarm internaţional", adică într-un instrument de intervenţii militare la scară globală în interesul american, toate statele din Balcani vor deveni membre, deoarece va fi mare nevoie de „carne de tun". Dacă va prevala însă poziţia Uniunii Europene de ieşire a Europei de sub dominaţia militară a S.U.A. şi se va crea ceea ce s-a şi început din 1990 încoace, adică Identitatea de Securitate şi Apărare a Europei, atunci dispariţia N.A.T.O., chiar pe parcursul primului deceniu al secolului XXI, este cât se poate de previzibilă.

Naţiunile din Balcani ar comite o imensă eroare strategică dacă ar face jocul intereselor S.U.A. şi nu s-ar înscrie în procesul de integrare a

Europei. Până în decembrie 1999, România s-a angajat orbește în sfera intereselor S.U.A. ducând o politică anti-europeană. Un exemplu în acest sens l-au constituit elogiile aduse de Emil Constantinescu în calitate de președinte al României, în iulie 2000, așa-zisului parteneriat strategic cu S.U.A., despre care se afirmă că ar fi fost încheiat cu trei ani în urmă. Un asemenea „parteneriat strategic" nu a existat decât în capul domnului Emil Constantinescu și a colegilor săi din Convenția Democratică. În ultimii unsprezece ani, între S.U.A. și România nu s-a semnat nici un fel de document în acest sens. Să nu uităm că S.U.A. s-au opus categoric admiterii României în N.A.T.O., atât la Madrid în 1997, cât și la Washington în 1999. S.U.A. nu au acordat nici un fel de ajutoare economice României, iar dacă se va acutiza contenciosul româno-maghiar în problemele minorității maghiare sau de ordin teritorial, S.U.A. vor fi categoric de partea Ungariei, că doar nu degeaba „Fundația Sörös" își are sediul central la Budapesta. Cu același prilej, domnul Emil Constantinescu a mai pus în circulație o altă minciună colosală și anume aceea că S.U.A. ar fi dat „garanții de securitate României". Aceste „garanții" s-au rezumat de fapt la o frază goală, o adevărată batjocură la scară balcanică, și anume că, S.U.A. și N.A.T.O. „vor apăra" statele vecine Iugoslaviei, dacă acestea vor fi atacate. Puteau oare sârbii să se gândească la așa ceva, când se găseau zi și noapte sub ploaia de bombe și rachete americane? Poate să dea Emil Constantinescu și acoliții săi politici din întunecatul an 1999 un singur exemplu din ultimii o mie de ani, să zicem, când sârbii i-au atacat pe români?

Cea mai reprobabilă, mai inimaginabilă și mai degradantă faptă a lui Emil Constantinescu în timpul cât a deținut înalta funcție de președinte al României s-a comis prin declarația din iunie 2000, în contextul căreia și-a acuzat propria țară că a făcut contrabandă pe timpul embargoului impus Iugoslaviei, sau mai exact, când în funcția de președinte al țării se afla domnul Ion Iliescu. Urâțenia faptei lui Emil Constantinescu nu are corespondent în istoria lumii, mai mult sau mai puțin civilizate. Chiar dacă ar fi fost așa, datoria lui în funcția supremă a statului era să apere România din rațiuni superioare de stat, nu s-o incrimineze. Naiv, incompetent și iresponsabil cum s-a dovedit, Emil Constantinescu nu știe sau s-a prefăcut a nu ști că nu există stat în lume care să nu fi încălcat vreun embargo. Chiar în spațiul fostei Iugoslavii, S.U.A., Marea Britanie, Italia, Germania, Austria și Ungaria au încălcat masiv prevederile embargoului, introducând imense cantități de armament pentru părțile beligerante, dar

nici unul dintre şefii acestor state nu a fost şi nu va fi nebun să recunoască public acest lucru, sau să-şi condamne propria ţară. Despre S.U.A. există date potrivit cărora, în anii embargoului, ar fi introdus în Balcani, respectiv în zonele de conflict armat, armament în valoare de circa 5 miliarde de dolari.

Pentru orice „acţiuni subterane" ale ţării sale (spionajul militar, politic sau economic, traficul ilegal de armament este la ordinea zilei în lumea invizibilă, la care recurg toate statele lumii), un şef de stat, de guvern, ministru, demnitar, jurnalist etc., cu simţul realităţii, caută ceea ce se numeşte o „dezmințire verosimilă", dar nu îşi blamează propria ţară pentru nimic în lume.

Ceea ce a făcut Emil Constantinescu ţine de „şcoala politică fanariotă". Numai în perioada celor 72 de domnii fanariote (1711-1821), aceştia se duceau la „Sublima Poartă", îşi părau rivalul spre a fi „mazilit" şi eventual decapitat, îi îngropau în aur pe vizir şi pe sultan şi primeau „firman de domnie". În aceeaşi idee s-a exprimat probabil şi Emil Constantinescu, gândind că stăpânii săi politici de peste Ocean sau de aiurea, îl vor „mazili" pe domnul Ion Iliescu din cursa electorală a anului 2000. Şi mai grav este faptul că în România există mulţi politicieni cu astfel de apucături, precum şi jurnalişti gata oricând să-şi pârască ţara şi pe conducătorii ei unor puteri şi instituţii străine. O ţară cu asemenea oameni şi cu asemenea deprinderi, indiferent cum s-ar numi şi unde s-ar afla, nu poate avea viitor.

Balcanii în viziunea unor centre de putere şi concepţii politice occidentale

Cuprinderea în aria Peninsulei Balcanice, ca spaţiu geopolitic distinct, a unui număr de 12 state, aparţine unor analişti politici realişti, dar nu este împărtăşită şi de marile centre de putere din Occident, cu precădere din S.U.A.

În viziunea Departamentului de Stat al S.U.A., atât înainte de 1989, cât şi după aceea, prin „statele balcanice" s-a înţeles şi continuă să se înţeleagă: Albania, Bulgaria, România şi fosta Iugoslavie, respectiv actuala Iugoslavie (alcătuită din Serbia şi Muntenegru), Macedonia şi Bosnia-Herţegovina. Aceasta este „zona contaminată", care a trecut prin experienţa „totalitarismului comunist", şi care va trebui ţinută în „carantină" mai multe decenii.

Limitarea Balcanilor la numai cele şase state este extrem de pregnant ilustrată în lucrarea profesorului universitar doctor Daniel N. Nelson, directorul programelor de studii internaţionale al Universităţii Old Dominion din S.U.A. Potrivit analistului american „cele şase state constituie un rezervor nemărginit de iredentism şi diaspora, principala sursă de conflicte, atât interne, cât şi între state". Ideea unei Europe unite şi libere, retorică născută din euforia anului 1989 a fost îngropată în Balcani încă din 1991.

Evoluţiile politice şi militare din Balcani s-au încadrat perfect în interesele strategice ale S.U.A. deoarece au lovit sistematic în obiectivele Tratatului de la Maastricht, iar din 1997 încoace, în cele ale Tratatului de la Amsterdam. Este tot mai evident, pentru cei care au ochi să vadă, că Balcanii au devenit principala platformă de pe care S.U.A. vor acţiona împotriva intereselor Uniunii Europene în secolul XXI, până la eventuala dezmembrare a acesteia.

În politica faţă de Balcani, S.U.A. pleacă de la constatări foarte pragmatice potrivit cărora această parte periferică a Europei se caracterizează prin slăbiciune şi dependenţă, ceea ce o face uşor de cucerit. Americanii nu cred că în viitorul previzibil, statele considerate „balcanice" vor fi capabile să-şi construiască un viitor democratic şi economii de piaţă. De aceea, nici investiţiile americane nu şi-au făcut apariţia în această zonă. Ţările favorite pentru americani au fost şi rămân: Cehia, Polonia şi Ungaria.

N.A.T.O. va putea supravieţui un număr de ani numai prin flancul său de sud prin Balcani şi Turcia. Tot pe aici, S.U.A. visează să ajungă la uriaşele rezerve de petrol şi gaze din bazinul Mării Caspice.

Pentru realizarea acestor obiective, generalul-locotenent William E. Odon, din trupele de uscat ale S.U.A., propune o soluţie extrem de originală care, după părerea lui, ar „rezolva" toate problemele din Balcani şi ar revitaliza N.A.T.O. Considerând Albania, Bosnia-Herţegovina, Bulgaria, Iugoslavia, România şi Macedonia, drept „statele bolnave" ale Europei, incapabile să se autoguverneze, într-o expunere la reuniunea „Vest-Vest" ţinută la Bruxelles în noiembrie 1999, generalul-locotenent William E. Odon, director la celebrul Hudson Institude din S.U.A., a propus ocuparea militară a acestor state şi instaurarea în acestea a unor administraţii militare care să le guverneze timp de 3-4 decenii.

Teoreticianul american a reluat concepţia sa cu privire la „democratizarea Balcanilor" prin ocupaţie militară prelungită într-un eseu intitu-

lat: *Making N.A.T.O. Interventions Work: An American Viewpoint* (*Eficientizarea intervenţiilor N.A.T.O.: Un punct de vedere american*), dat publicităţii în revista militară *Strategic Review* din mai 2000.

Autorul subliniază că numai prin asemenea acţiuni, N.A.T.O. îşi va demonstra utilitatea şi viabilitatea în timp. Ocupaţia militară americană după cel de-al doilea război mondial în Germania Federală, Italia şi în Japonia a constituit „singura cale" prin care cele trei mari puteri vinovate de declanşarea celui de-al doilea război mondial au putut fi „democratizate". Adăugăm la cele spuse de generalul W. E. Odon că şi după 55 de ani de la încheierea celui de-al doilea război mondial, trupele de ocupaţie americane continuă să staţioneze în Germania şi Japonia, probabil pentru a păzi „democraţia".

Generalul american susţine cu tărie că ocuparea militară a Albaniei, Bosniei-Herţegovina şi provinciei Kosovo, precum şi admiterea Cehiei, Poloniei şi Ungariei în N.A.T.O., sunt forme concrete de intervenţie a acestei alianţe militare în Europa Centrală şi de sud-est. Acesta critică guvernul S.U.A. pentru faptul că nu a insistat ca Irakul şi Serbia să fi fost ocupate în totalitate, în 1991 şi respectiv 1999, şi trecute în administrarea unor autorităţi supra-naţionale. În final, W. E. Odon este de părere că dacă nu se va extinde, atât pe cale politică prin admiterea de noi membri, dar şi prin intervenţii militare directe, mai ales în Balcani, N.A.T.O. riscă să se dezmembreze. Este evident din capul locului că generalul-locotenent William E. Odon gândeşte exact ca Adolf Hitler, care a şi ocupat în totalitate Peninsula Balcanică în perioada 1940-1944.

Desigur, S.U.A. şi N.A.T.O. dispun de suficiente forţe pentru ocuparea militară a Balcanilor. Le reamintim însă noilor cuceritori că otomanii nu au reuşit să schimbe fiinţa naţională a popoarelor din Balcani nici după 500 de ani de ocupaţie. Totodată, americanii şi aliaţii lor domici de cuceriri teritoriale şi subjugări de populaţii, autorii „războaielor umanitare", ar trebui, înainte de a-şi pune ideile în practică, să-şi amintească un mare adevăr istoric: în Balcani şi-au frânt gâtul toate marile imperii ale Europei – otoman, austro-ungar, rusesc, german şi cel sovietic.O altă formulă de divizare a Peninsulei Balcanice, tot de sorginte americană, de data aceasta în lungul unei axe nord-sud, este cea a centrului de analiză politică de pe lângă celebra Universitate Harvard, avându-l ca autor pe Samuel P. Huntington, fondatorul concepţiei cu puternic iz ideologic, *Ciocnirea civilizaţiilor*, lansată în anul 1993.

După „dispariţia inamicului", fenomen generat de revoluţia europeană din 1989, dizolvarea Tratatului de la Varşovia şi dezmembrarea U.R.S.S., marele *business* american fondat în special pe cele peste 120 000 de fabrici producătoare de armament a fost pur şi simplu descumpănit. Existenţa, timp de 45 de ani, a „pericolului comunist", a ameninţării cu năvala „barbariei roşii" peste lumea dezvoltată occidentală, a creat o ambianţă extraordinară promovării intereselor americane la scară globală.

Industria de război a constituit, timp de o jumătate de secol, locomotiva economiei S.U.A., iar cursa înarmărilor, o sursă de câştiguri uriaşe. În perioada 1947-1990, cheltuielile militare ale S.U.A. s-au ridicat la astronomica sumă de 10 trilioane de dolari, de care a beneficiat în principal complexul militar industrial al S.U.A. Cursa înarmărilor a constituit frontul principal care a condus la victoria în Războiul rece a Occidentului şi, totodată, cauza principală a colapsului economic al fostei „lumi socialiste".

După o perioadă de euforie generată de victoria în Războiul rece, care s-a epuizat după 2-3 ani, înalta societate americană s-a trezit la realitate. Dispariţia inamicului, faptul că „barbarii nu mai vin", a lovit puternic în profiturile industriei de război americane, prin scăderea dramatică a comenzilor garantate de sute de miliarde anual.

Marele istoric american Geoffrey Perret, în cuprinsul operei sale capitale, *O ţară născută din războaie: De la revoluţie la războiul din Vietnam*, apărută la Editura Random House din New York, în 1989, afirmă fără echivoc: „Perioadele îndelungate de pace au fost întotdeauna adevărate dezastre pentru economia S.U.A."

În aceste condiţii, nu este de mirare că după războiul din Golful Persic, care a constituit un dar ceresc pentru industria militară şi pentru economia americană, în general, teoreticienii politici şi militari americani au declanşat o campanie pentru descoperirea de noi inamici şi de noi fundamentări ideologice generatoare de conflicte militare.

Un alt istoric american, Stepen E. Ambrose, biograful generalului Eisenhower, a scris următoarele: „Pentru Statele Unite ale Americii, războaiele au fost ca treptele unei scări prin care această ţară a urcat spre grandoare. Nici o altă ţară din lume nu a triumfat un timp atât de îndelungat, atât de profund şi la o scară atât de vastă prin forţa armelor ca S.U.A.".

Acesta este cadrul general de gândire american în care s-a născut teoria „ciocnirii civilizațiilor" pe care instituțiile americane de propagandă o răspândesc cu insistență în întreaga lume, conferindu-i un sens ideologic modern, post Război rece.

Conflictele militare din Golful Persic și din Peninsula Balcanică ce durează de un deceniu, creșterea tensiunii în Peninsula Coreea, conflictul militar din Caucaz etc. sunt factori care au influențat pozitiv creșterile economice marcate de S.U.A. pe timpul celor două mandate ale președintelui William Clinton.

Marea „descoperire" a lui Samuel P. Huntington, însușită de cercurile politice ultra-conservatoare din S.U.A., constă în aceea că, războaiele viitorului vor avea drept cauză nu deosebirile de ordin ideologic (comunism - anti-comunism), ci deosebirile de ordin cultural. În context, autorul susține că: „Statele naționale vor continua să rămână cei mai puternici actori în relațiile internaționale, dar principalele conflicte se vor naște între națiuni și grupuri de națiuni aparținând unor civilizații diferite". Sfârșitul secolului XX, dar mai ales începutul secolului XXI, susține S. P. Huntington, ar putea fi marcate de amplificarea conflictelor dintre civilizații, ca o ultimă fază în evoluția conflictelor din lumea modernă.

Prin aceste „teze", conceptul „ciocnirii civilizațiilor" lovește în primul rând în Uniunea Europeană și în procesul de integrare a Europei „de la Atlantic la Urali" așa cum o concepea marele om de stat francez Charlles de Gaulle. Este cât se poate de clar că S.U.A. doresc întoarcerea în istorie a Europei, distrugerea Uniunii Europene ca entitate economică, politică și de securitate integrată și revenirea în scenă a „statului național", adică „balcanizarea" Europei. Numai în aceste condiții, dominația americană asupra Europei s-ar putea perpetua *sine die*.

Americanii doresc să aplice același „tratament" și spațiului fostei U.R.S.S. Dacă aceste condiții ar fi îndeplinite, atunci S.U.A. și-ar asigura pentru multă vreme accesul la resursele naturale și piețele de desfacere din uriașa masă a Eurasiei, cuprinsă între Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific. În acest context trebuie interpretate și eforturile disperate ale S.U.A. de a-și menține și dezvolta prezența militară în perimetrul acestui uriaș spațiu geopolitic, adică în Europa Occidentală, Balcani, Caucaz, Golful Persic, statele baltice, Coreea de Sud și Japonia.

Prin civilizație, în concepția autorului se înțelege cea mai înaltă grupare culturală de oameni, definită atât de elemente obiective, cum ar fi

limba, obiceiurile şi tradiţiile, istoria, religia, instituţiile, cât şi de auto-identificarea subiectivă a oamenilor.

O civilizaţie poate include numeroase state naţionale, ca în cazul *civilizaţiei occidentale*, care în viziunea lui S. P. Huntington, ar cuprinde Europa Occidentală, S.U.A. şi Canada, *civilizaţiei orientale* ce cuprinde statele de cult creştin ortodox din Europa de Est, a civilizaţiei latino-americane, a civilizaţiei arabe, sau doar un singur stat, cum este cazul Chinei şi Japoniei.

Între diferite civilizaţii, de-a lungul secolelor s-au creat „linii de ruptură", ce constituie puternice surse de tensiune şi conflicte armate şi care tind să înlocuiască frontierele politice şi ideologice din epoca Războiului rece.

„Liniile de ruptură" nu sunt descoperirea lui Samuel P. Huntington. Acestea au existat de mii de ani şi se vor menţine secole la rând şi în viitor, cu toată politica de „globalizare" promovată de S.U.A. prin companiile sale transnaţionale.

„Liniile de ruptură", adică spaţiile în care diferite civilizaţii s-au confruntat de-a lungul secolelor, cum sunt cele din Balcani, generate de conflictele pentru supremaţie între imperiile habsburgic, otoman şi ţarist, au existat şi în epoca Războiului rece, dar au fost estompate de sistemul politic „bi-polar" prin care lumea era dominată de către S.U.A. şi fosta U.R.S.S., de N.A.T.O. şi Tratatul de la Varşovia.

În Balcani, „liniile de ruptură" cele mai explozive au existat şi există în spaţiul fostei Iugoslavii, acolo unde a fost centrul nodal al confruntărilor dintre imperiile menţionate. „Linii de ruptură" există în numeroase zone ale lumii cum sunt: Irlanda de Nord, Spania, Franţa (Corsica), Belgia, S.U.A. (la graniţa cu Mexicul), Canada, în Caucaz, între India şi Pakistan, ca să le enumerăm pe cele mai periculoase. „Linii de ruptură" există şi la frontierele de est şi de vest ale Poloniei şi României, apreciate ca fiind cele mai periculoase din Europa în perspectiva secolului XXI.

Dacă am da crezare teoriei „ciocnirii civilizaţiilor" atunci, pe măsură ce divizarea ideologică a Europei (comunism – anti-comunism) a dispărut, locul acesteia va fi luat de divizarea culturală între creştinătatea occidentală, creştinătatea ortodoxă şi islamul pe de altă parte.

Dacă am acorda vreun credit acestui concept, atunci divizarea Europei ar deveni tabu, conflictele militare dintre Vestul catolic şi Estul ortodox ar reveni în actualitate, iar România ortodoxă nu s-ar mai integra în veci în Uniunea Europeană, aşa cum speră. Iată cum s-a născut un nou

„inamic" cu şanse perpetue de existenţă care să mobilizeze naţiunea americană şi să alimenteze vitalitatea economiei S.U.A.

Linia de separare a civilizaţiilor în spaţiul Europei (sau „linia de ruptură"), imaginată de S. P. Huntington şi agreată de cercurile politice din S.U.A., trece de-a lungul frontierei dintre Federaţia Rusă, Finlanda şi ţările baltice (Estonia, Letonia şi Lituania), traversează Belarus şi Ucraina, trece de-a lungul Carpaţilor Orientali şi Carpaţilor Meridionali, separând Transilvania, Maramureşul, Crişana şi Banatul de restul României, apoi trece prin fosta Iugoslavie, exact de-a lungul frontierei impuse, ce separă Croaţia (inclusiv zona croată din Bosnia-Herţegovina) şi Slovenia, ambele catolice, de restul Iugoslaviei.

Dacă războiul civil din fosta Iugoslavie din perioada 1991-1995 a dat mari satisfacţii cercurilor interesate din S.U.A., evoluţiile politice din Europa, după agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O., au dat o lovitură de graţie conceptului „ciocnirii civilizaţiilor".

În urma reuniunii la nivel înalt de la Helsinki din 10-11 decembrie 1999, a şefilor de state şi de guverne din Uniunea Europeană, s-a hotărât începerea negocierilor de integrare în această puternică organizaţie economică a unui nou grup de state printre care şi Bulgaria şi România aparţinând de „civilizaţia ortodoxă", precum şi a Turciei, aparţinând de „civilizaţia islamică". Prin acest mare act politic, „linia de ruptură" ce trebuia să separe Europa în două civilizaţii potrivnice a fost spulberată, iar teoria „ciocnirii civilizaţiilor", emanaţie a şcolii politice de gândire americană, aruncată la lada de gunoi a istoriei, la numai câţiva ani de la apariţie .Acest curs al evoluţiei politice al Europei este de bun augur pentru toate naţiunile din Balcani în perspectiva secolului XXI.

La începutul ultimului deceniu al secolului XX, în paralel cu teoria „ciocnirii civilizaţiilor", în S.U.A. şi-a făcut apariţia o altă teorie, tot cu valenţe ideologice şi cu pretenţii de universalitate. Este vorba de teoria „sfârşitului istoriei" pusă pe seama politologului american de origine japoneză Francis Fukuyama, în celebra sa carte *The End of History and the Last Man* (*Sfârşitul istoriei şi ultimul om*), Editura Internaţională Maxwell MacMillan, cu filiale la New York, Toronto, Sidney şi Singapore, în anul 1992.

Această teorie s-a dorit a fi un „far călăuzitor" pentru naţiunile din jumătatea de est a Europei, ieşite de sub regimurile totalitare în urma revoluţiei europene din anul 1989.

Esența teoriei „sfârșitului istoriei" formulată de sociologul F. Fukuyama se rezumă în principal la următoarele: Dacă acum ne găsim într-un punct din care nu ne mai putem imagina o lume substanțial diferită de cea a noastră (americană), atunci va trebui de asemenea să luăm în considerare că însăși istoria să fi ajuns la capătul său.

Probabil că tot cam așa se vor fi exprimat faraonii și „înțelepții" de la curțile lor în epoca de maximă glorie a civilizației egiptene, patricienii romani după ce armatele lor cuceriseră tot ce era de cucerit, iar Roma se afla în culmea gloriei sale, sau Gin-Gis-Han după cucerirea Eurasiei.

Despre „sfârșitul istoriei" s-a pronunțat și marele filozof german Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831), atunci când a ajuns la concluzia că „monarhia constituțională prusacă" constituia ultima și cea mai înaltă treaptă de dezvoltare a societății omenești. Oare așa au stat lucrurile? S-a oprit vreodată istoria omenirii numai pentru a face pe placul unor dominatori și stăpâni vremelnici? Niciodată. Ca atare, teoria lui F. Fukuyama nu este altceva decât un hegelianism vulgar, o manifestare în plan ideologic a societății americane după căderea regimurilor totalitare, o înfricoșătoare teamă de viitor.

Căderea comunismului în Europa de Est a coincis cu preocupările intelectualității americane de a demonstra că „istoria s-a sfârșit" și, o dată cu aceasta, și epoca modernă. După 1989-1991, omenirea ar fi intrat nu numai în epoca post Război rece, ci și în epoca post-modernistă. „Sfârșitul istoriei", prorocit de F. Fukuyama, ar fi trebuit să se traducă în triumful libertății, democrației, toleranței și raționalismului împotriva ideologiilor, a naționalismului, a expansiunii teritoriale și totalitarismului. S.U.A. și intelectualii aserviți intereselor sale au profesat ideea universalității drepturilor omului (evident, cele politice, formale, dar nu și drepturi economice), precum și superioritatea absolută a societății americane asupra restului lumii. Această concepție stă la baza a ceea ce sociologi și politologi realiști din S.U.A. și Europa de Vest numesc fetișismul american, definit ca o stare psiho-patologică ce-i face pe americani, „de la mic la mare", să se creadă „unici" stăpâni ai lumii.

La sfârșitul secolului XX, epoca Războiului rece este considerată ca o anomalie istorică, o ficțiune politică creată de S.U.A., după anul 1945, prin care și-au asigurat dominația asupra lumii occidentale, exploatând la sânge teama de comunism a acesteia. Ultimii președinți americani ai secolului XX, George Bush și William Clinton, au trăit în aceeași lume politică fictivă pe care singuri au construit-o.

Statele Unite ale Americii au dovedit o mare doză de narcisism din 1990 încoace, sperând că fosta lume socialistă va adopta rapid sistemul său social-economic. Această speranţă s-a spulberat până în anul 2000. După căderea „cortinei de fier", analiştii occidentali cu simţul realităţii şi-au putut da seama că valorile culturii Occidentului nu sunt fundamental deosebite de valorile culturii din Europa de Est. Dacă ar fi fost altfel, atunci problema integrării fostelor state comuniste, printre care şi a României, în Uniunea Europeană la numai 7-10 ani de la căderea regimurilor totalitare nu s-ar fi putut pune.

Sociologii americani, care nu sunt aserviţi unor interese politice şi nu s-au lăsat antrenaţi în practici ale propagandei negre, admit că doctrinele dominante în secolul XX, respectiv capitalistă, social-democrată şi comunistă, sunt toate doctrine moderne, având rădăcini comune în iluminismul occidental. Marea dilemă a sociologiei occidentale este legată de marea şi chinuitoarea întrebare, dacă nu cumva omenirea a intrat într-o nouă epocă istorică şi anume era post-modernistă, inaugurată de revolta de mase împotriva doctrinei comuniste. Dacă da, atunci se pune problema ce se va întâmpla cu suprastructurile lumii capitaliste? Se vor prăbuşi şi acestea, aşa cum s-au prăbuşit cele ale lumii comuniste?

Evoluţia societăţii omeneşti din ultimii zece mii de ani, apreciază sociologul american Stjepan Mestrovic, conduce la concluzia că aceasta va deveni, mai devreme sau mai târziu, o certitudine. Încă din anul 1928, sociologul Emile Durkheim, în lucrarea *Socialismul şi Saint Simon*, enunţa o previziune ce pare a prinde contur la sfârşitul secolului XX şi începutul secolului XXI, când a afirmat: „Socialismul, comunismul şi capitalismul sunt destinate să se prăbuşească, deoarece acestea s-au ridicat pe premise moderniste incorecte, potrivit cărora raţionalismul şi egoismul ar putea înlătura şi înlocui tradiţiile şi obiceiurile care compun cultura". În concluzie, politologii şi sociologii occidentali, cu precădere cei americani, sunt îngroziţi de aprecierea tot mai răspândită potrivit căreia următorul sistem social-economic ce urmează a fi demolat este cel al capitalismului. Această ipoteză, indiferent cât ar fi de înfricoşătoare pentru apologeţii caracterului etern al capitalismului, printre care în primul rând F. Fukuyama, a fost enunţată şi de reputatul sociolog Kennedy Lukas, în 1992.

Tot în anul 1992, Zygmund Bauman considera căderea comunismului în Europa de Est ca fiind un simptom al post-modernismului, definit ca o rebeliune împotriva teoriilor iluministe. Zbigniew Brzezinski

constată că visul comunismului de a construi o societate perfectă a constituit manifestarea unui experiment modernist de inginerie socială. Dacă aprecierile celor doi sociologi de înaltă clasă se vor dovedi corecte, atunci toți cei care au sărbătorit căderea comunismului au celebrat mult mai mult, fără să-și fi dat seama de acest lucru. Aceștia au sărbătorit, în realitate, sfârșitul modernismului, deoarece tocmai societatea comunistă a depus cele mai mari eforturi pentru a face modernitatea lucrativă, dar a eșuat.

În situația că Z. Bauman ar avea dreptate, mulți sociologi contemporani sunt de părere că eforturile de a exporta democrația de tip occidental și economia de piață națiunilor post-comuniste din Europa de Est și Sud-Est (Balcani) ar reduce întregul demers la o acțiune lipsită de inteligență de a înlocui un sistem mort cu un alt sistem aflat și el pe patul de moarte, tot modernist. Cu alte cuvinte, contrar conceptului „Sfârșitului istoriei" sistemul capitalist, este și el unul muribund.

Evoluții în științele sociale și doctrinele politice după căderea comunismului, cu implicații asupra Balcanilor

Cercurile politice din Occident, cu precădere cele din S.U.A., sunt nemulțumite și totodată îngrijorate de căderea incompletă a comunismului, deoarece acest sistem continuă să domine în China, Cuba (la numai 90 de mile nautice de litoralul S.U.A.), Coreea de Nord și în Vietnam, iar „decesul" acestuia în Europa de Est pare îndoielnică sau aparentă.

Largi cercuri de sociologi americani, grupați în cele mai prestigioase centre de cercetări de pe lângă universități, se tem că „dispariția aparentă" a comunismului în Europa Centrală și Balcani, precum și în spațiul fostei U.R.S.S., nu exclude posibilitatea ca rădăcinile culturale ale acestuia să fi rămas în societățile din acest spațiu geopolitic și nici posibilitatea ca aceste rădăcini să dea naștere la noi forme de autoritarism. Cu alte cuvinte, în S.U.A. nu există convingerea fermă că ideologia și sistemul comunist au dispărut într-adevăr și definitiv, mai ales dacă se ține cont de rezultatele catastrofale ale așa-zisei perioade de tranziție 1990-2000.

Această temere sau idee pare rațională, iar în ceea ce privește posibilitatea ca „rădăcinile culturale" lăsate de comunism să răsară din nou în alte forme și structuri sociale ar putea fi chiar vizionară.

După zece ani de la „căderea aparentă a comunismului", analiști americani și vest-europeni cu simțul realității sunt obligați să recunoască faptul că fosta lume comunistă a avut câteva atuuri formidabile în raport cu lumea capitalistă dezvoltată, pe care nu le-a știut fructifica, astfel:

- A dispus de un teritoriu imens de 23,6 milioane km.p. cu resurse naturale colosale, față de S.U.A. cu 9,4 milioane km.p., Uniunea Europeană cu 2,3 milioane km.p. și Japonia cu 0,4 milioane km.p.;
- O populație instruită, înalt calificată, o forță de muncă ieftină și un potențial de piață imens dar nevalorificat;
- Resurse naturale ce permiteau un înalt nivel de dezvoltare economică, mai ales în U.R.S.S., Polonia, Iugoslavia și România;
- Câteva domenii industriale de înalt randament și competitive pe piața mondială cum au fost: petrochimia, energetica, mașini și echipamente grele, distruse în epoca tranziției, cu largul concurs al Fondului Monetar Internațional, al Băncii Mondiale și al consilierilor economici americani, plătiți de statele respective.

Cea mai valoroasă concluzie la care a ajuns o seamă de sociologi, politologi și analiști este aceea că: „La sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI, omenirea a intrat într-o epocă în care istoria este deschisă și orice se poate întâmpla".

O dată cu dispariția „aparentă" a ideologiei comuniste, în dialogul intelectual a început să se vorbească despre deschiderea unei noi ere istorice, era post-modernistă. Într-o definiție mai alambicată, unii sociologi vorbesc de era post-industrială, informatizată și cultural-intensivă.

În anul 1986, Jan Baudrillard declara în studiile sale cele mai reprezentative, „sfârșitul modernității și al culturii". În 1989, Z. Brzezinski proclama solemn „moartea și sfârșitul istoriei". La suita de „sfârșituri" declarate de către unii dintre cei mai reputați sociologi și politologi ai lumii, se mai poate adăuga și „sfârșitul sociologiei" proclamat de Bauman și Kantrovitz, în anul 1992.

F. Fukuyama a făcut însă cele mai mari valuri, fiind susținut pe scena lumii acestui sfârșit de secol de către uriașul aparat de propagandă oferit de mass-media americană. F. Fukuyama pretinde că omenirea a

ajuns la capătul istoriei datorită următoarelor procese fundamentale survenite în ultimul deceniu al secolului XX:

- Sfârşitul Războiului rece;
- Triumful democraţiei liberale asupra rasismului, asupra războaielor istorice pe fond ideologic, asupra naţionalismului şi imperialismului.

Acelaşi deceniu la care se raportează însă F. Fukuyama a fost caracterizat de războaie şi mari mişcări cu caracter violent. A avut loc în aprilie-mai 1992, marea răscoală populară de la Los Angeles, înăbuşită în sânge de armata americană. A continuat războiul din Golful Persic, din Somalia şi Sudan, precum şi caruselul războaielor dintre naţiunile etnice care au compus R.S.F. Iugoslavia şi, mai presus de toate, s-a purtat războiul de agresiune al S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Serbiei din primăvara anului 1999.

Evoluţia lumii din ultimul deceniu al secolului XX, în cadrul căreia Balcanii au jucat un rol central, a demonstrat că viziunea lui F. Fukuyama privind „sfârşitul istoriei" s-a dovedit a fi o imensă utopie. În perioada 1990-2000, aria Balcanilor a evoluat, devenind paradigma descompunerii statale şi sociale, precum şi a urii şi intoleranţei, într-o lume ce se presupunea că ar fi trebuit să evolueze spre toleranţă, spre cooperare, libertate, unificarea pieţelor şi consolidarea democraţiei. Nici vorbă de aşa ceva. La fel, în tot spaţiul Americii Latine, procesul de democratizare început cu 20 de ani în urmă este în reflux total.

Sociologi americani de marcă, într-o seamă de lucrări apărute după anul 1995, susţin ideea necesităţii ca Statele Unite ale Americii şi Europa Occidentală să renunţe la pretenţia că sunt singurele generatoare şi purtătoare de valori umane şi să abandoneze definitiv concepţia că vor putea vreodată să „occidentalizeze" lumea. Neo-marxiştii, departe de a fi dispărut, prezenţi în mediile academice occidentale, inclusiv la Harvard University, în ciuda colapsului economic al comunismului în Europa de Est, real sau aparent, sunt departe de a admite că ideologia marxistă ar fi moartă. De altfel, este un fapt cunoscut că ideologiile nu mor. Comunismul de tip sovietic a fost respins de marxiştii iluminişti. Comunismul din China este deosebit de viu şi de un dinamism excepţional.

Teama nedisimulată, chiar alarmantă a sociologilor occidentali, cu precădere americani, gravitează în jurul ideii că în fosta „lume comunistă" ar putea renaşte un nou sistem, nu de tip totalitar care a fost eliminat de istorie, ci unul de tip autoritar, acceptat de societate.

Personalitatea noului preşedinte al Rusiei, Vladimir Putin, fost expert în serviciul de informaţii externe, deci un om ce cunoaşte lumea contemporană în toate dedesubturile ei, sobru, cu o voinţă de fier, stăpânind artele marţiale, pilot de vânătoare, popular fără a fi populist, cu un discurs politic scurt dar profund, ar putea marca începutul erei autoritare în Federaţiai Rusă, cu şansa de a se răspândi şi în celelalte foste ţări socialiste din Europa de Vest. Este tot mai evident că „democraţia de tip liberal", cu tot efortul disperat al S.U.A. şi N.A.T.O. de a o impune, are rezultate, după un deceniu întreg, jalnice.

Prin prisma acestor rezultate, nu este de mirare că americanii vor să oprească. în loc istoria. F. Fukuyama, în *Sfârşitul istoriei şi ultimul om*, nu a găsit altă cale de a apăra şi eterniza capitalismul în S.U.A. decât apelând la un marxism vulgarizat.

Fetişismul american readuce în actualitate atenţionarea făcută la vremea lui de către Szigmund Freud, care sublinia că fetişismul excesiv (cazul tipic al S.U.A.) este un fenomen patologic, care, în mod inevitabil, conduce la agresiune, nu la toleranţă.

În acest fel, epoca post-comunistă şi post-modernistă, dorind să promoveze toleranţa, chiar şi prin război, cum au procedat S.U.A. şi N.A.T.O. în Kosovo, a avut drept rezultat apariţia unei lumi tot mai puţin tolerantă, zguduită de războaie şi uri etnice, aşa cum a fost cazul Balcanilor în ultimul deceniu al secolului XX. Atât capitalismul dezvoltat cât şi comunismul s-au născut pe premise care au condus inevitabil la narcisism, care nu poate genera toleranţă. În lumea ştiinţelor sociale şi mai ales în rândul sociologilor s-a produs o imensă confuzie în anii care au trecut de la presupusa cădere a comunismului.

Întrebarea care frământă cele mai luminate minţi, acum, la cumpănă de secole şi milenii este următoarea: Dacă comunismul este mort, aşa cum l-a declarat Z. Brezinski încă din anul 1989, cu ce anume va fi înlocuit? Până în anul 2000, răspunsul negândit este cu democraţia liberală şi economia de piaţă sau şi mai „exact" cu variantele americane ale acestora, reprezentând formele cele mai înalte şi ultimele ale capitalismului dezvoltat, în faţa cărora însăşi „istoria s-a oprit". Un alt mod de căutare a răspunsului la întrebarea de mai sus porneşte de la constatarea că atât sistemul capitalist, indiferent cât este de dezvoltat, cât şi comunismul, sunt considerate produse ale iluminismului, variaţii ale iluminismului, având drept idoli ştiinţa şi raţiunea.

Curentul post-modernist în creştere consideră iluminismul ca depăşit, falimentat, fiind acuzat de generarea terorii organizate, pe toată perioada existenţei sale în timp, de la Revoluţia franceză din 1789-1794 până la ieşirea din istorie a experimentului sovietic în 1991. Care este alternativa la iluminism? Întrebarea este fără răspuns.

Modernismul a manifestat dispreţ faţă de cultură şi tradiţii, iar acolo unde acestea lipsesc, nu există nici toleranţă. Ultimul deceniu al secolului XX a demonstrat că în ţările unde democraţia nu a fost parte a unor tradiţii, aceasta nici nu a câştigat teren.

Cum în Balcani nu au existat tradiţii democratice, iar clasa politică nu este purtătoare a unor valori democratice, în perioada 1990-2000, democraţia a fost doar mimată în această zonă.

Sociologul american la modă F. Fukuyama, contrar tuturor argumentelor ştiinţifice şi probelor istorice, s-a străduit să convingă lumea că democraţia poate exista ca ceva fără rădăcini, ca o abstracţie universală, separată complet de cultură şi istorie şi care se auto-susţine. Aşa ceva nu poate exista.

Analiştii politici americani şi vest-europeni sunt derutaţi, chiar după un deceniu de la marile evenimente din anul 1989, de uşurinţa cu care au căzut, unul după altul, regimurile comuniste din Europa de Est şi din Balcani. La sociologii şi politologii occidentali s-a cristalizat ideea posibilităţii producerii unei „contrarevoluţii" în fostele state comuniste unde comunismul, căzut prea uşor în anul 1989, ar putea reveni, dar, în mod evident, nu sub acelaşi nume, ci sub lozinci democratice, avându-i în frunte pe ex-comunişti, dar trecuţi prin „reforme". Victoria în alegerile din Croaţia pentru funcţia de preşedinte a lui Stipe Mesici, ultimul preşedinte comunist al fostei R.S.F. Iugoslavia, din ianuarie 2000, a stârnit senzaţie în Occident şi a ridicat semne de întrebare.

În sfârşit, sociologii americani, după ce „consilierii" trimişi de Washington au folosit toate „sprayurile C.I.A." pentru a „democratiza" fostele state comuniste din Europa de Est şi din Balcani, s-au convins că regimurile autoritare din aceste state au fost, în realitate, sisteme culturale complexe, cu obiceiuri şi valori proprii înrădăcinate şi nu doar o ideologie abstractă, cum s-a crezut la o analiză superficială, bazată exclusiv pe propaganda neagră anticomunistă.

Surprinzător şi stupefiant pentru analiştii şi cercurile politice din Occident este faptul că după căderea regimurilor comuniste din statele est-europene şi mai ales în cele din Peninsula Balcanică, aceste naţiuni,

intrate în era post-comunistă, în loc să adopte şi să asimileze valorile moderne din Vestul dezvoltat, s-au întors pur şi simplu în istorie. România, după cei patru ani de guvernare a Convenţiei Democratice, care a încorporat „partidele istorice" în frunte cu P.N.Ţ.-C.D. din perioada 1996-2000, este mult mai aproape de secolul XIX decât de începutul secolului XXI, mai ales într-unul din sectoarele de bază ale economiei naţionale şi anume cel al agriculturii.

Astfel, integrarea României în Uniunea Europeană, cu toate condiţiile politice favorabile create de aprobarea începerii negocierilor cu România la reuniunea la nivel înalt a acestei organizaţii de la Helsinki din 10-11 decembrie 1999, va necesita foarte mulţi ani. Momentul politic Helsinki 1999 este unul de cotitură în istoria României, în sensul că aceasta ar putea intra pe coordonatele unei dezvoltări care s-o apropie de standardele civilizaţiei Europei Occidentale sau ar putea pierde din nou trenul istoriei, aşa cum a făcut-o în mod constant în ultimii 150 de ani. În cea de-a doua alternativă, posibilă, datorită incapacităţii, iresponsabilităţii şi ineficienţei unei însemnate părţi a clasei politice, mai ales a celei legate de întoarcerea în istorie şi de „restitutio in integrum", România va fi plasată pentru totdeauna la periferia civilizaţiei europene.

În perioada 1991-1999, în spaţiul fostei Iugoslavii s-a derulat, în etape succesive, al treilea război balcanic materializat într-un mare război civil de secesiune care s-a încheiat parţial prin Acordul de la Dayton şi o intervenţie militară a S.U.A. şi N.A.T.O., cu consecinţe grave şi pe termen lung nu numai asupra Balcanilor, ci şi asupra întregii Europe.

S.U.A. au contribuit la distrugerea R.S.F. Iugoslavia, împreună cu Germania şi celelalte mari state occidentale, prin actul de la 7 aprilie 1992, când au recunoscut oficial independenţa Sloveniei, Croaţiei şi Bosniei-Herţegovina. S-a reţinut totuşi nota realistă a Departamentului de Stat al S.U.A., prin aceea că răspunderea pentru declanşarea războiului a fost atribuită în mod egal tuturor beligeranţilor – sârbi, croaţi şi musulmani. Ulterior, S.U.A. au renunţat la această poziţie corectă şi, sub influenţa cercurilor ultraconservatoare reprezentate în special de C.I.A., au aruncat tot blamul asupra „regimului comunist de la Belgrad".

În acest mod, războiul civil declanşat la 28 iunie 1991 a fost transformat într-un război între state (interstatal), chipurile, un război local, în care justificările de intervenţie din partea unor puteri străine sunt mai uşor de găsit. Orientarea pro-occidentală a Sloveniei, Croaţiei şi Bosniei-Herţegovina, chiar dacă aceste ţări erau conduse de ex-comunişti, le-a

situat „de partea corectă" a baricadei, devenind peste noapte „democrației", bucurându-se de asistența Occidentului.

De la Războiul rece la „pacea cartagineză"

În anul 1992, fostul președinte al S.U.A., Richard Nixon, a criticat Statele Unite și Europa de Vest pentru faptul că nu acordă suficientă asistență Europei de Est, ieșită din epoca comunistă.

În perioada respectivă, ca de altfel și în zilele noastre, dominantă este euforia „victoriei asupra comunismului" și nu preocuparea de a scoate din impas fosta „lume comunistă" pe banii contribuabililor din „lumea occidentală", mai ales că „pericolul comunismului" era considerat trecut pentru vecie. Iată însă că în anul 2000, nimeni nu mai știe cu certitudine spre ce anume evoluează omenirea.

În locul unei asistențe, mai ales de natură economică, fostele state comuniste, situate la est de „linia Huntington" ce separă „civilizația catolică occidentală" de „civilizația ortodoxă orientală", au fost supuse rigorilor păcii cartagineze, după cum constată Institutul de Studii Strategice din S.U.A. în studiul intitulat *Europa Centrală și de Est: Probleme și perspective*, nr. 37 din 1998.

Autorii studiului compară, pe bună dreptate, scopurile urmărite și tratamentul aplicat de către S.U.A. în fosta „lume comunistă", cu cele ale Romei antice în raporturile sale cu orașul-stat Cartagina din nordul Africii, în urma unei serii de războaie (anii 264-146 î.e.n.), adică distrugerea până la temelie a acesteia. Dată fiind gravitatea aspectelor puse în lumină în studiul de mai sus, acesta a fost dat publicității în numele institutului fără menționarea autorilor.

O primă apreciere de importanță politică majoră este aceea că cercurile politice conservatoare din S.U.A., și în general din Occident, urăsc și suspectează fosta lume comunistă din Europa, cu precădere cea aparținând de cultul creștin ortodox. Sintagmele „limbajului de tablă" din epoca Războiului rece, precum: „cortina de fier", „imperialismul sovietic", „foștii sateliți ai U.R.S.S.", continuă și în anul 2000 și probabil că vor continua multă vreme să constituie termenii de referință atunci când se vorbește despre Europa Centrală și de Est în mai toate analizele și mesajele politice din S.U.A., indiferent de sursă.

Mult mai gravă este cea de a doua apreciere de fond făcută de către analiștii avizați ai Institutului de Studii Strategice din S.U.A., potrivit

căreia Vestul a impus Estului „pacea cartagineză", adică distrugerea până la temelie. Obiectivele majore urmărite prin rigorile „păcii cartagineze" sunt şi rămân în continuare următoarele:

- Distrugerea bazelor economiei statelor vizate şi în mod deosebit dezindustrializarea acestora;
- Distrugerea structurilor de stat şi aducerea ţărilor respective în stare de neguvernabilitate, pentru ca ulterior acestea să poată fi „modelate" după criterii corespunzătoare intereselor S.U.A.;
- „Spălarea" ideologică şi culturală a populaţiilor din fostele state comuniste printr-o invazie a „valorilor" culturii americane, mai ales prin intermediul mijloacelor mass-media vizuale;
- Distrugerea puterii militare a fostelor ţări comuniste prin reducerea la minimum a armatelor acestora, precum şi prin deprofesionalizare;
- Exterminarea fizică, prin privaţiuni planificate, a populaţiei mai în vârstă legată de epoca comunistă din Europa Centrală şi de Est;
- Curăţirea de talente, specialişti şi oameni de mare valoare ai fostei lumi comuniste printr-o politică sistematică de atragere şi racolare. De acest obiectiv se ocupă cu precădere „Fundaţia Sörös pentru o societate deschisă".
- Degradarea sistemului educaţiei naţionale prin „măsuri de reformă", subminarea istoriei şi culturii autohtone, în special în mediul tineretului, cultivarea neîncrederii în viitor a acestuia şi a dorinţei de emigrare în Vest.
- Subordonarea economică a fostelor state comuniste prin preluarea şi falimentarea principalelor ramuri ale industriilor, acapararea pieţii acestora şi instituirea prin orice mijloace a controlului asupra resurselor naturale existente în aceste state.

În schimbul acestora, S.U.A. şi în general Vestul nu oferă nimic.

Pentru impunerea rigorilor „păcii cartagineze", S.U.A. şi N.A.T.O. au recurs cu precădere la următoarele mijloace:

- Presiunile şi şantajul în domeniile politic, economic, cultural, psihologic şi militar;

- Exploatarea disensiunilor intra-statale şi inter-statale, cu precădere în Balcani şi Asia Centrală;
- Intervenţii militare directe, în afara sferei de responsabilitate juridică a N.A.T.O., aşa cum a fost cazul operaţiei „Forţa Aliată" împotriva lugoslaviei.

Condiţiile „păcii cartagineze" au produs pierderi catastrofale în economiile fostelor state comuniste din Estul şi Sud-Estul Europei. Cazul României este tipic din acest punct de vedere. Deşi este cea mai mare ca suprafaţă, cea mai populată şi cu cele mai bogate resurse naturale din Peninsula Balcanică, la sfârşitul secolului XX, după zece ani de „reformă", România este cea mai săracă ţară din Europa, comparabilă doar cu Albania. În 1989, ultimul an al regimului totalitar, potrivit datelor furnizate de către Institutul de Studii Strategice de la Londra, produsul intern brut al României era estimat la valoarea de 105,7 miliarde de dolari S.U.A., iar datoriile externe erau la cota zero. În anul 2000, produsul intern brut al României era sub 30 miliarde de dolari, iar datoria externă se ridica la circa 10 miliarde de dolari.

În anul 1989, produsul intern brut al Ungariei era estimat la valoarea de 64,5 miliarde de dolari, iar datoria externă la 20,61 miliarde de dolari. În anul 2000, produsul intern brut al Ungariei era estimat la circa 50 de miliarde de dolari, adică aproape dublu faţă de cel al României, în condiţiile în care populaţia acestei ţări reprezintă mai puţin de jumătate faţă de cea a României, cu o suprafaţă totală de 93 030 km.p. faţă de 237 500 km.p. suprafaţa României, ca să nu mai vorbim şi despre diferenţa colosală în resurse naturale dintre România şi Ungaria. În anul 2000, produsul intern brut pe locuitor în România era estimat la circa 4 000 de dolari, iar în Ungaria la 7 600 de dolari.

În buletinul anual *International Security Review - 2000* (*Analiza Securităţii Internaţionale - 2000*) elaborat de Institutul Unificat Regal al Forţelor Armate din Marea Britanie, unul dintre cele mai prestigioase centre de analiză din lume, se face următoarea apreciere: „Dacă decalajul în ceea ce priveşte valoarea produsului intern brut dintre România şi Ungaria va continua să se adâncească în favoarea Ungariei, atunci autorităţile de la Bucureşti vor pierde controlul asupra Transilvaniei". Mai mult chiar, dacă România va continua să se sinucidă din punct de vedere economic, încet dar sigur, aşa cum a făcut-o în ultimul deceniu al secolului XX, prorocirea analiştilor britanici poate fi şi mai gravă, în sensul că autorităţile de la Bucureşti vor pierde controlul nu numai asupra

Transilvaniei, ci şi asupra Banatului, Crişanei şi Maramureşului, care ar putea gravita către centre economice puternice cum sunt Viena şi Budapesta. S-ar putea gândi şi acţiona după dictonul roman „Ubi bene ibi patria".

Cu sau fără „pacea cartagineză" este incontestabil faptul că din 1989 până în anul 2000, economiile statelor din Balcani au cunoscut evoluţii de la rău spre catastrofal. Tot ce s-a întâmplat în plan politic, economic şi militar în Europa şi în lume, în ultimul deceniu al secolului XX, a fost de natură să influenţeze în sens negativ situaţia economică a statelor din Balcani, astfel:

- Războiul din Golful Persic – 1990-1991 şi embargoul cauzat de acesta, menţinut fără întrerupere şi după zece ani;
- Desfiinţarea Consiliului Economic de Ajutor Reciproc (C.A.E.R.) şi distrugerea brutală a pieţii din Europa de Est;
- Caruselul războaielor din fosta Iugoslavie şi embargoul interminabil generat de acesta, care a lovit exclusiv în economiile extrem de fragile ale statelor foste socialiste din Balcani;
- Agresiunea aeriană a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, distrugerile catastrofale din Serbia şi blocarea traficului pe Dunăre;
- Dezastrele economice generate de deschiderea prematură a fostelor ţări socialiste din Europa în faţa Occidentului;
- Refuzul marelui capital privat de a se implica în Balcani, zonă ce se menţine într-o perpetuă stare de beligeranţă;
- „Balcanizarea" clasei politice şi „atomizarea" socială din ţările Europei de Sud-Est, fenomene ce fac imposibilă adoptarea unor programe economice coerente, concomitent cu accentuarea dependenţei faţă de centrele de putere din Occident.

Timp de un deceniu, zeci de milioane de oameni de bună credinţă din aria Balcanilor au fost bombardaţi şi amăgiţi cu idei şi promisiuni precum „Vin americanii" sau „Planul Marshall pentru Balcani" etc. Toate acestea s-au devalorizat, iar populaţia din fostele ţări socialiste balcanice se află într-o stare de profundă dezamăgire, este înspăimântată şi dezorientată în ceea ce priveşte viitorul.

Dacă țări ca: Cehia, Ungaria, Polonia și Slovacia sunt creditate cu unele succese economice, Albania, Bulgaria, Iugoslavia și România, la sfârșitul secolului XX, prezintă tabloul unor societăți falimentare caracterizate prin turbulențe politice, conflicte etnice deschise sau potențiale, haos și degradare economică și chiar un regres în planul reformelor.

Din 1989 și până în anul 2000, decalajul economic dintre statele balcanice menționate și „Grupul de la Vișegrad" s-a adâncit foarte mult. Dacă această situație se va menține, sau mai grav, se va accentua, șansele de instabilitate și de crize deschise vor spori, ceea ce va duce la subminarea programului de integrare a Europei.

Din tot acest haos al mizeriei și decăderii economice, politice și morale, ce caracterizează aria balcanică la sfârșit de secol și de mileniu, Albania și România se desprind ca cele mai sărace state din Europa. Tot în aceste țări, milioane de oameni sunt preocupați de ideea câștigării de bani fără muncă, prin societăți de tip „Caritas", prin „Teleeurobingo show", „Te uiți și câștigi" și alte asemenea miraje.

După unele estimări generale, reconstrucția Balcanilor în urma distrugerilor provocate de războaie, embargouri, incompetență, irresponsabilitate, corupție și nemuncă, ar necesita sume între 30-50 de miliarde de dolari, care în nici un caz nu vor cădea din cer. Este mai mult decât o naivitate să se creadă că statele balcanice se vor reface din ajutoarele oferite de către Uniunea Europeană și, cu atât mai puțin; cu banii contribuabililor americani.

Derută și incertitudini, speranțe și șanse

Aflată într-o profundă criză la sfârșitul secolului XX, sociologia încearcă să găsească explicații la ce s-a petrecut în lume în intervalul 1989-2000, ca urmare a „căderii" comunismului în Europa de Est, apelând la fondatorii științelor sociale, respectiv Tocqueville, Marx, Weber, Durkheim, Simmel și alții.

În studiile sale de sociologie, Alexis de Tocqueville a amintit de „obiceiurile inimii", adică ceea ce în sociologia modernă se numește cultură și tradiții. Karl Marx și alți sociologi materialiști au sărit peste moștenirea lăsată de Tocqueville, încercând să demonstreze că societatea omenească ar putea fi explicată doar prin formule matematice simple și elegante.

În concluzie, meglijând „obiceiurile inimii", adică cultura şi obiceiurile născute în sânul societăţii comuniste pe durata existenţei acesteia, sociologia occidentală, în general, şi cea americană, în special, au demonstrat că nu ştiu mai nimic despre experienţa de viaţă a naţiunilor care au trăit sub regimul comunist.

Este şi normall să fie aşa, deoarece în sociologia americană dominantă, atât din epoxca Războiului rece, cât şi după aceea, este foarte greu să delimitezi raţionamentul ştiinţific de propagandă neagră, anticomunistă care se plăiteşte foarte bine.

De aici a rezultat stupefacţia lumii intelectuale din Occident, când, la numai 3-4 ani de la „colapsul comunismului", în Europa de Est, într-un număr de 24 din cele 27 de state care au trecut prin experienţa comunistă, partidele comuniste, „purificate prin revoluţie", sub alte denumiri, au revenit la putere în urmua unor alegeri libere şi democratice. Acest fenomen „de neînţeles" pentru imediile din S.U.A. şi parţial din Europa de Vest au aruncat pur şi simplu în derută sociologia americană. De aici s-a tras „teribila concluzie" potrivit căreia dispariţia lumii comuniste ar fi doar aparentă, de unde teama sau chiar groaza în cazul S.U.A., că „sistemul comunist" ar putea renaşte din propria-i cenuşă.

Acest mod de gândire şi abordare a marilor transformări ce s-au produs în Europa şi în lume în ultimul deceniu al secolului XX este extrem de periculos. El vădeşte dorinţa cercurilor politice ultra-conservatoare din S.U.A. de a demonstra că „pericolul comunist" nu a dispărut, că „inamicul" din epoca Războiului rece este prezent în forme deghizate şi, ca atare, lumea are nevoie atât de „rolul conducător al S.U.A.", cât şi de puterea sa militară, precum şi de N.A.T.O. Mai mult chiar, se apreciază că pericolele la adresa păcii, stabilităţii mondiale şi intereselor S.U.A. sunt mult mai mari decât în epoca Războiului rece. Acesta este fundamentul noii strategii de securitate a S.U.A., explicaţia cheltuielilor militare masive americane, care le depăşesc pe cele ale tuturor marilor puteri ale lumii, Rusia, China, Franţa, Marea Britanie, Germania, Japonia şi Italia, luate la un loc

Lipsa unui „mare pericol" la adresa securităţii Occidentului, reprezentat cu precădere de către S.U.A., ar însemna un dezastru total pentru poziţiile strategice pe care Statele Unite le mai deţin în Europa şi în Asia-Pacific, în urmai rezultatelor celui de-al doilea război mondial, precum şi pentru raţiunea de a mai exista a N.A.T.O. Drept urmare, sociologii şi politologii americani aliniaţi unor interese ce nu au nimic în comun

cu mersul istoriei, caută „inamici şi pericole" cu lumânarea. Din nefericire pentru S.U.A., sociologii Europei Occidentale au alte interpretări cu privire la mersul istoriei, interesele Uniunii Europene şi imperativele secolului XXI.

În ultimii ani, s-a ajuns la concluzia de rezonanţă strategică globală, potrivit căreia, de îndată ce a căzut lumea comunistă şi ideologia pe care s-a sprijinit aceasta, naţionalismul a devenit cea mai puternică forţă politico-socială ce va predomina la începutul secolului XXI.

Dezmembrarea Iugoslaviei, a fostei U.R.S.S. şi a Cehoslovaciei, precum şi recrudescenţa naţionalismului etnic regional în ţări precum: Belgia, Canada, Franţa, Italia, Marea Britanie şi Spania sunt folosite pentru susţinerea acestei teze.

Dacă această prorocire se va confirma, iar naţionalismul etnic va renaşte în forţă, în spaţiul geopolitic european, consecinţele ar fi dezastruoase. În intervalul istoric de trei sute de ani având ca momente de referinţă pacea de la Westfalia din 1648 şi anul 1948 de declanşare în forţă a manifestărilor legate de epoca Războiului rece, naţionalismul etnic a stat la baza raporturilor dintre statele Europei. În acest interval de timp, graniţele Europei au fost trasate şi retrasate de zeci şi zeci de ori, prin războaie şi sângerări cumplite, culminând cu cele două războaie mondiale din prima jumătate a secolului XX, în urma cărora au pierit peste 70 milioane de oameni, rezultând frontierele din Europa, consfinţite de Tratatul de Pace de la Paris din 1947. Recrudescenţa naţionalismului etnic la scara Europei ar echivala cu întoarcerea în istorie a continentului tocmai la o astfel de epocă.

Lansarea acestei teze nu s-a făcut la voia întâmplării. Impunerea naţionalismului etnic drept forţă politică fundamentală ar însemna, în primul rând, moartea procesului de integrare a Europei şi dezmembrarea Uniunii Europene, proces ce ar aduce avantaje imense S.U.A. în eforturile sale de dominaţie mondială. Naţionalismul etnic ridicat la rang de principiu suprem în relaţiile dintre state, ar face imposibilă construirea şi consolidarea spaţiului Comunităţii Statelor Independente, şi pe această bază, revenirea Federaţiei Ruse la statutul de superputere globală. Mai mult chiar, însăşi Rusia ar intra într-un proces de divizare în mai multe entităţi statale. În condiţiile manifestărilor în forţă a naţionalismului etnic, şi alte mari state precum China şi India ar putea intra într-un proces de destrămare, de „balcanizare", ceea ce ar transforma S.U.A., după aprecierile

cercurilor politice de la Washington, prin purtătorii lor de cuvânt, în puterea dominantă a lumii pentru multe decenii.

În lumina celor de mai sus, este cât se poate de logic să se tragă concluzia că S.U.A. vor sprijini mişcările naţionaliste pe baze etnice, oriunde în lume dacă acest lucru va sluji interesele strategice ale S.U.A. Acest adevăr a fost amplu demonstrat de modul în care Statele Unite ale Americii s-au implicat în conflictele militare din Caucaz şi din Balcani, cu precădere în criza din Kosovo. Această politică ar putea avea însă efecte de bumerang pentru S.U.A. care nu sunt şi nici nu pot fi imune faţă de manifestările naţionalismului etnic.

După marea răscoală populară de la Los Angeles, din 28 aprilie-8 mai 1992, în S.U.A. nu se mai vorbeşte cu aceeaşi tărie şi convingere despre „topirea tuturor etniilor" în marea „retortă americană", ci de posibilitatea „de a supravieţui şi înainta împreună", după cum s-a exprimat sociologul american Rodney King.

Viaţa a demonstrat că multe dintre ideile sociologilor din a doua jumătate a secolului XIX, precum Arthur Schopenhauer, Emile Durkheim, Max Weber, eternul Karl Marx şi alţii, pot umple vidul creat de criza sociologiei contemporane. A redevenit la modă Sigmund Freud, pentru scrierile sale psihanalitice pentru a înţelege naţionalismul, suveranitatea, crima organizată şi alte fenomene. Manifestările de agresivitate şi toate aspectele iraţionale ale vieţii omeneşti studiate de Freud pot fi aplicate în studierea comportamentului naţiunilor contemporane şi a liderilor politici ai acestora.

Cei care pun totul pe seama democraţiei, în numele căreia au spoliat avuţia naţională şi au adus statele din Balcani în pragul dezastrului, ar trebui să-şi amintească de avertismentul dat de către Alexis de Tocqueville în opera sa *Democraţia în America* publicată în anul 1845 cu privire la excesul de democraţie nesusţinut de principii morale spunând: „Democraţia poate degenera în despotism, atunci când cei aleşi aspiră la funcţii pentru interesul propriu, în dauna celui public". Acest fenomen este tipic balcanic, manifestându-se cu tărie atât în perioada precomunistă, cât şi după 1989.

Emile Durkheim şi A. Tocqueville au susţinut la unison ideea, potrivit căreia, o societate nu poate exista exclusiv pe baza intereselor egoiste, individuale, cum au încercat „instructorii politici" din Statele Unite ale Americii să convingă naţiunile din Centrul şi Estul Europei în ultimul deceniu al secolului XX.

O cauză a crizei sociologiei occidentale contemporane constă în incapacitatea analiştilor şi politologilor americani şi vest-europeni, sprijiniţi de vaste servicii de informaţii, de a prevedea căderea regimurilor comuniste din Europa de Est – dizolvarea Tratatului de la Varşovia şi dezmembrarea U.R.S.S.

În cartea sa *The Inside Story of British Intelligence – U.K. Eyes Alpha (Istoria internă a Serviciului Britanic de Informaţii – Ochii U.K.-Alpha)* apărută în Editura „Faber und Faber", în 1996, Mark Urban – unul dintre cei mai remarcabili analişti englezi din epoca Războiului rece, afirmă: „Cel mai mare eşec, unic în felul său, al tuturor serviciilor de informaţii ale epocii Războiului rece, a fost incapacitatea acestora de a prevedea sfârşitul comunismului. Acesta ne-a surprins absolut pe toţi total descoperiţi. Imensa cantitate de informaţii de care am dispus despre potenţialul de război al lumii comuniste a fost foarte bună, dar aceasta nu ne-a spus esenţialul, şi anume, că lumea comunistă urma să se prăbuşească. Acesta a fost un eşec colosal al întregului sistem de analiză şi de judecată politică al tuturor serviciilor de informaţii din Occident".

Ceea ce nu au fost în stare să prevadă sociologii occidentali contemporani şi Agenţia Centrală de Informaţii americană după eforturi de peste 40 de ani şi cu cheltuirea a sute de miliarde de dolari, a anticipat Emile Durkheim încă din 1886 când a scris: „Producţia va fi abundentă numai atunci când individul va fi stimulat să producă. Pământul poate fi fertil, oamenii inteligenţi, iar ştiinţa în progres. Dacă nu va exista însă levierul indispensabil al acţiunii individuale care să pună lucrurile în mişcare, nu va exista nici măcar un singur atom de valoare creată şi toate aceste bogăţii ale naţiunii şi inteligenţei ar fi ca şi cum nici nu ar exista.

Socialismul transformă societatea într-o armată de funcţionari plătiţi, mai mult sau mai puţin, după rate fixe. Consecinţa este că fiecare muncitor, nemaifiind direct interesat în munca sa, lucrează mecanic. Acestuia i se poate pretinde precizie, dar nu şi zel. Absorbit în societate, acesta (muncitorul) se va considera prea insignifiant pentru a lua iniţiative, a fi întreprinzător. Ce rost ar avea să se epuizeze pe sine în eforturi care oricum s-ar pierde, anonime şi invizibile, în această enormă masă pe care o reprezintă statul? În fine, statul este o maşină prea mare pentru operaţii aşa de delicate".

Constatările lui Durkheim s-au dovedit corecte, acestea constituind una dintre cauzele care au condus la falimentul economic al socialismului de tip sovietic. O altă cauză o constituie greşeala strategică a con-

ducerii politice a fostei U.R.S.S. de a se lăsa prinsă în capcana cursei înarmărilor care a devorat atât resursele, cât şi creativitatea sistemului.

E. Durkheim a fost cel care a constatat că şi capitalismul, la rândul său, este departe de a fi perfect şi va fi obligat să adopte unele elemente de socialism, să aibă o dimensiune socială puternică, care, în Europa de Vest a şi luat forma „Statului bunăstării generale" (*Welfare state*).

Durkheim a criticat la fel de puternic teoria economică a „Laisses fare", respectiv a capitalismului nereglat al economiei de piaţă.

„Noua dreaptă", reprezentată de administraţiile Ronald Reagan şi George Bush în S.U.A. şi de Margaret Thatcher în Marea Britanie, în anii 1980, a ridicat principiul „Laisses fare" la rangul de religie economică, dar efectele pozitive generate au fost minime şi s-au erodat în timp.

Democraţia avansată capitalistă a dovedit virtuţi, dar şi absolutismul german şi societatea japoneză structurată pe clanuri, de tip feudal, au făcut minuni de dezvoltare economică şi modernitate. Minuni a făcut din 1978 încoace, în toate planurile dezvoltării şi „totalitarismul" din China.

În ultimul deceniu al secolului XX, „Laisses fare", adică principiul neamestecului statului în economie, impus de consilierii americani în fostele state comuniste din Europa, a produs adevărate ravagii, mai ales în aria Balcanilor .

În legătură cu mult disputatul rol al statului în economie, la sfârşitul secolului XX se conturează o tendinţă de mijloc, care nici nu exclude dar nici nu exagerează rolul statului. Iată care este esenţa acestor concepţii în legătură cu rolul statului: „Dacă statul nu este totul, nu înseamnă că statul nu este nimic. Statul nu trebuie să facă totul, dar nici să lase totul la voia întâmplării. Statul are obligaţii specifice şi anumite funcţii economice".

Dacă statul nu poate nici produce nici distribui bogăţii, cel puţin acesta poate şi trebuie să regleze circulaţia. Statul trebuie să fie preocupat de echilibrul existent în societate, de existenţa unui raport echilibrat al forţelor sociale, o proporţie justă între părţile componente ale societăţii, drept condiţii ale sănătăţii acesteia. Este deci aberant să se vorbească de eliminarea rolului statului în economie, aşa cum se vorbeşte în România după 1990 încoace. Tocmai debilitarea instituţiilor statului, eliminarea rolului acestuia au creat condiţii favorabile spolierii avuţiei naţionale, raptului sălbatic, care au adus economia naţională în pragul dezastrului.

Nu se poate însă vorbi de rolul statului şi de funcţiile lui sociale acolo unde nu există nici morală şi nici disciplină socială. Acolo unde apetitul uman insaţiabil este lăsat liber, aşa cum s-a întâmplat în Balcani, în ultimul deceniu al secolului XX, nu poate rezulta decât haos.

Statul român de după 1989, cu structurile sale anemice, nu-şi poate îndeplini funcţiile sale economico-sociale, pe care de altfel, nici nu le cunoaşte. Forţele centrifuge din societatea românească nu au avut o contrapondere de forţe centripete ceea ce ar putea genera pericole imense la adresa existenţei statului însuşi.

Schopenhauer a avut perfectă dreptate când a afirmat că voinţa umană este insaţiabilă. Descriind statul, E. Durkheim a folosit următoarele paradigme: deliberare, reflecţie, conştiinţă, claritate, organizare, conştiinţa de sine. Când s-a referit la „popor", Durkheim a ales cuvinte pe care este greu să le accepţi fără rezerve, cum ar fi : obscur, fără capacitate de apreciere (inconştient), orbit, difuz, cu prejudecăţi, subconştient şi indefinit, adică vag.

Uşurinţa cu care românii şi-au distrus în ultimii zece ani cea mai mare parte a avuţiei naţionale acumulate în 40 de ani de muncă şi privaţiuni, respectiv industria, sistemul de irigaţii şi agricultura în general, cercetarea ştiinţifică, comerţul, căile de comunicaţii, modul iresponsabil în care îşi amanetează resursele naturale şi cum se pune la dispoziţia unor patroni străini, mă face să cred că, cel puţin parţial, în cazul „poporului român", aprecierile lui E. Durkheim făcute în a doua jumătate a secolului al XIX-lea au sens.

Un alt sociolog, mai apropiat de vremurile noastre, care a anticipat oarecum evenimentele din anii 1989-1991, a fost rusul Pitirim Sorokin în cartea *Rusia şi S.U.A.*, publicată în anul 1944. Acesta a prevăzut sfârşitul Războiului rece şi apropierea dintre S.U.A. şi Rusia.

Ne permitem observaţia că P. Sorokin a avut dreptate în ceea ce priveşte anticiparea cu 46 de ani a încetării stării generale de confruntare dintre Est şi Vest, dar există totodată mari rezerve că Rusia şi S.U.A. vor fi vreodată prietene, atâta timp cât americanii urmăresc în continuare dezmembrarea Federaţiei Ruse şi pătrunderea, inclusiv prin extinderea N.A.T.O., în zonele vitale de interes ruseşti, cum sunt: Caucazul, Marea Caspică, Marea Baltică şi Balcanii. Implozia „lumii comuniste" şi tendinţele de „întoarcere în istorie" de la sfârşitul secolului XX, au dat pur şi simplu peste cap previziunile sociologilor modernişti. La rândul lor, analiştii şi sociologii cu vederi post-moderniste susţin ideea că marile ideo-

logii ale secolului XX, capitalistă şi comunistă, au slăbit în aşa măsură, încât naţionalismul etnic, religia şi alte forţe tradiţionale considerate depăşite au reapărut şi se manifestă la scară globală. Pe acest fond există temeri că ar putea renaşte, în noi forme, atât fascismul cât şi totalitarismul în lumea actuală. Concluzia este deosebit de gravă, deoarece este de natură să disemineze neîncredere în sistemul democratic de guvernare şi în caracterul ireversibil al democraţiei avansate din Occident. Victoria în alegerile din Austria, din februarie 2000, a unui partid de extremă dreaptă neo-fascist, a speriat pur şi simplu întreaga clasă politică din Europa Occidentală.

Istoria a demonstrat că numai mizeria vieţii economice poate împinge societatea spre astfel de regimuri politice, iar din acest punct de vedere, Balcanii se află pe primul loc în Europa.

Sociologul american S. Mestrovic, autorul cărţii *Balcanizarea Occidentului* pune în lumină dublul caracter, atât al fiinţei umane, cât şi al societăţii. Acesta susţine că: „Omul, indiferent de sex, culoare, vârstă, religie, sau grad de cultură, reprezintă două părţi distincte, respectiv una bună şi una rea. Pe de o parte, omul poate fi mai presus de îngeri, iar pe de altă parte, mai rău decât însuşi diavolul". Acesta este „Homo duplex". Mergând pe firul acestei idei, Mestrovic susţine că şi societatea americană, cea mai nouă din lumea democratică dezvoltată, se compune tot din două părţi: „America Bună", democratică, aşa cum a văzut-o Alexis de Tocqueville în 1845 şi „America Rea", cea care a exterminat aproape în totalitate populaţia băştinaşă de pe teritoriul S.U.A., de la Atlantic la Pacific, şi care a practicat sclavia până în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Agresiunea împotriva Iugoslaviei din primăvara anului 1999 a fost o emanaţie a „Americii Rele".

Din anul 1990 încoace, încurajată de „victoria strălucită" repurtată împotriva Irakului, S.U.A. încearcă să-şi impună voinţa politică şi să creeze o „nouă ordine mondială" dictată de Washington, cu pistolul la tâmpla omenirii ca în „vestul sălbatic".

Părerea autorului menţionat mai sus este că naţionalismul etnic extremist, religia, fundamentalismul şi întoarcerea în istorie, ce se manifestă în prezent în lume, după criza fostei lumi comuniste, reprezintă forţe anti-moderniste vremelnice. Nu acestea vor determina cursul istoriei.

La fel sunt apreciate şi „negarea istoriei" împreună cu teoria „ciocnirii civilizaţiilor" apărute în S.U.A. după 1989, pe fondul crizei

în care a intrat întreaga societate americană, după dispariţia „pericolului comunist".

Din anul 1990 încoace, S.U.A. sunt în căutarea propriei identităţi şi au făcut eforturi, fără a reuşi, să-şi definească interesul naţional în noul context geopolitic, geoeconomic şi geostrategic de la începutul secolului XXI.

Până în anul 2000, S.U.A. nu au reuşit altceva, în procesul de realizare a „noii ordini politice" mondiale, decât să se zvârcolească, să ameninţe şi să lovească, mai ales acolo unde au fost sigure că nu vor primi riposte. Tendinţa S.U.A., la scară globală, este aceea de a face uz de excesul de putere militară cu care a ieşit din „Războiul rece" şi pe care a amplificat-o prin cheltuieli militare exorbitante de 280-300 miliarde de dolari anual, în ultimul deceniu al secolului XX. *Acesta este cel mai mare pericol la adresa păcii mondiale, la cumpăna dintre secole şi milenii.*

Europa Occidentală trebuie să se disocieze de această tendinţă, lucru pe care de altfel îl şi face, prudent dar sigur.

Războiul din Iugoslavia a cauzat puternice disensiuni în sânul Uniunii Europene, mai ales între Franţa şi Germania, pilonii de bază ai acestei organizaţii. Tocmai pe acest lucru a contat S.U.A. când au pătruns pe cale militară în Balcani din 1993 încoace.

S.U.A. mizează să dea lovituri de moarte Uniunii Europene şi să o dezmembreze în secolul următor, contând în primul rând pe sursele de tensiune şi conflict din Peninsula Balcanică, precum şi pe Polonia, unde influenţa americană este încă puternică. Rămase aproape cu un secol în urma Europei Occidentale, din punct de vedere al nivelului de civilizaţie, statele din Balcani constituie un excelent mediu pentru acţiunile de influenţare ale C.I.A. în sensul intereselor S.U.A. şi de subminare a puternicului concurent reprezentat de Uniunea Europeană.

Balcanii au constituit partea cea mai vulnerabilă a Europei în toate epocile, manifestată prin:

- războaie, disensiuni, înapoiere economică şi culturală, dictaturi şi fascism în epoca pre-comunistă;
- divizarea totală a spaţiului balcanic, războaie civile, zona în care s-a declanşat Războiul rece, totalitarism şi dictaturi militare, dominaţie străină totală, industrializarea incompletă în epoca comunistă;
- „întoarcerea în istorie", colaps economic, dezintegrare statală, războaie, naţionalism etnic extremist, teren al luptei mari-

lor puteri pentru sfere de influenţă, societăţi neguvernabile, pretenţii teritoriale, în epoca post-comunistă.

În perioada 1992-2000, S.U.A. au încercat să se folosească de situaţia din Balcani pentru a sparge unitatea franco-germană. Dacă acest lucru va reuşi în viitor, Uniunea Europeană va pieri.

Germania unificată, cea mai mare putere economică din Europa, a lovit în fosta R.S.F. Iugoslavia în momentul cel mai critic al existenţei acesteia, la sfârşitul lunii decembrie 1991, când a recunoscut diplomatic secesiunea Croaţiei şi Sloveniei, ceea ce a provocat accelerarea dezmembrării federaţiei. Mai mult decât această recunoaştere, pe căi subterane, serviciile secrete germane au încurajat şi sprijinit pas cu pas secesionismul croaţilor şi slovenilor, inclusiv prin înarmarea celor două republici rebele. O amânare, chiar şi cu câteva luni a acestei „recunoaşteri" care a surprins şi bulversat Uniunea Europeană şi N.A.T.O., ar fi putut conduce la găsirea unei formule politice de salvare a situaţiei şi de prevenire a tragediilor care i-au urmat, eventual prin crearea unei Confederaţii Iugoslave care, la vremea respectivă, era susţinută şi de S.U.A. Fără sprijin puternic din partea Germaniei care a acţionat pe cont propriu, în disonanţă cu marii săi aliaţi din N.A.T.O., Croaţia şi Slovenia nu ar fi avut nici voinţa şi nici puterea să provoace distrugerea totală a statului federal iugoslav.

Actul Germaniei a îngrijorat întreaga Europă şi a fost de natură să contribuie de o manieră decisivă la declanşarea crizei politico-militare din Balcani din ultimul deceniu al secolului XX, care se va prelungi şi în secolul XXI.

Dacă nu s-a maturizat după înfrângerile suferite în cele două războaie mondiale şi după mai mult de o jumătate de secol de ocupaţie militară străină, Germania ar putea bulversa din nou Europa în secolul XXI. S.U.A. mizează pe o astfel de eventualitate pentru a submina Uniunea Europeană, ceea ce ar facilita perpetuarea sine die *a prezenţei militare şi influenţei politice americane pe continent.*

Războiul civil din fosta Iugoslavie, transformat în război interstatal prin nechibzuinţa Germaniei şi ridicat la rangul de război european în primăvara anului 1999, prin intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei mici (Serbia şi Muntenegru), a divizat spaţiul euroatlantic şi european mult mai profund decât a făcut-o vreodată fosta U.R.S.S., punând în pericol grav procesul de integrare a Europei. Cu siguranţă că tocmai acesta constituie unul dintre scopurile principale urmărite de S.U.A., de când s-au implicat militar în Balcani. Acest pericol va

continua să planeze asupra Uniunii Europene, până când această organizaţie se va angaja în rezolvarea de fond a crizei profunde din Balcani, o adevărată cangrenă politică şi economică pe trupul „bătrânului continent".

Se pare că în primele decenii ale secolului XXI, soarta Europei se va decide în Balcani. Una din două posibilităţi: Ori Uniunea Europeană va „europeniza" şi integra Balcanii, ori aceasta se va „balcaniza", şi deci dezmembra, ca urmare a incapacităţii sale de a găsi soluţii la criza endemică din această parte a continentului, spre marea satisfacţie a S.U.A.

În cea de-a doua jumătate a anului 1999, după încheierea, cu rezultate politice dezastruoase a campaniei militare americane şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei, guvernele marilor state vest-europene par a fi înţeles acest lucru şi au luat măsuri în consecinţă. Printre acestea, de o excepţională importanţă strategică şi cu efecte pe termen lung, sunt următoarele:

- Lansarea „Planului de stabilitate în Balcani" sub egida Uniunii Europene, în cadrul căruia S.U.A. şi N.A.T.O. li se rezervă un rol minor;
- Accelerarea procesului de extindere a Uniunii Europene prin declanşarea în anul 2000 a negocierilor de integrare cu cel de-al doilea grup de state în care sunt incluse Bulgaria, Letonia, Lituania, România, Slovenia şi Turcia hotărâtă la reuniunea la nivel înalt de la Helsinki, din 10-11 decembrie 1999. Prin aceste măsuri de o excepţională însemnătate, breşa creată în sânul Uniunii Europene a fost închisă;
- Accentuarea procesului separării Uniunii Europene faţă de S.U.A. şi N.A.T.O.

Treptat, spaţiul strategic euro-atlantic - platforma de bază a epocii Războiului rece - se dezintegrează, iar N.A.T.O., chiar dacă nu se va dizolva în următorii 5-10 ani, datorită opoziţiei înverşunate a S.U.A., va fi debilitat şi marginalizat, va deveni o relicvă.

Analiştii americani aflaţi în stipendia cercurilor politice ultraconservatoare din S.U.A., printre care şi Zbigniew Brzezinski, cred mai mult în procesul de „balcanizare" a Europei decât în cel de integrare. De aici se poate trage concluzia că de fapt aceasta ar corespunde intereselor strategice ale S.U.A. în secolul viitor. Americanii nu cred că Franţa, Germania şi Marea Britanie vor ajunge vreodată să se înţeleagă şi să-şi armonizeze interesele într-o asemenea măsură încât visul „Statelor Unite

ale Europei" să se împlinească în cele din urmă. Cu alte cuvinte, S.U.A. nu doresc acest lucru şi, ca atare, se vor opune acestui proces, iniţial pe căi subterane, iar ulterior pe faţă. Mai mult decât atât, sociologii şi analiştii americani împărtăşesc temeri că, în următoarele 2-3 decenii, şi spaţiul geopolitic al S.U.A. ar putea fi lovit de fenomenul „balcanizării". S-a ajuns la constatarea că „retorta americană" în care au fost „topite" timp de peste două secole deosebirile naţionale de limbă, cultură şi rase, nu mai funcţionează (vezi *Balcanizarea Occidentului*, p. 62).

Probabil că au început să-şi facă efectul „drepturile omului", care au constituit stindardul de luptă al S.U.A. împotriva fostei lumi comuniste, un efect de bumerang. În Hawaii s-a născut o mişcare secesionistă. California, cel mai bogat stat american, tinde să se separe în două entităţi – de nord şi de sud. În Texas, populaţia hispanică a început să se pronunţe pentru autonomie. „Raza de lumină a democraţiei americane ce lumina peste planetă în 1845", aşa cum o vedea Alexis de Tocqueville, s-a stins. La sfârşitul secolului XX, ceea ce planează peste Terra sunt bombele dirijate prin laser şi rachetele de croazieră americane.

Anul 2002, când va avea loc o reuniune N.A.T.O. la nivel înalt şi în cadrul căreia se aşteaptă invitarea a noi state pentru declanşarea procesului de aderare la această alianţă s-ar putea să ofere surprize neplăcute Bulgariei şi României, aflate în fruntea celui de-al „doilea val", după „Grupul de la Vişegrad" reprezentat de Cehia, Ungaria şi Polonia, admise la 24 aprilie 1999. Este posibil ca la această reuniune, problema lărgirii N.A.T.O. nici să nu se mai pună sub motivul că nu a fost terminată integrarea „Grupului de la Vişegrad".

Dacă se va hotărî totuşi admiterea de noi membri, materializată prin invitarea Bulgariei şi României, aceasta se va desfăşura pe fondul luptei de interese şi pentru sfera de influenţă în Balcani, dintre S.U.A. şi Uniunea Europeană. Aderarea de noi state la N.A.T.O. va căpăta astfel caracterul unei acţiuni îndreptate împotriva intereselor Uniunii Europene, care depune eforturi tot mai evidente pentru a-şi crea o structură de securitate şi apărare proprie, nesupusă controlului S.U.A., aşa cum este N.A.T.O.

Aderând la N.A.T.O. împreună cu vecina ei de la sud, care este însă mult mai puţin zeloasă în acest sens, România nu va aduce decât deservicii intereselor Uniunii Europene, în care tinde să se integreze. Expansiunea spre Est a N.A.T.O. şi lărgirea în aceeaşi direcţie a Uniunii Europene nu au absolut nimic în comun. N.A.T.O. şi Uniunea Europeană nu mai sunt complementare. Acest adevăr politic, tot mai evident, nu a

fost sesizat şi înţeles nici de către cercurile politice şi nici în cele militare din fostele state socialiste din Balcani.

Partidele politice din cadrul Convenţiei Democratice s-au cramponat de ideea aderării la N.A.T.O. şi a „parteneriatului strategic cu S.U.A." pentru că aşa au fost şi sunt programate de instructorii americani şi „fundaţiile" din S.U.A. care le-au susţinut cu fonduri. După cum demonstrează politologul american Thomas Carothers în cartea sa *Assesing Democracy Assistance: The Case of Romania* (*Evaluarea asistenţei democratice: Cazul României*) apărută la Editura Carnegi Endowment Book din New York, în 1996, la pagina 22, rezultă în mod indubitabil că partidele politice din C.D.R. – cu precădere P.N.Ţ-C.D. şi Partidul Naţional Liberal – au primit din partea unor fundaţii politice din S.U.A. (forme de acoperire a acţiunilor C.I.A.), numai în perioada 1990-1994, suma de 13 552 000 dolari. O mare parte a acestei sume a fost consumată în alegerile din 1992. Din relatările autorului american, însăşi înfiinţarea Convenţiei Democratice cu întregul ei program politic a fost opera Institutului Republican Internaţional din S.U.A. sponsorizat de C.I.A.

Cu toate acestea, în anul 2000, în contextul cazului de scandal „Afacerea Costea", liderii politici ai „partidelor istorice" făcând dovada unui cinism tipic balcanic, au acuzat P.D.S.R. (actualul P.S.D.) că s-ar fi bucurat de sponsorizări electorale din străinătate. Thomas Carothers scrie în mod detaliat şi explicit că P.D.S.R. a fost exclus total de la orice fel de asistenţă materială şi financiară din S.U.A., şi în general din Occident, fiind etichetat drept „cripto-comunist". Colaborarea dintre C.D.R. şi „fundaţiile politice" de asistenţă din S.U.A. s-a derulat „de o manieră cinică şi brutală", cu încălcarea legilor existente în România, precizează în cartea sa politologul american.

La rândul lor, partidele politice principale născute după Revoluţia din decembrie 1989, mai ales P.D.S.R. şi P.D., s-au pronunţat în favoarea aderării la N.A.T.O. sub impactul puternicelor presiuni şi ameninţări la care au fost supuse din partea Statelor Unite ale Americii (prin C.I.A.) pe toată durata ultimului deceniu al secolului XX.

Să sperăm că, începând cu anul 2001, partidele politice cu adevărat reprezentative din România vor înţelege, în sfârşit, că interesele vitale ale ţării sunt legate de Europa de la Atlantic la Urali, de Uniunea Europeană în special, şi nu de S.U.A. şi N.A.T.O.

Neînţelegând că epoca Războiului rece a fost depăşită, făcând dovada că sunt defazate în raport cu evoluţia situaţiei politice economice

şi militare din Europa, fostele state membre ale Tratatului de la Varşovia, printre care şi România, şi-au scos la vânzare „poziţiile strategice" pentru un loc în N.A.T.O. şi un tratament privilegiat în relaţiile cu S.U.A. Această politică a dat rezultate şi a adus anumite beneficii unor state precum Grecia, Italia, Portugalia, Turcia şi Spania în anii de vârf ai Războiului rece.

După anul 1985, o dată cu apariţia pe scena politică a lui M. Gorbaciov şi a programului său – celebra „perestroika" –, natura relaţiilor statelor din sudul şi sud-estul Europei cu S.U.A. şi N.A.T.O. a suportat schimbări mari, iar după dezmembrarea U.R.S.S. şi dispariţia Tratatului de la Varşovia, chiar esenţiale. La Bucureşti şi Sofia se pare că aceste realităţi sunt ignorate. Deşi ar părea incredibil la prima vedere, dar la sfârşitul anului 2000, relaţiile Greciei cu Federaţia Rusă sunt mai bune decât cele cu N.A.T.O. şi S.U.A.

Bulgaria şi România au ieşit la taraba învechită a epocii Războiului rece să-şi vândă „poziţiile strategice" valoroase, pentru câte un loc în N.A.T.O. Dacă poziţia strategică a României este într-adevăr de mare importanţă pentru N.A.T.O., atunci nu avem nici un motiv de îngrijorare. N.A.T.O. va invita cu siguranţă România la negocierile de aderare şi va fi îndreptăţită ca ea să pună anumite condiţii.

Modul în care politicienii din România au încercat să forţeze poarta N.A.T.O. a fost nu numai lipsit de rafinament, ci de-a dreptul dezonorant. Pe lângă „poziţia strategică" faţă de care nu avem nici un merit pentru că aşa ne-a fost lăsată de bunul Dumnezeu, dar cu care ne lăudăm şi suntem dispuşi s-o vindem, şansele aderării României la N.A.T.O. depind într-un mod decisiv de un alt factor mult mai important, şi anume, de esenţa relaţiilor dintre Uniunea Europeană şi Federaţia Rusă şi interesele pe care acestea le poartă.

Prin politica de extindere spre Est a N.A.T.O., S.U.A. vizează, printre altele, înrăutăţirea relaţiilor dintre Uniunea Europeană şi Federaţia Rusă, eventual chiar remilitarizarea acestora ca în epoca Războiului rece. Acest curs politic are extrem de puţine şanse de reuşită. Evoluţia în plan european din ultimul deceniu al secolului XX este cu totul alta. Statele Europei Occidentale grupate în U.E. au ajuns la concluzia că securitatea lor poate fi deservită de relaţiile de cooperare cu Rusia, cel puţin la fel de bine ca de relaţiile cu S.U.A. Mai mult chiar, Europa Occidentală a ajuns la concluzia că pe termen lung, reuşitele Federaţiei Ruse în plan economic şi politic au o importanţă vitală pentru securitatea şi prosperitatea

întregii Europe. Guvernele statelor vest-europene tind tot mai mult să se convingă de faptul că găsirea unui *modus vivendi* cu Rusia este mai avantajoasă pentru propria lor securitate, decât să se bazeze pe preponderența militară a S.U.A. și înclinațiile spre acțiuni de forță ale acesteia.

Politica S.U.A. de lărgire a N.A.T.O. și înclinațiile americanilor spre acțiuni de forță în spațiul periferic al Federației Ruse, în Balcani, Caucaz și Asia Centrală, au început să devină factori iritanți pentru statele Europei de Vest. Politica S.U.A. față de Rusia este de natură să înveninezе relațiile Uniunii Europene cu această țară.

În acest context, într-o seamă de studii de mare ținută științifică apărute în cursul anului 2000, inclusiv în mediile academice din S.U.A., s-a făcut o constatare de o imensă valoare strategică, ce ar putea să constituie fundamentul existenței Europei secolului XXI, și anume: „Cooperarea Uniunii Europene cu Federația Rusă în toate domeniile este mult mai avantajoasă pentru securitatea Europei Occidentale decât alianța militară cu S.U.A. împotriva Rusiei".

„Vidul" creat de retragerea Rusiei din Europa Centrală, căreia i-a redat deplina libertate, va fi ocupat de Uniunea Europeană, care nu întâmpină nici o împotrivire din partea Moscovei. La rândul ei, Rusia caută frontiere comune cu Uniunea Europeană, dar nu și cu N.A.T.O. Reuniunea la nivel înalt a U.E. de la Helsinki din 10-11 decembrie 1999 a făcut un pas imens în această direcție, eveniment istoric de care a profitat și România. Poziția strategică a României trebuie valorificată în plan economic, nu militar, așa cum greșit s-a procedat în ultimii ani.

Într-un deceniu în care Europa Occidentală și Federația Rusă au mers una în întâmpinarea celeilalte, România a dus în mod constant, la ordinul Washingtonului, o politică anti-rusească, dovedind încă o dată că este defazată în raport cu evoluțiile din Europa.

N.A.T.O., așa cum se prezintă la începutul secolului XXI, este o alianță militară muribundă. Rațiunea de a exista a N.A.T.O. a constat în uriașul său dispozitiv militar strategic de pe teatrul de acțiuni militare din Europa Centrală adică din Germania, menit să apere lumea Occidentală în fața unei ipotetice invazii sovietice și a Tratatului de la Varșovia. Toată puterea N.A.T.O. a fost concentrată aici, flancurile de nord și de sud având roluri secundare total subordonate frontului central. Dizolvarea din rațiuni dincolo de voința și dorința S.U.A. a acestui dispozitiv ca urmare a retragerii totale a trupelor rusești din Germania, încheiată la 31 august 1994, a dat o lovitură de moarte existenței N.A.T.O. Admiterea în această

alianţă a Cehiei, Ungariei şi Poloniei, în aprilie 1999, este o consolidare jalnică. N.A.T.O. mai există, doar prin cele două flancuri de nord şi de sud, adică un muribund care mişcă din braţe. Bazinul Mării Mediterane este puternic ataşat de Uniunea Europeană, iar flancul de nord al N.A.T.O., reprezentat de Norvegia, nu va mişca un deget împotriva Rusiei. Un organism, fie el şi de securitate, nu poate exista doar prin braţele sale exterioare.

Analistul englez Robert Cottrell de la prestigioasa revistă *The Economist*, cunoscută pentru obiectivitatea şi profunzimea studiilor sale, în numărul din 23 octombrie 1999, a pus în lumină următoarele idei de mare însemnătate pentru Europa:

- După agresiunea aeriană împotriva Iugoslaviei din primăvara anului 1999, relaţiile dintre S.U.A. şi Europa, în totalitatea lor, au luat o întorsătură dramatică. Uşurinţa şi barbaria cu care americanii au lovit în Balcani, zonă etichetată drept „înapoiată", a indignat profund. Aceasta este totuşi trup din trupul Europei;
- Europa Occidentală nu mai este dispusă să tolereze *sine die* stânjenitoarea hegemonie a aliatului său de peste Ocean. N.A.T.O. a fost preţul pe care Europa a fost obligată să-l plătească S.U.A. în schimbul garanţiilor sale de securitate faţă de „pericolul comunist". După „dispariţia pericolului comunist", alimentat şi scenarizat la proporţii groteşti de industria de propagandă americană, Europa Occidentală nu mai are nevoie de „garanţiile" americane, pentru care a plătit cu vârf şi îndesat;
- Europa Occidentală nu mai poate accepta rolul de „bază militară" a S.U.A. pentru operaţii militare împotriva Europei, aşa cum a demonstrat-o războiul din Kosovo în anul 1999.

Acestea sunt realităţi şi evoluţii zguduitoare, dar care, în cercurile politice oficiale de la Bucureşti nu au avut nici un ecou. Contopirea în anul 2000 a Uniunii Europene cu Uniunea Europei Occidentale se anunţă a fi lovitura de graţie dată speranţelor S.U.A. de a „globaliza" N.A.T.O.

În Kosovo, ultima cucerire militară sub stindardul N.A.T.O., au fost introduse trupe din „Eurocorp" – prima mare unitate militară exclusiv europeană care nu se subordonează N.A.T.O. În următorii 2-3 ani, Forţa Europeană de Intervenţie va înlocui total KFOR aflată sub comanda N.A.T.O., adică a S.U.A.

Naţiunile din Balcani, cu precădere România, care forţează cu disperare poarta N.A.T.O., ar trebui să mediteze nu numai la „avantajele" ce ar decurge din admiterea în N.A.T.O., devenite o adevărată obsesie, ci şi la eventualitatea unui război între N.A.T.O. şi Federaţia Rusă, instrumentat de S.U.A., care nu poate fi exclus în totalitate în perspectiva secolului XXI.

Ce s-ar putea întâmpla cu statele din Europa Centrală şi din Balcani, într-o asemenea perspectivă? Printre altele, acestea ar putea fi devastate de schimbul unor lovituri nucleare între S.U.A. şi Rusia, mai ales că, atât armata americană, cât şi armata rusă, în doctrinele lor, prevăd recurgerea la armamentul nuclear încă din faza iniţială a războiului, iar „duelul atomic" s-ar desfăşura pe teritoriile altor state.

Există informaţii potrivit cărora, în timpul acţiunilor militare americane şi N.A.T.O. împotriva lugoslaviei din primăvara anului 1999, armata rusă a scos de la conservare o anumită cantitate de lovituri nucleare, pe care le-a dispus în zonele de operaţii de Vest şi Sud-Vest ale Federaţiei Ruse. Din această acţiune se pot trage concluzii pentru viitor de către cei ce poartă răspunderea pentru soarta propriilor naţiuni. Politicienii de la Bucureşti ar trebui să se întrebe de ce state foarte bogate, precum Austria, Finlanda şi Suedia, refuză să adere la N.A.T.O.

După zece ani de la încetarea Războiului rece şi de eforturi în domeniul reformelor din fosta lume comunistă, bilanţul este departe de a fi mulţumitor, în special pentru statele din Balcani. Locul euforiei şi speranţelor generate de victoria revoluţiilor anti-totalitare a fost luat de senzaţia de instabilitate, incertitudine şi neîncredere în viitor, datorită următoarelor aspecte:

- Prelungirea tranziţiei, care ar putea cuprinde nu ani, ci decenii de acum încolo. Democraţia şi economia de piaţă, atât de mult râvnite, sunt foarte îndepărtate, iar atingerea lor nu este o certitudine;
- Falimentul reformelor economice, după aprecierile analistului englez Charles Dick, este posibil în multe dintre statele fostei lumi comuniste, iar într-unele dintre acestea, chiar inevitabil. După felul cum stau lucrurile în România la sfârşitul celor 10 ani de reformă, ţara noastră se înscrie în această din urmă categorie de state.
- Greutăţile economice, turbulenţele politice, slăbiciunile sistemului juridic, amplificate de incompetenţa, iresponsabilita-

tea şi corupţia din unele state (România se înscrie în rândul acestora) au condus la creşterea alarmantă a criminalităţii. Pentru toate acestea, încă se mai dă vina pe „vechiul regim" şi pe „forţele reacţionare" care i-au supravieţuit. În realitate, factorii externi au contribuit în egală măsură la apariţia acestui fenomen. Este evidentă pentru imensa majoritate a oamenilor, legătura dintre creşterea criminalităţii şi producţiile de subcultură americane care s-au revărsat peste Europa Centrală şi de Est, mai ales prin intermediul televiziunii, această teribilă armă de influenţare psihologică;

- Prin contagiune din Vest, în fosta lume comunistă s-au născut practici foarte atractive şi cu posibilităţi de îmbogăţire rapidă, cum sunt: traficul de droguri, contrabanda cu armament şi substanţe radioactive, prostituţia şi „spălarea banilor";
- De la încetarea Războiului rece s-a amplificat fenomenul războaielor de secesiune pe fond etnico-religios, cu efecte devastatoare în fosta Iugoslavie, Albania, Moldova, Georgia, Azerbaidjan, Tadjikistan şi Cecenia;
- Statele pasibile a fi lovite de conflicte interne sunt considerate toate fostele republici unionale sovietice, fostele republici iugoslave, România şi Slovacia. Conflictele din acest spaţiu geopolitic sunt de natură să afecteze interesele S.U.A. şi N.A.T.O. şi să le atragă în aceste conflicte, mai ales după admiterea în alianţă a Cehiei, Ungariei şi Poloniei.

Datorită cooptării în N.A.T.O. a „Grupului de la Vişegrad" există certitudinea că această alianţă militară, atâta timp cât va mai exista, se va implica în orice conflict militar din Europa Centrală. Noile state membre, în special Ungaria şi Polonia, pot alimenta conflicte etnice cu statele vecine lor, în care ulterior să fie atras şi N.A.T.O. ca mediator sau ca forţă de intervenţie militară de impunere sau de menţinere a păcii. Limitarea voită a extinderii spre Est a N.A.T.O. doar la cele trei state foste membre ale Tratatului de la Varşovia a condus la înrăutăţirea securităţii României, pe de o parte, din cauza politicii ostile a Ungariei, iar pe de altă parte, ca urmare a creşterii opoziţiei Rusiei faţă de o nouă extindere a N.A.T.O., care ar putea include şi România. Pe de altă parte, cu cât N.A.T.O. avansează mai mult spre Est, cu atât sporeşte pericolul de război şi creşte dependenţa Rusiei de armele nucleare.

Influenţa S.U.A. în aria Balcanilor în ultimul deceniu al secolului XX a cunoscut evoluţii şi manifestări contradictorii. Aceasta a scăzut dramatic în Grecia, s-a diminuat substanţial în Turcia, care înclină tot mai evident balanţa în favoarea Uniunii Europene, dar, s-a amplificat, cel puţin vremelnic, în Albania, Bulgaria şi România. Cu Serbia, relaţiile S.U.A. sunt cele specifice stării post- război, iar în Croaţia şi Slovenia, influenţa S.U.A. este mică. Aceste două foste republici iugoslave se află în sfera de influenţă a Germaniei. Bosnia-Herţegovina fiind sub ocupaţie militară străină ca şi Macedonia, nu-şi pot exercita prerogativele de state suverane.

Influenţa americană în Balcani se resimte cel mai pregnant în rândul tineretului şi mai ales al adolescenţilor, uşor de atras cu lucruri facile, precum producţiile de filme tip Hollywood, coca-cola, muzica rock şi pantalonii albaştri de văcar american. Balcanicii, tineri sau bătrâni, se simt atraşi de opulenţa societăţii americane, de mirajul „lumii noi, a tuturor posibilităţilor", dar nu şi de esenţa spiritului american.

Dacă naţiunile din Balcani, atât cele care în ultima jumătate a secolului XX au trăit în lumea liberă, cât şi cele care au trecut prin experienţa regimului comunist, şi-ar însuşi adevăratul spirit american, ar fi un lucru pozitiv.

„Spiritul american", în adevărata lui esenţă şi valoare, a fost definit în mod strălucit de către Walter Lippman, unul dintre cei mai mari analişti politici şi jurnalişti ai tuturor timpurilor, în cartea *Opinia publică*, apărută în anul 1920, în care la pagina 108 afirmă: „Un american va suporta orice insultă, mai puţin pe aceea că nu este progresist. Fie că provine din familii cu vechi rădăcini, fie că este emigrant recent, ceea ce îl preocupă cel mai mult este imensa creştere fizică a civilizaţiei americane. Acesta este stereotipul fundamental prin care americanul priveşte lumea. Astfel, satul să devină metropolă, casa modestă să se transforme în «zgârie nori». Ceea ce este mic să devină mare, ceea ce este lent să devină rapid, ce este sărac, să se îmbogăţească, ce este puţin să se înmulţească şi, în final, tot ceea ce este să fie mai mult".

Fondată pe acest spirit, societatea americană, în numai 200 de ani, a parcurs drumul de la statutul de colonie britanică la cel de primă putere economică, tehnologică şi militară a lumii. Dacă „homo balcanicus", indiferent de limba pe care o vorbeşte şi indiferent unde

trăieşte, la sud sau la nord de Dunăre, şi-ar însuşi organic „spiritul american", am putea crede într-un viitor cu adevărat mare pentru Peninsula Balcanică, fostă cândva, unul dintre cele mai strălucite centre de civilizaţie.

Se pare că regimurile comuniste din Europa Centrală şi de Est, prin politicile lor de industrializare rapidă, prin urbanizare masivă şi învăţământul de masă, din perioada 1917-1989, au fost mai aproape de „spiritul american" decât regimurile pre-comuniste şi mai ales post-comuniste, care şi-au adus ţările în pragul ruinei totale în numai zece ani.

În ceea ce priveşte imaginea Balcanilor în societatea americană contemporană, de la mediile obişnuite la cele politice şi chiar academice, de obicei mai obiective, aceasta este deplorabilă. Aşa că cei ce doresc să emigreze în S.U.A. şi poartă eticheta de „balcanici", chiar şi din rândul unor oameni de ştiinţă, vor avea multe surprize neplăcute pe „pământul făgăduinţei".

În acest context vom încerca să punem în lumină unele aspecte mai puţin cunoscute ale societăţii americane contemporane, precum şi influenţa posibilă a acestora asupra Peninsulei Balcanice, folosind cu precădere surse americane dintre cele mai recente.

După anul 1989, când războiul propagandistic şi ideologic dintre Vest şi Est părea să fi încetat, în Statele Unite ale Americii, în legătură cu Balcanii, s-au turnat filme şi s-au diseminat cărţi sub titluri precum: *Balcanicii omoară balcanici*, *Balcanii, o lume care a înnebunit* sau *Iugoslavia, pământul diavolului*. Despre oamenii care trăiesc în Balcani, în S.U.A. şi chiar în unele state din Europa de Vest, precum Germania, Marea Britanie, Suedia şi altele, s-a scris şi se scrie că acestora le place violenţa, le place să se ucidă între ei, deoarece se urăsc unii pe alţii de sute de ani. Naţiunile din aria Balcanilor sunt portretizate drept „triburi ce se războiască între ele".

În S.U.A. sunt blamate mai ales naţiunile balcanice de cult ortodox, acuzate de „barbarie", trecându-se sub tăcere crimele săvârşite de catolicii croaţi împotriva populaţiei sârbe şi de alte etnii în anii celui de-al doilea război mondial şi în recentul război civil din Bosnia-Herţegovina şi provincia Kraina.

Potrivit scrierilor istoricului american Simon Wiesenthal, fasciştii croaţi, cu binecuvântarea bisericii catolice, au asasinat în mod barbar, între anii 1941-1944, circa 700 000 de etnici sârbi şi 60 000 de evrei, în lagărul de exterminare de la Jasenovce, din Croaţia.

Fostul comunist Franjio Tudjman, devenit președinte al Croației, a negat cele de mai sus, tot așa cum neo-naziștii din Germania neagă faptul că ar fi existat vreun „holocaust" împotriva evreilor, în anii celui de-al treilea Reich. Din cauza genocidului practicat împotriva lor, sârbii au devenit minoritari atât în Bosnia-Herțegovina, dar mai ales în Kosovo.

Franjio Tudjman, care s-a bucurat de un puternic sprijin militar și economic din partea S.U.A. și a Germaniei, a scris în anul 1989 că „din ordinul lui Adolf Hitler au fost exterminați doar 900 000 de evrei și nu 6 000 000, cum pretinde comunitatea evreiască" Cu toate acestea, F. Tudjman a fost foarte apreciat de C.I.A. până când a murit.

În S.U.A. există și cercuri de oameni cu statut academic, nelegați de interese politice partizane care, în ultimii ani, prezintă situația din fosta lume socialistă din Europa de Est, inclusiv din Balcani, într-o lumină mai apropiată de realitate, precum profesorul universitar doctor S.G. Mestrovic de la Universitatea din Texas. În cartea *Balcanizarea Occidentului*, acesta constată: „Individul din fosta lume socialistă a Europei de Est nu este unul într-o mare de ficțiune, ci este unul puternic implantat în tradiții. Departe de a constitui un deșert cultural, viața în spațiul națiunilor din fosta lume socialistă este una bogată, în multe privințe plină de o debordantă experiență culturală, de simboluri provenite din propria experiență națională, religioasă și din alte surse tradiționale. Socialismul real nu a spălat mințile indivizilor așa cum s-a afirmat timp de patru decenii prin propaganda neagră profesată de C.I.A. Iată de ce trecerea rapidă a fostei lumi socialiste, mai ales a fostei U.R.S.S., la capitalism, s-a dovedit utopică și nimeni nu poate garanta că aceasta chiar se va produce vreodată".

Referitor la națiunile din Balcani, același autor, cotat printre cei mai mari sociologi contemporani americani, face următoarea apreciere, de un adevăr incontestabil: „Cu națiunile din Balcani, situația este mult mai delicată. Acestea nu au fost niciodată, în istoria lor, independente o perioadă de timp suficient de lungă pentru a-și fi putut făuri un destin propriu, a se transforma din națiuni etnice, parte integrantă a unor imperii, în națiuni teritoriale recunoscute și, din formațiuni statale agrare anemice, în state industrializate puternice. Numai pe acest din urmă fond s-ar fi putut naște și o democrație autentică în Balcani". Această apreciere de excepțională valoare științifică indică și calea pe care ar trebui s-o urmeze statele din Balcani în secolul XXI. Deși ne găsim la începutul mileniului trei, în cercurile occidentale, cu precădere din S.U.A., nu există un consens în ceea ce privește de-

limitarea politică a Europei. De altfel, americanii urăsc Europa şi mai ales partea latină a acesteia, unde partidele socialiste şi comuniste au fost foarte puternice (Italia, Spania, Franţa).

Marele om politic al Franţei, Charles de Gaulle, vedea o Europă de la Atlantic la Urali. Reformatorul fostei lumi comuniste, Mihail Gorbaciov, îşi reprezenta continentul prin prisma „Casei europene comune".

Cercurile conservatoare din S.U.A. consideră Europa ca fiind delimitată la Vest de Oceanul Atlantic, iar la est de linia ce separă „civilizaţia catolică" occidentală, de „civilizaţia ortodoxă şi musulmană" din Est, care taie România în două, separând Transilvania, Banatul, Crişana şi Maramureşul de restul ţării. Iată cu cine întreţine România „relaţii de parteneriat strategic".

În cadrul discursului său în faţa Seimului, cu ocazia vizitei oficiale făcute în Polonia în anul 1997, preşedintele de atunci al României, Emil Constantinescu, „a stabilit" limita de est a Europei pe Prut şi Vistula. Se pune întrebarea dacă „a gândit" singur la această delimitare sau i-a fost inspirată de către consilierii săi de peste Atlantic.

Să nu uităm că şi Germania lui Adolf Hitler a făcut aceeaşi delimitare a Europei, „Rusia este Africa noastră, iar ruşii sunt africanii noştri" i-a precizat Hitler unui demnitar german care s-a pronunţat împotriva măsurilor de exterminare şi deportare aplicate de cel de-al treilea Reich în masa populaţiei slave în perioada 1941-1944.

În S.U.A. există şi asemenea cercuri politice care urăsc într-atât naţiunile slave, încât le exclud pe toate din Europa, inclusiv naţiunile neslave din Balcani, cum sunt grecii şi românii, stabilind limita de Est a Europei pe frontiera de Est a Germaniei.

Există însă, în Occident, chiar şi în S.U.A., analişti politici, cu a căror păreri sunt absolut de acord, şi care consideră că, în decursul secolului XXI, Europa, nu numai că se va întinde de la Atlantic la Urali, ci s-ar putea transforma în Eurasia. Locomotiva acestui proces va fi Uniunea Europeană, într-o strânsă cooperare şi comunitate de interese cu Federaţia Rusă. Procesul de creare a Eurasiei, declanşat în anul 2000, s-ar putea încheia cu succes în jurul anului 2050.

Eurasia

În Eurasia trăieşte 75 % din populaţia lumii, unde sunt concentrate şi cele mai bogate resurse naturale ale planetei. În spaţiul Eurasiei operează cele mai dinamice economii din lume care în anul 2000

au dat 60 % din produsul intern brut mondial (P.I.B.). Trei pătrimi din resursele energetice cunoscute ale lumii se află în Eurasia. Puterea cumulată a Eurasiei depăşeşte cu foarte mult pe cea a Statelor Unite ale Americii. Din aceste motive, S.U.A. se vor opune atât procesului de integrare a Europei de la Atlantic la Urali, cât mai ales celui de naştere a gigantului ce poartă numele de Eurasia, sursă de adevărate coşmaruri pentru clasa dominantă din S.U.A. Războiul din Balcani provocat de S.U.A. în 1999 sub paravanul N.A.T.O. se înscrie în strategia anti-europeană şi mai ales anti-eurasiatică a Washingtonului. Doar politicienii balcanici obtuzi şi „sponsorizaţi" de fundaţiile aşa-zise neguvernamentale americane nu sesizează aceste aspecte subterane ale acţiunilor S.U.A.

Înclinaţiile S.U.A. către măsurile de forţă şi mai ales către război nu sunt de natură ideologică şi nu au absolut nimic în comun cu ideile de umanitarism şi cu drepturile omului. De la începuturile istoriei lor, pentru americani, războiul nu a fost niciodată o simbioză dintre ştiinţă şi artă, cum susţin teoreticienii militari din Europa, ci a fost şi continuă să fie pur şi simplu o „mare afacere" (*big business*).

„Din întreaga istorie înregistrată a umanităţii, nici o naţiune nu a cules atâtea beneficii şi atâta avuţie de pe urma războaielor ca naţiunea americană", afirmă istoricul militar american Geoffrey Perret în cartea *O naţiune născută din războaie*, apărută în anul 1989.

La sfârşitul celui de-al doilea război mondial, în 1945, S.U.A. au rămas cu un stoc de armament şi materiale de război neconsumate, în valoare de 90 miliarde de dolari, ceea ce reprezenta o dată şi jumătate valoarea produsului intern brut al S.U.A., la acea dată (60 miliarde de dolari). Pentru că nu ştiu să piardă în afaceri, această uriaşă cantitate de armament a fost dată spre consum în conflictele din lumea a treia, mai ales în războaiele anti-coloniale împotriva propriilor aliaţi. Gherilele vietnameze conduse de Ho Şi Min împotriva Franţei au fost înarmate iniţial de S.U.A.

După 40 de ani de Război rece şi o dementă cursă a înarmărilor, S.U.A. au rămas din nou cu uriaşe cantităţi de armament, tehnică şi materiale militare în valoare estimată la peste 10 trilioane de dolari. Pentru „consumarea" profitabilă a acestor produse este nevoie de războaie.

Criza militară din Golful Persic din 1990-1991 şi războiul din Balcani din 1999 au constituit ocazii de aur pentru consumul profitabil al uriaşelor stocuri de armament de care dispun S.U.A. De altfel, în S.U.A. nu s-a schimbat nimic, nici în structurile militare, şi nici în concepţii faţă

de epoca Războiului rece. Copleşită de „narcisism", de credinţa în unicitatea societăţii americane şi a valorilor sale, clasa politică din S.U.A. este departe de intenţia de a opera schimbări. De altfel, în ultimul secol, din punct de vedere politic, guvernanţii americani au fost, de regulă, cu o generaţie în urma evenimentelor. După zece ani de la încetarea Războiului rece, aparatul funcţionarilor de stat din S.U.A. este în proporţie de 75 % deţinut de militari sau de oameni care au legături cu armata, adică exact ca în anii de vârf ai Războiului rece.

În lipsa „pericolului comunist", pe fondul căruia a fost posibilă purtarea Războiului rece, o adevărată „mină de aur" pentru imensa industrie de război a S.U.A., demilitarizarea relaţiilor dintre state şi grupuri de state, dintre Estul şi Vestul Europei este catastrofală pentru această industrie. În scopul umplerii „vidului de pericol" care să justifice comenzi masive de armament, cercurile politice conducătoare de la Washington încearcă să convingă naţiunea americană că state precum: Irakul, Iranul, Coreea de Nord, Libia, Siria şi Cuba „ameninţă securitatea S.U.A."

Din cauza „pericolului" ce emană din direcţia acestor „state violente" (*rough states*), S.U.A. ar avea nevoie să-şi construiască un sistem de apărare anti-rachetă, ceea ce este ridicol, şi nici un guvern din ţările membre în N.A.T.O., cu excepţia celui de la Londra, etern aservit S.U.A., nu împărtăşeşte aceste concepţii şi intenţii.

Sociologul american Christopher Lasch, în cartea *Cultura şi narcisismul*, apărută în 1979, a dovedit că narcisismul a devenit noua cultură standard în Statele Unite ale Americii. Această teză este susţinută şi de un alt reputat sociolog, Alen Bloom într-o lucrare pe această temă publicată în S.U.A., în anul 1987. Narcisismul promovează intoleranţa şi violenţa, ca în cazul războiului pentru Kosovo din Balcani.

Sociologul S. Mestrovic, de la Universitatea din Texas, constată că rolul fundamental al mass-media din lumea capitalismului dezvoltat este acela de a disemina ficţiuni şi scenarii simulate. Nenorocirea omului de rând şi chiar a celui cu o oarecare educaţie este că acesta nu ştie să facă deosebire între realitate şi ficţiune.

La actele tot mai agresive ale S.U.A., naţiunile afectate care nu dispun de vectori nucleari, vor răspunde cu o „ripostă asimetrică". Acestea vor lovi în interesele S.U.A. cu ceea ce îşi pot permite, inclusiv cu arma terorismului, care câştigă legitimitate, în condiţiile în care S.U.A. practică terorismul de stat, prin utilizarea unor sisteme de arme ultrasofisticate, iar statele atacate nu au cu ce lovi teritoriul S.U.A. Anti-

americanismul începe să capete proporţii globale. Acesta a stat la baza avariei grave a celui mai modern distrugător american în Golful Aden, în octombrie 2000, încheiat cu moartea a 17 marinari şi rănirea altor 39. Aceasta este „riposta asimetrică".

Sociologi occidentali de renume consideră că promovarea „individualismului" împotriva „colectivismului" este o abjectă găselniţă americană. Omul a fost şi rămâne o fiinţă socială, la fel ca albinele sau termitele. Luat individual, omul s-ar şterge de pe faţa pământului în cel mai scurt timp. Ceea ce-i dă omului putere este tocmai asocierea. Individualismul ridicat la rangul de ideologie politică este o imensă aberaţie.

„Balcanizarea" Uniunii Europene urmărită prin acţiuni subterane de către S.U.A. nu s-a materializat decât în sensul detaşării, al îndepărtării Europei occidentale de S.U.A., în ciuda eforturilor disperate ale Statelor Unite de a obţine statutul de „putere europeană". Narcisismul în politica S.U.A. are ca esenţă absurda pretenţie potrivit căreia „valorile societăţii americane sunt nu numai aplicabile, ci şi obligatorii în întreaga lume". Sub acest aspect, ideologia americană se suprapune cu ideologia comunistă care şi ea la rândul său s-a dorit universalizată. Sociologul american Christopher Lasch consideră că narcisismul este generator de paranoia, megalomanie, rasism şi pretenţia de unicitate.

Societatea americană narcisizată este obsedată de ideea securităţii absolute, ceea ce este o colosală absurditate. Tocmai sub imperiul acestei idei a fost lansat programul unui sistem anti-rachetă încă din anul 1983, de către Ronald Reagan, abandonat ca irealizabil, dar reluat de către noul preşedinte al S.U.A., George W. Bush, învingător în foarte controversatele alegeri prezidenţiale din noiembrie 2000.

O dată cu dispariţia „pericolului roşu", narcisismul american depune eforturi imense pentru a descoperi şi scenariza noi pericole cum ar fi: pericolul islamic, pericolul galben, pericolul german, neo-imperialismul rusesc etc.

Singura „societate perfectă" de pe glob este cea americană. Iată însă că restul omenirii, adică adevărata comunitate mondială, vorbeşte tot mai deschis despre pericolul neo-imperialismului american, care nu mai este de domeniul ficţiunii.

O societate narcisistă este perpetuu agresivă, ofensivă, predispusă mereu să lovească, să distrugă, aşa cum au procedat S.U.A. de peste 50 de ani.

Sociologii americani Belah, Lasch şi Reisman, în studiile lor din ultimii ani, au ajuns la concluzia că S.U.A. intră în secolul XXI puternic afectate de narcisism, consumerism excesiv, de paralizie în domeniul culturii, cinism de mare putere, agresivitate şi rasism.

În anii care au trecut de la încetarea Războiului rece, în societatea americană se manifestă tot mai evident aşa-numita „religie civilă". Aceasta este un amestec vulgar al religiei propriu-zise cu politica. Fenomenul s-a răspândit şi în fosta lume comunistă, iar în aria Balcanilor a făcut adevărate ravagii.

Un exemplu de „religie civilă" îl reprezintă sanctificarea proprietăţii, a economiei de piaţă şi a democraţiei capitaliste. În S.U.A. sunt „sanctificate" valorile societăţii americane care se doresc universalizate, chiar şi prin forţa armelor. Politicienilor americani le-au revenit în memorie valorile „democraţiei de ocupaţie", care chipurile ar fi dat rezultate miraculoase, în cazul Italiei, Germaniei şi Japoniei, aflate timp îndelungat, inclusiv în anul 2000, sub influenţa trupelor americane, care nu au mai părăsit teritoriile acestor ţări din 1945 încoace. Cu alte cuvinte, mai ales în cazul ţărilor din Balcani, este sugerată soluţia „democratizării prin ocupaţie militară americană".

După toate aparenţele, criza sociologiei de la acest sfârşit de secol şi mileniu este profundă. Pentru prefigurarea viitorului, mulţi sociologi contemporani „recitesc" operele omologilor lor din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, de la Alexis de Tocqueville la Karl Marx. Nu trebuie să fi un mare specialist în ştiinţe sociale pentru a putea constata că o mare parte a sistemului de gândire şi interpretare a lumii elaborat de K. Marx îşi păstrează valabilitatea.

Socialismul imaginat de K. Marx nu are nimic sau aproape nimic în comun cu socialismul experimentat de V. I. Lenin în condiţiile semifeudalismului din Rusia. Deşi nu se mai fac referiri sau trimiteri la ea, teza fundamentală a teoriei socialismului imaginat de K. Marx este aceea că: „Socialismul va învinge în statele capitaliste cele mai dezvoltate din lume". Acest „privilegiu" era acordat în primul rând Statelor Unite ale Americii, Marii Britanii şi Franţei. Spre ironia istoriei, Rusiei nu i se acorda nici o şansă. V I. Lenin s-a „remarcat" prin îndrăzneala de a fi răsturnat această teză, susţinând exact contrariul: „Socialismul va învinge nu acolo unde capitalismul este cel mai puternic, ci în veriga lui cea mai slabă, adică în Rusia". Între 1989-1991, istoria l-a sancţionat aspru pe V. I. Lenin, iar aventura lui s-a încheiat. De aici s-a tras imediat concluzia

pripită dar avantajoasă a ieşirii socialismului din istorie. Sociologii americani care lucrează la comandă, în frunte cu F. Fukuyama, au pus capăt nu numai socialismului, ci chiar istoriei însăşi. În realitate, istoria nu a intrat în criză de timp şi, ca atare, teza lui Marx nu a fost contrazisă.

Cei mai mulţi sociologi contemporani, fie că sunt cu vederi de dreapta, de stânga sau de centru, recunosc faptul că omenirea parcurge o etapă în care istoria este deschisă spre transformări la scară planetară. Societatea post-modernistă, deci şi post-capitalistă este pe drum. Cum va arăta aceasta, când şi cum se va naşte este dificil de anticipat Singura prefigurare pe care mi-o permit este aceea că societatea post-modernistă va trebui să aibă o puternică dimensiune socială şi nu va fi una consumeristă. Dacă această dimensiune nu va fi de natură să ofere satisfacţie la nivelul miliardelor de oameni tot mai bine informaţi, atunci revoluţiile, acele locomotive ale istoriei pomenite de K. Marx, vor reizbucni.

Capitalismul şi comunismul sovietic au comis aceeaşi greşeală din punct de vedere sociologic. Ambele au promovat narcisismul la nivelul politicii de stat care, la rândul lui, generează, cu o uluitoare uşurinţă, agresiune între indivizi şi „balcanizare" între grupurile sociale. Narcisismul a stat şi la baza teoriei rasei superioare a regimului nazist german.

Din anul 1990 încoace, S.U.A. terorizează lumea cu puterea lor militară, la care recurge cu o uşurinţă uluitor de iresponsabilă, indiferent dacă la Casa Albă s-a aflat un preşedinte republican sau unul democrat. Aşa va fi şi în secolul XXI. La începutul secolului XXI, în afară de S.U.A. care sunt obsedate de ideea „securităţii absolute", imensa majoritate a lumii este terorizată de spectrul mizeriei. Balcanii se încadrează în această ultimă parte a lumii.

Oamenii politici din Occident, diplomaţi şi înalţi consilieri din S.U.A. şi Uniunea Europeană, au crezut, în primii ani de după revoluţia europeană din 1989, că democraţia şi capitalismul vor putea fi transplantate în fosta lume comunistă instantaneu, peste noapte, printr-o terapie de şoc.

Această concepţie a fost nu numai naivă, ci şi teribil de distructivă. Din nefericire, atât în Vest, cât şi în Est, mai sunt oameni care cred în această utopie, tot aşa cum şi comuniştii au crezut cândva că pot construi o „societate perfectă".

Analiştii şi oamenii politici din Occident, împreună cu serviciile de informaţii care i-au deservit, nu au fost conştienţi de existenţa unor obiceiuri, tradiţii şi culturi pe care masele de cetăţeni le-au de-

prins pe durata epocii comuniste. Aceasta şi pentru că Occidentul s-a lăsat sedus de propriile-i imagini şi scenarii care au prezentat socialismul est-european ca fiind „iadul pe pământ". La rândul lor, oamenii din Est vedeau în lumea occidentală, un adevărat „paradis". Şi unii şi alţii s-au înşelat.

Analiştii şi sociologii occidentali au cunoscut „lumea comunistă" cu precădere din surse de tipul cărţii lui A. Soljeniţîn, *Arhipelagul Gulag*, ceea ce nu poate fi calificat decât ca imbecilism politic. Oare ce imagine ar avea S.U.A. în lume, dacă societatea americană ar fi fost prezentată exclusiv prin prisma ideilor şi acţiunilor fanaticului Joseff McCarthy, „marele inchizitor" al oamenilor de cultură din S.U.A., sau ale nazistului John Birch, ca să nu vorbim de clanurile Ku-Klux-Klan care şi în zilele noastre incinerează cruci şi linşează negri.

După ce s-au trezit din „beţia victoriei" asupra comunismului, după ce au constatat că sute de milioane de oameni care au „suferit" de pe urma „iadului comunist" nu-şi frâng gâtul să adopte imediat „democraţia capitalismului avansat" şi valorile economiei de piaţă, sociologii americani, printre care Johnatan Rauch, Ernest Gellner, S. Mestrovic şi mulţi alţii, în studiile lor din ultimii ani ai secolului XX, îşi exprimă temerea faţă de posibilitatea renaşterii într-o altă formă a comunismului. Rămâne ca istoria să confirme sau să infirme această posibilitate. Un mare adevăr a ieşit însă la lumină în ultimul deceniu al secolului XX şi anume că nici „dracul comunist" nu a fost atât de negru şi nici „îngerii occidentului" atât de albi, pe cât i-au zugrăvit profesioniştii propagandei negre care au operat de o parte şi de alta a fostei „cortine de fier". Mijloacele mass-media au jucat un rol imens în această epocă de intoxicare reciprocă şi falsificare a adevărului istoric.

Libertatea de expresie este extraordinară, este o cucerire imensă, dar ce te faci când aceasta propagă dezinformarea sistemică, ura, rasismul, violenţa, intoleranţa, iredentismul, etnocentrismul, fetişismul sau chiar imbecilismul ca în Balcani?

O privire generală asupra situaţiei din Balcani la începutul secolului XXI

Dispariţia Tratatului de la Varşovia a avut efecte benefice în toată aria Balcanilor. În schimb, eforturile S.U.A. de menţinere a N.A.T.O. şi

de implicare a alianței în conflictele din această zonă au avut efecte dezastruoase.

Pierzând poziții în Europa de Vest, S.U.A. se agață cu disperare de Peninsula Balcanică pe care ar dori s-o controleze chiar și printr-o ocupație militară. Există voci care susțin că Flota a 6-a americană din Marea Mediterană se va retrage exclusiv în două situații: a) dezmembrarea S.U.A.; b) secarea Mării Mediterane.

Partea de sud-est a Europei este obligată să facă față moștenirii dezastruoase lăsată de cuceririle și stăpânirea străină. În ultimii 500 de ani, turcii otomani, habsburgii, germanii și rușii s-au perindat pe rând în Balcani, iar din 1947 încoace au pătruns în zonă și americanii. Aceștia din urmă, în ultimii ani ai secolului XX, au pus accent pe ocupația militară, completând bazele militare pe care le au în Grecia și Turcia, cu o prezență militară cu regim de ocupație în Bosnia-Herțegovina, Kosovo și Macedonia. În Ungaria, prezența trupelor americane a fost „legalizată" prin admiterea acestei țări în N.A.T.O. la 24 aprilie 1999. La rândul lor, Bulgaria și România forțează cu disperare admiterea în N.A.T.O. Dacă acest lucru le va reuși, înființarea de baze militare americane pe teritoriile celor două țări nu poate fi exclusă. De altfel, porturile de la Marea Neagră ale Bulgariei și României sunt oricând accesibile navelor de război ale Flotei a 6-a americane din Marea Mediterană.

Profesorul universitar doctor Daniel N. Nelson, de la Old Dominion University, în studiul intitulat *O perspectivă balcanică*, pune în evidență o sumă de aprecieri și concluzii de înaltă ținută științifică și obiectivitate din care prezentăm succint următoarele:

- După cucerirea independenței de sub dominația turcă, austro-ungară și rusească, în urma primului război mondial, clasele politice din Balcani au sporit dificultățile cu care se confruntau națiunile lor favorizând disponibilitatea militară și expansiunea națională („imperialismul de mică putere") față de dezvoltarea internă. Loviturile de stat militare, dictaturile regale, agitația fascistă și comunistă au demonstrat că suveranitatea câștigată în 1918 nu putea fi asociată cu securitatea. Subdezvoltați și fără experiență în ceea ce privește autodeterminarea, Balcanii au fost tocmai buni pentru a fi dominați de marile puteri europene și pentru a fi destabilizați de ideologiile extremiste. Preocupările de ordin militar au redevenit preponderente în raport cu cele economice.

- Balcanii au fost întotdeauna considerați ca o zonă periferică a civilizației europene, iar ciclul slăbiciune, dependență, cucerire este caracteristic sistemelor periferice. Istoria a demonstrat că în urma imperiilor rămân instituții și societăți prea fragmentate pentru a putea evita o întoarcere rapidă la starea de dependență. Este exact ce se și întâmplă în Balcani după 1989 încoace.
- Amenințările care provin din Peninsula Balcanică vor afecta tot restul Europei și în deceniile de început ale secolului XXI. Statele balcanice care au apărut în urma dezmembrării sângeroase a fostei R.S.F. Iugoslavia sunt neviabile, atât din punct de vedere politic, cât și economic.

Deși problemele ce afectează Balcanii sunt în esență de ordin economic, profitând de războiul civil din fosta Iugoslavie, S.U.A. și N.A.T.O. au contat exclusiv pe soluții militare, impunând regimul de ocupație în Bosnia-Herțegovina prin Acordul de la Dayton în 1995 și provocând agresiunea împotriva Iugoslaviei prin dictatul de la Rambouillet din primăvara anului 1999, complicând și mai mult situația din Balcani.

In ultimii zece ani, S.U.A. și N.A.T.O. au deversat în Balcani imense cantități de armament. S.U.A. și N.A.T.O. au în vedere ocuparea militară a Muntenegrului și Serbiei după înlăturarea de la putere a lui Slobodan Miloșevici.

- În ceea ce privește N.A.T.O., aceasta încearcă cu disperare să se mențină în viață în flancul său de sud-est, în special prin intermediul armatei Turciei.

Bulgaria, cu toate dificultățile economice interne prin care trece, aspiră, ca și în trecut, la lărgirea granițelor sale în dauna vecinilor. Guvernanții de la Sofia consideră Macedonia ca parte a Bulgariei, având privirile îndreptate și asupra Dobrogei, pe care a ocupat-o în anii 1916-1918, fiindu-i atribuită prin Tratatul de la București din 1917.

Dacă războiul din Bosnia-Herțegovina și provincia Kosovo va reizbucni și se va extinde în Macedonia, Bulgaria va juca în mod inevitabil un rol militar direct. În secolul viitor, Macedonia ar putea aprinde un război multi-statal în Balcani, ceea ce nu ar face decât să sporească prezența și ocupația militară străină în zonă.

Dacă nu va obține garanții de securitate în Vest, potrivit tradiției, Bulgaria s-ar putea orienta cu ușurință spre Moscova.

La sfârşitul anului 2000, după ce a trecut prin dificultăţile colapsului economic, influenţa americană în Bulgaria este redusă, dominantă fiind influenţa Germaniei.

- Politologul american Daniel N. Nelson, în studiul amintit anterior, este de părere că insecuritatea României îşi are originile în interiorul societăţii româneşti. Aceasta a fost amplificată în mare măsură de atitudinea ostilă a S.U.A. faţă de România, atât pe durata guvernării P.D.S.R., cât şi a guvernării Convenţiei Democratice din România. Paradoxal este faptul că deşi C.D.R. este creaţia specialiştilor americani, iar aducerea acesteia la putere în 1996 s-a făcut şi cu o puternică asistenţă materială, financiară şi profesională americană, britanică şi germană, investiţiile de capital occidental în România, în perioada 1997-2000, în medie de 250 milioane de dolari pe an, au fost cu 50 % mai reduse decât cele din timpul „regimului Iliescu", care s-au cifrat în medie la peste 500 milioane de dolari anual.

Refuzul admiterii României în N.A.T.O., atât în anul 1997 la Madrid, cât şi în anul 1999 la Washington, din cauza opoziţiei acerbe a S.U.A. s-a produs exclusiv în perioada guvernării C.D.R. în frunte cu P.N.Ţ.-C.D.

Din toate acestea, populaţia României nu poate trage decât o singură concluzie. Preferinţa S.U.A. şi a principalilor săi aliaţi pentru forţele politice adunate sub umbrela cartelului electoral numit Convenţia Democratică s-a datorat nu faptului că acestea aveau o „imagine pozitivă" în Occident, ci pur şi simplu pentru că s-au arătat total docile, uşor de manevrat şi gata să slujească interesele protectorilor lor, potrivit tradiţiilor balcanice de slugărnicie şi dependenţă. Din această subordonare oarbă, pe durata guvernării C.D.R., România a pierdut în toate planurile.

Produsul intern brut al României a scăzut cu 18-20 % faţă de cel din 1996. Iată cum, la sfârşitul guvernării sale, C.D.R. lasă România într-o situaţie realmente catastrofală, după ce, în campania electorală din anul 1996 s-a lăudat că „va lecui societatea românească de toate relele în numai 200 de zile", iar dacă nu, atunci „vor demisiona".

Analistul american consideră că minoritatea maghiară din România, manipulată intens şi continuu de către guvernele de la Budapesta, indiferent de „culoarea" lor politică, reprezintă un factor important de

insecuritate, dar nici ungurii şi nici celelalte etnii din ţară nu constituie cel mai mare pericol la adresa securităţii statului.

Întreaga insecuritate a României îşi are sorgintea în starea economică dezastruoasă în care se zbate de un deceniu încoace şi din care s-a dovedit incapabilă să iasă. În ultimul deceniu al secolului XX, profitând de slăbiciunile guvernelor post-totalitare, românii, de la un capăt la altul al ţării, au făcut ravagii în avuţia naţională, ajungând să pună în pericol însăşi existenţa statului.

Daniel N. Nelson este de părere că, dacă şi în anii următori decalajul economic dintre România şi Ungaria va continua să se adâncească, autorităţile de la Budapesta vor câştiga bătălia pentru Transilvania.

Catastrofală pentru România ar fi şi o angajare politico-militară dincolo de Prut. O reizbucnire a conflictului dintre autorităţile de la Chişinău şi cele ale separatiştilor ruşi de la Tiraspol ar putea aduce Republica Moldova la statutul de protectorat militar, prin dislocarea în spaţiul acesteia a unei forţe multinaţionale de menţinerea păcii ca în Bosnia-Herţegovina şi Kosovo. Dintr-o astfel de evoluţie, care ar putea „contamina" şi părţi din Transilvania, este evident că România ar avea numai de pierdut.

România are nevoie de o politică externă precaută, potrivnică riscului, care să ia în calcul deficitul de resurse economice şi militare ale ţării, precum şi coeziunea socială fragilă. Sprijinul fără rezerve acordat intervenţiei militare a S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei din 1999 a fost un act politic lipsit, atât de prudenţă, cât şi de înţelepciune.

> Dezintegrarea violentă a Iugoslaviei în 1991 şi suita de conflicte militare care i-au urmat, culminând cu intervenţia militară a S.U.A. şi N.A.T.O. din primăvara anului 1999, constituie cele mai grave evenimente din spaţiul geopolitic al Europei de la încheierea celui de-al doilea război mondial încoace. Consecinţele tragediei iugoslave se vor extinde pentru o perioadă îndelungată de timp şi în secolul XXI.

Evenimentele din Balcani au slujit în cel mai înalt grad interesele S.U.A. în Europa, cel puţin în două planuri strategice majore: au stopat dezintegrarea N.A.T.O., care era la ordinea zilei după desfiinţarea Tratatului de la Varşovia şi dezagregarea dispozitivului celor două blocuri militare de pe teatrul de acţiuni militare din Germania, şi au amânat *sine die* retragerea trupelor americane din Europa, a căror prezenţă, o dată cu încetarea Războiului rece, nu se mai justifica.

Pentru Europa, criza endemică din Balcani generată de dezintegrarea fostei Iugoslavii, precum şi de celelalte contradicţii ce trenează de secole în această zonă, ar putea însemna subminarea procesului de integrare şi îngroparea pentru totdeauna a ideii unei „Europe libere şi unite de la Atlantic la Urali". Aceasta ar sluji total interesele globaliste ale S.U.A., care văd în Uniunea Europeană un concurent şi chiar un adversar extrem de puternic şi de stânjenitor.

- O puternică sursă de conflict în Balcani o reprezintă relaţiile dintre Grecia şi Turcia, ambele ţări fiind membre în N.A.T.O. din anul 1952. Complexitatea şi dificultatea problemelor ce grevează asupra relaţiilor dintre cele două state sunt atât de mari, încât soluţionarea lor va necesita nu ani, ci decenii.

În anul 1974, regimul dictatorial militar de la Atena adus la putere de către C.I.A., cu şapte ani în urmă, a încercat o lovitură de forţă prin care să realizeze unirea Ciprului cu Grecia, obiectiv strategic urmărit de zeci de ani. Turcia a răspuns prompt, prin debarcarea masivă de trupe pe insulă, ocuparea a circa 47 % din suprafaţa acesteia şi expulzarea forţată („curăţire etnică") a circa 200 000 de ciprioţi greci din jumătatea de nord a Ciprului. Izbucnirea unui război între cele două ţări a fost la un pas de a se produce. Nici N.A.T.O., nici Flota a 6-a americană din M. Mediterană nu au fost în măsură să stopeze acest curs dezastruos al evenimentelor.

În anul 1983, cu sprijinul Ankarei, a fost proclamată Republica Turcă a Ciprului de Nord, act politic recunoscut doar de către Turcia. Din 1974 şi până în anul 2000, jumătatea de nord a Ciprului a fost populată masiv cu emigranţi aduşi din Turcia.

Diferendul dintre Grecia şi Turcia în problema Ciprului, declanşat în urmă cu 26 de ani, se afla într-un punct mort şi la sfârşitul anului 2000. Disputele teritoriale dintre Grecia şi Turcia în ceea ce priveşte lărgimea apelor teritoriale, a platoului continental şi controlul spaţiului aerian în Marea Egee, datează din 1930.

După criza cipriotă, Grecia a trecut la militarizarea insulelor din apropierea litoralului Turciei. Ankara a răspuns prin crearea Armatei a 4-a Mării Egee, nesubordonată N.A.T.O., iar în 1987, între Grecia şi Turcia izbucnirea unui război a fost pe muchie de cuţit. De aici rezultă concluzia că în toţi anii Războiului rece, flancul de sud-est al N.A.T.O. a fost extrem de fragil, gata oricând să se prăbuşească chiar şi în condiţiile în care cele două ţări erau speriate cu „pericolul comunist" şi al „ocupării strâmtorilor" de către trupele sovietice.

O dată cu dispariţia acestor pericole se pune întrebarea ce şanse de supravieţuire mai are N.A.T.O. la flancul său de sud-est, la care Bulgaria şi România se străduiesc din răsputeri să adere?

După încetarea Războiului rece, a căderii „cortinei de fier" şi dispariţia divizării Europei între Grecia şi Turcia, cursa înarmărilor s-a intensificat. Într-un studiu elaborat de Institutul R.A.N.D. de cercetări strategice din S.U.A., semnat de reputatul analist F. Stephen Larrabee, intitulat *Securitatea în Balcani în era post Război rece* se arată că numai în anul 1992, Grecia a plasat comenzi de armament modern în valoare de 2 miliarde de dolari, iar Turcia în valoare de 1,5 miliarde de dolari.

În Turcia se poate întâmpla orice. În această ţară fondată în 1924 de către generalul Mustafa Kemal Atatürk (fost ataşat militar al Turciei la Bucureşti), forţa politică de bază o reprezintă nu partidele politice, ca în orice democraţie fie ea, primitivă ca în Balcani, sau avansată ca în Occident, ci armata. Armata Turciei intervine în viaţa politică a ţării, în forţă, fără menajamente, ori de câte ori consideră necesar acest lucru.

Decizia de intervenţie în viaţa politică a statului este luată la nivelul şefului Statului Major General împreună cu comandanţii categoriilor de forţe ale armatei (Forţele terestre, Forţele aeriene, Forţele maritime) şi Comandantul trupelor de jandarmi. De regulă, intervenţia în viaţa politică a Turciei se materializează prin demiterea guvernului, desfiinţarea parlamentului şi instituirea unui regim de administrare militar. După „reaşezarea forţelor politice civile" şi înlăturarea ameninţărilor la adresa „democraţiei" şi principiilor lui M. K. Atatürk, care poate dura de la câteva luni la câţiva ani, în urma unor alegeri urmărite cu mare atenţie de către armată, se revine la viaţa politică civilă.

Armata Turciei a intervenit în viaţa politică în 1960, 1971, 1980 şi 1989. Rezultă că aceasta s-a produs în mod constant din zece în zece ani. Dacă se respectă tradiţia, anul 2001 sau 2002 ar putea marca o nouă intervenţie a armatei în viaţa politică a acestei ţări. În Turcia, şeful Statului Major General este a treia persoană în stat, după preşedintele republicii şi primul- ministru. Acesta se subordonează primului-ministru şi nu ministrului Apărării, ca în celelalte state din N.A.T.O.

Din anul 1940 încoace, funcţia supremă în stat – de preşedinte al Republicii Turcia, a fost ocupată cu precădere de foşti şefi ai Statului Major General. Încă din 1976, Parlamentul Turciei sprijinit de armată a adoptat în unanimitate o rezoluţie din care rezultă următoarele: „Dacă guvernul Greciei va hotărî extinderea apelor teritoriale în Marea Egee

peste limita de 6 mile, aceasta va fi considerată de către Turcia drept «*casus belli*» (adică motiv de război) între cele două ţări". Valabilitatea acestei rezoluţii a fost reiterată şi în 1995, pe fondul unei noi crize greco-turce din Marea Egee.

În ultimele decenii ale secolului XX, intervenţia armatei turce în viaţa politică a urmărit împiedicarea ascensiunii la puterea în stat a forţelor politice islamiste, chiar dacă acest lucru rezulta din alegeri democratice de cel mai înalt standard. În esenţa lor, toate aceste intervenţii au avut un caracter anti-democratic.

Mustafa Kemal Atatürk a construit Turcia modernă pe ruinele Imperiului Otoman, inspirându-se din modelul statului vest-european. Apelând la metode represive şi decrete de-a dreptul draconice, acesta a reuşit să separe biserica de stat, să introducă instituţii politice occidentale, alfabetul latin, monogamia, limba franceză ca limbă diplomatică. M. K. Atatürk a fost un mare admirator al civilizaţiei franceze, iar esenţa doctrinei sale politice a constat în introducerea civilizaţiei vest-europene în Turcia. Pentru înfăptuirea acestui ideal, Atatürk s-a bazat în primul rând pe armată.

Penetraţia americană în Turcia şi eliminarea influenţei franceze după cel de-al doilea război mondial a fost considerată drept o trădare a „kemalismului" de către o bună parte a corpului de comandă. Pentru atitudinea lui exagerat pro-americană, după lovitura de stat militară din 1960, primul-ministru Adnan Menderes a fost judecat şi spânzurat.

În ciuda opoziţiei armatei, în ultimele 3-4 decenii, mişcarea islamică a cucerit poziţii tot mai puternice în societatea turcească, reuşind să pătrundă chiar şi în armată.

După încetarea Războiului rece şi dispariţia ordinii politice mondiale „bipolare", valoarea poziţiei strategice a Turciei a scăzut mult. În schimb, dezmembrarea U.R.S.S. a condus la redeşteptarea unor veleităţi imperiale ale Ankarei. Astfel, încă din 1991, politica externă a Turciei şi-a îndreptat toată atenţia spre fostele republici unionale din Asia Centrală, care vorbesc o limbă de origine turcă, cu gândul constituirii unei „mari comuniuni turco-islamice" ce se întinde de la Bosfor sau mai exact din Bosnia-Herţegovina până la graniţa cu China.

Guvernul de la Ankara acordă cea mai mare atenţie relaţiilor cu Azerbaidjanul pentru a-şi deschide un acces la resursele de petrol din zona Mării Caspice. În acest spaţiu de o imensă valoare economică, Turcia şi-a coordonat acţiunile cu cele ale S.U.A.

Prin politica pe care o duce, Turcia loveşte în interesele României, care şi ea urmăreşte să se conecteze la resursele de petrol de la Marea Caspică. Turcia, împreună cu S.U.A. se opun construirii unor magistrale petrolifere dinspre Marea Caspică spre Europa Occidentală care să treacă prin Balcani (România, Bulgaria, fosta Iugoslavie) şi ca acestea să străbată Turcia pe tronsonul Baku-Ceyhan (port în nord-estul Mării Mediterane).

Turcia, împreună cu S.U.A., Marea Britanie, Arabia Saudită şi şeicatele din Golful Persic, pe căi subterane, alimentează stările conflictuale din zona Caucazului, şi mai ales pe cel din Cecenia, care este şi punctul nodal al celor mai mari conducte de petrol din Marea Caspică. Fără acest sprijin, este greu de imaginat că cecenii, în număr total de un milion de oameni, cu femeile, copiii şi bătrânii la un loc, ar depune atâta zel pentru a se „bate" cu colosul rusesc.

Guvernul de la Ankara s-a convins însă că nu dispune nici de resursele financiare şi nici de cele tehnologice pentru a se aventura în spaţiul Asiei Centrale, unde se zbat să pătrundă companiile petrolifere americane, într-o acerbă luptă cu cele din Uniunea Europeană şi din Federaţia Rusă. Legăturile republicilor din Asia Centrală cu Rusia sunt mult mai puternice decât s-a bănuit în Occident şi în Turcia.

O altă iniţiativă a Ankarei a fost cea legată de crearea „Cooperării Economice la Marea Neagră", în urma reuniunii de la Istanbul din 1992, din care fac parte: Albania, Armenia, Moldova, România, Rusia, Turcia şi Ucraina, ceea ce reprezintă o piaţă de peste 350 milioane de oameni. Alte state care manifestă interes faţă de Cooperarea Economică la Marea Neagră şi au depus cereri de admitere sunt: Bosnia-Herţegovina, Croaţia, Ciprul, Franţa, Iordania, Kazahstan şi Slovenia. S.U.A. au o atitudine ostilă faţă de „Cooperarea Economică la Marea Neagră" deoarece aceasta reduce influenţa americană în zonă.

„Kemalismul" este o doctrină politică erodată, iar mişcarea forţelor islamice din Turcia a crescut continuu în intensitate şi influenţă.

În Turcia funcţionează peste 300 de case editoriale şi oficii de presă cu tipografii proprii, care scot de sub tipar circa 350 de publicaţii, dintre care patru cotidiene, 30 de canale de televiziune şi câteva sute de posturi de radio fără autorizaţie, care, toate la un loc, propagă ideologia islamică.

Din 1924, când a luat fiinţă Republica Turcia, ca stat secularist bazat pe un sistem juridic, european, preluat de Kemal Atatürk din Franţa

şi Elveţia, şi până la sfârşitul anului 2000, acesta a rezistat asalturilor islamului, recurgând la armată. Când islamul va deveni preponderent şi în corpul de comandă, mai ales în rândul ofiţerilor superiori şi generalilor, soarta Turciei ca societate secularistă va fi în mare pericol.

Guvernele de la Ankara continuă să susţină că viitorul Turciei este legat de cel al Europei. În 1987, Turcia a depus cerere de aderare la Uniunea Europeană. Începerea negocierilor de aderare a fost acceptată abia în decembrie 1999, deci după doisprezece ani. Cel mai probabil că această hotărâre, în care au fost incluse Bulgaria şi România, a fost luată din considerente politice conjuncturale, după războiul din Kosovo, în contextul luptei pentru sfere de influenţă în Balcani. Cele trei state balcanice sunt foarte departe de standardele minime necesare integrării în Uniunea Europeană.

Turcia avea la sfârşitul anului 2000, o datorie externă colosală, de peste 100 miliarde de dolari, ceea ce afectează progresele economice ale acestei ţări. Pe de altă parte, societatea turcă este puternic afectată de războiul fără sfârşit al celor 15 000 000 de kurzi pentru autonomie.

După modelul Franţei, al cărui sistem juridic îl aplică, Turcia nu recunoaşte existenţa vreunor minorităţi naţionale pe teritoriul său. Dată fiind situaţia deosebit de complexă şi imprevizibilă din Turcia, integrarea acestei ţări în Uniunea Europeană, dacă se va produce vreodată, va avea loc în urma unui proces foarte îndelungat.

După căderea totalitarismului din România, comercianţii şi micii antreprenori turci au venit în număr mare în ţara noastră. La sfârşitul anului 2000, în România operau în mod legal peste 6 000 de firme turceşti după datele furnizate de către Asociaţia Oamenilor de Afaceri Turci.

Cel puţin în primii ani ai secolului XXI, Turcia va continua să coopereze cu S.U.A. împotriva Federaţiei Ruse, mai ales în Caucaz şi Azerbaidjan. Pentru turci, Rusia reprezintă duşmanul ereditar. Aceştia nu au uitat că Imperiul Otoman a pierit în urma celor 13 războaie purtate cu Rusia Imperială.

De remarcat este faptul că Turcia a devenit foarte activă în Balcani o dată cu încetarea Războiului rece. Se poate vorbi chiar de existenţa unei „axe musulmane" formată din Albania, Bosnia şi Turcia, patronată de S.U.A.

În Turcia trăiesc 2 milioane de bosniaci, care s-au retras în această ţară în perioada 1878-1912, o dată cu autorităţile turceşti care au părăsit Balcanii.

Grecia este singura țară ortodoxă din Balcani care este membră atât în N.A.T.O., cât și în Uniunea Europeană. Din acest motiv, cât și pentru faptul că situația sa economică este mai bună decât a celorlalte state din zonă, Grecia tinde să ocupe un rol preponderent, atât pe linia integrării economice, cât și în ceea ce privește securitatea în Balcani.

În plan comercial, Grecia este extrem de activă operând cu circa 1 700 de societăți în România, 1 000 în Bulgaria, 200 în Albania, 150 în Iugoslavia și 100 în Macedonia. Exporturile Greciei în țările balcanice au crescut de la 240 milioane dolari în 1989, la 1,8 miliarde dolari în 1997 și la peste 2 miliarde dolari în anul 2000.

Grecii au înțeles că cele mai avantajoase relații economice sunt cele cu statele vecine. Oamenii de afaceri din Grecia, precum și guvernul de la Atena, profită de situația economică dezastruoasă din fostele țări socialiste, luând sub control, la prețuri derizorii, întreprinderi și servicii vitale din aceste țări. În paralel cu acapararea de poziții economice dominante în Balcani, Grecia continuă să se înarmeze. În baza prevederilor Acordului privind Forțele Convenționale din Europa, Grecia a primit prin transfer, în mod gratuit, din Europa Centrală (Germania) 950 de tancuri, 1 000 mașini de luptă ale infanteriei și 500 piese de artilerie.

Ungaria, admisă în N.A.T.O. la 24 aprilie 1999, datorită insistențelor Germaniei, care dorea să mute spre est linia de tristă amintire a frontierei inter-germane, ce constituia totodată cortina de fier și limita dinainte a dispozitivului strategic al alianței, nu a operat schimbări de fond în politica față de statele vecine ei.

Deși pentru prima dată de la semnarea Tratatului de la Trianon din 1920 încoace, Ungaria a acceptat recunoașterea reciprocă a frontierelor cu România prin tratatul semnat în 1996 la Timișoara, această țară nu a renunțat la scopurile sale de revizuiri teritoriale.

William Pfaff, jurnalist american reputat, redactor la ziarul *International Herald Tribune*, în studiul intitulat *Invitație la război*, sintetizează politica externă a Ungariei, printr-un citat din programul politic al guvernului de la Budapesta, în care se afirmă fără echivoc: „Ungurii din afara Ungariei nu trebuie să-și găsească liniște până nu se unesc cu ungurii din patria mamă".

Dând dovadă de multă înțelepciune, William Pfaff consideră că acest lucru este imposibil a se realiza altfel decât în detrimentul altor patru națiuni, care consideră că regiunile locuite de acești unguri sunt ale lor din punct de vedere istoric și că populațiile proprii din aceste regiuni ar

deveni la rândul lor, în eventualitatea creării, chiar şi ipotetice a unei „Ungarii Mari", minorităţi naţionale şi, fără îndoială, iredentiste. Acest adevăr elementar nu este înţeles la Budapesta şi, din nefericire, nici de către liderii Uniunii Democratice a Maghiarilor din România.

Sub influenţa S.U.A., ţară acceptată ca arbitru suprem în relaţiile dintre ele, o parte dintre statele balcanice au reuşit să înjghebe în septembrie 1999, o formulă de înfiinţare a unei brigăzi multinaţionale de menţinere a păcii în Balcani. La constituirea acestei brigăzi, participă cu efective: Grecia, Turcia, Albania, Bulgaria, Macedonia, România şi Italia. Efectivul acestei brigăzi este de 3 000 de militari. Participarea Italiei conferă acestei „forţe" un caracter european, pe lângă cel balcanic. Statul-major al acestei brigăzi va fi dislocat, prin rotaţie, pe teritoriile statelor participante, în această ordine: Bulgaria, România, Turcia, Grecia. Începând din anul 2000, acest stat-major încadrat cu ofiţeri din armatele statelor participante este dislocat la Plovdiv, în Bulgaria.

La comanda brigăzii se vor succeda prin rotaţie, pentru o perioadă de doi ani, generali din armatele statelor participante. Primul comandant al brigăzii este generalul Hilmi Akin Zorlu, din Turcia, care va fi urmat de un general grec. Trupele din compunerea acestei brigăzi vor rămâne pe teritoriile statelor participante şi se vor reuni doar pentru exerciţii comune, iar la nevoie, pentru misiuni de menţinerea păcii. S.U.A., care operează chipurile din umbră, având statut de „observator", ar dori să atragă la această „forţă" Bosnia, Croaţia, Muntenegru şi Slovenia.

Ideea unei largi cooperări interbalcanice în domeniul militar este bună dacă ar viza într-adevăr securitatea în Balcani şi nu alte scopuri. Cu 3 000 de militari nu poţi influenţa securitatea atât de fragilă din sud-estul Europei. Ca atare, „forţa balcanică" de menţinerea păcii sub patronajul S.U.A. nu are decât o valoare simbolică.

În plan politic, valoarea acestei iniţiative este însă deosebit de mare, deoarece cultivă ideea cooperării dintre statele din Balcani. Importanţa acesteia va creşte atunci când va cuprinde toate statele din spaţiul fostei Iugoslavii, mai ales Serbia, şi eventual va fi invitată şi Rusia, tot cu statut de „observator", mai ales că aceasta dispune de trupe de menţinerea păcii atât în Bosnia, cât şi în Kosovo. Cei care cred că vor putea elimina influenţa Federaţiei Ruse în Balcani comit o gravă eroare.

Securitatea în Balcani a devenit o problemă majoră a întregii Europe. Europenii nu trebuie să mai tolereze ca noi părţi din teritoriul continentului lor să mai slujească drept poligon de experimentări pentru

tehnica şi muniţiile armatei americane şi nici pentru consumul stocurilor de război ale S.U.A., aşa cum s-au petrecut lucrurile în timpul operaţiei „Forţa Aliată" împotriva Iugoslaviei din primăvara anului 1999.

Una dintre marile consecinţe politice ale războiului din Kosovo este convingerea statelor europene membre în N.A.T.O. că nu se mai pot baza pe S.U.A. pentru menţinerea păcii în Europa. În fond, războiul din Balcani, provocat în special de iraţionalitatea cercurilor politice de la Washington, a fost şi un război împotriva Europei.

Acţiunile aviaţiei S.U.A. i-a revoltat pe europeni, de la Atlantic la Urali, pentru actele sale de brutalitate şi pentru desconsideraţia faţă de interesele generale ale Europei, mai ales prin bombardarea podurilor de peste Dunăre, un adevărat act de război anti-european. Ca urmare a acestor evenimente din Balcani, la începutul secolului XXI, asistăm la un proces de slăbire puternică a poziţiilor şi influenţei S.U.A. în Europa, concomitent cu accelerarea şi adâncirea preocupărilor pentru realizarea Identităţii Europene de Securitate şi Apărare în afara N.A.T.O.

S.U.A. au pierdut rolul de lider în Europa Centrală şi de Est în favoarea Germaniei şi a Uniunii Europene şi duc o luptă disperată pentru a se menţine în Balcani, în principal, prin mijloace de forţă şi ocupaţie militară.

Germania este principalul adversar al S.U.A. şi în Balcani. Croaţia şi Slovenia au intrat în sfera de influenţă a Germaniei formând, împreună cu Austria şi Ungaria „Mica Europă Centrală". Analistul american F. S. Larrabee defineşte politica Germaniei în Balcani prin sintagma: „Drang Nach Suden" (Drumul spre sud). În lupta pentru sfere de influenţă în Balcani mai sunt angajate: Italia, Franţa, Marea Britanie, Rusia şi Turcia.

La începutul secolului XXI, Peninsula Balcanică este cea mai periculoasă zonă, nu numai din Europa, ci din întreaga lume, datorită celor trei poli de criză gata să explodeze în orice moment, respectiv Bosnia-Herţegovina, Kosovo şi Macedonia.

Dacă S.U.A. şi N.A.T.O. vor încuraja, şi în final realiza, desprinderea provinciei Kosovo de Serbia, aşa cum le-a promis albanezilor fostul secretar de stat american, Madeleine Albright, întreaga Europă şi chiar întreaga lume s-ar putea întoarce la epoca haosului şi barbariei politice. Într-o asemenea situaţie catastrofală, prin precedentul creat, orice ar deveni posibil. Spania ar putea ocupa Gibraltarul, care i-a fost răpit prin pacea de la Utrecht din 1713, Germania ar putea revendica Alsacia şi

Lorena de la Franţa, provincia Sudetă de la Cehia, provinciile Silezia şi Pomerania de la Polonia, Republica Irlanda ar putea ocupa Ulsterul (Irlanda de Nord), Quebekul s-ar putea desprinde de Canada, statele americane din sud s-ar putea desprinde de cele din nord, cum au mai încercat între anii 1861-1865, Scoţia s-ar putea separa de Anglia, iar Ungaria, sprijinită de N.A.T.O., să atace România, Serbia şi Slovacia pentru a-şi „recupera" teritoriile din vremea Imperiului Austro-Ungar.

Să sperăm însă că Uniunea Europeană a ajuns la un asemenea grad de integrare, încât „întoarcerea istoriei" să fie imposibilă. Purtătoarele unei diplomaţii elevate şi unei politici externe raţionale, pan- europene, statele Europei Occidentale ar putea să blocheze astfel de evoluţii. Acestea îşi vor crea propria identitate de securitate şi apărare, eliminând gradual şi fără seisme influenţa nefastă a S.U.A. din Europa, în general, şi din Balcani, în special.

În primele decenii ale secolului XXI, bătălia pentru emanciparea Europei se va derula în Balcani. Rezultatul acestei mari bătălii va trebui să fie ieşirea Europei din conul dominaţiei Statelor Unite ale Americii şi transformarea într-un mare centru de putere.

Datorită instabilităţii interne, a fragilităţii structurilor sale de stat, politice, economice şi militare, a „balcanizării" clasei conducătoare, a problemelor de natură etnică cu care se confruntă, precum şi a pretenţiilor teritoriale faţă de ea din partea unor state vecine, România este în situaţia potenţială de a deveni victima unei intervenţii militare străine. Poate fi supusă unor presiuni politice, economice şi militare, cu efecte ce ar putea leza grav integritatea teritorială a statului.

Distrugerea fundamentului economic al statului, făcută în mod sistematic din 1990 încoace, constituie cauza tuturor racilelor societăţii româneşti post-socialiste, care poate duce la dezintegrarea României după modelul aproximativ din anul 1940. Când nu va mai fi nimic de făcut, probabil că armata va fi chemată să „guverneze".

În ultimul deceniu al secolului XX, societatea românească, în totalitatea ei, în frunte cu clasa politică divizată până la absurd, s-a dovedit incapabilă să rezolve măcar o singură problemă majoră, din totalitatea celor care compun criza generală endemică a acestei societăţi.

Pretenţiile că în România a fost instaurată democraţia sunt false. Ceea ce vedem şi trăim este o democraţie mimată, incipientă sau mai corect incompletă şi primitivă. De când există lumea, democraţia şi sărăcia nu au putut coabita. Democraţia nu poate nici funcţiona şi nici supravieţui

într-o societate săracă, iar societatea românească este mai mult decât săracă. Pe cetățeanul sărac nu-l interesează drepturile și libertățile democratice. Dovada o constituie absenteismul la alegeri și, în general, la viața politică a țării. Fără o participare de masă, democrația este o farsă. Aceste adevăruri incontestabile au fost confirmate pe deplin de alegerile prezidențiale și parlamentare din 26 noiembrie 2000.

BALCANII ÎN LUMEA SECOLULUI XXI

Situaţia generală

La sfârşitul secolului XX şi începutul secolului XXI, în ciuda frumuseţilor sale naturale, a resurselor deloc neglijabile şi a unui trecut istoric fără egal, zona balcanică este asociată în zilele noastre, nu atât cu lanţul muntos ce merge paralel cu Dunărea inferioară până la Marea Neagră, cât mai ales cu noţiunile de dezordine, ineficienţă, corupţie, sărăcie, războaie şi violenţă. Aceasta a avut şi continuă să aibă şi în prezent reputaţia de „butoi de pulbere al Europei".

În cultura politică a Europei Occidentale, expresia „politică balcanică" desemnează o politică lipsită de şanse, de schimbări de la o zi la alta, emanaţie din partea unor guverne, de regulă, slabe şi corupte. Asemenea „politică" generează sentimente de condamnare şi dezaprobare, deoarece este producătoare de opresiune, iresponsabilitate, corupţie incalificabilă şi de abominabilă sărăcie.

Analistul american de origine austriacă Paul Lendvai, în cartea sa, *Naţionalism şi comunism în Balcani*, apărută în anul 1970, la pagina 47 afirmă; „Înainte de preluarea puterii de către comunişti, ţările balcanice au fost guvernate de clase conducătoare care au guvernat prost, ineficient şi iresponsabil". Adică exact cum au guvernat partidele din Convenţia Democratică din România în frunte cu P.N.Ţ.-C.D. în perioada 1996-2000. Cu alte cuvinte, ne-am întors la „instituţiile tradiţionale".

Statelor balcanice, în totalitatea lor, nu li se recunosc nici un fel de tradiţii democratice, indiferent din ce bloc au făcut parte, N.A.T.O. sau Tratatul de la Varşovia.

În societăţile balcanice lipsesc disciplina socială, o etică ridicată a muncii, respectul faţă de legi şi contracte, precum şi spiritul de toleranţă în raporturile inter-etnice. Statele balcanice sunt slabe, îşi exercită necorespunzător obligaţiile faţă de cetăţeni, sunt lipsite de acel aparat funcţionăresc permanent, de înalt profesionism existent în marile democraţii occidentale, care fac statul să fie puternic, funcţional, asigurând totodată şi continuitatea, fără de care orice progres este imposibil.

În toate statele din Balcani, procesul de industrializare este departe de a se fi încheiat, iar fără aceasta, nici economia de piaţă şi nici gu-

vernarea democratică nu au nici o şansă. Vor trebui să se depună imense eforturi, să treacă multe generaţii, până când porecla deloc onorantă de „balcanic" să se transforme în renume.

Începutul secolului XXI găseşte naţiunile balcanice la o răscruce a istoriei. Acestea s-ar putea întoarce în timp căzând pradă fenomenelor politice, economice şi militare din perioada interbelică, renăscute în forme şi manifestări îngrijorător de distructive, cum au fost războiul civil de secesiune din fosta Iugoslavie şi războiul pentru Kosovo, sau să se înscrie în procesul de integrare a Europei, alăturându-se Uniunii Europene, adoptând standardele economice şi valorile democratice ale acestei organizaţii unice în lume.

Toate cele douăsprezece state din spaţiul geopolitic al Balcanilor şi-au propus ca obiectiv strategic pentru începutul secolului XXI integrarea în Uniunea Europeană. Această orientare este corectă şi în consens cu mersul istoriei, dar calea spre o deplină integrare se anunţă dificilă şi îndelungată. Naţiunile balcanice şi clasele politice care le conduc ar trebui să ştie că Uniunea Europeană nu va asimila niciodată în structurile sale o Peninsulă Balcanică turbulentă, divizată în entităţi tot mai mici şi cu relaţii ostile între ele, cu stări conflictuale endemice, în concurenţă distructivă unele cu altele, pentru obţinerea bunăvoinţei uneia sau alteia dintre marile puteri ale lumii. În ultimul deceniu al secolului XX, Peninsula Balcanică a fost teatrul unei încrâncenate bătălii pentru sfere de influenţă între S.U.A. şi Uniunea Europeană, precum şi între marile puteri ale lumii, luate individual.

În urma războiului din Kosovo, se pare că S.U.A. au pierdut bătălia pentru Balcani. Uniunea Europeană a preluat iniţiativa strategică în acest spaţiu care este parte integrantă a Europei, contând şi pe sprijinul Federaţiei Ruse. Ar fi un adevărat dezastru dacă Peninsula Balcanică ar deveni din nou o zonă de influenţă a unei singure puteri, fie ea S.U.A., Germania sau Federaţia Rusă, ca să nu vorbim de Turcia, căreia i-au renăscut unele dintre velleităţile „imperiale".

Politologii, economiştii, analiştii militari, sociologii şi istoricii din Balcani, toţi cei chemaţi să consilieze clasa politică, guvernele din propriile ţări, ar avea datoria să analizeze evoluţiile politice, economice şi militare din ultimii zece ani şi mai ales consecinţele războiului pentru Kosovo, atât pentru propria naţiune, pentru sud-estul Europei, cât şi pentru întregul continent, de la Atlantic la Urali. Se simte nevoia unor analize cu totul noi, a sesizării tendinţelor majore a jaloanelor ce călăuzesc mer-

sul istoriei, prin conectarea la sursele autentice de informaţii şi ocolirea capcanelor propagandei psihologice subversive.

Atât în România, cât şi în celelalte state din Balcani, din 1990 încoace, se operează cu sintagme şi concepte specifice „limbajului de tablă", stereotipe, ce nu mai au nimic comun cu realitatea, atunci când se formulează politici şi obiective strategice externe. Sintagma „integrare în structurile europene şi euro-atlantice" nelipsită, din mesajele politice, din analize şi comentarii, are tot atâta valoare pe cât o avea celebra formulă „să facem totul, tovarăşi" din ultimii ani ai epocii totalitarismului.

Politicienii din aria balcanică ori nu ştiu ori se prefac a nu şti care este adevărata natură a relaţiilor dintre Uniunea Europeană şi S.U.A., deci, dintre structurile europene şi cele euro-atlantice precum şi tendinţele acestora în perspectiva secolului XXI.

Ar fi timpul să se ştie că între expansiunea spre est a N.A.T.O. promovată de către S.U.A. şi lărgirea, extinderea spre Europa de Est a Uniunii Europene nu există nici o legătură, nici o coordonare sau cooperare, nu vizează aceleaşi scopuri, ba mai mult, acestea îmbracă tot mai mult un caracter de confruntare între cele două mari centre de putere ale lumii.

Există două structuri „euro-atlantice", respectiv N.A.T.O. şi „Parteneriatul pentru Pace". N.A.T.O. este cel mai mare produs al epocii Războiului rece şi principalul instrument al dominaţiei S.U.A. asupra Europei Occidentale. Instituţia este desuetă şi luptă cu disperare pentru a-şi prelungi existenţa.

După războiul pentru Kosovo, şansele ca N.A.T.O. să devină principala structură de securitate în Europa în secolul XXI s-au spulberat. *Europa nu va mai accepta să fie o bază militară pentru războaie împotriva ei înşăşi.* Retragerea trupelor americane din Europa a devenit inevitabilă, chiar dacă se va mai prelungi în timp. N.A.T.O. nu este o alianţă militară integrată, şi ca urmare formula „integrarea în N.A.T.O." este lipsită de sens. Termenul de „integrare" este valabil exclusiv în cazul Uniunii Europene care este o structură integrată în adevăratul sens al cuvântului. Formularea corectă, în acord cu realităţile existente ar fi „aderarea la N.A.T.O." şi „integrarea în Uniunea Europeană". Cele două procese sunt inconfundabile şi vizează orizonturi fundamental diferite.

Cea de-a doua structură euroatlantică, „Parteneriatul pentru Pace", născută la iniţiativa S.U.A., în ianuarie 1994, este în realitate un arti-

ficiu, o „găselniță" americană, menită să faciliteze penetrația influenței americane în „zonele interzise" ale fostei lumi comuniste.

Franța s-a opus categoric acestei „inițiative" americane, dar a cedat în final, în schimbul acceptării de către S.U.A. a ideii și demersurilor pentru crearea Identității Europene de Securitate și Apărare.

În esență, „Parteneriatul pentru Pace" este o formă de acoperire a acțiunilor de cercetare strategică militară a S.U.A. în spațiul euro-asiatic.

Structurile euroatlantice și-au pierdut rolul și importanța și au intrat într-un proces de atrofiere, datorită faptului că zona geostrategică a Atlanticului de Nord și-a pierdut importanța ca urmare a „dispariției inamicului", a încetării Războiului rece, a eliminării divizării Europei, a dispariției Tratatului de la Varșovia și a dezmembrării U.R.S.S.

Supraviețuirea N.A.T.O. se datorează exclusiv eforturilor depuse de S.U.A., o super-putere care nu s-a adaptat încă la schimbările de mai sus. Mai mult chiar, S.U.A. au continuat singure cursa înarmărilor pe tot parcursul ultimului deceniu al secolului XX, reușind să atingă supremația militară la scară globală, după care au tânjit timp de o jumătate de secol și de pe urma căreia speră să tragă anumite foloase.

În ceea ce privește Uniunea Europeană, este timpul să se știe că aceasta nu este un produs al epocii Războiului rece, nu s-a născut la inițiativa S.U.A., nu a avut ca scop fundamental lupta împotriva comunismului și nici nu a nutrit tendințe hegemoniste.

Aceasta s-a născut în baza Tratatului de la Roma, din 25 martie 1957, sub denumirea de Comunitatea Economică Europeană, ca o soluție de supraviețuire și dezvoltare a statelor Europei Occidentale, vizavi de dominația americană, survenită în urma rezultatelor celui de-al doilea război mondial.

În cei 44 de ani de existență, Comunitatea Economică Europeană, devenită Uniunea Europeană în urma Tratatului de la Amsterdam din anul 1997, s-a transformat într-un gigant economic integrat împotriva voinței și intereselor S.U.A. și în concurență cu acestea.

A situa în același plan Uniunea Europeană cu N.A.T.O., la sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI, este o dovadă de ignoranță politică.

Opinia publică din Balcani a fost și continuă să fie intoxicată și cu alte sloganuri generatoare de false speranțe, cum sunt cele referitoare la un nou „plan Marshall" sau „vin americanii" cu capital și va fi „raiul pe pământ". Celebra revistă săptămânală americană *News Week*, în numă-

rul din 14 iunie 1999, scria: „A vorbi despre un «plan Marshall» pentru Balcani finanţat de S.U.A. este ca şi cum ţi-ai propune să ajungi pe jos la Lună". Cât priveşte „venirea americanilor" în spaţiul balcanic, aceasta s-a materializat prin trupele de ocupaţie ale S.U.A. în Bosnia-Herţegovina, în Kosovo şi Macedonia, precum şi prin cele peste o mie de avioane care au aruncat asupra Iugoslaviei douăzeci şi patru de mii de bombe şi rachete „de înaltă precizie".

S-a demonstrat încă o dată că influenţa S.U.A. asupra spaţiului geopolitic al Peninsulei Balcanice a fost şi este una distructivă.

Integrarea europeană, S.U.A. şi Balcanii

Politica externă a S.U.A. din ultimul deceniu al secolului XX a continuat să poarte amprenta epocii Războiului rece. Cercurile politice ultraconservatoare de la Washington, intoxicate de sindromul supremaţiei militare a S.U.A., consideră drept „mari victorii" americane penetrarea cu trupe în spaţiul Peninsulei Balcanice, „înfrângerea Iugoslaviei" în urma intervenţiei militare aeriene „Forţa Aliată" din 1999 şi cooptarea în N.A.T.O. a Cehiei, Ungariei şi Poloniei. Faţă de cele două mari procese ce caracterizează lumea contemporană, integrarea pe de o parte şi dezintegrarea pe de altă parte, S.U.A. au încurajat şi vor continua să încurajeze şi în secolul următor, cel de-al doilea fenomen, respectiv dezintegrarea, mai ales în jumătatea de Est a Europei, care include şi teritoriul României.

Principiul călăuzitor al politicii Washingtonului faţă de această parte a lumii rămâne: „Să luăm cât mai mult, atâta timp cât Rusia este slabă".

Cel mai mare semnal de alarmă la adresa intereselor S.U.A. în Europa şi în lume, la această cumpănă de secole şi milenii, vine din direcţia Uniunii Europene şi a procesului de integrare a „bătrânului continent" sub egida acestei unice şi puternice organizaţii.

Uniunea Europeană a adus sub soare instituţii unice, comune, mai mari decât statul-naţiune. Integrarea economică, politică, monetară şi de securitate a Europei Occidentale constituie o experienţă unică în istoria civilizaţiei, iar dacă va reuşi, aceasta va da un nou curs evoluţiei întregii omeniri.

Dacă integrarea Europei la asemenea scară şi profunzime, precum cea lansată la reuniunea la nivel înalt de la Helsinki din 10-11 decembrie 1999, va reuşi, atunci există şansa ca fenomenul să se repete şi în

Asia de Est şi Sud-Est, în America Latină, precum şi în alte zone ale lumii. Aceasta ar însemna transformarea S.U.A. dintr-o putere economică şi militară cu vocaţie globală,, într-una zonală, limitată la America de Nord. Acesta este unul dintre motivele principale pentru care Washingtonul s-a lansat într-un program de „integrare" a jumătăţii de nord a emisferei occidentale prin Acordul Liberului Schimb Nord-American (N.A.F.T.A.), care cuprinde Canada, Mexicul şi S.U.A., dar care s-a dovedit a fi un eşec.

Uniunea Europeană nu a fost nici simpatizată şi nici sprijinită de către S.U.A., în eforturile sale de integrare. Politologul american Zbigniew Brzezinski, evreu de origine poloneză, unul dintre cei mai ardenţi teoreticieni şi susţinători ai politicii Războiului rece, „omul" care i-a sfătuit pe preşedinţii americani să folosească armele atomice pentru „eradicarea comunismului" din întreaga lume, într-un studiu intitulat *Trăind cu noua Europă*, apărut în buletinul *National Interest*, din august 2000, defineşte Europa drept „un simplu protectorat militar al S.U.A." O asemenea „definiţie" i-a revoltat pe politologii Daniel Vernet, Critoff Bertram, Timothy Garton din Franţa, Germania şi Marea Britanie, care i-au dat replici dure.

Z. Brezinski, în rolul său de purtător de cuvânt al cercurilor politice ultra-conservatoare din S.U.A., reprezentând complexele politic-industrial şi militar-industrial americane, propovăduieşte eşecul procesului de integrare a Europei şi chiar dezmembrarea Uniunii Europene în secolul XXI. Este cât se poate de clar că politica Washingtonului faţă de Europa Occidentală va evolua exact pe aceste coordonate.

Politica S.U.A. faţă de Uniunea Europeană a fost dintotdeauna o politică machiavelică, duplicitară. Europa Occidentală ancorată la N.A.T.O., în viziunea Washingtonului, nu a fost niciodată altceva decât o variabilă dependentă, un instrument util în strategia S.U.A. de atragere şi încorporare în sfera sa de influenţă a cât mai multor state din perimetrul exterior al Federaţiei Ruse.. S.U.A. nu au tratat niciodată Uniunea Europeană ca pe un partener egall.

Progresele realizate pe calea integrării Europei şi mai ales perspectiva ca toate statele din centrul şi sud-estul Europei, statele baltice, precum şi cele din Caucaz, să devină membre ale Uniunii Europene, produc nu îngrijorare, ci o adevărată spaimă în cercurile politice americane. Tot mai mulţi analişti politici americani, mai ales din cercurile academice, sunt conştienţi de faptull că timpul lucrează în favoarea Uniunii Euro-

pene. Evoluţia Europei nu mai poate fi controlată şi dirijată de către S.U.A.

Astfel, profesorul universitar Robert W. Tucker, de la Universitatea John Hopkins, atrage atenţia că S.U.A. nu-şi mai pot permite acţiuni unilaterale, care au mers până la ignorarea O.N.U. şi a Consiliului de Securitate în cazul războiului pentru Kosovo, şi mai ales, nu mai pot ignora puterea şi influenţa Uniunii Europene care, până în anul 2020, ar putea să cuprindă un număr de 35-40 de state.

Cât preţ pun cercurile politice de la Washington pe Uniunea Europeană şi pe procesul de extindere a acesteia s-a putut constata din discursul rostit de fostul preşedinte al S.U.A., W. Clinton, la data de 2 iunie 2000, în oraşul Aachen din Germania, când i s-a conferit „Premiul Internaţional Carol cel Mare" din partea acestei organizaţii. În loc să folosească acest ultim prilej când se putea adresa aliaţilor S.U.A. din Europa pentru a pune în lumină procesele înnoitoare din ultimul deceniu al secolului XX în spaţiul geopolitic dintre Atlantic şi Urali, respectiv integrarea europeană, W. Clinton a produs stupoare prin importanţa pe care a acordat-o mişcărilor naţionalist-iredentiste din Catalania, Piemont, Lombardia, Silezia şi Transilvania, adică tocmai zonelor nevralgice ale Europei, cele care ridică obstacole în calea procesului de integrare europeană.

În perspectiva secolului XXI, Washingtonul ar dori o Europă unită din punct de vedere politic, dar total dedicată apartenenţei la N.A.T.O., cu un nivel al cheltuielilor militare egal cu cel al S.U.A. destinat exclusiv întăririi N.A.T.O., gata să urmeze Statele Unite în acţiunile militare preconizate în afara zonei de responsabilitate a alianţei.

Europa integrată economic, dar nu mult, să sprijine necondiţionat politica internaţională comercială şi financiară americană, să ţină Rusia la distanţă, să accepte prezenţa militară americană în Europa şi în zonele strategice de la periferia Eurasiei. Balcanii se înscriu în această zonă strategică. Din nefericire pentru interesele S.U.A., o asemenea Europă nu mai există decât în capetele nostalgicilor Războiului rece de la C.I.A. şi Pentagon. Europa visată de Washington a murit o dată cu dărâmarea „zidului Berlinului".

Tratatul de la Maastricht din noiembrie 1993, Tratatul de la Amsterdam din octombrie 1997 şi Tratatul de la Nisa din decembrie 2000 au plasat Europa Occidentală, organizată în Uniunea Europeană, pe cu totul alte coordonate. Aceste trei mari acte politice au pus capăt hegemo-

nismului S.U.A. asupra jumătății de Vest a Europei, au marginalizat N.A.T.O. și l-au eliminat din cursa pentru supremație în problemele securității și apărării europene.

Uniunea Europeană are propriul ei drapel, propriul imn, precum și Ziua Europei, care din anul 1998 se sărbătorește la 9 mai.

Începând din 1994, când tentativa de extindere spre Est a N.A.T.O. a eșuat din cauza opoziției ferme a Franței, Uniunea Europeană a trecut la realizarea unor structuri de securitate proprii, în afara N.A.T.O. și sub egida Uniunii Europei Occidentale, cunoscută sub genericul de Identitatea Europeană de Securitate și Apărare. În anul 2000, potrivit prevederilor Tratatului de la Amsterdam, Uniunea Europei Occidentale a fuzionat cu Uniunea Europeană luând ființă postul de Înalt Reprezentant pentru Politica Externă și de Securitate Comună în care a fost numit Janvier Solana, fostul secretar general al N.A.T.O.

Consiliul Uniunii Europene de la Helsinki, din 10-11 decembrie 1999, a hotărât înființarea unor structuri permanente de analiză, decizie și conducere a unor operațiuni militare autonome, în afara N.A.T.O., ca o expresie a consolidării politicii externe și de securitate comună a acestei puternice organizații suprastatale. Acestea sunt:

- Consiliul Afacerilor Generale din care fac parte miniștrii Apărării ai statelor membre. Acesta se întrunește în sesiuni periodice sau la nevoie, pentru situații de criză;
- Comitetul Politic și de Securitate cu caracter permanent, alcătuit din reprezentanții statelor membre cu grade echivalente ambasadorilor. Are în preocupare toate aspectele legate de politica comună de securitate și apărare a Uniunii Europene.
- Comitetul Militar al Uniunii Europene compus din șefii statelor-majore generale ale țărilor membre și din reprezentanții permanenți ai acestora, condus de un general de armată. Acesta elaborează studii și face recomandări și propuneri pentru Comitetul Politic și de Securitate;
- Statul-Major Militar al Uniunii Europene, ca organ militar specializat ce deservește Comitetul Militar în organizarea, planificarea și conducerea operațiunilor militare hotărâte la Petersberg în 1992, de prevenirea conflictelor, de menținerea păcii, gestionarea crizelor etc., în plan strategic și operativ;

- Comandamentul Aviaţiei de Transport care va deservi Forţa de Reacţie Rapidă a Uniunii Europene.

La activităţile acestor organisme, cât şi la operaţiunile militare sub egida Uniunii Europene, pot participa şi ţările asociate, Rusia şi Ucraina, inclusiv cu unităţi ale armatelor acestora.

Prin aceste măsuri concrete şi ireversibile, Uniunea Europeană încetează să mai fie un „protectorat militar" al S.U.A., devenind o superputere cu vocaţie globală şi în domeniul securităţii.

Forţa de Reacţie Rapidă, care va fi pe deplin operati ă până în anul 2003, va fi destinată să acţioneze în Europa, în perimetrul exterior al Europei, precum şi în alte regiuni ale lumii, dacă interesele majore ale Uniunii Europene vor presupune acest lucru. Statele Unite ale Americii nu mai pot bloca acest proces.

La reuniunea Consiliului Ministerial al N.A.T.O. din 5 decembrie 2000 de la Bruxelles, fostul ministru Apărării al S.U.A., William Cohen, a declarat în mod public, profund dezamăgit că: „N.A.T.O. va deveni o relicvă istorică în cazul în care Uniunea Europeană îşi va constitui forţe armate şi structuri militare proprii, în afara Alianţei Atlantice". Tocmai acesta este cursul pe care l-a urmat N.A.T.O. în ultimul deceniu al secolului XX, cu toată opoziţia înverşunată a S.U.A. În aceste condiţii, sloganul susţinut de unii politicieni şi chiar reprezentanţi cu funcţii înalte din armată, potrivit căruia „România nu are alternativă la aderarea la N.A.T.O." este lipsit de realism şi fără perspective.

Aceste acţiuni au stârnit proteste vehemente din partea Washingtonului care a acuzat statele membre în Uniunea Europeană că subminează N.A.T.O., că irosesc fonduri în instituţii paralele cu N.A.T.O., care nu şi-ar avea rostul etc.

După războiul pentru Kosovo, procesul distanţării Uniunii Europene de S.U.A. şi N.A.T.O. s-a accelerat. În cursul anului 2000, cheltuielile militare ale S.U.A. s-au ridicat la 285 miliarde de dolari, reprezentând 3,2 % din P.I.B..

În acelaşi an, cheltuielile militare însumate ale statelor membre în Uniunea Europeană au fost de 165 miliarde de dolari reprezentând 2,1 %din P.I.B., adică mai puţin de 60 %din cele ale S.U.A. Germania, cea mai mare putere economică din Europa cheltuieşte doar 1,5 %din P.I.B. în scopuri militare. Toate statele membre în Uniunea Europeană au în programul pe anii viitori reducerea în continuare a cheltuielilor militare,

şi nicidecum creşterea acestora pentru a le egala pe cele ale S.U.A., cum se doreşte la Washington.

Uniunea Europeană nu va mai cheltui nimic în scopul întăririi N.A.T.O., atâta timp cât acest bloc militar va mai supravieţui. Uniunea Europeană nu se simte ameninţată din nici o direcţie, şi ca atare nu se pregăteşte de război.

După războiul pentru Kosovo, toate eforturile Uniunii Europene s-au concentrat în direcţia creării Forţei de Reacţie Rapidă exclusiv europeană, fără nici un raport de subordonare faţă de N.A.T.O. Această forţă va avea un efectiv de 60 000 de militari, deci valoarea unui corp de armată, sprijinit de 300 de avioane de luptă şi 15 nave de război, deservit de unităţi aeriene de transport. În anul 2003, Forţa de Reacţie Rapidă a Uniunii Europene va fi în stare operativă constituind prima mare unitate a Identităţii Europene de Securitate şi Apărare, capabilă să intervină în termen de 60 de zile în oricare parte a Europei şi să îndeplinească misiuni specifice timp de un an de zile.

Pentru rotirea acestui corp, Uniunea Europeană va pregăti alţi 180 000 de militari. Toate acestea nu au absolut nimic cu N.A.T.O. şi nu se înscriu pe linia viziunii Washingtonului despre Europa Occidentală.

În baza Acordului de Parteneriat şi Cooperare din 1997, la 1 noiembrie 2000, pe timpul tratativelor cu liderii de vârf ai Uniunii Europene, prin preşedintele său, Vladimir Putin, Federaţia Rusă s-a angajat să coopereze strâns cu Forţa de Reacţie Rapidă a U.E. Aceasta deschide o nouă eră în istoria Europei. S-au pus bazele unui „Concert European" de securitate, unde nu mai există loc pentru N.A.T.O. şi S.U.A.

Unilateralismul politic manifestat de S.U.A. în ultimul deceniu al secolului XX, tendinţa Washingtonului de a recurge cu uşurinţă la utilizarea forţei, au adâncit deosebirile de vederi şi de interese dintre S.U.A. şi Uniunea Europeană.

Politologul american Robert K. Tucker, în studiul intitulat *Singuri sau cu ceilalţi?*, publicat în celebra revistă *Foreign Affairs* din luna decembrie 1999, constată cu îngrijorare: „Sunt îngrozit atât de puterea, cât şi de ambiţiile noastre. Sunt îngrozit de groaza pe care le-o producem celorlalţi. Noi putem afirma că nu vom abuza de puterea fără precedent de care dispunem. Toate celelalte naţiuni vor gândi că noi vom abuza de această putere. Este şi imposibil să fie altfel. Aceasta înseamnă că mai devreme sau mai târziu se va naşte împotriva noastră o asemenea reacţie, o asemenea combinaţie care s-ar putea încheia cu ruinarea noastră". Con-

sider că aprecierea şi viziunea profesorului R. K. Tucker sunt cele mai inteligente din câte s-au făcut în S.U.A., în ultimul deceniu al secolului XX.

Acţiunile antiamericane din luna octombrie 2000, pe fondul crizei din Orientul Mijlociu, fără precedent din ultimii 30 de ani, confirmă temerile politologului american. Comunitatea internaţională începe să facă front comun împotriva hegemonismului american, a globalizării, pentru o mai dreaptă distribuire a avuţiilor planetei. În 1993-1998 au fost ucişi, prin metode neconvenţionale, 1 644 de americani, fără ca „armele inteligente" ale armatei S.U.A. să-i poată apăra.

În condiţiile vitezei cu care circulă informaţiile la scară globală, pot fi mobilizate uriaşe mase de oameni, acele „tumulturi sociale", care pot spulbera totul în calea lor, şi care nu se tem de nici un fel de sisteme de arme şi „bombe inteligente". Producerea „tumultului de mase", aşa cum s-a întâmplat la Los Angeles în 28 aprilie-4 mai 1992, constituie un motiv de adevărată groază pentru cercurile politice americane. Un asemenea „tumult" declanşat la 5 octombrie 2000 în Iugoslavia a dus la înlăturarea regimului politic al lui Slobodan Miloşevici şi la schimbarea cursului istoriei în întreaga zonă geopolitică balcanică.

Uniunea Europeană se pronunţă împotriva programului S.U.A. de realizare a unui sistem antirachetă situându-se pe aceeaşi poziţie cu Federaţia Rusă în această problemă. Politica tot mai detaşată şi mai independentă a Uniunii Europene în problemele securităţii şi apărării prevestesc decesul lent, dar sigur, al N.A.T.O.

Politologul german Cristoff Bertram, consilier al guvernului de la Berlin, în replicile date lui Z. Brezinski, atrage atenţia cercurilor politice de la Washington să nu subestimeze Uniunea Europeană, instituţiile acesteia, procesul de atragere a noilor democraţii din Europa de Est în această organizaţie şi nici dezvoltarea structurilor militare autonome europene. S.U.A. trebuie să ţină cont de faptul că Uniunea Europeană este un partener mult mai puternic decât ceea ce a fost în epoca Războiului rece. C. Bertram recomandă Administraţiei S.U.A. să nu facă abuz de putere şi să gândească la un parteneriat cu Europa. „Supremaţia S.U.A. poate dura chiar şi o generaţie, dar nu va putea dura veşnic" este de părere politologul german. Cursul inexorabil al istoriei este acela că Europa va deveni din ce în ce mai puternică, iar S.U.A. vor fi mai slabe, conchide C. Bertram.

Şansele ca la reuniunea la nivel înalt a NATO de la Praga, din anul 2002, să fie invitate noi state pentru aderare, printre care şi România, sunt foarte mici, dacă nu chiar nule. După intervenţia militară din Kosovo, problema extinderii NATO a fost scoasă din preocupările Alianţei.

Vest-europenii nu-i vor da afară pe americani, ci le vor crea astfel de condiţii, încât aceştia vor pleca singuri. În ultimii ani, Uniunea Europeană a pătruns în forţă în Asia-Pacific şi America Latină, zone strategice în care S.U.A. au deţinut exclusivitatea timp de jumătate de secol.

Lumea s-a schimbat profund în ultimii zece ani, dar în politica externă, S.U.A. refuză cu încăpăţânare să se adapteze la aceste schimbări. S-a constatat că pe tot parcursul secolului XX„ politica externă a S.U.A. a rămas chiar cu o generaţie în urma schimbărilor. R.P. Chineză, care nu este o entitate neglijabilă, a apărut in 1949 şi a fost recunoscută de S.U.A. în 1978. Înseamnă că S.U.A. vor reacţiona la schimbările din anii 1989-1991, cândva, după anul 2010.

„Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est"

Alarmate de amploarea operaţiunilor aeriene împotriva lugoslaviei, desfăşurate de către Forţele aeriene ale S.U.A. asupra cărora nu au avut nici o influenţă, ameninţate cu posibilitatea degenerării acestora într-un război terestru generalizat, cu atragerea şi a altor state din zonă, marile state membre ale Uniunii Europene au declanşat ample acţiuni în plan politico-diplomatic şi în plan economiic, pentru a prelua iniţiativa strategică şi în această parte a continentului.

Planul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est, semnat la Cologne, în Germania, la 10 iunie 1999, şi lansat în mod oficial la reuniunea la nivel înalt de la Sarajevo, la 30 iunie 1999, constituie expresia voinţei politice a Uniunii Europene de a se implica decisiv în criza endemică din Balcani, operând atât cu pârghii politice şi militare, dar mai ales cu cele economice.

Centrul de forţă al acestui demers, unul dintre cele mai remarcabile de la sfârşitul secolului XX, la scara continentului, a fost Germania, această puternică locomotivă a Europei de la Atlantic la Urali, în perspectiva secolului XXI.

Există şansa ca, în sfârşit, liderii politici din Europa Occidentală să fi înţeles că fără Balcani, fără o stabilizare a situaţiei în întregul spa-

țiu al Europei de Sud-Est, nici pacea și nici integrarea europeană nu sunt posibile.

În lansarea acestei ample acțiuni fără precedent în istoria Europei din ultima sută de ani, Uniunea Europeană a contat și s-a bucurat de sprijinul Federației Ruse. Pe documentul original și-au pus semnăturile statele membre ale Uniunii Europene: Albania, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Croația, România, Rusia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Slovenia, Statele Unite ale Americii și Ungaria. Fără participarea Republicii Federale Iugoslavia (Serbia și Muntenegru), care nu a fost invitată la reuniunea de la Sarajevo, în primul an de la lansare, acest pact : a dovedit lipsit de eficiență, deoarece nu acoperea zona strategică cea mai importantă din Balcani, pe unde trece principalul tronson al legăturilor rutiere dintre Europa Occidentală și Orientul Mijlociu.

Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est a fost revigorat și a început să producă efecte numai după schimbările politice de la Belgrad, din octombrie 2000, a căror esență a constituit-o ieșirea din scena politică a mult-hulitului Slobodan Miloșevici. Prin plecarea acestuia s-a creat o nouă ambianță, o nouă atmosferă, s-au deschis noi oportunități, dar nu a fost rezolvată nici una dintre problemele care au făcut din Balcani cea mai instabilă și mai periculoasă zonă nu numai din Europa, ci din lume.

Colonelul american Steven Collins, doctor în istorie, profesor la celebra Academie de la West Point, în studiul intitulat: *Construirea stabilității în Europa de Sud-Est: simbolism sau substanță?*, apărut în numărul din august 2000 al buletinului *Strategic Review* al Forțelor armate ale S.U.A., în urma unei atente analize a conținutului și urmărilor probabile ale „Pactului de stabilitate" trage concluzia că S.U.A. au pierdut inițiativa strategică și rolul conducător în Europa de Sud-Est, acestea fiind preluate de către Uniunea Europeană.

Colonelul S. Collins recomandă guvernului Statelor Unite să nu se retragă din Balcani și să continue a-și exercita influența prin instituirea unui „parteneriat" cu Uniunea Europeană, chiar și pe baza acestui „pact" care nu a fost rezultatul unui demers american.

Valoarea fundamentală a „Pactului de stabilitate" constă în exprimarea fără echivoc a voinței statelor membre ale Uniunii Europene de a include Europa de Sud-Est în procesul de integrare economică, politică, monetară și de securitate europeană, precum și acordul fără rezerve al tuturor statelor din această parte a Europei de a adera la acest proces. Într-

un proces de asemenea anvergură, care se va derula pe parcursul multor ani, S.U.A. nu pot avea decât un rol secundar.

Pentru implementarea acestui proces, rolul principal revine structurilor şi statelor europene, respectiv Uniunea Europeană, statele din regiune, Organizaţia de Securitate şi Cooperare în Europa, Consiliul Europei şi Uniunea Europei Occidentale care a fuzionat cu U.E.

Urmează, în ordinea importanţei, Organizaţia Naţiunilor Unite şi Înaltul Comisariat pentru Refugiaţi, iar într-un plan secundar, sunt amintite N.A.T.O., S.U.A. şi Federaţia Rusă. Piesa vitală care lipsea din acest sistem complex era Iugoslavia.

Este foarte important de reţinut că Europa de Sud-Est înseamnă mai mult decât Peninsula Balcanică. Aceasta este parte integrantă a teatrului de acţiuni militare (T.A.M.) de Sud-Est care încorporează mai multe state cu tradiţii istorice, culturi şi niveluri de dezvoltare diferite.

O primă diferenţiere este legată de experienţa regimurilor socialiste de tip totalitar de după cel de-al doilea război mondial prin care au trecut: Albania, Bosnia-Herţegovina, Bulgaria, Croaţia, România, Iugoslavia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Slovacia, Slovenia, Ucraina şi Ungaria. Toate acestea se află într-o perioadă de tranziţie spre un sistem de guvernare democratică şi o economie de piaţă bazată pe principiul proprietăţii private ca urmare a trecerii acestor state prin Revoluţia Europeană de la 1989. Această revoluţie victorioasă, desăvârşită la 5 octombrie 2000, după înlăturarea de la putere prin acţiuni de masă a lui Slobodan Miloşevici, a pus capăt divizării ideologice a statelor din sud-estul Europei, fără însă a le regrupa în jurul aceloraşi interese politice, economice şi de securitate.

Un al doilea grup de state, diferite ca nivel de dezvoltare, dar legate între ele în plan politico-militar, datorită apartenenţei la N.A.T.O., cuprinde: Franţa, prin insula Corsica, Italia, Grecia şi Turcia. La acest grup de state poate fi asociată şi Austria, integrată în Uniunea Europeană din anul 1995.

O a doua mare diferenţiere dintre statele situate în spaţiul geopolitic al Europei de Sud-Est şi care se prelungeşte până în zona Mării Baltice este cea legată de „Linia Samuel Huntington" autorul teoriei *Ciocnirea civilizaţiilor*, care separă civilizaţia ortodoxă din Est, de civilizaţia catolică din Vest. Din Peninsula Balcanică, singura ţară membră în Uniunea Europeană încă din epoca Războiului rece, este Grecia.

Acest criteriu de separare s-a dovedit a fi extrem de important şi în „Planul de stabilitate", deoarece din a doua jumătate a anului 2000, în centrul atenţiei Uniunii Europene s-au situat ţările din „Balcanii de Vest" adică: Slovenia, Croaţia şi Ungaria, aparţinând de civilizaţia catolică occidentală, cărora li se acordă prima şansă de integrare în acest organism.

Iugoslavia, ţara cea mai ostracizată din tot Sud-Estul Europei, faţă de care Occidentul are imense datorii morale şi materiale, după evenimentele din octombrie 2000, va recupera în timp scurt terenul pierdut şi se va apropia mai repede decât se crede de standardele integrării sale în Uniunea Europeană.

Bulgaria şi România se situează în cel de-al doilea eşalon în ceea ce priveşte standardele şi perspectivele integrării. Cele două state ridică încă serioase probleme de ordin economic. Sprijinul acordat N.A.T.O. pe timpul operaţiei aeriene „Forţa Aliată" de către Bulgaria şi România, de pe urma căruia Sofia şi Bucureştiul se aşteaptă să fie recompensate, este o iluzie. Acesta nu este de natură să le uşureze sau accelereze procesul de integrare în Uniunea Europeană. N.A.T.O. este total compromis în Balcani.

Albania, Bosnia-Herţegovina şi Macedonia sunt foarte departe de condiţiile de a deveni subiecţi ai negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. Aceste state constituie sursa celor mai mari pericole la adresa stabilităţii şi securităţii în Balcani şi în tot Sud-Estul Europei.

Ieşirea din viaţa politică a fostului preşedinte al Croaţiei, Franjio Tudjman, decedat, înlăturarea lui W. Clinton, au schimbat întregul climat politic din Sud-Estul Europei, deschizând perspective politice favorabile punerii în aplicare a „Pactului de stabilitate". Pozitivă a fost şi decizia fostului preşedinte al României, Emil Constantinescu, de a se retrage din viaţa politică. Plecarea acestuia permite refacerea, atâta cât se va putea, a relaţiilor României cu Iugoslavia, puternic zdruncinată în urma declaraţiilor de sprijinire a agresiunii aeriene a N.A.T.O. împotriva statului vecin şi a facilităţilor acordate N.A.T.O. pe timpul operaţiilor militare. Toate aceste schimbări sunt de rău augur pentru poziţiile şi interesele S.U.A. în această parte a Europei, care diferă radical de cele ale Uniunii Europene.

Pentru „forţele democratice" sârbe în frunte cu preşedintele Vojislav Kostunica, ca de altfel pentru toţi sârbii, indiferent de convingerile lor politice, problema-cheie o reprezintă recuperarea provinciei Kosovo.

Toată lumea ştie însă că trupele americane şi N.A.T.O. au pătruns în Kosovo în calitate de aliate şi sprijinitoare în forţă ale albanezilor. Departamentul de stat al S.U.A., prin doamna Madeleine Albright, le-a promis albanezilor din Kosovo că îi va sprijini în eforturile lor de obţinere a independenţei.

Albanezii din provincia Kosovo se vor folosi de schimbările politice din Serbia şi Iugoslavia ca de o ultimă şansă pentru obţinerea independenţei, inclusiv prin mijloace de forţă recurgând la Armata de Eliberare din Kosovo, înarmată şi instruită de către S.U.A.

În noua ecuaţie strategică din spaţiul fostei Iugoslavii, încurajarea albanezilor din Kosovo de a obţine independenţa faţă de Serbia, ar avea efecte dezastruoase, ar putea aprinde un război în întreaga zonă, ar putea duce la decesul democraţiei în Serbia şi la falimentul total al Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est.

Probabil că S.U.A. vor persevera tocmai pe un asemenea curs, susţinând transformarea provinciei Kosovo într-un „stat independent", adică „balcanizarea" în continuare a Balcanilor. Spaţiul de manevră al Statelor Unite ale Americii în calitatea lor de „aliat" al albanezilor din Kosovo şi al musulmanilor din Bosnia-Herţegovina este foarte limitat şi vulnerabil.

Oare în noile condiţii politice din Iugoslavia, în situaţia în care Armata de Eliberare a albanezilor din Kosovo se va răzvrăti, statele vest-europene membre ale Uniunii Europene vor mai fi tot de partea acestora împreună cu S.U.A. şi N.A.T.O.? Extrem de puţin probabil. O soluţie ar consta în preluarea controlului militar al provinciei Kosovo de către trupe aparţinând exclusiv de Uniunea Europeană, concomitent cu revenirea graduală a autorităţilor civile şi militare sârbe în provincie, în condiţiile acordării unui statut de autonomie sporită. Acest proces se anunţă extrem de sensibil şi cu mari pericole la adresa păcii şi stabilităţii în Balcani. Un prim pas îl va constitui retragerea trupelor americane, probabil în cursul anului 2001.

În vara anului 2000, la Washington a fost lansată ideea constituirii unui „grup de contact pentru retrasarea frontierelor" din spaţiul fostei Iugoslavii. S-a sugerat ca din acest grup să facă parte: S.U.A., Franţa, Germania, Marea Britanie, Rusia, Turcia şi Grecia. Diplomaţia americană susţine ideea că până când frontierele din Balcani nu vor fi „redefinite" şi „ajustate" nu va exista pace.

România, cel mai mare stat din Peninsula Balcanică, nu este prevăzută a face parte din acest „grup de contact" menit să retraseze frontiere, cel mai probabil pentru faptul că şi frontierele sale pot face obiectul unor „retrasări".

Dacă „Pactul de stabilitate pentru Europa de Sud-Est" va cădea în această capcană întinsă de către S.U.A., şansele de reuşită ale acestuia se vor spulbera. Dacă frontierele din Balcani pot fi „retrasate", atunci orice alte frontiere cu probleme din Europa ar putea fi „retrasate", ceea ce ar însemna un dezastru pentru Europa, în totalitatea ei. „Pactul d : stabilitate" va trebui să-şi exercite influenţa şi în zonele adiacente spaţiului geopolitic Sud-Est european. Am în vedere spaţiul caucazian şi cel al Mării Caspice, precum şi Orientul Mijlociu şi Golful Persic.

Arcul strategic – Marea Adriatică – Marea Caspică cu pivotul său de bază Peninsula Balcanică trebuie să fie controlat de Uniunea Europeană, dacă se doreşte accesul europenilor la cele peste 13 miliarde de tone de petrol din bazinul caspic.

Tot sub efectele „Pactului de stabilitate" vor trebui atrase Ciprul cu criza sa endemică, Egiptul, Libanul, Libia şi Tunisia. Toate aceste conexiuni decurg dintr-o situaţie reală, deosebit de instabilă din punct de vedere politico-militar, cu un ridicat grad de periculozitate.

O dimensiune esenţială a „Pactului de stabilitate" o constituie starea generală de „război îngheţat" dintre Grecia şi Turcia, ţări membre în N.A.T.O., într-o multitudine de probleme acumulate de zeci de ani, legate de insulele Dodecaneze, platoul continental, zona economică şi spaţiul aerian din Marea Egee, ocupaţia militară turcească în partea de nord a Insulei Cipru şi altele.

Zona de Sud-Est a Europei va fi şi în secolul XXI ameninţată de pericolele ce derivă din pretenţiile şi revizuirile teritoriale. Dacă acestea nu vor fi estompate şi eliminate, prin eforturile Uniunii Europene, Organizaţiei de Securitate şi Cooperare din Europa, Organizaţiei Naţiunilor Unite şi ale statelor din zonă, pericolul izbucnirii unor noi războaie se menţine.

Dacă se va admite, aşa cum s-a şi procedat în ultimul deceniu al secolului XX, invocarea principiului autodeterminării ori de câte ori un grup cultural şi etnic se simte „ameninţat" de un altul, lista candidaţilor la acţiuni ca cele din Kosovo va fi fără sfârşit. În Sud-Estul Europei şi zonele adiacente există zeci şi zeci de grupuri etnice minoritare cu pretenţii de

autonomie, gata să pună mâna inclusiv pe arme, dacă îşi vor găsi sponsori.

Dimensiunea economică a „Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est"

Dezastrul spaţiului geopolitic din Balcani este mai presus de toate de natură economică. Peste acesta a intervenit şi o agresiune militară care a produs distrugeri enorme.

Dacă sursele de informaţii din Iugoslavia, victima agresiunii, ar putea fi bănuite că tind să exagereze proporţiile distrugerilor provocate de bombardamentele aviaţiei americane şi N.A.T.O., nu poate fi bănuit de acelaşi lucru şi analistul militar american, colonelul Steven Collins, profesor la Academia Militară West-Point. Acesta estimează că pierderile provocate de distrugerile pe timpul celor două luni de campanie, fără a lua în calcul efectele economice negative ale măsurilor de embargo asupra statelor din perimetrul exterior al Iugoslaviei, se situează între 30-50 de miliarde de dolari S.U.A.

Analistul american estimează, pe bună dreptate, că dacă Uniunea Europeană şi S.U.A. doresc în adevăratul sens al cuvântului o adevărată stabilitate în Europa de Sud-Est, asistenţa economică acordată acestei zone va trebui să se ridice cel puţin la valoarea estimată a distrugerilor provocate.

În mod cert că acest lucru nu se va produce în vecii vecilor. Ar fi o greşeală fatală şi un motiv de mari deziluzii ce vor surveni în timp, dacă naţiunile trăitoare în Balcani vor crede că marile lor probleme economice vor putea fi rezolvate pe seama contribuabililor din Occident. *Marile puteri economice din Occident vor veni în Balcani ca să câştige, nu să piardă, să ia şi nu să dea.* Dacă vor da cu o mână, vor lua înapoi înzecit. Acestea au fost principiile şi regulile relaţiilor dintre civilizaţia occidentală şi restul civilizaţiilor lumii, care vor rămâne valabile şi în secolul XXI.

În ciuda situaţiei economice precare, a faptului că din această zonă s-au scurs bogăţii spre alte centre de putere timp de 2000 de ani, Peninsula Balcanică este încă bogată în resurse naturale.

În Albania există rezerve de cărbune, crom, cupru, petrol şi feronichel. În Bulgaria au fost descoperite importante rezerve de petrol în zona Balcic-Varna şi în platoul Mării Negre. Există rezerve de cupru,

zinc şi plumb în zona Plevnei, iar în alte zone, mangan şi lignit. Rezervele de crom din Kosovo se situează pe locul al patrulea din lume.

Grecia dispune de rezerve de minereu de fier, bauxită, argint, nichel, magneziu şi crom, iar în Marea Egee au fost descoperite importante rezerve de petrol.

România este cunoscută prin rezervele de petrol, gaze, cupru şi mai ales uraniu.

În Turcia există rezerve de petrol, cupru, crom, sulf, lignit şi fier.

Ceea ce lipseşte naţiunilor din Balcani nu sunt resursele naturale, nici calităţile solului sau condiţiile climaterice, ci creativitatec iniţiativa, spiritul antreprenorial, disciplina industrială şi mai presus de toate, o înaltă etică a muncii.

Scriitorul englez, Robert D. Kaplan, în cartea sa *Stafiile Balcanilor*, apărută în 1993, apreciază că „Oamenii ce trăiesc în Peninsula Balcanică, în marea lor majoritate şi în mod constant, cea mai mare parte a unei zile de muncă o consumă stând de vorbă între ei".

Grecii au recunoscut acest lucru atunci când au pus în circulaţie următoarea autoapreciere de nivel naţional: „Noi suntem cel mai talentat popor din lume. Numai un grec poate sta zilnic patru ore în faţa unei ceşti de cafea". Se laudă peste măsură aceşti greci. Şi românii pot.

Dacă în Europa occidentală şi Statele Unite ale Americii, „timpul înseamnă bani", în Balcani, timpul nu „înseamnă nimic". Toată lumea „are timp" berechet. Foarte puţini sunt cei care-şi fac complexe din faptul că timpul a trecut şi nu au realizat nimic în viaţă. De secole, naţiunile din Balcani au fost obişnuite să supravieţuiască pe seama resurselor naturale şi nu pe creativitate, pe productivitatea muncii, prin crearea de valoare adăugată, singurul izvor autentic de avuţie.

După obţinerea independenţei de stat, puterea economică a României s-a bazat pe exporturile de petrol, cherestea şi grâu. Evoluţia societăţii noastre din ultimul deceniu al secolului XX a demonstrat că ceea ce i-a deranjat cel mai mult pe români în perioada socialismului a fost industrializarea. Aceasta a fost distrusă în cea mai mare parte, iar comerţul exterior al României a revenit la formele tradiţionale adică export de materii prime şi mărfuri prelucrate primar. În numai zece ani, agricultura României a devenit cea mai rudimentară din întreaga Europă. În asemenea condiţii, dorinţa politică de integrare în Uniunea Europeană devine o utopie, iar efectele „Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est" vor fi minime pentru România.

Atunci când privesc spre Uniunea Europeană şi interpretează ideile şi scopurile „Pactului de stabilitate", politicienii din aria balcanică şi mass-media, întreţin multe speranţe false. Cea mai răspândită este cea legată de credinţa că Occidentul va veni cu sacul de bani, va acorda ajutoare masive, va pune în acţiune un nou „Plan Marshall" special pentru Balcani. În realitate, ajutoarele Occidentului s-au dovedit a fi minime, acordate cu prudenţă maximă, ştiindu-se că de regulă acestea nu ajung la cine ar trebui, ci sunt însuşite în mod fraudulos de politicienii corupţi care se îmbogăţesc de pe urma lor.

Conferinţa donatorilor occidentali, semnatari ai „Pactului de stabilitate", din 29-30 martie 2000, a găsit cu mare greutate suma de 2,5 miliarde de dolari. Donaţia din partea S.U.A., cel mai bogat stat de pe glob, autor al celor mai mari distrugeri provocate în timpul războiului pentru Kosovo, s-a cifrat la ridicola sumă de 77 milioane de dolari.

Ca urmare a schimbărilor politice produse în Iugoslavia după evenimentele turbulente de la 5 octombrie 2000, Uniunea Europeană s-a angajat să contribuie la refacerea distrugerilor produse acestei ţări de către S.U.A. şi N.A.T.O. cu suma de 2,3 miliarde Euro până în anul 2007. Cu alte cuvinte, în locul a 30-50 de miliarde de dolari cât ar fi nevoie, Occidentul va oferi 4-6 miliarde de dolari, lucru confirmat la reuniunea de la Zagreb, din noiembrie 2000, privind Balcanii de Vest din care fac parte Albania, Bosnia-Herţegovina, Croaţia, Iugoslavia, Macedonia şi Slovenia.

Pentru transpunerea în practică a „Pactului de stabilitate" a fost creat „Oficiul coordonatorului special" cu sediul la Bruxelles, condus de germanul Bodo Hombach, o personalitate obscură, de mâna a doua, considerat de către analistul american Steven Collins ca fiind „necalificat" şi incapabil să conducă efectiv şi cu rezultate acest organism.

„Oficiul coordonatorului special" pentru „Pactul de stabilitate" nu poate conduce de la Bruxelles. Acesta ar trebui mutat la Bucureşti, Sofia sau Belgrad, să aibă în frunte o personalitate europeană de prim rang şi să se bazeze pe un buget solid, dacă se doreşte să se ajungă la o adevărată stabilitate în Balcani.

Schimbările politice din Iugoslavia ar trebui să declanşeze în cel mai scurt timp posibil lucrările la marile conducte de petrol şi gaze dinspre Marea Caspică spre Europa centrală şi Turcia, via Balcani, astfel încât bătălia pentru accesul la cele peste 13 miliarde de tone de petrol din

bazinul Caspic să fie câştigată de Europa, cu efecte benefice şi pentru statele din Balcani.

Potrivit aprecierilor cuprinse în studiul intitulat *S.U.A. şi marile puteri*, apărut în *World Policy Journal* din noiembrie 1999, în S.U.A., în secolul XXI vor opera la scară globală patru mari centre de putere, respectiv S.U.A., Federaţia Rusă, China şi Uniunea Europeană. Direct sau indirect, în funcţie şi de gradul de proximitate, statele din Balcani se vor afla sub influenţa acestor centre de putere.

Analiştii americani plasează Federaţia Rusă pe locul doi în lume, în secolul XXI, ţinând cont de următoarele considerente majore:

- Dispune de forţe nucleare uriaşe şi de sisteme de arme ce pot lovi orice punct de pe suprafaţa globului;
- Are o populaţie numeroasă, talentată, într-o stare ridicată de agitaţie şi dorinţă de afirmare;
- Este o mare putere mondială încă din secolul al XVIII-lea şi dispune de resurse naturale uriaşe;
- Rusia a mai trecut prin perioade de crize, dar a renăscut şi mai viguroasă de fiecare dată. Aşa va fi şi acum.

Aprecierile de mai sus constituie chintesenţa estimărilor şcolii de analiză a S.U.A. care poate fi acuzată de orice în lume, numai de atitudini pro-ruseşti nu.

Potrivit prevederilor Acordului de Parteneriat şi Cooperare dintre Uniunea Europeană şi Federaţia Rusă din 1997 şi a Strategiei Comune a U.E. faţă de Rusia din 1999 cu putere de tratat, în primul deceniu al secolului XXI va fi creată Zona de Liber Schimb Uniunea Europeană – Rusia, cea mai mare din lume.

În ultimii zece ani, clasa politică din România s-a dovedit incapabilă să înţeleagă aceste adevăruri elementare, practicând la scenă deschisă un antirusism extrem de păgubos pentru ţară. De altfel, specific pentru politica externă a României în ultima sută de ani a fost saltul frecvent de la o extremă la alta, fără prea mult discernământ şi cu grave consecinţe mai ales în raporturile cu statele vecine. În toate domeniile, dar mai ales în politică, atitudinile extreme sunt o dovadă de primitivism, de lipsă de rafinament, de prudenţă şi mai ales lipsă de viziune.

După 1990, guvernele de la Budapesta, Praga şi Varşovia au continuat să menţină şi să adâncească relaţiile cu Federaţia Rusă alegându-se cu excelente recompense în plan economic. Aceasta exprimă diferenţa calitativă profundă dintre gândirea politico-diplomatică din Cehia,

Ungaria şi Polonia faţă de cea din România, rămasă tributară influenţelor turco-fanariote.

Republica Populară Chineză este considerată o candidată foarte convingătoare la statutul de super-putere, dispunând de imense resurse naturale şi de o populaţie extrem de talentată şi harnică. Politica României faţă de China din ultimul deceniu al secolului XX a fost la fel de lipsită de inteligenţă şi cu urmări păguboase ca şi faţă de Rusia.

Uniunea Europeană este percepută în S.U.A. ca un centru de putere în continuă creştere capabil să egaleze cu uşurinţă S.U.A. în toate domeniile.

Analistul politic american David P. Calleo, profesor la Universitatea *John Hopkins* şi director al Institutului Internaţional de Studii Europene, apreciază că în ultimul deceniu al secolului XX, S.U.A. au încercat, fără succes, să-şi impună hegemonia. Statele Unite continuă să opereze cu instituţiile sale imperiale din epoca Războiului rece materializate în:

- Structuri militare hiper-dezvoltate;
- O supra-extindere politico-diplomatică, în dezacord cu posibilităţile de susţinere;
- Structuri de servicii de informaţii şi subversiune sofisticate, de dimensiuni uriaşe, tehnicizate până la intoxicare, dar imobile şi ineficiente.

S.U.A. dovedesc, şi în continuare, o îngrijorătoare incapacitate de a se adapta la schimbările survenite în lume în ultimul deceniu al secolului XX. Washingtonul trăieşte visul unei „lumi monopolare", care se ciocneşte tot mai des cu interesele celorlalte mari centre de putere, adică Rusia, China şi Uniunea Europeană.

Cât priveşte viitorul pactului N.A.T.O., acesta s-a dovedit incapabil să organizeze o securitate pan-europeană, dacă Rusia este exclusă. Caracterul desuet al N.A.T.O. constă în anti-rusism, imobilism, iar din 1999 şi în agresivitate, conchide D. P. Calleo.

Aceasta este, conturată foarte succint, imaginea cea mai probabilă a lumii secolului XXI, în care vor trebui să se mişte şi statele balcanice, rămase mult în urmă.

Integrarea balcanică

Integrarea în Uniunea Europeană, ca de altfel şi aderarea la N.A.T.O., au devenit adevărate formule magice în jargonul oamenilor politici din statele balcanice care au trecut prin experienţa socialismului de tip totalitar. Dacă nu rosteşti cu orice prilej, chiar şi la procesiunile

religioase, erodata sintagmă „aderarea la structurile europene şi euro-atlantice", eşti suspectat de „cripto-comunism", eşti taxat drept „nedemocrat" şi acuzat de legături suspecte cu Kremlinul.

Mai grave decât aceste declaraţii facile sunt însă asigurările date de diferiţi oameni politici cu funcţii importante în partidele din care fac parte ce pretind că ştiu până şi ziua în care România va fi admisă în Uniunea Europeană. Cel mai tipic şi mai supărător model sub acest aspect îl reprezintă domnul Petre Roman, fostul preşedinte al Partidului Democrat, devenit peste noapte ministru de Externe, fără să aibă nici cele mai elementare studii în acest domeniu, care „îi asigura" pe români în stilul său demagogic cunoscut şi cu nonşalanţă, că de la 1 ianuarie 2007, România va fi membră în Uniunea Europeană.

Preşedintele Comisiei Uniunii Europene, de faţă cu fostul prim-ministru Mugur Isărescu şi cu fostul ministru de Externe Petre Roman a declarat în faţa întregii Europe că „drumul României spre integrarea în Uniunea Europeană va fi unul lung". Se pare însă că această precizare de bun-simţ nu-i interesează pe politicienii de pe malurile Dâmboviţei. Le-aş reaminti super-optimiştilor din Balcani care se văd peste noapte admişi în Uniunea Europeană, eventual în speranţa că vor pune mâna pe ajutoarele promise de acest organism, că Portugaliei i-au fost necesari 19 ani de negocieri până când a fost admisă ca membră cu drepturi depline, iar negocierile cu Turcia au început după 17 ani de la data depunerii cererii de admitere.

Ceea ce evită cu îndărătnicie să recunoască şi să declare oamenii politici „democraţi" din România este acel dureros adevăr că în ultimul deceniu al secolului XX, economia românească a mers într-o direcţie total opusă sensului integrării în Uniunea Europeană.

Chiar dacă au început negocierile cu Uniunea Europeană, în legătură cu care s-au făcut speculaţii propagandistice şi electorale jenante, integrarea Bulgariei, României şi Turciei în acest organism va fi extrem de dificilă, dacă se va produce vreodată. Între aceste trei state şi standardele minime cerute de Uniunea Europeană, în vederea integrării, există un decalaj imens.

S-a ajuns şi la forme de-a dreptul groteşti de exploatare a sloganului integrării în Uniunea Europeană, cum a fost cazul Convenţiei Democratice-2000 în frunte cu P.N.Ţ.-C.D., care pretindea că numai în condiţiile în care la guvernare s-ar afla acest cartel electoral va fi posibilă primirea României în U.E. Acest cartel a fost pur şi simplu zdrobit în ale-

gerile parlamentare din 26 noiembrie 2000, iar P.N.Ţ.-C.D. scos din istorie pentru a treia oară.

Introducerea în sigla electorală a C.D.R.-2000 la alegerile prezidenţiale şi parlamentare din luna noiembrie a emblemei Uniunii Europene a constituit o insultă la adresa acestei mari instituţii a Europei

Integrarea României ca de altfel a oricărui alt stat din Balcani sau din oricare altă parte a continentului în Uniunea Europeană nu poate fi apanajul unui partid sau grup de partide. Aceasta nu poate fi decât opţiunea unei întregi naţiuni. Transferul de suveranitate naţională către un organism supra-statal nu este o problemă simplă la îndemâna unui partid sau a unui lider politic, indiferent care ar fi acesta. De altfel, în mediile politice din statele vest-europene dezvoltate se ştie că, deşi la procesul de integrare europeană se lucrează din 1957 încoace, acesta nu a atins încă acel nivel de dezvoltare care să-l facă ireversibil. O integrare neconsolidată la baza societăţii statelor membre, cu puternice dimensiuni culturale şi de conştiinţă la nivelul maselor de oameni în favoarea unei Europe a tuturor, a unei Europe a doua patrie, se poate prăbuşi.

Procesul de integrare a Europei nu va rezista în timp dacă nu va fi însoţit şi de un proces de unificare, mergându-se până la instituirea cetăţeniei europene. Acesta va fi un drum anevoios şi lung, iar succesul nu este garantat. S.U.A. vor face tot ce le stă în putinţă pentru a împiedica acest lucru.

Până la integrarea Balcanilor în civilizaţia Europei Occidentale, în legătură cu care se bate atâta monedă propagandistică gratuită, vor trece generaţii. Universalismul democratic va trebui să treacă peste barricadele naţionalismului etnic, înălţate peste tot în Europa centrală şi de Est, după căderea socialismului totalitar, lucru confirmat şi de rezultatele alegerilor din România, din 26 noiembrie 2000.

Coordonatorul special al „Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est" Bodo Hombach, la 30 iunie 1999, a făcut publice câteva elemente ale strategiei integrării acestei părţi a continentului în Uniunea Europeană, de o excepţională însemnătate şi anume: „Orice naţiune din Balcani care doreşte să se integreze în Uniunea Europeană va trebui să muncească din răsputeri pentru ca premergător acestui demers să se realizeze o deplină integrare la nivelul Balcanilor. Fără această integrare a naţiunilor din Balcani, orice vis de integrare pe cont propriu, prin concurenţă, va fi o dezamăgitoare utopie. Aceasta este problema-cheie a stabilităţii în Balcani".

În loc să-şi unească eforturile în ultimul deceniu al secolului XX, călăuzite de clase politice total incompetente, naţiunile din Balcani şi-au diminuat tot mai mult relaţiile economice, alergând spre Occident după ajutoare. Rezultatele sunt catastrofale. Concurenţa dintre statele din Balcani pentru obţinerea de capital occidental nu a dus la nici un rezultat.

Nenorocirea este că în ultimul deceniu al secolului XX, nimeni, nici politicienii, nici „elitele culturale" şi nici mass-media din Balcani, nu au arătat nici cel mai mic interes pentru integrarea economică a zonei balcanice, deşi aceasta ar trebui să fie pe primul plan, constituind cheia integrării statelor balcanice în Uniunea Europeană.

Forţele politice în continuă înnoire din ţările balcanice vor trebui să înţeleagă un adevăr simplu dar fundamental, şi să determine şi propriile naţiuni să înţeleagă acest adevăr, şi anume că secretul marilor succese economice repurtate de ţările vest-europene, prosperitatea şi nivelul ridicat de civilizaţie ale acestora a constat, în dezvoltarea în primul rând a cooperării economice pe toate planurile între ţările cu frontiere comune. De aici s-a pornit şi, prin extinderea treptată a acestei cooperări, s-a ajuns la ceea ce în prezent numim Uniunea Europeană. Franţa şi Germania sunt cei mai mari parteneri economici. Pe aceasta s-a bazat reconcilierea istorică dintre cele două mari naţiuni.

Fără o integrare balcanică având la bază acelaşi principiu al dezvoltării neîngrădite a cooperării economice între statele cu frontiere comune şi reducerea graduală a decalajului ce le desparte de Europa de Vest, integrarea Balcanilor în Uniunea Europeană nu va fi posibilă.

Capitalul occidental privat se va implica în zona Balcanilor numai în condiţiile în care se vor înfăptui:

- integrarea vamală şi deschiderea reciprocă a pieţelor;
- libera circulaţie a capitalului, a forţei de muncă şi a informaţiilor;
- integrarea şi modernizarea la standarde Vest-europene a reţelelor de transporturi terestre, aeriene, maritime şi fluviale;
- modernizarea şi integrarea sistemelor de telecomunicaţii;
- iniţierea de proiecte industriale comune pentru valorificarea resurselor naturale din Balcani.

Strategiile de mai sus vor fi imposibil de pus în practică în condiţii de instabilitate politică internă din statele balcanice, de relaţii interstatale ostile, de mişcări şi războaie secesionist-iredentiste, de pretenţii

teritoriale şi prezenţe militare străine masive într-un număr de state din Balcani.

Este de o importanţă vitală să se pună capăt pentru totdeauna procesului distructiv de „balcanizare" a spaţiului Europei de Sud-Est. Ideea lansată de cercurile politice de la Washington de transformare a provinciei sârbe Kosovo într-un „stat independent" poate arunca în aer nu numai peninsula Balcanică, ci întreaga Europă. Un asemenea precedent ar putea genera reacţii în lanţ necontrolabile în mai toate statele europene. Prima ar putea fi lovită România prin transformarea Transilvaniei într-un „stat independent", aşa cum visează Budapesta. Evident, aceasta ca o etapă intermediară alipirii sale la statul ungar. Fenomenul s-ar putea extinde în Italia, Spania, Belgia, Cehia, Polonia şi mai ales în spaţiul fostei U.R.S.S. Aceasta ar însemna destrămarea Uniunii Europene şi îngroparea ideii de integrare şi unificare a Europei pentru multe generaţii de acum încolo.

Statele balcanice au datoria, în scopul propriei supravieţuiri, să-şi identifice interesele vitale comune şi să le apere în raport cu alte state sau grupuri de state şi să nu se mai complacă în rolul de pioni de sacrificiu pe tabla de joc a marilor puteri. Coalizarea Bulgariei şi României cu S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Serbiei, pe timpul agresiunii aeriene din primăvara anului 1999, va rămâne o pagină neagră în istorie ce nu trebuie să se mai repete.

În toate statele din Balcani se simte nevoia unei modernizări de fond a învăţământului, mai ales în dimensiunea umanistă a acestuia. Este nevoie să se pună capăt alimentării urii de clasă, a naţionalismului etnic şi xenofobiei. Valorile istoriei naţionale să fie puse în lumină corelându-le cu valorile celorlalte state din Balcani şi din întreaga Europă, cu un accent mult mai mare pe moştenirea istorico-comună şi nu în antiteză cu acestea.

Atunci când un partid sau un lider politic, o fundaţie culturală sau un om de litere de valoare naţională din Albania sau Bulgaria, din fosta Iugoslavie, România sau Ungaria, pune probleme „istorice" de reîntregire a frontierelor, ridică în versuri, cântece sau spectacole, pretenţii teritoriale, indiferent cât de îndreptăţite ar fi acestea din punct de vedere istoric, ar trebui să-şi pună în prealabil câteva întrebări, printre care:

- Cum ar arăta şi ar reacţiona Europa de la Atlantic la Urali, dacă Germania, care a pierdut 30 %din teritoriu în urma celor două războaie mondiale, tot prin mijloace artistice de masă şi

prin cărţile „alternative" de istorie, ar revendica provincia Sudetă, Silezia, Pomerania şi Prusia Orientală ?

- Cum ar reacţiona celelalte naţiuni din Europa dacă în Parlamentul de la Berlin şi-ar face apariţia un partid politic cu numele de „Germania Mare"?
- Ce ar putea face mica Slovenie „independentă", dacă într-o zi Italia ar revendica Triestul?

Nu aceasta este calea spre integrarea balcanică şi europeană şi nici spre emanciparea naţiunilor din Europa de Sud-Est, aşa cum se preconizează prin prevederile „Pactului de stabilitate".

Pentru naşterea unui spirit pan-balcanic, pentru apariţia unor oameni politici şi de cultură de marcă legaţi atât de interesele naţionale, dar şi de cele generale ale întregului spaţiu al Europei de Sud-Est, consider că ar fi de o excepţională însemnătate înfiinţarea ***Universităţii Balcanice*** cu sediul central la Bucureşti, Belgrad, Sofia sau Atena şi cu filiale în toate celelalte capitale ale statelor din zonă. La Praga funcţionează Universitatea Europei Centrale care leagă între ele statele „Grupului de la Vişegrad" şi nu numai. De ce se admite ca statele din Balcani să fie mereu defazate în raport cu evoluţia istoriei?

Pe linia aceleiaşi viziuni ar fi deosebit de benefic dacă Politehnica din Bucureşti s-ar transforma în ***Politehnica Balcanică.***

Statele din Balcani ar trebui să finanţeze în comun înfiinţarea unor centre de cercetări şi elaborări de studii în domeniile istoriei, economiei, al securităţii relative la Europa de Sud-Est cu găsirea de soluţii şi strategii în problemele de interes general.

De o imensă importanţă ar fi conlucrarea, cooperarea şi integrarea inter-balcanică în domeniul industriilor militare, pentru a preveni lichidarea pe rând a acestora de către concurenţa străină.

Academiile de Ştiinţe ale statelor din Balcani ar putea institui premii pentru oamenii de ştiinţă şi cultură, oamenii de afaceri, precum şi cei politici care se remarcă prin lucrări şi acţiuni benefice pentru spaţiul geopolitic comun purtând nume ilustre, precum „Premiul Dimitrie Cantemir" şi „Nicolae Iorga", „Premiul Hristo Botev" şi al altor mari personalităţi din istoria naţiunilor balcanice. Este absolut necesar să ia fiinţă instituţii ale mass-media, audio-vizuale, precum şi ale celei scrise cu vocaţie general balcanică.

Aşa cum există şi funcţionează *Eurovision* sau *Euronews*, prin eforturile statelor din Balcani, ar putea lua naştere ***Balcanvision*** şi ***Balcan-News***, prin care să se promoveze interesele şi valorile pan-balcanice.

Este o mare greşeală ca diseminarea informaţiilor şi influenţarea opiniei publice în statele balcanice să fie lăsată exclusiv pe seama unor posturi de radio şi canale de televiziune străine, precum C.N.N., B.B.C., „Europa Liberă" care pot deveni oricând platforme de „război psihologic" împotriva unor state din Balcani, aşa cum s-au derulat lucrurile pe timpul operaţiunilor aeriene ale S.U.A. şi N.A.T.O. împotriva Iugoslaviei.

Până la integrarea în Uniunea Europeană, proces ce se anunţă foarte îndelungat, bunăstarea şi securitatea statelor din Balcani va depinde, în primul rând, de ele însele.

La cumpăna dintre secole şi milenii, ar fi cazul ca Europa Occidentală să aprecieze la justa sa valoare Peninsula Balcanică, rolul şi locul acestui spaţiu geopolitic în devenirea Europei de la Atlantic la Urali.

Pe timpul Congresului de la Berlin din anul 1878, care a consfinţit independenţa de stat a României şi a altor ţări din Sud-Estul Europei, „cancelarul de fier" Otto von Bismark a făcut următoarea apreciere: „Balcanii nu valorează nici măcar cât osemintele unui singur grenadier din Pomerania". Evenimentele de la Sarajevo din iunie 1914, soldate cu asasinarea moştenitorului tronului Imperiului Habsburgic, arhiducele Franz Ferdinand, a costat Germania nu „osemintele unui grenadier", ci viaţa a milioane de soldaţi germani, căzuţi pe câmpurile de bătaie ale primului război mondial, inclusiv în România.

Dacă „Pactul de stabilitate " nu va fi dus la îndeplinire până la capăt în esenţa lui şi se va dovedi doar „cosmetic", Europa, în totalitatea ei, ar putea plăti un preţ ridicat în perspectiva secolului XXI. La rândul lor, naţiunile din Balcani vor trebui să-şi însuşească marile valori care stau la baza existenţei şi funcţionării Uniunii Europene, respectiv: libertatea, toleranţa, egalitatea, solidaritatea şi diversitatea culturală.

La începutul secolului XXI, predominante în Balcani, în raporturile dintre naţiuni, sunt diversitatea şi adversitatea.

Bandow, Doug	*Un an de la dezastrul N.A.T.O. în Balcani.* Institutul Cato, Washington 2000
Beal, Clifford; Connaughton, Richard; Freeedman, Lawrence; Kemps, Ian	*Raport special: Războiul pentru Kosovo.* Editura Jane's Information Group, Surrey, Marea Britanie, 1999
Becker, Klaus	*Sfârşitul lui Miloşevici.* Institutul Internaţional de Studii Strategice, Londra, 2000
Brzezinsky, Zbigniew	*Marea tablă de şah.* Editura Basic Books, New York, 1997
Carpenter, Galen Ted	*Victoria fără glorie a N.A.T.O.*, Institutul Cato, Washington, 2000
Chomsky, Noam	*Vechea şi noua ordine mondială*, Editura Columbia, University Press, New York, 1996
Dick, Charles; Aldis, Anne	*Europa Centrală şi de Est: probleme şi perspective*, Institutul de Studii Strategice, Bristol, 1998
Dowd, Alan W.	*N.A.T.O., după Kosovo*, Editura Heritage, Washington, 2000
Dunlap, Charles J.	*Sfârşitul inocenţei: regândirea strategiei în epoca post-Kosovo.* Editura Strategic Review, Boston, 2000
Kaplan, Robert A.	Stafiile din Balcani, Editura, Thomas Dunne, New York, 1993
Kekic, Laza	*Cine va reconstrui Balcanii?* Editura Rusi, Londra, 2000

Kresovic, Tomislav; Obradovic, Jelena; Dinic, Miodrag; Dokic, Gorica	*Dosarul Kosovo: Prin terorism spre independență*, Editura Bina, Belgrad, 1998
Larrabee, Stephan F.	Securitatea în Balcani în epoca post Războirece, Editura American University Press, Washington, 1994
Mestrovic Stjepan G.	Balcanizarea Vestului, Editura Routledge, New York, 1994
Posen, Barry R.	*Războiul pentru Kosovo. Strategia politico-militară a Serbiei.* Institutul Tehnologic, Massachusetts, S.U.A., 2000
Ramet, Sabrina Petra	*Balcan Babel*, Editura Westview Press, Colorado, 1996
Robertson, George; Garnett, Ian; Barker, R.D.J.	*Războiul din Kosovo*, Editura Rusi, Londra, 1999
Steil, Ben; Woodward, Susan L.	*„Noul contract" al Europei cu Balcanii.* Editura Foreign Affairs, New York, 1999
Elekdag, Sukru	*Strategia militară a Turciei.* Universitatea Bilkent, Ankara, 1996
xxx	*Raportul de forțe militar.* Institutul Internațional de studii strategice, Londra, 2000
xxx	*Politica externă și de securitate comună a Uniunii Europene*, Consiliul Uniunii Europene, Secretariatul General, Bruxelles, 2000
xxx	*Strategia Uniunii Europene față de Rusia.* Consiliul Uniunii Europene, Secretariatul General, Bruxelles, 2000

Editori fondatori:
NICOLAE CACOVEAN - CONSTANTIN VOICULESCU

Redactor: **Victoria Milescu**
Tehnoredactare computerizată: - **N.C. Miercurean**
Revizia finală: **C.V. Deladumitreşti**

Bun de tipar: 10.12.2001; coli tipo: 21;
format 14x20 cm.; hârtie: scris I A

Tipărit la S.C. SEMNE '94 srl. Bucureşti

337

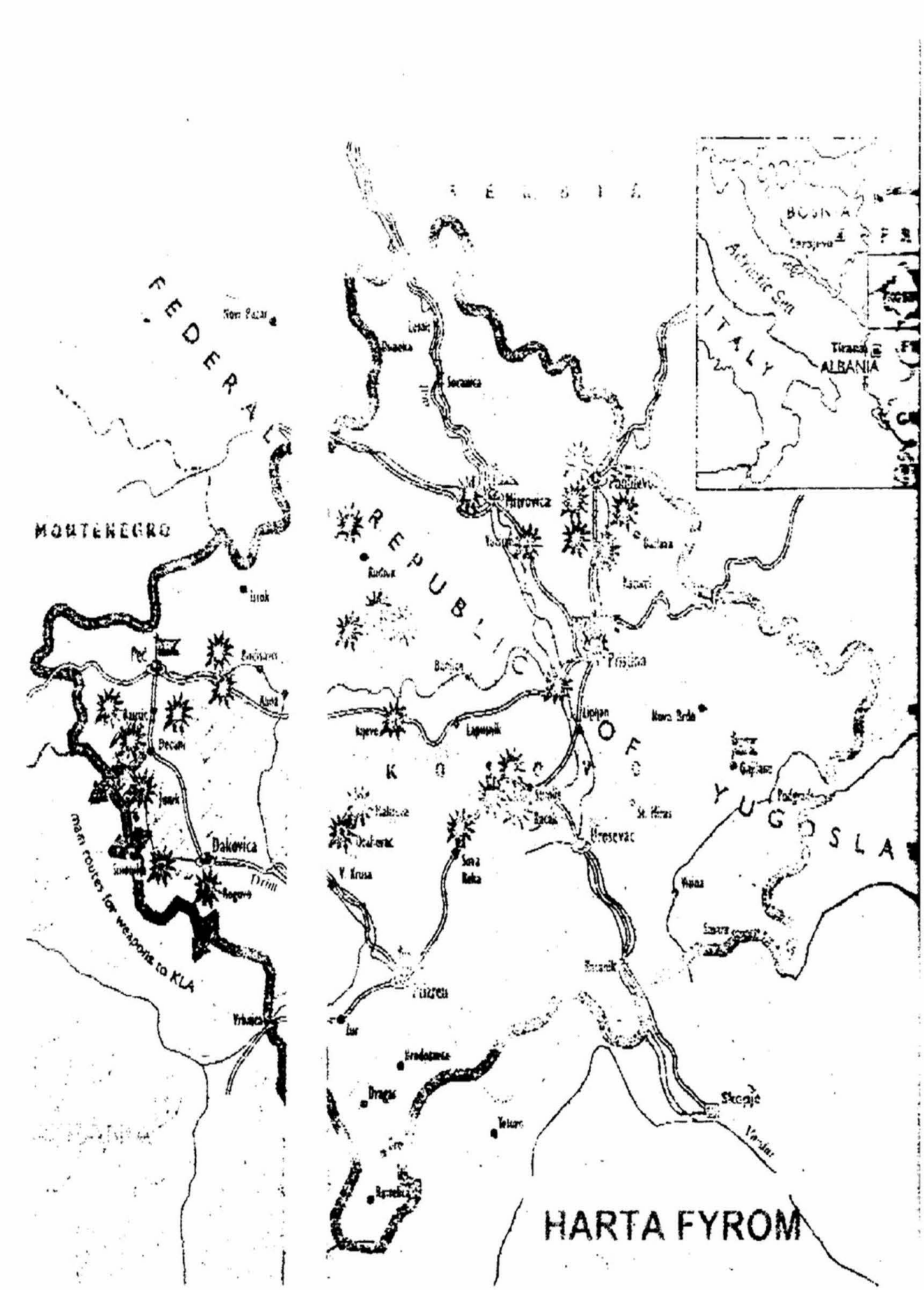
FEDERAL
MONTENEGRO
SERBIA
REPUBLIC
OF
KOSOVO
YUGOSLA
BOSNIA
Adriatic Sea
ITALY
ALBANIA
Tirana
Pristina
Prizren
Pec
Djakovica
Drini
main routes for weapons to KLA
HARTA FYROM

Albania "Mare"

GREATER ALBANIA

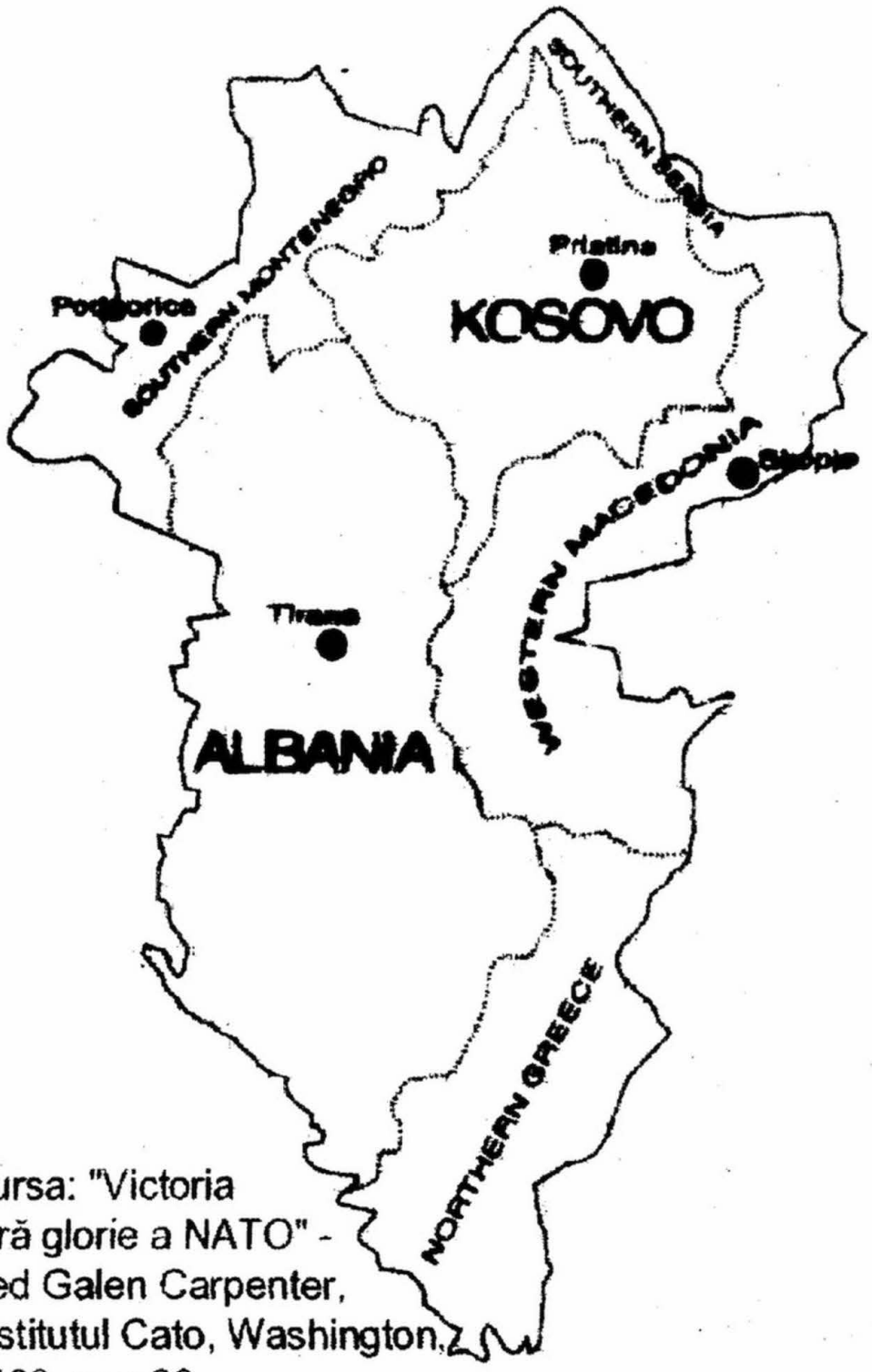

Sursa: "Victoria fără glorie a NATO" - Ted Galen Carpenter, Institutul Cato, Washington, 2000, pag.30

Anexa nr. 2

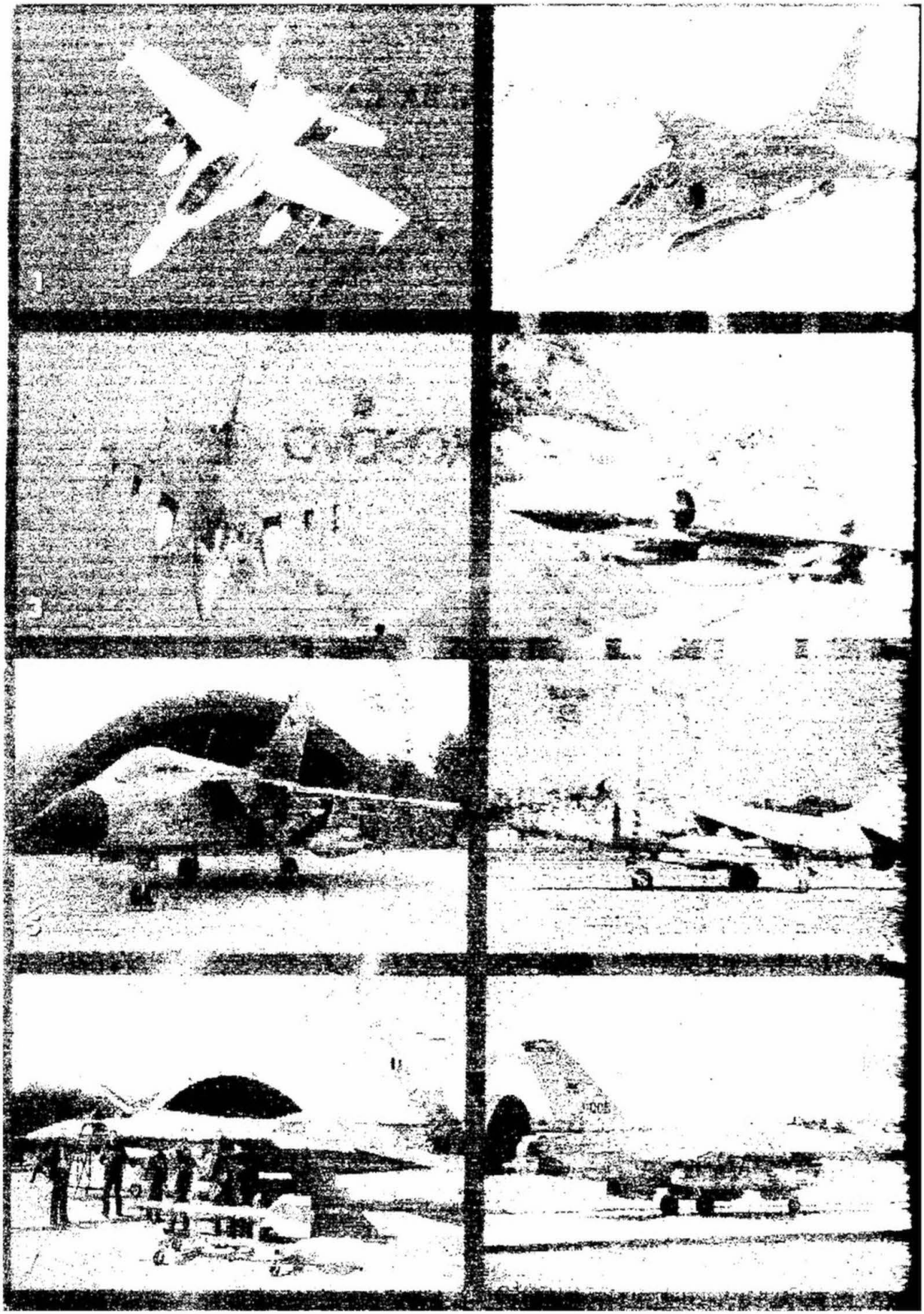

Anexa nr. 3

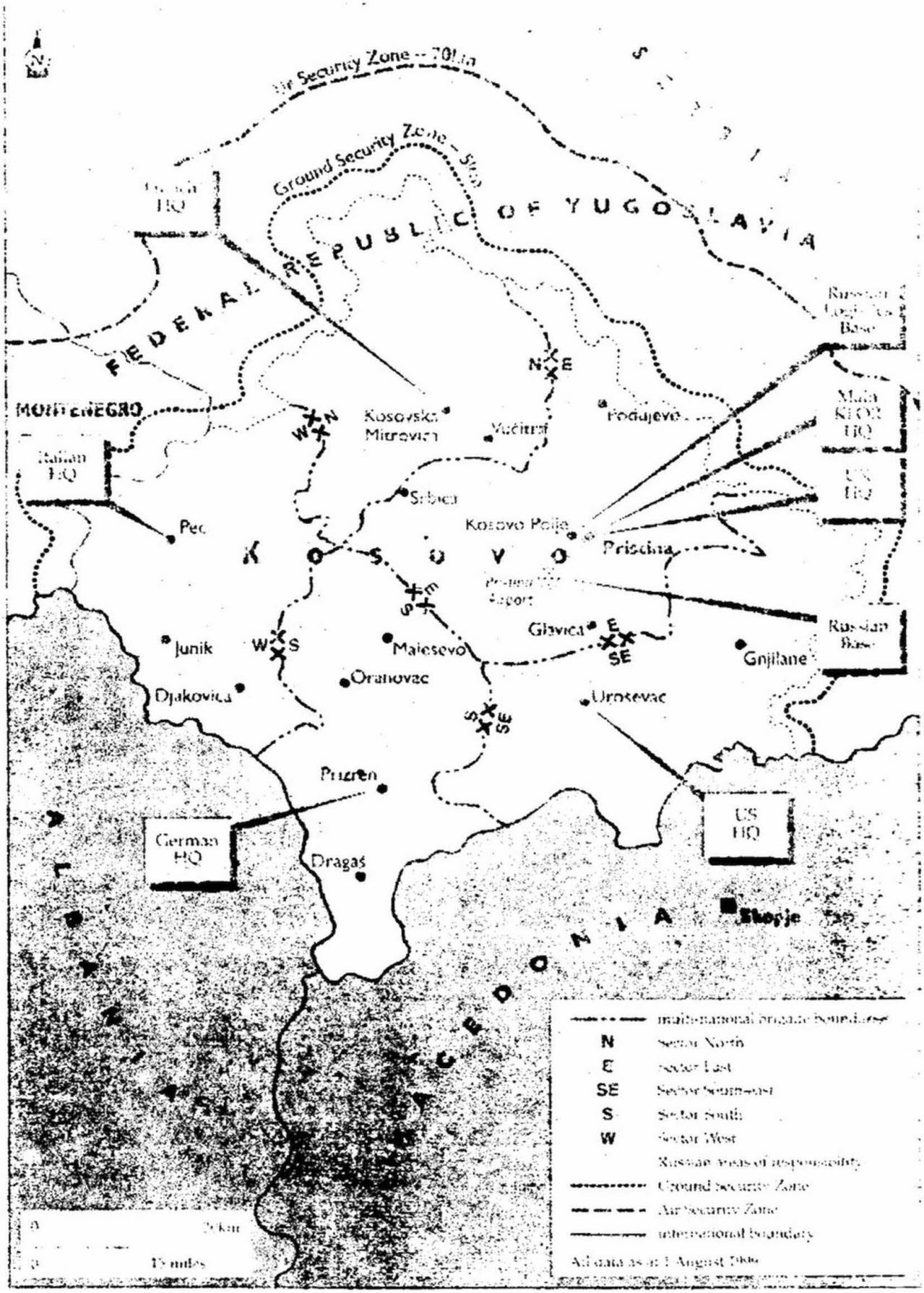

Trupele străine de ocupație din Kosovo
Sursa: Institutul International de Studii Strategice - Londra - 2000